8.55.e.8

P. Gregorii Pizzechi

982

NAZIONALE
8
55
C
8
CENTRALE V.E. II
ROMA

Digitized by Google

8.55.e.8

M

Digitized by Google

Digitized by Google

DE TRIPLICI
IVBILEI
PRIVILEGIO.

Digitized by Google

Digitized by Google

DE TRIPLICI
IVBILEI PRIVILEGIO

TRACTATVS

IN QVO MORALES QVÆSTIONES de facultate abſoluendi à Caſibus reſeruatis; vota commutandi, vel diſpenſandi;

ET OPERIBVS A SVMMO PONTIFICE præſcriptis exercendis; Confeſſarijs, & animarum curam gerentibus ſcitu perneceſſariæ dilucidantur.

Acceſſit appendix de Confeſſarijs ſollicitantibus.

AVCTORE

ADM. R. P. D. IO. ANGELO BOSSIO Mediol. Congr. Cler. Reg. S. Pauli, olim Præpoſito Gen.

PER R. P. D. IO. ANDREAM CERMENATVM eiuſdem Congreg. Sacerdotem, & Moralis Theol. Lect. in compendium exactè redactus.

MEDIOLANI, M DC LXX.

Ex Typographia Franciſci Vigoni. *Superiorum permiſſu.*

[redacted]

Google

Digitized by Google

Operis Prӕludium, Auctoris monitum.

AD LECTOREM.

MVltorum votis paucis facio ſatis. In literariam meſſem Auctoris inclyti Io. Angeli Boſſij falcem inieci, & diffuſum de Iubileo Tractatum, probante illo, ſuccidi, compendio perſtrinxi. Quo fructu? Vt prolixioris tedium Operis compendio compenſarem, dumq; paucis contenderem pluribus ſatisfacerem. Operis titulus Compendium eſt; verum id genus, quod vertentes vtrinq; diſputationum ſententias, rationes, obiecta, grauiora Doctorum ſuffragia, & quidquid ſcitu, notatuq; dignum cenſerem, ſubijciat. Profuit breuia molienti, quӕſtiones plurimas, neglecto quandoq; Auctoris ordine, commiſcere; ita tamen, vt breuitati conſulens, obſcurus non fierem. Si opus expendas, multo venit; ſecus ſi operam. In eo ſiquidem tot adinuenias margaritas è pretioſis Doctorum fodinis erutas, quot traductas ad ſerium examen quӕſtiones, quarum ſtrepitus nondum fortaſſe in ſcholaſticis ӕdibus adamuſſim ſubauditi; ea porro lege, ordineq; digeſtas, vt dignam Auctori coronam pro meritis faciant. Vtinam ad eiuſdem gloriam ſequaris cum fructũ, quem fertili manu te fore conſecuturum intelliges, ſi familiarius ad manus habeas opus, quod exhibeo, in quo paucis ſubiectũ offendes quidquid adiecti, operi meo Indices prӕmonſtrabunt; ea fide exaratum, vt Auctoris ſtylo, appoſito ad res planius exprimendas, conſtanter adhӕſerim. Vide quibus generoſam mentem illuſtrare valeas, ſi mentem adijcias. Ex voto continget, ſi lectitare opus non diſplicet, quod publicӕ vtilitati ſpontanea voluntate deuoueo, ea ſuſcepti laboris mercede contentus, vt compendio laboranti non compendiaria ad Deum prece ſuffrageris.

Digitized by Google

Die 24. Martij 1670.

REIMPRIMATVR.

Fr. Hyacinthus Minutus S. T. M. Ord. Præd. Vic. Gen. S. Off. Mediol.

Carolus Ghioldus Theol. S. Nazarij pro Eminentiſs. & Reuerendiſs. D.D. Cardinali Litta Archiep.

F. Arbona pro Excellentiſs. Senatu.

Digitized by Google

INDEX

Sectionum, Caſuum, & Paragraghorum.

SECTIO PRIMA.

De Facultate abſoluendi à reſeruatis.

Caſ.I. A *Quibus cenſuris poſſint abſolui fideles, vi Iubilei.* pag. 1

II. An quando conceduntur caſus Papales, cenſeantur etiã conceſſæ cenſuræ. Ibid.

III. An cenſeantur conceſſi caſus, & cenſuræ Epiſcopales, ſi non ſint expreſſæ. p. 3

IV. An conceſſis cenſuris, cenſeantur conceſſæ etiam reſeruatæ, ſi non ſint expreſſæ. Et eadem quæſtio eſt de cenſuris Epiſcopalibus. p. 5

V. An poſſint abſolui nominatim, & publicè denunciati. p. 6

VI. An abortus fœtus animati. Ibid.

VII. An caſus Bullæ Cœnæ, quando de ea nõ eſt facta mentio. p. 7

VIII. An conceſſis caſibus Bullæ Cœnæ, cenſeatur conceſſus caſus hæreſis, ſi non fuit ſpecialiter expreſſus. p. 8

IX. An quando excipitur hæreſis, poſſit abſolui Hæreticus occultus, & pœnitens. p. 9

X. An facultas abſoluendi in foro conſcientiæ ab omnibus caſibus Papalibus occultis, etiã ab hæreſi occulta, cõceſſa Epiſcopis per Tridentinum; ſit eis ſublata per proceſſum Bullæ Cœnæ. p. 10

§. 1. *An ſit ſublata per Bullas Cœnæ continentes illa verba,* niſi in eis &c. p. 11

2. *An ſit ſublata per Bullas non continentes illa verba,* niſi in eis &c. p. 12

3. *Quidnam intelligatur nomine delicti occulti.* p. 14

4. *Quinam dicantur occulti Hæretici, & quos Epiſcopi, & Confeſſarij vi Iubilei poſſint abſoluere.* p. 18

Primum notabile. *Quid propriè ſit hæreſis, & quæ eius conditiones.* Ibid.

Secundum notabile. *Quot modis dicantur hæretici occulti, & quinam afficiantur excommunicatione Bullæ Cœnæ.* p. 25

5. *An Epiſcopi poſſint abſoluere ab occultis, etiam poſt Tridentinum Papæ reſeruatis.* p. 33

6. *Ad quoſnam ſubditos extendatur d. facultas diſpenſandi, & abſoluendi conceſſa Epiſcopis.* p. 34

7. *An ſolum in foro Sacra-*

✠ 4 men-

Digitized by Google

mentali, & in ſua diœceſi. p. 35.
8. An eandem facultatem poſſit Epiſcopus alteri committere. p. 36
9. Quid ſi Epiſcopus ipſe indigeat diſpenſatione, aut abſolutione? p. 39
10. Epiſcoporum nomine, quibuſnam Prælatis competat dicta facultas. p. 42
11. An facultas abſoluendi ab hæreſi competat hodie Inquiſitoribus. p. 46
12. An hodie per Bullas Cœnæ cenſeatur Epiſcopis, & Inquiſitoribus ſublala facultas diſpenſandi ſuper irregularitate orta ex occulta hæreſi. p. 48
Caſ. XI. An vi Iubilei, vel ſimilis indulti, adſit facultas liberandi in foro conſcientiæ ab irregularitate ex delicto. p. 49
XII. An poſſit abſolui ſocius criminis. p. 51
XIII. An qui ſpe futuri Iubilei commiſit reſeruata. p. 54
XIV. An qui reſeruata commiſſit poſt Iubilei conceſſionem, & publicationem. p. 55
XV. XL. & XLI. An qui ſemel vi Iubilei fuit abſolutus à reſeruatis, aut obtinuit commutationem votorum; ſi iterum alia reſeruata commiſerit, aut vota emiſerit, poſſit iterum, & ſæpius abſolui, aut obtinere commutationem, ſiue diſpenſationem votorum. p. 57
XVI. An in Iubileo, ſeu Indulgentia per modum Iubilei, cenſeatur conceſſa facultas abſoluendi à reſeruatis, aut commutandi vota, licet non ſit expreſſa. p. 61
XVII. An Peregrinus, qui anno Sancto, poſt arreptum iter cauſa lucrandi Iubilei, fuit legitim' impeditus, ne ad Vrbem perueniret; poſſit illud lucrari, & frui eius priuilegijs. p. 62
XVIII. An Iubileum, quod Papæ ſolent largiri initio Pontificatus, cum ſolitis priuilegijs; ceſſet ſtatim per mortem Papæ præmaturam. p. 63
XIX. An vi Iubilei poſſit abſolui pœnitens ab iniunctis pœnitentijs, eas commutando, minuendo, vel relaxando. p. 65
XX. An ſit iniungenda ſalutaris pœnitentia. p. 72
XXI. An poſſit licitè, & validè quis abſolui ab excommunicatione, & alijs cenſuris reſeruatis, non ſatisfacta parte. p. 73
§. 1. Quis nomine partis ſatisfacienda intelligatur. Ibid.
2. Pro quibus delictis ſit facienda ſatisfactio. p. 74
3. 4., & 5. Quæ ſatisfactio requiratur, et ſufficiat in vtroque foro. p. 77
6. An valida ſit abſolutio, ante realem ſatisfactionem data potenti ſine notabili damno eam præmittere. p. 80
7. An ob impotentiam abſolutus cum ſola promiſſione, ſeu

ſeu propoſito; reincidat, ſi poſtea culpabiliter negligat ſatiſfacere quamcitius poteſt. p.82.

8. Quandonam cenſeatur fieri realis ſatisfactio. p. 83

Caſ. XXII. & XXIII. An ſit exigendum ab excommunicatis abſoluendis iuramentum de parendo mandatis Eccleſiæ, & an ſeruanda forma iuris. p.84

XXIV. An cenſuræ poſſint extra Sacramentum pœnitentiæ abſolui. p. 87

XXV. & XXVII. An abſolutio à cenſuris vi Iubilei, vel alterius priuilegij, proſit excommunicato denunciato etiã quoad forum exterius; Et quid operetur. p. 89

XXVI. Qua ratione probetur abſolutio ab excommunicatione. p. 92

XXVII. Vide poſt caſus 25. pag. 91

XXVIII. An abſolutus generaliter à cenſuris reſeruatis, remaneat abſolutus etiam ab oblitis. p. 93

XXIX. An abſolutus vi Iubilei, vel alterius facultatis, ſit liber à reſeruatione peccatorũ inculpabiliter oblitorum ſine cenſura reſeruatorum. p. 96

XXX. An, qui conſecutus eſt Iubileum, ſeu præſtitit opera, ſed cum nullius mortalis eſſet conſcius, non eſt confeſſus; ſit liber à reſeruatione inculpabiliter oblitorum. p. 97

XXXI. & XXXIII. An abſolutus à cenſuris, & caſibus reſeruatis, & conſecutus commatationem Votorum vi Iubilei, reincidat, ſi culpa ſua illud non lucretur, ſeu non præſtet opera; et an peccet. p. 98

XXXII. An qui animo lucrandi Iubileum, ſeu præſtandi opera, fuit abſolutus à reſeruatis; ſit liber à reſeruatione cenſurarum, & caſuum inculpabiliter oblitorum, ſi culpa ſua non lucretur, nec præſtet. p.99

XXXIII. Vide poſt caſ. 31. pag. 99

XXXIV. et XXXV. An qui animo lucrandi, obtinuit abſolutionem à peccatis, & cenſuris reſeruatis, commutationem votorum, & diſpenſationem irregularitatum in confeſſione inualida, ſit liber à reſeruatione, & à votis, ac irregularitatibus. p.100

XXXVI. & XXXVII. Quãdonam quis vi Iubilei extraordinarij duarum hebdomadarum poſſit ſibi eligere confeſſarium, & abſolui à reſeruatis, ac votorum commutationem obtinere. p.104

XXXVIII. An qui ſua culpa omiſit opera, & tantum circa finem Iubilei eligit confeſſariũ; poſſit abſolui à reſeruatis, & obtinere commutationem votorum, dilata conſecutione Iubilei, ſeu executione operum in aliud tempus. p.106

XXXIX. An qui, peractis ope-

ri-

ribus, accedit ad confeſſionem circa finem Iubilei, quem confeſſarius præ temporis anguſtia nequit integrè audire; poſſit tunc abſolui à reſeruatis, ſeu liberari à caſuum reſeruatione, dilata abſolutione peccatorum in aliud tempus, quo poſtea conſequatur fructum Iubilei. p.107

XL., & XLI. *Vide poſt caſ.* 15. p.58. & 60

SECTIO SECVNDA.

De facultate diſpenſandi ſuper Votis, & illa commutandi.

Caſus I. *AN in Iubileis ſoleat Confeſſario concedi facultas diſpēſandi ſuper Votis, & illa commutandi; & quid ſint iſti actus.* p.109

II. *An facultas diſpenſandi, vel commutandi, vbi non exprimitur, cenſeatur comprehenſa in generali delegatione abſoluendi à caſibus, & cenſuris reſeruatis.* p. 110

III. & IV. *An delegata poteſtate diſpenſandi ſuper votis, cenſeatur delegata, & illa commutandi: & è contra.* Ibid.

V. *An delegata facultate diſpenſandi in votis, vel illa commutandi, abſq; mentione iuramentorum, poſſint diſpenſari, vel commutari iuramenta promiſſoria, & vota iurata.* pag. 112.

VI. *An poſſint commutari, vel relaxari iuramenta, per quæ nullum ius parti acquiritur, qualia ſunt adiecta contractui turpi, vel iniuſto ex parte creditoris, vt iuramentum ſoluendi vſuras, aut metu extortum.* p.117

VII. *An vota in fauorem tertij facta.* p.118

VIII. *An poſſint commutari, vel diſpenſari vota reſeruata, & quæ.* p.120

IX. *An ſi in Iubileo excipiantur vota caſtitatis, & religionis; poſſint cammutari Iuramenta abſoluta caſtitatis, & religionis.* p.125

X. *An vota, & iuramenta caſtitatis, & religionis pœnalia, & conditionalia, etiam adimpleta conditione.* p. 126

XI. *An vota abſoluta caſtitatis, aut religionis, diſiunctiuè cum alijs materijs Papæ non reſeruatis, emiſſa.* p.134

XII. *An materia non reſeruata, in quam fuit à Papa, vel alio eius auctoritate commutatum votum abſolutum caſtitatis, aut religionis.* p.137

XIII. *An votum caſtitatis, aut religionis, de cuius valore dubium eſt.* p.138

XIV., & XV. *An votum caſtitatis, aut religionis metu extortum, aut emiſſum ab exiſtēte in poteſtate alterius* p. 139

XVI. XVII., & XVIII. *An votum caſtitatis, aut religionis emiſſum cum formali intentione ſe obligandi tantum ſub veniali,*

Digitized by Google

niali, vel tantum ad pœnam; Aut votum vouendi caſtitatem, vel religionem; Aut ad tempus limitatum. p. 140

XIX. *Quænam alia religionis vota poſſint commutari, vel relaxari.* p. 141

XX. *Quænam alia caſtitatis vota.* p. 143

XXI. *An poſſit commutari votum, aut iuramentum non petendi diſpenſationem, vel commutationem voti, aut iuramenti, niſi à Papa.* p. 146

XXII. *An votum non peccandi, non ludendi &c.* p. 147

XXIII. *An poſſit commutari, vel diſpenſari pœna incurſa ob voti pœnalis violationem; v. g. pœna errogandi in eleemoſynam centum aureos, incurſa ob decem violationes voti non ludendi ſub pœna decem aureorum pro ſingula vice.* p. 148

XXIV. *An data facultate vota commutandi in ſubſidiũ (v. g. belli contra infideles, vel hæreticos); poſſit fieri commutatio in ſubſidium ſpirituale, puta in preces, aut ieiunia.* pag. 149

XXV. *An facultas commutandi vota intelligatur non ſolum in æquale, ſed etiam in minus bonum.* p. 150

XXVI. & XXX. *An ad legitimè commutandum, vel diſpenſandum in votis requiratur cauſa, & quæ.* p. 152

XXVII. *Quænam obſeruare debeat commutans vota, & iuramenta tempore Iubilei.* pag. 154

XXVIII. *An facta voti commutatione, & à vouente acceptata, liberum ſit redire ad priorem materiam voto promiſſam, & omittere rem per commutationem ſubrogatam.* p. 160

XXIX. *An facta commutatione voti, aut iuramenti, ita extinguatur eorum obligatio, vt non adimpleto, aut effecto impoſſibili opere ſubrogato, non teneatur vouens, vel iurans implere priorem materiam.* p. 162

XXX. *Vide poſt caſus 26.* pag. 153

XXXI., & XXXIII. *An delegatus poſſit ſubdelegare; & quænam forma vti debeat dum commutat, vel diſpenſat in votis.* p. 163

XXXII. *An ei, ipſo facto cenſeantur commutata, vel diſpenſata vota, qui ſuſcipit bullam, vel conſequitur Iubileum.* p. 164

XXXIII. *Vide hic ſupra.* pag. 163

XXXIV. *An Prælatus, & Delegatus requiſiti teneantur commutare, diſpenſare, vel abſoluere &c.; Et an vouens aliquando teneatur petere.* p. 165

XXXV., XXXVI., & XXXVII. *An poſſint commutari vota emiſſa ſub ſpe obtinendi commutationem; Aut*

poſt

Digitized by Google

poſt promulgatum Iubileum; *Et an toties quoties pœnitens emiſerit.* p. 167

XXXVIII. *An extra Sacramentum confeſſionis poſſint commutari vota, & opera ad lucrum* Iubilei *iniuncta.* p.168

XXXIX. *An vota vi* Iubilei *commutata cum intentione illud lucrandi, & præſtandi opera; reuiuiſcant, ſi poſteà voluntariè, & cum culpa omittantur opera, &* Iubileum. pag. 169

XL. & XLV. *An vota, & irregularitates tempore* Iubilei *oblitæ, poſſint, eo tranſacto, vi eiuſdem commutari, & diſpenſari à quolibet confeſſario, ſi intra* Iubileum *nulla facta eſt generalis commutatio, aut diſpenſatio* modis explicandis caſ.41.ad 44. *Vel ad ſummum, eorum tantum, quæ fuerunt à pœnitente detecta.* p.170

XLI., XLII., & XLIII. *De modis quibuſdam generaliter commutandi vota.* p.172

XLIV. *An per generalem commutationem; & diſpenſationem votorum, & irregularitatum; cenſeatur ſublata reſeruatio à votis, & irregularitatibus oblitis.* p.173

XLV. *Vide poſt caſ.*40.p.170

XLVI. *An qui tempore* Iubilei, *peractis operibus, cum nullius peccati, ſaltem lathalis eſſet conſcius, nullo modo eſt confeſſus; poſſit elapſo* Iubileo *à quolibet approbato obtinere votorum oblitorum commutationem, & diſpenſationem.* p.174

XLVII. *An qui tempore* Iubilei *memor voti, vel irregularitatis, noluit tamen commutationem, vel diſpenſationem petere; poſſit illo tranſacto, eam à quolibet approbato petere, & obtinere, ſi verè conſecutus ſit* Iubileum. *ibid.*

Corollarium. De facultate Regularium circa vota. p.175

SECTIO TERTIA.
De Facultate eligendi Confeſſarium.

Caſus I. AN *in* Iubileis *cōcedatur facultas eligendi Confeſſarium.* p.177

II. *De Approbatione in Confeſſario, vi* Iubilei, *vel priuati priuilegij eligendo, requiſita, iuxta Trident. ſeſs.*23.*cap.*15. *de reform., & iuxta nouā formam* Iubileorum. p.178

§. 1. *Quid ſit Approbatio, quotuplex, quibus neceſſaria, & an poſſit negari, vel reuocari.* Ibid.

2. *Quis, intelligatur nomine habentis parochiale beneficium.* p. 186

3. *Quis, nomine Epiſcopi, à quo petenda eſt approbatio.* pag. 188

4. *An Approbatio, iuxta formam Tridentini vſq; modo explicata, ſit nunc ſemper neceſſaria ad validè audiendas ſecularium confeſſiones.* p.191

5. *An exiſtente Approbatio-*

tione iuxta formam Concilij, ſemper ſit valida confeſſio facta Socerdoti ſic approbato. pag. 205

6. An Approbati poſſint abſoluere ſubditos Epiſcopi approbantis etiam extra diœceſim eiuſdem. p. 209

7. A quonam Epiſcopo debeat eſſe approbatus Confeſſarius eligendus vi bullæ Iubilei, aut priuilegij, requirentium approbationem ordinarij iuxta formam Tridentini. p. 211

8. An Sacerdos Regularis, vel Secularis, in Diœceſi, vbi eſt ſuum monaſterium, ſeu domicilium, ſemel abſolutè approbatus; ſi ad aliam diœceſim moraturus tranſeat, ſit ibidem, & vbiq; terrarum eligibilis per bullam &c. abſque noua approbatione. p. 216

9. An habens curatum beneficium ſit vbique eligibilis &c. p. 217

10. An approbatus limitatè vel quoad locum, vel quoad perſonas (puta ob defectum ætatis, vel ſcientiæ) ſit vbique, & à quocunque eligibilis &c. p. 218

11. An Sacerdos ignarus, & indoctus abſolutè, & ſimpliciter approbatus à ſuo ordinario, putante eum idoneum; ſit vbicunque eligibilis &c. pag. 220

12. Quandò conceditur facultas eligendi approbatum à locorum ordinarijs; An in Confeſſario eligendo requiratur neceſſario approbatio Epiſcopi loci, vbi eſt auditurus confeſſiones. Ibid.

Caſ. III. An, conceſſa facultate eligendi approbatum ab ordinario, vel ab ordinario loci; Regulares poſſint eligere approbatum tantum à Prælato ordinis, non ab Epiſcopo. p. 222

IV. An ijdem Regulares poſſint validè eligere quemlibet ex approbatis extra religionem ſuam, nempe Sacerdotem ſecularem, vel regularem alterius ordinis. p. 225

V. An Moniales, eodem tempore Iubilei, abſque licentia ordinarij ipſarum, poſſint licitè, & validè eligere quemcunque Confeſſarium approbatum. p. 229

VI. An Epiſcopi, & Cardinales, & alij Prælati exempti (qui ex dictis caſ. 2. §. 4. poſſunt de iure eligere quemcunque) poſſint, non obſtantibus verbis Iubilei, pro abſolutione reſeruatorum Papæ, ſibi eligere quemlibet Sacerdotem etiam non approbatum. p. 230

VII., VIII & IX. An Confeſſarius poſſit ſe ingerere; An poſſit mutari; & an debeat eſſe idem qui abſoluit, & qui commutat opera, & vota. p. 231

SE-

SECTIO QVARTA.

De executione operum ad Iubileum adipiſcendum.

Caſus I. QVanam opera ſint præſtanda ad conſequendum Iubileum. pag. 233

II., & III. *Quandonam fideles poſſint incipere exequi opem.* p.234

IV. & V. *An poſſint illa præſtarè partim in vno loco, & partim in alio; Aut partim in prima hebdomada partim in ſecunda.* p.237

VI. *An intra duas hebdomadas legitimè impediti, poſſint illis elapſis, exequi opera, & vti bulla* Iubilei *&c.* p. 238

VII. *An opera impotentibus, & impeditis poſſint commutari.* p.239

VIII. *An, ſi non ſint commutata, vel non poſſint commutari; debeant neceſſario totaliter impleri.* p.241

IX. *An ſufficiat præſtare opera aliàs debita.* p.244

X. *An ſit neceſſe illa facere cum intentione lucrandi Indulgentiam.* p.245

XI. *An in ſtatu gratiæ.* pag. 247

XII. *An debeant eſſe honeſta, & bona.* p.250

XIII. *Eccleſiæ Romæ deſignatæ pro lucro* Iubilei *anni Sancti quoties viſitandæ.* p.253

XIV. *Quando viſitandæ, quo ordine, & qua præſentia.* pag. 264

XV. *Quomodo viſitandæ.* pag. 267

XVI. *Eccleſiæ pro lucro* Iubilei *extraordinarij deputatæ quot, quoties, & quando viſitandæ.* p. 270

XVII. *Qualis debeat eſſe Oratio facienda.* p.273

XVIII. *Quale ieiunium.* pag. 275

XIX. *De neceſſitate Confeſſionis pro lucro* Iubilei, *aut alterius* Indulgentiæ. p.295

§. 1. *An conſcius peccati mortalis, ſi non poſſit confiteri, ſatisfaciat per veram contritionem.* Ibid.

2. *An qui facta Confeſſione, antequam perficiat reliqua opera, incidit in mortale, vel recordatur obliti, teatur iterum confiteri.* p.297

3. *An nullius culpæ mortalis conſcius, teneatur confiteri ſaltem venialia.* p.298

4. *An Confeſſio ſit pramittenda reliquis operibus, præſertim ſi ita præſcribatur.* pag. 300

5. *An quando in bulla dicitur;* Verè pœnitentibus, & confeſſis, *vt in anno Sancto: vel;* contritis, & confeſſis concedimus Indulgentiam &c., *vt aliàs; conſcius peccati mortalis ſatisfaciat per veram contritionem.* p.301

6. *An quando conceditur* Indulgentia de peccatis contritis, & confeſſis, *ſit neceſſa-*

fateri venialia ad hoc, vt pœna illis debita remittatur. Et quid de pœna debita peccatis vel inculpabiliter oblitis, vel non confeſſis ob impotentiam. Et an quis teneatur generaliter confiteri, ſi velit generalem remiſſionem pœne omnibus peccatis debitæ, conſequi. p.302

Caſ. XX. *Quæ, & qualis eſſe debeat Communio.* p. 304

XXI. *Qualis Eleemoſina, & quanta.* p.307

XXII. *Quinam ex ſequentibus poſſint adipiſci* Indulgentiam, vel Iubileum. p.313

§. 1. *An poſſint cenſura, vel irregularitate innodati.* Ibid.

2. *An Cathecumenus in gratia conſtitutus ante baptiſmum in re ſuſceptum.* p.315

3. *An Papa, vel Epiſcopus, à ſe pro alijs conceſſam.* p.317

4. *An Religioſi anno Sancto proficiſcentes Romam abſque licentia.* p. 320

5. *An Clericus ſine licentia Epiſcopi, & coniux ſine alterius coniugis licentia.* p.321

6. *An Moniales, Anachoretæ, & Eremitæ, Carcerati, & Infirmi, & quinam tales cenſeantur.* p. 322

APPENDIX.

An perſonæ in confeſſione ad turpia ſolicitatæ, antequam ſolicitantes denuncient, poſſint vi Iubilei vniuerſalis, vel alterius priuilegijs abſolui. p.331

DISCEPTATIO.

De ſuſpenſione Indulgentiarum, *& aliarum facultatum in anno* Iubilei *fieri ſolita.* pag. 352

Præter quæſtiones de Iubileo, alias paſſim in opere toto reperies; ſcilicet.

DE *Poteſtate Epiſcoporum circa reſeruata occulta*, ex cap.; licet Epiſcopis. *S.* 1. *C.*10. *per totum.* p. 10

De Hæreſi, & hæreticis. Ibid. §.4. p.18

De Prohibitione abſoluendi complicem criminis. Ibid. *C.* 12. p.51

De Clauſula, ſatisfacta parte. Ibid. *C.* 21. *per totum.* pag. 73

De Epiſcoporum ordinaria, & Regularium vi priuilegiorum delegata poteſtate vota commutandi, & in illis diſpenſandi. S. 2. *per totam; ſed vide in Corollario.* p. 174

De votis Papæ reſeruatis, & varijs modis, quibus poteſt delegari *facultas commutandi, vel diſpenſandi.* Ibid. *C.*8. pag. 120

De voto, & iuramento non peccandi, non ludendi, non conuiuandi, & abſtinendi à cibis. Ibid. *C.*22. p.147

De Regulis, & alijs in votorum commutatione, ſeu diſpenſatione obſeruandis. Ibid. *C.* 25. *p.* 150. *& C.*26. *&* 30. *p.* 152.

Digitized by Google

152. & C. 27. p.154
De Approbatione Confeſſariorum tam Secularium, quam Regularium, iuxta Tridentinum. S. 3. C. 2. per totum. p.178
De Priuilegio eligendi Confeſſarium, Prælatis exemptis in cap. fin. de pœn., & remiſs. *conceſſo.* Ibid. §. 4. p.194
An Declarationes Sacræ Cong. vim habeant legis. Ibid. §. 7. p.214
De Origine, ſeu ciuilitate. S. 4. C. 13. p.253
De ieiunio Eccleſiaſtico quoad ſubſtantiam, & quoad quantitatem, & qualitatem ſerotini ientaculi. Ibid. C. 18. per totum p.275
De obligatione legis, & conſuetudinis. Ibid. p.277. & ſeq.
De Confeſſarijs ſolicitantibus in Confeſſione, vel eius occaſione: & de obligatione, & modo eos denunciandi. In Append. p.331
Et alias quamplures.

FINIS INDICIS.

SEC-

SECTIO PRIMA
DE
FACVLTATE ABSOLVENDI à reſeruatis.

CASVS I.

A quibus cenſuris poſſint abſolui fideles vi Iubilei.

REgulariter poſſunt abſolui à reſeruatis Papæ; etiam contentis in bulla Cœnæ, & Ordinarijs locorum. Quia ſic ſolet à Papa concedi in bulla Iubilei.

Ex qua bulla, cum hoc ſit quid facti eruendum eſt qui ſint ij caſus. Quandoq; enim excipiuntur nonnulli, nempe ligati cenſura aliqua à Iudice, vel vt tales declarati, aut denunciati, niſi ſatisfecerint, vel cum parte concordauerint: aliquando etiam hæretici, vel ſchiſmatici ſpecialiter denunciati. De quibus in ſequentibus.

CASVS II.

An quando conceduntur caſus Papales, cenſeantur etiam conceſſæ Cenſuræ.

LIcet ſecus ſit ſi Epiſcopus concedat; Cum ei aliquando reſeruetur peccatum, non cenſura, & è

Digitized by Google

contra; nec à diuerſis fiat illatio: Papa tamen ſi per Iubileum, vel priuilegium concedat facultatem abſoluendi à caſibus ſibi reſeruatis, cenſetur etiam concedere facultatem abſoluendi à cenſuris Papalibus. Quia nullus caſus eſt Papæ reſeruatus abſq; cenſura, propter quam tantum reſeruatur peccatum; & qua ſublata, ceſſat quoq; eiuſdem reſeruatio. Caiet. Nau. & alij communiter: Nec ſunt audiendi Roderiquez, & Vega aliter ſentientes.

Caiet. in sũ. v. Caſus Nau. in mã. c.27. nu. 61. Rod. in bul. cruc. § 9. n. 44. Veg. 2. p. ſum. c.7. caſ. 41.

Nec rectè excipiunt aliqui, Primo caſum bullę Sixti V. contra ſimoniacè promouentes, & promotos. Nam ibi reſeruatur abſolutio à cenſuris, & diſpenſatio ab irregularitate ob exercitium ordinis. Vide Sayrum in bullam Clem. VIII. Sixti moderatoriam.

Sayr. lib. 4. theſ. c.17. not. 1.

II. Caſum *extrau. inter cunctas de priuil.*, vt Parochus, falsò aſſerens ſuum ſubditum eſſe excommunicatum, aut notoriè peccatorem, & propterea eum excludens ab Euchariſtiæ participatione; non abſoluatur, niſi in morte, ſi famam non reſtituat. Non enim continet reſeruationem, ſed monitionem. Adde d. *extrau.* fuiſſe omnino reuocatam per Clementinam, *Dudum de ſepult.*

III. Caſum violationis immunitatis Eccleſiaſticæ in terminis conſt. Greg. XIV. ex declaratione caſuum reſeruatorum ſub Clem. VIII., & Confirmatione Pauli V.

Sed iſte caſus continet difficultatem illam, an extrahentes ad Eccleſiam confugientes, incurrant ipſo facto excommunicationem.

Et quidem attento iure Canonico, ex communi Doctorum, non incurrunt niſi comminatoriam.

Attenta verò Conſtit. Gregorij XIV. Gambacurta dicit eſſe comminatoriam, quia Gregorius vult incurri pœnas prout ſunt in iure antiquo.

Gambac. lib. 8. c. 4. n. 4.

Duardus tenet eſſe latæ ſententiæ ſolum ſi requiſiti non ſatisfecerint. Idq; probat ex ipſa Gregorij diſpoſitione.

Duar. in bu. cœ. lib. 2. can. 15. q. 16. n. 11.

At veriſſima ſententia eſt cenſuram, quæ in iure canonico erat ſolum comminatoria, effici per Gregorium latæ ſententiæ. Ita Genuenſis, & alij. Quia

Gen. in prax. epiſ. Neap. c. 22. n. 1.

ſic

ſic clarè habetur in dicta eius Conſt. Nam verbum. *Declaramus* idem ſonat quod *ordinamus, & ſtatuimus*; & verba *ipſo facto* iuxta communem ſenſum oſtendunt cenſuram fieri latæ ſententiæ, quæ aliàs erat ferendæ. Confirm. quia in d. declarat. Clem. VIII. ſuper reſeruatione caſuum, reſeruatur caſus violationis immunitatis in terminis Greg. XIV. (nam violatio libertatis in bulla cœnæ ſpeciatim reſeruatur) & in præſumentes abſoluere fertur excommunicatio latæ ſententiæ.

Vnde licet Gregorius non reſeruauerit eius abſolutionem; ab ea tamen hodie poſt d. decretum Clem. nullus confeſſarius vi priuilegij, aut indulti poteſt abſoluere. Poterit autem Epiſcopus, & quilibet ordinarius, etiam extra caſum occultum, vel articulum mortis (quid quid dicat Farinaccius) facta reſtitutione. Quia in d. decreto non aufertur facultas ordinarijs, ſed tantum confeſſarijs. Immo poterit alijs committere abſoluendi facultatem. Ita Genuen. *Farin. in append. de im. Eccl. c. 20. n. 315.*

Manet ergo, caſui Papali ſemper eſſe annexam cenſuram, & conceſſis caſibus Papalibus, intelligi conceſſas item cenſuras, & è contra. *Gen. vbi ſup. n. 3. 4. & 12.*

CASVS III.

An cenſeantur conceſſi caſus, & Cenſuræ Epiſcopales, ſi non ſint expreſſæ.

NEgant abſolutè Bonacina, & alij. Tum quia per legem generalem Papa non derogat conſuetudinibus particularibus. Tum ob decretum Clem. VIII. à Paulo V. confirmatum, quo ſtatuitur, ne vllus prætextu priuilegij abſoluat à caſibus Epiſcopo reſeruatis. Et idem docent Nau., & Graſſius de rigore iuris; Tum quia ſublata reſeruatione Papali non tollitur Epiſcopalis. Tum quia in conceſſione generali non veniunt quæ in ſpecie non concederentur. Tum quia in hoc caſu Papa dat poteſtatem limitatam. Secus de conſuetudine ex Immola *in c. ex frequentibus de inſtit.*

Bon. de cenſ. d. 1. q. 3. p. 1. n. 10.

Nau. c. ita quorund. de Iud. not. 11. Gloſ. vlt. n. 35. & in man. c. 27. n. 261. Graff. l. 4. dec. aur. c. 15. n. 28.

Quare probabilius eſt, quando conceditur facultas generalis abſoluendi à cenſuris Papalibus, cenſeri etiam datam facultatem circa caſus, & cenſuras Epiſcopales tàm ab homine, quàm à iure ipſis reſeruatas. Ita Zerula, & alij. Prob. primo tum ex d. conſuetudine; tum ex fine Iubilei, qui eſt diſponere pœnitentes ad Indulgentiam media abſolutione, ad quem neceſſaria eſt talis extenſio ad caſus, & cenſuras Epiſcopales. Secundo, quia Papa cum ſit fons totius iuriſdictionis, & auctoritatis Eccleſiaſticæ, ſi poteſt ab Epiſcopalibus abſoluere, & alijs abſoluendi facultatem committere; id ſe velle facere ſatis oſtendit per illam generalem facultatem in fauorem animarum. Quod ſi Greg. XIV., & alij expreſſerunt caſus Epiſcopales, id ad tollendum dubium fecerunt.

Zerula in prax. ep. p. 1. v. abſolutio §. 6. & in prax. pœn. c. 15. q. 19.

In contrarium adducta, ad ſummum intelliguntur de priuilegijs, ſeu reſcriptis particularibus perſonis, vel toti ordini conceſſis; non de Iubileo Vniuerſali; in quo Papa generali illa conceſſione limitatam confeſſariorum poteſtatem extendit ad dictos caſus in fauorem animarum. Decretum Clementis derogat illis, non huic.

Hinc Regulares poſt decretum Clementis non poſſunt vi ſuorum priuilegiorum abſoluere à caſibus bullæ, & epiſcopalibus. Ante verò dictum Decretum, Regulares habentes per priuilegia generalem facultatem abſoluendi à Papalibus, nulla mentione facta caſuum epiſcopalium (etſi negent Bonacina, & alij) poterant ab eis abſoluere, non obſtante Tridentino, vt docent Nau., Graff. & alij communiter. Quia per Concil. non fuerunt reuocata priuilegia Regularium abſoluendi à reſeruatis, ſed tantum facultas audiendi confeſſiones ſecularium abſq; præuia approbatione Epiſcopi.

Bonac. vbi ſ. Nau. c. 27. n. 263. Graff. l. 1. dec. aur. c. 13. n. 57. & 58.

Cæterum generalis facultas in Iubileo conceſſa ſe extendit ad caſus non tantum ante, ſed etiam poſt publicationem Iubilei ab Epiſcopo reſeruatos. Quia ordinarius non poteſt reſtringere facultatem à Papa datam.

Digitized by Google

CASVS IV.

An conceſſis cenſuris, cenſeantur conceſſæ etiam reſeruatæ, ſi non ſint expreſſæ: & eadem quæſtio eſt de Cenſuris Epiſcopalibus.

NEgat Suarez. Tum quia in generali conceſſione non veniunt ſpecialia. Tum quia quando conceduntur, ſolent exprimi. Tum quia ſufficienter dictio vniuerſalis, *ab omnibus*, verificatur, ſi tantum de non reſeruatis intelligatur. *Suar. to. 5. diſp. 7. ſec. 5.*

Affirmant verò probabilius Alterius, Barboſa, & alij per generalem facultatem abſoluendi ab omnibus cenſuris, poſſe confeſſarium abſoluere etiam à reſeruatis. Tum quia dictio vniuerſalis *ab omnibus cenſuris*, ita omnes amplectitur, vt nullum excludat. Tum quia aliàs illud priuilegium redderetur inutile, cum quilibet confeſſarius poſſit à non reſeruatis abſoluere. Additur autem in bullis illa particula, *etiam à reſeruatis* maioris claritatis gratia. *Alt. de cenſ. to. 1. lib. 4. d. 4. c. 2. dub. 1. Barb. de pot. Epiſ. p. 2. alleg. 50. n. 180.*

Sanè certum eſt per illam generalem facultatem poſſe confeſſarium abſoluere in foro interiori, Primo ab excommunicatione ob confidentiam iuxta bullam Pij V., Greg. XIII., Clem. VIII., & aliorum. Nau. *Nau. conſil. 12. de priu. in nouis n. 2.*

Secundo à ſuſpenſione contracta ex eo, quod ſcienter ante legitimam ætatem ordines ſacros ſuſcepit contra extrau. Pij II. Et iſte ſic abſolutus completa ætate poterit vti ordine ſuſcepto, abſq; alia diſpenſatione, & abſolutione, non ante; nam defectu ætatis durante remanet irregularis.

Tertio, ab excommunicatione, & ſuſpenſione lata à Sixto V. contra ſimoniacè promouentes, & promotos, ſi tamen in bulla Iubilei, ſeu facultatis adſit clauſula, *Nō obſtantibus cōſtitutionibus Apoſtolicis &c.* Tum quia Papa poteſt derogare legi alterius. Tum ex fine, vt omnes Iubileum conſequi poſſint. Secus ſi non

Digitized by Google

adſit dicta clauſula. Nam licet Clemens VIII. moderatus ſit bullam Sixti V. quoad ætatem non tamen quoad ſimoniacos, quibus non ſuffragatur Iubileum abſq; derogatione.

Sayr. l. 2. theſ. c. 10. & l. 3. c. 29. Bott. in bul. Six. V. verb. cenſuris pag. 258.

Nau. in c. quorund. de Iud. not. 11. gloſ. vlt. n. 14. & 15.

Quarto, Incendiarios, Eccleſiarum violatores, & fures cum fractione, falſificatores literarum Apoſtolicarum, inſordeſcentes in excommunicatione ſcienter per quattuor menſes, & alios per annum; de quibus agit Sayrus. Idq; tum propter generalitatẽ clauſulæ *ab omnibus cenſuris.* Tum quia facultas Iubilei eſt fauorabilis. Contrarium aſſeruit Bottonus ex regula Cancellariæ allata à Nauarro, quam tamen hodie non conſtat obſeruari.

CASVS V.

An poſſint abſolui nominatim, & publicè denunciati.

Nau. in man. c. 27. n. 278.

Sayr. l. 2. theſ. c. 20. n. 29.

QVid quid aliqui apud Sayrum ſenſerint; Conceſſa facultate abſoluendi ab omnibus cenſuris reſeruatis, tàm a iure, quàm à Iudice latis, poſſunt abſolui excommunicati ſuſpenſi, & interdicti nominatim, & publicè denunciati. Ita Nau., Sayrus, & alij. Tum quia intentio Papæ eſt, vt omnes Iubileum conſequantur. Tum quia dicta generalis facultas ſe extendit ad omnes; licet nunc claritatis gratia in bullis exprimantur cum verbis, *ſi intra tempus Iubilei ſatisfecerint, vel cum partibus concordauerint.*

Lauor. de Iub. p. 1. c. 21. n. 57.

Vnde, contra Lauorium, poteſt abſolui quoad forum interius ſuſpenſus à diuinis per annum, declaratus per literas pœnitentiariæ. An verò proſit exterius, non præmiſſa ſatisfactione; infra caſ. 25.

CASVS VI.

An abortus fœtus animati.

Lauor. p. 2. c. 28. n. 23.

LAuorius negat; cuius tamen dictum procedit in facultate etiam generali, facta ab Epiſcopo; tunc

tunc enim non cenſetur conceſſus hic caſus per Conſt. Greg. XIV. niſi ſpecificetur.

At in facultate abſoluendi à caſibus, & cenſuris reſeruatis per Iubileum conceſſa, certum eſt comprehendi abſolutionem abortus fætus animati. Nam Greg. XIV. abſtulit reſeruationem excommunicationis à Sixto V. ſedi factam; & ordinarijs dedit poteſtatem abſoluendi per ſe, vel per alium ad id ſpecialiter deputatum; & ſic nunc eſt caſus Epiſcopalis, qui in Iubileo cenſetur conceſſus.

CASVS VII.

An caſus Bullæ Cœnæ, quando de ea non eſt facta mentio.

NEgant expreſsè Soto, Duardus, & alij plures. Quia illi caſus habent ſpecialem grauitatem, ſpecialiq; modo, & per ſe reſeruantur; nec in generali conceſſione veniunt ſpecialia. Tum quia quando conceduntur ſolent exprimi. Tum deniq; quia in bulla Cœnæ in clauſula reſeruationis abſolutionis derogatur omnibus priuilegijs, & indultis conceſſis, & concedendis &c.

Sot. in 4. d. 22. q. 2. ar. 3. concl. 5. initio.

Duar. in bul. cœ. l. 3. §. 2. q. 1. n. 14. Verſ. immo hoc.

Non eſt tamen omnino improbabile in facultate generali per Iubileum vniuerſale, vel aliud priuilegium conceſſa, comprehendi caſus bullæ Cœnæ. Quia talis facultas generalis videtur ſe extendere etiam ad illos, licet non expreſſos; dictio enim *ab omnibus* nullum excludit, præſertim in materia fauorabili bono vniuerſali animarum, vbi priuilegium eſt latiſſimè interpretandum iuxta verborum proprietatem. Confirm. ex fine, vt omnes lucrentur Indulgentiam, ad quem requiritur talis extenſio. Clauſula autem derogatoria indultorum &c. poſita in bulla Cœnæ non videtur loqui de Indultis vniuerſalibus, quale eſt Iubileum; ſed de reſpicientibus vel ſingulares perſonas, vel particulares vniuerſitates, vt ſunt religiones &c.

Sed ſuppoſita priori opinione, quæ tutior, proba-

 bilior,

bilior, & verior communiter exiſtimatur: Dubium eſt an ſufficiat expreſſio in ſpecie.

Duar. loco cit. n. 33. 35 & 36.

Duardus dicit requiri vel derogationem bullæ, vel indiuidualem conceſſionem caſuum bullæ. Et derogationem fieri duobus modis: Primo ſi dicat Papa ſe velle dictos caſus haberi pro expreſſis, ac ſi ad verbum inſerti eſſent. Secundo per clauſulam; *Non obſtantibus &c etiam ſi eorum mentio &c.*

Si autem detur facultas abſoluendi à grauiore, puta ab hæreſi, & à reliquis ſub clauſula generali tunc non eſſe neceſſarium expreſſionem indiuidualem aliorum. Secus vero ſi exprimatur vnus in indiuiduo, non grauior; tunc enim, ait Vgolinus, reliqui non cenſentur conceſſi in facultate ſiue generali caſuum Papalium, ſiue ſpeciali caſuum Bullæ.

Vgol. in explic. clauſul. bullæ.

Sed probabilius ſentiunt Sotus, Graffius, &c. ſatis eſſe, ſi in ſpecie Caſus bullæ Cœnæ in Iubileo, vel priuilegio exprimantur, nempe ſi dicatur; *Concedimus facultatem abſoluendi etiam à caſibus bullæ cœnæ.* Tunc enim ſatis indicatur intentio Papæ, & ſpeciali modo illi caſus conceduntur, ſicut ſpeciali modo reſeruantur.

Sot. loco cit. Graff. l. 4. c. 18. n. 2.

CASVS VIII.

An conceſſis caſibus Bullæ Cœnæ, cenſeatur conceſſus caſus hæreſis, ſi non fuit ſpecialiter expreſſus.

Nau. in man. c. 27. n. 275.

NEgant Nauarrus, & alij multi. Tum quia in generali conceſſione &c. at hæreſis habet ſpecialem modum grauitatis, & ſtrictiſſimam quandam reſeruationem &c. Tum quia ex ſtylo curiæ, hæreſis non comprehenditur ſub clauſula generali. Tum quia ſic fertur declaratum à Greg. XIII.

Sot. vbi ſup.

Affirmant Sotus, & alij multi tunc poſſe abſolui etiam hæreticos pænitentes, & iam emendatos, licet quidam ex his loquantur de nondum declaratis, & quidam de omnibus. Tum quia etſi in odioſis ſub clauſula generali non veniant ea, quæ ſpecialem habent

bent rationem, veniunt tamen in fauorabilibus. Tum quia in Iubileis ampliſſimè tolluntur omnes reſeruationes vel corporis iuris, vel bullarum, vel extrauagantium, vel bullæ Cœnæ. Tum quia interdum excipitur hæreſis; Ergo quando non excipitur videtur conceſſa. Tum ex fine Iubilei, vt omnes conſequantur Iubileum. Ita fuiſſe reſponſum à Sac. Pænitent. & eſſe praxim aſſerit Filliucius. *Fill. 1. p. tr. 8. c. 10. n. 265.*

Et hæc ſententia, licet minus communis, probabilior videtur, & approbatur à Magiſtro Sac. Pal. in expurg. lib. Emanuelis Sa. Curiæ vero ſtylus non fundatur in aliqua lege, ſed variatur ad voluntatem Pontificum; nec de declaratione Gregorij conſtat autenticè.

Sed admiſſa priore; poſſe tamen abſolui receptores, fautores, defenſores hæreticorum, legentes, tenentes, imprimentes eorum libros, & ſchiſmaticos &c. verius tenent Sanchez, & Duardus (licet neget Manuel) Quia iſti non ſunt caſus hæreſis formalis, neq; ſunt affecti tanta reſeruatione quanta hæreſis, vt ſpeciali mentione indigeant. *Sanch. l. 2. ſum. c. 12. n. 12. Duar. l. 3. §. 2. q. 8. n. 8. Man. in bul. cruc. §. 9. n. 67.*

Cautè tamen ſe gerat confeſſarius circa abſolutionem à caſibus Bullæ, præſertim ab hæreſi.

Et quod dictum eſt de hæreticis iuxta vtramq; ſententiam, idem dicendum de Apoſtatis à fide vel in totum, vel in partem. Eſt enim eadem ratio de vtriſq;

Tandem, etiam ſecundum Doctores prioris ſententiæ, præſertim Sanchez, ſi concedantur caſus bullæ, poſſunt abſolui ſchiſmatici illi, qui hæretici non ſunt.

CASVS IX.

An quando excipitur hæreſis, poſſit abſolui Hæreticus occultus, & pœnitens.

SI crimen hæreſis excipitur limitatè, puta dicendo; *Non tamen hæreticos declaratos, & nominatos abſoluere valeant.* Certum eſt poſſe quem abſolui ab hæreſi occulta; Si verò excipitur abſolute, nempe ſic;

Non

Non tamen à crimine hæreſis, an tunc poſſit abſolui hæreticus verè pœnitens, & occultus, ſigno tamen externo manifeſtatus.

Pro negatiua facit, quod dicta exceptio, cum ſit abſoluta, tollit omnem facultatem etiam circa hæreticū occultum; qui enim totum negat, nihil permittere videtur. Confirm. quia iſte modus exceptionis, cum ſit abſq; limitatione, videtur excludere aliquid amplius quàm prior; ergo excludit hęreſim etiā non publicam.

Affirmatiua ſuadetur. Primo ex fine, vt omnes lucrentur Iubileum, ad quem neceſſaria eſt talis facultas; intentio enim Papæ videtur eſſe velle ſolum excludere hæreticos notorios, ſeu declaratos, & nominatim denunciatos, ratione publici ſcandali. Secundo quia hoc pacto intellecta poſterior exceptio aliquid operatur vltra priorem, nam excludit omnes hæreticos notorios, licet non ſpeciatim declaratos. Demum quia non videtur eſſe intentionis Papæ in Iubileo velle excludere crimen, quod ipſis Epiſcopis permittitur in Tridentino ſeſſ. 24. cap. 6. de reformat. præſertim cum in generali facultate abſoluendi à reſeruatis Papæ, & à caſibus Bullæ, comprehendantur etiam caſus Epiſcopales, vt viſum eſt caſ. 3.

Satis fuit Auctori propoſuiſſe rationes dubitandi; ſed contingente caſu, Confeſſarius conſulat peritiores, vel Sacram Congregationem.

Quia verò vltima ratio fundatur in eo, An Epiſcopi poſſint abſoluere ab hæreſi occulta; Eorum ergo gratia explicatur ferè totum illud caput Tridentini.

CASVS X.

An facultas abſoluendi in foro conſcientiæ ab omnibus caſibus Papalibus occultis, etiam ab hæreſi occulta, conceſſa Epiſcopis per Tridentinum; ſit eis ſublata per proceſſum Bullæ Cœnæ.

Dicta facultas conceditur Epiſcopis in Tridentino illis verbis; *Liceat Epiſcopis &c.*

In

Digitized by Google

In Bulla verò Cœnæ, enumeratis caſibus, adeſt clauſula reſeruatoria abſolutionis ab eius cenſuris, §. *Cæterum à prædictis ſententijs &c.* etiam prætextu quarumuis facultatũ, & indultorũ &c. Cui poſt abrogationẽ priuilegiorum à nonnullis Pontificibus addebantur hæc verba; *Niſi in eis etiam caſus præſentibus literis expreſſi comprehendantur.* Quæ à Paulo V. & deinceps dempta fuerunt. Vnde oriuntur difficultates ſequentes.

§. I.

An ſit ſublata per Bullas Cœnæ continentes illa verba; Niſi in eis &c.

APud Benzonum dixerunt aliqui fuiſſe ſublatam quoad alios caſus, non quoad hæreſim; quia in Concilio hæreſis exprimitur, reliqui autem nonniſi generaliter. *Benz. tr. de fuga lib. 1. diſp. 1. q. 6.*

Suarez, & Duardus docent fuiſſe ſublatam etiam quoad hæreſim. Tùm quia illa ſpecificatio hæreſis poſita in Tridentino non eſt ad concedendam, ſed ad limitandam facultatem, vt ſcilicet Epiſcopus per ſe tantum, non per Vicarium poſſit ab ea abſoluere. Tum quia eſto non conuincatur per illa verba fuiſſe ſublatam; ſæpè tamen in Inquiſitione generali declaratum fuit nunc Epiſcopos nihil poſſe quoad hęreſim, ſiue quia bulla deroget Tridentino, ſiue ob declarationem Pij V. & Greg. XIII. *Suar. d. 21. ſec. 3. nu. 5. Duar. l. 3. §. 2. q. 11. nu. 48.*

Sed probabilius eſt per illa verba non fuiſſe Epiſcopis ſublatam facultatem abſoluendi ab hæreſi, & cæteris caſibus Bullæ occultis. Ita Nau. & alij. Probatur quoad hæreſim quia in Bulla Cœnæ non reuocantur facultates expreſsè, & in indiuiduo concedentes caſus eiuſdem Bullæ; Sed in Tridentino exprimitur in indiuiduo hæreſis, non tantum ad limitandum, vt vult Suarez, ſed ad tollendum dubium, quia controuerſum eſt an in facultate generali contineatur hæreſis. Probatur quoad alios caſus quia, vt dictum eſt *caſ. 7. verſ. ſi autem,* conceſſo in indiuiduo grauiore, cenſentur etiam conceſſi reliqui. Immo quotieſcunq; *Nau. conſ. 10. num. 3. de priuil. in nonis.*

cunq; Superior poſt generalem conceſſionem ſpecificat (ſicut etiam cum excipit) vnum reſeruatum, cenſentur omnes alij in ſpecie cóceſſi. Item, ex Suarez, ſi Epiſcopus concedat aliquem caſum reſeruatum, & poſtea generaliter addat, *& omnem meam poteſtatem*, cenſetur concedere omnes caſus reſeruatos; ſecus verò ſi non præmittat caſum reſeruatum in particulari. Item licet cenſuræ, & caſus reſpectu Epicoporum non ſemper ſint coniuncta: tamen ex circunſtantijs colligitur mens concedentis, an ſit vnius eorum, vel vtriuſq;

Suar. de pœn. d. 30. ſec. 1. nu. 3.

Declaratio verò Pij, & Gregorij non limitauit facultatem ſucceſſoribus.

§. 2.

An ſit ſublata per Bullas non continentes illa verba. Niſi in eis &c.

ESSE ſublatam, præſertim quoad hæreſim, affirmant Graff. & alij plures. Prob. 1. Quia in Bulla Cœnæ derogatur quibuſcunq; facultatibus, etiam per decreta cuiuſcunq; Concilij in genere, & in ſpecie conceſſis, vt patet illis verbis, *ac cuiuſcunq; Concilij decreta*; quæ verba tantum ad decretum Tridentini poſſunt referri, cum nullibi ſimile decretum vix reperiatur. Neq; opus fuit ſpeciali, & expreſſa derogatione illius decreti. Tum quia licet aliquando exprimatur, ſatis tamen eſt, ſi fiat mentio Concilij, ex Iacobacio, & alijs; præſertim addita dictione vniuerſali, *cuiuſcũq;* Immo, ex Garzia, ſufficit clauſula generalis; *Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,* ſi ſit ex motu proprio, & certa ſcientia. Tum quia Papa tunc vtitur facultate ſibi reſeruata in Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 21. Et Pius V. declarauit in conceſſionibus Apoſtolicis manu Papæ ſignatis non eſſe opus ſpeciali, aut generali derogatione Tridentini; Idemq; cenſuit Sac. Cong. Prob. 2. declarationibus Pij V. Greg. XIII. & Clem. VIII. item Generalis Inquiſitionis, & Congregationis Concilij, ex atteſtatione Doctorum: & ita ſeruari in praxi aiunt Garzias, & Barboſa. Immo alij contrarium vocant temerarium.

Graff. l. 1. deciſ. aur. c. 13. nu. 31.

Iacob. l. 5. de concil. ar. 18. verſ. nunc ergo ad cõcl.

Garz. de beneſ. p. 4. c. 15. nu. 41.

Garz. c. 10. num. 115. Barb. nu. 25.

At

At poſſe Epiſcopos etiam hodie vi decreti Tridentini abſoluere in foro conſcientiæ ab hæreſi, & cæteris caſibus Bullæ Cœnę occultis tenent Banneſ. & plures alij. Quam ſententiam appellant tutiorem in remotioribus regionibus ab Vrbe Layman; veram (licet veriorem in praxi priorem exiſtimet) Pharaonius, probabilem Suarez, & Alterius, probabiliſſimam Sanchez. Prob. 1. Quia lex generalis etiam poſterior indiſtinctè loquens non tollit legem ſpecialem anteriorem, ſed per hanc limitanda eſt. Et ſic clauſula Bullæ reuocatoria facultatum limitari poteſt, vt intelligantur reuocatæ facultates abſoluendi à caſibus publicis, non ab occultis. 2. Quia Concilio generali, præſertim Tridentino, non derogatur per clauſulam generalem, niſi illius fiat expreſſa mentio; in clauſula autem Bullæ derogatur tantum concilijs Prouincialibus &c. Tum quia cum Papa vult derogare dicto decreto Trid., id clarè exprimit, vt conſtat ex motu Sixti V. contra malè promotos, vt non abſoluantur etiam ſi crimen occultum ſit. Tum quia per dictam clauſulam non eſt ſublata eadem facultas conceſſa à iure Inquiſitoribus, vt tenent Duardus, & alij; Ergo neq; hæc conceſſa Epiſcopis à Tridentino. 3. Nam in decreto Tridentini non conceditur propriè Epiſcopis noua poteſtas, ſed antiqua iuris ſiue humani, ſiue diuini reſtituitur, qua in ſuos ſubditos intra ſuam diœceſim poſſunt id, quod Papa per totum orbem. 4. Quia per Bullam reuocantur ſolum priuilegia conceſſa ipſis committentibus hæreſim, aut alia crimina (ex Vega); non autem Epiſcopis ad abſoluendum. 5. Per Bullam Cœnæ non reuocantur facultates bullæ Cruciatæ abſoluendi ab ijſdem caſibus, vt docet Sanchez, Ergo neque illę Epiſcoporum. 6. ex Nau. Quia vix credi poteſt Pium V. (qui etiam omiſit illa verba) voluiſſe tollere ab Epiſcopis facultatem nuper illis in Concilio conceſſam. Demum prædictas declarationes Pontificum, & Sacræ Congreg. in contrarium adductas non conſtat eſſe autenticas.

Quare hæc poſterior ſententia non eſt temeraria, ſed æquè probabilis ac prima. Immo, etiam quoad

hæ-

Banneſ. 2. 2. qu. 11. ar 3. & 4. dub. 2.

Laym. l. 1. tr. 5. p. 2. c. 5. num. 2.

Phar. in prompt. tr. 1. ſec. 18. caſ. 25. circa finem.

Suar. d. 30. ſec. 2. n. 10. & 11. & de cenſ. d. 21. ſec. 3. nu. 3.

Alt. de cenſ. to. 1. l. 5. d. 22. c. 2. col. 2.

Sanch. in ſum. l. 2. c. 11. nu. 27. fine.

Duar. l. 3. §. 2. q. 12. nu. 4. &c.

Vega p. 1. c. 125. caſ. 11.

Nau. conſ. 11.

hæreſim, videri magis communem, & probabiliorem vlterius probatur. Primo ex vſu multorum Epiſcoporum, qui vtuntur prædicta facultate, præſertim in remotioribus oris ab vrbe, non vi iuris communis, cum non imponant onus ſe præſentandi data facultate, ſed vi præfati decreti Tridentini. Secundo, quia in illa derogatoria non reuocantur facultates in indiuiduo concedentes caſus Bullæ, etiam ſi hodie deſint illa verba, *Niſi in eis &c.*, quæ ex Rodriquez habentur pro expreſſis; & in Tridentino exprimitur hæreſis, ergo & cenſentur conceſſi reliqui caſus, conceſſo enim in indiuiduo grauiore, etiam reliqui ſunt conceſſi. Confirmatur coniectura; quia ſicut Clemens VIII. abſtulit à Confeſarijs facultatem abſoluendi à Caſibus Bullæ vi priuilegiorum: ita etiam aliquis Papa abſtuliſſet eandem ab Epiſcopis.

Rodr. to. 1. qq. reg. q. 20. à num. 9.

Et quod dictum eſt de Hæreſi, intelligitur etiam de Apoſtaſia.

In foro quoque exteriori, rectè docet Farinacius *ob cap. vt offic. de hær. in 6.* Epiſcopum in ſua Diœceſi poſse abſoluere hæreticos inquiſitos ad pœnitentiam redeuntes; licet neget in foro conſcientiæ. Quid verò poſſit Inquiſitor dicetur infra. §. 11.

Farin. de hær. q. 192. num. 52.

Hæc per anacephaleuſim collecta: ſed pro reſolutione, & conſcientiæ ſerenitate, ac pro maiori cum Pontificiis declarationibus conformitate; omnino perpendenda verba opinionis damnatæ ſub Alexandro VII. quæ eſt tertia in ordine, & ſunt tenoris ſequentis. Sententia aſserens, Bullam Cœnæ ſolum prohibere abſolutionem hæreſis, & aliorum criminum, quando publica ſunt, & id non derogare facultati Tridentini, in qua de occultis criminibus ſermo eſt; anno 1629. 18. Iulij in conſiſtorio Sacræ Congregationis Eminentiſs. Cardinalium viſa, & tolerata eſt.

§. 3.

Quidnam intelligatur nomine delicti occulti.

NON intelligitur crimen merè mentale, quod dicitur occultum per ſe.

I. Diſ-

I. Difficultas eſt an intelligatur vel illud quod ſua natura probabile eſt, licèt probari non poſſit, quia nemine aſtante patratum eſt, diciturq; occultum per accidens; Vel quod non eſt publicum, licèt factum ſit quibuſdam aſtantibus.

Licet nonnulli accipiant delictum occultum tantũ primo modo: communis tamen, & probabilior ſententia eſt in dicto decreto accipi occultum etiã ſecundo modo. Ita Nau. & alij. Tum quia ibi excipiuntur ſolum delicta deducta ad forum contentioſum. Tum quia in iure plerumq;occultum accipitur ſolum prout opponitur notorio.

Nau.in man. c.27. n.255.

Notorium eſt plena rei notitia inducens indubitatam probationem, diſcuſſione non egentem. Eſt triplex, aut per ſententiam iudicis, aut per confeſſionem rei in iudicio, aut per euidentiam facti, quod tergiuerſatione aliqua celari non poſſit. Ita Theologi, & Canoniſtæ communiter.

Hinc ex Nau. & alijs, Delictum notorium dicitur Primò quod eſt manifeſtum,& famoſum maiori parti viciniæ, vel monaſterij, vbi ſint ſaltem decem perſonæ; ſic factum coram quinque dicitur occultum; & interdum relinquitur arbitrio prudenti; ſex enim, aut octo fortè non erunt ſatis in magna ciuitate, vt delictum dicatur notorium. Manifeſtum eſt, de quo oritur fama eiuſdem maioris partis orta à ſcientibus. Famoſum,de quo oritur fama maioris partis orta ex vno ſciente, vel ex indicijs, vel præſumptionibus.

Secundo quod ex actis iudicij conſtat, vel deducitur ex ſententia in iudicio probata.

Tertio commiſſum, & confeſſum in iudicio.

Poterit igitur Epiſcopus diſpenſare, & abſoluere, quando delictum non eſt publicum, aut notorium aliquo ex his tribus modis; etiam ſi reus laboret aliqua infamia, modo delictum ſit occultum, quatenus occultum opponitur notorio facti vel iuris, vt dictũ eſt.

Inſuper, vt delictum, excommunicatio, aut irregularitas dicantur publica, non ſufficit eſſe talia materialiter quoad actum, ſed debent eſſe formaliter in ratione delicti, cenſuræ, &c.

Vnde

Vnde poterit Epiſcopus abſoluere, & diſpenſare quando delictum eſt publicum materialiter, non autem formaliter.

Sic poterit diſpenſare ſuper irregularitate contracta occultè ab eo, qui celebrauit coram mille neſcientibus eum eſſe excommunicatum, aut ex tali celebratione oriri irregularitatem. Et ſuper impedimento affinitatis ortæ ex copula inceſtuoſa nota omnibus perſonis viciniæ, quæ ignorat ex tali copula naſci dictum matrimonij impedimentum. Et abſoluere ab excommunicatione contracta ab eo, qui grauiter percuſſit clericum coram viginti, qui eum eſſe clericum neſciunt; aut ob talem percuſſionem fieri excommunicatum. Ita Nau., Sanch., & alij.

Nau. l. 5. conſ. 2. & in man. vbi ſupra. Sanch. d. 34. n. 56.

II. Quandonam delictum dicatur deductum ad forum contentioſum?

Alterius dicit eſſe ſtatim ac denunciatio, & accuſatio coram legitimo iudice facta eſt. Riccius tunc eſſe quando eſt facta citatio.

Alt. d. 8. c. 3. concl. 4. Ric. in prax. deciſ. 521.

At Barboſa probabilius tenet delictum dici deductũ ad forum ſolum poſt litis conteſtationem. Tum quia forũs contentioſus inducitur, cũ inter partes negando, vel confitendo contenditur. Tum quia idem ſonat quod iudicium. Tum quia nihil differt à lite mota; at hæc ſunt proprie poſt litis conteſtationem. Gauant.

Barb. de pot. ep. alleg. 39. num. 29.

Gau. in mã. ep. V. abſolutio nu 12.

Epiſcopus igitur nõ poteſt diſpenſare ſuper ſuſpenſione, aut irregularitate orta ex delicto deducto ad forũ contentioſum poſt litis conteſtationem, etiã ſi illud ſit omnino occultum, quod probari non poſſit. Siue iuſtè, ſiue iniuſtè res in iudicium ſit delata. Sanchez.

Sanch. l. 2. ſum. c. 11. num. 2.

III. An delictum deductum ad forum, etiam finito iudicio, & reo abſoluto ob defectum probationum, dicatur publicum.

Nicolaus Garzias tenet dici publicum, neq; Epiſcopum poſſe diſpenſare ſuper ſuſpenſione, aut irregularitate ortã ex tali delicto: poſſe tamen abſoluere à delicto occulto ſic deducto; quia in ſecunda parte decreti Tridentini, vbi agitur de abſolutione, nihil dicitur de deductis ad forũ contentioſũ, & abſolutio datur tantũ in foro conſcientiæ. Alterius, Suarez &c. diſtinguunt, ſi de-

Garz. de beneſ. p. 7. c. 11 nu. 5. Alt. vbi ſup. V. Poſtulabit. Suar. de cenſ. d. 41. ſect. 2. nu. 6.

ſi delictum nullo modo fuit in iudicio probatum, ſic poſt ſententiam remanet occultum vt prius, & poteſt Epiſcopus diſpenſare: Secus ſi fuit ſemiplenè probatũ.

Sed verius aiunt Graffius, Barboſa, & alii, finito iudicio, & lata ſententia abſolutoria, manere occultum, & ſub dicta Epiſcopi poteſtate ſicut prius; quia non poteſt dici deductum cum effectu, ex quo probatum non fuit.

Graff. l. 1. dec. aur. c. 13. nu. 42. Barb. vbi ſupra nu. 32.

Amplia. Primo etiã ſi mediis deprauatis Reus obtinuerit abſolutionem, Henriquez. Secundo etiam ſi delictum fuerit ſemiplenè probatum. Sanch. Tertio etiam ſi ſolum intermiſſum ſit iudiciũ, eo quod accuſator tacuerit per annum. Barboſa. Quarto. Addit Sanchez ex Nau. quod complex delicti, alio tantum complice ad iudiciũ delato, occultus cenſetur. Tandẽ, diſpenſatio ſuper crimine occulto obtenta ab Epiſcopo (ſecus eſt de abſolutione) ſi idem crimen detegatur, & ad forum contentioſum deducatur, proderit nõ ſolum pro foro conſcientiæ, ſed etiam in foro externo, ſaltem coram pio iudice. Tolet., & Henriquez.

Henriq. l. 14. ſum. c. 20. §. 4. Sanch. de matr. l. 8. d. 34. num. 57. Barb. vbi ſupra num. 34. Sanch. d. c. 11. ſum. nu. 21. Nau. conſil. 2. Tolet. ſum. l. 9. c. 89. nu. 5. Henriq. l. 14. ſum. c. 21. §. 1. lit. E. in tex. & com.

IV. An, ſi delictum ſit deductum ad forum, & finito iudicio, punitum, dicatur publicum.

Gutierez, & alii, apud Barboſã volunt dici publicũ.

Probabilius ſentiunt Auila, Sanch. & alii eſſe occultum, & Epiſcopum poſſe in eo diſpenſare, quia & nihil detrahitur auctoritati iudicis, qui functus eſt officio, & ceſſat publicum ſcandalum tolerando punitionem, & de praxi teſtatur Auila.

Barb. vbi ſup. nu. 35. Auila de cenſ. p. 7. d. 10. dub. 7. Sanch. l. 2. ſum. c. 11. num. 21.

V. An quando delictum in vno loco eſt publicum, aut probatum in iudicio, in alio verò occultum, ſed breui tempore creditur detecturum, poſſit Epiſcopus diſpenſare vbi eſt occultum.

Negant Suarez, & alii, quia ſimpliciter eſt publicũ.

Sed probabilius affirmant Auila, & alii. Quia publicum in vno loco, non ideo eſt in alio; & ex communi DD. licet manifeſtans delictum publicum non teneatur ad reſtitutionem: tenetur tamen ſi delictum, quod in alio loco eſt publicum, manifeſtet in hoc vbi eſt occultum, ſi non ſit ſpes fore vt facile fama ad hunc locum perueniat.

Suar. de pœn. d. 30. ſec. 2. nu. 2. Auila p. 2. d. 1. dub. 11. concl. 3.

Vnde poterit Epiſcopus abſoluere, & diſpenſare, quando delictum eſt publicum materialiter, non autem formaliter.

Sic poterit diſpenſare ſuper irregularitate contracta occultè ab eo, qui celebrauit coram mille neſcientibus eum eſſe excommunicatum, aut ex tali celebratione oriri irregularitatem. Et ſuper impedimento affinitatis ortæ ex copula inceſtuoſa nota omnibus perſonis viciniæ, quæ ignorat ex tali copula naſci dictum matrimonij impedimentum. Et abſoluere ab excommunicatione contracta ab eo, qui grauiter percuſſit clericum coram viginti, qui eum eſſe clericum neſciunt; aut ob talem percuſſionem fieri excommunicatum. Ita Nau., Sanch., & alij.

Nau. l. 5. conſ. 2. & in man. vbi ſupra. Sanch. d. 34. n. 56.

II. Quandonam delictum dicatur deductum ad forum contentioſum?

Alterius dicit eſſe ſtatim ac denunciatio, & accuſatio coram legitimo iudice facta eſt. Riccius tunc eſſe quando eſt facta citatio.

Alt. d. 8. c. 3. concl. 4. Ric. in prax. deciſ. 521.

At Barboſa probabilius tenet delictum dici deductũ ad forum ſolum poſt litis conteſtationem. Tum quia forũs contentioſus inducitur, cũ inter partes negando, vel confitendo contenditur. Tum quia idem ſonat quod iudicium. Tum quia nihil differt à lite mota; at hæc ſunt proprie poſt litis conteſtationem. Gauant.

Barb. de pot. ep. alleg. 39. num. 29.

Gau. in mã. ep. V. abſolutio nu. 12.

Epiſcopus igitur nõ poteſt diſpenſare ſuper ſuſpenſione, aut irregularitate orta ex delicto deducto ad forũ contentioſum poſt litis conteſtationem, etiã ſi illud ſit omnino occultum, quod probari non poſſit. Siue iuſtè, ſiue iniuſtè res in iudicium ſit delata. Sanchez.

Sanch. l. 2. ſum. c. 11. num. 2.

III. An delictum deductum ad forum, etiam finito iudicio, & reo abſoluto ob defectum probationum, dicatur publicum.

Nicolaus Garzias tenet dici publicum, neq; Epiſcopum poſſe diſpenſare ſuper ſuſpenſione, aut irregularitate ortã ex tali delicto: poſſe tamen abſoluere à delicto occulto ſic deducto; quia in ſecunda parte decreti Tridentini, vbi agitur de abſolutione, nihil dicitur de deductis ad forũ contentioſũ, & abſolutio datur tantũ in foro conſcientiæ. Alterius, Suarez &c. diſtinguunt, ſi de-

Garz. de beneſ. p. 7. c. 11 nu. 5. Alt. vbi ſup. V. Poſtulabit. Suar. de cenſ. d. 41. ſect. 2. nu. 6.

ſi delictum nullo modo fuit in iudicio probatum, ſic poſt ſententiam remanet occultum vt prius, & poteſt Epiſcopus diſpenſare: Secus ſi fuit ſemiplenè probatũ.

Sed verius aiunt Graffius, Barboſa, & alii, finito iudicio, & lata ſententia abſolutoria, manere occultum, & ſub dicta Epiſcopi poteſtate ſicut prius; quia non poteſt dici deductum cum effectu, ex quo probatum non fuit.

Graff. l. 1. dec. aur. c. 13. nu. 42. Barb. vbi ſupra nu. 32.

Amplia. Primo etiã ſi mediis deprauatis Reus obtinuerit abſolutionem, Henriquez. Secundo etiam ſi delictum fuerit ſemiplenè probatum. Sanch. Tertio etiam ſi ſolum intermiſſum ſit iudiciũ, eo quod accuſator tacuerit per annum. Barboſa. Quarto. Addit Sanchez ex Nau. quod complex delicti, alio tantum complice ad iudiciũ delato, occultus cenſetur. Tandẽ, diſpenſatio ſuper crimine occulto obtenta ab Epiſcopo (ſecus eſt de abſolutione) ſi idem crimen detegatur, & ad forum contentioſum deducatur, proderit nõ ſolum pro foro conſcientiæ, ſed etiam in foro externo, ſaltem coram pio iudice. Tolet., & Henriquez.

Henriq. l. 14. ſum. c. 20. §. 4. Sanch. de matr. l. 8. d. 34. num. 57. Barb. vbi ſupra num. 34. Sanch. d. c. 11. ſum. nu. 21. Nau. conſil. 2. Tolet. ſum. l. 9. c. 89. nu. 5. Henriq. l. 14. ſum. c. 21. §. 1. lit. E. in tex. & com.

IV. An, ſi delictum ſit deductum ad forum, & finito iudicio, punitum, dicatur publicum.

Gutierez, & alii, apud Barboſã volunt dici publicũ.

Probabilius ſentiunt Auila, Sanch. & alii eſſe occultum, & Epiſcopum poſſe in eo diſpenſare, quia & nihil detrahitur auctoritati iudicis, qui functus eſt officio, & ceſſat publicum ſcandalum tolerando punitionem, & de praxi teſtatur Auila.

Barb. vbi ſup. nu. 35. Auila de cenſ. p. 7. d. 10. dub. 7. Sanch. l. 2. ſum. c. 11. num. 21.

V. An quando delictum in vno loco eſt publicum, ſit probatum in iudicio, in alio verò occultum, ſed breui tempore creditur detecturum, poſſit Epiſcopus diſpenſare vbi eſt occultum.

Negant Suarez, & alii, quia ſimpliciter eſt publicũ.

Sed probabilius affirmant Auila, & alii. Quia publicum in vno loco, non ideo eſt in alio; & ex communi DD. licet manifeſtans delictum publicum non teneatur ad reſtitutionem: tenetur tamen ſi delictum, quod in alio loco eſt publicum, manifeſtet in hoc vbi eſt occultum, ſi non ſit ſpes fore vt facile fama ad hunc locum perueniat.

Suar. de pœn. d. 30. ſec. 2. nu. 2. Auila p. 2. d. 1. dub. 11. concl. 3.

Digitized by Google

§. 4.

Quinam dicantur occulti Hæretici, quos Epiſcopi, & Confeſſarij vi Iubilei poſſint abſoluere.

Primum Notabile.

Quid propriè ſit Hæreſis, & quæ eius conditiones.

AD hæreſim, ſeu vt quis propriè dicatur hæreticus tria neceſſaria ſunt.

Primum, vt ſubiectum Baptiſmum ſuſceperit. Quia hoc ſecluſo quis non eſt capax peccati hæreſis, quæ eſt negatio fidei ſemel ſuſceptæ per Baptiſmum; Infidelitas vero eſt negatio fidei nunquam ſuſceptæ. S. Tho. & alij communiter.

S. Tho. 2.2. q. 10. ar. 5. & q. 11. ar. 1.

Eſt duplex hæreſis; altera perfecta negans fidem ſuſceptam, & ipſum Chriſtum, quæ propriè vocatur Apoſtaſia: altera imperfecta, quæ retento Chriſto, negat aliquas veritates, & propriè vocatur Hæreſis.

Hinc I. Cathecumenum pertinaciter errantem in aliqua, vel in omni materia fidei; licet nonnulli aſſerant eſſe Apoſtatam, vel Hæreticum, quia habet fidem interius, non tamen incurrere cenſuras: Probabilius tamen non eſſe, colligitur ex dicta conditione, & tenent Duardus, Tol. & alij. Quia non ſufficit Baptiſmus flaminis, ſed requiritur Sacramentum. Vnde ſi talis errorem deponat vel ante, vel dum baptizatur, vel vt minimum, & ſine mora poſt baptiſmũ, non eſt propriè hæreticus, nec incurrit cenſuram: ſicut etiam ſi erraret ex ignorantia inuincibili.

Duar. in bu. l. 2. can. 1. quaſt. 21. n. 3. Tol. l. 4. ſum. c. 3. n. 5.

II. Baptizatus fictè, ſeu ſine intentione recipiendi Baptiſmum, errans pertinaciter circa fidem, non eſt verè hæreticus nec excommunicatus, eadem ratione. In iudicio tamen exteriori Eccleſiæ præſumitur talis, & proceditur contra ipſum ac contra Baptizatum, & cogitur &c. Si tamen fictionem alleget, creditur

ditur illi ad effectum vt baptizetur de nouo, & conuertatur: non vero vt liber dimittatur, ſed puniendus eſt; quia primum tendit ad eius ſalutem, non ſecundũ.

III. Qui verè voluit, & baptizatus eſt, & putauit ſe baptizatum; ſed reuera non fuit, exiſtente Baptiſmo inualido defectu legitimæ materiæ, aut intentionis miniſtri; ſi erret pertinaciter in fide (licet Affirment Azorius, & alij hunc eſſe hæreticum, addens Simanca etiam incurrere pœnas) probabilius eſt, quod ex quocunq; defectu ſit inualidus Baptiſmus, non ſit hæreticus, nec excommunicatus; ſiue cognita inualiditate conſentiat in eam, ſiue ab illa diſſentiat (quidquid Aduerſarij ſic diſtinguendo aſſerant in contrarium) Vgolinus, Sanchez &c. Quia verè non eſt, niſi Cathecumenus, deficiente vero Sacramento.

Azor. 1. p.l. 8. c. 9. q.3. Simanc. de cathol. inſt. tit. 31. n. 5. Vgol. de cenſ. reſer. 2. p. c. 1. §. 1. n. 3. Sanch. l. 2. ſum. c. 7. n. 34.

Ratione autem actus exterioris, licet inualidi, & bonæ intentionis baptizati, quamdiu non conſtat de inualiditate Baptiſmi; iſte habendus eſt pro Chriſtiano, & pro hæretico ſi perſiſtat in errore; poſtquam autem conſtiterit de inualiditate, non eſt amplius habendus pro tali, ſed pro infideli. Et quamuis Eccleſia niti debeat omnibus modis hunc inducere ad fidem, etiam violentiam aliquam, puta carcerem, inferendo; & probabile ſit (ac verum iuxta Henriquez) Eccleſiam ratione illius actus exterioris acquiſiuiſſe ſuper eum ius: probabilius tamen eſt non poſſe cogere, quia nunquam fuit membrum eius: Vnde ſi pertinaciter reſiſtat, dimittendus eſt.

Henriq. l. 1. de baptiſ. c. 25. n. 6.

Et aduerte baptizatum in errore cõtra fidem, ſcientem eſſe errorem ab Eccleſia damnatum, & poſt Baptiſmum per tempus perceptibile, licet paruum, pertinaciter in eo manentẽ; eſſe hæreticum, & excommunicatum, ſi errorem ſuum ſigno ſenſibili manifeſtet: ſecus, ſi ignoret eſſe hæreſim, quia excuſatur quouſq; durat bona fides: at incipiens dubitare, ſi nolit veritatem inquirere, vel ſit in mora, non excuſabitur.

Secundum, Error in intellectu, vt materiale hæreſis. Quia cum hæreſis ſit ſpecies infidelitatis, neceſſariò requirit, vt aliquid contra fidem teneatur. Et quamdiu

Azor. 1. p. l. 8. c. 9. q. 1. diu ſolis veris aſſentimur, nulla eſt infidelitas; Ergo nulla hæreſis. Azor, & alij communiter.

Hinc ſolum exterius negans, vel abiurans fidem, aut articulum eius puta B. Virginem, aut religionem, aut faciens pacta cum demone, vt Magi, & ſimiles faciunt, aut eum adorans ſola adoratione externa, puta genuflexione, aut ei ſacrificans, vel deuouens animam tantum exterius (licet peccet grauiſſimè, & ſæpè incidat in caſus, & cenſuras Epiſcopales) non eſt verè hæreticus, ſi fidem integram in mente retineat. D. Anton. Sanch. & communis Theologorum. Vnde non incurrit cenſuras Bullæ Cœnæ (quidquid contra dicant Caiet. & alii minus probabiliter) niſi errent intellectu. Olim quidem adorantes demonem, & ſimilia facientes continebantur in Bulla, non vt hæretici, ſed quia ibi exprimebantur ſuperſtitiones.

D. Ant 2. p tit. 12. c. 15. §. 10. Sanch. l. 2. ſum. c. 7. num. 8. Caiet. 2. 2. q. 11. ar. 1. ad 2. & q. 94. ar. 1.

Et licet Eccleſia iudicet, & puniat delicta ab ſolum actum externum (puta clerici homicidium) nec de actu interno agentis curet, eo quia vera ſunt, & conſumata ſolo actu externo, etiam abſq; animo, & voluntate: ſecus tamen eſt de hæreſi, & apoſtaſia, quæ conſiſtunt in actu externo cum errore in intellectu.

Excipe autem ab hac doctrina talem actum externum hæreſis, qui faueret hæreticis, & animo illis fauendi fieret; incurreret enim illum agens excommunicationem Bullæ, non vt hæreticus, ſed vt fautor eorum.

In prædictis tamen caſibus in foro exteriori præſumitur hæreſis, & incurritur excommunicatio.

Quæres I. An Prædictus error intellectus debeat eſſe verus. R. Non debet neceſſario eſſe verus materialiter, nempe vt ſit falſum quod creditur; ſed ſufficit error formalis, ſcilicet putatus. Vnde pertinaciter adhærens opinioni, etiam veræ, etiam articulo fidei, putans eſſe contra fidem, eſt hæreticus, & excommunicatus. Bannes, & alii. Licet Simanca, & alii opinentur hunc peccare, ſed non eſſe hæreticum, & excommunicatū, quia non ſit verus error; ſicut percutiens laicum putans eſſe clericum. Sed tene quod dixi, quia iſte non eſt verus clerici percuſſor, at ille eſt verus hæreticus.

Ban. 2. 2. q. 11. ar. 2. Simanc. de cath inſtit. tit. 31. n. 9.

II.

II. In qua materia debeat eſſe error. R. Poteſt eſſe contra vel articulos fidei, vel deducta ab eis, & ad credendum propoſita, vel ſcripturam, aut traditionẽ, aut receptas Patrum ſententias. Turrecremata.

Turr. in ſum. de Eccl. l. 4. c. 10.

III. An ſit hæreticus non aſſentiens propoſitioni, ſibi à Deo ſpecialiter reuelatæ, non tamen ab Eccleſia propoſitæ. Soto, & alii aiunt eſſe hæreticum coram Deo: non autem coram Eccleſia, nec cenſuras incurrere. Probant primum, quia ſcienter, & voluntariè non credit quod ſibi à Deo reuelatum eſſe certò nouit. Secundum, quia Eccleſia non proponit credenda quæ priuatim alicui à Deo reuelantur.

Sot. l. 3. de nat. & gra. c. 11. in 3. arg.

Sed etiam coram Eccleſia eſſe hæreticum, & cenſuras incurrere probabilius aiunt Vega, Sanchez, & alii. Quia negat ſaltem virtualiter fidei articulum ab Eccleſia omnibus propoſitum, hoc eſt ſummam Dei veritatem, quod eſt formale obiectum fidei.

Vega. l. 9. de iuſtif. c. 3. Sanch. l. 2. ſum. c. 7. n. 32.

IV. An ſit hæreticus negans pertinaciter propoſitionem Theologicam euidenter illatã ex vna de fide, & altera naturali; vt hanc; *Chriſtus eſt riſibilis*, deductam ex naturali; *Omnis homo eſt riſibilis*, & alia de fide; *Chriſtus eſt homo*.

Canus, & Valentia affirmant eſſe hæreticum non directe, & immediate; ſed reductiuè; & mediate; ſicut ipſa propoſitio negata eſt tantum mediatè, & reductiuè de fide, Probant quia deliberatè habet virtualiter errorem contra fidem, coactus ex natura rei negare præmiſſam de fide.

Can. de loc. theol. l. 12. c. 8. Valent. to. 3. d. 1. q. 11. p. 1. diff. 3.

Aliter ſentiunt Bannes, & alii, vt ſi non neget præmiſſam de fide, ſed credat naturalem non eſſe vniuerſaliter veram. Probatur à Layman. Nam ſi ille eſt doctus, non negabit illam concluſionem; Et ſi eſt hebes, non eſt hæreticus, ſi ſit paratus corrigi. &c.

Ban. vbi ſup.

Laym. l. 2. tr. 1. c. 13. n. 7.

Prior opinio videtur probabilior, & verior; quia quæſtio procedit de cognoſcente euidentiã illationis. Qui enim ignorat veritatem præmiſſæ naturalis, & connexionem neceſſariam propoſitionis deductæ cum præmiſsa de fide, excuſatur ab hæreſi ob ignorantiam: licet in foro externo cenſeretur hæreticus, & excommunicatus, & præſumeretur negare præmiſsã de fide.

V. An deliberatè dubius in fide ſit hereticus. Duobus modis quis deliberatè dubitat de rebus fidei. Vno ſi intellectus formaliter maneat dubius, quia perpenſis vtriuſq; partis rationibus, nullum iudicium elicit: Altero, ſi ſuper actum dubitandi reflectens, actu elicito poſitiuo iudicat illam fidei propoſitionem eſſe dubiam.

Can. vbi sup.

Canus, & alij affirmant dubitantem ſecundo modo eſſe hæreticum, & excommunicatum, ſi exterius manifeſtet dubium; quia hoc eſt poſitiuè errare circa fidem: Suſpendentem verò aſſenſum primo modo, eſſe infidelem, non hæreticum, quia hæreſis eſt perfecta mentis adhæſio: reduci tamen hanc dubitantis infidelitatem ad hæreſim, ſicut imperfectum ad perfectum. In foro vero externo præſumi hæreticum.

Sylu. V. hæreſis. 1. n. 6. Valen. to. 3. d. 1. q. 11. p. 1. diff. 2.

At deliberatè, & pertinaciter dubitantem, ſolum ſuſpendendo aſſenſum primo modo, eſſe propriè hæreticum, & affici pœnis, ſi dubium manifeſtet; probabilius, & verius tenent Syluester, Valentia, & alij. Prob. Primo *ex c. 1. de hæreticis*, vbi habetur; *Dubius in fide infidelis eſt*, & conſequẽter hæreticus, ſi ſit baptizatus. Item *ex Clem. Vnica* §. *Porro de ſum. Trin.* Secundo, quia fides eſt aſſenſus certus, & firmus, qua firmitate ablata tollitur fides, & fit opinio. Vnde eſt illud Aug. 8. de Trin., & Bernard. de Conſid. ad Eug. *Fides ambiguũ non habet, etſi habet fides non eſt.* Immo ſi quis mori potius, quã negare fidem eſſet paratus, & deliberatè vellet ſuſpendere aſſenſũ; eſſet hæreticus, & excommunicatus. Ita Alterius, & Duardus. Vnde colligitur non ſolum dnbitantem, ſed etiam opinantem deliberatè, & cum pertinacia de rebus fidei eſſe formaliter hæreticũ, & excommunicatum, ſi id manifeſtet exterius; quia tollit fidei firmitatem. Azor. &c.

Alt. de cenſ. l. 5. d. 2. c. 2. col. 3. Duar. in bul. l. 2. can. 1. q. 25. Azor. 1. p. l. 8. c. 9. q. 5.

Dubitans verò non pertinaciter, & deliberatè, ſed ex primo motu, vel ſine vlla, ant parua aduertentia, nec hæreticus, nec excommunicatus eſt. Vnde non eſſet hereticus qui audita vrgente ſaltem apparenter ratione contra fidem, ſtatim pauliſper titubaret. Nec qui ex graui paſſione carnali dubitaret pauliſper, an ſimplex fornicatio ſit peccatũ, ſi poſtea plenè aduer-

tens

tens aſſentiretur veritati. Nec dubitans ex ignorantia, vt qui nati ſunt, & educati inter hæreticos, quibus deeſt pertinacia. Nec qui tentatus contra fidem, iudicium ſuſpendit, qui prudenter faciet ceſſando à cogitatione, & occupando ſe alijs. Neq; tandem ſcrupuloſus, qui putat ſe dubitare de fide; & expedit tales tentationes contemnere. Vide Sanchez. *Sanch. vbi ſup. nu. 13. 14.*

Tertium. Pertinacia, vt formale hæreſis (ſine qua nullus hæreticus, vel excommunicatus eſt, licet erret intellectu, S.Tho., Caiet. & alii, error enim contingere poteſt ex ignorantia, at hæreſis ſolum ex voluntatis pertinacia). Quia ſicut fides præter aſſenſum intellectus, requirit affectionem voluntatis mouentis intellectum ad aſſentiendum reuelatis: ſic hæreſis præter errorem intellectus, requirit prauam affectionem in voluntate. Immo ſicut fides magis conſiſtit in aſſenſu intellectus, ſic hæreſis magis in praua affectione voluntatis. Vnde magis eſt intrinſeca rationi hæreſis pertinacia, quam error; (& hoc eſt ſpeciale in hæreſi, quod non eſt in aliis delictis) quia nullum eſt peccatum niſi ſit voluntarium, & quo plus eſt voluntarium, eo grauius: at hæreſis eſt peccatum; ergo à voluntate, & conſequenter à pertinacia ſumit rationem peccati; ergo &c. *S.Tho. 2.2. q.5. ar. 3. & q.2. ar.2. ad 3. Caiet. ibi*

Formalis autem ratio huius pertinaciæ (de qua Turrecrem; Sanch. & alii) non conſiſtit in eo, vt quis ſciat id eſſe contra determinationem Eccleſiæ: neq; vt eliciat actum poſitiuum diſſentiendi: neq; in mora temporis, quia in inſtanti committi poteſt hæreſis: neq; in continuatione prauæ affectionis: immo hæc non ſunt neceſſaria. Sed in hoc, quod homo alicui propoſitioni, ſiuè falſæ ſecundum ſe, ſiuè veræ, ſed putatæ falſæ, ita firmiter aſſentiatur, vt non ſit paratus aſſentiri etiam contrario, ſi per Eccleſiam determinaretur; quia credit illi propoſitioni, non quia à Deo ſit reuelata, ſed quia ſibi placet. Immo pertinax, & hæreticus eſt qui ſcienter tenet propoſitionem contrariam Eccleſiæ, paratus ei conſentire, ſi argumentis conuincatur; quia ſolum teſtimonium, & auctoritas Eccleſiæ ſufficere debet. Vide Sayrum, Sanch. &c. *Turr. l. 4. ſum. de Eccl. p. 2. c. 10. Sanch. vbi ſup. n. 2. &c. Sayr. l. 3. theſ. c. 4. Sanch. vbi ſup. n. 3. &c.*

Dubium eſt. An ignorantia craſſa, aut affectata in rebus fidei faciat pertinaciam; itaut ex tali ignorantia errans ſit hæreticus, & excommunicatus.

Ignorantia craſſa eſt, quando quis neſcit ea, quæ cæteri eiuſdem conditionis ſciunt, & ſcire tenentur, vt ſi plebeus non credat Chriſti mortem. Affectata eſt, quando quis data opera vult ignorare, vt non retrahatur ab actu, quem vult exequi, iuxta illud; *Noluit intelligere, vt bene ageret*.

Pſal. 35.
Sot. in 4. d. 22. q. 3. ar. 3. poſt. 5. concl. caſ. 1.

Sotus tenet errantem circa fidem ignorantia culpabili, eſſe hæreticum, & excommunicatum, etiam ſi paratus ſit corrigi, ſciens definitionem Eccleſiæ eſſe in contrarium. Prob. tum ex Auguſt. & Chryſoſtomo; tum quia occidens hominem ex ignorantia culpabili eſt homicida &c.; tum quia ille eſt infidelis, non paganus &c. ergo hæreticus. Salas verò ait cum aliqua ignorantia non ſolum affectata, ſed etiam craſſa eſſe poſſe hæreſim, vt ſi quis credat aliquid, ſiue contingat eſſe, ſiue non eſſe contra fidem.

Salas 1. 2. t. 2. q. 76. tr. 13. ſec. 7. n. 47.

Canus, Valentia, & alij errantem ignorantia craſſa excuſari: errantem verò ignorantia affectata eſſe verè, & propriè hæreticum. Quia hæc ignorantia eſt in electione, nec minuit, ſed aggrauat peccatum, & oſtendit hominem non eſſe paratum corrigi.

Can. & Val. loc. cit.

At probabilius, & verius eſt, errantem circa fidem ex ignorantia culpabili, ſiue craſſa, ſiue affectata, & paratum corrigi, cognita Eccleſiæ definitione, non eſſe pertinacem, nec hæreticum, nec excommunicatum, ſi ignorantia fuerit affectata ſolum ob negligentiam, vel diſcendi tædium, vel ad liberius peccandum &c. non verò ob contemptum auctoritatis Eccleſiæ, vel ipſius fidei. Ita Bannes, & alii, immo videtur S. Tho. Prob. 1. ex communi ſenſu Eccleſiæ, ex iure, canonico, ex Aug. & ex Conciliis, vbi nunquam aliquis eſt habitus pro hæretico, dum fuit paratus ab Eccleſia corrigi: Sic Abbas Ioachim excuſatur; quia ſubmiſit ſcripta correctioni, licet eius ſententia damnetur &c. 2. Quia iſte eſt erga Eccleſiæ auctoritatem, & fidem bene affectus; Ergo non eſt pertinax, ergo nec hæreticus, & excommunicatus. Si

Bann. 2. 2. q. 11. ar. 1. S. Tho. in 4. d. 13. q. 12. ar. 1. ad 6.

verò

verò ex auerſione à fide, vel ab Eccleſia affectaret errorem, eſſet ſufficienter pertinax, & propriè hæreticus; quia male erga fidem, & Eccleſiam eſſet affectus; & perſectè incredulus.

Et in foro exteriori per voluntariam ignorantiam errans in fide puniretur vt hæreticus.

Hinc profitentes ſectas hæreticorum, licet ſæpè errent, & falſa dogmata profiteantur ex ignorantia craſſa tantum; ſunt tamen verè, & propriè hæretici, & pœnis eorum innodati; quia habent formalem pertinaciam, cum non ſint parati corrigi ab Eccleſia. Secus verò ſi eſſent parati corrigi. Valentia, & Layman. *Val. d.6. q. 6. p. 2. Layman. l. 2. tr. 1. c. 13. n. 1.*

Hinc è contra, ſi puer baptizatus, nutritus inter infideles, iam adultus factus teneat multa contra fidem; non erit hæreticus, ſed fidelis habitualiter, donec rebus fidei illi ſufficienter propoſitis pertinaciter reſiſtat. Similiter recedens à ſecta hæretica ad Catholicos, ſi reperiatur erraſſe ignorantia etiam culpabili, tamen cum præparatione animi ad obediendum Eccleſiæ; non indiget abſolutione; quia eſt ſolum materialiter hæreticus: licet melius ſit eum abſoluere, vt habet Eccleſiæ praxis.

Ex omnibus ſupradictis definitur hæreſis ſic; Eſt error intellectus verus, vel putatus contra fidem, ſeu aliquam fidei veritatem cum pertinacia aſſenſus, vel diſſenſus, ſeu omiſſio debiti aſſenſus ab eo, qui per Baptiſmum fidem recepit.

Secundum Notabile.

Quot modis dicantur Hæretici occulti; & quinam afficiantur excommunicatione Bullæ Cœnæ.

HÆretici, alij ſunt purè exteriores abſq; errore intellectus de quibus *Not. præcedenti in 2. conditione*. Alij purè mentales abſq; ſigno exteriori, qui dicuntur occulti per ſe, & ſimpliciter. Et alii ſimul interni, & externi, qui errorem mente conceptum verbo.

bo, vel ſigno externo explicant. Et ex his poſtremis, quidam poſſunt eſſe occulti per accidens, quidam verò quia non ſunt manifeſti, & publici: Sicut enim occultum aliud eſt per ſe, vt actus mentis; aliud per accidens, vt quod agitur ſine teſte; aliud quod non eſt manifeſtum, & publicum, vt quod à paucis ſcitur; ſic hæretici occulti &c. Ita Caiet. Qui etiam diſtinguit actum interiorem, vt alter ſit ſolus, vti cum quis aliquem odit, vel aliud in corde tantum retinet: alter qui ſit cauſa commiſſionis, vel omiſſionis actus exterioris, vt cũ quis ex odio quid piam facit, vel omittit.

Caiet. 2. 2. q. 11. ar. 3. & 4.

Igitur nonnulli citantes Canoniſtas, & Theologos ſentiunt hæreticos purè mentales, & quorum hæreſis interior non eſt cauſa commiſſionis, aut omiſſionis; ligari excommunicatione contra hæreticos lata, & comprehendi in facultate Tridentini; Quia dicunt Eccleſiam poſſe ferre cenſuras (non tàmen nominatim) prò peccatis mentalibus. Addit Arnaldus, ſed abſq; firmo fundamento, tales hæreticos mentales amittere dominium temporale.

Arnal. tr. de agnoſ. aſſert. cath. q. 33.

Verum *Dicend.* I. Hæreticum purè mentalem, & cuius actus interior eſt ſolus, & non cauſa commiſſionis, aut omiſſionis alicuius actus exterioris, non incurrere de facto vllam cenſuram, neq; alias pœnas; ſed nec Eccleſiam poſſe per ſe, & directè quidquam de eius hæreſi, nec de aliis actibus purè mentalibus ſtatuere, nec excommunicatione, aut aliis pœnis afficere. Ita S. Anton. & alii. Prob. ex D. Tho. Quia Eccleſia non habet iuriſdictionem ſuper actus purè internos, nec de eis poteſt legem ferre; iudicium enim hominis ad internos motus non ſe extendit, ſed tantum ad externos; iuxta illud 1. Reg. 16. *Homo videt ea, quæ patent, Dominus autem intuetur cor*; & illud; *Eccleſia non iudicat de occultis*. Confirm. Quia hæc eſt potiſſima ratio, qua probatur neceſſitas legis diuinæ prouidentis actibus internis, ad quos non ſe extendit lex humana.

S. Ant. 3. p. tit. 24. c. 4. D. Tho. 1. 2. q. 91. ar. 4.

Habet tamen Eccleſia ſuper actus internos iuriſdictionem per accidens, & indirectè, prout coniunguntur cum externis vel vt cauſæ, vel vt modificationes,

vel quatenus ſponte manifeſtantur, quo modo eos iudicat, & punit.

Sic in cap. *omnis vtriuſq; de pœn. & rem.* determinatur tempus confeſſionis, quæ de iure diuino debet eſſe integra, & ſolum ex conſequenti præcipiuntur aperiri interna. Sic in *cap. nolentes de celeb. miſſar.* indirectè præcipitur recitatio diuini officii deuota, & ſtudioſa, quia eſt oratio, quæ non conſiſtit ſine interna attentione. Similiter in aliquibus canonibus non imponitur pœna excõmunicationis pro intentione nocendi, pro actu odii, amoris &c. niſi prout cum actu externo vniuntur. Item Eccleſia diſpenſat in voto mentali, quatenus exterius declaratur; & obligat nos aliquid credere, quia declarat, & quaſi conſtituit aliquid ſub obiecto fidei, quod diuino præcepto tenemur credere; Et licet probabilius poſſit directè reſeruare ſibi abſolutionem merè internorum, ex Caiet. & aliis: hoc tamen non eſt niſi limitare poteſtatem confeſſariorum circa interna peccata exterius manifeſtata; quod tamen non expedit, neq; conſueuit Eccleſia. *Caiet. vbi ſup.*

II. Hæreticum occultum per accidens, & hæreſim exterius, ſed in occulto expreſſam (vt & omnes alios actus exteriores, etiam occultiſſimos) de facto ſubeſſe præcepto Eccleſiæ, ac pœnis, & cenſuris eo ipſo incurrendis in foro conſcientiæ. Idemq; dicendum de alijs delictis; vt de percutiente clericum nullo ſpectante. Quia iſti actus ſunt natura ſua ſenſibiles; Sed quia nullo præſente fiunt, ſolum ab Eccleſia in iudicio exteriori non iudicantur in particulari.

Controuerſum eſt, quæ ſigna externa ſufficiant ad interiorem hæreſim exterius declarandam.

Hæc ſigna ad tria capita reuocantur. Primum ex natura ſua indifferens, vt elatio digiti, capitis inclinatio, &c. dicere; *ita eſt*, &c. dum quis mente aſſentitur errori, v.g., Chriſtus non eſt homo. Secundum ex natura ſua manifeſtatiuum erroris, non pertinaciæ, vt ſunt omnes externi actus infidelitatis. Tertium manifeſtatiuum erroris, & pertinaciæ, vt quæ ſimul apeiunt errorem, & prauam animi affectionem.

Signa tertii generis ſufficere certum eſt, & etiam

ſe-

ſecundi (quidquid alii abſq; firma ratione dixerint) probabilius; immo indubitatum putat Auctor, ex communi Canoniſtarum, & Theologorum; Immo etiam primi generis, omnibus doctoribus conſentientibus, ſi ratione temporis, loci, ac aliarum circunſtantiarum hæreſim manifeſtent. Quæſtio eſt de eiſdem ſignis primi generis indifferentibus ex ſe, & ex circunſtantiis.

Bann. vbi ſup. ar. 4. dub. 3. arg. 3. contra. 3. concl. Nau. in c. fin. de ſimon. n. 20.

Negant ſufficere Bannes, Nauar. & alii plures. Tum quia ſiue conſiſtant in facto, ſiue in verbo, nullo modo inducunt ſuſpicionem hæreſis, cum ſint ſimpliciter indifferentia. Tum quia quando actus internus, & externus nō coniunguntur per ſe, ſed merè per accidens, ex arbitrio operantis, vt ſi externus non ſit de ſe malus, niſi relatiuè ad interiorem; tunc cum Eccleſia de illorum malitia nequeat cognoſcere, nō poteſt aliquid de illis ſtatuere, adiuncta pœna; hoc enim caderet ſuper actum internum, cuius ratione tantum prohiberetur externus; qui modus non eſſet neceſſarius, nec vtilis, nec conueniens. Nau. Suar., & alii.

Suar. c. 13. de leg.

Dicend. I. Longè probabilius eſſe, talia ſigna, conſiſtentia ſiue in facto, ſiue in verbo, ex ſe, & ex adiunctis circumſtantiis indifferentia, quatenus ſunt effectus actus interioris praui (licet non rappreſentent in ſe malitiam eiuſdem actus interioris, & ab eodem prodeant tantum ex mero arbitrio operantis) ſufficere ad inducendam cenſuram, & poſſe cadere ſub cenſuris, & pœnis; ac Eccleſiam per accidens, & indirectè poſſe prohibere, & punire actum interiorem prauum, quatenus eſt cauſa actus exterioris, vel omiſſionis actus exterioris debiti. Ita Ang. Tabiena, & alii multi. Prob. 1. Quia in iure aliquando punitur actus externus libere procedens ab interiori, licet non manifeſtet neceſſario interiorem, nec poſſit Eccleſia de eius malitia in particulari iudicare, vt in Clem. 1. *de ſtat. Monach. §. quod ſi*; Vbi excommunicantur Benedictini ſe conferentes ad curiam Principis animo inferendi damnum ſuis prælatis; & alibi. Ecce actus externus indifferens punitur ratione prauæ intentionis internæ, & ſine tali animo non punitur; &

Ang. V. hæreticus. §. 2. Tabien. V. excomm. 9. caſ. 4. n. 4.

ſic

ſic per accidens talis actio interna punitur. 2. Quia vt Eccleſia poſſit de actu iudicare, ſufficit eſſe exteriorem, & cognoſcibilem; 3. Quod actus ſit indifferens non impedit, cum imperatus ab interiori hæreſi, & cum illa coniunctus, ſufficienter ſubdatur legi &c. Et iſte modus prohibendi actum externum indifferentem, quatenus eſt effectus actus interni praui eſt valdè conueniens ad præcauenda multa delicta.

II. Valde probabile eſſe hæreticos mentales prædicta ſigna indifferentia, ſeu imperfecta exterius, etiam occultiſſimè gerentes, de facto incidere in excommunicationem contra hæreticos latam. Ita Caiet., Valent., & alij. Prob. 1. ex dictis in primo dicendo. 2. Quia eadem verba, ſeu ſigna externa, quatenus coniuncta interiori conceptui, verè exprimunt hæreſim. Confirm. 1. Quia ſi quis tale ſignum ſtatuiſſet cum amico, vt per illud ſe mutuo intelligerent, certè per illud ſufficienter exprimeret ſuam hæreſim, fieretq; hæreticus externus; Ergo etiam vtendo ſolus tali ſigno ad aſſerendam internam hæreſim. 2. Quia hoc ſignum eſt imperatum ab hæreſi; 3. Quia Eccleſia intendit prohibere, & punire hæreſim, & hæreticos quantum poteſt, vt patet ex odio erga hæreſim, & ex verbis grauibus canonum; at Eccleſia poteſt &c. vt probatum eſt; Ergo de facto &c. *Caiet. vbi ſup. Valent. to. 3. d. 1. q. 11. p. 3. in fine.*

III. Priorem ſententiam allatam ſupra *verſ. Negant ſufficere*; eſſe probabilem, & mitiorem. Sed ſecurius eſſe, eueniente caſu, petere abſolutionem à facultatem habente.

Hinc I. hæreticus mentalis ſcribens hæreſim notis, vulgò zifre, impoſitis à ſe ipſo ad ſibi ſoli ſignificandum, incidit in excommunicationem, licet oppoſitum non ſit improbabile, quod tenet Sanchez. *Sanch. c. 8. num. 10.*

II. Valde probabile eſt (etſi contrarium non careat probabilitate, vt ſuſtinet Sanchez, quia ea verba nullam hæreſim, aut eius præſumptionem ſapiant) eum incidere in excommunicationem, qui ex interna hæreſi prorumpit in blaſphemiam non hæreticalem. *Sanch. n. 14.*

III. Hæreticus mentalis, qui hæreſim ſuam, etiam

occul-

Digitized by Google

occultiſſimè, exprimit ſigno externo completo, non tamen ex natura ſua manifeſtatiuo hæreſis, eo quod poſſit alia ex cauſa, quam ex hæreſi prouenire; incidit in excommunicationem, ſi ſignum ſit tale, vt poſſit inducere ſuſpicionem hæreſis: Vt ſi negans auctoritatem Eccleſiæ circa ieiunia, ex hac interna hæreſi comedat in quadrageſima (quod regulariter eſſet, ſi comederet ſine cauſa) vel minimam bucellam carnis, ſi cum tali eſu concurrant aliæ circumſtantiæ facientes ſuſpicionem hęreſis; quo caſu etſi is peccet tantum venialiter contra legem eccleſiaſticam: peccat tamen mortaliter, & incidit in excommunicationem, quatenus hæreſim profitetur, & prodit. Ita Layman. contra Sanchez excuſantem eſum venialem. Si verò illud ſignum nullam ex ſe ingerat ſuſpicionem hæreſis, dic vt ſupra de ſignis, & verbis imperfectis *in ſecundo dicendo*.

Laym. c. 14. n. 4. Sanch. vbi ſup.

IV. Hęreticus mentalis ex imperio internæ hæreſis omittens actum exteriorem bonum, & debitum, incidit in excomm. & alias pœnas, ſi horum omiſſio facit ſuſpectum de hæreſi, v. g. nunquam ingredi Eccleſiam; Ita Caiet. & alii. Si verò nullam facit hæreſis ſuſpicionem, vt cum quis hæreticus ſemel, aut iterum, nemine vidente, coram Euchariſtia non nudat caput; probabile eſt incidere, & non incidere, vt de ſignis indifferentibus dictum eſt.

Caiet. in ſum. V. excom c 3. & V hora § 3. & 2. 2. q. 11. ar. 3. & 4.

V. Idem hæreticus exercens opera bona, vel omittens mala, vt ſi quis inter Caluiniſtas Gallos (qui ſunt pii in peregrinos, & abſtinent à blaſphemiis, ita vt alii ad ſe oſtendendos catholicos ſoleant ſæpè blaſphemare) hoc idem ex imperio hæreſis faceret; non incidit in excomm. Quia hæc ſunt opera bona, & conformia Euangelio. Secus autem, ſi aliis operibus vnita hæreſis ſuſpicionem faciant, puta ſi talia fierent, vel ommitterentur, vt indè alii eum eſſe hæreticū agnoſcerent; tunc enim nō ex ſe, ſed ratione circunſtantiarum incideret; Sanch. Neq; etiam incidit, falſo putans propoſitionem eſſe de fide, & contrariam pertinaciter tenens; vel credens propoſitionem de fide eſſe contra fidem, ſi talem propoſitionem profert

Ita Sanch n. 28.

abſq;

abſq; oſtenſione pertinaciæ; ſecus cum oſtenſione, iuxta dicta *notab. 1. verſ. quareſ. 1.*

VI. Incurrit excommunicationem hæreticus mentalis ore proferens hæreſim per verba æquiuoca; quia ſufficienter manifeſtat hæreſim, & illa fictio ſolum per accidens occultat. ita communiter.

VII. Hæreticus mentalis in ſomno, vel ebrietate abſq; iudicio, ex ſolo habitu internæ hæreſis, illam exterius pronuncians, non incurrit excommunicationem, etiam ſi alias ſit id expertus, & non adhibuerit diligentiam ed eam non proferendã; Ita Petrus Ledeſma, & alii quia tantum materialiter eſt propoſitio hæretica, ob quam non incurritur excomm. vt dictum eſt *in ſecunda conditione*. Nec eſt eadem ratio de percuſſione clerici, quæ in opere externo conſiſtit, & conſumatur, etiam ſi fiat ab ebrio, vel dormiente, modo prius aduerterit: at hæreſis in intellectu conſiſtit, & per verba tantum manifeſtatur exterius; vnde talis prolatio non eſt peccatum hæreſis, niſi ab hæreſi intellectus procedat: in ebrio autem, aut dormiente procedit tantum ab habitu, vel imaginatione, non ab actuali hæreſi. Probabile tamen eſt eum incidere, ſi verè ex habitu hæreſis pronunciet, quia talis pronuuciatio videtur habere malitiam actualis hæreſis internæ, & ab illa venire vt effectus.

Ledeſ. in ſum 10.2.tr. 1. poſt. 10. concl. diff. 5.

VIII. Idem aperiens ſuam hæreſim Sacerdoti in foro Sacramentali, conſilii petendi gratia, vel animo verè confitendi Sacramentaliter, etiam ſi non ſit benè diſpoſitus ob defectum doloris, vel propoſiti (quid quid contra alii dicant) ex hoc non fit hæreticus exterior, nec incurrit cenſuras, ſiue dum reuelat hæreſim de ea pœnituerit, ſiue adhuc in ea perſeueret, non paratus corrigi; Simanca, & Sanchez. Quia hic actus eſt extra iudicium humanum, & ita occultus, vt confeſſarius negare poſſit ſe illum ſcire, maxime ſi reuelatio facta fuit animo recipiendi abſolutionem; & ſi conſilii gratia, fecit opus bonum. Committeret autem ſacrilegium qui confiteretur animo recipiendi abſolutionem abſq; dolore, & non paratus corrigi: etſi reuelaret hæreſim animo deludendi, aut alio pra-

Sim. de cath. inſtit. tit. 42. n. 9. Sanch. l. c. n. 8.

Digitized by Google

uo fine, eſſet hæreticus, & excommunicatus.

IX. Idem reuelans ſuam hæreſim Inquiſitori, vel fido amico, non vt aſſerat, ſed conſilii gratia, non incidit in excomm. Barboſa, & alii, (quamuis aliqui contrarium ſentiant, & Azorius limitet ad hæreſim præteritam iam emendatam) Tum quia talis actus eſt moraliter bonus, & ad bonum finem ordinatus. Tum quia hæreſis profertur hic narratiuè, non aſſertiuè. Tum quia nõ adeſt pertinacia. Tum quia aliter præcluderetur aditus ad conuerſionem. Secus verò, ſi prius abſq; animo petendi conſilium, aperiat, deinde interroget.

Barb. p. 2. de pot. Epiſ. alleg. 40. n. 18. Azor. lib. 8. c. 9. q. vlt.

X. Si hæreticus mentalis narret ioco ſe eſſe de præſenti in aliqua hæreſi, in qua verè eſt, incidit in cenſuras; quia manifeſtat hæreſim mentis. Si narret ioco, vel etiam ſerio, & cum complacentia ſe fuiſſe de præterito in aliqua hæreſi, in qua verè nunc non eſt, non incidit, quia iam non eſt hæreticus, & ad euitandam cenſuram ſufficit nunc verè eſſe catholicum. Si tandem narret ioco de præterito ſe fuiſſe hæreticum, & verè adhuc eſt; licet res ſit dubia, & affirment Azorius, & alii: probabilius tamen, vt docet Sanchez, videtur nõ incidere; niſi ex modo dicendi conſtaret eum adhuc in ea hæreſi perſiſtere, & diceret ex imperio hæreſis internæ; ſecus non ita tradunt Azor., & alii. Quamuis in his caſibus generaliter neget Victoria, & affirmet Simanca.

Azor. loco citat. Sanch. n. 22.

Vict. apud Simanc. loco cit.

Hinc colligitur, eum qui legendo, aut ſcribendo pronunciat, aut ſcribit hæreſim, quam ipſe corde credit, non incurrere excommunicationem, ſi id faciat abſq; animo aſſerendæ hæreſis. Neq; hæreticum mentalem dicentem ſe habere propoſitum incidendi in hæreſim; quia illam non exprimit; qui tamen poſſet ab Eccleſiam puniri.

Ex toto etiam hoc §. colligitur à quanam hæreſi occulta poſſint abſoluere Epiſcopi vi Tridentini, & confeſſarii vi Iubilei id non prohibentis iuxta *dicta caſ. 8. & 9.* hoc eſt ab hæreſi mentali (à qua poſſunt etiam omnes confeſſarii expoſiti); *ab occulta per accidens; & ab ea, quæ non eſt publica, & nondum deducta ad forum contentioſum.*

§. 5.

Digitized by Google

§. 5.

An Epiſcopi poſſit abſoluere ab occultis, etiam poſt Tridentinum Papæ reſeruatis.

NEgat Nicolaus Garzias. Tum quia noua conſtitutio, abſolutè reſeruando, cenſetur derogare Concilio. Tum quia ita declarauit Greg. XIII.

At probabilius affirmant Nauar. & alij, niſi in noua reſeruatione ſufficienter derogetur Tridentini decreto; in quo ſenſu intelligendam Gregorij declarationem dicunt Suarez, & Sanchez. Prob. Tum quia proprium eſt legis comprehendere futura, & ſẽper loqui. Tum quia Concilium non diſtinguit inter reſeruationes præteritas, & futuras. Tum quia etiam facultas Iubileorum extenditur ad futura, *vt infra caſ. 14. dicetur*. Tum quia tam in reſeruandis, quam in reſeruatis eſt eadem ratio abſolutionis, ſi ſint occulta.

Ad derogandum autem Tridentini decreto, requiri (contra Suarez) ſpecialem Tridentini mentionem oſtenſum eſt *ſupra* §. 2., vt fecit Sixtus V. contra ſimoniacè promotos, & promouentes.

Poteſt igitur Epiſcopus Simoniacum occultum abſoluere, cum illo diſpenſare quoad ordines; non tamen rehabilitare ad beneficia obtinenda; vel ea retinenda, quæ per Simoniam occultam obtinuit. Ita idem Suarez, Gauant. & alij probantes ex binis declarationibus Congregationis relatis à Garzia. Licet Campanilis contrarium afferat.

Immo poſſe tollere omnem inhabilitatem ad beneficia ex occulto delicto ortam tenent Henriquez, & alij.

Poteſt etiam (quid quid ſecus doceant Graffius, & alij ex declaratione Congregationis) abſoluere à cenſuris incurſis ob ingreſſum occultum in Monaſteria Monialium. Idq; probabilius eſt, tum quia Pius V., & Greg. XIII. in bullis de Clauſura non reuocant dictam Tridentini facultatem. Tum etiam quia ita ſeruatur in praxi. Bonacina, & alij.

Garz. tr. de benef. p. 11. c. 10. n. 122. & 123.

Nau. l. 5. conſ de priu. conſ. 10. n. 1. in nouiſ.

Suar. de pœn. d. 30. ſec. 2. n. 13. & 14. Sanch. l 2. ſum. c. 11. n. 27.

Suar. de relig. to. 1. tr. 3. l. 4. c. 61. n. 11.

Gau. in man. epiſ. V. Cenſura n. 6.

Campanil. in diuerſ. iur. can. rub. 11. c. 27. n. 66.

Henriq. l. 13. c. 56. §. 1. litt. F. in tex. & com.

Graff. de caſ. reſ. c. 5. poſt. n. 6.

Bonac. de cenſ. d. 1. q. 3. p. 2. n. 1.

C §. 6.

§. 6.

Ad quoſnam ſubditos extendatur dicta facultas diſpenſandi, & abſoluendi conceſſa Epiſcopis.

QVoad abſolutionem à Papæ reſeruatis occultis, & à cenſuris impedientibus receptionem ſacramentorum; nomine ſubditorum venire non ſolum habentes domicilium, ſed etiam quaſi domicilium in dioœceſi (vt ſunt ſcholares, mercatores, gubernatores, &c.; vagabundi, peregrini, &c.) affirmant communiter DD., Henriquez, & alij. Quia iſti quoad abſolutionem ſufficienter Epiſcopo ſubduntur.

Henriq. l. 14. c. 20. § 5.

Quoad diſpenſationem verò irregularitatis, & ſuſpenſionis, ſolum habentes propriè domicilium in dioœceſi debere intelligi ait Suarez cum alijs DD. Aduertens particulam, *quoſcunq; ſibi ſubditos*, eſſe ſolum in priori parte decreti, non in poſteriori. Licet quoad diſpenſationem prædictam, & etiam votorum, comprehendi & ſubditos habentes quaſi domicilium affirment Sanchez, & alij.

Suar. de pæn. d. 30. ſec. 2. n. 3., & de cenſ. d. 41. ſec. 2. n. 10. & 12.

Sanch. l. 3. matr. d. 23. n. 7. & 13.

Immo etiam religioſos exemptos venire (qui de licentia ſui prælati (ſecus non) poſſunt ab Epiſcopis abſolui ab hæreſi occulta, & diſpenſari &c. etiam ſi prælatus religioſus ad id facultatem habeat vi priuilegiorum) tenent Nauar., Sanch. & alij contra Garziam. Tum quia, licet ſint exempti, agitur tamen de re fauorabili. Tum quia ſaltem in his, quæ ſunt volunrariæ iuriſdictionis, poteſt regularis, ex ſuperiorum licentia cedere priuilegio exemptionis. Confirm. ex eo, quod exemptio eſt ad fauorem religionis, & non debent religioſi eſſe peioris cōditionis alijs ob exemptionem. Aliquando autem ſufficit tacita licentia, vt ſi prælatus ſit impeditus cenſura, vel obijt, ex Sanchez &c. Et ſi expreſſa licentia iniuſtè negetur, pro caſibus, à quibus ipſe ſuperior nequit abſoluere, poteſt adhuc religioſus per epicheiam adire Epiſcopum;

Nau. l. 1. conſ. tit. de off. ord. conſ. 8. Sanch. l. 2. ſum. c. 11. n. 10. & l. 4. c. 39. à n. 32. Garz. tr. de benef. p. 7. c. 11. n. 20.

Sanch. l. c. n. 35.

pum; non autem ſi iuſtè, neq; in dubio an iuſtè negetur. ex eod.

Ipſe quoq; Prælatus tali diſpenſatione, aut abſolutione indigens, poteſt ſe ipſum Epiſcopo ſubijcere.

Sed iſta limitant Molina,& idem Sanchez,vt quando ea facultas, quæ non eſt in immediato ſuperiore, eſt in prouinciali, aut alio ſuperiore religionis; tunc requiratur conſenſus illius ſuperioris,eo quia intra religionem patet remedium. *Molin. to. 4. de iuſt. d. 61. n. 3. Sanch. l. c. n. 38.*

Potiori deniq; iure poteſt Epiſcopus abſoluere moniales ſibi ſubditas ab omnibus papalibus occultis, & cum eis diſpenſare.

§. 7.

An ſolum in foro Sacramentali, & in ſua Diœceſi.

FAcultas diſpenſandi poteſt ab Epiſcopo exerceri extra pœnitentiæ Sacramentum. Ita communiter. Quia particula, *in foro conſcientiæ*, non ponitur in illa parte decreti, vbi conceditur facultas diſpenſandi, nec ad illam refertur. Et cum ſit abſq; limitatione, prodeſt etiam pro foro externo.

Idq; ſiue Epiſcopus, ſiue ſubditi,ſiue ambo ſint tam extra, quàm intra diœceſim. Ita Suarez. Tum quia illa verba Concilij, *in diœceſi ſua*, ad abſolutionem tantum, non ad diſpenſationem pertinent. Tum quia iuriſdictio voluntaria, ad quam diſpenſatio ſpectat, poteſt exerceri etiam extra territorium, vt infra dicetur *ſec. 3. caſ. 2. §. 6. verſ. ſed affirmant*. Tum quia iuriſdictio diſpenſandi poteſt exerceri erga ſubditum abſentem. *Suar. de cenſ. dicto n. 10.*

Difficultas eſt de abſolutione. Verum extra forum Sacramentale etiam abſolutionem poſſe ab Epiſcopo impendi, probabilius eſſe patebit infra *caſ. 24. in fine*. Quia in dicto decreto per forum conſcientiæ non intelligitur Sacramentale, ſed forum internum, ne ſcilicet abſolutio proſit pro foro iudiciali, vt docet Nauarrus, quidquid Garzias velit. *Nau. l. 5. conſ. 11. n. 2. de priu. Garz. p. 11. c. 10. n. 139.*

Sanch. l. 2. ſum. c. 11. à n. 15. An verò tantum in ſua diœceſi, eſt quadruplex opinio apud Sanchez.

Henriq. l. 14. c. 20. §. 5. I. Henriquez dicit Epiſcopum abſoluentem debere eſſe in ſua diœceſi, ſiue is, qui abſoluitur ſit intra, ſiue extra diœceſim. Quià verba *in ſua diœceſi*, non referuntur ad ſubditos, cũ diœceſis dicatur Epiſcopi.

Suar. l. c. n. 11. II. Suarez tenet Epiſcopum ſiue intra, ſiue extra diœceſim exiſtentem non poſſe abſoluere niſi ſuos ſubditos exiſtentes intra ſuam diœceſim. Quia verba, *in ſua diœceſi*, vult coniungi cum præcedentibus, *quoſcunq; ſuos ſubditos*; idq; ob maiorem pacem, & gubernationis ordinem.

Ledeſ. to. 2. Sum. tr. 1. c. 6. Sanch. n. 17. III. Ledeſma, & idẽ Sanchez aiunt non eſſe neceſſe, vt Epiſcopus abſoluens, aut ſubditi abſoluẽdi exiſtant intra diœceſim; ſed ſolum requiri vt abſoluendi aliquo modo ſint ſubditi, ſcilicet habentes vel domicilium, vel quaſi, vt ſunt aduenæ, & peregrini ibi volentes confiteri. Quia per verba, *quoſcunq; ſibi ſubditos in diœceſi ſua*, non limitatur Epiſcopi iuriſdictio, ſed extenditur ad omnes ſubditos quocumq; modo.

Fagund. præc. 2. l. 8. c. 8. n. 34. IV. Fagundez affirmat, & Epiſcopum abſoluentem (in quo conuenit cum prima) & ſubditum (in quo ſequitur ſecundam) debere eſſe intra diœceſim ſuam.

Secunda opinio, & tertia videntur minus probabiles: Prima verò probabilior quarta. Quia tunc verba concilii, & ratio pacis ſatis verificantur.

§. 8.

An eandem facultatem poſſit Epiſcopus alteri committere.

DVbitatur I. An poſſit, ſaltem pro ſingulis vicibus, abſolutionem ab hæreſi occulta ſuo Vicario Generali, vel alteri ſpecialiter committere.

Guttier. l. 1. qq. can. c. 13. n. 28. Negant Guttierez, & alii. Quia ita ſtatuit Concil. Trid., ibi; *eis tantum, & non eorum Vicarijs ſit permiſſum*, ad differentiam aliorũ caſuum papalium, quorum abſolutionem aliis committere poteſt. Confir. *per c. fin. §. cæterum de off. del.*

Affir-

Affirmãt verò & probabilius Nauarrus, & alii plures, aut delegando ſolum nudam poteſtatem abſoluendi iuxta modum à ſe præſcriptum, puta declarando pœnitentiam &c., aut committendo totum arbitrio delegati. Quod poſſit primo modo, videtur certum; quia tunc Epiſcopus non abſoluit per illum tanquam per Vicarium, aut Iudicem delegatum, ſed tanquam per miniſtrum. Quod etiam poſſit ſecundo modo, probatur; quia Concilium illis verbis, *non eorũ Vicariȷs*; ſolum prohibet delegare poteſtatem generalem, non autem ſpecialiter in caſu particulari. Confirmatur, quia Commiſſarius habens iuriſdictionem ex priuilegio principis, immo iuris, competentem non perſonæ, ſed perpetuò dignitati, vel officio (qualis eſt hæc facultas Epiſcoporum circa hæreſim occultam) poteſt illam delegare, & per alium exercere. Quia non eſt delegata, ſed perpetua, & ordinaria, ex Suarez, ideo delegabilis. Et ſic etiam ſaluatur diſcrimen inter hæreſim, & alios caſus, vt conſtabit ex dicendis *dubio ſequenti*. Vnde *c. fin. §. cæterum* intelligitur de delegatione facta perſonæ, non dignitati, qualis non eſt hæc Tridentini. *Nau. l. c. n. 3.* *Suar. de cenſ. d. 41. ſec. 2. n. 8.*

Et hinc rectè Nauarrus infert differre dictam Tridentini commiſſionem à noua, ſi fortè detur; per hanc enim nõ poſſet Epiſcopus, niſi primo modo iam dicto per alium abſoluere occultum hæreticum, hoc eſt delegando nudum miniſterium. *Nau. l. c.*

Licet verò Zerula arbitretur Epiſcopum poſſe ſuo Vicario Generali committere generaliter ſuas vices circa hæreſim. Tum quia concilium dicens, *non eorum Vicariȷs*, intelligatur de pœnitentiariis; Tum quia Epiſcopus, & Vicarius ſint vnum conciſtorium; Verius tamen eſt non poſſe; Tum ad differentiam ab aliis caſibus; Tum quia nomine Vicarii, abſolutè, intelligitur Generalis. *Zerul. c. 22. prax. pœn., & in prax. epiſ. p. 1. V. vicar. dub. 1.*

II. An Epiſcopus poſſit ſpeciali delegatione abſolutionem ab aliis caſibus Papalibus occultis, præter hæreſim, Vicario ſuo Generali, vel alteri Sacerdoti generaliter committere pro quocunq; caſu.

Henriquez, & alii putant poſſe, tantum oblato caſu

Henriq. l. 6. ſum. c. 14. §. 7. in tex. & gloſs. lit. O. & l. 14. c. 19. §. 4. lit. O.

particulari: non autem delegando generaliter ſpeciali commiſſione pro omnibus caſibus. Idq; probant verbis Concilij.

At probabilius putat Auctor Epiſcopũ poſſe etiam generaliter ſpeciali commiſſione deputare Vicarium ad abſoluendum à prædictis caſibus. Ita Zerula, Nauar., & alij. Quia quouis modo Epiſcopus committat, iſte commiſſarius dicitur Vicarius ad hoc ſpecialiter deputatus; & concilium illis verbis, *per ſe ipſos, aut per Vicarium ad id ſpecialiter deputandum*, non negat Epiſcopo facultatem generaliter delegandi, ſed vult tantum Vicarium Epiſcopi non habere ex generali commiſſione hos caſus, niſi ſibi ſpecialiter committantur. Confirm. à fortiori ex dictis *dubit. præced. verſ. affirmant.*

Zerul. l. c. Nau. vbi ſup. n. 4.

III. An Epiſcopus poſſit alteri generaliter committere diſpenſationem ſuper irregularitatibus, & ſuſpenſionibus.

Non poſſe, ſed debere per ſe ipſum diſpenſare opinatur Marius Alterius. Nam Tridentinum in prima parte, vbi agit de diſpenſatione, nihil dicit de Vicario; ſed tantum in ſecunda, vbi loquitur de abſolutione, quia abſolutio eſt magis neceſſaria ad ſalutem, quam diſpenſatio; & ideo facultas abſoluendi extenditur ad Vicarium, non diſpenſatio. Vnde in Iubileis conceditur facultas abſoluendi à reſeruatis, non autem diſpenſandi in irregularitate.

Alt. t. 2. de cenſ. d. 8. c. 3. concl. 4. Verſ. Hæc opinio.

At poſſe etiam per alium à ſe ſpecialiter ad id generaliter deputatum affirmant Suarez, & alij; idq; probabilius Auctoris iudicio. Nam ideo diſpenſatio conceditur abſolutè abſq; verbis, *Vel per Vicarium, &c.* poſitis in poſteriori decreti parte agente de abſolutione; quia verba illa potius reſtrictionem continent, quam extenſionem, vt ſcilicet ad abſoluendum ab illis caſibus ſpecialiter, non generaliter tantum Vicarius deputetur. Tum quia ſæpè expedit, & pluribus de cauſis neceſſarium eſt delegare talem poteſtatem, & confirmatur ex praxi.

Suar. de cenſ. d. 41. ſec. 2. n. 8.

Hinc, licet Vicarius Generalis ratione ſui officij non poſſit vti dicta facultate diſpenſandi, Epiſcopo con-

conceſſa, ſine eius ſpeciali mandato, quia in generali conceſſione non veniunt ſpecialia: poteſt tamen ex eius commiſſione: & ſufficit generalis delegatio ad diſpenſandum ſuper quacunq; irregularitate, vel ſuſpenſione ſibi in iure conceſſa; ad differentiam commiſſionis abſoluendi à caſibus occultis, quæ ex vi Tridentini debet eſſe ſpecialis, ſcilicet de caſibus ſibi in dicto decreto conceſſis.

Et poteſt Epiſcopus (quidquid Ricciullus dicat) non ſolum per ſeipſum, ſed etiam per Vicarium, ſeu delegatum diſpenſare ſuper irregularitate occulta orta ex hæreſi. Quia in decreto non dicitur, *per ſe ipſum*, id agendum eſſe. *Ricc. de iur. per. l. 5. c. 16. n. 3.*

§. 9.

Quid ſi Epiſcopus ipſe indigeat diſpenſatione, aut abſolutione?

NON poſse committere facultatem, vt ſecum diſpenſet putat Marius Alterius; eo quod neq; poſſit illam ſubdelegare pro ſuis ſubditis; vt dictum eſt §. *præced. dubitat.* 3. Idem ſentit Riccius, dicens prælatos non poſse ſe ipſos ſoluere à iuramento, à quo poſſunt per ſe ipſos ſoluere ſubditos. *Alt. l. c.* *Ricc. prax. for. eccl. reſ. 221. n. 5.*

Communis tamen ſententia affirmat eum poſse deputare confeſsarium, tam vt ſecum diſpenſet, quam vt ſe abſoluat. Ita Henriquez, & plures alij. Tum quia vi dicti decreti, caſus occulti non ſunt amplius reſeruati reſpectu Epiſcopi. Tum quia ſi poteſt delegare pro alijs, cur non pro ſe ipſo, ne ſit deterioris conditionis alijs? Et ita declarauit ſacra Congregatio. *Henriq. l. 8. c. 4. § 3. lit. I. in com. & c. 7. §. 5. lit. B. & l. 7. c. 28. §. 1. lit. H. & l. 14. c 18. §. 3. lit. Z.*

Et hanc confeſsarij iuriſdictionem etiam ad abſoluendum Papam, ab eodem Papa, non à iure diuino (vt ſentit Nauar.); & ad Epiſcopum, vel alium Prælatum tam diſpenſandum, quam abſoluendum, ab ijſdem, vel à Papa, ſeu iure communi *dict. c. fin.* emanare eſt etiam communis ſententia. *Nau. in man. c. 27. n. 260. & c. placuit diſt. 6. n. 15.*

Neq; eſt neceſse, vt talis Prælatus in prædictis caſibus Sacerdoti Sacramentaliter confiteatur: ſed ſufficit

ficit vt ad hoc eligat, vel det licentiam.

An verò Epiſcopus, vel alius Prælatus poſſit per ſe ipſum erga ſe ipſum diſpenſare.

Henriquez, & alij tenent ſolum Papam, ob plenitudinem poteſtatis, qua non recognoſcit ſuperiorem, poſſe: (ſicut ſe poteſt ſoluere à lege, voto, excommunicatione &c.) excipe in ijs, in quibus perſonarum diſtinctio requiritur, vel iure diuino, vt baptizare, abſoluere à peccatis &c.; vel naturali, vbi iuris dictio eſt coactiua, vt excommunicare &c.: Omnes autem alios Prælatos Papa inferiores non poſſe.

Alij etiam Papæ negant facultatem diſpenſandi cum ſemetipſo: quia nullus in ſe ipſum ea, quæ ſunt iuriſdictionis, exercere poteſt.

Suar. to. 2. de relig. l. 6. c. 11. & de leg. l. 6. c. 12. n. 9. &c.

Sed probabilius, & verius tenent Suarez & alij: & Papam, & omnes Prælatos eo inferiores, ſiue ſeculares, ſiue regulares, Generales, Prouinciales, Præpoſitos etiam locales, ſiue eorum abſentium vices gerentes; habentes generaliter, & abſq; vlla limitatione ad certas perſonas, facultatem ordinariam, vel delegatam diſpenſandi cum omnibus ſibi ſubditis, poſſe ex legitima cauſa ſecum diſpenſare in ijs omnibus, in quibus poſſunt erga ſubditos. Prob. 1. Quia non omnis actus iuriſdictionis requirit iure diuino, aut naturali, aut humano diſtinctionem perſonalem ſuperioris, & ſubditi: ſed tantum illi actus, qui requirunt coactionem, vel propriam ſententiam, vel vbi à iure præſcribitur (& hinc ſoluuntur adducta ſupra, & alia in contrarium); diſpenſatio autem eſt actus iuriſdictionis voluntariæ reſpectu ſubditi, & ſolum prudentiam poſtulat. 2. Quia ſi ſuperior poteſt frui diſpenſatione facta toti communitati, vt patet in diſpenſatione ieiuniorum, & in Indulgentijs, de quibus infra *ſec. 4. caſ. 22. §. 3.*; cur non poterit etiam ſeorſim facta ſibi? 3. Quia princeps poteſt legitimare filium in ordine ad hæreditatem; at hæc eſt virtualis diſpenſatio cum ſe ipſo ad hæredem inſtituendũ &c. 4. Quia in quolibet Prælato, ſicut in Papa, poſſunt conſiderari duæ perſonæ, vna vt prælatus, altera vt homo, quod non repugnat &c.

Licet

Licet autem hæc vera ſint; in grauioribus tamen rebus melius faciet Prælatus, ſi à confeſſario ſuo in actu confeſſionis petat diſpenſationem.

Difficultas eſt de ſolutione à cenſuris, præſertim ab excommunicatione; quam etiam Epiſcopum poſſe ſibi conferre affirmat Io: Valerius.

Valer. V. iuriſdict. d. ſ. ſer. 11. n. 11. & 12.

Sed cum diſtinctione loquendum eſt.

Papa enim poteſt ſe ipſum abſoluere, & liberare in foro conſcientiæ ab excommunicatione maiori, & minori, & qualibet alia cenſura. Quia ipſe, cum ſit ſupra ius canonicum, non tenetur vti forma à iure humano præſcripta, requirente perſonalem diſtinctionem præſertim cum hæc iuriſdictio non ſit coercitiua, ſed voluntaria.

Prælati vero Papa inferiores non poſſunt abſoluere ſe ipſos ab excommunicatione maiori. Ita Floronus. Nam licet ex communi ſententia in iure non ſit præſcripta certa forma abſoluendi à cenſura: in abſolutione tamen ab excommunicatione maiori aliqua verba, vel ſcripta requiruntur ſufficienter exprimentia liberationem, vt; *abſoluo te &c., rebenedico te, &c. vel quid ſimile*, cum intentione tollendi vinculum, vt tradunt Syluester, & alij communiter; quæ forma importat diſtinctionem perſonalem, cum ad aliud ſubiectum dirigatur.

Flor. de caſ. reſ. p. 1. c. 4. §. 7. n. 14.

Sylu. Abſolutio 3. n. 7. Verſ. Tertium.

Poſſunt tamen ab excommunicatione minori, & aliis cenſuris, à quibus poſſunt ſuos ſubditos, etiam ſe ipſos in foro conſcientiæ ſoluere. Idq; quia valde probabile eſt, ad eas tollendas, ſatis eſſe ſignum, per quod conſtet de voluntate abſoluentis; & poſſe Prælatum ſecum diſpenſare ſuper irregularitate, & alijs impedimentis iuris, & in votis. Ita Sylu. & alij. Ratio differentiæ eſt, quia in abſolutione ab excommunicatione maiori in iure præſcribitur vt verbis impendatur, licet non ſit determinata forma: non verò in abſolutione ab alijs cenſuris.

Syln. l. c. & V. Interdictum 3. n. 13.

§. 10.

Digitized by Google

§. 10.

Epiſcoporum nomine, quibuſnam Prælatis competat dicta facultas.

NON competit Epiſcopis carentibus diœceſi; quia conceditur reſpectu ſubditorum, vt patet ex decreti textu: Sed habentibus diœceſim, etiam tantum electis, & confirmatis, licet nondum conſecratis. Quia talibus conueniunt ea, quæ ſunt iuriſdictionis, cuiuſmodi ſunt diſpenſare, & abſoluere; etiam ſi non ſint ſacerdotes, *per ſupra dicta* §.7

Neque competit Epiſcopis illarum regionum, in quibus Concilium Tridentinum neque quoad totum, neque quoad partem vllo modo adhuc receptum eſt. Ita DD., & Sacræ Congregationis declaratio. Quia par debet eſſe fauorum, & onerum ratio. Secus verò ſi quoad partem receptum non eſſet, & quoad reliquas cum oneribus, & fauoribus receptum eſſet: Sicut etiam ſi alicubi quoad omnia eſſet receptum, & vim obligandi ſortitum, at poſtmodum temporis decurſu abrogatum contraria conſuetudine legitimè præſcripta quoad onera, manens in priſtino robore quoad fauores.

Controuertitur. I. An competat Capitulo, ſede vacante.

Suar. de cenſ. d. 41. ſect. 2. n. 13. Led. to. 2. tr. 1. c. 6. poſt 20. concl. diff. 1. Cened. collect. 4. ad decr. ſext in. 3. Barb. de pot. epiſ. p. 2. alleg. 39. n. 16.

Suarez, & alij negant. Tum quia ſacra Congregatio declarauit ſolis Epiſcopis priuatiuè concedi. Tum quia Capitulum, ſede vacante, ſuccedit tantum in his, quæ iure communi iuriſdictionis ordinariæ, non quæ iure ſpeciali competunt Epiſcopo.

Petrus Ledeſma ex Tridentini textu, negat capitulo ſolam facultatem abſoluendi ab hæreſi occulta. Quia circa eam capitulum non poteſt per ſe, ſicut poteſt Epiſcopus.

Communis, & verior ſententia affirmat omnem facultatem ei competere. Ita Petrus Cenedo, Barboſa, & alij plures. Quia capitulum, ſede vacante, ſuccedit etiam in his, quæ iure ſpeciali, nedum communi

ti competunt Epiſcopo vt ordinario; hæc autem facultas, cum ſit annexa dignitati in perpetuum, *ex dictis §. 8. verſ. Affirmant, fine*; competit Epiſcopo iure ordinario, licet ſpeciali Tridentini. De declaratione ſacræ Cong. non conſtat authentice; neq; per illam excluditur capitulum; deinde alia in contrariũ affertur à Riccio. Tranſit autem hæc facultas in Vicarium Capitularem abſq; alia ſpeciali commiſſione: licet capitulum poſſit eidem Vicario aliqua limitare; & poſſit pro caſu particulari alium delegare, ſicut poteſt Epiſcopus. *Ricc. in pra. for. Eccl. deciſ. 533.*

II. An competat Abbatibus, & alijs Prælatis inferioribus, habentibus iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & propriam diœceſim nulli Epiſcopo ſubiectã.

Negant Tolet. Cenedo, & plures alij. Tum quia cum illud decretum deroget iuri communi antiquo, non eſt ampliandum. Tum ex declaratione Sacræ Cong. relata à Suarez, *de qua ſupra*. *Tolet. l. 1. c. 85. n. 7. Cened. vbi ſup.*

Sed probabilius, & verius affirmat Auctor cum Roderiquez, & alijs pluribus, Prob. 1. Quia decretum eſt fauorabile, cum non ſit exorbitans à iure communi, ſed reductio ad antiquum; quo Epiſcopi poterant in ſua diœceſi quidquid poteſt Papa in toto orbe; & contineat facultatem ordinariam, non delegatam; Ergo eſt ampliandum ad dictos Prælatos. 2. Quia à Concilio non eligitur induſtria perſonæ, vel ſi aliqua eligitur, vtique eſt illa Epiſcopi, vel habentis Epiſcopalem iuriſdictionem. 3. Quia in ſua diœceſi, ſeu quaſi, habent plenam Epiſcoporum iuriſdictionem; poſſunt enim deputare Vicarium, erigere tribunal, & facere alia, quæ ad Epiſcopum ſpectant: Eis quoque plenè ſubijciuntur ſubditi quoad ſacramenta. Confirmatur, quia alioqui non videretur benè prouiſum eorum ſubditis, ſi pro caſibus occurrentibus deberent recurrere vel ad Papam, vel ad Epiſcopos, eſſent enim peioris conditionis & prælati, & ſubditi, quam alij fideles. *Roder. t. 10. 2. p. n. 6. & to. 1. qq. reg. q. 61. ar. 9.*

III. An competat Archiepiſcopo circa ſubditos ſui ſuffraganei.

Extra actum Viſitationis, non competit, niſi quando

do fuit ad illum legitimè appellatum, aut quando ſuffraganeus malitioſè, & negligenter differt abſolutionem, vel diſpenſationem, Ita ferè omnes.

Dum verò actu viſitat illius diœceſim.

Suar. de pœn. d. 30. ſec. 2. n. 8. & de cenſ. d. 41. ſec. 2. n. 12.

Suarez, & alii tenent poſſe abſoluere à cenſuris: non tamen diſpenſare ſuper irregularitatibus; quia ſola abſolutio, non diſpenſatio *in c. vlt. de cenſ. in 6.* videtur conceſſa Metropolitano viſitanti, nec alibi aliud inuenitur.

Henriq. l. 14. ſum. c. 18. §. 3. Auila de cenſ. p. 7. d. 10. dub. 6. poſt 8. concl. not. 2. & p. 2. c. 7. d. 1. dub. 10.

Sed poſſe etiam diſpenſare probabilius affirmant Henriquenz, Auila, & alii. Tum quia tunc illa diœceſis cenſetur tanquam ſua. Tum quia diſpenſatio ſuper irregularitate aliquando eſt ita neceſſaria, ſi non ad recipienda, ſaltem ad miniſtranda Sacramenta, & ad celebrandum, ſicut abſolutio à cenſuris.

Palud. 4. d. 38. q. 4. ar. 4. concl. 8. n. 86.

Syln. V. Archiep.

Hinc Metropolitanus tempore viſitationis multo magis poteſt vti facultate abſoluendi, & diſpenſandi erga ipſos Epiſcopos ſuffraganeos. Quod etiam poſſe extra actum viſitationis, & quocunq; tempore affirmant Paludanus &c. Quia ſunt ei immediate ſubiecti ex Sylueſtro; & ipſe magis habet ius in illos, quam in eorum ſubditos; poteſtq; de eorum crimine cognoſcere, & ipſos punire. Suarez tamen dicit ſtandum conſuetudini.

Suar. to. 2. de relig. tr. de voto l. 6. c. 15. n. 3.

IV. An competat Prælatis regularium, Generalibus, Prouincialibus, & aliis ſuperioribus localibus religionum exemptarum, reſpectu ſubditorum.

Henriq. l. 7. c. 25. §. 3. lit. Q. in com.

Conueniunt omnes prædictam facultatem eis competere per conſtitutionem Pii V. extendentis facultatem Epiſcopis in Tridentino conceſſam ad Prælatos Domenicanos (& conſequenter ad communicantes in priuilegiis) erga ſubditos, & ſubditas. Ita Henriquez, Barboſa, & alii.

Barb. de pot. Epiſ. p. 2. alleg. 39. n. 18. Suar. l. c. & de cenſ. d. 41. ſec. 2. n. 7. Cened. l. c.

Sed vi dicti Decreti Concilii eis competere negant Suarez, & alii. Probatur à Cenedo, & aliis, rationibus adductis *in 2. Controu.* Prob. à Suarez ex textu Decreti, vbi intelliguntur ſolum habentes propriam diœceſim. Confirm. ex dicta Conſtitutione, in qua Pius non declarat eos comprehendi; ſed ſpeciali priuilegio quod concilium conceſſit Epiſcopis, ipſe ex-
tendit

Digitized by Google

tendit de nouo ad eoſdem Prælatos; ſecus fruſtra illam facultatem eis indulſiſſet. Addit Io. Crux facultatem à Pio V. conceſſam quotannis per Bullam Cœnæ reuocari. *Crux. de ſtat. relig. l. 1. c. 6. dub. 14. concl. 2.*

Sed non minus probabiliter affirmant, ſaltem de Generalibus, & Prouincialibus Rodriquez, Beia, & alii. Quia etiam hi Prælati ſunt exempti, & habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem in ſuos ſubditos regulares, & proprium territorium (hoc eſt monaſteria exempta, eis immediatè ſubiecta) quaſi diœceſim diſtinctam à diœceſi Epiſcoporum. Et ideo ſunt æquipolenter Epiſcopi, habentq; æquipolenter territorium, ſicut illi de quibus egimus vbi ſupra. Confirm. 1. ex ibidem dictis *verſ. ſed probabilius*. 2. Quia alioqui religioſi eſſent peioris conditionis, quàm ſeculares. Nec obſtant verba Pii V. *Concedimus &c.* Quia Papa ſolet ad maiorem conſcientiæ quietem aliqua iam in iure religioſis conceſſa, per ſpeciale breue confirmare. Vnde Auctori videtur æquè probabilis hæc opinio ac illa de qua ſupra *verſ. ſed probabilius*. *Rodr. l. c. Beia p. 4. caſ. 37.*

Suppoſito autem, quod hæc facultas eiſdem prælatis competat ſolum vi conceſſionis Pij V. Difficultas eſt, an ipſi vi dicti priuilegii poſſint abſoluere ſibi ſubditos ab hæreſi occulta, dato quod facultas Tridentini non ſit Epiſcopis ſublata.

Negat Sanchez, eo quod in conceſſione Pii non fiat ſpecialis mentio hæreſis, non enim in conceſſione generali venit hæreſis *ex dictis* §. 1. *&* 2. *Sanch. l. 2. ſum. c. 11. n. 7.*

At eos poſſe, probabilius videtur. Quia Pius V. ſufficienter caſum hæreſis exprimit, concedendo omne id, quod Epiſcopis conceſſum eſt in decreto Tridentini. Ita Laurent. Portel. *Portel. V. Hæreſis §. 4. & v. Prælati n. 24.*

An Abbates, & cæteri Prælati, etiam regulares de quibus hucuſq; actum eſt; valeant alteri committere dictam facultatem tum in ordine ad proprios ſubditos, tum in ordine ad ſe ipſos; dic vt ſupra de Epiſcopo §. 8. *&* §. 9. Ita Sanchez dicens idem eſſe de Archiepiſcopo reſpectu diœceſis ſuffraganei, in caſu viſitationis de quo ſupra *in 3. controu. & ſeq.* Quia in omnibus militat eadem ratio, quod facultas ſit ordinaria, perpetua, & annexa officio. *Sanch. l. c. n. 11. & 23.*

§. 11.

Digitized by Google

§. II.

An facultas abſoluendi ab hæreſi competat hodie Inquiſitoribus.

Garz. de benef. p. 11. c. 10. n. 120.

ETſi neget Garzias; eo quia per Bullas Cœnæ, Pij V. & aliorum abſolutio ab hæreſi reſeruetur Sedi Apoſtolicæ: Procul dubio tamen ſicut Epiſcopi in ſua diœceſi, vt dictum eſt ſupra *in fine §. ſecundi*; Ita Inquiſitores in ſua prouincia in foro externo poſſunt hæreticos pœnitentes, ſiuè ſpontè redeuntes, ſiue iam inquiſitos, cognita cauſa, & iniuncta pœnitentia, abſoluere ab excommunicatione hæreſis, ita vt talis abſolutio proſit illis in vtroq; foro, & poſſint poſtea abſolui à peccato hæreſis à quocunq; confeſſario, (quia iam eſt ſublata reſeruatio). Et idem eſt de credentibus, defenſoribus &c. Ita communiter DD. *propter textum in c. vt officium de hæret. in 6.* Neq; obſtat Bulla Cœnæ. Tum quia illud priuilegium, cum ſit inſertum in corpore iuris, non reuocatur per bullas ſequentes generaliter loquentes. Tum quia poſſunt eos reconciliare Eccleſiæ, ergo & abſoluere. Et ſi Pontifices per Bullas Cœnæ aliquo pacto derogarunt *d. c. vt officium*, ad ſummum intelliguntur quoad forum conſcientiæ.

Pegna in direct. p. 3 com. 12. in add. ad nu. 61. Sanch. l. 2. ſum. c. 12. n. 3. Suar. de cenſ. d. 43. ſec. 1. n. 5. 2. initio.

Difficultas tamen eſt. An poſſint in ſolo foro conſcientiæ hæreticum occultum per accidens abſoluere. Negant Pegna, Sanch. & alij. 1. Quia ſunt conſtituti iudices in ſolo foro externo, vt videtur conſtare ex *d. c. vt officium, & ex Clementina cum ſicut* quæ iuxta Suarez, & Sanchez continet indultum perſonale, quod tunc extinctum eſt. 2. Quia dato, eos habuiſſe aliquando dictam facultatem, ei eſt hodie derogatum per ſubſequentes Bullas Cœnæ, *ex dictis §. ſec. 1. n. 5. 2. initio.*

Simanc. de Cath. inſt. tit. 3. n. 8. & in Ench. iudicũ c. 15.

Simanca ait iuriſdictionem abſoluendi ab hæreſi in foro interno, & externo, competere toti conciſtorio ſimul, non cuilibet Inquiſitori ſeorſim. Quia dicta iura loquuntur in plurali.

Pro-

Probabiliùs eſt cuilibet Inquiſitori per ſe ſumpto competere facultatem abſoluendi in ſolo foro interno, & etiam pænitentiali hæreticum occultum per accidens, ſecretò illi confitentem, præmiſſis abiuratione ſecreta, & iuramento de abſtinendo, &c. Ita Campegius, Duardus, & alij. Quia in *d. c. vt officium*, abſolutè conceditur Inquiſitoribus talis facultas; *Clementina* autem expreſsè loquitur de abſolutione in foro conſcientiæ: & cum in ea talis facultas detur etiam Commiſſarijs, qui nullum habent conciſtorium; conſtat dari non ſolo conciſtorio, ſed cuilibet Inquiſitori, & non intuitu perſonæ, ſed officij, ac in perpetuum. Et licet ſermo ſit in plurali, intelligitur tamen de omnibus, ac de ſingulis. Confirm. quia talis facultas eſt eis conceſſa fauore animarum, ne hæretici redeuntes careant prompto, & facili remedio. Vnde non eſt inconueniens Inquiſitores conſtitutos Iudices in foro exteriori, habere talem facultatem non reuocatam per bullam Cœnæ. Quam habent etiamſi non ſint Sacerdotes vtſupra de *Epiſcopis* §. 10. *initio* dictum eſt. Quia abſolutio in foro conſcientiæ non ſignificat neceſſariò abſolutionem Sacramentalem. Vnde hæreticus occultus ab Inquiſitore, vel Epiſcopo, vel Papa ſic abſolutus, ſi deinde detegatur, poterit accuſari in foro exteriori, & puniri. Poſſunt quoq; Inquiſitores in ſolo foro conſcientiæ abſoluere fautores &c.; legentes libros &c. ſi ſint occulti, vt conſtat ex *d. Clem.*

Compeg. in addit. ad Zanchinum de haret. c. 34. verſ. cum itaq; Duard. l. 3. §. 2. q. 12. num. 4 &c.

Prædicta tamen facultate rariſſimè vtuntur. Quia volunt hæreticos audire præſente Tabellione.

Poſſe eos dictam facultatem alteri committere, dubitat Simanca. Negat Campegius. Ad totum conciſtorium pertinere docet Henriquez.

Sed affirmant probabilius Sanchez, & alii. Quia eſt facultas ordinaria. Etiam non Sacerdoti, ob rationem ſuperius allatam. Si verò cauſa hæretici ſit iuridicè nota, ſolus Inquiſitor non poteſt committere; Sed ſpectat ad totum conciſtorium. Ita Bannes, & alij.

Simanc. l. c. num. 5. Campeg. l. c. Henriq. l. aliàs cit. Sanch. l. c. num. 5. Ban. 2. 2. q. 11. art. 4. dub. 2. poſt 3. arg.

§. 12.

§. 12.

An hodie per Bullas Cœnæ cenſeatur Epiſcopis, & Inquiſitoribus ſublata facultas diſpenſandi ſuper irregularitate orta ex occulta hæreſi.

Spec. tit. de diſpenſ. §. iuxta n. 16. verſ 6. Nau. in mani c. 27. nu. 205. verſ. 3. Phil. l. 4. c. 15. Garz. c. 10. num. 84. Suar. nu. 6. Ricc. l. 5. c. 17. Pariſ. conſ. 2. nu. 185. & 188. l. 4.

S*Vpponitur* I. Hæreticum occultum per accidens, etiam poſt pœnitentiam eſſe ipſo facto irregularem, vt tenet Specul., Nauar., & alij per plures textus; Licet Philiarcus, & alij dicant illos textus de notorio hæretico loqui, non de occulto; Et Garzias dicat neq; notorium incurrere peculiarem irregularitatem; ſed tantum generalem, quæ contrahitur ex quocunq; delicto notorio, & ceſſat per emendationem.

II. Epiſcopum poſſe cum eo diſpenſare tantum vt in ſuſceptis ordinibus adminiſtret; non tamen, ex Suarez, in altaris miniſterio; neque, ex Ricciullo, quoad audiendas confeſſiones, præſertim ſecularium. Quoad beneficia verò, ex Pariſio, & alijs, abiurantem prima vice non effici inhabilem ad ea, ſed poſſe illa retinere, & recuperare.

III. Per Bullas Cœnæ eſſe ſublatam Epiſcopis, & Inquiſitoribus facultatem abſoluendi in foro conſcientiæ ab hæreſi occulta.

Mal. de irreg. lib. 5. c. 46. nu. 6.

Igitur Maiolus tenuit non eſſe ſublatam. Quia putat per Tridentinum non tribui Epiſcopis facultatem diſpenſandi; ſed tantum abſoluendi ab hæreſi occulta. Quod tamen eſt falſum, quia tribuitur facultas diſpenſandi ſuper irregularitate orta ex quocunque delicto.

Suar. l. c. nu. 15.

Suarez, & alij (tenentes per Tridentinum tribui Epiſcopis facultatem diſpenſandi in foro conſcientiæ tantum ſuper irregularitate ex occulta hæreſi orta) dicunt eſſe ſublatam per Bullas Cœnæ, ſublata facultate abſoluendi. Quia, *ex c. cum illorum §. primos ſi fuerint de ſent. excom.*, quibus non permittitur abſolutio, quod eſt minus; neque permittitur diſpen-

ſatio

Digitized by Google

ſatio, quod eſt maius. Et idem aiunt de Inquiſitoribus. Quod tamen hic non habet locum, quia maior eſt poteſtas abſoluendi ab hæreſi ob ſtrictiorem reſeruationem, quam diſpenſandi ſuper irregularitate ex ea orta.

Verum quoad Epiſcopos (dato per Bullas Cœnæ eſſe illis ſublatam facultatem abſoluendi ab hæreſi) adhuc illos poſſe diſpenſare ſuper dicta Irregularitate quoad vtrumque forum probabilius affirmant Vgolinus, & alij. Quia, ex quo per Tridentinum vtraq; facultas illis permiſſa eſt, & per Bullas Cœnæ tantum abſolutio prohibita; in reliquo à Concilio non eſt diſcedendum, ſed cenſendum adhuc eis permitti diſpenſandi facultatem. *Vgol. de irreg. c. 36. §. 5. n. 3.*

Quoad Inquiſitores, etiam (quidquid negent Pegna, cum alijs, vel quia Conſt. Clem. VII. quoad hoc ſit reuocata, vel ſit perſonalis, & non perpetua, nec vſu recepta) probabilius eos poſſe diſpenſare in foro conſcientiæ ſuper dicta Irregularitate affirmant Henriquez, & alij. Quia in d. Conſt. Clem. VII. vtraque facultas eis expreſſe, & diſtinctè conceditur; neque conſtat facultatem diſpenſandi fuiſſe illis ſublatam, aut non receptam vſu, aut fuiſſe indultum perſonale: ſed potius eſſe annexam officio, & perpetuam, *ex dictis §. præced. Verſ. Probabilius eſt*. *Pegn. in direc. 3. p. q. 126. & com. 175.* *Henriq. l. 14. c. 18. §. 2. litt. O.*

CASVS XI.

An vi Iubilei, vel ſimilis indulti, adſit facultas liberandi in foro conſcientiæ ab irregularitate ex delicto.

IRregularitates ex defectu, quæ abſque culpa contrahuntur, & ſunt meræ inhabilitates, non comprehenduntur ſub dicta ampla facultate. Difficultas eſt de irregularitatibus, quæ tantum propter peccatum incurruntur, & ſunt propriè pœnæ.

Negant Nauarrus, & innumeri alij. 1. Quia irregularitas non eſt cenſura, *cap. quærenti de verb. ſig.*, vbi *Nau. in ſum. c. 27. n. 194. 250. & alib.*

vbi nomine cenſuræ vocantur tantum interdictum, ſuſpenſio, & excommunicatio, omiſſa irregularitate. 2. Quia irregularitas propriè non tollitur abſolutione, ſed diſpenſatione. 3. Quia diſpenſatio ab irregularitate non eſt neceſſaria ad receptionem Sacramentorum, aut conſecutionem Iubilei. 4. Quia ſic habet ſtylus curiæ, vt non cenſeatur conceſſa. Amplia, etiam ſi in bulla dicatur, vt confeſſarius valeat abſoluere ab omnibus cenſuris, & pœnis; nomine enim pœnarum intelliguntur tantum quædam pœnitentiæ canonum, vt abſtinendi ab Euchariſtia per aliquod temp[illegible] toties confitendi &c. & prædicta confirmantur declarationibus poſitis in Iubileis plurium Pontificum.

Sot. in 4. d. 22. q. 3. ar. 1. Arrag. 2. 2. q. 64. ar. 8.

Affirmant autẽ Sotus Arragon., & alii multi. 1. Quia irregularitas ex delicto eſt verè, & propriè cenſura, cum in quibuſdam bullis Cruciatæ, præſertim Pij V. prius concedatur facultas abſoluendi ab excommunicatione, ſuſpenſione, & interdicto; deinde addatur, *& à quacunque alia cenſura, & pœna Eccleſiaſtica*; ergo præter illas tres reperitur alia cenſura Eccleſiaſtica. In *c. quærenti* ſupra allegato, Papa non excluſit irregularitatem hanc, ſed enumerauit cenſuras infligendas à Iudice. 2. Quia in aliquibus bullis Cruciatæ antiquis, in conceſſione caſuum reſeruabatur irregularitas ex homicidio voluntario: ergo reliquæ irregularitates ex delicto concedebantur. 3. Quia in alijs bullis Cruciatæ antiquis erat conceſſa facultas abſoluendi ab omnibus cenſuris, & pœnis, etiam non incluſis in clauſula generali: nec refert quod hodie detur facultas abſoluendi tantum ab omnibus cenſuris; nomine enim cenſurarum propriè veniunt ille irregularitates, quæ directè impoſitæ ſunt propter culpam, vt ſunt prædictæ, ad excludendam illam, quæ oritur potius ex defectu ſignificationis, quam ex culpa, quæ contrahitur non propter iniuſtam, ſed ob voluntariam occiſionem, vt ſi iudex iniuſtè condemnet reum ad mortem.

Volunt autem dicti auctores irregularitatem ex delicto tolli propriè non per diſpenſationem, ſed per abſo-

abſolutionem. & Rodriquez vult vtroq; modo cum intentione liberandi ab illo vinculo, poſſe tolli. Cuius quidem abſolutio poteſt valde referre ad ſalutem animæ; ſicut abſolutio à ſuſpenſione, quæ licet non impediat receptionem Sacramentorum, aut Iubilei, in Iubileis tamen conceditur. *Roder. §. 9. n. 64.*

Licet Prior opinio ſit magis communis, & praxi ſeruanda, vti tutior, & à recentioribus acceptata: Poſterior tamen Auctori videtur etiam probabilis, & Papæ nunquam expreſsè inhibuerunt irregularitatem ex delicto.

Hinc, An per clauſulam generalem, ſolitam poni à Papa in collatione beneficiorum; *teq; abſoluentes à quibuſcunq; cenſuris &c.* cenſeatur conceſſa abſolutio, ſeu diſpenſatio ab irregularitate. Iuxta primam opinionem reſpondetur negatiuè; iuxta verò ſecundam, affirmatiuè de irregularite ex delicto, & negatiuè de ijs, quæ ſunt ex defectu. Ita Corduba Leſs. & alij. *Cord. in ſum. q. 41. Leſſ. l. 2. c. 34. dub. 38. n. 203.*

CASVS XII.

An poſſit abſolui ſocius criminis.

IN aliquibus Diœceſibus vetitum eſt confeſſariis audire confeſſionem ſocii culpæ, præſertim Mediolani, vbi etiam inter caſus reſeruatos ſolet enumerari. Alibi additur excommunicatio. In plurimis diœceſibus nulla eſt expreſſa prohibitio.

Vbi non eſt talis prohibitio, nullus confeſſarius (excepto mortis articulo) deberet abſoluere ſocium criminis ab illa culpa mortali, cuius ipſe particeps fuit. Ita S. Thomas, tum ad euitandum periculum noui peccati; tum quia adeſt minor erubeſcentia. Semoto tamen ſcandalo, & periculo, confeſſio foret valida, & nullum peccatum, ſaltem mortale; ſi pœnitens ſit debitè diſpoſitus, S. Tho.; quia concurrunt eſſentialia Sacramenti. Verba autem Sancti Auguſtini in contrarium à nonnullis adducta, intelliguntur de congruitate, non de neceſſitate. *S. Tho. in add. ad 3. p. q. 20. ar. 2. ad 1.*

Vbi vero adeſt talis prohibitio, hęc dubia reſoluuntur.

I. Hæc prohibitio ligat etiam regulares expoſitos ad audiendas confeſſiones ſecularium, quoad reprobationem reſpectu ſocij culpæ. Quia ordinarij locorum ex legitima cauſa poſſunt illos limitatè approbare, & etiam approbatos reprobare. Ita Henriq., Barboſ., motus Pij V., ac Decr. Conc. Trid.: ſed talis prohibitio eſt limitata approbatio, & ex iuſta cauſa; ergo &c. Non ligat verò eos quoad pœnas, v. g. excommunicationis &c., ſi quæ ſint annexæ; quia quoad has diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubduntur.

Henriq. l. 6. c 6. §. 6. & l. 7. c. 12. §. 4. Barb. p. 2. alleg. 25. n. 30. & 34.

II. An intelligatur ſolum de peccatis luxuriæ. Bonacina, & alij intelligi volunt de omni peccato mortali. Tum quia nomen ſocij eſt generale. Tum quia rationes militant in quocunq; crimine, modo ſit mortale. Sed Auctori probabilius videtur dicta prohibitio intelligenda, vniuerſaliter quidem de peccatis luxuriæ mortalibus: de alijs verò, tantum de grauioribus. Quia alioqui, ſaltem in paruis oppidis multa eſſent incommoda

Bon. de Sacr. d. 5. q. 7. p. 5. §. 5. n. 11.

III. Intelligitur non de omni confeſſione complicis, ſed ſolum de confeſſione peccati, cuius ipſe confeſſarius fuit particeps. Tum quia quoad alia peccata non eſt ſocius. Tum quia in confeſſione aliorum peccatorum non militat ratio Sancti Thomæ, periculi, & verecundiæ.

IV. An extra tempus Iubilei Confeſſarius validè abſoluat complicem, licet grauiter peccet.

Si pœnitens ſcit prohibitionem, nulla eſt abſolutio; tum defectu iuriſdictionis confeſſarij limitatæ; tum quia in ipſa confeſſione ſacrilegium committit. Secus ſi bona fide, ignorans prohibitionem, & aliàs benè diſpoſitus accedit, crimine exiſtente occulto. Quia Sacerdos cenſetur communi errore approbatus, & adeſt iuſtus titulus, ſaltem coloratus, iuxta dicenda *ſec. 3. caſ. 2. §. 4. dub. 6.* Quod ſi prohibitio eſſet nota, & crimen publicum, inualida foret abſolutio.

Sacerdos autem contra prohibitionem abſoluens complicem, ſemper peccat mortaliter, ſiue teneat abſolutio, ſiue non. Quia caret approbatione reſpe-

ctu

ctu ſocii; & incurrit cenſuram, ſi adſit, & ipſe ſit ſubditus Epiſcopi prohibentis.

Non incurrit tamen excommunicationem Papalem latam à Clem. VIII. contra præſumentes abſoluere ſine debita facultate à caſibus Epiſcopo reſeruatis. Quia (ex Bonac.) dicta prohibitio non eſt propriè reſeruatio, ſed reprobatio reſpectu ſocii. Deinde reſeruatio eſt generalis, dicta verò prohibitio afficit tantum confeſſarium complicem, non alios. *Bon. l. c. n. 10.*

V. An tempore Iubilei Confeſſarius poſſit validè, & licitè abſoluere complicem.

Negat Bonacina. Quia non eſt approbatus pro tali culpa, & pro tali complice. Alii apud eundem affirmant, quos ipſe arguit. *Bon. l. c.*

Verum, Pœnitens, ſi bona fide, & benè diſpoſitus confitetur, & crimen ſit occultum, ſemper validè abſoluitur iuxta dicta *verſ. ſi pœnitens.*

Confeſſarius etiam, ſemoto ſcandalo, & periculo noui peccati, probabiliter poteſt ſuum complicem benè diſpoſitum validè, & licitè abſoluere. Quia probabile eſt approbatum limitatè, non ob defectum ſcientiæ, poſſe ab omnibus eligi tempore Iubilei, ex dicendis *ſec.3. caſ.2.* §.10.

Hinc Confeſſarius poteſt validè, & licitè abſoluere complicem exiſtētem in articulo mortis, etiam poſita prohibitione, quando nullus alius ſacerdos adeſt: & probabile eſt etiam (contra Bonacinam) quando adeſt; Quia multi affirmant (licet alii negent) ſimplicem Sacerdotem, etiam præſente proprio, vel de facili habendo; tunc poſſe abſoluere etiam à cenſuris reſeruatis; eo quia Tridentinum ſine limitatione cuilibet Sacerdoti det facultatem abſoluendi in eo articulo. Vide Sà. *Bon. l. c. n. 5.* *Sà v. abſolutio à n. 3.*

Hinc etiam Confeſſarius ſiue ſecularis, ſiue regularis, ſolicitans in confeſſione, vel extra filiam ſpiritualem, exiſtente ſtatuto ſynodali, quod is ſit ipſo facto ab audiendis confeſſionibus reprobatus; non poteſt etiam tempore Iubilei eligi, & validè audire confeſſiones. Quia talis non eſt amplius approbatus, vt in Iubileis requiritur. Si tamen crimen, & reprobatio

ſint occulta, peccabit, ſed valida erit confeſſio, *iuxta dicta verſ. ſi pœnitens*.

CASVS XIII.

An qui ſpe futuri Iubilei commiſit reſeruata.

Lup. in cap. peruestras de don. inter vir. & vx. n. 14. Cou. l. 2. var. c. 20. n. 15. Sylu. Indulgent. n. 28. Nau. de Iub. not. 34. n. 6. Rodriq. in bul. cruc. §. 9. n. 97. Cord. de Indulg. q. 37. Henriq. l. 7. c. 9. n. 4. litt. N. in comm.

ETſi negent Io. Lupinus, Couar. & alij, *per iura quadam*. Nam priuilegium meretur amittere qui ſpe priuilegij peccat.

Verè tamen, ſi pœniteat, poſſe abſolui, & lucrari Indulgentiam affirmant Syluest., Nau., & alij. Prob. 1. hac diſtinctione, ſi priuilegium eſt generale, & abſolutum, comprehendit omnes peccantes ſiue cum illa ſpe, ſiue ſine: ſi vero excipit peccantem ſub illa ſpe: tunc prior opinio procederet; quando, ex Rodriquez, & Corduba, ſpes eſt cauſa antecedens, impellens ad peccandum: ſecus quando eſt concomitans, ſolum faciẽs negligentiorem (quidquid dicat Henriq.) niſi etiam hoc exprimat bulla; Idq; ad euitandos ſcrupulos de validitate abſolutionis, & conſecutionis Iubilei, nam vt plurimum illa ſpes reddit homines negligentiores. 2. Quia qui peccat ſub illa ſpe minus peccat, cæteris paribus, quam qui ſine illa.

Sed an ſpes veniæ minuat peccatum, videtur dubium. Aggrauare exiſtimant Lupinus, & Couar. Rodriquez diſtinguit, ſi ſpes veniæ ſe habet tantum concomitanter, minuit peccatum; ſi verò eſt cauſa antecedens, ſic auget notabiliter, & hæc circunſtantia eſt confitenda, non illa.

D. Tho. 2. 2. q. 21. ar. 2. ad 3. Caiet. ibid.

D. Thomas, & Caietanus veriùs aiunt, quod peccare ſub ſpe veniæ ſiue concomitanter, ſiue antecedenter, ſi ſit cum intentione perſeuerãdi in peccato, auget peccatum, eſtq; circunſtantia neceſſariò confitenda: ſi verò deſit illa intentio, & adſit propoſitum abſtinendi, & pœnitendi, minuit peccatum.

Vnde iura obiecta vel loquuntur de peccantibus cum propoſito perſeuerandi, vel neminem ſub ſpe, debere peccare; non autem magis peccare. In ratione dicitur, mereri, non eo ipſo amittere priuilegium.

Hinc

Digitized by Google

Hinc regulares, vel confratres alicuius ſocietatis, qui ſub ſpe obtinendi abſolutionem, vel diſpenſationem à ſuis ſuperioribus vi priuilegiorum, incidunt in cenſuras, & irregularitates; poſſunt à dictis ſuperioribus abſolui, & diſpenſari: niſi in priuilegio caueatur, ne quis delinquens ſub ſpe illius, eo vti poſſit. Vti cauetur in priuilegio ſocietatis Nominis Dei; quam propterea ſocietatem ſi quis ingrediatur, vt liberius peccet ſpe abſolutionis vi priuilegij obtinendę, non poterit abſolui: ſecus ſi principaliter ex deuotione ingrediatur. Quæ prohibitio non eſt extendenda ad alias ſocietates habentes idem priuilegium indefinitè conceſſum.

Qui, habita à Sacra Pœnitentiaria facultate, vt poſſet abſolui à caſibus Papalibus; diſtulit abſolutionem, vt liberius in peccata eiuſdem rationis incideret; ſi petitio reſpicit tantum peccata perpetrata, non poteſt abſolui à commiſſis poſt obtentam facultatem: ſi verò petitio eſt abſoluta, & conceſſio abſq; limitatione, fortaſſe aliter dicetur infra *caſu ſeq. in fine* contra Graſſium. *Graff. l. 4. deciſ. c. 15. n. 17.*

CASVS XIV.

An qui reſeuata commiſit poſt Iubilei conceſſionem, & publicationem.

IO: Monachus reſpondet negatiuè, nec eſſe locum Iubilei lucro. Loquitur autem de peccante Anno Sancto poſt inceptas viſitationes. Quia lex veniam tribuens reſtringitur ad præterita, etiam ſi verbo futuri temporis vtatur, ne materiam præbeat delinquendi. *Gloſs. eius in extrau. antiquorum de pœn. & rem.*

Communis ſentẽtia, & vera eſt Iubilei facultatem, & ipſam Indulgentiam reſpicere etiã commiſſa poſt conceſſionem. Ita Nauar. loquens de Iubileo anni Sancti, & Zerula de Iubileo extraordinario *iuxta dicenda infra caſ. 40. verſ. communis opinio*, & alii multi; licet Soto, & alii falsò negent de facultate commutandi, & diſpenſandi vota. *de qua infra ſec. 2. caſ. 16. q. 21.* *Nau. l. 5. conſ. 10. de priu. n. 2. & de Iub. not. 34. n. 4. & alibi Zer. de Iub. l. 1. c.*

Sot. l. 7. de iuſt. q. 4. ar. 3.

caſ. 36. Prob. Nam in Iubileo illa facultas conceditur abſolutè abſq; diſtinctione inter commiſſa ante, vel poſt conceſſionem; at vbi lex, ſeu priuilegium generaliter loquens non reſtringit, nec nos reſtringere debemus &c. Confirm. Quia beneficium Principis tendens in commune bonum, non ambitioſum, nec tertio præiudiciale, eſt latè interpretandum, tametſi indirectè, & remotè aliquam materiam præbeat delinquendi.

Hinc confeſſarius, cui ſimpliciter, & indiſtinctè data eſt facultas abſoluendi à caſibus reſeruatis, vel diſpenſandi, aut commutandi vota; poteſt id æquè facere ſuper præteritis, & futuris. Et idem ait Nauarrus eſſe dicendum de facultate componendi ſuper incertis, & male acquiſitis.

Et ſi ipſi Confeſſario fuit abſq; limitatione conceſſa particularis licentia abſoluendi vnam tantum perſonam à reſeruatis; poteſt eam abſoluere etiam à commiſſis poſt habitam licentiam pro prima vice tantum. Ita Vgolinus, & Barboſa. Secus ſi Confeſſarius licentiam petijt, vt abſolueret quempiam à caſibus, in quos incidit. Quia in priori caſu & petitio, & conceſſio fuerunt vniuerſales; hic autem limitatæ.

Vgol. de pot. ep. c. 36. §. 5. & Barboſ. p. 3. alleg. 52. n. 9.

Vgol. & Graff. l. c.

Si autem pœnitens ipſe petijt licentiam, vt poſſet abſolui à reſeruatis. Vgolinus, Graffius, & alij negant poſſe abſolui à commiſſis poſt obtentam licentiam. Sed Auctor diſtinguit; Si petijt licentiam pro talibus criminibus, vel pro à ſe iam commiſſis; non poteſt abſolui à commiſſis poſt obtentam licentiam, niſi ſuperior exprimat: Secus ſi petijt abſolutè, & ſimpliciter, vt poſſet ſemel, vel vna vice abſolui, & ſuperior annuit nulla limitatione adiecta.

CA-

CASVS XV. XL. & XLI.

An qui ſemel vi Iubilei fuit abſolutus à reſeruatis, aut obtinuit commutationem votorum; ſi iterum alia reſeruata commiſerit, aut vota emiſerit; poſſit iterum, & ſæpius abſolui, aut obtinere commutationem, ſiue diſpenſationem votorum.

1 ANte *Iubilei conſecutionem*, ſeu ante executionem omnium operum optimè affirmant Henriquez, & alij, intra tamen tempus eiuſdem Iubilei. Quia quando hæc poteſtas datur indefinitè, & abſq; limitatione, vt regulariter contingit in Iubileis, non finitur per vnum actum. Lex autem in contrarium obiecta, dicens, quod ſermo ſimpliciter prolatus intelligitur de prima vice, procedit in odioſis, non in fauorabilibus. Item ſenſus particulæ, *hac vice tantum*, quæ habetur in Iubileis; ex Suarez, non eſt, vt vna tantum vice, & in ordine ad vnam Indulgentiam poſſit pœnitens abſolui: ſed facultas dicitur concedi pro hac vice, ideſt occaſione huius Iubilei, vel illo durante. *Henriq. l. 6. c. 16. §. 1.* *L. boues §. hoc ſermone, ff. de verb. ſignif.* *Suar. to. 2. de relig. l. 6. de voto. c. 16. n. 17.*

At poſt obtentum Iubileum, qui iterum incidit, vel emittit vota, ſi non repetat opera, non poteſt vi illius Iubilei iterum abſolui, & eius votum commutari, etiã ſi tota prima hebdomada, aut ſecunda non ſit elapſa, vt ſi ex facultate confeſſarij vna die expleuiſſet opera præſcripta. Quia finis conceſſionis eſt ad Iubileum obtinendum, quo conſecuto, ceſſat conceſſio. Ita Sanchez. *Sanch. l. 4. ſum. c. 54. num. 28.*

Qui intra hebdomadam expleuit cætera opera, ita quod vltimum opus ſit ex intentione ieiunium Sabbati, ſi die dominico incidat in reſeruata, iuxta Alphonſum Leonem, poteſt vi Iubilei eo die abſolui. Quia priuilegium durat per totam hebdomadam, quæ non eſt finita, niſi finito die dominico; Addit tamen *Leo. p. 2. num. 170.*

tuius

tutius eſſe iterum confiteri, communicare, facere eleemoſinam &c. intendendo hæc præſtare tanquam vltimum opus.

Sed ex dictis certum eſt non poſſe amplius abſolui, niſi repetat opera in ſecunda hebdomada; vel niſi habuiſſet intentionem iterum communicandi, faciendi eleemoſinam, &c. die dominico pro vltimo opere. Quia verè iam lucratus eſt Iubileum, antequam in noua illa reſeruata laberetur. Neq; iuuat repetere die dominico alia opera, concipiendo nunc animum, vt vnum ex illis ſit vltimum opus. Quia ſupponimus adeptam Indulgentiam per vltimum opus ieiunii ex intentione, & executione completum. Secus autem ſi in reſeruata lapſus eſſet die Sabbati ante completum ieiunium. Quia nondum eſſet obtentus finis, neq; completa opera.

CAS. XL. *Si vero repetat opera, quid?*

Suar. to. 4. in 3. p. d. 57. ſec. 1. n. 7. & to. 2. de relig. de voto l. 6. c. 16. n. vlt.

Negant de vtroque Iubileo Suarez, & alii plures. 1. Quia ſermo ſimpliciter prolatus in primo actu verificatur. 2. Quia id apertè indicat bulla forma illa diſiunctiua, *Qui in prima, vel ſequenti hebdomada*; & limitando formam facultatis; *& hac vice tantum*. 3. Quia per hoc diſtinguitur Indulgentia horum Iubileorum à perpetua, & ſine temporis determinatione conceſſa, quam quis lucrari poteſt toties, quoties voluerit: duplicata autem hebdomada, & annus integer ſunt tantum pro commoditate omniũ. 4. Tum quia talis eſt fidelium exiſtimatio; tum quia ſequerentur multa inconuenientia ex nimia facilitate, & frequentia. Demum quia ſic Filliuccius refert declaraſſe Sacram Congregationem.

Filliu. to. 1. tr. 8. c. 10. n. 261. & 278 Bott. in bul. Six. V. Verſ. vt hac vice. pag. 239.

Cæſar Bottonus tenet Indulgentiam ſemel tantum obtineri poſſe. Tum quia Papa non dicit, *toties, quoties*; Tum quia non eſt perpetua, ſed pro hac vice tantum: Affirmat tamen ſemel abſolutum à reſeruatis, ſi iterum committat reſeruata, poſſe iterum repetitis operibus in ſecunda hebdomada vi eiuſdem Iubilei iã obtenti de nouo abſolui. Quia facultas abſoluendi, & commutandi durat toto tempore Iubilei.

Sed non ſibi cohæret, cum enim hæc facultas concedatur

Digitized by Google

cedatur ſolum in ordine ad lucrum Iubilei, vel bis poteſt obtineri Indulgentia, vel ſemel tantum abſolutio.

Communis opinio affirmat & Iubileum anni Sancti pluries in eodem anno, repetitis viſitationibus; & extraordinarium bis in duabus hebdomadibus, repetitis operibus, poſſe obtineri; & bis, aut pluries peccantem toties poſſe abſolui à reſeruatis, & obtinere commutationem votorum, tametſi reſeruata, & vota fuerint poſt obtentum Iubileum facta, repetitis tamen operibus. Ita Nauar. Zerula, & alii plures, & Henriquez teſtatur de praxi. Prob. 1. Quia priuilegium Principis, nemini præiuditiale, eſt latiſſimè in fauorē priuilegiati interpretandum, niſi in ipſo fiat expreſſa reſtrictio, quæ tamen in bullis Iubileorum non fit; Tum quia non dicitur, *in vna tantum hebdomada*, ſed, *in vna, aut altera*, quæ alternatiua non ponitur ad reſtringendum priuilegium ad vnicum actum, ſed vt qui non eſt diſpoſitus in prima, diſponatur in ſecunda; nec vetat vt aliquis in vtraq; hebdomada benè diſpoſitus poſſit bis lucrari Iubileum; Tum quia illa verba, *hac vice tantum*, non reſtringunt priuilegium ad vnicum actum; ſed intelliguntur vt dictum eſt. *caſ. 15. initio*, & differunt hæ particulæ, *hac vice*, *vna vice*, *ſemel tantum*. 2. Quia vt dictum eſt ſupra Indulgentia perpetua, ſeu abſq; determinatione temporis, immo probabiliter etiam pro determinato tempore (v.g. viſitanti feria ſexta talem Eccleſiam) conceſſa, ex eod. Nauar. contra Palud., & alios, poteſt ſæpius in die, puta bis, aut ter accipi, ſecluſa tamen deriſione, ne Indulgentia videatur ſine iuſta cauſa conceſſa. Ergo idem eſt de Iubileo, & eius fauoribus.

Nau. de Ind. not. 32. n. 46. Verſ. Pars verò affirmans, & not. 34. n. 7. Verſ. Tertiò eſſe. Henriq. l 6. c. 16. n. 3. in gloſſ. litt. M.

Nau. not. 32. nu. 46. Verſ. Deuotè.

Palud. in 4. d. 20. q. 4. ar. 1.

Sed Auctor ſentit I. tanquam certum, dubitantem an prima hebdomada bene lucratus ſit Iubileū, poſſe iterum, repetitis operibus, illud lucrari; iterumq; à reſeruatis de nouo commiſſis abſolui, & nouorum votorum commutationem obtinere in ſecunda hebdomada, & idem dicendum in dubio Iubilei anni Sancti. Quia in dubio fauendum eſt animæ, & quilibet facta eiuſdem publicatione habet ius ad illud;

II. Pro-

II. Probabiliſſimum putat, Iubileum anni Sancti poſſe acquiri toties quoties fuerint repetitæ viſitationes, & etiam ſæpius recipi abſolutionem à reſeruatis, & votorum commutationem. Tum ob auctoritates, & rationes tertiæ opinionis; Tum quia in eius bulla nulla limitatio reperitur ad vnicam vicem; Tum quia Annus Sanctus cenſetur Indulgentia perpetua.

III. Quoad Iubileum extraordinarium, licet Prima opinio ſit tutior: Tertia tamen eſt probabilior, inſpectis rationibus, & tenore bullarum. Quam Naldus confirmat, quia alioquin diligentior in acquirendo Iubileum prima hebdomada ſibi noceret, ſi non poſſet iterum &c. Secus ſi aliter declaraſſet Sacra Congreg. vt innuitur ſupra; quod tamen non conſtat authenticè.

CAS. XLI. *Hinc*, An, qui Romæ Anno Sancto obtinuit Iubileum, poſſit illud, cum finito anno publicatur in patria, iterum recipere; & qui alicubi lucratus eſt Iubileum, illud iterum lucrari in alio loco, & eiuſdem priuilegiis iterum frui.

Licet videatur negandum; ob dicta *caſu* 40. *initio*. Probabilius tamen affirmant Lauorius, & Leo; & idem ſentient Doctores citati ibid. *in 3. opin.* Prob. 1. rationibus, quibus ibi probatum eſt id fieri poſſe in eodem loco. 2. Quia habens quaſi domicilium in vno loco, poteſt ibi recipere abſolutionem à peccatis, & alia Sacramenta (excepto ordine) & diſpenſationem irregularitatis, & votorum ab illius loci ordinario; nec non frui priuilegiis eiuſdem loci puta Indulgentiis; ergo & Iubileo, & Iubilei priuilegiis, tametſi alibi ſit illud conſecutus, puta in loco proprii, & veri domicilii.

Lauor. p. 1. c. 21. n. 66. Leo p. 2. n. 196.

Exterus verò, qui iam Iubileum in propria patria accepit, ſi ex dolo, & nulla alia legitima cauſa, ſe transferat ad locum alterius diœceſis, vbi de recenti celebratur Iubileum; non eſt capax illius, nec priuilegiorum eius. Ita Leo. Quia tunc neq; incola, neq; quaſi cenſetur. Confirm. ex dictis *caſ. præced. in fine tertia opinionis* de fraude, & irriſione.

CA-

CASVS XVI.

An in Iubileo, ſeu Indulgentia per modum Iubilei, cenſeatur conceſſa facultas abſoluendi à reſeruatis, aut commutandi vota; licet non ſit expreſſa.

NEgant Suarez, Duardus, & alij. Quia nullo iure conſtat illam vocem, *Iubilèum*, ſeu *per modum*, vel, *ad inſtar Iubilei*, abſolutè dictam includere talem poteſtatem. Solum enim ſignificat concedi Indulgentiam plenariam, qualis conceditur in Iubileis, non verò vllam implicitam facultatem. Confirm. quia facultas Iubileorum non eſt definita, ſed modo ampla, modo ſtricta pro arbitrio Pontificum; nec eſt veriſimile tam grauem poteſtatem tam confusè concedi. Vnde quando conceditur, ſolet etiam in Iubileis exprimi, vt conſtat ex praxi. Et hæc ſententia eſt valde probabilis.

Suar. de cenſ. d. 7. ſec. 5. num. 9. Duar. l. 3. ſ... 2. q. 1. nu. 14.

Affirmant autem Corduba, Rod., & alij magis communiter, dicentes Iubileum, præter totalem remiſſionem pœnæ temporalis debitæ peccatis quoad culpam iam deletis, quam denotat etiam Indulgentia plenaria; includere etiam facultatem abſoluendi à caſibus, & cenſuris Papæ reſeruatis, & commutandi vota. Prob. 1. ex communi intelligentia illius vocis, *Iubileum*, iuxta vſum, & praxim Eccleſiæ, & ſenſum Doctorum. 2. Quia in bulla indictionis Iubilei Anni Sancti conceditur ſolum Indulgentia plenaria per modum Iubilei, nulla facta mentione talis facultatis, quæ tamen cenſetur conceſſa, vt experientia patet. Et hanc opinionem approbat Auctor quoad caſus, & cenſuras Papæ reſeruatas, quæ non habent ſpecialem reſeruationem, quales ſunt contentæ extra Bullam Cœnæ; & quoad facultatem commutandi vota nō affecta ſpeciali reſeruatione, cuiuſmodi ſunt omnia, præter quinque reſeruata.

Cord. in quæ. l. 5. qu. 11. Rod. in ſum. p. 1. c. 184. num. 2.

Sed facultas Iubilei Anni Sancti ad quos caſus ſe ex-

extendat explicabitur in fine ſequentis caſus.

Regulares vero non poſſunt vti Indulgentiis conceſſis particularibus, v. g. confraternitati, vel altari; ad effectum conſequendi abſolutionem à reſeruatis. Quia vix per Iubileum vniuerſale id poſſunt, ex dicendis *infra ſec. 3. caſ. 4.* Ita Coriolanus, addens ex S. Tho., propter Indulgentias non debere diſolui regularem obſeruantiam.

Coriol. de caſ. reſ. p. 1. ſec. 3. ar. 15. nu. 6. S. Tho. in add. ad 3. p. qu. 27. ar. 2. ad 2.

CASVS XVII.

An Peregrinus, qui Anno Sancto, poſt arreptum iter cauſa lucrandi Iubilei, fuit legitimè impeditus, ne ad Vrbem perueniret; poſſit illud lucrari, & frui eius priuilegiis.

HViuſmodi Peregrinum verè pœnitentẽ, & cõfeſſum poſt inchoatum iter ſic impeditum, lucrari Iubileum Anni Sancti certum eſt *ex Gloſ. in extrau. Antiquorum*, Nauarro, & aliis; & conſtat ex bullis dicti Iubilei, præſertim Clementis, & Vrbani VIII. Vnde qui itinere incæpto, moritur, vel alio impedimento legitimo detinetur, ne perficiat opera, lucratur Indulgentiam illius anni.

Gloſſ. col. 8. verſ. ſed quæro.

Nau. not. 19. nu. 4. & not. 32. nu. 50.

Secus ſi nullo modo ſuſcepit iter, quocunq; impedimento detentus ſit, tametſi magnam habeat voluntatem. Quia quoad beneficia voluntariè, & ſub conditione à Principe oblata, voluntas pro facto non reputatur. Et eſt ſpeciale in Iubileo Anni Sancti, vt ſufficiat inchoatio operis, ſi impedimentum ſuperueniat.

Et ſufficit dediſſe vnum, vel duos paſſus cum intentione pergendi Romam Iubilei lucraudi cauſa. Quia tunc videtur inchoatum opus.

Romanus autem, vel Incola Vrbis, etſi magnam habeat voluntatem ſuſcipiendi Iubileum, ſi omittat etiam ex impedimento viſitare Eccleſias, vel poſt inchoatam viſitationem, non perficiat, non acquirit Iubileum. Quia ſufficere inchoaſſe, eſt regulariter priuile-

Digitized by Google

priuilegium ſolis Peregrinis conceſſum, non Romanis: licet eiſdem Romanis Clemens VIII. id conceſſerit.

Et ſolent Pontifices per ſpeciale diploma *de quo ſec. 4. caſ. 22. §. 6.* diſpenſare, vt clauſtrales, carcerati, infirmi, & ſimiles abſq; diſceſſu, vel operum inchoatione lucrentur Iubileum Anni Sancti.

Certum eſt etiam, & ſeruatur in praxi, dictum Peregrinum, qui in Anno Sancto poſt inchoatum iter legitimè detinetur, ne pergat Romam; poſſe à quolibet confeſſario, vel ſi ſit in articulo mortis, etiam à ſimplici Sacerdote abſolui à Papæ reſeruatis, etiam in Bulla Cœnæ, & ab hæreſi occulta; & item diſpenſari ſuper votis reſeruatis, vel ea commutari, exceptis votis religionis, & caſtitatis perpetuæ. Quæ abſolutio, & commutatio, ſeu diſpenſatio erit legitima, & valida, & ſublato impedimento, ille non tenebitur amplius ſe præſentare ſedi. Ita prædicta Gloſ. & alii, Quia cum Peregrinis concedatur, vt poſſint lucrari Iubileum, debet etiam cenſeri conceſſum, vt poſſint tollere impedimenta, qualia ſunt culpæ &c., nam cui conceditur principale, permittitur, & acceſſorium. Confirm. Quia illud Iubileum eſt maximè fauorabile, & ideo latiſſimè interpretandum.

Facultas igitur Iubilei Anni Sancti, quæ in tali caſu cenſetur conceſſa, ſe extendit ad omnes caſus conceſſos Pœnitentiariis, & alijs Confeſſarijs Vrbis pro illo anno; Scilicet ad omnes caſus Papales, præter hæreſim. Licet olim exciperentur etiam alii quatuor.

CASVS XVIII.

An Iubileum, quod Papæ ſolent largiri initio Pontificatus; cum ſolitis priuilegijs, ceſſet ſtatim per mortem Papæ præmaturam.

AFfirmatiuam partem, etiam ſi tempus in bulla præſcriptum ad idem Iubileum acquirendum, non ſit elapſum, ſuſtinet Paulus Comitolus. Quia tunc

Comit. l. 1. reſp. mor. q. 108.

tunc fideles nõ poſſunt à Deo impetrare eidem Papæ, qui iam obijt, auxilia ad rectè Eccleſiam gubernandam; quod eſt vnum ex operibus in eo Iubileo præſcriptis, Confirm. 1. Quia ſi Papa viueret, non poſſet illud lucrari, niſi pro ſe ipſo oraret; ergo ſi obiit nullus poteſt illud adipiſci, quia iam non poteſt pro Papa orare. 2. Quia ſi quis viuente Papa, non precetur vt ſupra, non lucratur Iubileum; ergo neque eo mortuo. Addit Comitolus ita ſenſiſſe Patres Ieſuitas in caſu Innocentii IX.; qui initio Pontificatus promulgato Iubileo obijt; antequam eiuſdem Iubilei notitia ad multas prouincias peruenerit: & Epiſcopum quendam, qui inhibuerat eius promulgationem fuiſſe Romæ commendatum.

Sed longè probabilius eſt dictum Iubileum, quoad Indulgentiam, & quoad facultatem abſoluendi, & diſpenſandi, vigere etiam poſt mortem Papæ concedentis, ita vt poſſit publicari, & obtineri, ſi non fuit publicatum,& obtentum ipſo viuente. Ita in prædicto caſu iudicarunt Patres noſtri Theologi Collegii Ticinenſis, quorum ſententiam amplexi ſunt Antiſtites Ticinenſis, & Mediolanenſis. Prob. 1. Quia huiuſmodi Iubileum non ceſſat, neq; ratione ſolius mortis Papæ præcisè: Gratia enim, præſertim abſolutè conceſſa, vt eſt Iubileum, non expirat morte concedentis: neq; ratione cauſæ finalis principalis, quæ ceſſet cum vita ipſius Papæ. Quia hæc non eſt bonum particulare Papæ concedentis, ſed commune totius Eccleſiæ (Nam Indulgentia, quæ toti Eccleſiæ conceditur, vt cauſa ſit proportionata effectui, regulariter includit cauſam communem immediatè pertinentem ad vtilitatem totius Eccleſiæ, vel certè alicuius eius partis principalis, vt regni, vel prouinciæ) ſcilicet recta gubernatio, hæc autem non ceſſat per mortem Papæ; quod enim exerceatur per hunc Pontificem, eſt ſolum cauſa motiua, quidquid dicat Comitolus, qua ceſſante, non ceſſat Indulgentia, vt tradunt Suarez, & alij; ſicut neq; ceſſat Indulgentia conceſſa Eccleſiæ ad inſtantiam Principis, vel alterius de Eccleſia benemeriti, ceſſante cauſa motiua. 2. Quia alioqui

Suar. de pæn. d. 54 ſec. 4. nu. 10.

ſeque-

Digitized by Google

ſequeretur, quod abſolutio à reſeruatis, aut diſpenſatio, vel commutatio votorum, obtenta poſt mortem Papæ, ante acceptum nuncium non eſſet valida, ſed iteranda confeſſio; quod eſt abſurdum: tum quia multi, etiam viuente Papa, abſoluti, agitarentur ſcrupulo, an tempore debito obtinuiſſent abſolutionem: tum quia ſicut Indulgentiæ reuocatio, & ſuſpenſio non nocet ante illius notitiam; (Priuilegium enim non amittit vim ante certificationem reuocationis. Vnde ſi ante tempus reuocetur facultas eligendi confeſſarium, qui abſoluat à reſeruatis; & ignorans reuocationem eligat confeſſarium, & abſoluatur, valet abſolutio.) ita dicta facultas non ceſſat per mortem Papæ concedentis, ſaltem ante notitiam mortis illius, reſpectu eorum, qui eo viuente non ſunt vſi Iubileo.

Hinc, ſi concedatur alicui prouinciæ Indulgentia intra certum tempus obtinenda, vt à Deo impetretur ſalus Principi, vel Prælato, vel viro vtiliſſimo reipublicæ; non ceſſaret Indulgentia cum obitu illius Principis, vel viri, nondum elapſo tempore Indulgentiæ præfinito, reſpectu eorum, qui illo viuente nondum erant illam adepti. Quia finis illius conceſſionis non eſt ſalus priuatæ perſonæ, ſed bonum communitatis, quod mortua illa priuata perſona adhuc poteſt impetrari. Secus ſi Indulgentia eſſet conceſſa ad impetrandam ſalutem perſonæ priuatæ, ſolum ob illius ſanctitatem, doctrinam, aut nobilitatem; (quæ cauſæ, ex Suarez, ſufficiunt ad talem Indulgentiam concedendam) non autem ob vtilitatem publicam, puta ex peculiari munere publico.

CASVS XIX.

An vi Iubilei poſſit abſolui pœnitens ab iniunctis pœnitentijs, eas commutando, minuendo, vel relaxando.

Pœnitentiam ſolemnem, & publicè in foro exteriori à ſuperiore impoſitam ad ſatisfaciendum

Eccleſiæ, & exemplum aliorum, non poſſe relaxari, vel commutari ab inferiore, etiam vi Iubilei, certum eſt. De Pœnitentia Sacramentali eſt difficultas, reſoluenda ex caſibus occurrentibus extra tempus Iubilei.

I. Idem Confeſſarius poteſt pœnitentiam à ſe iniunctam mutare, minuere, vel relaxare. Ita Sotus, Nau. & alij communiter. Quia licet Iudex fori exterioris non poſſit, eo quod per ſententiam functus ſit officio ſuo: poteſt tamen Iudex fori pœnitentialis, vbi ſententia non tranſit in rem iudicatam. Tum quia in præceptis humanis (quale eſt impoſitio pœnitentiæ, licet poteſtas eam imponendi ſit à Deo) admittitur diſpenſatio. Tum quia pœnitens, ſaltem per nouam confeſſionem poteſt nouum iudicium ſubire. Tum quia ſic habet vſus.

Sot. in 4. d. 20. qu. 2. ar. 3. Nau. in man. c. 26. num. 22.

II. Superior poteſt in Sacramento pœnitentiæ mutare &c. ab inferiori impoſitam. Eſt communiſſima opinio, & conſtabit à fortiori ex mox dicendis.

III. An Æqualis poſſit iniunctam ab alio Æquali mutare &c. ex iuſta cauſa. Negant Soto, & Victoria, quia par in parem non habet imperium.

At verius affirmant Angelus, Nauar., & alij communiter. Prob. Tum ex praxi. Tum quia poteſt qui impoſuit; Ergo & alius illi æqualis, quia inter æquales eſt eadem poteſtas in omnibus. Tum quia confeſſio eorundem peccatorum eſt iterabilis; poteſtq; ſecundus Confeſſarius aliam pœnitentiam ſibi bene viſam, etiam mitiorem, iniungere. (Quo caſu liberum erit pœnitenti eligere quam voluerit) Tum quia ſecundus Confeſſarius tunc non exercet imperium in primum, ſed in conſcientiam pœnitentis. Tum demum quia ſic non perturbatur ordo iuris, ſed prouidetur conſcientijs. Et poteſt, ſi expedire videat, mutare in leuiſſimam, vel omnino tollere, nulla alia impoſita, vt ſi pœnitens accedat melius diſpoſitus, vel cum lucro Indulgentiæ. Ita Suarez, & alij.

Sot. l. c. Victoria de clau. nu. 3. Ang V. Confeſſio 6. n. 4. Nau. l. c.

Suar. d. 38. ſec. 10. nu. 6. & d. 10. ſec. 2. nu. 7.

IV. Inferior poteſt mutare &c. impoſitã à ſuperiore pro non reſeruatis. Ita Ang., Nau., & alij. Tum quia in hoc tribunali omnes confeſſarij in non reſeruatis ſunt ſupremi Iudices, & æquales Papæ, vices

Ang. & Nau. l. c.

Chriſti immediatè gerentes. Tum quia aliquando ſic expedit.

Impoſitam verò pro reſeruatis, licet valdè probabile ſit Inferiorem carentem iuriſdictione ſuper reſeruatis non poſſe mutare &c. Tum quia non poteſt abſoluere à peccatis. Tum quia licet ſit ſublata reſeruatio per abſolutionem, manet tamen præceptum ſuperioris, quod inferior non poteſt mutare. Ita prædicti; Excipientes tamen, niſi vrgeat neceſſitas, vel ſuadeat vtilitas pœnitentis, nec ſit facilis aditus ad ſuperiorem, idq; ratione Epicheiæ.

Probabilius tamen videtur ex iuſta cauſa poſſe, etiam ſi pœnitens poſſet adire ſuperiorem. 1. Quia id nullo iure prohibetur; immo ſicut per abſolutionem etiam inualidam, datam à ſuperiore, peccata remanent non reſeruata, ex Sylu. & Suarez: ita pœnitentia pro eis impoſita. 2. Sicut Epiſcopus poteſt diſpenſare ſuper voto non reſeruato, in quod à Papa commutatum fuit votum reſeruatum, ex Suarez, & alijs: ita & inferior poteſt mutare pœnitentiam à ſuperiore pro reſeruatis impoſitam. 3. Quia quando expedit, præſumitur rationabiliter licentia ſuperioris, Demum nulla fit iniuria ſuperiori, in quem non exercetur iuriſdictio ab inferiori, ſed in pœnitentem. Ita Henriq. & alij Theol. & Canon.

Sylu. V. Confeſſio 1. nu. 7. Suar. de pœn. d. 31. ſec. 4. nu. 6. Suar. de relig. l. 6. c. 20. n. 15. & 16.

Henriq. l. 5. ſum. c. 22. §. 1. litt. l.

Verum quæ dicta ſunt limitantur, niſi ſuperior expreſsè ſibi reſeruaſſet pœnitentiæ mutationem, vel moderamen. Immo conſultius eſt remittere pœnitentem ad eum, qui pœnitentiam impoſuit, ſi ad eum ſit facilis aditus.

Et hæc quidem ſi pœnitentia erat iuſtè impoſita. Quod ſi iniuſtè, & non proportionatè erat impoſita, etiam quilibet vir probus, & doctus poterit relaxare, declarando confeſſarium erraſſe: Quod etiam poteſt idem pœnitens ſi doctrina polleat. Ita Sot. & alij. Addit Layman quando clarum eſt confeſſarium erraſſe, non teneri pœnitentem implere pœnitentiam; ſed eſſe omnino liberum, eo quia clauis errauit.

Sot. l. 6. Laym. l. 5. tr. 6. c. 15. num. 17.

Sic etiam, ſi pœnitens efficiatur impotens ad implendam iuſtè impoſitam, poteſt propria auctoritate

declarare ſe non obligari ad illam. Quæ declaratio non eſt actus poteſtatis, ſed prudentiæ, & doctrinæ. Neq; tunc, ex Layman, tenetur loco illius aliud opus præſtare; cum illa ſolum actio, non alia fuerit à confeſſario impetrata.

V. An ad mutandam pœnitentiam ſatisfactiuam Sacramentalem requiratur iuſta cauſa.

Valer. V. Index diff. 13. n. 5.

Si fiat ab eodem Confeſſario, poſſe fieri etiam ſine cauſa ait Valerus: Sicut etiam fuit in arbitrio eius eam imponere; & vnaquæq; res per quas cauſas naſcitur, per eaſdem diſſoluitur.

Si verò fiat ab alio, requiritur iuſta, & rationabilis cauſa. Qualis eſt, ſi prima eſt difficilis, vel periculoſa animæ, vel corpori, vel eſt periculum ne male impleatur ex fragilitate; vel eſt oblita. Ita Nau., & alij. Quia ſi ad diſpenſandum in legibus humanis requiritur iuſta cauſa; multo magis ad mutandam ſatisfactionem, quæ ſub præcepto, & pars integralis Sacramenti pœnitentiæ eſt.

Beia p. 3. caſ. 1.

Sicut autem in voto, ita in pœnitentia maior cauſa requiritur ad eam minuendam, vel tollendam, qualis eſt vna ex prædictis: quam ad mutandam in æqualem, aut maiorem, & tunc ſatis erit deſiderium petentis. Ita Beia. Nec ſufficit accidia, aut negligentia eiuſdem ad mutandum, & multo minus ad minuendum, vel relaxandum.

Zerul. in prax. pœn. c. 25. q. 12.
S. Greg. hom. in c. 2. Matt.
Bonac. d. 5. q. 5. ſec. 3. p. 3. n. 5.

Pœnitentiam quoq; medicinalem, ſeu præſeruatiuam ab alio impoſitam (etſi negent Zerula, & alij, quia ex S. Greg., medicina non prodeſt, niſi accipiatur; & ideo debet ſemper impleri) probabilius eſt à quolibet confeſſario ex iuſta cauſa poſſe mutari, ſuſpendi, & diſpenſari. Ita Valerus, & Bonac. Quia Confeſſarius poteſt cum pœnitente quidquid illius ſaluti ſpirituali magis expedire iudicet. Idq; poterit etiam extra Sacramentum. Quia pœnitentia præſeruatiua non eſt propriè pars Sacramenti. Nec diſſentit Henriquez dicens quod Confeſſarius etiam tempore Iubilei non temere id faciat, nec pœnitens ſe putet liberum à pœnitentia medicinali per ſuſceptionē Indulgentiæ.

VI. An pro moderanda &c. ſit repetenda confeſ-

ſio

ſio eorundem peccatorum.

Si fiat ab eodem Confeſſario; tam intra tres circiter dies (quod omnes concedunt); quam poſt, etiam per hebdomadam (quod eſt probabilius, quidquid Soto, & alii dicant, eo quia præſumantur à confeſſario oblita peccata) non eſt neceſſe repetere confeſſionem, neq; in ſpecie, neq; in genere; ſed ſatis eſt explicare cauſam petendi mutationem. Ita Henriquez, & *Henriq. l. 5.* alii. Quia adhuc moraliter cenſetur idem iudicium, *c. 21. §. 8.* & Confeſſarius recordatur ſaltem ſtatus peccatoris, *fine.* vt ſupponitur.

Si verò fiat ab alio Confeſſario; fore ſemper iterandam totam confeſſionem affirmant Syluester, & alii *Sylu. l.c. n.* nonnulli. Quia Sacerdos, qui eſt iudex, rectam ſen- *31.* tentiam ferre non poteſt incognita cauſa. Verum ſufficere explicare priorem pęnitentiam, & cauſam petendi mutationem probabilius aſſerunt Nauar. & *Nau. l.c. &* alii plures. Quia pęnitentiæ mutatio non habet con- *conſ. 21. de* nexionem cum peccatis iam ritè confeſſis. Idq; ſuffi- *pœn. & re-* cit non ſolum ad mutandum in æqualem, ſed etiam *miſs.* in mitiorem. (quidquid contradixerit Valerus). Con- *Valer. n. 8.* firm. quia nullus obligatur peccata ritè ſemel abſoluta, de nouo confiteri; & quod quis non adimpleat pęnitentiam, non irritat abſolutionem præteritam validam: Peccatum tamen negligentiæ, ſi commiſſum ſit, confitendum eſt.

Quid ſi pœnitens oblitus ſit iniunctæ pœnitentiæ?

Teneri iterum confiteri ſaltem præcipua peccata, vel eidem Confeſſario (ſi is pœnitentiæ impoſitæ, & peccatorum non recordetur) vel alteri, ad hoc vt alia pęnitentia loco prioris ſibi iniungatur, ſuſtinet Bonacina poſt S. Ant., niſi ſciat ſe Indulgentiis, vel *Bonac. d. 5.* aliis piis operibus ſatisfeciſſe. *q. 5. ſec. 3. p.*

At communis ſententia eſt non teneri, etiam ſi cul- *3. n. 9.* pabiliter ſit oblitus; ſed remanere liberum ab obligatione pęnitentiæ. Ita Nau., Suar., & alii plures. *Nau. c. 9. n.* Quia, vt dictum eſt, nullus tenetur iterum confiteri *17. Suar. de* peccata rite confeſſa: ſed tantum perſoluere pęni- *pœn. d. 22.* tentiam, quam ſi oblitus eſt, ceſſat obligatio: vti ceſ- *ſec. 8. n. 5.* ſat, quando pęnitens efficitur impotens ad eam im-

Digitized by Google

plendam, ex dictis in fine *diff.*4., nam per obliuionem ſit impotens. Confirm. Quia non tenetur ob remiſſionem culpæ, aut pœnæ; illa enim per aliud Sacramentum fuit remiſſa; hæc alijs medijs tolli poteſt: neq; vt ſatisfaciat præcepto confeſſarij, quia eſt impotens, nec aliud opus eius loco facere tenetur: neq; demum vt ſatisfaciat integritati prioris Sacramenti, quæ enim pœnitentia imponeretur non eſſet pars illius, ſed alterius Sacramenti.

Si autem pœnitens credat primum confeſſarium adhuc eſſe memorem pœnitentiæ à ſe oblitæ, tenetur ipſum adire, quia tenetur integritati Sacramenti conſulere, ſi poteſt. Etſi obliuio contigit ob negligentiam culpabilem mortaliter, neceſſe eſt hoc peccatum confiteri.

Hinc, qui oblitus eſt pœnitentiæ, & credit confeſſarium non eſſe illius memorem, vel non poteſt illum adire, poteſt aliam pro ſuo arbitrio adimplere; quia ſi erat liber ab obligatione, certè à ſe ipſo poteſt aliam eligere: quæ tamen non erit Sacramentalis: Sed efficiet Sacramentalem, ſi eam, vel aliam ſibi imponi in confeſſione Sacramentali ab eodem, vel alio confeſſario curabit.

VII. An talis mutatio &c. poſſit fieri extra Sacramentum pœnitentiæ.

Idem Confeſſarius, qui pœnitentiam iniunxit, poteſt intra breue tempus, puta hebdomadam. Quia cenſetur moraliter idem iudicium, & ea quæ fiunt incontinenti, ineſſe cenſentur. Ita Henriquez, & alii.

Henriq. l.c. §. finali.

Confeſſarius, qui non eſt Superior, ſiue ſit idem qui pœnitentiam dedit, ſiue alius, poſt tantum temporis interuallum, vt moraliter non cenſeatur idem iudicium; non poteſt niſi in Sacramento. Sot. Henriq. & alii ferè omnes, contra Valentiam, & Sà. Quia cum primum iudicium ſit finitum, non poteſt alterari pœnitentia, niſi in nouo iudicio. Confirm. quia Confeſſarius, ſaltem inferior, non eſt iudex niſi in actu confeſſionis. Quod autem poſſit imponere pœnitentiam etiam poſt abſolutionem, non eſt id fieri extra Sacramentum, ob rationem dictam. *hic, Verſ. idem Confeſſarius.*

Henriq. l.c. & c. 22. §. 1. litt. F. Valent. to. 4. d. 7. q. 14 p. 4. Sà V. ſatisfactio n. 5.

Su-

Superior, qui poteſt Indulgentias concedere, poteſt per diſpenſationem Indulgentiarum, extra Sacramentum pœnitentiæ diminuere, & relaxare pœnitentias ab aliis confeſſariis iniunctas. Et hoc non eſt tollere vinculum, ſed auferre materiam obligationis.

An idem ſuperior extra Sacramentum, hoc idem poſſit abſq; diſpenſatione Indulgentiarum.

Negant Soto, Suarez, & alii. Quia cum ſit eadem poteſtas ligandi, & ſoluēdi, nequit Superior imponere pœnitentiam extra Sacramentum, ergo nec relaxare &c. Confirm. quia iſti ſunt actus iuriſdictionis clauium in foro pœnitentiali. Deniq; commutare eſt imponere aliam pœnitentiam loco prioris: ſed pœnitentia Sacramentalis imponi non poteſt extra Sacramentum. Ergo &c. *Sot. l.c. Suar. d. 38. ſec. 10. n. 10. & d. 50. ſec. 2. n. 5.*

Affirmant Valentia, Beia, & Henriquez. Tum quia etſi poteſtas ſit diuina, tamen impoſitio talis pœnitentiæ eſt lex poſitiua, vt votum: & Superior diſpenſat in præcepto inferioris. Tum quia lex inferioris non coarctat iuriſdictionem Superioris. Tum demum quia præceptum ſatisfactionis imponendæ eſt actus iuriſdictionis ſubordinatus. *Val. l. c. Beia p. 3. caſ. 1. dub. 2., Henriq. l. 7. c. 17. §. 1. litt. C.*

Vtraq; opinio eſt probabilis: at prior magis communis, tutior, & probabilior.

Nunc ad difficultatem in titulo caſus propoſitam. Vi enim Iubilei Confeſſarius ex cauſa rationabili poteſt mutare &c. pœnitentiam iuſtè impoſitam. Ita Henriq. in terminis. Quia tunc Confeſſarius electus æquiparatur Superiori. Immo tempore Iubilei, ait Henriq., fit tutius commutatio &c. pœnitentiæ ſatisfactoriæ. Quia ſemper cenſetur adeſſe iuſta cauſa, ratione contritionis, & propoſiti conſequendi Indulgentiam. *Henriq. l. 5. c. 22. §. 5. & l. 7. c. 17. §. 1. litt. B.*

An id poſſit extra Confeſſionem, dic vt ſupra *verſ. ſuperior, & Verſ. Vtraq;*

Colligitur etiam tempore Iubilei pęnitentem poſſe abſolui, etiam quod non adimpleuerit pœnitentias alias ſibi iniunctas. Præſertim cum, obtenta Indulgentia plenaria, ceſſet obligatio eas adimplendi, vt ait etiam Toletus, dicens tamen tutius eſſe illas adimplere, ſaltem ob augmentum gratiæ. *Tolet. l. 6. c. 23. n. 20.*

CASVS XX.

An ſit iniungenda ſalutaris pœnitentia?

RAtio difficultatis eſt. Quia Indulgentia plenaria tollit obligationem pœnitentiæ ſatisfactoriæ, vt nuper dictum eſt.

Sed, etſi tempore Iubilei rectè, & decenter ſoleat imponi leuior pœnitentia ſatisfactiua, præſertim valdè contritis, & præparatis: ſemper tamen, quando abſoluitur à reſeruatis, imponenda eſt aliqua ſalutaris, etiam viris ſpectatæ virtutis, & cum magna contritione, & præparatione confitentibus, vt Sacramentum ſit perfectum. Ita Henriq.

Henriq. l. 7. c. 17. §. 2.

Et ad hoc tenetur Confeſſarius. Ita Roder. Quia ſic regulariter præſcribitur in Iubileis per clauſulam, *iniuncta tamen eis pœnitentia ſalutari*. Quæ verba licet Bottonus intelligat (& quidem probabiliter) de pœnitentia ſatisfactiua non diuinæ iuſtitiæ, ſed humanæ & ciuili; itaut pœnitens ſoli Deo debitor, poſſit omiſſa pœnitentia, ſupplere per Indulgentias: Probabilius tamen eſt intelligi de pœnitentia Deo ſatiſfactiua, & medicinali, ſi abſolutio ſit pro reſeruatis data. Quia pro ſatisfactione humana ponitur in Iubileis altera particula, nempe, *ſatisfacta parte*, alioqui altera ex his eſſet ſuperflua.

Roder. in bu. cruc. §. 9. n. 91.
Bott. in bul. Sixti V. Verſic. Iniuncta. pag. 265.

Et quamuis Indulgentia plenaria deleat omnem pœnam Deo debitam: iuuat tamen pœnitentia ritè impleta ad augendam gratiam, ad corrigendos mores, & ad perfectionem Sacramenti.

Quare caueat Confeſſarius ne leuiſſimas pœnitentias pro grauiſſimis delictis imponat ex Tridentino: nec nimis graues pro leuibus, & paucis; ſed vtatur maturo conſilio, præſcribendo proportionatas, & ſalutares. Tales erunt, habito reſpectu numeri, & qualitatis peccatorum, ac diſpoſitionis pęnitentis. Vide Nau. Suar. & alios. Quo pacto dicitur relinqui arbitrio confeſſarii quæ, & quanta ſit futura pęnitentia.

Trid. ſeſſ. 14. c. 8.
Nau. c. 26. n. 15., Suar. de pœn. d. 38. ſec. 4.

Erit

Erit etiam ſalutaris, ſi aſſuetis ad peccandum imponatur pęnitentia medicinalis, & præſeruatiua, accommodata qualitati peccatorum, vt carnali ieiunium &c.

Ex parte verò pęnitentis prædicta clauſula non importat de facto neceſſitatem illam implendi. Vnde pęnitens, qui acceptauit pęnitentiam ſatisfactoriam, abſq; animo illam implendi, intentione tamen ſatisfaciendi Deo, & delendi pęnam pro peccatis debitam per conſecutionem Iubilei; non peccat, & cæteris peractis conſequitur Iubileum; niſi eam omittat ex contemptu, vel adſit conſcientia erronea. Ita Bottonus, Zerula, & alii, tenentes abſoluendum eſſe pęnitentem nolentem acceptare pęnitentiam, animo ſatiſfaciendi per Indulgentiam, vel alio modo; Et idem theoricè ſentit Auctor ratione tacta *caſ. praced. in fine*; practicè tamen id non conſuleret. *Bott. l. c. pag. 266. Zeru. de Ind. l. 1. c. 15. dub. 55.*

Pęnitentia verò, quæ conſiſtit in reſtitutione famæ, bonorum, &c. (& item medicinalis, & præſeruatiua ex Suarez) debet neceſſariò acceptari animo illam adimplendi, ſecus non acquiritur Iubileum. Hæc Bottonus.

CASVS XXI.

An poſſit licite, & valide quis abſolui ab excommunicatione, & alijs cenſuris reſeruatis, non ſatisfacta parte.

ALiquando in iure, priuilegio, aut bulla conceditur facultas abſoluendi cum illa clauſula, *ſatiſfacta parte*, ideo ſit.

§. I.

Quis nomine partis ſatisfaciendæ intelligatur.

NOmine partis, ex Soto, & aliis communiter, non intelligitur Superior, aut lator cenſuræ, aut Eccleſia; *Sot. 4. d. 22. q. 2. ar. 3.*

cleſia; ſed perſona diſtincta læſa. Quia ibi quid ſpeciale proponitur pro illa; offenſio autem Iudicis, ſicut & cautio parendi Eccleſiæ ſunt generalia. Deinde iniuria facta Eccleſiæ per inobedientiam, & contumaciam compenſatur per pœnitentiam, & emendationem Rei, vel per promiſſionem, aut iuramentum de parendo mandato Superioris.

Nomine ſatisfactionis intelligitur reſtitutio honoris, vel famæ, aut aliorum bonorum. Hinc ſi nulla pars ſit læſa; nulla ſatisfactione erit opus. Nam *illa* clauſula additur, vt ſolum ſatisfactio præmittatur quando eſt neceſſaria.

Suar. d.7. ſec.5. n.46. Neq; etiam Reus emendatus poteſt cogi ſoluere expenſas, niſi in foro exteriori. Hæc Suarez.

§. 2.

Pro quibus delictis ſit facienda ſatisfactio.

SAtisfactio eſt præmittenda abſolutioni pro offenſa, & contumacia notoriis, ſeu manifeſtis.

Offenſa dicitur, cum iuſſus aliquid facere (v.g. reſtituere) non fecit. Dicitur notoria, ſeu manifeſta, quæ conſtat per confeſſionem Rei, per facti euidentiam, per legitimam probationem.

Sic excommunicatus pro iniuria manifeſta v.g. ob notoriam clerici percuſſionem, non debet regulariter abſolui ante realem ſatisfactionem, neq; ab excommunicatore, neq; ab alio confeſſario in foro conſcientiæ, ſiue cenſura fuerit iuris, ſiue hominis. Nau., & alii.

Nau. in c. 1. in princ. n.54. de pœn. d.6. & in man. c. 26. n.7., & c.27. n.278.

Contumacia eſt cum iuſſus venire in iudicium, non venit. Manifeſta dicitur cum contumax fatetur in iudicio contumaciam, vel per teſtes, & non per ſolam nuncij aſſertionem, conſtat illum dixiſſe ſe nolle venire. In hoc caſu debet præcedere ſatisfactio expenſarum, vel (ſi ſit impotens) ſaltem cautio pignoratitia, vel fideiuſſoria, vel iuratoria, & item cautio de ſtando in iudicio. Nec ſolum expenſarum tertiæ, & ſecundæ citationis, ſed etiam primæ, & vniuerſaliter om-

omnium ſumptuum, & damnorum, quæ paſſus eſt aduerſarius ob ipſius contumaciam. Ita Sayr. & alii. *Sayr. l. 2. theſ. c. 18. n. 15.*

Dubium I. An ob clerici percuſſionem debeatur ſatisfactio pecuniaria pro damnis, expenſis, & intereſſe tantum; an verò etiam pro ipſa iniuria.

Nonnulli apud Panormitanum docent non deberi pro ipſa iniuria, quam debet Clericus ignoſcere, & pro qua ſufficit petere veniam, vel præſtare obſequia honorabilia, & ſe humiliare offenſo. Confirmatur quia plures tenent occidentem, vel percutiẽtem, præter damna &c. non teneri reſtituere pro iniuria. Ita vterq; Nauarrus, & alii probantes. 1. Ex *l. liber homo ff. ad leg. Aquil.*, vbi membrum, vel vita hominis nõ eſt æſtimabile pecunia, *& alibi* 2. Quia bonum Superioris ordinis, vt eſt vita, & honor, non debet reſtitui per bonum inferioris, vt per pecuniam. *Panor. in cap. ex neſcitur. de ſent. excom. n. 3.* *Nau. in man. c. 15. n. 22. & P. Nau. l. 4. de reſt. c. 1. n. 80.*

Alii tenent ſatisfaciendum eſſe in pecunia etiam pro ipſamet iniuria. Quod vti verius tenent Archid. Panorm. & alii veteres, & moderni. Probant. 1. *Ex c. olim de iniuria, & damno dato, & aliis iuribus* 2. Quia ſæpè iniuriatus vellet potius tantum de ſuo perdidiſſe, quàm hanc iniuriam pati 3. Quia homicida, vel mutilator non ſolum tenetur ad damna &c. ſed etiam pecunia ſatisfacere pro iniuria, ex vtroquè Thoma, & aliis magis communiter. Nam etſi damnum illatum per iniuriam non poſſit pecunia compenſari: debet tamen dari compenſatio poſſibilis arbitrio boni viri. Demum in lege Luſit. ſtatuitur, vt iniuriæ reſtitutio fiat. Vlterius confirmatur. Quia quando non poteſt compenſari maius bonum ad æqualitatem, tenemur ſaltem ad minus, & ad id quod poſſumus. Nec repugnat naturæ debiti quod pro maiori exigatur minus; nec æqualitas eſt de eſſentia iuſtitiæ, ſed ſolum de integritate, niſi quando poſſibilis eſt. *Archid. in cap. ſi quis deinceps 17. q. 4. Panor. l. c.* *Tho. 2. 2. q. 62. ar. 2.*

Iura à Nauarro adducta ad ſummum conuincunt vix æſtimari iuſto precio poſſe membra, & vitam hominis: Vel dic eſſe leges ad terrorem. Item Bona inferioris ordinis dicuntur improportionabilia bonis ſuperioris ordinis, quia nunquam hæc ſunt æſtimabi-

Digitized by Google

lia per illa, non verò quod non poſſit exigi vnum pro altero.

Vtraq; opinio eſt probabilis, ſed poſterior videtur Auctori probabilior, & verior.

Iuxta quam, Pro ſola iniuria illata per clerici percuſſionem, nempe per alapam, ante abſolutionem. omnino eſt facienda ſatisfactio pecuniaria, ſi ad inſtantiam percuſſi ſic decreuerit Iudex. Ad quem ſpectabit iuxta qualitatem, & quantitatem iniuriæ, & perſonæ iniuriatæ taxare ſatisfactionis quantitatem.

Et hæc æſtimatio, ſeu taxatio; Si cauſa agatur per modum actionis, vt ſi clericus percuſſus conquæratur, & petat ſatisfactionem; facienda eſt coram iudice percuſſoris; quia actor ſequitur forum Rei. Si verò per modum exceptionis, vt ſi laicus percuſſor petat ſe abſolui, & clericus percuſſus opponat de ſatisfactione; æſtimatio fiet coram Iudice Eccleſiaſtico, qui non abſoluet, niſi ille ſatisfecerit. Coram quo etiam agi debet ſi agatur ad pęnam ratione ſacrilegii.

Et quamuis actio iniuriarum per modum actionis, elapſo anno, expiret: tamen per viam exceptionis eſt perpetua, & clericus ſemper poteſt opponere.

E contra, clerico percuſſo nolente acceptare ſine cauſa conuenientem ſatisfactionem, poterit Reus, etiam non ſecuta pace, abſolui; quia per laicum non ſtat &c. Hæc Genuenſis, & alii.

Gen. c. 23 n. 6. praxis.

II. Cui ſit facienda ſatisfactio ante abſolutionem ob iniuriam percuſſionis.

Si Monachus fuit læſus, ſatisfactio pecuniaria non eſt facienda ipſi Monacho; ſed Abbati, ſi præſens ſit, ſeu Monaſterio. Sicut enim Monachus non poteſt agere pro iniuria ſibi illata: ſic nec remittere iniuriam, cum non ſit ſui iuris; ſed hoc ſpectat ſolum ad Abbatem, ſi adſit; ſeu ad Monaſterium, etiam abſq; Monacho, & hoc eſt probabilius (licet Farinaccius cum aliis putet vtrumq; ſcilicet Monachum, & Prælatum debere remittere.) Igitur, etiam Monacho inuito, poteſt Abbas iniuriam remittere; quia Monachus nullam habet actionem, ſed ſolus Prælatus. Abſente verò Superiore, nec procuratore relicto, aut Mo-

Farin. in pract. crim. tc. 1. tit. de accuſ. q. 13. n. 26.

Monacho de licentia Prælati verſante in ſcholis; poteſt Monachus agere, & remittere: Vnde ſi eidem ſatisdetur, cenſetur etiam ſatisfactum Abbati, & Monaſterio; quia quidquid acquirit Monachus, acquirit Monaſterio. Quod ſi ſatisfactio pecuniaria, etiam præſente Abbate, facta Monacho, perueniat ad Monaſterium, non tenetur Reus ad aliam ſatisfactionem Sanchez, Nauar., & alii. *Sanch. l. 6. ſum. c. 12. n. 5., Nau. com. 2. de reg. n. 64.*

Et idem cum proportione dicendum eſt de ſeruo; ſatisfactio enim facienda eſt Domino non ſeruo.

Si Clericus fuit læſus, eidem facienda eſt ſatisfactio, non Eccleſiæ; niſi percuſſio in Eccleſiæ contumeliam redundet, quo caſu poteſt ipſa agere, & eidem eſt danda ſatisfactio, vel, ex Graffio, pœna pecuniaria applicanda Fiſco à Iudice. Et ſi vtriq;, clerico, & Eccleſiæ facta ſit iniuria, vtriq; competit actio; nec alter poteſt alterius actionem remittere, ſed tantum ſuam. Et ſi clericus habeat vnam Eccleſiam in commendá, alteram in titulum, huic competit actio. Si vtramq; in titulum, & propter vnam tantum illata fuit iniuria, illi ſoli competit actio: Vtriq; verò, ſi propter vtramquè. Hæc omnia Hoſtien., Panor., Sylu., & Sayr. *Graff. l. 2. deciſ. c. 49. n. 62.* *Hoſt., & Pan. in cap. Parochianos n. 4., Sylu. V. religio. 8. n. 4. Sayr. l. c.*

Eccleſiæ autem vniuerſali, cui ſemper infertur iniuria per clerici percuſſionem, ſatis fit per ſolemnem reconciliationem, ſi percuſſio fuit notoria, & per non ſolemnem, ſi occulta.

§. 3. 4. & 5.

Quæ ſatisfactio requiratur, & ſufficiat in vtroq; foro.

SI *offenſa*, & contumacia, ſeu debitum ſint manifeſta; In foro exteriori debet ſemper præmitti realis ſatisfactio, ſi excommunicatus poteſt. Quod ſi non poſſit, vel niſi cum notabili damno (quo caſu, quidquid dicat Guttierez, poteſt differe ſatisfactionem abſq; tamen magno damno tertii) ſatis eſt dare ſatisfactionem iuris ſibi poſſibilem, nempè pignoratitiam; etſi pignore caret, fideiuſſoriam; etſi hanc *Gutt. qq. cã. c. 5. nu. 19.*

non

non reperit, iuratoriam, modo de periurio non ſit ſuſpectus. Quibus in caſibus compellitur Iudex, etiam inuita parte, abſoluere. Ita DD. communiter. Et multo magis in articulo mortis.

Et hęc ſit praxis, vt excommunicatus ad inſtantiam partis, & denunciatus, non abſoluatur, etiamſi ſit impotens, niſi de licentia partis; aut niſi, ea citata, probet ſuam impotentiam coram iudice excommunicatore: vel, eo abſente, coram ordinario ſuo; qui, ea probata, compellet excommunicatorem ad abſoluendum. Ita Sot., Henriq., & alij.

Sot. 4. d. 22. qu. 2. ar. 3. concl. 2.

In foro vero conſcientiæ licet regulariter excommunicatus ad inſtantiam partis, & denunciatus non poſſit (excepto mortis articulo) inuita parte, & iudice licite abſolui non præmiſſa ſatisfactione: ſi tamen certum eſt pœnitentem eſſe impotentem realiter ſatisfacere; ſatis eſt efficax propoſitum ſatisfaciendi; etiam ſi fuiſſet excommunicatus propter offenſam publicam, & notoriam. Ita Nau. & Henriq. Quia in hoc foro creditur pœnitenti; nec tunc ordo iuris perturbatur cum ſcandalo, cum adhuc iudex in foro exteriori poſſit procedere.

Henriq. l. 13. c. 28. §. 2. litt. N. & P.

Nau. in man. c. 26. n. 7. & c. 27. nu. 278. in nouo. Henriq. l. 7. c. 13. §. 2. litt. S. & c. 28. §. 3. litt. A.

Sic etiam, ſi longe abſint Iudex, & pars, poterit impotens in foro conſcientiæ abſolui, cum cautione ſaltem iuratoria modo explicato ſupra. Ita Henriq., & Roder. Idq; ex præſumpta intentione iudicis, aut partis, aut certè Papæ. Et tenebitur ſe præſentare, ceſſante impedimento, quamcitius poterit, vt quoad forum exterius abſoluatur, vel declaretur abſolutus. Et in caſu diutinæ abſentiæ, vel longæ diſtantiæ, ſi ita habeat praxis, poteſt adire Nuncium, vel Legatum, aut Epiſcopum, immo quemcumq; confeſſarium approbatum, pro abſolutione quoad vtrumq; forum, cum obligatione adeundi ſuperiorem, ceſſante impedimento. Ita Valerus ex Nauarro.

Henriq. l. 13. c. 28. §. 2. litt. Q. Roder. in bull. §. 9. n. 55.

Valer. diff. 3. n. 4. Nau. conſ. 6. n. 6. & conſ. 18. nu. 1.

Hinc, qui ſparſit libellum infamatorium, vel occultè percuſſit clericum, vel incendit Eccleſiam, &c. ſi offert debitam ſatisfactionem, arbitrio prudentis, poteſt per Iubileum, ſeu Bullam abſolui, quamuis pars non acceptet. Ita Henriq. & alii.

Henriq. l. c. §. 1. litt. K. in gloſſ.

Digitized by Google

Si vero offenſa, contumacia, vel excommunicatio ſint dubia, & detur abſolutio ad cautelam. §. 4.

In foro exteriori ante realem ſatisfactionem non eſt deneganda abſolutio ad cautelam, præſtita ſufficienti cautione pignoratitia, vel fideiuſſoria, vel ſaltem iuratoria. Ita Sylu., Nauar. & alij communiter.

Quæ cautio fieri debet ei, cuius intereſt; vel eo abſente, alteri, qui illi obligationem acquirat; & in articulo mortis, Sacerdoti, præſentibus teſtibus, Sayrus. *Sayr. l. 2. theſ. c. 18. nu. 16.*

Quare excommunicatus pro offenſa dubia, iurabit ſe ſatisfacturum parti, cùm probabitur ſe iuſte fuiſſe excommunicatum: & pro contumacia dubia, iurabit ſe deinceps venturum, & expenſas reſtituturum.

In foro vero interno, per Iubileum, vel aliud priuilegium, probabilius eſt (quidquid dicat Sayrus) ſufficere efficax propoſitum ſatisfaciendi, ſi deindè conſtabit eum teneri, iuxta dicta.

Notant hic Nauarrus, & alij, quod etſi offenſa, & contumacia dici poſſint dubia in foro exteriori, defectu probationum: in foro tamen conſcientiæ, in quo ceſſant præſumptiones, ſtandum eſſe ſimplici confeſſioni pœnitentis. Qui ſi nouit ſe teneri, id debet confiteri; quo caſu reſpectu Confeſſarij erit offenſa, ſeu contumacia notoria, & tunc abſolutioni prærequiritur ſatisfactio realis, niſi obſtet impotentia. Si autem pœnitens verè dubius ſit in conſcientia, neſciens an ipſe damnum intulerit, vel, an obligetur &c. non prærequiritur. In quo caſu, notat Suarez eſſe obſeruandas regulas generales de conſcientia; & attendendum dubium practicum, non ſpeculatiuum. *Nau. in man. c. 26. nu. 7. verſ. Nouè autem.* *Suar. de cenſ. d. 7. ſec. 5. nu. 45.*

Pœnitentem verò, etiam moraliter impotentem realiter ſatisfacere ſine graui damno famæ, ſtatus, vel bonorum; licet neget Nauarrus ſequens Sotum (dicens eſſe ſolum abſolutum quoad Deum;) tum quia non ſeruetur forma in facultate data; tum quia priuilegium debeat intelligi ſine præiudicio tertij. §. 5. *Nau. c. 27. nu. 48. & conſ. 75. de reg. dub. 11. n. 36. & 37.*

Adhuc tamen probabilius, & verius eſt poſſe licitè, & validè abſolui cum ſolo propoſito tam à Iudice in foro exteriori, quam à confeſſario delegato vi Iubilei, vel alterius facultatis, etiam continentis clauſulam.

Med. ſ. 2. inſtr. confeſ. c. 12. Rodr. in bull. §. 9. nu. 55.

ſulam, *ſatisfacta parte*. Ita Medina, Rodriq., & alij plures. 1. Quia probabile eſt hanc clauſulam non inducere aliquam formam quoad forum interius, ſed tantum admonitionem ſatisfactionis data poſſibilitate. 2. Eſto inducere formam, & irritari aliter factum; præſumendum tamen eſt Papam velle tantum illam ſatisfactionem, quam excommunicatus præſtare poteſt, ita vt ſi non poſſit realem, det ad ſummum cautionem modo explicato *initio* §. 3. vel habeat firmum propoſitum ſatisfaciendi quamprimum poterit; Cum mens Papæ ſit, vt omnes fruantur Iubileo, non verò excludendi impotentem, & paratum obedire Eccleſiæ. Confirm. Quia ſi in foro externo non negatur abſolutio impotenti, probata impotentia; multo magis in foro interiori; in quo, contra Nauarrum, præiudicium non fit parti, aut iudici, vt ex dictis conſtat.

Conr. 1. p. reſp. q. 172. Homob. 1. p. exam. tr. 5. q. 38. verſ. Illud inſuper.

Et aduertat Confeſſarius, quod debitor, ſi nequit totum debitum reſtituere, & poſſit partem, hanc reſtituat ante abſolutionem, iuxta Conradum, & Homobonum. Similiter ſi creditor pateretur æquale damnum; facienda eſſet reſtitutio: ſecus ſi non æquale, iuxta DD. de cauſis excuſantibus, à reſtitutione.

§. 6.

An valida ſit abſolutio, ante realem ſatisfactionem data potenti ſine notabili damno eam præmittere.

Sylu. V. abſolutio 3. n. 3. in fine. Sayr. l. 2. c. 20. n. 33. Henriq. l. 13. c. 28 §. 2. litt. N. in gloſſ.

EST illicita abſolutio ſiue ab ordinario, ſiue à delegato data, inuita parte, potenti commodè ſatisfacere, non præmiſſa reali ſatisfactione, ſed cum ſola cautione, vel propoſito. Ita Syluester, & alii multi. Quia fit iniuria parti, & ſi abſoluens eſt delegatus, excedit modum facultatis. Idq; etiam ſi in bulla, ſeu priuilegio nulla eſſet mentio ſatisfactionis Sayrus. Quo caſu Henriquez, & alij dicunt abſoluentem ipſum teneri ſatisfacere, ſi Reus non ſatisfacit.

An autem ſit valida.

Data ab ordinario, non præmiſſa ſatisfactione, neq; cautione, vel promiſſione, eſt valida (niſi in lege adſit clauſula irritans; v.g. *Aliàs non poſſit abſoluere*, & ſimiles additæ illi, *ſatisfacta parte*. Particulas *Aliàs nullatenus abſoluatur*, & ſimiles, Henriquez, & alij dicunt irritare; at Syluester continere ſolum præceptum, ſicut & particulam *Inhibemus*. Particulas, *Non valeat abſolutio, &c.* intelligi vt ſit annullanda, non irrita aiunt Henriquez, & alij; Sed in re præſenti probabilius eſt irritare. Ita Suarez &c.) Ita Syluester, & alij communiter. Quia cum ordinarius habeat iuriſdictionem à iure, & non limitatam, validè illa vtitur quoties vult; etiamſi non ſeruet formam iuris, quæ in propoſito eſt potius admonitio ex præcepto, quam forma ad valorem actus neceſſaria.

Henriq. §. 3. litt. A. Sylu. excom. vlt. nu. 6. Suar. cit. ſec. 5. nu. 44. Sylu. V. abſolutio l. 6.

Sed datam à delegato eſſe validam; Si in Iubileo, vel alia delegatione, facultas abſoluendi abſolutè delegetur, non expreſſa clauſula, *ſatisfacta parte*, aſſerunt Nauarrus, Suarez, & alij magis communiter. Quia delegatio eſt abſq; limitatione, & priuilegia tantum valent, quantum ſonant; licet contrarium minus probabiliter teneant Graffius, & alij. Secus verò ſi in delegatione adſit expreſſa limitatio irritans, puta *abſolutio ſit nulla*, vel *non valeat*, aut *non poſſit abſoluere, niſi ſatisfacta parte*. Quia iuriſdictio limitata non extenditur vltra limites præſcriptos.

Nau. in man. c. 27. n. 37. Suar. d. 7. ſec. 5. nu. 43. Graff. l. 4. deciſ. c. 15. nu. 6.

Dubium eſt, ſi in delegatione adſit clauſula, *ſatisfacta parte*, abſq; tamen particula irritante.

Non eſſe validam, aiunt Syluester, Nauarrus, & alii plures. Quia ablatiuus abſolutus, *ſatisfacta parte*, habet vim conditionis, & formæ eſſentialis. Confirmat Nauar. per Gloſſ. *in Clem. 1. de iure patron.*, quæ habet, facta per delegatum contra formam ſibi præſcriptam, eſſe nulla.

Sylu. excom. 7. caſ. 20. n. 65. & excom. 10. n. 6. Nau. in man. c. 27. nu. 37. & alibi.

Eſſe validam Auila, Sanchez, & alij tenent; illamq; clauſulam poni, non vt limitantem iuriſdictionem, nec animo inducendi nouam formam (quidquid dicat Nauar.) cum non ponatur alio modo, quam ſit in iure; ſed vt admonentem, quid ſit agendum iuxta for-

Auil. de cenſ. 2. p. c. 7. d. 3. dub. 9. concl. 2. Sanch. de matr. d. 23. nn. 3.

Digitized by Google

mam iuris. Prob. Nam expreſſio formæ, quæ iuri communi ineſt, non inducit in commiſſione nouam formam, ſeu conditionem ſine qua non, niſi in commiſſione addatur expreſſa irritatio, vel præſcribatur noua fórma non contenta in iure; Quia expreſſio eius, quod tacitè ineſt, nihil omnino operatur: ſed de iure ordinario præmittenda eſt ſatisfactio, aut cautio; Ergo ſi Iudex ſiue ordinarius, ſiue delegatus id prætermittat, valebit abſolutio, licet peccet; præſertim ſi delegatio ſit per modum gratiæ, vt eſt in Iubileo, quam latè interpretari debes.

Vtraq; opinio eſt probabilis: at prior magis communis, tutior, & probabilior.

Si tamen placet poſterior, dic ad rationem prioris ablatiuum abſolutum in hoc caſu importare conditionem faciendi tantum licitè, non validè. Ad confirmationem Nauarri reſponde, facta per delegatum contra formam, non eſſe nulla, ſi delegatio ſit abſq; animo nouam formam inducendi.

In articulo mortis, abſolutio ab excommunicatione valet, licet Confeſſarius ex negligentia, aut alia culpa realem ſatisfactionem, aut cautionem omittat. Henriquez, & alii.

Henriq. l. 7. c. 13. §. 2. litt. G.

§. 7.

An ob impotentiam abſolutus cum ſola promiſſione, ſeu propoſito; reincidat, ſi poſtea culpabiliter negligat ſatisfacere quamcitius poteſt.

ABſolutum ſimpliciter ab ordinario cum ſola cautione, aut propoſito, ſi poſtea ille negligat, non reincidere eo ipſo in eandem cenſuram, tradunt Couaruuias, Sayrus, & alii communiter. Quia id iure expreſſum non eſt. Poterit tamen, & debebit iterum excommunicari.

Couar. in al m a mater. p. 1. §. 11. nu. 6. Sayr. l. 2. c. 18. n. 25.

Sed an abſolutus à delegato, puta vi Iubilei, reincidat etiam quoad forum interius.

Affirmant

Affirmant Bottonus, Gauantus, & alii. Ob quaſdam declarationes Pii V. & Gregorii XIII. Qua de cauſa Nauarrus exiſtimat abſolutionem à cenſura vi Iubilei abſq; præuia reali ſatisfactione datam impotenti, valere ſolum quoad momentum, quo quæritur Indulgentia, itaut ſtatim idem abſolutus reincidat quoad vtrumq; forum. Idq; ad euitandum præiudicium tertii, ne debitores fiant negligentiores, videntes ſe in foro conſcientiæ abſolutos. *Bott. in bulla Sixti pag. 268. Gau. in man. Epiſ. V. abſolutio n. 35. Nau. conſil. 75. de reg. dub. 12. nu. 39.*

Sed probabilius exiſtimat Auctor abſolutum à cenſura in foro interiori vi Iubilei, vel alterius bullæ, cum ſola promiſſione ob impotentiam non reincidere quandiu ille manet impotens, contra Nauarrum; neq; ſi habita commoditate negligat ſatisfacere, contra Homobonum, etiam quoad forum interius. Ita expreſsè Henriquez. Quia cenſura ad reincidentiam non incurritur, niſi ſit in iure, aut delegatione expreſſa: quoad forum tamen exterius eſſet habendus tanquam excommunicatus. Declarationes autem Pii, & Gregorii ſolum decernunt dictam abſolutionem non prodeſſe in foro contentioſo. Ita Sà. Neq; præiudicatur tertio, qui ſemper in dicto foro poteſt conuenire debitorem. Neq; debitor fit ſegnior, cum non euitetur culpa mortalis, licet euitetur cenſura. *Henriq l. 13. c. 28. §. 2. litt. R.* *Sà V. abſolutio n. 17.*

§. 8.

Quandonam cenſetur fieri realis ſatisfactio.

Cenſetur fieri, quando res debita traditur immediatè creditori: immo quando deponitur apud iudicem; vel, ſi eſt pecunia, apud Banchum, vel aliam perſonam, per publicam ſcripturam; vel apud Confeſſarium: vel per literas cambii ſine mora ad creditorem tranſmittitur. Ita Henriq., & alij. *Henriq. l. 13. c. 28. §. 2. litt. S. & §. 4. in princ. & in gloſſ. litt. F.*

In his caſibus Reus (v. g. excommunicatus ob non ſolutam penſionem, vel quid ſimile) poteſt, & debet & ab ordinario, & à delegato vi Iubilei abſolui quoad vtrumq; forum, etiamſi realis ſatisfactio nondum ad

partem læſam peruenerit. Ex quo liberatur debitor à mora, & intereſſe, quamuis creditor non acceptet, & multo magis ſi nemo eius nomine acceptet.

CASVS XXII. & XXIII.

An ſit exigendum ab excommunicatis abſoluendis iuramentum de parendo mandatis Eccleſiæ. Et an ſeruanda forma iuris.

IN abſolutione ſolemni, & publica ab excommunicatione maiori, ſiue ab homine ſiue à iure, ſiue conſter de eius iuſtitia, ſiue dubitetur, & ideo etiam in abſolutione ad cautelam, ex Sayro (non tamen cum manifeſtè conſtat excommunicationem eſſe nullam, aut iniuſtam) exigendum eſt à Reo iuramentum de parendo mandatis Eccleſiæ, ſiue, vt aliqui dicunt, ipſius abſoluentis, maximè quando excommunicatio eſt ab homine; quod eſt idem, quia in vtroq; eſt idem ſenſus. Addit Alterius poſſe peti etiam fideiuſſionem ſub certa pœna; & pœnam exigi, ſi abſolutus non pareat; ſed tutius eſſe abſtinere, niſi ille ſit auarus.

Sayr. l. 2. theſ. c. 18. nu. 2.

Alt. to. 1. l. 4. d. 7. c. 2.

Exigendum eſt autem non ob omnem cauſam, vt tenuit Hoſtien.; nec ſolum ob percuſſionem Cardinalium, Epiſcoporum, & ſimilium, vt voluit Medina: ſed ſolum ob magna crimina, vt ſunt hæreſis, homicidium Sacerdotis, caſus Bullæ Cœnæ &c. Quia ex iure nihil aliud colligitur. Idq; etiam ſi excommunicatus parti ſatisfecerit. Quia exigitur vt caueantur crimina. Couaruuias.

Hoſt. l. 5. tit. de excom. n. 14.

Med. l. 2. ſum. c. 12.

Couar. cap. alma mater. 1. p. §. 11.

In leuioribus ſufficit ſimplex promiſſio, ſeu efficax propoſitum, ex communi.

Non debet tamen exigi à pueris ob imperfectionem iudicij, præſertim ab impuberibus, etiam ſi petant abſolutionem poſt pubertatem ex Sayro &c. Licet quandonam ſit ab eis exigendum benè Syluester dicat relinqui Epiſcopi, ſeu abſoluentis arbitrio.

Sylu. abſolutio 3. n. 4.

Iuramentum autem de parendo mandatis iudicis, ſi ei fiat vt perſonæ, eius perſonam non egreditur, ſi

vero

vero vti Epiſcopo, vel iudici, reſpicit etiam ſucceſſorem. Ita Sayr.

Vnde patet (quidquid dicat Vgolinus) hoc iuramentum differre ab eo, quod præſtatur in articulo mortis, præſentandi ſe ſuperiori, dum quis ab inferiori abſoluitur à quibuslibet cenſuris reſeruatis. *Vgol. tab. 1. c. 19. §. 5. nu. 2.*

Neq; per hoc iuramentum contrahitur noua obligatio ſeruandi quælibet Eccleſiæ præcepta, ſed illud ſolum, quod abſoluens iniunxerit, hoc eſt ne iterum idem crimen committat.

Quod ſi ſuperior etiam voluntariè dictum iuramentum exigere omittat, valet tamen abſolutio, quia non eſt de eius ſubſtantia: peccat tamen ſi abſq; rationabili cauſa omittat.

An debeat exigi in abſolutione priuata, quæ datur in foro pænitentiæ vi Iubilei, vel alterius priuilegij.

Affirmant Duardus. Quia iura non videntur diſtinguere de abſolutione ſolemni, & priuata. *Duar. l. 3. §. 4. q. 2. n. 3.*

Sed probabilius, & verius eſt non eſſe neceſſe, ſed ſufficere firmum propoſitum obediendi, & non patrandi amplius illud crimen. Ita Valerus, & alij recentiores, & ita habet praxis. Quia iura ſolum de foro exteriori loquuntur, idq; ad cautelam, Tum ad conciliandam obedientiam Prælatis, tum ad euitanda peccata, tum vt Reus poſſit cogi ad ſeruanda promiſſa, quæ non habent locum in foro interiori. *Valer. V. abſolutio diff. 6. nu. 3.*

CAS. XXIII.

Forma iuris complectitur ſatisfactionem partis, iuramentum parendi mandatis Eccleſiæ, de quibus hactenus; recitationem pſalmi, *Miſerere*, cum percuſſione in humeros excommunicati nudatos, verſibus, & orationibus, vt habetur *c. à nobis 2. de ſent. excom.*, & alibi, & tradunt D. Anton. & alij. *D. Ant. 3. p. tit. 24. c. 77. §. 1.*

Percuſſio omittitur ex decentia, cum abſoluitur fæmina, etiam in foro exteriori: & poteſt etiam omitti ob iuſtum reſpectũ in abſolutione virorum, præſertim cum denudatione. Ita Nau., & alij. Omnino verò, ex Caiet. quando datur abſolutio in publico ex confeſſione ſecreta; quia ſecus infamaretur pœnitens. *Nau. in mã. c. 26. num. 8. & alibi. Caiet. V. abſolutio.*

Semper autem tenet abſolutio, etiam illis omnino omiſſis; quia non ſunt de eius ſubſtantia. Sylu. *Sylu. V. abſolutio 3. n. 2*

Difficultas eſt An poſſint omitti abſq; culpa.

Nau. l. c. n. 9. & Sayr. l. c. n. 19. Nauarrus, Sayr., & alii dicunt poſſe omitti in dictis caſibus; & etiam in abſolutione publica, quando abſoluens non eſt Sacerdos; quando dubitatur de excommunicatione, & abſolutio datur ad cautelam; cum quis abſoluitur ad tempus, & ad certum effectum; quando excommunicatio fuit iniuſta; quando fuit lata non ſeruatis ſolemnitatibus; & deniq; in vrgente neceſſitate, vel cum rationabili cauſa, vt inſtante morte. Extra quos caſus, eſſe peccatum illas omittere in abſolutione tam publica, quam ſecreta, ſiue detur ab ordinario, ſiue a delegato; non tamen mortale; *Suar. de cenſ. d. 19. ſec. 2. n. 13.* iuxta Suarez, & alios, ſecluſo ſcandalo, aut contemptu, quod ex circunſtantiis iudicandum eſt;

Sed probabilius eſt eas eſſe ſeruandas de neceſſitate præcepti ſolum in foro externo. *Caiet. v. abſolutio c. 4.* Ita Caiet., & alii. Quia dictum *c. à nobis*, loquitur tantum de abſolutione publica.

Vnde abſoluens in foro conſcientiæ, puta vi Iubilei, ab excommunicatione, poteſt illas omittere. Et ſufficiunt verba, *Abſoluo te ab excommunicatione*, vel æquipolentia. *Sayr. c. 16. n. 1. Duar. l. 3. §. 2. q. 17. n. 1. & 2.* Ita Sylu., Nau., & alii. Satis eſt etiam dicere, *Rebenedico te*, contra Sayrum, & Duardum. Fallit etiam Vgolinus dicens eſſe neceſſaria hæc verba, *Abſoluo te*, in abſolutione à cenſuris Bullæ Cænæ: ſufficiunt enim quæcunq; verba effectum abſolutionis ſignificantia.

Et hæc doctrina eſt vera, ſiue abſolutio detur ab ordinario, ſiue à delegato, etiam quando Papa, & multo magis Epiſcopus, vel alius ordinarius abſolutè committit alicui, vt abſoluat, vel diſpenſet ſeruata forma iuris. *Henriq. l. 3. c. 28. §. 3.* Ita Henriq., & alii. Quia non cenſetur dare nouam formam, ſed tantum admonere delegatum vt recte ſe gerat in negotio.

Priuilegium autem, conceſſum Regularibus abſoluendi excommunicatos in foro conſcientiæ non ſeruata dicta forma; non erat neceſſarium, & forſan ob ſcrupoloſitatem aliquorum fuit impetratum.

Controuerſum eſt. An ad ſubſtantiam abſolutionis, ſiue detur ab ordinario, ſiue à delegato, ſatis ſit dicere

te *Abſoluo te*, abſq; expreſſione cenſuræ.

Syluеſter dicit debere exprimi ligamen quod ſoluitur. *Sylu. abſolutio 6. nu. 2.*

Suarez, & alii aiunt ſatis eſse, ſi ex antecedentibus, puta ex confeſſione pænitentis, ſufficienter colligitur ſolutio cenſuræ: ſecus non, vt cum in confeſſione datur abſolutio à cenſuris pænitente non poſtulante, prȩſertim ſi abſoluitur inuitus, vt ait Syluеſter. *Suar. d. 7. ſec. 9. n. 4. & 5.*

At probabilius Sotus, Nau., & alii abſolutè affirmant ſufficere, ſi dicantur cum intentione abſoluendi à cenſura. Sic enim ſolutio ligaminis ſufficienter ſignificatur. *Sot. in 4. d. 22. q. 1. ar. 1. Nau. cap. cautus de pœn. d. 6. c. 1. n. 4.*

Saltem in articulo mortis exiſtentem, deficiente tempore exprimendi ligamen, vno, & eodem verbo, *Abſoluo te*, poteſt, & debet Confeſsarius abſoluere à peccatis, cum intentione abſoluendi in priori actu rationis à cenſura. Nec refert, contra Nauarrum, ſi additur, *à peccatis tuis*, Quia abſolutio a peccatis nominatim non tollit virtualem intentionem abſoluendi prius à cenſuris, ſeu quantum poteſt.

Extra tamen articulum mortis, & periculum moræ, tutius eſt exprimere ligamen, dicendo, *Abſoluo te à tali cenſura*. Ita Sayrus, & alii.

CASVS XXIV.

An cenſuræ poſſint extra Sacramentum pœnitentiæ abſolui.

DVplex eſt abſolutio à cenſura, Alia quȩ datur tantum in foro interiori, per quam abſolutus redditur habilis ad diuina, & ad communicandum cum fidelibus: atq; compenſatur diuina offenſa: Alia quæ datur in foro exteriori, per quam vindicatur iniuria publica, & ſatisfit Eccleſiæ, ac parti læſæ. Ita Suarez, & alij. *Suar. l. c. ſec. 5.*

Rurſus prima eſt duplex, vna in foro, vocato Sacramentali, quæ datur tantum cum Sacramento pœnitentiæ: Altera in foro, vocato conſcientiæ; & hæc poteſt dari extra Sacramentum. Ita Nau., & alii communis *Nau. l. 5. conſ. 11. n. 2. in nouiſ.*

 mu-

Digitized by Google

Garz. de benef. p. 11. c. 10. n. 139.

Monet. de com. vlt. vol. c. 5. q. 8. à n. 247.

muniter, quidquid dicat Garzias.

Nam, ex Moneta, & alijs, triplex eſt forum, nempe externum, & dicitur forum fori: Pœnitentiale, ſeu Sacramentale: & Medium, quod appellatur forum conſcientiæ, & eſt ſecretum, ſeu non publicum ad diſtinctionem externi, quia fit ſine ſtrepitu, nec prodeſt exterius, & ſine Sacramento fit. Hæc autem duo poſtrema vno nomine vocantur forum poli, continens Sacramentale, & conſcientiæ. His præmiſſis.

Difficultas eſt, An per Iubileum, vel aliam delegationem conceſſa facultate abſoluendi à cenſuris reſeruatis in foro interiori, ſeu conſcientiæ; poſſit confeſſarius ea vti extra Sacramentum pœnitentiæ.

Roder. to. 1. q. 20. ar. 7. & q. 61. ar. 7. Henriq. l. 7. c. 13. §. 2. litt. O.

Rodriquez, Henriquez, & alij affirmant poſſe. Quia forum conſcientiæ, & Sacramentale non ſunt idem. Idq; niſi per aliquod verbum innuatur requiſita abſolutio Sacramentalis, puta, *Auditis illorum confeſſionibus*, vel, *Abſoluas Sacramentaliter*, vel, *In foro pœnitentiali*.

Sanch. de matr. l. 8. d. 34. n. 30. & ſum. l. 4. c. 54. n. 14.

Immo tametſi in delegatione dicatur; *Auditis confeſſionibus*, idem adhuc poſſe ſuſtinent Roderiq. (ſibi alibi contrarius) & Sanchez; quia ille ablatiuus refertur ad abſolutionem à peccatis, non à cenſura, neq; ad diſpenſationem votorum; & multo magis ſi delegatio ſit abſoluta, abſq; clauſula, *In foro conſcientiæ*.

Nau. in man. c. 26. n. 31. & alibi, Suarez de cenſ. d. 8. ſec. 5. n. 36.

Sed Nauarrus, Suarez, & alij negant tunc poſſe abſolutionem à cenſuris dari extra Sacramentum pœnitentiæ; niſi aliter conſtet ex forma conceſſionis, & multo magis ſi adſit vna ex dictis clauſulis. Quia in eiuſmodi caſibus, cum conceſſio ſit in ordine ad bonum internum animæ, regulariter valet tantum intra Sacramentum: & ita declarauit Pius V.

Subdit tamen Suarez non exigi iudicialem Sacramenti conſummationem, ſed ſufficere intentionem illud perficiendi, ideo tunc abſolutionem à cenſura fore validam, ſi data abſolutione à cenſura, non potuiſſet Sacerdos morte præuentus abſoluere à peccatis. Quia talis abſolutio non eſt conditionata, licet data ſit in ordine ad abſolutionem à peccatis.

Poſterior opinio videtur probabilior, quando in con-

conceſſione adeſt clauſula, *Auditis confeſſionibus*; & valde probabilis, quando continetur ſola clauſula, *In foro conſcientiæ*. Certè facultas abſoluendi in foro conſcientiæ à cenſuris Papalibus, præſertim à duello, conceſſa à Summo Pœnitentiario, ex ipſius declaratione, non valet extra Sacramentum; Quod etiam de omnibus illius conceſſionibus affirmant Valerus. *Valer. diff. 10.*

Cum autem per Iubileum, vel alias bullas ſimpliciter, & abſolutè conceditur facultas abſoluendi à cenſuris; probabilius eſt illam poſſe validè, & licitè exerceri extra Sacramentum pœnitentiæ. Quia priuilegia Principis ſunt latiſſimè interpretanda. Et ita de praxi teſtatur Duardus. *Duar. l. 3. §. 2. q. 1. n. 45.*

Hinc colligitur I. Parochum poſſe extra Sacramentum abſoluere à cenſuris non reſeruatis. Roder., & alij. Item confeſſarium vniuerſaliter, & abſq; limitatione expoſitum. Nam *in c. nuper. de ſent. excom.* eis abſolutè, & ſimpliciter conceditur facultas abſoluendi à cenſuris non reſeruatis. Qui tamen non abſoluunt niſi ſolum quoad forum interius. *Rod. in bul. cruc. §. 9. n. 55.*

II. Veram eſſe doctrinam *caſu* 10. §. 7. *Verſ. Difficultas*, poſitam, ſcilicet Epiſcopos vi Tridentini poſſe extra Sacramentum pœnitentiæ abſoluere à caſibus occultis Papæ reſeruatis. Nau., & alij. Licet Nicolaus Garzias minus probabiliter contrarium teneat ob quaſdam declarationes Sacræ Congreg. Quæ tamen id non negant, ſed tantum dicunt forenſem ab Epiſcopo poſſe abſolui in Sacramento pœnitentiæ. *Nau. & Garz. locis ibid. citat.*

CASVS XXV. ET XXVII.

An abſolutio à Cenſuris, vi Iubilei, vel alterius priuilegij, proſit excommunicato denunciato, etiam quoad forum exterius, & quid operetur.

SI facultas ſit conceſſa abſolutè, abſolutio valet in vtroq; foro. Suarez, & alij communiter. *Suar. de cenſ. d. 7. ſec. 5. n. 21.*

Eſt conceſſa abſolutè, quando in bulla non adeſt limita-

mitatio nec explicitè, nec implicitè.

Eſt conceſſa limitatè, quando conceditur pro foro conſcientiæ, ſeu interiori, vel in ordine ſolum ad Sacramentalem confeſſionem.

Abſolutio igitur à cenſuris data in foro conſcientiæ vi Iubilei, vel bullæ Cruciatæ regulariter non prodeſt pro foro exteriori. Ita Nau., Couar., & alij. Tum quia regulariter talis facultas eſt cum limitatione, *in foro conſcientia.* Tum quia conſtat ex declaratione Pij V., & Greg. XIII., dum decernunt eiuſmodi conceſſiones non ſuffragari in foro fori, niſi ſatisfacta parte. Et rationem afferunt Canoniſtæ. Tum quia pœnæ vtriuſq; fori non ſunt æquales, & earum fines ſunt diuerſi. Tum quia alias iuriſdictio fori exterioris nimis contemneretur. Vnde ſic abſolutus poteſt exterius puniri.

Nau. conſ. 23. de pœn. & rem. & conſ. 11. de ſent. excom. Couar. cap. alma mater. 1. p. §. 11. n. 16.

An verò proſit quoad forum exterius, ſi in foro conſcientiæ detur, ſatisfacta iam parte?

Negant expreſsè Nau. Couar., & alij. Quia alias detraheretur auctoritati Iudicis, cui, etiam ſatisfacta parte, non fit ſatis.

Nau. & Cou. l. c.

Sed probabilius Medina, Rodriq., & alij affirmant prodeſſe, & valere. Quia ita colligitur ex prædictis declarationibus Pij, & Gregorij, ibi, *niſi ſatisfecerint.* Ex quibus colliguntur duo. Vnum quod vi Iubilei &c. poſſunt nominatim excommunicati, etiam non ſatisfacta parte, abſolui ob impotentiam, ex dictis caſu 21. §. 5. Alterum, quod ſatisfacta parte, poſſunt abſolui etiam in foro exteriori; tametſi ſatisfactio ſit facta ſine conſenſu Iudicis, de cuius modico præiudicio tunc non curat Papa in fauorem animarum; neq; an Reus abſoluatur à Iudice, vel ab alio per Iubileum, vel aliud priuilegium.

Med. inſtr. l. 2. c. 12. Roder. in bull. §. 9. n. 56., & in ſum. to. 1. c. 83. n. 9., & to. 1. qq. reg. q. 20. ar. 6.

Hinc excommunicatus denunciatus à quouis iudice Eccleſiaſtico ad inſtantiam partis, facta compoſitione cum parte, abſolui poteſt vi Iubilei, vel alterius priuilegii in foro conſcientiæ, & proderit abſolutio etiam quoad forum exterius; nec abſolutus poterit inquietari à iudice, ſi illi legitimè conſtet de ſatisfactione, & abſolutione.

Ope-

Operatur autem. *Primò*, Excommunicatus etiam publicus, vel alia cenſura notoriè ligatus, abſolutus in foro conſcientiæ, poteſt actus per cenſuram prohibitos exercere, ac ita ſe gerere, ac ſi iniuſtè eſſet excommunicatus in foro exteriori. Cum ſit verè abſolutus. Ita Nau., & alii.

CAS. XXVII.

Nau. in man. c. 27. n. 271.

Et ſi erat occultus, poteſt etiam publicè abſq; culpa, nec indiget abſolutione quoad forum exterius, nec expedit illam petere, quia non prodeſt animæ, & nocet honori.

Si verò erat publicus, & denunciatus; celebrando, & exercendo actus prohibitos publicè, & cum ſcandalo, peccat; ſed non incurrit irregularitatem. Quia eſt abſolutus. Ità Rodriq. & alii.

Rod. qq. reg. to. 1. q. 61. ar. 3.

Addunt Suarez, & alii neq; Iudicem, ſcientem dictam abſolutionem, poſſe in foro exteriori hunc habere pro irregulari, nec vt violatorem cenſuræ punire, etiam ſtando in rigore iuris. Sed Nauarrus & alii communiter ſecus loquuntur, attento rigore iuris: licet, ſecundum æquitatem dicant debere illum benignius tractare, nec vt irregularem iudicare, vel condemnare, aut moleſtare, ſi ſine ſcandalo celebrauit, & niſi pars inſtet in iudicio: Sed & alios poſſe cum ipſo communicare, etiam publicè. Immo Henriquez, male reprehenſus à Valero, ait, ſi excommunicatus denunciatus, ſatisfacta iam parte, fuit abſolutus vi Iubilei, aut bullæ; poſſe iudicem illam abſolutionem admittere in foro exteriori, & repellere accuſatorem.

Suar. l. cit.

Nau. conſ. 23. nu. 4. de pœn. & rem.

Henriq. l. c., Valer. diff. 2. n. 2.

Secundò, Excommunicatus denunciatus, abſolutus in foro conſcientiæ, ſi conſequatur aliquod beneficium ante abſolutionem in foro exteriori, poteſt illud retinere tuta conſcientia; dum non accuſatur, neq; per ſententiam priuatur, & idem dicendum de diſpenſato in foro conſcientiæ in irregularitate notoria. Poterit tamen priuari, & beneficium ab alio impetrari. Quia collatio fuit valida in foro interiori; nulla quoad forum exterius. Ita Nau., Suarez, & alii.

Nau. in man. c. 27. n. 21. Suar. de cenſ. d. 4. ſec. 7. n. 27. & d. 40. ſec. 2. n. 28.

Deniq; excommunicatus denunciatus, abſolutus in foro conſcientiæ virtute Iubilei vniuerſalis poteſt

frui

qui & cenſuras, & peccata reſeruat, tunc ablata cenſura, adhuc remanet reſeruata culpa, niſi abſoluens habuiſſet animum liberandi ab omni reſeruatione, vt regulariter contingit tempore Iubilei.

Et nota differentiam, quod peccata inculpabiliter oblita in confeſſione, tolluntur tantum per accidens virtute abſolutionis ſacramentalis, & ideo ſunt confitenda cum ad memoriam redierint. At cenſuræ oblitæ tolluntur per ſe, & directè per abſolutionem generalem, & ideo non eſt neceſſaria noua abſolutio pro ipſis. Quia peccata iure diuino remittuntur ſolum in confeſſione ſacramentali, aut in ordine ad illam: cenſuræ verò tolli poſſunt aliis modis, ideo illis ſemel ablatis, non ſunt neceſſario etiam oblitæ amplius confitendæ.

Si autem confitens petat abſolutionem ſolum ab illa cenſura, cuius recordatur: Tunc ſi abſoluens tantum ab illa abſoluat; ab illa, & non ab oblitis remanet abſolutus. Quia intentio abſoluentis fuit limitata. Si verò generalem, & indefinitam abſolutionem tribuat, intentione abſoluendi ab omnibus cenſuris, vt ſolent regulariter confeſſarii, ab omnibus etiam oblitis remanet abſolutus. Idq; ratione generalis intentionis abſoluentis. Suar. & Alterius. *Suar. & Alt. l. aliàs cit.*

Extra Iubileum autem confitens ſolum peccata habenti ordinariam, vel delegatam poteſtatem abſoluendi à peccatis, & cenſuris reſeruatis, & abſolutus, vt mos eſt, generaliter à cenſuris; an etiam tunc remaneat abſolutus etiam à cenſuris inculpabiliter oblitis, & liber à reſeruatione peccatorum cenſuris ſubiectorum, ita vt poſſint à quolibet abſolui.

Aliqui abſolutè negant. Quia in generali clauſula non continentur ſpecialia, *c. 2. de pœnit. & rem. in 6.*

Alii dicunt auferri excommunicationem reſeruatam ſolum ad effectum obtinendi abſolutionem ſacramentalem peccatorum, & poſtea ſtatim redire.

Alii auferri excommunicationem, ſed non reſeruationem peccati. Et illud axioma; *Sublata cenſura tollitur reſeruatio peccati*, non valere, ſi cenſura ſit ſublata generali modo.

Pio-

Probabilius Auctori videtur per generalem abſolutionem tolli vinculum excommunicationis reſeruatæ ſiue Papalis, ſiue Epiſcopalis. Quia id erat prius neceſſarium ad effectum obtinendi abſolutionem à peccatis. Vnde in clauſula generali veniunt ſpecialia, ſi neceſſaria ſint ad finem intentum. Adde in abſoluente adeſſe poteſtatem, & intentionem; In abſoluto autem nullum impedimentum, cum obliuio cenſuræ fuerit inculpabilis, nec abſolutio fuit ad reincidentiam, ſed abſoluta.

Reſeruatio verò peccati ſuppoſiti cenſuræ tollitur, ſi cenſura eſt Papalis. Quia caſus Papales reſeruantur tantum propter cenſuram, qua ſublata, ceſſat reſeruatio caſus. Non tollitur autem ſi cenſura eſt Epiſcopalis per eius edictum reſeruata, iuxta dicta ſupra.

Quid ſi cenſuræ ſint culpabiliter oblitæ, vel doloſè & fraudulenter omiſſæ, vel earum cauſæ non ſufficienter explicatæ?

Ricardus apud Syluestrum ait per illam generalem abſolutionem tolli cenſuram, & reſeruationem peccati quoad forum exterius, non quoad Deum. Panormitanus, neq; tolli quoad exterius. Henriquez, & alij affirmant tolli quoad vtrumq; forum. Quæ ſententia verior eſt, ſi abſolutio generalis data ſit ab habente poteſtatem ordinariam, maxime ſi intendiſſet abſoluere non obſtante dolo. Quia abſoluens potuit, & voluit dum generalitèr abſoluit abſq; limitatione. Neq; ſolum extra Sacramentum pœnitentiæ, vt limitauit Duardus; Sed etiam probabiliter in eodem Sacramento. Ita Henriquez, & militat dicta ratio. Et idem probabiliter eſt dicendum, ſi abſolutio generalis data ſit à delegato vi Iubilei ei, qui verè intendebat lucrari Iubileum. *Vide infra caſu 34.*

Ricc. 4. d. 18. ar. 10. q. 3., Sylu. abſolutio 3. n. 11.

Panor. cap. cum pro caſu col. 2. Hẽriq. l. 13. c. 29. §. 1.

Duar. l. 3. §. 4. q. 2. n. 29.

Perutile tamen eſt conſilium Nauarri, & aliorum, vt qui confitetur habenti ordinariam, vel delegatam facultatem, impetret generalem abſolutionem ab omnibus cenſuris, & peccatis reſeruatis, etiam de quibus non meminit: quorum ſi poſtea recordetur, ſufficit peccata confiteri cuilibet expoſito.

Nau. in man. c. 26 n. 13. & alibi.

Quæres An per dictam generalem abſolutionem

tollan-

Difficultas eſt An poſſint omitti abſq; culpa.

Nau. l. c. n. 9. & Sayr. l. c. n. 19. Nauarrus, Sayr., & alii dicunt poſſe omitti in dictis caſibus; & etiam in abſolutione publica, quando abſoluens non eſt Sacerdos; quando dubitatur de excommunicatione, & abſolutio datur ad cautelam; cum quis abſoluitur ad tempus, & ad certum effectum; quando excommunicatio fuit iniuſta; quando fuit lata non ſeruatis ſolemnitatibus; & deniq; in vrgente neceſſitate, vel cum rationabili cauſa, vt inſtante morte. Extra quos caſus, eſſe peccatum illas omittere in abſolutione tam publica, quam ſecreta, ſiue detur ab ordinario, ſiue a delegato; non tamen mortale; *Suar. de cenſ. d. 19. ſec. 2. n. 13.* iuxta Suarez, & alios, ſecluſo ſcandalo, aut contemptu, quod ex circunſtantiis iudicandum eſt.

Caiet. V. abſolutio c. 4. Sed probabilius eſt eas eſſe ſeruandas de neceſſitate præcepti ſolum in foro externo. Ita Caiet., & alii. Quia dictum *c. à nobis*, loquitur tantum de abſolutione publica.

Vnde abſoluens in foro conſcientiæ, puta vi Iubilei, ab excommunicatione, poteſt illas omittere. Et ſufficiunt verba, *Abſoluo te ab excommunicatione*, vel *Sayr. c. 16. n. 1. Duar. l. 3. §. 2. q. 17. n. 1. & 2.* æquipolentia. Ita Sylu., Nau., & alii. Satis eſt etiam dicere, *Rebenedico te*, contra Sayrum, & Duardum. Fallit etiam Vgolinus dicens eſſe neceſſaria hæc verba, *Abſoluo te*, in abſolutione à cenſuris Bullæ Cęnæ: ſufficiunt enim quæcunq; verba effectum abſolutionis ſignificantia.

Et hæc doctrina eſt vera, ſiue abſolutio detur ab ordinario, ſiue à delegato, etiam quando Papa, & multo magis Epiſcopus, vel alius ordinarius abſolutè committit alicui, vt abſoluat, vel diſpenſet ſeruata forma *Henriq. l. 3. c. 28. §. 3.* iuris. Ita Henriq., & alii. Quia non cenſetur dare nouam formam, ſed tantum admonere delegatum vt recte ſe gerat in negotio.

Priuilegium autem, conceſſum Regularibus abſoluendi excommunicatos in foro conſcientiæ non ſeruata dicta forma; non erat neceſſarium, & forſan ob ſcrupoloſitatem aliquorum fuit impetratum.

Controuerſum eſt. An ad ſubſtantiam abſolutionis, ſiue detur ab ordinario, ſiue à delegato, ſatis ſit dice-

Digitized by Google

re *Abſoluo te*, abſq; expreſſione cenſuræ.

Syluester dicit debere exprimi ligamen quod ſoluitur. *Sylu. abſolutio 6. nu. 2.*

Suarez, & alii aiunt ſatis eſſe, ſi ex antecedentibus, puta ex confeſſione pænitentis, ſufficienter colligitur ſolutio cenſuræ: ſecus non, vt cum in confeſſione datur abſolutio à cenſuris pænitente non poſtulante, prçſertim ſi abſoluitur inuitus, vt ait Syluester. *Suar. d. 7. ſec. 9. n. 4. & 5.*

At probabilius Sotus, Nau., & alii abſolutè affirmant ſufficere, ſi dicantur cum intentione abſoluendi à cenſura. Sic enim ſolutio ligaminis ſufficienter ſignificatur. *Sot. in 4. d. 22. q. 1. ar. 1. Nau. cap. cautus de pœn. d. 6. c. 1. n. 4.*

Saltem in articulo mortis exiſtentem, deficiente tempore exprimendi ligamen, vno, & eodem verbo, *Abſoluo te*, poteſt, & debet Confeſſarius abſoluere à peccatis, cum intentione abſoluendi in priori actu rationis à cenſura. Nec refert, contra Nauarrum, ſi additur, *à peccatis tuis*, Quia abſolutio a peccatis nominatim non tollit virtualem intentionem abſoluendi prius à cenſuris, ſeu quantum poteſt.

Extra tamen articulum mortis, & periculum moræ, tutius eſt exprimere ligamen, dicendo, *Abſoluo te à tali cenſura*. Ita Sayrus, & alii.

CASVS XXIV.

An cenſuræ poſſint extra Sacramentum pænitentiæ abſolui.

DVplex eſt abſolutio à cenſura, Alia quę datur tantum in foro interiori, per quam abſolutus redditur habilis ad diuina, & ad communicandum cum fidelibus: atq; compenſatur diuina offenſa: Alia quæ datur in foro exteriori, per quam vindicatur iniuria publica, & ſatisfit Eccleſiæ, ac parti læſæ. Ita Suarez, & alij. *Suar. l. c. ſec. 5.*

Rurſus prima eſt duplex, vna in foro, vocato Sacramentali, quæ datur tantum cum Sacramento pœnitentiæ: Altera in foro, vocato conſcientiæ; & hæc poteſt dari extra Sacramentum. Ita Nau., & alii com- *Nau. l. 5. conſ. 11. n. 2. in nouiſ.*

Digitized by Google

Garz. de beneſ. p. 11. c. 10. n. 139. muniter, quidquid dicat Garzias.

Monet. de com. vlt. vol. c. 5. q. 8. à n. 247. Nam, ex Moneta, & alijs, triplex eſt forum, nempe externum, & dicitur forum fori: Pœnitentiale, ſeu Sacramentale: & Medium, quod appellatur forum conſcientiæ, & eſt ſecretum, ſeu non publicum ad diſtinctionem externi, quia fit ſine ſtrepitu, nec prodeſt exterius, & ſine Sacramento fit. Hæc autem duo poſtrema vno nomine vocantur forum poli, continens Sacramentale, & conſcientiæ. His præmiſſis.

Difficultas eſt, An per Iubileum, vel aliam delegationem conceſſa facultate abſoluendi à cenſuris reſeruatis in foro interiori, ſeu conſcientiæ; poſſit confeſſarius ea vti extra Sacramentum pœnitentiæ.

Roder. to. 1. q. 20. ar. 7. & q. 61. ar. 7. Henriq. l. 7. c. 13. §. 2. litt. O. Rodriquez, Henriquez, & alij affirmant poſſe. Quia forum conſcientiæ, & Sacramentale non ſunt idem. Idq; niſi per aliquod verbum innuatur requiſita abſolutio Sacramentalis, puta, *Auditis illorum confeſſionibus*, vel, *Abſoluas Sacramentaliter*, vel, *In foro pœnitentiali*.

Sanch. de matr. l. 8. d. 34. n. 30. & ſum. l. 4. c. 54. n. 14. Immo tametſi in delegatione dicatur; *Auditis confeſſionibus*, idem adhuc poſſe ſuſtinent Roderiq. (ſibi alibi contrarius) & Sanchez; quia ille ablatiuus refertur ad abſolutionem à peccatis, non à cenſura, neq; ad diſpenſationem votorum; & multo magis ſi delegatio ſit abſoluta, abſq; clauſula, *In foro conſcientiæ*.

Nau. in man. c. 26. n. 31. & alibi, Suarez. de conſ. d. 8. ſec. 5. n. 36. Sed Nauarrus, Suarez, & alij negant tunc poſſe abſolutionem à cenſuris dari extra Sacramentum pœnitentiæ; niſi aliter conſtet ex forma conceſſionis, & multo magis ſi adſit vna ex dictis clauſulis. Quia in eiuſmodi caſibus, cum conceſſio ſit in ordine ad bonum internum animæ, regulariter valet tantum intra Sacramentum: & ita declarauit Pius V.

Subdit tamen Suarez non exigi iudicialem Sacramenti conſummationem, ſed ſufficere intentionem illud perficiendi, ideo tunc abſolutionem à cenſura fore validam, ſi data abſolutione à cenſura, non potuiſſet Sacerdos morte præuentus abſoluere à peccatis. Quia talis abſolutio non eſt conditionata, licet data ſit in ordine ad abſolutionem à peccatis.

Poſterior opinio videtur probabilior, quando in con-

conceſſione adeſt clauſula, *Auditis confeſſionibus*; & valde probabilis, quando continetur ſola clauſula, *In foro conſcientiæ*. Certè facultas abſoluendi in foro conſcientiæ à cenſuris Papalibus, præſertim à duello, conceſſa à Summo Pœnitentiario, ex ipſius declaratione, non valet extra Sacramentum; Quod etiam de omnibus illius conceſſionibus affirmant Valerus. *Valer. diff.* 10.

Cum autem per Iubileum, vel alias bullas ſimpliciter, & abſolutè conceditur facultas abſoluendi à cenſuris; probabilius eſt illam poſſe validè, & licitè exerceri extra Sacramentum pœnitentiæ. Quia priuilegia Principis ſunt latiſſimè interpretanda. Et ita de praxi teſtatur Duardus. *Duar. l.3. §. 2. q.1. n.45.*

Hinc colligitur I. Parochum poſſe extra Sacramentum abſoluere à cenſuris non reſeruatis. Roder., & alij. *Rod. in bul. cruc. §. 9. n. 55.* Item confeſſarium vniuerſaliter, & abſq; limitatione expoſitum. Nam *in c. nuper. de ſent. excom.* eis abſolutè, & ſimpliciter conceditur facultas abſoluendi à cenſuris non reſeruatis. Qui tamen non abſoluunt niſi ſolum quoad forum interius.

II. Veram eſſe doctrinam *caſu* 10. §. 7. *Verſ. Difficultas*, poſitam, ſcilicet Epiſcopos vi Tridentini poſſe extra Sacramentum pœnitentiæ abſoluere à caſibus occultis Papæ reſeruatis. Nau., & alij. *Nau. & Garz. locis ibid. citat.* Licet Nicolaus Garzias minus probabiliter contrarium teneat ob quaſdam declarationes Sacræ Congreg. Quæ tamen id non negant, ſed tantum dicunt forenſem ab Epiſcopo poſſe abſolui in Sacramento pœnitentiæ.

CASVS XXV. ET XXVII.

An abſolutio à Cenſuris, vi Iubilei, vel alterius priuilegij, proſit excommunicato denunciato, etiam quoad forum exterius, & quid operetur.

SI facultas ſit conceſſa abſolutè, abſolutio valet in vtroq; foro. Suarez, & alij communiter. *Suar. de cenſ. d. 7. ſec. 5. n. 21.*
Eſt conceſſa abſolutè, quando in bulla non adeſt limita-

mitatio nec explicitè, nec implicitè.

Eſt conceſſa limitatè, quando conceditur pro foro conſcientiæ, ſeu interiori, vel in ordine ſolum ad Sacramentalem confeſſionem.

Abſolutio igitur à cenſuris data in foro conſcientiæ vi Iubilei, vel bullæ Cruciatæ regulariter non prodeſt pro foro exteriori. Ita Nau., Couar., & alij. Tum quia regulariter talis facultas eſt cum limitatione, *in foro conſcientia*. Tum quia conſtat ex declaratione Pij V., & Greg. XIII., dum decernunt eiuſmodi conceſſiones non ſuffragari in foro fori, niſi ſatisfacta parte. Et rationem afferunt Canoniſtæ. Tum quia pœnæ vtriuſq; fori non ſunt æquales, & earum fines ſunt diuerſi. Tum quia alias iuriſdictio fori exterioris nimis contemneretur. Vnde ſic abſolutus poteſt exterius puniri.

Nau. conſ. 13. de pœn. & rem. & conſ. 11. de ſent. excom. Couar. cap. alma mater. 1. p. §. 11. n. 16.

An verò proſit quoad forum exterius, ſi in foro conſcientiæ detur, ſatisfacta iam parte?

Negant expreſſe Nau. Couar., & alij. Quia alias detraheretur auctoritati Iudicis, cui, etiam ſatisfacta parte, non fit ſatis.

Nau. & Cou. l. c.

Sed probabilius Medina, Rodriq., & alij affirmant prodeſſe, & valere. Quia ita colligitur ex prædictis declarationibus Pij, & Gregorij, ibi, *niſi ſatisfecerint*. Ex quibus colliguntur duo. Vnum quod vi Iubilei &c. poſſunt nominatim excommunicati, etiam non ſatisfacta parte, abſolui ob impotentiam, ex dictis caſu 21. §. 5. Alterum, quod ſatisfacta parte, poſſunt abſolui etiam in foro exteriori; tametſi ſatisfactio ſit facta ſine conſenſu Iudicis, de cuius modico præiudicio tunc non curat Papa in fauorem animarum; neq; an Reus abſoluatur à Iudice, vel ab alio per Iubileum, vel aliud priuilegium.

Med. inſtr. l. 2. c. 12. Roder. in bull. §. 9. n. 56., & in ſum. to. 1. c. 83. n. 9., & to. 1. qq. reg. q. 20. ar. 6.

Hinc excommunicatus denunciatus à quouis iudice Eccleſiaſtico ad inſtantiam partis, facta compoſitione cum parte, abſolui poteſt vi Iubilei, vel alterius priuilegii in foro conſcientiæ, & proderit abſolutio etiam quoad forum exterius; nec abſolutus poterit inquietari à iudice, ſi illi legitimè conſtet de ſatisfactione, & abſolutione.

Ope-

Operatur autem. *Primò*, Excommunicatus etiam publicus, vel alia cenſura notoriè ligatus, abſolutus in foro conſcientiæ, poteſt actus per cenſuram prohibitos exercere, ac ita ſe gerere, ac ſi iniuſtè eſſet excommunicatus in foro exteriori. Cum ſit verè abſolutus. Ita Nau., & alii. CAS. XXVII. *Nau. in man. c. 27. n. 271.*

Et ſi erat occultus, poteſt etiam publicè abſq; culpa, nec indiget abſolutione quoad forum exterius, nec expedit illam petere, quia non prodeſt animæ, & nocet honori.

Si verò erat publicus, & denunciatus; celebrando, & exercendo actus prohibitos publicè, & cum ſcandalo, peccat; ſed non incurrit irregularitatem. Quia eſt abſolutus. Ità Rodriq. & alii. *Rod. qq. reg. to. 1. q. 61. ar. 3.*

Addunt Suarez, & alii neq; Iudicem, ſcientem dictam abſolutionem, poſſe in foro exteriori hunc habere pro irregulari, nec vt violatorem cenſuræ punire, etiam ſtando in rigore iuris. Sed Nauarrus & alii communiter ſecus loquuntur, attento rigore iuris: licet, ſecundum æquitatem dicant debere illum benignius tractare, nec vt irregularem iudicare, vel condemnare, aut moleſtare, ſi ſine ſcandalo celebrauit, & niſi pars inſtet in iudicio: Sed & alios poſſe cum ipſo communicare, etiam publicè. Immo Henriquez, male reprehenſus à Valero, ait, ſi excommunicatus denunciatus, ſatisfacta iam parte, fuit abſolutus vi Iubilei, aut bullæ; poſſe iudicem illam abſolutionem admittere in foro exteriori, & repellere accuſatorem. *Suar. l. cit.* *Nau. conſ. 23. nu. 4. de pœn. & rem.* *Henriq. l. c., Valer. diff. 2. n. 2.*

Secundò, Excommunicatus denunciatus, abſolutus in foro conſcientiæ, ſi conſequatur aliquod beneficium ante abſolutionem in foro exteriori, poteſt illud retinere tuta conſcientia; dum non accuſatur, neq; per ſententiam priuatur, & idem dicendum de diſpenſato in foro conſcientiæ in irregularitate notoria. Poterit tamen priuari, & beneficium ab alio impetrari. Quia collatio fuit valida in foro interiori; nulla quoad forum exterius. Ita Nau., Suarez, & alii. *Nau. in man. c. 27. n. 21. Suar. de cenſ. d. 4. ſec. 7. n. 27. & d. 40. ſec. 2. n. 28.*

Deniq; excommunicatus denunciatus, abſolutus in foro conſcientiæ virtute Iubilei vniuerſalis poteſt

frui

frui Iubileo, recipiendo publicè communionem.

Nau. conſ. 23. n. 3. l. 5. & Val. l. 6. Quia ceſſat ſcandalum eo tempore. Non ſic abſolutus extra Iubileum, etiam vi bullæ Cruciatæ, ob ſcandalum, niſi abſolutio eſſet nota. Ita Nauar., & Valerus.

CASVS XXVI.

Qua ratione probetur abſolutio ab excommunicatione.

Panor. in cap. ſicut nobis de ſent. excom. & alibi. SEmel excommunicatus, ſemper præſumitur talis, niſi probet abſolutionem, ex Panormit., & communi Doctorum. Vt igitur excommunicato, ſiue denunciato, ſiue occulto proſit abſolutio data ſiue abſolutè, ſiue tantum quoad forum interius, debet conſtare de ipſa abſolutione.

Graff. l. 4. deciſ. c. 15. n. 2. Pegna in dir. p. 2. Ad quam probandam Graffius, Pegna, & alij dicunt non ſufficere teſtimonium, aut cedulam Confeſſarij. Tum quia Concil. Narbonenſe videtur ſic exiſtimaſſe. Tum quia in graui cauſa dicto vnius non eſt acquieſcendum. Tum quia excommunicati, ad euitandas pœnas iuris, poſſent inducere confeſſarium ad talem atteſtationem.

Maſch. de prob. concl. 32. n. 4. Maſcardus tenet ſufficere teſtimonium Pœnitentiarij habentis auctoritatem abſoluendi. Idq; ratione iuramenti ab illo emiſſi illud onus religioſe adminiſtrandi: Non autem alterius Confeſſarij, aut vnius hominis.

Nau. in man. c. 27. n. 42., & l. 5. conſ. 26. de ſent. excom. Nauarrus, & alij plures probabilius ſentiunt ſatis eſſe cedulam, ſeu teſtimonium cuiuslibet Confeſſarij ſpectatæ vitæ, & fide digni. Vt colligitur ex textu *in c. ſicut nobis: de ſent. excom.* Quia ſi creditur tabellioni, aut nuncio, multo magis credendum eſt ſacerdoti confeſſario, qui (ſicut & pœnitens) non præſumitur in hoc dicturus mendacium. *Suar. de conſ. d. 7. ſec. 5. n. 25. Alt. l. 4. d. 4. c. 4.* Vnde Suarez, & Alterius dicunt talem atteſtationem liberare excommunicatum à pœnis latis contra ſe immiſcentes diuinis, aut humanis actibus; non autem ab impoſitis patranti crimen. Ideo abſolutum tempore Iubi-

Iubilei in foro pœnitentiæ ab hæreſi, non euitare exterius pœnas temporales exceptione receptæ abſolutionis. Prædictum autem Concil. Narbon. tantum proponit difficultatem, nihil verò ſtatuit, nec fuit generale.

Ad eandem probationem alios teſtes ſufficere, at ſaltem duos requiri tradunt Maſcardus, & alij. Quia vnus regulariter non probat.

Licet idem Maſcardus cum alijs auctoribus dixerit vnicum teſtem, adiuncto iuramento aſſerentis ſe eſſe abſolutum, ſufficienter probare in iudicio. Conſultius tamen eſt ad euitandum ſcandalum, & moleſtiam fori externi, curare abſolui coram vno, vel duobus teſtibus; & ab eis, ac confeſſario habere teſtimonium abſolutionis, & ſatisfactionis, vel compoſitionis cum parte. Ita Nau., & Henriq.

Maſch. concl. 702. n. 3.

Nau. l. c. nu. 43. & 272. Henriq. l. 7. c. 13. §. 2. litt. V. in gloſſ.

CAS. XXVII. *Vide poſt. caſ. 25.*

CASVS XXVIII.

An abſolutus generaliter à Cenſuris reſeruatis, remaneat abſolutus etiam ab oblitis.

GAbriel, Sylu., Nauar., & alij communiter aſſerunt, quod abſolutus ab habente ordinariam, vel per Iubileum, vel aliud priuilegium delagatam facultatem abſoluendi ab omnibus cenſuris reſeruatis; Si generalem abſolutionem cenſuris petijt, & obtinuit, remaneat abſolutus etiam ab oblitis ignorantia non craſſa. Quia abſolutio à cenſuris quoad ſuas vires pendet tantum à poteſtate, & intentione abſoluentis, quibus exiſtentibus valet etiam data abſenti, & inuito, licet cætera deſint, ſecus non: nec requiritur in confeſſario notitia omnium cenſurarum, qui ideo ſemper abſolutioni à peccatis præmittit abſolutionem à cenſuris, quæ tamen eſt conditionata.

Gab. 4. d. 17. q. 1. ar. 3. dub. 2. Sylu. confeſſ. 1. q. 19. Nau. cap. conſideret. § tantus nu. 30.

Vnde ſic abſolutus non tenetur cenſuram fateri, ſed tantum peccatum, cui annexa erat cenſura, quod non manet amplius reſeruatum, ſi cenſura erat Papæ reſeruata, & poteſt abſolui à quolibet expoſito. Si verò erat ſpecialiter reſeruata per edictum Epiſcopi,

qui

qui & cenſuras, & peccata reſeruat, tunc ablata cenſura, adhuc remanet reſeruata culpa, niſi abſoluens habuiſſet animum liberandi ab omni reſeruatione, vt regulariter contingit tempore Iubilei.

Et nota differentiam, quod peccata inculpabiliter oblita in confeſſione, tolluntur tantum per accidens virtute abſolutionis ſacramentalis; & ideo ſunt confitenda cum ad memoriam redierint. At cenſuræ oblitæ tolluntur per ſe, & directè per abſolutionem generalem, & ideo non eſt neceſſaria noua abſolutio pro ipſis. Quia peccata iure diuino remittuntur ſolum in confeſſione ſacramentali, aut in ordine ad illam: cenſuræ verò tolli poſſunt aliis modis, ideo illis ſemel ablatis, non ſunt neceſſario etiam oblitæ amplius confitendæ.

Si autem confitens petat abſolutionem ſolum ab illa cenſura, cuius recordatur: Tunc ſi abſoluens tantum ab illa abſoluat; ab illa, & non ab oblitis remanet abſolutus. Quia intentio abſoluentis fuit limitata. Si verò generalem, & indefinitam abſolutionem tribuat, intentione abſoluendi ab omnibus cenſuris, vt ſolent regulariter confeſſarii, ab omnibus etiam oblitis remanet abſolutus. Idq; ratione generalis intentionis abſoluentis. Suar. & Alterius.

Suar. & Alt. l. aliàs cit.

Extra Iubileum autem confitens ſolum peccata habenti ordinariam, vel delegatam poteſtatem abſoluendi à peccatis, & cenſuris reſeruatis, & abſolutus, vt mos eſt, generaliter à cenſuris; an etiam tunc remaneat abſolutus etiam à cenſuris inculpabiliter oblitis, & liber à reſeruatione peccatorum cenſuris ſubiectorum, ita vt poſſint à quolibet abſolui.

Aliqui abſolutè negant. Quia in generali clauſula non continentur ſpecialia, *c. 2. de pœnit. & rem. in 6.*

Alii dicunt auferri excommunicationem reſeruatam ſolum ad effectum obtinendi abſolutionem ſacramentalem peccatorum, & poſtea ſtatim redire.

Alii auferri excommunicationem, ſed non reſeruationem peccati. Et illud axioma; *Sublata cenſura tollitur reſeruatio peccati*, non valere, ſi cenſura ſit ſublata generali modo.

Pro-

Probabilius Auctori videtur per generalem abſolutionem tolli vinculum excommunicationis reſeruatæ ſiue Papalis, ſiue Epiſcopalis. Quia id erat prius neceſſarium ad effectum obtinendi abſolutionem à peccatis. Vnde in clauſula generali veniunt ſpecialia, ſi neceſſaria ſint ad finem intentum. Adde in abſoluente adeſſe poteſtatem, & intentionem; In abſoluto autem nullum impedimentum, cum obliuio cenſuræ fuerit inculpabilis, nec abſolutio fuit ad reincidentiam, ſed abſoluta.

Reſeruatio verò peccati ſuppoſiti cenſuræ tollitur, ſi cenſura eſt Papalis. Quia caſus Papales reſeruantur tantum propter cenſuram, qua ſublata, ceſſat reſeruatio caſus. Non tollitur autem ſi cenſura eſt Epiſcopalis per eius edictum reſeruata, iuxta dicta ſupra.

Quid ſi cenſuræ ſint culpabiliter oblitæ, vel dolosè & fraudulenter omiſſæ, vel earum cauſæ non ſufficienter explicatæ?

Ricardus apud Sylueſtrum ait per illam generalem abſolutionem tolli cenſuram, & reſeruationem peccati quoad forum exterius, non quoad Deum. Panormitanus, neq; tolli quoad exterius. Henriquez, & alij affirmant tolli quoad vtrumq; forum. Quæ ſententia verior eſt, ſi abſolutio generalis data ſit ab habente poteſtatem ordinariam, maxime ſi intendiſſet abſoluere non obſtante dolo. Quia abſoluens potuit, & voluit dum generalitèr abſoluit abſq; limitatione. Neq; ſolum extra Sacramentum pœnitentiæ, vt limitauit Duardus; Sed etiam probabiliter in eodem Sacramento. Ita Henriquez, & militat dicta ratio. Et idem probabiliter eſt dicendum, ſi abſolutio generalis data ſit à delegato vi Iubilei ei, qui verè intendebat lucrari Iubileum. *Vide infra caſu 34.*

Ricc. 4. d. 18. ar. 10. q. 3., Sylu. abſolutio 3. n. 11.

Panor. cap. cum pro caſu col. 2. Henriq. l. 13. c. 29. §. 1.

Duar. l. 3. §. 4. q. 2. n. 29.

Perutile tamen eſt conſilium Nauarri, & aliorum, vt qui confitetur habenti ordinariam, vel delegatam facultatem, impetret generalem abſolutionem ab omnibus cenſuris, & peccatis reſeruatis, etiam de quibus non meminit: quorum ſi poſtea recordetur, ſufficit peccata confiteri cuilibet expoſito.

Nau. in man. c. 26. n. 13. & alibi.

Quæres An per dictam generalem abſolutionem

tollan-

Digitized by Google

tollantur etiam illæ cenſuræ, inculpabiliter oblitæ, à quibus non poteſt Reus abſolui, niſi ſatisfacta parte.

Auila de cenſ. 2. p. c. 7. d. 3. dub. 9., Coninch. d. 8. dub. 12. n. 97. & d. 14. dub. 16. n. 226.

Auila, Conninch, & alij negant. Quia Confeſſarius non poſſet validè, vel ſaltem licitè ab eis abſoluere, ſi fuiſſent expreſſæ.

Sed, ſi pœnitens erat animo paratus ſatisfacere ſi nouiſſet, probabilius affirmant DD. initio relati, cum non excipiant hunc caſum. Quia cum realis ſatisfactio ſit impoſſibilis ratione ignorantiæ inculpabilis, ſufficit propoſitum efficax, *iuxta dicta caſ.* 21. §. 5.

CASVS XXIX.

An abſolutus vi Iubilei; vel alterius facultatis, ſit liber à reſeruatione peccatorum inculpabiliter oblitorum, ſine cenſura reſeruatorum.

ABſolutus vi Iubilei, vel alterius priuilegij à ſuperiore, vel ab alio confeſſario electo qui habuit intentionem eum abſoluendi ab omnibus peccatis, quantum potuit; remanet liber à reſeruatione peccatorum inculpabiliter oblitorum, ita vt elapſo Iubileo, poſſit à quolibet confeſſario ab illis abſolui. Ita Syluester, Angelus, & alij. Quia confeſſarius electus vi Iubilei, habet facultatem à Papa ſuper omnes caſus reſeruatos, & ea intentione (quam ſemper, ſi non expreſſam, ſaltem virtualem habet abſoluens vi Iubilei) abſoluit. Et multo magis qui confeſſus eſt ſuperiori eo fine eidem expreſſo, licet ſuperior non habuerit eam intentionem expreſſam, remanet liber à reſeruatione oblitorum.

Sylu. confeſſio. 1. n. 7. Ang. confeſſ. 1. n. 2.

Difficultas eſt, ſi extra tempus Iubilei pœnitens, ſine mentione caſuum abſq; cenſura reſeruatorum, abſoluatur à Superiore, vel delegato ſpecialiter ad caſus reſeruatos abſq; tamen expreſſa intentione abſoluendi a caſibus reſeruatis; an fiat liber à reſeruatione inculpabiliter oblitorum.

Suar. de pœn. d. 31. ſec. 4. n. 18.

Negat Suarez, & alij nonnulli. Tum quia forma abſo-

abſolutionis non operatur vltra intentionem proferentis. Tum quia nihil de reſeruatis tunc actum eſt, neq; intentio fuit ea tollendi, ſed ſolum conferendi Sacramentum. Ideo conſulunt petere generalem abſolutionem à reſeruatis oblitis ad ſedandos ſcrupulos.

Sed affirmant valdè probabiliter Nauarrus, Henriq., &c. Quia etſi deſit petitio expreſſa pœnitentis, & formalis intentio abſoluentis circa reſeruata: implicita tamen, & interpretatiua cenſetur adeſſe. Quo caſu poterit abſolui ab oblitis à quolibet ſimplici confeſſario, qui non incurret pœnas à Clem. VIII. latas contra abſoluentes à reſeruatis ſine facultate. *Nau. &c. l. cit. n. 1. caſ. praced. &c.*

CASVS XXX.

An, qui conſecutus eſt Iubileum, ſeu præſtitit opera; ſed cum nullius mortalis eſſet conſcius, non eſt confeſſus; ſit liber à reſeruatione inculpabiliter oblitorum.

NEgant Floronus, & alii. Quia Iubileum per ſe non tollit reſeruationem, ſed ſolum confert ius auferendi media abſolutione; & ideo prædictus non confeſſus tenetur adire ſuperiorem pro reſeruatis. *Florom. de caſ. reſ. c. 4. §. 10.*

At probabilius affirmant Sanchez. Quia licet ille nec directè, nec indirectè fuerit abſolutus à reſeruatis, cum non ſit confeſſus, nec Iubileum abſtulerit reſeruationem: tamen per conſecutionem Iubilei, quod verè adeptus eſt, immo ſtatim facta eiuſdem publicatione, obtinuit ius, vt poſſet abſolui à reſeruatis, diſpenſari, commutari &c., quæ non alligantur tempori, ſicut cætera opera in bulla præſcripta. Vnde elapſo Iubileo poterit à quolibet approbato, à ſe electo, abſolui à reſeruatis inculpabiliter oblitis, & item diſpenſari, commutari &c. *Sanch. d. 15. n. 17. & 19. & l. 4. ſum. c. 54. n. 39. & 41.*

CASVS XXXI. & XXXIII.

An abſolutus à cenſuris, & caſibus reſeruatis, & conſecutus commutationem Votorum vi Iubilei; reincidat, ſi culpa ſua illud non lucretur, ſeu non præſtet opera; & an peccet.

SI tempore abſolutionis non intendebat lucrari Iubileum, non eſt abſolutus, nec liber à reſeruatione. Quia Iubilei priuilegia conceduntur in ordine ad illud conſequendum, & quia poſuit impedimentum validitati abſolutionis.

Alt. de excom. l. 4. d. 4. c. 4. dub. 2. Angleſ. flor. 1. p. de confeſſ. q. 3. ar. 5. diff. 4. Vgol. tab. 1. c. 10. §. 4. n. 4.

Si verò intendebat lucrari, & poſteà voluntariè, & ex negligentia culpabili (ſecus iuxta Alterium, ſi ob aliquod impedimentum ſuperueniens) non fecit reliqua opera pro lucro Iubilei: Angles, Vgolinus, & alij affirmant hunc fuiſſe quidem abſolutum: Quia abſolutio non fuit conditionata, ſed abſoluta: Sed poſtea reincidere in priſtinam cenſuram, ſeu peccatorum reſeruationem. Tum quia meritò caret illo priuilegio, qui ex culpa omittit alia ad lucrum Indulgentiæ neceſſaria. Tum quià abſolutio habet tacitè hanc conditionem, ſi poſtea Iubileum obtineatur.

Nau. Miſcel. de or. 19. & in man. c. 26. n. 13.

At Nauar., & alij communiter, probabilius, & verius abſolutè aſſerunt ita eſſe abſolutum à cenſuris, & culpis reſeruatis, vt non reincidat, etiam ſi poſtea voluntarie, & culpabiliter non lucretur Iubileum. Quia licet abſolutio fuerit data in ordine ad Iubileum, non tamen fuit dependens à futura eiuſdem conſecutione. Neq; poteſt dari abſolutio ad reincidentiam, niſi in facultate abſoluendi id exprimatur, quod regulariter non fit in Iubileo. Immo licet in bulla dicatur, quod excommunicatus ob aliquod debitum, ſi non poteſt commode ſoluere, abſoluatur cum reincidentia, non reincidit, niſi quoad forum exterius,

vt

vt dictum eſt caſu 21. §. 7. Verſ. ſed probabilius.

Hinc, vt quis tempore Iubilei poſſit abſolui à reſeruatis, aut eius vota commutari, non prærequiritur inchoactio operum, ſed ſufficit efficax propoſitum illa præſtandi, & lucrandi Iubileum. Ita Suarez, Sanchez, & alij.

Suar. to. 2. de relig. l. 6. de voto. c. 16. nu. 6. Sanch. in ſumm. l. 4. c. 54. n. 42.

Peccatne? Vaſquez, Suarez, & alij affirmant grauiter peccare. Tum quia videtur defraudare intentionem concedentis facultatem. Tum quia facit contra virtuale pactum perficiendi opera, incluſum in facultate, & in actu abſolutionis, & commutationis.

CASVS XXXIII.

Vaſq. de pœn. q. 91. ar. 3. dub. 6. Suar. d. 31 ſec. 4., & de relig. l. 6. c. 16.

At Henriquez, Sanchez, & alij, præciſo contemptu, negant vllo modo peccare. Quia neq; in facultate, neq; in vſu eiuſdem includitur tale pactum. Neq; propoſitum præſtandi opera habet annexam obligationem lucrandi Iubileum; ſed ad euitandum peccatum ſufficit habere illud propoſitum tempore abſolutionis, eſto poſtea omittantur opera. Confirm. Quia in dubio obligationis melior eſt conditio poſſidentis ſuam libertatem: Sicut in dubio emiſſionis voti, aut iuramenti, iuxta Sotum.

Henriq. l. 6. c. 16. §. 6. Sanch. de matr. l. 1. d. 43.

Et hæc poſterior ſententia placet Auctori, quoad culpam mortalem. Secus quoad venialem, & grauem. Tum quia adeſt aliqua deordinatio non implendo quod propoſuit. Tum quia omiſſio non poteſt contingere ſine aliquali contemptu.

CASVS XXXII.

An, qui animo lucrandi Iubileum, ſeu præſtandi opera fuit abſolutus à reſeruatis; ſit liber à reſeruatione cenſurarum, & caſuum inculpabiliter oblitorum, ſi culpa ſua non lucretur nec præſtet.

NEgant Suarez, & alij. Quia priuilegium obtinendæ abſolutionis à reſeruatis datur ad effectum obtinendæ Indulgentiæ, qua non adepta non prodeſt priuilegium, præſertim pro oblitis, nec reſeruatio ſublata eſt.

Suar. d. ſec. 4. n. 23.

Sed

Digitized by Google

Palud. in 4. d.18. q.7. ar. vlt. concl. 4. Nau., & Sanch. l. cit. Sed probabilius affirmant Paludanus, Nauarrus, & alij, ſi confeſſio fuit facta (ſecus, rectè ait Sanchez, ſi præter omiſſionem Iubilei, & operum, nulla confeſſio facta fuit, etiam ſi non erat neceſſaria.) Quia Confeſſor directè à confeſſis, & indirectè ab oblitis virtute Iubilei abſoluens, intendit auferre omnem reſeruationem, cum abſoluat in quantum poteſt. Nec obſtat non eſſe obtentum Iubileum, quia abſolutio illa non pependit à futuro euentu. Confirmatur quoad ablationem cenſurarum reſeruatarum ex dictis *caſu* 28. Vnde iſte tranſacto Iubileo poterit abſolui à quolibet expoſito.

Amplia. 1. Etiam ſi caſus oblitus prærequirat ſatisfactionem, modo tempore abſolutionis eſſet animus ſatisfaciendi, cognita obligatione, vt colligitur ex dictis *caſ.* 28. *in fine*. 2. Etiam ſi pœnitens ex iuſta cauſa tacuiſſet in confeſſione caſum reſeruatum, ſi abſolutio fuit generalis, vt colligitur ex dictis *caſu* 28. Verſ. *ſi autem*, *& infra caſu* 34. Homobonus & alij.

Homob. 1. p. exam. tr. 5. q. 37.

CAS. XXXIII. *Vide ſupra poſt caſ.* 31.

CASVS XXXIV. & XXXV.

An, qui animo lucrandi, obtinuit abſolutionem à peccatis, & cenſuris reſeruatis, commutationem Votorum, & diſpenſationem irregularitatum in confeſſione inualida, ſit liber à reſeruatione, & à votis, ac irregularitatibus.

SI *deffectus contigit ex parte pœnitentis*, quia non integrè confeſſus eſt, vel non habuit dolorem, &c., & omiſit, ex parte ſua, opera, ac lucrum Iubilei; Sed confeſſarius recta intentione eũ abſoluit ab omnibus peccatis, & cenſuris, vota commutauit, & diſpenſauit ſuper irregularitatibus.

Roder. in ſum. p. 1. c. 184. & in bull. §. 9., Suar. to. 4. in 3. p. d. 31. Roderiq., Suarez, & alij tenent non remanere liberum ab vllo prædictorum. Tum quia ſicut confeſſione

ſione inualida non obtinetur Indulgentia: ita neq; prædicti fauores. Tum quia dicti fauores conceduntur tantum in ordine ad abſolutionem Sacramentalem veram. Vnde delegatus vi Iubilei non poteſt extra Sacramentum abſoluere; ſicut poteſt Superior, & ideo qui confeſſus eſt illi ficte, ſi abſolutus fuit generaliter à reſeruatis, remanet liber & ab oblitis, & à tacitis culpabiliter; non ſic abſolutus à delegato. Si tamen confeſſio fuit tantum informis, ſed valida in ratione Sacramenti, ait Suarez prædictos fauores obtentos valere, quia fuit verum Sacramentum.

Henriquez, & alii aſſerunt remanere liberum. Quia abſolutus à legitimo iudice (vt eſt Confeſſarius vi Iubilei electus) à cenſuris, & reſeruatione in confeſſione ficta, & inualida, remanet omnino liber à reſeruatione, ex Caietano, & aliis communiter: cum abſolutio ab excommunicatione, ablatio reſeruationis caſuum, votorum commutatio, & diſpenſatio irregularitatis per ſe non dependeat à contritione, aut ab abſolutione Sacramentali valida. Et remanere liberum etiam à reſeruatione peccati obliti, vel taciti ſcienter, ſi abſolutio fuit generalis: non tamen à reſeruatis commiſſis poſt abſolutionem inualidam. *Henriq. l. 7. c. 11. §. 4. & l. 6. c. 16. §. 5. Caiet. V. Caſus.*

Sed auctori videtur. I. Commutationem votorum, & diſpenſationem ſuper irregularitate, factas ante abſolutione à peccatis, ſi verè pœnitens intendebat obtinere Iubileum, fuiſſe validas, licet ficte ſit confeſſus, & non lucratus Iubileum. Ita Bonacina. Quia, infra *ſect. ſeq. caſ.* 38. prædicta validè fieri extra confeſſionem oſtendetur: eaq; ſemel facta ſemper tenere, etiamſi poſtea culpabiliter non obtineatur Iubileum, *ibidem caſu* 39. Prædicta enim facultas conceditur à Papa in ordine ad lucrum Iubilei, quod initio intendebat pœnitens lucrari, non ad confeſſionem. Etiam oblitorum votorum, & irregularitatum eſſe ſublatam reſeruationem, ſi commutatio, aut diſpenſatio fuit generalis, modo explicando *ſect. ſeq. caſ.* 44. ſecus non, ex ibidem dicendis. *Bon. de ſacr. d. 5. q. 7. P. 5. §. 5. n. 9.*

II. Valde etiam probabile eſſe, abſolutionem à cenſuris reſeruatis præmiſſam abſolutioni à peccatis, eſſe

validam, & tollere non ſolum vinculum cenſuræ, ſed etiam reſeruationem culpæ, eſto quod pœnitens fuerit inualide abſolutus Sacramentaliter à peccatis, vt poteſt conſtare ex dictis *caſu 24. propè finem*. Idem docent Manuel. Bonac., & alij. Quia abſolutio cenſurarum non pendet ab abſolutione peccatorum. Confirm. Quia ſi iſte, accepta abſolutione à cenſuris, fateretur fictionem, deinde rurſus abſolueretur tantum à peccatis abſq; reiteratione abſolutionis à cenſuris, eſſet abſolutus à cenſuris; Ergo etiam ſi abſolutio à peccatis fuit inualida: Etiam ab oblitis cenſuris inculpabiliter, immo doloſè tacitis remanere liberum, ſi generalem abſolutionem obtinuit, ita vt peccata, quibus cenſuræ reſeruatæ erant annexæ, amplius non ſint reſeruata, iuxta doctrinam S. Thomæ, Henriq., & aliorum.

Manuel. to. 1. qq. reg. q. 21. ar. 7.

S. Tho. in 4. d. 18. q. 2. ar. 5.

III. Peccatorum reſeruatorum abſq; cenſura reſeruationem, probabilius videri non tolli per abſolutionem illam Sacramentaliter irritam. Ita Roder. Bonac, & alij. Quia confeſſarius electus vi bullæ &c., cum non poſſit ſubdelegare, non poteſt tollere reſeruationem in foro conſcientiæ, niſi virtute abſolutionis validæ.

In praxi tamen non eſſe improbabile tolli etiam peccatorum reſeruationem iuxta ſententiam Henriquez, & aliorum. Quia ſi abſolutio illa non valet vt Sacramentalis, valet ſaltem vt ablatio reſeruationis, *iuxta reg. de ſponſ. impub. in 6., ſi non valet quod ago, vt ago, valet vt valere poteſt*. Ita expreſſe Comitolus. Et ſic iſte, elapſo Iubileo, poterit à quolibet Confeſſario à reſeruatis abſolui. Et facit, quia, ex Sylueſtro, & alijs, qui obtenta auctoritate à Superiore pro reſeruatis, confitetur fictè inferiori, remanet abſolutus à reſeruatione, licet non à culpa.

Comit. l. 1. reſp. mor. q. 30. n. 2.

Sylu. Confeſſio 1. §. 19.

CASVS XXXV.

Si vero defectus contigit ex parte Confeſſarÿ, qui non habuit intentionem requiſitam, vel caruit approbatione Epiſcopi iuxta tenorem Iubilei; ſed pœnitens acceſſit bona fide, ignorans inuincibiliter defectum confeſſarij, & intra tempus Iubilei præſtitit opera requiſita in ſtatu gratiæ, tunc,

Negant

Negant tolli reſeruationem Coriolanus, & alij. Tum quia per illam inualidam abſolutionem non fuit ſublata reſeruatio. Tum quia dicta facultas conceditur exercenda in confeſſione facta habenti auctoritatem, & intentionem, & intra debitum tempus, &c. Tum quia ſicut fictio, fraus, & dolus nemini debet patrocinari: ita nec huic pœnitenti deceptio Confeſſarii. *Coriol. p. 1. ſec. 2. ar. 18. n. 2.*

Sed Auctor ait, Primo valde probabile eſſe hunc pœnitentem obtinuiſſe Indulgentiam Iubilei. Prob. ex dicendis *ſect. 4. caſu 19. verſ. affirmant.* Quia cum confeſſio actualis ſit impoſſibilis, ſufficit contritio cum voto implicito confitendi, ſi reliqua præſtentur.

Secundo, pœnitentem detecto Confeſſarij errore, poſſe etiam elapſo Iubileo, à quocunq; Confeſſario expoſito obtinere prædictam abſolutionem, diſpenſationem, aut commutationem, ſi verè contritus intra debitum tempus reliqua, & vltimum opus Iubilei in gratia perfecit. Vt colligitur ex dictis *caſu 30.* vbi oſtenſum eſt, Iubileum ſemel obtentum debito tempore, dare ius omni tempore eligendi confeſſarium pro reſeruatis.

Eundemq; primum Confeſſarium poſſe eum de nouo abſoluere, etiam abſentem (non tamen à peccatis) obtenta approbatione, vel concepta recta intentione: Adhuc enim viget prior electio facta à pœnitente.

Suſtinendo autem, quod ille non ſit lucratus Iubileum defectu validæ abſolutionis; adhuc poſſe habita notitia erroris Confeſſarij, tanquam ante legitimè impeditum etiam elapſo tempore Iubilei, lucrari illud, & frui bullæ priuilegiis.

Hinc puer impubes, nondum idoneus ad ſacram communionem, quem confeſſarius noluit abſoluere ab excommunicatione ob percuſſionem clerici (cum tamen poſſet ab omni excommunicatione abſolui à proprio Epiſcopo) putans eum non eſſe habilem ad lucrandum Iubileum (cum verè ſit, & communio debeat illi commutari, *vt dicetur ſec. 4. caſ. 20.*) poteſt elapſo Iubileo abſolui ab eodem, vel ab alio confeſ-

ſario, & lucrari Iubileum. Quia fecit quod in ſe eſt, intra debitum tempus. Vnde vel ceſſauit reſeruatio, vel tanquam antea impeditus, poteſt de nouo frui Iubilei fauoribus. Ita expreſsè Leo.

Leo. p. 2. n. 144.

CASVS XXXVI., & XXXVII.

Quandonam quis vi Iubilei extraordinarij duarum hebdomadarum, poſſit ſibi eligere Confeſſarium; & abſolui à reſeruatis, ac votorum commutationem obtinere.

QVoad initium. Poteſt ſtatim poſt horam tertiam diei dominici, in quo dicto Symbolo Miſſæ maioris, fit Iubilei publicatio ab ordinario loci.

Immo etiam ante dictam publicationem, valde probabiliter ſufficere notitiam aliunde habitam de publicatione Romæ facta, infra *ſec. 4. caſ. 3.* probabitur.

CASVS XXXVII.

Quoad terminum. Si bulla præſcribit, vt qui prima, vel ſecunda hebdomada eccleſias viſitauerit, ieiunauerit, & confeſſus fuerit, atq; primo die dominico, vel ſecundo, aut alio dictarum hebdomadarum die communicauerit, &c. (vt regulariter in Iubileis dicitur) ſufficit confiteri die dominico primam, vel ſecundam hebdomadam terminante ante communionem. Ita Nauar., Henriquez, communis, & praxis. Quia Confeſſio præſcribitur præcipuè ob communionem dignè faciendam; Ergo &c. Confirm. Quia dicitur confiteri intra hebdomadam qui confitetur manè Dominicæ ante communionem.

Nau. de Ind. not. 19. n. 19. & de orat. maſcel. 95. Henriq. l. 7. c. 10. n. 8. litt. S.

Et ſic manè ſecundæ Dominicæ vſq; ad horam, qua licet communicare, poteſt dari abſolutio à reſeruatis, commutatio votorum &c. Tum quia nemo tenetur confiteri prius. Tum quia facultas extenditur ad omnia commiſſa ante obtentum Iubileum, *iuxta dicta caſu 15.*

Negant tamen Filliuccius, & alij poſſe validè tribui

Fill. to. 1. tr. 8. c. 10. n. 72.

bui abſolutionem à reſeruatis die dominico ſecundæ hebdomadæ; addentes confeſſionem fieri debere ante eundem diem. Prob. tum ex verbis textus; tum ex ſuppoſita declaratione Innocentii IX., & Clem. VIII. Et ſic facultas abſoluendi à reſeruatis expirat media nocte Sabbati. Facultas verò commutandi vota & alia opera, præter confeſſionem, durat eodem die dominico. Quia hæc facultas conceditur abſolutè, & poteſt exerceri extra confeſſionem: illa verò reſtringitur ad quatuordecim dies antè ſecundam dominicam, illis verbis *intra hoc tempus confiteantur*.

Verum Auctor exiſtimat, eum, qui prima hebdomada ieiunauit pro lucro Iubilei, poſſe valide confiteri, & abſolui à reſeruatis die dominico ſequenti, vt conſtabit ex dicendis *ſec.* 4. *caſ.* 8. *Verſ. & ſufficit*. Et ſi confeſſarius illi diſtulit communionem in alium diem ſecundæ hebdomadæ, licet iam ſemel fuerit abſolutus à reſeruatis; poſſe iterum abſolui, & eius vota commutari, ſi denuo inciderit. Quia adhuc durant facultates. Ita Sanchez, & alii. & colligitur ex dictis *caſu* 15., & ex dicendis *dicto caſu* 5. *Sanch. l. 4. ſum. c. 54. n. 28.*

Die quoq; dominico ſecundæ hebdomadæ ante obtentum Iubileum poſſe vota commutari. Ita Henriq. in terminis. Quia hæc facultas non eſt alligata confeſſioni, vt dictum eſt, & infra *ſec.* 2. *caſu* 38. patebit. *Henriq. l. c.*

Probabilius etiam eſſe, eodem die ante communionem poſſe valide confiteri, & abſolui à reſeruatis. Tum ob auctoritatem Doctorum primæ opinionis. Tum ob praxim Confeſſariorum etiam doctorum, & piorum. Tum quia Paulus V. id expreſſiſſe videtur in ſuis Iubileis. Tum quia, ex Nauar. dies ille dominicus, quoad hunc effectum, ſpectat ad ſecundam hebdomadam; dies enim publicationis non computatur intra duas hebdomadas; etiam ſi fieret ſummo mane; cum dies termini non computetur in termino in fauorabilibus. Tum quia facultas pro reſeruatis cenſetur durare donec Iubileum ſit obtentum, *ex dictis caſ.* 15. Tum demum quia non conſtat de d. declaratione Clem.

GA-

CASVS XXXVIII.

An, qui ſua culpa omiſit opera, & tantum circa finem Iubilei eligit Confeſſarium; poſſit abſolui à reſeruatis, & obtinere commutationem votorum: dilata conſecutione Iubilei, ſeu executione operum in aliud tempus.

Fill. l. c. n. 268., Bon de ſacr. d. 6. q. 1. P.5. n.36.

COmmuniter affirmant Filiuccius, Bonac., & alii, ſi intra duas hebdomadas ad pœnitentiam redeat. Quia tunc verè dicitur impotens, & eſt inuoluntariè impeditus. Et licet petens commutationem, vel dilationem ob id ſolum, quia non vult illo tempore lucrari Iubileum, cum commodè poſſit; non ſit capax diſpenſationis: ſecus tamen, ſi iam omiſiſſet opus, & pœniteret, vt in caſu. Regulariter enim in caſu cuiuſuis impedimenti datur Confeſſario facultas differendi, & commutandi omnia opera, etiam tempori addicta, vt ieiunium.

Pinel. de Ind. c.23.

Poteſt etiam differri abſolutio à reſeruatis, idq; in dicto caſu congruentius, quidquid Pinellus dicat.

Henriq. l. c. n. 8.

Poſſunt etiam commutari reliqua opera omiſſa: excepta confeſſione, vt dicetur *ſec. 4. caſ. 7. Verſ. omnia vero*. Vnde Henriquez dicens poſſe commutari confeſſionem, vel male ſentit, vel accipitur pro differri, vel pro incapacibus abſolutionis, *de quibus eadem ſec. 4. caſ. 22. §. 1. & 2.* Et tunc fore melius differre omnia ait Filiuccius. Reliqua poſſunt fieri die ipſo dominico.

Hinc 1. Confeſſarius pœnitenti, qui ieiunauit ſtatutis diebus, Eccleſiaſq; viſitauit, & die Sabbati confitetur, ſi dubitat probabiliter permanſurum in occaſione peccati, ſi illum tunc abſoluat; poteſt differre abſolutionem, & communionem vltra tempus

ſtatutum

Digitized by Google

ſtatutum per aliquot hebdomadas, donec reddatur moraliter certus de ablata occaſione, & quod non reincidet; & poſtea eum à reſeruatis abſoluere, & talis pœnitens conſequetur Iubileum. Quia fuit legitima cauſa differrendi. Ita Vega, qui refert ſic tres Pontifices reſpondiſſe Toleto. *Vega 2. p. ſum. c. 7. caſ. 19.*

II. Commutatio operum poteſt à Confeſſario fieri etiam poſt tranſactum tempus operis, v. g. ieiunium ex cauſa, vel obliuione, vel ignorantia, vel cum culpa omiſſum ſtatutis diebus, poteſt mutari etiam die dominico in aliud opus. Tunc enim pœnitens cenſetur impotens. *Vide infra ſec. 4. caſ. 7.*

CASVS XXXIX.

An, qui peractis operibus, accedit ad Confeſſionem circa finem Iubilei; quem Confeſſarius præ temporis anguſtia nequit integrè audire; poſſit tunc abſolui à reſeruatis, ſeu liberari à caſuum reſeruatione, dilata abſolutione peccatorum in aliud tempus, quo poſtea conſequatur fructum Iubilei.

REctè etiam affirmant poſſe Henriquez, & Neoterici communiter. Quia iuriſdictio ſemel habita, re non integra, non expirat, quouſq; cauſa finiatur, præſertim ſi ex partium conſenſu prorogetur, vt in hoc caſu. Vnde addit Henriquez, cæpta confeſſione intra debitum tempus, poſſe differri etiam totam abſolutionem à reſeruatis commiſſis ante prorogationem. Et tutius tunc eſſet, vtendo facultate Iubilei, prorogare tempus præſcriptum ad faciendam confeſſionem, & reliqua opera. Quia eſt morale impedimentum. Ita etiam docet Bonacina. *Henriq. l. 7. c. 11. litt. G.* *Henriq. l. c. litt. H.* *Bon. d. 6. q. 1. P. 5. n. 36.*

Dubium eſt, An à reſeruatis commiſſis, & votis emiſſis tranſacto Iubileo, vel poſt prorogationem, poſſit tunc abſolui, & commutari.

Licet

Sanctarel. c. 8. dub. 7. Leo. p. 2. n. 188.

Licet negent Sanctarellus, & Leo. Quia facultas videtur reſtricta ad incidentia ante finitum tempus Iubilei: Probabilius tamen eſt poſſe abſolui à reſeruatis, & commutari ſuper votis commiſſis poſt prorogationem, ante abſolutionem, ſeu ante conſecutionem Iubilei. Quia pœnitens habet ius ad tale beneficium, donec conſequatur Iubileum, *vt dictum eſt caſu 14.* cuius gratia conceditur illud beneficium; alioquin ex obedientia confeſſario præſtita damnum amiſſionis Iubilei reportaret. Confirm. Quia Iubileum eſt fauorabile animæ, ideo ampliandum. Idem probabile dicunt Sanctarel., & Leo.

CAS. XL. & XLI. *Vide ſupra poſt Caſ. 15.*

Finis primæ Sectionis.

SE-

Digitized by Google

SECTIO SECVNDA
DE
FACVLTATE DISPENSANDI ſuper votis, & illa commutandi.

CASVS I.

An in Iubileis ſoleat Confeſſario concedi facultas diſpenſandi ſuper Votis, & illa commutandi, & quid ſint iſti actus.

IN Iubileo Anni Sancti conceditur facultas diſpenſandi, & commutandi. At in extraordinario ſola facultas commutandi.

An in Iubileo, nulla facta mentione facultatis circa vota, cenſeatur tamen conceſſa, Vide ſupra *ſect. præced. caſ.* 16.

Diſpenſatio voti, eſt relaxatio vinculi voti ex iuſta cauſa auctoritate Superioris Eccleſiaſtici, vel eius vicemgerentis. Ita Sommiſtæ communiter.

Commutatio eſt ſubrogatio operis honeſti loco alterius per votum promiſſi, eodem vinculo manente. Et eſt triplex, in melius, in æquale, in minus. Saltem ad commutationem in minùs requiritur auctoritas Superioris Eccleſiaſtici, vel eius vicemgerentis.

Igitur per diſpenſationem tollitur vinculum; per com-

Sanctarel. c. 8. dub. 7. Leo. p. 2. n. 188.

Licet negent Sanctarellus, & Leo. Quia facultas videtur reſtricta ad incidentia ante finitum tempus Iubilei: Probabilius tamen eſt poſſe abſolui à reſeruatis, & commutari ſuper votis commiſſis poſt prorogationem, ante abſolutionem, ſeu ante conſecutionem Iubilei. Quia pœnitens habet ius ad tale beneficium, donec conſequatur Iubileum, *vt dictum eſt caſu* 14. cuius gratia conceditur illud beneficium; alioquin ex obedientia confeſſario præſtita damnum amiſſionis Iubilei reportaret. Confirm. Quia Iubileum eſt fauorabile animæ, ideo ampliandum. Idem probabile dicunt Sanctarel., & Leo.

CAS. XL. & XLI. *Vide ſupra poſt Caſ. 15.*

Finis primæ Sectionis.

SECTIO SECVNDA

DE

FACVLTATE DISPENSANDI ſuper votis, & illa commutandi.

CASVS I.

An in Iubileis ſoleat Confeſſario concedi facultas diſpenſandi ſuper Votis, & illa commutandi, & quid ſint iſti actus.

IN Iubileo Anni Sancti conceditur facultas diſpenſandi, & commutandi. At in extraordinario ſola facultas commutandi.

An in Iubileo, nulla facta mentione facultatis circa vota, cenſeatur tamen conceſſa, Vide ſupra *ſect. praecd. caſ.* 16.

Diſpenſatio voti, eſt relaxatio vinculi voti ex iuſta cauſa auctoritate Superioris Eccleſiaſtici, vel eius vicemgerentis. Ita Sommiſtæ communiter.

Commutatio eſt ſubrogatio operis honeſti loco alterius per votum promiſſi, eodem vinculo manente. Et eſt triplex, in melius, in æquale, in minus. Saltem ad commutationem in minus requiritur auctoritas Superioris Eccleſiaſtici, vel eius vicemgerentis.

Igitur per diſpenſationem tollitur vinculum; per com-

commutationem obligatio ab vna materia transfertur in aliam; etſic, cui commutata eſt peregrinatio in ieiunium, tenetur hoc adimplere ex vi voti, & eſt ſacrilegus ſi omittat. Ita Sanchez, & alij.

Sanch. l. 4. ſum. c. 55. n. 2.

Tunc autem commutatio vocatur redemptio, ex Leſſ., quando votum perſonale mutatur in reale.

Interpretatio, ſeu declaratio non ſupponit obligationem, ideo poteſt à perſona priuata fieri, quia eſt actus ſcientiæ: at diſpenſatio illam ſupponit, & eſt actus iuriſdictionis. Ita Leſſ., Sanch., & alij.

Leſſ. l. 2. c. 40. dub. 8. & dub. 12. Sanch. c. 37. n. 2.

Irritatio eſt caſſatio voti facta ab eo, à quo votum pendet vel ratione materiæ, vel ſubordinationis vouentis, vt votum impubis, aut religioſi. Vnde irritatio non eſt actus auctoritatis Eccleſiaſticæ, nec requirit aliam cauſã, quam voluntatẽ irritantis, ex Nauarro.

Nau. in ſum. c. 12. n. 63.

CASVS II.

An facultas diſpenſandi, vel commutandi, vbi non exprimitur, cenſeatur comprehenſa in generali delegatione abſoluendi à caſibus, & cenſuris reſeruatis.

NEgatiuè reſpondetur. Ita Homob., & alij, & à fortiori relati *ſec. præced. caſ. 11. in prima opinione*. Quia vota non ſunt propriè caſus, neq; cenſuræ; nec abſoluuntur, ſed diſpenſantur.

Homob. 1. p. exam. tr. 7. q. 123.

Hinc, etſi in mortis articulo quilibet Sacerdos poſſit abſoluere à peccatis, & cenſuris. ex Trid. ſeſs 14. Quia id eſt neceſſarium ad ſalutem; non tamen commutare, aut diſpenſare ſuper votis, quod non eſt neceſſe. Ita Nau., & alii.

Nau. l. c. n. 29.

CASVS III., ET IV.

An delegata poteſtate diſpenſandi ſuper Votis, cenſeatur delegata & illa commutandi: & è contra.

QVoad primum. Negant Nauar., Sanchez, & alii. 1. Quia, ſi priuilegium aliquid operatur vltra

ius,

ius, in reliquis eſt reſtringendum, licet ſit fauorabile: at facultas diſpenſandi per ſe poteſt aliquid operari &c. 2. Quia ſunt diuerſæ facultates. 3. Quia maior peritia requiritur ad commutandum in æquale, quam ad tollendum vinculum, vel mutandum in minus. 4. Quia commutatio non continetur in diſpenſatione, ſicut pars in toto, aut ſpecies in genere. 5. Dato quod commutatio ſit pars diſpenſationis, adhuc non valet regula *iur. in 6. cui licet plus, licet minus*, quando plus licet cum limitatione, at facultas diſpenſandi datur cum limitatione, ſi ſubſit cauſa: commutatio verò etiam ſine cauſa valet. 6. Quia, cum ab habente vtramq; facultatem aufertur illa commutandi, non eo ipſo cenſetur ablata, & altera diſpenſandi. 7. Quia priuilegium diſpenſandi poteſt concedi ſine facultate commutandi. Admittunt tamen Azorius, & Sanchez, delegatum ad diſpenſandum poſſe, immo debere partim diſpenſare, partim commutare, & ſic aiunt obſeruari à Papa in diſpenſationibus.

Nau. in man. c. 12. n. 19. & de Indulg. not. 27. n. 1. &c., Sanch. de matr. l. 8. d. 2. n. 15. & in ſum. l. 4. c. 53. n. 4.

Azor. p. 1. l. 11. c. 10. q. 4.

Sed magis communiter, & probabilius affirmant alii in delegata facultate diſpenſandi contineri facultatem commutandi ex cauſa; Ita Syluester, Roderiq. &c. Prob. ex præallegata regula, *cui licet plus, licet & minus*. Quæ valet ſi minus ſubordinatur maiori, ſeu in eo continetur, vti imperfectum in perfecto, vel pars in toto, vel ſpecies in genere; etſic qui poteſt remittere totum debitum, poteſt & partem: at commutatio eſt quid minus, & quaſi imperfecta diſpenſatio, & continetur in ea vt pars in toto, vel ſpecies imperfecta in ſuo genere: nam per diſpenſationem tollitur vinculum voti ſimpliciter; per commutationem vero tantum ſecundum quid; quia ab vna in aliam materiam transfertur; Ergo &c. idq; niſi delegans aliter expreſſiſſet. Confirm., quia vt plurimum diſpenſationi miſcenda eſt aliqua commutatio, ſaltem in minus, præſertim tempore Iubilei: etſi in minus, cur non item in æquale? quæ differunt ſolum vt maior, vel minor relaxatio.

Sylu. Votum 4. n. 3. Roder. in bull. §. 9. n. 113. & to. 2. ſum. c. 102. n. 4.

Et fauent reſponſiones ad rationes in contrarium.

Nam

Digitized by Google

Nam priuilegium diſpenſandi eſt ampliandum, vti fauorabile, ſi non ei, cum quo diſpenſatur, certè illi, cui conceditur. Leſs. &c. Item eadem peritia ſufficit ad prudenter tam diſpenſandum, quam commutandum. Deinde commutatio poteſt fieri iudicio prudentis, & docti viri. Ideo ablata vna, non cenſetur ablata & altera; quia ablatio eſt odioſa, ex Nauarro: licet probabile ſit, ſublata expreſsè facultate commutandi, cenſeri ſublatam facultatem diſpenſandi, vt docet Suarez.

Leſſ. l. 2. de iuſt. c. 42. n. 60.
Nau. d. not. 27. n. 4.
Suar. to. 2. de relig. l. 6. c. 12. n. 16.

CAS. IV.

Quoad ſecundum è contra. Facultatem delegatam commutandi continere & facultatem diſpenſandi, tanquam regulam generalem ſtatuunt Syluester, Sotus, & alij.

Sylu. l. c. Sot. l. 7. de iuſt. q. 4.
Nau. c. 12. ſum. n. 79. & d. not. 27.

Sed oppoſitum, niſi aliter explicetur, tenent Nauarrus, Corduba, & alij magis communiter. Quia cui conceditur minus, vt eſt commutare vota, non ideo cenſetur conceſsũ maius, vt eſt in eis diſpenſare.

Et hæc poſterior opinio, intellecta de diſpenſatione propria, nempe de totali relaxatione vinculi (ſecus de impropria, & partiali, vt ex dictis, & dicendis patet) eſt probabilior, & in praxi ſeruanda.

Hinc Parochi, & alij ſimplices Confeſſarij ſeculares, vi Iubilei, regulariter poſſunt tantum commutare vota, non vero diſpenſare. Regulares verò ferè omnes, vi ſuorum priuilegiorum habent facultatem, & commutandi vota non reſeruata, & in eis diſpenſandi. Ita Azor, & alij.

Azor. 1. p. l. 11. c. 19. q. 20.

CASVS V.

An delegata facultate diſpenſandi in Votis, vel illa commutandi abſq; mentione iuramentorum; poſſint diſpenſari, vel commutari Iuramenta promiſſoria; & Vota iurata.

NOta I. Quod differunt Votum, & Iuramentum ſic. Votum eſſentialiter eſt promiſſio directè facta

facta Deo. Iuramentum autem eſt conteſtatio veritatis per Deum, ſeu inuocatio Dei in teſtem veritatis, vel promiſſionis factæ, etiam homini. Item, licet Votum, & Iuramentum ſpectent ad virtutem religionis: diuerſimodè tamen; Nam obligatio Voti naſcitur ex fidelitate Deo debita, vt ſoluamus ei promiſſa: obligatio autem Iuramenti ex reuerentia Deo debita, vt ex parte noſtra non reddamus eum teſtem falſi. Hinc S. Thomas, & communiter Teologi, contra Maiorem, inferunt maiorem eſſe obligationem Voti, quam iuramenti non tam promiſſorij, ſed etiam aſſertorij (quidquid ſecus velint Suarez,& alii). Quia erga Deum plus obligat fidelitas, quam reuerentia communi modo debita. Præterea frangens votum cum effectu negat Deo id, quod illi ex fide debetur; at periurius tantum fingit Deum eſſe mendacem; & ſic in priori magis contemnitur Deus, quam in poſteriori; Intellige voto quantum ad naturam Voti, & Iuramenti vt ſic. Nam ratione grauitatis materiæ, vel aliunde, fractio iuramenti poteſt eſſe grauius crimen, quam fractio voti; puta iuramentum ſoluendi decem millia aureorum, reſpectu voti eleemoſinæ decem numorum.

S. Tho. 2. 2. q. 89. ar. 8. in com. Mai. in 3. d. 38. q. 4. dub. 1. Suar. to. 2. de relig. l. 2. de iuram. c. 3.

II. Iuramentum pium poſſe fieri, Vel abſq; Voto, vt cum quis Deum affert ſolum in teſtem, non offerens illi materiam iuratam: Vel cum Voto; idque quatuor modis. 1. Si prius iuret, deinde idem opus voueat. 2. Si prius iuret, & elapſo tempore, nihil cogitans de iuramento, & independenter ab illo, ac tantum concomitanter idem opus voueat. 3. Si prius voueat, deinde voto addat iuramentum. 4. Si poſt Votum factum, nihil cogitans de illo, ac indepedenter, & tantum concomitanter iuret opus voto promiſſum. Cum Iuramentum eſt abſq; Voto, non includit formaliter promiſſionem, ſed eſt ſimplex aſſertio operis faciendi, eſtq; formaliter vnum tantum vinculum. Si vero ſit cum Voto eiuſdem materiæ, ineſt formaliter promiſſio, & ſunt duo vincula; Ita colligitur ex Azorio, Sanch.,& alijs. Et licet Iuramenta pia poſſint aliquando ſeparari à Voto, vt cum iurans caret inten-

Azor. 1. p. l. 11. c. 10. q. 2. Sanch. l. 3. Sum. c. 19. n. 6. 11. n. 12. & l. 4. c. 53. n. 18. & l. 8. de matr. d. 13. n. 4.

Digitized by Google

intentione promittendi Deo; v. g. iurans ingreſſum religionis ex deſperatione, abſq; motiuo Dei; quod iuramentum dicitur imperfectè promiſſorium, & obligat Deo, non vt creditori, ſed vt teſti tantum: Regulariter tamen fiunt ſimul cum Voto, ex Sanch. &c. Quia ordinariè fiunt cum promiſſione. Dignoſcuntur autem ex intentione iurantis, ſin minus ex circunſtantijs, puta, an opus fuerit iuratũ intuitu diuini honoris, & tunc eſt cum voto; vel an tantum ad confirmandam voluntatem ſuam, & eſt ſine voto. In dubio antem præſumitur pro Voto, ex Suarez. His præmiſſis.

Suar. de relig. to. 2. l. 2. c 12. n. 18. & l. 6. c. 14. n. 19. & l. 2. de iur. c. 2. nu. 6.

Nauarrus, Valentia, & alij negant omnino facultatem delegatam diſpenſandi in votis, aut illa commutandi, extendi ad Iuramenta pia eiuſdem materiæ; aut ad Vota iurata, quocunq; modo Iuramentum ſe habeat ad Votum. 1. Quia tale Iuramentum videtur continere duo vincula, vnum expreſſum iuſiurandi; alterum implicitum promiſſionis: at duo vincula ſunt fortiora vno &c. 2. Quia Votum, & Iuramentum diuerſimodè ſpectant ad religionem, vt dictum eſt; & ſic facultas vnius non extenditur ad aliud. 3. Quia talia priuilegia liberaliter conceſſa, non ſunt extendenda vltra proprietatem verborum: at aliud eſt Votum, aliud Iuramentum, ex dictis &c. 4. Quia etſi Votum ſit maius vinculum, quam Iuramentum: tamen conceſſo Voto, non eo ipſo cenſetur conceſſum Iuramentum &c. 5. Quia per ſpeciale priuilegium conceditur à Papa facultas diſpenſandi, aut commutandi Iuramenta, aut Vota iurata, vti datum eſt à Paulo III., & Greg. XIII. Societati Ieſu.

Nau. in man. c. 27. n. 275. Val. to. 3. d. 6. q. 6. P. 4.

Rodriq., Henriq. &c. tenent facultatem delegatam circa Vota extendi ad Iuramenta pia eiuſdem materiæ facta ſine Voto: non autem ad Vota iurata. Prob. hæc ſecunda pars 1. rationibus allatis *in præced. ſententia*. 2. Quia non eſt neceſſe, vt ſublato Voto, ceſſet etiam Iuramentum pium eiuſdem rei, poteſt enim auferri promiſſio, quæ eſt materia Voti, & remanere vinculum Iuramenti, v. g. Votum ſoluendi vſuras eſt irritum; at Iuramentum manet *c. debitores de iure iur.*

Rod. in bull. §. 9. in ſum. & de regul. &c. Henriq. l. 7. c. 30. §. 5.

Alij

Alij, tacito nomine apud Azorium, aſſerunt dictam poteſtatem delegatam circa Vota, non extendi ad Iuramenta pia eiuſdem materiæ, independenter facta, ob rationes prædictas: ſed ad facta in confirmationem Voti.

Sanchez, Layman, & nonnulli alij ſuſtinent delegatam poteſtatem circa Vota, extendi ad Iuramenta pia eiuſdem materiæ abſolutè facta, & ad Vota iurata, ſi Iuramentum dependeat à Voto, ſeu confirmet Votum. non autem ſi tantum concomitanter, *modo explicate 2. notab.* Prob. hæc tertia pars. Quia in tali caſu ſunt duo vincula diuerſę ſpeciei, independentia vnum ab alio. In dubio tamen præſumitur Iuramentum factum ad confirmandum Votum, & ad illud extendetur dicta facultas.

Sanch. de matr. l. 8. d. 2. nu. 23. & ſum. l. 4. c. 53. nu. 20. Laym. l. 4. tr. 3. c. 11. nu. 3.

Sed probabilior opinio affirmat præfatam facultatem delegatam circa Vota, extendi tum ad Iuramenta pia abſolutè facta; tum ad Vota iurata ex propoſito; tum etiam ad Vota iurata, tametſi Iuramentum, & Votum eiuſdem materiæ concomitanter ſe habeant. Ita Suarez, Pontius, & alij.

Suar to. 2. de relig. l. 6. de voto c. 14. à num. 19. Pont. de matr. l. 8. c. 11. n. 4. & 5.

I. pars prob. 1. Quia conceſſo maiore, cenſetur conceſſum minus, per regulam caſu tertio allegatam, *cui licet plus &c.* Quæ ratio reprobatur à Sanchez, quia Iuramentum non eſt pars, aut ſpecies Voti; Ideo prob. 2. communiter. Quia Voti, & Iuramenti pij, quoad diſpenſationem, & commutationem, eſt par ratio, cum ambo ęquiparentur quoad vinculum; tota enim obligatio, & materia vtriuſq; ordinatur ad ſolum Deum; Ergo facultas circa Vota extenditur ad tale Iuramentum, & è contra; & quod de vno diſponitur, cenſetur diſpoſitum de altero &c. Confirm. 1. Nam ob hanc paritatem rationis, & obligationis, communis ſententia, & praxis eſt, quod Papalis reſeruatio votorum (puta religionis &c.) extendatur ad reſeruationem piorum Iuramentorum eiuſdem materiæ, Ita Caiet. & alij contra Nau. & alios: Ergo multo magis delegatio dictæ facultatis in Votis, eſt extendenda ad Iuramenta prædicta; cum hæc extenſio facultatis ſit fauorabilis, illa autem reſerua-

Caiet. 2. 2. q. 89. ar. 9. Nau. l. 2. conſ. 1. de iur.

ſeruationis, odioſa. 2. Quia ob eandem paritatem, aiunt Suar. Sanchez, & alii, quod ſicut per profeſſionem extinguuntur omnia Vota, ita & omnia Iuramenta pia.

Suar. l. c. n. 6. Sanch. l. c. de matr. n. 18. & 19.

II. pars prob. Quia tunc Iuramentum eſt acceſſorium Voto; Vnde hoc ſublato, quod eſt principale, ceſſat Iuramentum, quod eſt acceſſorium, & confirmatorium voti. Semper enim votum, & omnis alia promiſſio, licet iurata, retinet naturam ſuam.

III. pars prob. 1. Quia, vt mox tactum eſt, Iuramentum eiuſdem materiæ non mutat naturam Voti; neq; è contra; idcirco neq; facit vt ſit reſeruatum, quod aliàs non erat; Sicut ex repetitione eiuſdem Voti, vel Iuramenti, ſemper manent eadem; Ergo qui poteſt diſpenſare, vel commutare Votum, aut Iuramentum eiuſdem materiæ ſeorſim, poteſt etiam, quando circa eandem materiam coniunguntur ſiue dependenter, ſiue tantum concomitanter; Et quidem poteſt, ſiue prius auferendo Votum, deinde Iuramentum, aut è contra; ſiue vtrumq; ſimul, quaſi concedendo duas diſpenſationes, aut commutationes, ſiue quia Voto ſublato, Iuramentum eiuſdem materiæ per ſe ceſſat, vt dictum eſt. 2. Quia ſi dicta facultas ſe extendit ad Vota iurata, quando Iuramentum eſt acceſſorium, vt probatum eſt; Ergo etiam quando ſe habet concomitanter, quia moraliter non eſt maior obligatio vtrouiſmodo fiat. 3. Quia etſi Votum, & Iuramentum eiuſdem materiæ ſint duo vincula ſpecie diuerſa: in ordine tamen ad diſpenſationem, & commutationem reputantur quaſi vnum, & eiuſdem rationis; nec vnum addit alteri niſi grauitatem extenſiuam, ideſt aliud vinculum.

Et hinc facile ſoluuntur obiecta in alijs ſententiis; præſertim ſi addas; Priuilegium conceſſum in fauorem particularium eſſe odioſum, & reſtringendum: at conceſſum in fauorem publicum (tametſi alicui particulari ſit conceſſum) eſſe fauorabile, & ampliandum. Talis eſt facultas circa Vota, regularibus conceſſa, & multo magis in Iubileis, ideo amplianda. Ita Leſſius, & alii contra Sanchez. Item priuilegium

Leſſ. l. 2. c. 42 dub. 12. n. 59. Sanch. l. 5. n. 7.

circa

circa Iuramenta, & Vota iurata, conceſſum Societati, fuit ad maiorem ſecuritatem, non ad neceſſitatem. Demum Iuramentum ſoluendi vſuras manet, licet ſit irrita promiſſio, quia non eſt ei acceſſorium, quamuis videatur.

Hinc 1. Facultas delegata circa Iuramenta pia, extenditur ad Vota eiuſdem materiæ, etiam ſi data eſſet cum verbis *ſine præiudicio tertij*, quia reſpectu Dei nullum eſt præiudicium; etiam ſi data eſſet abſq; expreſſa mentione Votorum. Immo ſi facultas delegata circa Vota, eſſet limitata ad vnum Votum, adhuc poſſet tolli Iuramentum eiuſdem materiæ, illi non ſolum acceſſoriè, ſed etiam concomitanter adiunctum. Ita Sanchez.

Hinc etiam, Valet diſpenſatio impetrata, tam ab eo, qui, emiſſo ſolo Voto, vel ſolo Iuramento pio, falsò expreſſit vnum loco alterius, quia quoad hoc cenſentur vnum; quam etiam ab eo, qui, emiſſo Voto iurato, expreſſit etiam dolosè ſolum Votum, aut ſolum Iuramentum; quia tunc ſublato Voto, quod ſolum indiget diſpenſatione, ceſſat Iuramentum; eaq; falſitas in his duobus caſibus non eſt circa ſubſtantialia diſpenſationis, ideo non reddit eam ſubreptitiam. Ita Sanch. Si autem emiſit Votum, & Iuramentum independenter, licet neget Sanchez, probabile etiam eſt ſufficere ad validitatem, ſolam expreſſionem Voti, quia eo ſublato ceſſat iuramentum, vt dictum eſt.

Sanch. dicto c. 53. n. 21.

Sanch. ibid. nu. 24.

CASVS VI.

An poſſint commutari, vel relaxari Iuramenta, per qua nullum ius parti acquiritur, qualia ſunt adiecta contractui turpi, vel iniuſto ex parte creditoris, vt iuramentum ſoluendi vſuras, aut metu extortum.

NEgant Suarez, Sanchez (licet oppoſitum probabile ſentiat), & alii; etiamſi eſſet delegata facultas ad Vota iurata, qualis eſt conceſſa regularibus, *de*

Suar. to. 2. de relig. l. 6. de voto c. 14. n. 15. & de iuram. l. 2. c. 41. n. 13. Sanch. de matr. l. 1. d. 32. n. 17. & ſum. l. 4. c. 53. n. 13.

Digitized by Google

qua ſupra caſu præced. Quia talia Iuramenta nullam rationem, aut ſimilitudinem Voti habent. Et licet per illa nullum ius homini, cui fiunt, acquiratur: non tamen fiunt pietatis intuitu, ideo &c.& priuilegia regularium intelliguntur de Votis iuratis intuitu pietatis emiſſis.

Ledeſ. de matr. q.47. ar. 3. dub.3. Valde tamen probabilis eſt affirmatiua ſententia; Quam tenet expreſsè Ledeſma. Quia, cum per talia Iuramenta nulla obligatio homini acquiratur, neq; ſecundario, ex communi DD.: ſed tota Deo, qui in teſtem adducitur, & ipſe ſolus efficiatur creditor, ita vt ſolum eius intuitu ſint ſeruanda; induunt rationem Voti, eiq; æquiparantur: Et licet non ſint Iuramenta facta Deo, ſed homini: quoad obligationem tamen cenſentur facta Deo; Ergo &c.

CASVS VII.

An Vota in fauorem tertij facta.

Sanch. ſum. l.4.c.41.n.6. SI Vota nondum ſint acceptata. Licet quidam apud Sanchez negent poſſe relaxari, aut commutari abſq; conſenſu illius tertii, in cuius gratiam ſunt facta. Quia ille acquiſiuit ius ſaltem implorandi officium iudicis, quo compellatur vouens, vel iurans ad executionem; & alioquin fieret ei iniuria.

Rod. to. 1. qq.reg. q.63. ar. 4. & p.2. ſum. c.101. n.6. Sanch. l.c. n.8. Probabilius tamen affirmant Rodriq., idem Sanch. & alii communiter, non ſolum ab Epiſcopo, ſed etiam à delegato, poſſe relaxari, aut commutari ſine prædicto conſenſu. Quia cenſentur principaliter facta in honorem Dei; cui propriè acquiritur ius; non illi Tertio, à quo nondum fuerunt acceptata, nec ab alio eius nomine; nec fit eidem Tertio præiudicium, cum abſq; iniuria, & culpa careat illo commodo. Quæ ratio idem conuincit de ſimilibus Iuramentis piis ſine Voto factis in fauorem Tertii, nondum acceptatis. Quia æquiparantur Votis, vt oſtenſum eſt *caſu 5. & confirmant dicta caſu præced. fine*. Ratio autem in contrarium, tantum probat dari actionem in iudicio ante diſpenſationem.

Et

Digitized by Google

Et prædicta procedunt ſiue Votum, & Iuramentum fuerint immediatè facta Deo, vt *Promitto vel iuro Deo me daturum calicem tali Eccleſiæ*: ſiue immediatè Tertio, & mediatè Deo, vt *Promitto, vel iuro daturum tali Eccleſiæ &c.* Quia ſemper cenſentur facta in honorem Dei, cui ſoli ius acquiritur ante acceptationem. Immo etiam ſi promiſſio ſit directa in aliquem Sanctum, puta conſtruendi Eccleſiam in eius honorem. Cauendum tamen eſſe, monet Auctor, ne ex commutatione talium Votorum, vel Iuramentorum oriatur ſcandalum, vel offenſio animarum.

Quodſi Vota, aut Iuramenta ſint ab eodem Tertio, vel ab alio eius nomine acceptata; neq; per Iubileum, neq; per Epiſcopum poſſunt relaxari, aut commutari abſq; conſenſu eiuſdem Tertii, cui ſecus fieret præiudicium verum. Quia per acceptationem verè acquiſitum eſt ius illi Tertio.

Hinc Votum, aut Iuramentum in fauorem Tertii; Si facta ſint ſoli Deo, vt, *Promitto Deo me daturum pauperi &c.*, etiam acceptante paupere; poſſunt & ab Ordinario, & à vi Iubilei, vel alitèr ad diſpenſandum & commutandum Vota delegato, ex legitima cauſa relaxari, vel commutari abſq; conſenſu pauperis. Quia tunc ius acquiritur Deo ſoli, non pauperi, qui tunc ſe habet ſolum vt materia circa quam.

Si autem facta ſint Deo, & homini, vt, *Promitto me tibi pauperi daturum &c.*, tunc à delegato non poſſunt. Quia eius facultas intelligitur de Votis, vel Iuramentis Deo factis, aut etiam homini, ſed nondum acceptatis. Ab Epiſcopo autem, aut alio ordinario non repugnat ex vi poteſtatis, quod poſſint; ſiue ſeorſim, ſiue coniunctim Deo, & homini facta ſint; facilius tamen datur cauſa ſi ſeorſim, quam ſi coniunctim ſint facta. Ita docent Sanchez, & alii. *Sanch. in ſum. l. 4. c. 41.*

Quod ſi Votum, & Iuramentum facta Deo, & homini, vel loco pio, iiſdem acceptantibus; ſint facta principaliter ob honorem Dei, & homo ille, vel locus ſint ſolum, vt materia circa quam; Quamuis aliqui apud Sanchez abſolutè affirment ex iuſta cauſa poſſe ab Ordinario, vel delegato commutari, aut relaxari *Sanch. n. 16.*

abſq; conſenſu Tertii. Quia reſpicitur præcipuus finis & quia talis promiſſio oritur præcipuè ex religione; *Idem n. 18.* Et ipſe Sanchez idem teneat, non obſtante acceptatione, ſi facta ſint principaliter ab honorem Dei, ſine reſpectu ſecundario vtilitatis illius Tertii: Secus verò ſi facta ſint cum illo reſpectu ſecundario; & in dubio cenſendum, habitum eſſe præfatum reſpectum.

Probabilius tamen cenſet Auctor poſt acceptationem, abſq; conſenſu dicti Tertii non poſſe tale Votum, aut Iuramentum relaxari, aut commutari, quouiſmodo ſint facta. Ita expreſsè Vega, & Valerus. Quia alioquin fieret præiudicium, & iniuria illi Tertio, cui per acceptationem acquiſitum eſt ius, ita quod ſi ſint teſtes, poſſint in iudicio agere. *Veg. 2. p. c. 126. caſ. 115. Valer. V. votũ diff. 1. n. 2.*

Promiſſio autem à loco pio acceptata, poteſt relaxari à Superiore abſoluto eiuſdem loci, vt docet Roder. Sed ad acceptandam promiſſionem nomine loci pij, ſufficit quilibet priuatus, ex Valero. *Rod. 2. p. ſum. c. 101. n. 6.*

CASVS VIII.

An poſſint commutari, vel diſpenſari Vota reſeruata, & quæ. Vbi de Votis Papæ reſeruatis, & de varijs modis, quibus poteſt delegari talis facultas.

VOta Papæ reſeruata ſunt quinq; ſcilicet Religionis approbatæ, Caſtitatis perpetuæ, Peregrinationis in Hyeruſalem, Ad S. Iacobum Compoſtellanum, & ad limina Apoſtolorum Petri, & Pauli. Communiter DD.

Arrag. 2. 2. q. 88. ar. 12. concl. 2. Ex quibus Votis, ſolum Vltramarinum putant Arrag. & alii, iure antiquo eſſe expreſsè reſeruatum; cætera verò per extrau. Sixti IV., vbi omnia recenſentur, & excommunicantur præſumentes ea commutare prætextu facultatis eiuſdem Sixti, nõ vero virtute alterius, vel nullius priuilegij. Leſſius, & alij dicunt ſolum Vltramarinum iure canonico reſeruari, cætera tantum ex ſtylo curiæ, vel ex conſuetudine. *Leſſ. l. 2. de iuſt. c. 40. n. 104.*

Votum

Votum Vltramarinum editum, ſiue ſolius deuotionis cauſa (quo caſu nequit impleri abſq; Papæ licentia ſub pœna excomm. latæ ſententiæ eidem Papæ reſeruatæ, ex S. Ant., & aliis) ſiue ad ferendum eidem loco ſubſidium; Licet Panorm., & alii dicant priori modo eſſe reſeruatum, non vero poſteriori: longè tamen probabilius eſt vtroq; modo factum, eſſe Papæ reſeruatum; ſi non iure antiquo, ſaltem ex conſuetudine, ſtylo curiæ, & praxi. Et idem iudicium eſt de peregrinatione Romana, & Compoſtellana. Ita Sylu., & alii.

Votum, ſiue conferendi bona incerta in ſubſidium Terræ Sanctæ, inter reſeruata poſitum à Syluestro: ſiue aſſumendæ Crucis in qualibet expeditione: ſiue peregrinationis Lauretanæ, additum à Nauarro. Item alia Vota perpetua tantum ex inuentione vouentis, vt perpetuæ orationis, tum negatiua, vt non adulterandi, tũ affirmatiua, vt aſſumendi ordinem ſacrum, probabilius eſt non eſſe Papæ reſeruata. Ita Sanch., Barboſa, & alii. S. Thomas dicens omnia vota perpetua reſeruari Papæ, intelligitur loquutus de votis perpetuis, per ſe ſpectantibus ad ſtatum perfectionis, & de reputatis maioribus, ex Suarez, & aliis.

Exceptis igitur tantum quinq; prædictis: Epiſcopi, & alii iuriſdictionem Epiſcopalem, vel quaſi, habentes in foro externo, iure ordinario, quoad ſibi ſubditos poſſunt diſpenſare, & commutare omnia Vota. Ita S. Tho. & alii omnes. Talis enim poteſtas erat eis neceſſaria ad ſuum regimen.

Parochis autem, & reliquis Confeſſariis carentibus iuriſdictione in foro externo; etſi Gabriel eandem poteſtatem concedat circa non reſeruata; & Rodriquez Curatis tantum in neceſſitate; Abbas verò commutationem ſolam: Veriùs tamen, & certius eſt non competere, niſi eis ſpecialiter illa delegetur. Ita Sylu., Nau., & alii communiter. Quia hæc poteſtas eſt actus iuriſdictionis ſpiritualis, cum pertineat ad externam Eccleſiæ gubernationem. Et licet Parochi ex conſuetudine poſſint diſpenſare in feſtis, & ieiuniis, quando non eſt aditus ad Epiſcopum, vt admittunt Sanchez, & alii:

S. Ant. 3. p. tit. 24 c. 30.
Panor. in cap. ex multa de voto v. diſpenſatio.
Sylu. Vot. n. 3. Nau. cõ. 1. de reg. n. 21.
Sanch. c. 40. n. 10.
Barb. alleg. 37.
S. Tho. 2. 2. q. 184. ar. 6. & q. 189. ar. 7.
Suar. to. 2. de rel. l. 6. de voto c. 21. n. 10.
S. Tho. ibid. q. 88. ar. 12. ad 3.
Gabr. in 4. d. 38. q. 1. ar. 5. litt. E. concl. 2.
Roder. to. 2. qq. reg. q. 46. ar. 9., Abbas in cap. ex par. 2. de conu. coniug.
Sylu. Votum 4. n. 3. Nau. in man. c. 12. n. 75.
Sanch. de matrim. l. 8. d. 9. n. 27.

Digitized by Google

& alii: id tamen non eſt extendendum ad vota, cum ſit contra ius, ideo ſtrictè accipiendum. Neq; dicta facultas cenſetur incluſa in generali facultate abſoluendi à peccatis, & cenſuris, *vt probatum eſt caſu 2.*

Si autem Papa in Iubileo, vel alio priuilegio concedat facultatem generalem diſpenſandi in votis, aut illa commutandi; non cenſentur conceſſa Vota Caſtitatis, & Religionis, niſi exprimantur. Ita Sotus, & alii plures. Et hoc ob ſpecialem, & ſtrictiſſimam reſeruationem antiquam. Immo neq; cenſeri conceſſas tres Peregrinationes probabilius, & tutius arbitrantur Suarez, & alii. Tum quia in generali conceſſione non veniunt ſpecialia, *de reg. iur.* Tum quia ſpecialiter reſeruata ſpecialem, & expreſſam conceſſionem poſtulant. *de pœn. & remiſſ.* Licet Sotus, & alii probabiliter affirment cenſeri, niſi expreſſe excipiantur. Quia earum reſeruatio non eſt ita antiqua, neq; tanti momenti, ſicut Caſtitatis, & Religionis.

Sot. l. 7. de iuſt. q. 4. ar. 3.

Suar. l. 6. de voto c. 25. n. 4.

Si abſolutè concedat generalem facultatem diſpenſandi, & commutandi vota reſeruata; cenſentur etiam conceſſa hæc quinque reſeruata. Ita Suarez, & alii omnes. Quia ſatis exprimuntur, explicata reſeruatione.

Si concedat facultatem diſpenſandi, & commutandi omnia Vota, exceptis Votis Caſtitatis, & Religionis; cenſentur conceſſa reliqua tria Peregrinationis reſeruata. Ita DD. citati. Quia exceptio firmat regulam in caſibus non exceptis, hic præſertim, vbi dicta ſunt minoris momenti. Item quia alioquin inutilis eſſet exceptio, qua omiſſa neq; illa tria haberentur conceſſa, iuxta dicta.

Si concederet omnia Vota, excepto voto Caſtitatis, aut Religionis; cenſeretur conceſſum alterutrum illorum, & reliqua tria: & excepto Vltramarino; cenſerentur conceſſæ aliæ duæ Peregrinationes. Ob dictam rationem.

Si autem in generali conceſſione excipiat Vota minora, ſcilicet Peregrinationum reſeruatarum; non cenſentur conceſſa maiora Caſtitatis, & Religionis. Ita Sotus, & alii. Nam regula, *exceptio firmat regulam*, procedit in minoribus, & æqualibus, non in maioribus,

bus, & diſſimilibus. Sic etiam ſi excipiat aliqua minora reſeruata; non cenſentur conceſſa maiora,ſed æqualia, vel minora: Etſi nullum eſſet æquale, aut minus; tunc ſimilia, licet paulo maiora, non verò diſſimilia; Vt ſi concedat omnia Vota, excepta Peregrinatione Romana, & Compoſtellana; cenſetur concedere Hyeroſolimitanam.

Etſi diceret, *Concedimus omnia vota* (tametſi adderet, *reſeruata*, iuxta Sanchez) *etiam Caſtitatis*, tacito, *Religionis*; aut è contra; cenſetur concedere facultatem tantum circa expreſſum, & circa tres Peregrinationes. Quia cum illa duo ſint æqualia, vel ferè æqualia, & maius ſit concedere vtrumq;, quam alterum; non poteſt ex conceſſione vnius inferri conceſſio alterius,vel vtriuſque, particula vero implicatiua, *etiam*,importat, *idem*, in caſibus minoribus. Confirm. per dicta *praced. ſect. caſ.* 10. §. 1. *Verſ. ſed probabilius, ratione* 2.

Quo ſi diceret,*Concedimus omnia Vota reſeruata,excepta triplici Peregrinatione*; cenſentur conceſſa vota Caſtitatis, & Religionis. Quia alioquin priuilegium eſſet inutile, nam nullum reſeruatum concederetur.

Nunc ad titulum Caſus, Dico facultatem commutandi Vota, quæ conceditur in Iubileis extraordinariis; & item diſpenſandi, quæ conceditur in Anno Sancto; extendi ad omnia Vota, etiam Papæ reſeruata, exceptis hodiè tantum votis Caſtitatis, & Religionis. Quia talis eſt praxis.

An prædicta quinq; Vota reſeruata, abſq; eiuſdem Papæ auctoritate poſſint commutari ſaltem in opus euidenter melius.

Leſſius, Suarez, & alii negant poſſe commutari, niſi in Religionem. Quia ex praxi,& *ex dictis ab initio huius caſus*; omnis eorum commutatio, & iudicium, An expediat, ſunt omnino Papæ reſeruata. Nec ideo dicitur prohibita electio melioris boni, ſed ſolum eſt datus modus commutandi, vt ſcilicet fiat cum licentia Papæ. Iuxta quam ſententiam, neq; vnum reſeruatum poteſt in aliud reſeruatum commutari, præter Religionem.

Leſſ. l. 2. *c.* 40. *dub.* 13. *n.* 104.
Suar. de rel. l. 6. *de voto. c.* 21. *n.* 17.

Sotus

Digitized by Google

Sot. l.7. de iuſt. q. 4. ar. 3. Sotus tenet neq; poſſe commutari in ipſum votum Religionis. Ob reſeruationem factam *in c. ex multa de voto*.

Arrag. l. c. Valent. to.3. d.6. q.6. P.7. co.9. Arragon, Valentia, alii volunt ex natura rei poſſe commutari etiam ab ipſo vouente, nedum ab Epiſcopo, vel Confeſſario tempore Iubilei in euidenter, & abſq; dubio melius. Quia reſeruatio commutandi intelligitur in dubio melioris boni, vt etiam colligitur ex S. Thó. Et iuxta hanc ſententiam, Vota Caſtitatis, & Religionis, quibus nihil eſt melius, in aliud commutari non poſſunt.

Verum Auctori videtur certum, omnia Vota poſſe etiam ab ipſo vouente, abſq; auctoritate Papæ, commutari per Votum ſolemne in ſtatum religionis approbatæ: etiam ſi eſſet Votum in ſubſidium terræ Sanctæ à magno Rege emiſſum (quod negat Sayrus.) Ita conſtat ex *c. ſcriptum de voto, & voti redempt.* (quod loquitur indiſtinctè de omni voto, & vbi ſtatuitur omnia vota extingui per profeſſionem in religione approbata) & docent Arragon; Valent.; & alii. Quod ſi nouitius, dimiſſo habitu, non profiteatur, Votum prius emiſſum adhuc manet Papæ reſeruatum.

Votum etiam Peregrinationis terræ Sanctæ in ſubſidium, & ad bellandum, factum à muliere, poteſt ab Epiſcopo, vel Confeſſario tempore Iubilei commutari in pecunias in ſubſidium eiuſdem terræ Sanctæ conuertendas, *c. ſuper his de voto*. Ita Sotus, & alii. Secus tamen ſi mulier ſit ſenex, non ſuſpecta, & diues

Rod. p 2. ſum. c. 92. n. 8. potens ſecum ſuis expenſis ducere bellatores, & non coniugata (nam coniugatæ non licet facere votum coniugi præiudiciale, ſine eius licentia.) Ita Roder.

Sanch. l. 9. de matr. d.4. n. 17. Sanch., &c.

Quoad reliqua Vota, Prima opinio eſt probabilis, ſed Tertia videtur probabilior.

CA-

CASVS IX.

An, ſi in Iubileo excipiantur Vota Caſtitatis, & Religionis; poſſint commutari Iuramenta abſoluta Caſtitatis, & Religionis.

DIfficultas non eſt de Iuramentis includentibus Votum. Quia hæc ratione voti reſeruati, ſpectant ad Papam: Sed de Iuramentis abſq; voto factis, vt explicatur ſupra *caſu 5. in ſecundo not.*

Si Iubileum concedat commutationem omnium Votorum, ad quæ ſe extendit facultas ordinaria Epiſcopi: Alphonſus Leo, & alii putant Confeſſarium poſſe vi Iubilei talia Iuramenta commutare. Quia facultas Epiſcopi ordinaria circa omnia Vota non reſeruata, ſe extendit ad Iuramenta Caſtitatis, Religionis,& trium Peregrinationum, vt docet Sanchez. *Leo de Iub. p. 2. q. 13. ſec. 1. n. 83. Sanch. l. 8. de mat. d. 13., & l. 3. ſum. c. 19.*

Verum. An Epiſcopus poteſtate ordinaria valeat relaxare, aut commutare prædicta quinq; Iuramenta abſoluta, ſolam Iuramenti obligationem continentia..

Probabiliter affirmant Tabiena, Nauar., Sanchez, & alij, niſi contineant Votum. Quia non fit bona illatio à diuerſo ad diuerſum, à maiore ad minus, præſertim in materia odioſa, qualis eſt Papalis reſeruatio; ſcilicet à reſeruatione Voti ad reſeruationem Iuramenti, ob dicta *vbi ſupra in primo not.*, maiori enim ratione reſeruantur Vota, quam Iuramenta. *Tab. Iuramentum nu. 3., Nau. l. 1. conſ. 1. de iureiur. edit. 2. Sanch. l. c.*

At probabilius negant Leſſius, Suarez, & alij. Quia talia Iuramenta ſunt Papæ reſeruata, ſicut Vota eiuſdem materiæ; nec veniunt in generali conceſſione Iuramentorum. Prob. tum ex praxi adeundi Papam, non Epiſcopum pro illis. Tum quia in iure æquiparantur Votis eiuſdem materiæ, vt ibidem dictum eſt. *Verſ. Sed probabilior*. Confirm. Quia finis reſeruationis Votorum, qui eſt grauitas materiæ cum perpetuitate, eſt idem in Iuramentis; licet ſit diuerſitas quoad vim obligandi. *Leſſ. l. 2. c. 42. nu. 58. Suar. to. 2. de rel. tr. 4. c. 40. n. 8.*

Sed

Digitized by Google

Sed dato, quod Epiſcopus ex cauſa poſſit talia iuramenta relaxare, aut commutare: adhuc tamen longè probabilius eſt Confeſſarium vi Iubilei, vel alterius priuilegii concedentis Vota, aut etiam Vota iurata ex Sanchez, exceptis votis Caſtitatis, & Religionis, tacitis Iuramentis; non poſſe commutare Iuramenta abſoluta Caſtitatis, & Religionis. Ita Sanchez, & Layman. Quia poteſtas circa Iuramenta non expreſſa deducitur ex poteſtate circa ſimilia Vota expreſſa, ob rationis paritatem; & conſequenter extenſio ex Votis ad Iuramenta debet intelligi cum eadem limitatione, ſcilicet materiæ non reſeruatæ.

Sanch. de matr. l. 8. d. 13., & l. 4. ſum. c. 54.

CASVS X.

An Vota, & Iuramenta Caſtitatis, & Religionis pœnalia, & conditionalia, etiam adimpleta conditione.

VOtum conditionale (& idem cum proportione dicitur de Iuramento) diuiditur in pœnale, & non pœnale; & hoc dicitur pure Conditionale.

Votum pœnale eſt quod emittitur non ex affectu ad rem promiſſam, ſed vt timore illius incurrendæ vouens retrahatur à crimine, quod vitare cupit; Vt votum non ludendi ſub pœna Caſtitatis, aut Religionis. Ita Sotus, & clarius Sanchez.

Fit duobus modis. Primo, ſi duplex votum quis emittat, nempe faciendi, vel non faciendi aliquam rem, ad quam eſt affectus; & ſi fecerit, addat votum faciendi aliud, ad quod non eſt affectus, quaſi in pœnam criminis. Vt votum non adulterandi, addito voto religionis, ſi adulterauerit; primum eſt principale, ſecundum acceſſorium. Secundo, ſi ſola pœna voueatur ſub conditione, ſi id, quod eſt animus præſtare, præſtitum non erit. Vt votum religionis, ſi fornicatus fuerit, vel luſerit.

Si fiat primo modo, omnes volunt eſſe votum pœnale. Si ſecundo, Nauarrus, & Azorius dicunt eſſe pure

Sot. de inſt. l. 7. q. 92. ar. 1. ad 4. Sanch. de matr. l. 8. d. 10. n. 1. & l. 4. ſum. c. 22. n. 1., & c. 48. n. 81.

Nau. in man. c. 12. n. 43. Azor. p. 1. l. 11. c. 19. q. 13. Sot. & Sanch. l. c.

Digitized by Google

pure conditionale: Sed probabilius Sot., Sanchez, & alij diſtinguunt; ſi animus vouentis non ſit affectus ad rem, quaſi in pœnam, promiſſam, puta ad religionem: ſed ad rem in conditione poſitam, puta fugam fornicationis, vel ludi; ſic eſt pœnale. Si verò ſit affectus ad rem promiſſam, & voueat illam poſita conditione, ſic eſt purè conditionale. Regulariter verò, ex Layman; & in dubio ex Sanchez, cenſendum eſt pœnale. *Laym. l. 4. tr. 4. c. 5. n. 1. Sanch. l. c.*

Votum pure conditionale eſt quando res promittitur non quaſi exoſa; & ex quo oritur obligatio imperfecta, & ſuſpenſa, pendens à futuro euentu in conditione poſito, non quaſi determinatione temporis. Ita Sanchez.

Vnde patet differentia inter vtrumq;. Nam in Voto pœnali animus non fertur directè in rem promiſſam, quam eligit vt odioſam, & in vindictam, vt eius timore retrahatur ab aliqua re. At in pure conditionali animus directè tendit in rem promiſſam, eligendo illam vel in gratiarum actionem, vel in medicinam.

Votum pure conditionale ex Sanchez, & alijs, Aliquando verè eſt tale, ſcilicet quando particula, *ſi*, ſuſpendit obligationem vſq; ad conditionis euentum: V. g., *Si Deus me ab hoc peccato præſeruauerit*, vel *Pater conſenſerit, promitto religionem*, quia religio promittitur dependenter ab euentu conditionis; Sic etiam; *Promitto, religionem, ſi talia peccata committam*! vt dictum eſt initio. Aliquando eſt tantum apparenter conditionale, ſed verè abſolutum, quando ſcilicet particula, *ſi* æquiualet particulæ, *quando*, vt ſit ſenſus, *quando hoc euenerit*, vbi non ſuſpenditur conſenſus, qui ſtatim eſt perfectus, ſed determinatur tempus implendi votum. Et hoc regulariter contingit (quid quid Sotus dicat) quoties ad rem promiſſam eſt affectus, ſed quia impedimentum obſtat, vel facultas non ſuppetit, vouet illam ſub conditione; Vt *Voueo religionem, ſi pater obierit*, quia ſic eſt determinatio temporis, non ſuſpenſio conſenſus. Neq; dies incertus facit veram conditionem in votis (quid quid ſit de teſtamentis)

tum

tum quia vota ex affectu iudicanda ſunt, tum quia illa conditio eſt neceſſario euentura. Quandoq; tamen Votum religionis, *ſi pater obierit*, poſſet eſſe verè conditionale, vt ſi fiat non ex affectu religionis: ſed ad euitandas curas, & ærumnas poſt mortem patris euenturas. Sed quia regulariter fit ex affectu religionis, ideo in dubio intentionis, præſumitur abſolutum.

Vota in morbis, vel alijs periculis emiſſa, puta; *ingrediendi religionem ſi incolumis euaſerit*; ſunt verè conditionalia, ſi fiant quaſi per modũ contractus innominati cũ Deo, *facio vt facias*, vt regulariter contingit; Vnde etiam in dubio intentionis, talia cenſentur: Eſſent verò abſoluta, ſi animus eſſet affectus ad religionem, & defectus ſalutis, aut periculum impediret, & illam promitteret, ſi liberaretur, ideſt quando ſanus, & incolumis euaſerit.

Votum etiam, quando frater natu minor promittit religionem, ſi frater natu maior habuerit filios, regulariter eſt conditionale (niſi aliter conſtet de intentione vouentis.) Idemq; præſumendum eſt in dubio intentionis vouentis: At hoc votum; *Promitto caſtitatem, niſi frater ſine filijs moriatur*, eſt abſolutum; quia illa conditio non ſuſpendit, ſed eſt terminus obligationis, quo adueniente ceſſat obligatio, & ſi ante fornicetur, eſt ſacrilegus: non tamen eſt Votum referuatum. Ita Sanchez, & alij. *Sanch. l. c. n. 83.*

In dubio autem, Votum cum particula, *ſi*, licet Bonacina, & alij vniuerſaliter velint eſſe conditionale: at Auctor putat eſſe inſpiciendum frequentiorem vſum vouendi in tali materia, *iuxta dicta in fine Verſ. Votum puro; Verſ. Vota in morbis; & Verſ. Votum etiam*. *Bonac. de prac. d. 4 q. 2. P. 7. §. 4. n. 17.*

Similiter conditio neceſſaria, aut de præſenti, vel præterito, non ſuſpendit conſenſum. Vnde hæc vota ſunt abſoluta. *Voueo religionem, ſi cras orietur ſol: Promitto caſtitatem, ſi pater meus modo viuit*, vel, *ſi heri vixit*; Et hæc pœnalia; *Voueo religionem in pœnam peccati, quod heri admiſi*, vel; *nunc propono admittere, ſi fuit, vel eſt mortale*.

Con-

Conditio, quæ tacitè ineſt; ſi apponitur eodem modo; quo tacitè ineſt; vt cum nec re ipſa, nec ex intentione vouentis aliquid noui adiicitur conditioni, prout regulariter fit in promiſſionibus, addendo, *ſi vixero, ſi potero &c.*; non ſuſpendit obligationem (quod etiam in ſponſalibus contingit, ex Sanchez.) Vndæ hæc Vota ſunt abſoluta; *Promitto religionem, ſi ſuperior conſenſerit; & non contradixerit*, vel, *ſi vixero*, aut *potero*. Quia conditio tacite ineſt, vel ex diſpoſitione iuris, vt in priori exemplo, & in omnibus Votis perſonarum ſubditarum alicui, qui poſſit irritare Vota; vel ex natura rei, vt in duobus poſtremis: & eodem modo apponitur, quo tacitè ineſt. Si verò conditio, quæ tacitè ineſt alio modo, quam ineſt, explicatur, ſuſpendit obligationem, & reddit Votum conditionale: Talia ſunt Vota in infirmitate, naufragio, vel alio periculo emiſſa, promittendo, v. g. religionem, ſi viuus euaſerit. Quia regulariter, qui eſt in periculo explicat conditionem alio modo, & qui in nullo periculo, explicat eodem modo; licet aliter quandoq; poſſit contingere ex vouentis intentione.

Sanch. l. cit. & de matr. l. 7. d. 69. n. 8.

Non eſt votum conditionale, ſed abſolutum, quando conditio non in ipſo actu vouendi, ſed poſt votum abſolutè emiſſum, etiam dato paruo interuallo, adiicitur. In dubio tamen præſumitur in ipſo actu appoſita, & ſic Votum iudicabitur conditionale. Tum quia regulariter ſic apponitur, & rarò poſt. Tum quia conſtat de conditione, quo caſu voluntas, non voti obligatio, poſſidet libertatem: ſecus ſi non conſtaret de conditione, quia tunc votum eſſet certum, & ſolũ cauſa excuſans dubia. Ita Sanchez & alii. His præmiſſis.

Sanch. in ſum. l. 4. c. 23. n. 24.

Quod Vota, & Iuramenta Caſtitatis, & Religionis pœnalia.

I. Opinio eſt aliquorum apud Philiarcum, dicentium neq; ante, neq; poſt conditionis pœnalis euentum poſſe relaxari, aut commutari. Quia ante pœnam incurſam nondum eſt votum: Poſt verò incurſam pœnam, iam Votum factum eſt abſolutum.

Phil. de off. ſac. to. 1. p. 2. c. 22.

II. Nauarri, & Azorii, qui docent nõ poſſe, ſi fuerint ſimplicia, ſcilicet ſolius pœnæ; poſſe verò ſi fuerint

Nau. & Azor. loc. cit. n. 4.

duplicia, ſcilicet vnius principaliter, alterius acceſſoriè, *iuxta dicta Verſ. Fit duobus modis* ante impletam conditionem; non autem poſt. Prima pars prob. Quia talia Vota, vel Iuramenta ſunt verè Religionis, vel Caſtitatis, licet ſub conditione; neq; ius diſtinguit ſint ne facta ex affectu ad Religionem, vel Caſtitatem; an ob alium finem. Secunda pars prob. Quia, cum principale ſit materiæ non reſeruatæ, poteſt commutari ante impletam conditionem, quo facto, ceſſat obligatio acceſſorij: impleta verò conditione, ſeu patrato delicto, iam votum euaſit abſolutum, & reſeruatum.

III. Soti, Rodr. & aliorum, qui indiſtinctè tenent vtroq; modo emiſſa *iuxta vbi ſupra tradita*, nondum impleta conditione, & incurſa pœna, poſſe commutari; non autem poſt conditionis pœnalis euentum. 1. pars prob. infra. 2. pars prob. per vltimas rationes duarum præcedentium opinionum.

Sot. l. cit. n. 2. Rod. in bul. §. 9. n. 122. &c.

At IV. Magis communis, & verior indiſtinctè ſuſtinet Epiſcopum poteſtate ordinaria, & Confeſſarium vi Iubilei poſſe omnia Vota, & Iuramenta conditionalia pœnalia Religionis, & Caſtitatis, ſub conditione de futuro emiſſa, commutare, tam ante, quam poſt conditionis euentum (non autem ſub conditione de præſenti, vel præterito, vt in exemplis allatis *ſupra Verſ. ſimiliter,* quia exiſtente conditione ſunt reſeruata; non exiſtente, ſunt irrita ex Sanch. & alijs.) Ita Medina, & alij pleriq; Quod poſſint ante conditionem prob. Quia ſi votum eſt de crimine euitando, ſub pęna Religionis, aut Caſtitatis, iam principale ante impletam conditionem, eſt materiæ non reſeruatæ, ideo poteſt commutari; quo facto ceſſat obligatio acceſſorij, vt optimè dicebatur *in 2. opinione*. Si verò votum eſt de pœna, ideſt de Religione, aut Caſtitate ſub illa conditione, *ſi fuerit fornicatus*; adhuc non eſt Papæ reſeruatum. Quia non eſt ſimpliciter Religionis, aut Caſtitatis; cum non fiat ex Religionis, aut Caſtitatis affectu, ſed ea quaſi exoſa in pœnam eligatur. Et hinc prob. poſſe commutari etiam poſt conditionem. Quia ſolum illa Vota, vel Iuramenta Papæ reſeruantur,

Sanch. l. 4. ſum. c. 40. n. 80. Med. l. 1. ſũ. c. 14. §. 6. & 1. 2. q. 96. ar. 4. ad. 2.

tur, quæ ſunt ſimpliciter, & abſolutè Religionis, Caſtitatis, aut Peregrinationis, volita, & deſiderata (cum reſeruatio ſit odioſa:) cuiuſmodi non ſunt prædicta pœnalia, quæ ſunt volita tantum ſecundum quid, ſcilicet in pœnam. Confirm. ex dicendis de Voto pure conditionali.

Votum tamen Religionis abſolutè emiſſum, licet non ex affectu ad religionem; ſed ad euitandum dedecus, vel ad conſequendos honores; eſt Papæ reſeruatum. Quia non dependet à futuro euentu, & voluntas directè fertur in rem promiſſam.

Si principaliter voueas Caſtitatem; & acceſſoriè eleemoſinam, vel ieiunium, ſi caſtitatem violaueris, hoc non illud Caſtitatis poteſt commutari. Quia hoc non eſt de materia reſeruata, illud verè abſolutum, & reſeruatum. Ita Bonac. *Bon. de prac. d. 4. qu. 2. P. 7. §. 4. n. 17.*

Quoad Vota verò, & Iuramenta Caſtitatis, & Religionis pure conditionalia.

I. Sententia negat, tam ante, quàm poſt impletam conditionem, poſſe commutari, aut relaxari. Ita Sot. Nauar., & alij. *Sot. Nau. l. c.* 1. Quia diuerſa eſt ratio de his, ac de pœnalibus. Nam pœnalia non eduntur ex deuotione, ſed in pœnam: at conditionalia ex affectu ad Religionem, aut Caſtitatem directè volitam, licet ſuſpenſo quoad obligationem in euentum conditionis, quam (niſi pendeat ex eius libera voluntate) vouens, vel iurans expectare tenetur; etſi ante contrahat matrimonium, peccat, ex Sanchez, & alijs. *Sanch. l. 4. ſum. c. 22. n. 11. & c. 23. n. 28.* 2. Ex Barboſa. Quia hæc Vota, aut Iuramenta ſtatim ſunt perfecta quoad vinculum &c.

II. Affirmat poſſe commutari ante impletam conditionem: negat poſt. Ita Sayrus, & alii. *Barb. de pot. epiſ. p. 2. alleg. 37. n. 7.* *Sagr. l. 6. Clau. c. 11. n. 77.* 1. Pars prob. Quia ante conditionem, ſi ſit de futuro, non ſunt reſeruata, cùm non ſint perfecta (quidquid contra dicat Barboſa vt ſup.) nec continent ab initio conſenſum abſolutè, & ſimpliciter, ſed ſub conditione, nec obligant niſi ſecundum quid, & imperfectè, ſcilicet adueniente conditione, quo caſu perficiuntur, vt ſæpè tactum eſt. Confirm. 1. Quia etiam ſponſalia conditionata non ſunt perfecta, nec obli-

gant, donec impleatur conditio. 2. Quia ferè ſemper non fiunt ex affectu ad rem promiſſam, ſed ad poſitam in conditione. 2. Pars prob. 1. Quia impleta conditione iam euadunt abſoluta, & perfecta, ac ſi à principio fuiſſent abſq; conditione, ſicut omnes alii contractus conditionales (nulla enim eſt diſparitas) 2. Quia impleta conditione, perficitur conſenſus, & voti obligatio. 3. Quia tunc diſpenſatio, aut commutatio cadit in votum, vel Iuramentum iam abſolutum effectum. 4. Quia ſuſpenſio conſenſus, ex qua oritur imperfectio Voti, vel Iuramenti conditionalis, tollitur per euentum conditionis. 5. Quia imperfectio ratione originis non tollit reſeruationem: Vnde, licet radix, ſeu motiuum illorum non ſit perfectum, at conſenſus eſt plenus, & poſita conditione abſolutus. Deniq; Quia continent tale contractum cum Deo; *facio, vt facias*; & videtur maior obligatio in his, quam in abſolutè emiſſis. Quæ rationes reddunt ſententiam valdè probabilem.

Sed III. Eſt probabilior, cui adhæret Auctor, tenens Epiſcopum, & confeſſarium vi Iubilei, poſſe ex legitima cauſa, ante, & poſt impletam conditionem, commutare Vota, & Iuramenta Religionis, & Caſtitatis conditionalia ſub conditione de futuro, Ita expreſsè Sanchez, Alphonſus Leo, & alii. Prima pars probata eſt *initio præcedentis ſententiæ*. Secunda pars prob. 1. A Sanchez. Quia ad dignoſcendum an hæc Vota, ſiue Iuramenta ſint Papæ reſeruata, nec ne; non eſt attendenda ſola obligatio ex illis conſurgens, impleta conditione: ſed principaliter radix obligationis, quæ ſi fuerit imperfecta; non erunt Papæ reſeruata: at radix obligationis Voti, vel Iuramenti Caſtitatis, aut Religionis purè conditionalium, eſt imperfecta voluntas à futuro euentu pendens, quæ in ipſa obligatione quaſi imbibita manet, cum ſemper verum ſit dicere, hanc obligationem ortam eſſe ex conſenſu imperfecto. Ergo non ſunt reſeruata, cum reſeruatio, vti odioſa, ſit reſtringenda. Hinc enim etiam pœnalia, impleta conditione, non cenſentur reſeruata. Quia licet ſint abſoluta quoad obligationem: at hæc

Sanch. de matr. l. 8. d. 10. nu. 13., & l. 4. c. 40. n. 99., Leo de Iub. p. 2. q. 13. ſec. 1. n. 85.

obligatio

obligatio proceſſit ab imperfecta radice; nempe ab odio potius, quam ab amore Caſtitatis, aut Religionis: eodem modo conditionalia &c. Ergo ſicut pœnalia, impleta conditione probabiliter non cenſentur reſeruata: ita etiam pure conditionalia. 2. Nam vt dictum eſt *in Confirm. primæ partis ſententiæ præcedentis*, hæc Vota, ſeu Iuramenta conditionalia, vt plurimũ, non fiunt ex affectu ad rem promiſſam, ſed ad poſitam in conditione, ſicut in pœnalibus eligitur res exoſa &c. 3. Quia, iuxta communiorem Doctorum; Votum impuberis, etiam poſt pubertatem (niſi noua promiſſione ſit confirmatum) poteſt à patre irritari, eo quia fuit emiſſum cum imperfectione iudicii, quæ ſemper durat: ſed idem videtur de Voto conditio tali &c., quo caſu licet diſpenſatio, aut commutatio cadat in Votum, at hoc habet radicem imperfectam, quod ſufficit &c. 4. Quia ſi, iuxta aduerſarios, poſſunt diſpenſari ante conditionis euentum: ergo etiam poſt: quia diſpenſatio illa fertur in vtrumq; tempus; cum per votum conditionale ius Deo acquiratur, quatenus ſperatur conditionis euentus, quo ſtante completur Votum; non quidem per mutationem conſenſus in perfectiorem, ſed per euentum conditionis. Vota igitur & Iuramenta tam conditionalia, quam pœnalia, impleta conditione, ſunt perfecta, & abſoluta quoad vim obligandi, non quoad radicem, vnde proceſſerunt, quod non habet locum in verè abſolutis. Neq; per hæc Vota, vel Iuramenta initur contractus aliquis cum Deo, ex parte cuius non oritur obligatio concedendi quod petimus: & quidquid ſit de maiori obligatione in his votis, quam in abſolutis; diuerſa eſt ratio quoad reſeruationem. Per quæ ſolui facile poſſunt ab aduerſariis obiecta.

Limitatur tamen hæc ſententia, vt Vota, & Iuramenta ſint abſoluta, & reſeruata. 1. Si conditio ſit neceſſaria, vel de præterito, aut præſenti, *vt explicatum eſt, Verſ. Similiter*. 2. Si ſint tantum apparenter conditionalia, *vt Verſ. Votum pure*. 3. Si conditio tacitè ineſt, & explicatur eodem modo, quo ineſt, *vt Verſ. Conditio quæ*, 4. Si non in ipſo

actu, ſed poſt Votum, aut Iuramentum abſolutè emiſſum, apponatur, *vt Verſ. Non eſt votum*. In dubio autem, an conditio ſit tantum apparens, vel explicata eodem modo, quo ineſt, vel appoſita in ipſo actu, dic vt ibidem explicatum eſt. 5. Quando poſt conditionis euentum, Votum, aut Iuramentum, tam conditionale, quam pœnale Caſtitatis, aut Religionis, noua voluntate à vouente, vel iurante fuit abſolutè confirmatum. Quia tunc eſt nouum Votum, ſiue Iuramentum abſolutum, & reſeruatum. Ita Sanch., & communis. 6. Limitatur à quibuſdam, ſi conditio ſit impoſſibilis, ſiue natura ſua, vt ſi quis *voueat religionē, ſi cœlum digito tetigerit*; ſiue lapſu temporis, vt ſi quis, *voueat religionem, ſi pater eius viuit*, cum tamen iam mortuus ſit. Quia talis conditio cenſetur pro non adiecta, ideo Vota, ſeu Iuramenta ſunt valida, abſoluta, & reſeruata. Ita Philiarcus. At verius eſt, conditiones impoſſibiles, etiam de præſenti, vel præterito; etiam ſi à vouente, vel iurante credantur poſſibiles; reddere Votum, & Iuramentum inualidum. Quia vouens & iurans ſub conditione non ſe obligat, niſi ea exiſtente, & conſequenter, cum conditiones impoſſibiles nequeant poni in actu, Votum, & Iuramentum non tenent. Ita Azor, Sanchez, & alii, Secus tamen eſt in matrimonio, & in vltimis voluntatibus, ſic iure humano ſtatuente.

Sanch. d. c. 40. n. 99.

Phil. de of. ſac. p. 1. q. 2. l. 3. c. 21.

Azor. p. 1. l. 11. c. 15. q. 9. Sanch. l. 4. ſum. c. 23. n. 8., & l. 5. de matr. d. 3. n. 8.

CASVS XI.

An Vota abſoluta Caſtitatis, aut Religionis, diſiunctiuè cum aliis materiis Papæ non reſeruatis, emiſſa.

VOtum diſiunctiuum, ſeu alternatiuum propriè eſt, quando vouens determinatè ad neutram partem ſe obligat, ſed eſt in ſua poteſtate eligere quam maluerit; Vt cum quis vouet religionem, aut eleemoſynam. Non eſt verè diſiunctiuum, ſed tantum apparenter, & verè conditionale, ſi mens vouentis

Digitized by Google

tis ſit determinata ad vnam partem, ſi poſſit illam exequi; ſin minus, ad alteram; Vt ſi quis *voueat Religionem poſt annum, vel poſt biennium*, in hoc ſenſu, poſt annum ſi poterit, ſin minus poſt biennium: vbi non datur electio vouenti, ſed tenetur ad priorem partem ſi poteſt, ſin minus ad poſteriorem. Sed in dubio intentionis vouentis, præſumitur votum verè diſiunctiuum, & datur electio vouenti. Quia mens præſumitur conſonare verbis, quæ diſiunctionem denotant. Et ſi rationes probabiles hinc inde vtramq; partem opinabilem redderent; licebit adhærere cuiuſ etiam minus probabili. Ita Sanchez, & alii. *Sanch. l. 4. ſum. c. 13.*

Difficultas eſt de Votis abſolutis verè diſiunctiuis.

Et quidem, re integra, & antequam vouens eligat partem continentem materiam reſeruatam, poſſe hæc vota commutari, aſſerunt Azorius, Leſſius, & alii omnes, vno Beia excepto. Quia Vota alternatiua non ſunt ſimpliciter Religionis, & Caſtitatis, nec ſimpliciter obligant ad materiam reſeruatam, cum in alternatiuis electio ſit debitoris *ex reg. 7. de reg. iuris in 6.* Ergo non ſunt reſeruata, cum reſeruatio, vtpotè odioſa, ſit reſtringenda ad vota ſimpliciter talia; ſecus tamen eſſet ſi materia vtriuſq; partis diſiunctionis eſſet reſeruata. *Azor. 1. p. l. 11. c. 19. q. 10., Leſſ. l. 2. c. 4. n. 106. Beia 1. p. caſ. 28. Verſ. Vnde huiuſmodi Votum*

At poſt efficacem electionem materiæ reſeruatæ, animo ſe obligandi ad illam (non enim ſufficit ſimplex propoſitum) fore votum reſeruatum, nec poſſe relaxari, aut commutari probabilius, & tutius ſuſtinent iidem omnes. Quia tunc Votum eſt determinatum ad materiam reſeruatam. Confirm. Quia prædicta electio partis reſeruatæ eſt quaſi noua Voti reſeruati emiſſio.

Probabile tamen eſt, etiam poſt dictam electionem (modo non concurrerit noua promiſſio) poſſe vouentem, mutato propoſito prioris electionis, eligere alteram partem non reſeruatam; ac Epiſcopum, & vi Iubilei confeſſarium commutare. Tum quia, etiam homini facta declaratio talis electionis (modo non fiat per modum promiſſi) ſaltem ex natura rei, non videtur parere obligationem non reſiliendi, re adhuc

 integra,

integra. Tum quia non proponendo, ſed promittendo cenſemur Deo obligari. Tum deniq; quia neq; reſpectu Dei, nudum propoſitum, tametſi efficax, etiam cum animo ſe obligandi, abſq; tamen promiſſione, ita obligat, vt non poſſit omitti abſq; mortali. Neq; verum eſt electionem materiæ reſeruatæ eſſe nouam voti reſeruati emiſſionem; licet poſſit addi noua promiſſio; quæ tamen in dubio non cenſetur addita.

Quod ſi ante electionem neutrius partis, materia partis non reſeruatæ facta ſit ita impoſſibilis, vt nequeat impleri; V.g. ob paupertatem diſtribui pauperibus eleemoſina ſub voto diſiunctiuo cum Religione promiſſa: Licet Bonacina neget tunc votum diſiunctiuum poſſe commutari. Quia ob impoſſibilitatem partis non reſeruatæ, votum obligat præciſè ad partem reſeruatam; & ſic eſt reſeruatum. Veriùs tamen eſt non eſſe, & poſſe commutari etiam materiam illam reſeruatam in aliam. Ita Suar., Sanch. &c. Quia recedit hoc Votum à natura voti per ſe, & ſimpliciter Religionis, & Caſtitatis, de quo tantum eſt accipienda reſeruatio. Nam quod vouens determinatè obligetur ad materiam reſeruatam, non prouenit ex eius intentione, & ex natura huius Voti, quod per ſe nunquam obligauit ad illam partem; ſed per accidens ex impoſſibilitate materiæ non reſeruatæ.

Bon. de præc. d.4.q.2. P.7. §.4. n.18.

Suar. to. 2. de rel. l.6. de voto c.24.

Sanch. l.8. de matr. d.9. n.14. & l.4. ſum. c.40. n. 42.

Licet autem Votum iſtud non ſit reſeruatum: Vouens tamen determinatè obligatur ad materiam reſeruatam, quæ non eſt impoſſibilis; ſi tempore emiſſi voti diſiunctiui, materia vtriuſq; partis erat apta, & in poteſtate vouentis, & ante electionem factus eſt impotens ad vnam partem; vt ſi quis emiſſo voto diſiunctiuo eleemoſinæ, vel Religionis, ante electionem factus ſit impotens dare eleemoſinam, tenetur ad Religionem. Quia obligatio voti alternatiui cadit ſuper vtramq; partem: Ergo vna deſtructa, etiam abſq; culpa, altera eſt implenda: vel ſi eſt æſtimabilis, poteſt ſolui illius æſtimatio. At ad neutram partem obligatur; ſi tempore Voti materia alterius partis erat impoſſibilis. Quia cum liberum ſit vouenti eligere

quam

Digitized by Google

quam partem maluerit, altera affecta impoſſibili; ad alteram, ad quam præcisè non ſe obligauit, non tenetur: Ergo ad nullam.

Similiter, ſi poſt emiſſum Votum alternatiuum, & poſt electionem factam, periit pars electa; Vouens non tenetur neq; ad rem, quæ ſupereſt, neq; ad æſtimationem cuiuſuis partis. Ratio patet. Vide Sanchez latè de voto diſiunctiuo agentem.

CASVS XII.

An materia non reſeruata, in quam fuit à Papa, vel alio eius auctoritate commutatum Votum abſolutum Caſtitatis, aut Religionis.

NEgant aliqui apud Sanchez. Tum quia ſubrogatum ſapit naturam eius, cui ſubrogatur, ex Canoniſtis. Tum quia id ſpeciali priuilegio fuit conceſſum Pœnitentiariis S. Petri Vrbis. Tum quia *ſec. præced., caſ. 19. difficultate 4.* probatum eſt Confeſſarium inferiorem non poſſe commutare pœnitentiam iniunctam à ſuperiore pro reſeruatis. *Sanch. de matr. l. 8. d. 9. n. 20.*

Verum, ſi commutatio facta fuit à Papa in foro exteriori, non poteſt Confeſſarius vi Iubilei talem materiam à Papa ſubſtitutam commutare. Quia eius poteſtas non egreditur forum conſcientiæ, alioquin perturbaretur ordo iuris, ſicut *ubi ſupra* de pœnitentia externa dictum eſt. Ita Homobonus, & alii. Nec etiam poteſt commutare pœnitentiam, in diſpenſatione matrimoniali à Papa iniunctam viro inceſtuoſo inſeruiendi fabricæ Eccleſiæ: quam tamen, iuxta Genuenſem ex declaratione Sacræ Cong., poteſt commutare Epiſcopus, vel Vicarius à Papa delegatus pro eadem diſpenſatione, ſi inceſtuoſus ſit nobilis, & delicatus. *Homob. 1. p. exam. tr. 5. q. 94. & tr. 7. q. 75. Gen. in prax. Archiep. c. 20. n. 2.*

Si verò communicatio facta fuit in foro cõſcientiæ, longè probabilius eſt talem materiam ſubſtitutam poſſe in eodem foro commutari. Ita Sylueſter. Bonac. & alii plures. Quia facta tali commutatione à Papa *Sylu. Votum 4. q. 7. n. 7. Verſ. 8. Bon. l. c. q. 2. p. 7. §. 1. n. 18.*

cum

cum vouentis conſenſu, euaſit quaſi nouum votum de materia non reſeruata. Sicut ergo ſublata excommunicatione Papali, peccatum deſinit eſſe reſeruatum: ita mutato voto Caſtitatis, aut Religionis in materiam non reſeruatam à Papa, ſeu ſublata materia reſeruata, ceſſat reſeruatio Papalis: ſicut etiam è contra Votum non reſeruatum de vouentis conſenſu commutatum in materiam reſeruatam, efficitur reſeruatum.

Quoad oppoſita in contrarium; Sufficit quod ſubrogatum ſapiat naturã voti quoad intrinſeca, ideſt quod ſit quid pium; nec eſt neceſſe, quod ſapiat quoad extrinſeca, qualis eſt reſeruatio. Conceſſio facta Pœnitentiariis fuit ad tollendum omnem ſcrupulum. Quoad tertium vide ibidem. *Verſ. Probabilius*.

Hinc Votum ſemel vi Iubilei, vel alterius priuilegii commutatum, poteſt iterum per idem Iubileum, vel aliud commutari. Ità Vega, Sanch. & alii. Quia vna commutatio non impedit aliam.

Veg. to.2.c. 126.caſ.110. Sanch. l. 4. ſum. c.54. n. 24.

CASVS XIII.

An Votum Caſtitatis, aut Religionis, de cuius valore dubium eſt.

Reſpondetur poſſe commutari, ſi dubium per ſe non excuſet, ſed opus ſit interpretatione, aut diſpenſatione, aut commutatione. Ita Suarez, & alii. Quia cum reſeruatio ſit odioſa, debet reſtringi tantum ad caſus certos. Sicut etiam reſeruatio caſuum reſtringitur tantum ad certos, excluſis dubiis. Cum dubii caſus ſint tantum ſecundum quid, non ſimpliciter delicta. Idq; niſi in reſeruatione ſint expreſſi etiam dubii; ſicut caſus bullæ Cœnæ etiam dubii à Clemente VIII. inter reſeruatos expreſſi fuerunt. Si verò dubium ſit tale, vt excuſet ab obligatione Voti, nulla eſt opus diſpenſatione, aut commutatione.

Suar. to. 2. de rel.l.6. de voto c.26.

Præterea poteſt commutari ſi dubium eſt, an Votum ſit nec ne Papæ reſeruatum; Vt ſi coniux dubitet an Votum continentiæ, quod cum conſenſu alterius

coniugis

coniugis emiſit, ſit perpetuum, vel ſolum durante matrimonio. Quod ſic confirmatur; Quia dubitans an Votum, ſeu Iuramentum emiſerit, non obligatur Voto, aut Iuramento; ſi præmiſſa debita diligentia, non potuit vincere dubium, vt docent Sotus, Suarez, & alij contra Comitolum, & alios. Quia in dubio facti poſſeſſio eſt pro voluntate, non pro Voto, aut Iuramento; & factum in dubio non præſumitur, niſi demonſtretur. Immò probabile eſt non obligari, etiam ſi vouens magis inclinet in eam partem, quod vouerit, dum manet dubius: Sicut bonæ fidei poſſeſſor non cogitur reſtituere rem, de qua dubitat num ſit ſua, donec moraliter certus ſit eſſe alienam. Ergo idem eſt in propoſito caſu, vbi dubium eſt de parte Voti, ſcilicet an eius intentio ſe extenderit ad tempus poſt matrimonium, hoc eſt an ſit Papæ reſeruatum.

Sot. l. 2. de iuſt. q. 3. ar. 2. doc. 2. Suar. l. c. & de cenſ. d. 40. ſec. 5. n. 15., & ſec. 6. n. 5. Comit. l. 2. reſp. mor. q. 18.

CASVS XIV., & XV.

An Votum Caſtitatis, aut Religionis metu extortum; Aut emiſſum ab exiſtente in poteſtate alterius.

SYlueſter, & alij negant de omni Voto per iniuriam emiſſo, ſiue metus fuerit grauis, ſiue leuis. Suarez negat de Voto metu leui facto, in quo inuolantarium eſt tantum ſecundum quid; vt patet in Votis emiſſis in periculo mortis, aut naufragij: affirmat autem de Voto metu graui, & cadente in conſtantem virum facto. Quia dubium eſt an tale votum teneat, & in dubio valoris voti, non cenſetur votum reſeruatum, vt oſtenſum eſt *caſu præced.*

Syln. Votum 4. q. 4. n. 4. Suar. to. 2. de rel. l. 6. de voto c. 26. n. 4. & 5.

Verum, ſi metus incuſſus ad finem voti extorquendi, eſt grauis, cadens in virum conſtantem; Votum eſt omnino irritum, ſaltem iure eccleſiaſtico. Ita Sanchez, & alij. Et ideo non eſt opus diſpenſatione, aut commutatione: Si verò metus incuſſus ad eundem finem, eſt leuis, ſed fuit cauſa, ſiue qua votum non fuiſſet factum; etiam valdè probabile eſt Votum in

Sanch. l. 4. ſum. c. 3. n. 12.

foro

Nau. in man. c. 22. n. 51. Verſ. Septimum, & alibi pluries. foro conſcientiæ, & iure naturali diuino eſſe irritum; ſicut probabile idem eſt de alijs contractibus. Ita Nauarrus, & alij, idem ſentientes de voto ſolemni in profeſſione Religionis.

Sed eſto, quod neuter metus ſufficiat ad irritandum votum: adhuc probabilius eſt Votum Religionis, aut Caſtitatis, editum etiam metu leui, incuſſo ad illud extorquendum, non eſſe reſeruatum, & poſſe à prædictis commutari. Ita Angelus, Nauar., Sanch., & alij. Quia eſt inuoluntarium ſecundum quid, proueniens per iniuriam, quod ſatis minuit libertatem: ideo eſt maior ratio non reſeruandi hoc votum, quam emiſſum metu mortis, aut naufragij; tum ob imperfectionem conſenſus, tum ob odium iniuſtè extorquentis.

Ang. Votum 4. n. 8. Nau. c. 12. n. 59. Sanch. l. cit. c. 40 n. 31.

CAS. XV. *Votum verò* Caſtitatis, aut Religionis emiſſum ab impubere, à ſeruo, & à coniuge abſq; licentia Patris, Domini, & Viri, poſſe commutari. Affirmat Gutierez. Quia ſi Pater, Dominus, & Vir poſſunt illud irritare; à fortiori Epiſcopus, & Confeſſarius vi Iubilei poterunt illud relaxare, vel commutare.

Guti. l. 2. quæſt. can. c. 22. n. 49.

Sed probabilius negant Sanchez, & alij. Quia licet reſeruatio Papalis relinquat illæſum ius irritantis; reſtringit tamen ordinariam poteſtatem Epiſcopi, & delegatam Confeſſarij; cum hæ duæ poteſtates ex diuerſis principijs proueniant.

Sanch. l. 8. de matr. d. 9. n. 4. & l. 4. ſum. c. 40. n. 28.

An Votum Caſtitatis coniugatæ poſſit aliquando commutari, dicetur infra *caſu 20. Verſ. VI. Votum*.

CASVS XVI. XVII. & XVIII.

An Votum Caſtitatis, aut Religionis emiſſum cum formali intentione ſe obligandi tantum ſub veniali, vel tantum ad pœnam; Aut Votum vouendi Caſtitatem, vel Religionem. Aut ad tempus limitatum.

POſſe vouentem ex intentione ſe obligare ſub culpa veniali tantum docent Sanchez, & alij. Quia

Sanch. l. 4. c. 11. n. 2.

Votum

Votum eſt quaſi quædam priuata lex, non plus obligans, quam vouens intendat. *Sanch. l. cit. c. 40. n. 47.*

Poteſt ergo tale Votum à prædictis commutari. Ita Sanch., & alii. Quia cum non ſit perfectum, & leuiſſimum reputetur, non cadit ſub reſeruatione: & multo magis ſi vouens formaliter nullo modo voluit ſe obligare. Ita Bonac. *Bon. in præcept. d. 4. q. 2. p. 7. §. 4. n. 2.*

CAS. XVII. *Item Poteſt* commutari votum vouendi Caſtitatem aut Religionem. Quia Votum vouendi aliquam materiam, non eſt Votum illius materiæ. Ita Malderus, & alii. *Mald. de virt. tr. 10. c. 5. dub. 10. Verſ. Sexto.*

CAS. XVIII. *Et tandem* etiam Votum Caſtitatis, aut Religionis factum ad tempus limitatum. Quia non eſt ſimpliciter votum Religionis, aut Caſtitatis, quod tantum reſeruatur Papæ. *Vide d. caſu.* 8. Ita Sotus, & alii communiter. *Sot. l. 7. de iuſt. q. 4. ar. 3.*

Excipe 1. niſi tale Votum eſſet ad centum annos. Quia tunc cenſeretur perpetuum, & reſeruatum. Leſs. &c. 2. Niſi ſit factum cum intentione ingrediendi religionem, & probandi num ſibi placeat. Quia hoc eſt ſimpliciter votum Religionis. Bonac. *Leſs. l. 2. c. 40. n. 105. Bon. de præcept. d. 4. q. 2. p. 7. §. 4 n. 18. &c.*

CASVS XIX.

Quænam alia Religionis Vota poſſint commutari, vel relaxari.

1. VOtum arctioris Religionis poteſt commutari, vt vouens ingrediatur laxiorem (quidquid contradicat Nauarrus ſibi contrarius). Ita Sayrus, Sanchez, & alii communiter. Quia hoc eſt tantum commutare modum, qualitatem, aut circunſtantias, ſcilicet exceſſum obligationis, manente obligatione Religionis. Quod procedit etiam in iam exiſtente religioſo. *Nau. com. 4. de reg. n. 10. & lib. conſil. de voto conſil. 41. Sayr. l. 6. clauiſ. c. 11. n. 63. Sanch. l. 8. de matr. d. 9. n. 10. & l. 4. ſum. c. 4. n. 74.*

II. Votum perſeuerandi in Religione, itaut vouens ſuſcepto habitu Religionis, poſſit tempore nouitiatus exire, ſi expertus ſit illum ſtatum ſibi non conuenire. Quia Votum perſeuerandi eſt virtute diſtinctum à voto Religionis. Ita Sanch., & alii, (& colligitur ex *Sanch. l. c. de matr. n. 18. & dicto c. 40. n. 75.*

S. Tho-

Digitized by Google

S. Tho. 2. 2. q. 189. ar. 4. Nau. conſil. 7. de voto.

S. Thoma) aientes Votum Religionis obligare ad ingreſſum, ad perſeuerantiam verò ſolum quando non adeſt iuſta cauſa exeundi. Vnde poteſt commutari Votum moriendi in religione, non quatenus dicit ingreſſum, ſed quatenus dicit perſeuerantiam. Nau. & alij.

Sanch. dicta d. 9. n. 59. & dicto c. 40. nu. 76. Suar. to. 2. de rel. l. 6. de voto c. 26. n. 11. & 12.

III. Votum Religionis poteſt ex iuſta cauſa commutari, quoad dilationem executionis, impoſito alio opere pio: modo non ita differatur, vt ſit periculum impotentiæ Voti adimplendi. Ita Sanch., & alij: Quia hoc eſt tantum voti qualitatem, non ſubſtantiam commutare: quidquid contra minus probabiliter ſentiant Suarez, & alii.

Arrag. 2. 2. q. 88. ar. 12. Henriq. l. 7. c. 22. n. 6. Leo p. 2. c. 27.

IV. Votum Religionis non approbatæ. Ita Arrag. Henriq. &c. Quia religio non approbata à Sede non eſt Religio. Tale eſt Votum aſſumendi habitum Beatarũ, ſeu Tertiariarum; etiam ſi vouerit gregatim viuere: quidquid contra dicat Leo. Quia adhuc non ſunt religioſæ, niſi obtinuerint approbationem. Tale etiam eſt Votum ingrediendi Religionem Equitum militarium (excepto ordine equitum Sancti Ioannis Melitæ, qui eſt vera Religio approbata; licet in odioſis nulli milites veniant nomine religioſorum ex Soto, & alijs) At cæteri ordines militares non ſunt propriè, & ſimpliciter Religiones, ſed tantum impropriè, & ſecundum quid, iuxta probabiliorem Soti, Arragon., & aliorum. Tum quia ſic decreuit Sacra Cong. Datariæ Vrbis. Tum quia promittunt ſolum caſtitatem coniugalem; nec vouent paupertatem; obedientiam autem ſolum ad certos caſus.

Sot. l. 7. de iuſt. q. 5. ar. 3.

Arrag. 22. q. 88. ar. 11.

Nau. tr. de red. eccleſ. q. 1. mon. 55. n. 5. & q. 3. mon. 27.

Et licet Nauarrus, & alij teneant contrarium, eo quod Sedes Apoſtolica diſpenſauerit, ne ita ſtrictè vota in illis emittantur: adhuc tamen Votum ingrediendi tales ordines militares poteſt à prædictis commutari. Quia ſaltem dubium eſt an ſint verè Religiones, & ſic procedit doctrina tradita *caſu* 13.

Sanch. dicto c. 40. n. 72.

V. Votum paupertatis, & obedientiæ obſeruandum vel in ſeculo, vel in religione non approbata. Ita Sanch., & alij. Quia non eſt votum Religionis.

VI. Votum Religionis hoc pacto conceptum;

Voueo

Voueo ingredi talem religionem, v. g. *Carthuſianam*, *ſi quam ingrediar*; *Vel nullam aliam à Carthuſiana &c.* Quia eſt conditionale, vt docet Sanchez, ideo philoſophandum ſicut de conditionalibus, quæ diximus poſſe commutari.

Sanch. l. 4. ſum. n. 49.

CASVS XX.

Quænam alia Caſtitatis Vota.

I. VOtum Caſtitatis limitatæ; v. g. coniugalis, non petendi debitum, non fornicandi, non committendi mollitiem, aut aliud luxuriæ peccatum. Ita Nauarrus, & alij communiter. Quia ſunt tantum Vota Caſtitatis ſecundum quid, ſcilicet partialis, & ideo non reſeruata. Non debent tamen commutari, niſi ratione periculi maioris peccati.

Nau. c. 12. man. n. 76.

II. Votum, aut Iuramentum non nubendi, ex deuotione emiſſum. Ita Sotus, Nau., & alij (licet contrarium ſentiant Caietanus, & Valent.) Eadem ratione. Vnde talis vouens, ſi fornicetur, non eſt ſacrilegus; neq; ſi poſt contractum matrimonium, petat, aut reddat debitum. Si vero ſit factum in fauorem tertij id petentis, & acceptantis, non poteſt commutari, illo non conſentiente. Ita Sanchez, & alij. Idq; ratione iuris acquiſiti illi tertio: per cuius ſolam remiſſionem ceſſabit votum, ſi tantum in fauorem tertii, & nullo modo cauſa deuotionis ſit factum.

Sot. in 4. d. 38. q. 2. ar. 2. Nau. l. c. Caiet. opuſc. tr. 11. q. 1. & 2., Val. to. 4. d. 10. q. 5. p. 5. concl. 4. Sanch. dicta d. 9. & c. 40.

III. Votum Virginitatis, cum formali intentione ſe obligandi tantum ad cauendum primum libidinis actum, ſeu deflorationem. Eadem ratione. Secus verò abſq; illa formali intentione. Quia erit reſeruatum Papæ. Roder., & alii. Cum tale Votum abſolutè emiſſum denotet perpetuitatem. Quia conſiſtit in negatione venereæ voluptatis voluntariæ, quæ negatio ad ſemper obligat, &c.

Rod. p. 2. ſum. c. 98. n. 1.

IV. Quando ſeorſim, & diſtinctis vicibus emiſſa ſunt plura Vota, quæ vnita inducunt obligationem

ad

ad perpetuam Caſtitatem: V. g. Votum non nubendi, non fornicandi, & non committendi alia peccata venerea. Quia quodlibet poteſt commutari, cum ſit Caſtitatis limitatæ; Ergo etiam omnia ſimul, cum per accidens vnum ad aliud ſe habeat: niſi vltimum fuerit emiſſum cum formali intentione, obligandi ſe ad perpetuam caſtitatem. Ita Sanchez, & alij.

Nau. in mā. c. 12. n. 47. & conſil. l. 3. conſ. 18. de voto n. 2.

V. Votum presbyterandi, ſeu aſſumendi ſacros ordines. Ita Nau., & alij. Quia non eſt Caſtitatis, nec magis reſeruatum, quam Votum vouendi, *de quo, caſu* 17. Hinc qui taliter vouit, licet peccet contra Votum contrahendo matrimonium: non, tamen fornicando; aut petendo, vel reddendo debitum.

Leſs. l. 2. c. 40. dub. 13. n. 17.

Arrag. 2. 2. q. 88. ar. 8. Sanch. l. 8. de matr. d. 11. & alibi. Mald. dub. 7. §. 2. quæritur. Sanch. l. 2. de matr. d. 24. n. 25.

VI. Votum Caſtitatis ab altero, vel vtroq; coniuge, ante, vel poſt matrimonij conſumationem editum (licet neget Leſſius, poſſe relaxari, vel commutari, etiam ſi factum ſit ab vno abſq; alterius conſenſu; eo quod ſit Papæ reſeruatum; idq; ſolum licere ad petendum, vel reddendum debitum ob periculum incontinentiæ; quia hoc non eſt relaxare abſolutè, ſed ſolum ex parte, ſcilicet ſuſpendere executionem ad tempus; Vnde mortuo altero coniuge, non licet vouenti iterum contrahere): Dicendum tamen ſiue factum ſit cum licentia alterius, ſiue abſq; licentia, ſi non interuenerit expreſſa renunciatio iuris alterius, poſſe relaxari ab Epiſcopo, & commutari à confeſſario vi Iubilei. Ita Arragon. Sanch. & alij. Quia non eſt votum Caſtitatis ſimpliciter, ſed limitatæ, ſcilicet non petendi debitum. Vouens enim, etiam ante, conſūmationem matrimonii, modo abſq; efficaci propoſito ingrediendi Religionem (addit Malderus etiam in primo bimeſtri, ſed contrarium tenet Sanchez) poteſt, & tenetur reddere, etiamſi alter conſenſum præbuerit ad vouendum, vel iam factum approbauerit. Quia talis conſenſus, vel approbatio non obligat ad non reddendum, ſi exigitur; nec continet renunciationem iuris ſui. Qua relaxatione, aut commutatione facta, qui vouerat non tenetur amplius ad caſti-

tatem

Digitized by Google

tatem vi illius voti, etiam ſoluto matrimonio, quidquid minus probabiliter ſentiat Alphonſus Leo. *Leo ſec. 2.*

Si verò editum fuit ab vtroq; coniuge mutuo conſenſu, cum reciproca, & expreſſa renunciatione iuris petendi debitum; non poteſt commntari, vel relaxari. Ita Arragon. Sanchez & alii contra Maiorem, & alios. Quia eſt Votum integræ Caſtitatis, cum obliget vtrumq; coniugem ad non petendum, nec reddendum. Si tamen ſit periculum incontinentiæ, nec commodè poſſit adiri Papa, aut alius habens talem facultatem; poterit ab Epiſcopo (non ordinaria poteſtate, quidquid dicat Roderiq.) diſpenſari, vt vterque vtatur matrimonio petendo, & reddendo. Sed ſoluto matrimonio ſuperſtes tenebitur ſeruare caſtitatem. Et ſi eidem Voto fuerit addita aliqua limitatio, puta ad tempus determinatum; vel niſi proles maſcula moriatur, poterit & ab Epiſcopo relaxari, & à Confeſſario vi Iubilei commutari. Ita Sanchez. Si autem ab initio matrimonii vterq; coniux ex conſenſu mutuo vouit perpetuam caſtitatem, ſi habuerit ſobolem; eſt hoc Votum Papæ reſeruatum, ſi dictio, *ſi*, æquiualet, *quando*: ſecus verò, ſi faciat ſenſum conditionalem, iuxta dicta *ſupra caſu* 10. *verſ. Votum pure*.

Arrag. Sãch. l. cit. Maior. 4. d. 32. q. 2. *Rod. to. 1. qq. reg. q. 63. ar 2.* *Sanch. d. 11. nu. 10.*

VII. Vota abſoluta Religionis, aut Caſtitatis perpetuæ, in caſibus, in quibus Epiſcopus, non ſua generali facultate ordinaria; ſed ſpeciali iure, ratione ſolius imminentis neceſſitatis diſpenſare poteſt (vt docent communiter, Sanch., & alii apud ipſum. Ratione deſumpta ex Epikeia, ſiue rationabiliter præſumpta mente Papæ; Vt cum ex mora imminet periculum incontinentiæ, vel magni ſcandali, aut damni tertiæ perſonæ, & huiuſmodi, nec facile præ paupertate, vel alia cauſa adiri poteſt Papa, aut alter habens ab ipſo priuilegium. Non enim tenetur Epiſcopus ſubminiſtrare ſumptus adeundi Papam pro diſpenſatione, quidquid dicat Vaſquez. Et cuius diſpenſationis effectus ceſſat, ceſſante neceſſitate diſpenſandi. Vnde ſic diſpenſatus ab Epiſcopo, ſoluto matrimonio, non poteſt iterũ nubere, niſi ob aliam neceſſita-

Sanch. l. 8. de matr. d. 9. n. 22. & l. 4. ſum. c. 40. nu. 34. *Vaſq. 1. 2. q. 42. ar. 4. d. 178. c. 2. n. 6.*

tem rurſus diſpenſetur; nec item vitat ſacrilegium, ſi fornicetur.) quamuis nonnulli, apud Roderiquez, teneant poſſe à confeſſario vi Bullæ cruciatæ, & multo magis vi Iubilei commutari: Probabilius tamen eſt poſſe quidem à confeſſario vi Iubilei commutari prædicta Vota in caſibus, in quibus Epiſcopus iure ordinario diſpenſare poteſt; qualia ſunt ea Vota, de quibus egimus, *à caſu 10. vſque ad præſentem*, vt conſtat ex hucuſq; dictis, & ex praxi. Quia deficiunt à perfecta ratione Votorum reſeruatorum; aut quia talis commutatio, aut diſpenſatio eſt tantum circa Voti accidentalia, non circa ſubſtantialia: Non autem in caſibus; in quibus Epiſcopus ſolum iure ſpeciali ob vrgentem neceſſitatem diſpenſat. Ita Roderiq. Sanch., & alij communiter. Quia prædicta Vota in his caſibus ſunt verè Papæ reſeruata: & ſolum ex quadam benignitate, ne iugum Eccleſiæ durum videatur, permittitur Epiſcopis diſpenſandi in eis facultas in præfatis caſibus, ſicut & in legibus Papalibus, ob eorum maiorem, quam aliorum confeſſariorum prudentiam &c.

Rod. in bull. §. 9. n. 116.

Roder. l.c. & to. 1. quaſt. reg. q. 63. ar. 6. Sanch. l. 8. de matr. d. 15. & l. 4. ſum. c. 42. & 54.

Hinc, contra Viualdum, infertur, confeſſarium vi Iubilei non poſſe commutare Votum Caſtitatis eius, qui eo ligatus contraxit matrimonium, vt poſſit petere debitum. Quia in eo non poteſt diſpenſare Epiſcopus iure ordinario, ſed ſolum ob periculum incontinentiæ, vel ex conſuetudine, vt docet Sanchez.

Sanch. l. 8. de matr. d. 12. & l. 4. ſum. c. 40.

CASVS XXI.

An poſſit commutari Votum, aut Iuramentum non petendi diſpenſationem, vel commutationem Voti, aut Iuramenti, niſi à Papa.

POſſunt commutari, ex Rodr., & alijs. Quia non ſunt ex quinq; reſeruatis, nec voluntate vouentis fiunt reſeruata, aut arctatur ſuperioris facultas.

Rod. in bull. §. 9. n. 110. Ric. in 4. d. 38. ar. 9. q. 3.

Immo tale Votum (licet negent Ricardus, & alii ſi ſit

ſi ſit vtile animæ) probabilius tenet Sanchez ſemper eſſe irritum,& nullum. Tum quia poteſt eſſe nociuum animæ. Tum quia Vota generaliter edita,quæ in quibuſdam caſibus ſunt vtilia, & in aliis inutilia, cum æquè caſus vtiles, & inutiles comprehendant; non obligant: niſi quando vel ex iure, vel ex communi intellectu habent tacitam conditionem, vt ad ſolos caſus vtiles extendantur; quale eſt Votum obediendi ſuperiori in omnibus. *Sanch. l. 4. ſum. c. 8. n. 21. &c.*

Quo caſu ſufficit commutatio in æquale, ſi reſpiciamus ius poteſtatis Eccleſiaſticæ, quidquid dicant Roderiquez, & Vega. Niſi forte velint prædictum ſic vouentem ex vi voti excluſiſſe commutationem in æquale, non autem in maius bonum; quia votum impeditiuum maioris boni non obligat: aut niſi fiat commutatio vtriuſq; voti, ſcilicet non petendi commutationem,& ſimul rei principaliter promiſſæ: quia cum tunc fiat duplex commutatio, materia ſubrogata debet eſſe maior. Ita Sanchez. *Rod. & Vega l. cit.* *Sanch. l.cit. c. 56.*

CASVS XXII.

An Votum non peccandi. Vbi de Voto, & Iuramento non ludendi, non conuiuandi, & abſtinendi à cibis.

VOtum de nunquam peccando, nec mortaliter, nec venialiter, eſt nullum, vtpotè ſtultum, & de re impoſſibili, nec eſt audiendus Bonacina. *Bon. de prac. d.4.q.2. 2.P. 8.§. 3. n.41.*

Votum de vitando aliquo veniali in particulari; vel non peccandi mortaliter, eſt validum. Quia eſt de re moraliter poſſibili. Ita Sotus, & alii. *Sot. l. 7. de iuſt. q.1. ar. 3.*

Tale Votum poteſt commutari vi Iubilei, remanente tamen obligatione non peccandi. Quia non eſt ex reſeruatis, Ita Sotus,Nauarrus,Sanchez,& alii: addentes facilem debere eſſe diſpenſationem,aut commutationem; nec eſſe conſulenda talia Vota, niſi vouens eſſet perſona conſtans, & aliàs procliuis ad aliquod peccatum. *Nau.in man. c.12. n. 65. & alibi, Sanch. l. 4. ſum. c. 40.*

Hinc Votum non ludendi ludo venialiter, vel mortaliter illicito (v. g. alearum) poteſt commutari, vel diſpenſari. Quo facto ludens non erit reus voti. Et legitima cauſa eſt, ſi vouens ſit valdè procliuis ad ludum, & ex fragilitate ſæpius peccet contra votum.

Votum, aut Iuramentum non ludendi abſolutè editum; licet Nauarrus, & alij velint obligare ſolum ad vitandum ludum venialiter, vel mortaliter malum: non autem houeſtum, & virtuoſum; quia ſecus excluderet actus virtutis, & eſſet contra bonos mores, & ideo nullum: Verius tamen Sanchez exiſtimat obligare ad euitandum omnem ludum, etiam honeſtum, ſi intentio vouentis, vel iurantis ſit liberius Deo ſeruiendi. Quia eſt de meliori bono. Dantur enim aliqui actus virtutis, quorum priuatio perfectius bonum continet; quales ſunt ludus honeſti, amicorum conuiuia, cibi ſalubres, &c. Simile eſt etiam votum abſtinendi à matrimonio.

Nau. in mã. c. 12. n. 21.

Sanch. l. 3. ſum. c. 18. n. 2.

Excipe, niſi illorum priuatio eſſet contra propriam ſalutem, vel neceſſariam vrbanitatem: nam tunc poſſet ludus, aut cibus ſalubris, aut conuiuium, aut matrimonium eſſe de præcepto, vel conſilio, & ideo inepta materia voti. Ita Sanchez.

CASVS XXIII.

An poſſit commutari, vel diſpenſari pœna incurſa ob Voti pœnalis violationem: v. g. pœna errogandi in eleemoſinam centum aureos, incurſa ob decem violationes Voti non ludendi, ſub pœna decem aureorum pro ſingula vice.

Nau. l. 3. conſ. de Voto conſ. 31. in 2. edit. Sayr. l. 6. theſ. c. 12. n. 20. Sanch. l. 8. de matr. d. 15., & l. 4. ſum. c. 52.

NAuarrus, Sayr., & alij dicuut poſſe quidem commutari votum, ita vt in poſterum non incurratur pœna: non autem pœnam iam incurſam. Quia diuerſæ ſunt obligationes vtriuſq;, nec à diuerſis fit illatio.

At probabilius Sanchez, & alij affirmant etiam pœnam

nam iam incurſam poſſe commutari. (niſi Papa limitaſſet facultatem ad ſolum Votum, non ad pœnam iam debitam) Quia poteſt commutari, & diſpenſari Votum; Ergo & pœna ob Votum violatum incurſa; cum pœna debeatur ratione Voti. Confirm. 1. Quia ſi tale votum fuiſſet abſolutum, & fuiſſet fractum, poſſet commutari, vt patet praxi, cur non ergo ſi fuit pœnale? 2. Quia poteſt commutari Votum pœnale Caſtitatis, & Religionis, etiam poſt incurſam pœnam, etiam quoad pœnam iam debitam, *vt caſ. 10. dictum eſt*; Ergo &c. Et quidem in euidenter melius commutari poteſt etiam ab ipſo vouente. Vnde non rectè ab aduerſariis diſtinguitur pœna à Voto.

Poteſt autem pœna incurſa commutari, tametſi Papa prius commutaſset vel totam, vel partem, iniungendo vt alteram partem ſolueret. Quia hæc non eſt debita ex præcepto Papæ, ſed ex vi voti.

Non tamen præſumitur ſublata in commutatione Voti, niſi vouens petierit, & expreſsè obtinuerit commutationem pœnæ incurſæ pro præterito.

CASVS XXIV.

An data facultate Vota commutandi in ſubſidium (v. g. belli contra infideles, vel hæreticos); poſſit fieri commutatio in ſubſidium ſpirituale, puta in preces, aut ieiunia.

NEgant Nauarrus, Roder., & alii, aſserentes etiam pauperem debere dare iuxta vires. Tum quia priuilegia iuxta verborum tenorem ſunt interpretanda. Tum quia quando Papa eſt contentus ſubſidii ſpiritualis, id explicat.

Affirmant autem Viualdus, Leſſius & alii. Tum quia tale ſubſidium non eſt minus præſtans, & efficax quam temporale. Tum quia alioqui vota pauperum

Nau. in mã. c. 12. n. 8.
Rod. in bull. §. 9. n. 107.
Vinald. Cãdel. p 3 c. 14. nu. 39.
Leſſ. l. 2. c. 40. n. 95.

Digitized by Google

non poſſent commutari; cum vel nullum, vel tam modum ſubſidium conferre poſſint, vt pro nihilo reputetur.

Et hoc videtur Auctori probabilius quoad pauperes, non quoad alios.

CASVS XXV.

An facultas commutandi Vota; intelligatur non ſolum in æquale, ſed etiam in minus bonum.

COmmutatio in euidenter melius poteſt fieri etiam ab ipſo vouente auctoritate propria. Tum quia reddit Deo rem gratiorem. Tum quia finis voti eſt promouere ad melius. Quoad vota reſeruata, vide ſupra *caſu* 8. *poſt explicationem tituli*. Non autem in id, quod eſt dubium, vel opinio, an ſit melius. Quia tunc requiritur auctoritas ſuperioris vicem Dei gerentis, vt docent Sanchez, & alii plures. Tum quia in dubio melioris boni, votum poſſidet &c. Tum quia probabilis opinio non ſufficit ad ſoluendum vnum pro alio, ſi non conſtet de voluntate creditoris. Idq; niſi conſtet euidenter rem ſubrogatam eſſe ſaltem æqualem, ex Bonacina.

Sanch. l. 4. ſum. c. 46. n. 7. 8.
Bonac. in prac. d. 4. q. 2. p. 7. §. 3. n. 8.

Sed in euidenter æquale, quamuis Graffius, Sanchez, & plures alii negent fieri poſſe commutationem propria auctoritate. Tum quia bonum æquale vicinum eſt minori. Tum quia promiſſio eſt in propria ſpecie ſoluenda ex vi fidelitatis. Tum quia non eſt certum talem commutationem à Deo acceptari; & ideo requiri auctoritatem Superioris; vel conſilium confeſſarii. Tamen affirmant Roderiquez, idem Sanchez ſibi contrarius, & alii plures. Quia dum commutatio fit in æquale, non videtur Deus fraudari. Et hæc opinio videtur probabilior, ſed altera tutior.

Graff. l. 2. deciſ. c. 30. n. 6., Sanch. l. 4. ſum. c. 41. n. 12.
Rod. p. 2. ſum. c. 102. n. 4. Sanch. l. 3. ſum. c. 19. nu. 9. & de matr. l. 8. d. 9. n. 21.

Hinc qui vouit certam religionem, & eligit aliam æqualem; vel vouit calicem, & dat valorem, ſatisfacit voto.

Sed

Sed aduerte, nomine melioris boni non intelligi ſolum melius ex genere; ſcilicet excellentioris virtutis: ſed id, quod omnibus circunſtantiis expenſis, hìc, & nunc, prout à tali vouente fit, eſt melius, & Deo gratius, tanquam aptius vouenti ad finem ſibi propoſitum. Similiter æquale, vel minus bonum intelligitur id, quod eſt tale omnibus circunſtantiis inſpectis, & æquè, vel minus conducit ad finem. Ita Sanch. & alii *Sanch. l. 4.* communiter. Vnde votum ieiunij ad carnem frænandam non poteſt propria auctoritate à vouente *ſum. c.56.* commutari in orationem, vel eleemoſinam; licet etiam hæ ſint ex genere præſtantiores illo, non tamen inſpecta perſona.

A Confeſſario autem vi Iubilei, vel alterius priuilegii poteſt fieri commutatio in bonum, non mathematicè, ſed moraliter æquale, arbitrio boni viri, ceſſante lata culpa; etiam ſi dubium ſit æqualitatis materiæ ſubrogandæ, modo certum ſit non eſſe minorem. Quia cenſetur æqualitas moralis ex modica inæqualitate. Ita Sylueſter, & alii. Idq; ne vana ſit commu- *Sylu. votum* tandi facultas, cum æqualitas mathematica ſit cogni- *4. q. 8.* tu impoſſibilis.

An vero poſſit fieri in euidenter minus, & leuius.

Negant Syluеſter., Caiet., Sanch., & alii. Quia *Caiet. 2.2.q.* commutatio propriè æqualitatem ſignificat, & priui- *88. ar. 12.* legia vltra verborum proprietatem non debent ex- *Sanch. l. cit.* tendi. Confirm. Quia commutatio in minus inclu- *c.50. n. 3.* dit aliquam diſpenſationem, & tamen in facultate commutandi non cenſetur conceſſa facultas diſpenſandi, vt oſtenſum eſt *caſu 4.* Vnde infert Sanchez confeſſarium peccare mortaliter commutando abſq; æqualitatis inueſtigatione, & eſſe conſultius fieri in aliquantulum melius.

At probabilius Angelus, Sayr., & alii affirmant poſſe *Ang. votum* in aliquid minus, & ſuauius; etiamſi fiat cum aliqua, *3. n. 26.* ſeu impropria diſpenſatione, quæ ſemper ferè inter- *Sayr. l.6.c.* uenit in commutatione. Quia in æquale fieri poteſt *12. n. 19.* propria auctoritate, vt diximus; Ergo vt priuilegium aliquid operetur &c. Confirm. Quia beneficium prin-

 cipis

cipis largè debemus interpretari. Quod autem facultas commutandi non includat facultatem diſpenſandi, intelligitur de diſpenſatione propria, quæ eſt relaxatio totius vinculi voti, vt eodem *caſu* 4. dictum eſt.

Securius tamen eſt, ſaltem in grauioribus votis, petere commutationem ab habente vtramq; poteſtatem commutandi, & diſpenſandi.

CASVS XXVI. & XXX.

An ad legitimè commutandum, vel diſpenſandum in Votis requiratur cauſa; & quæ.

Leſs. l. 2. c. 40. dub. 11. n. 96. *Rod. in bull. §. 9. n. 104.* *Leſſ. Sanch. l. cit.*

Minor cauſa requiritur ad commutandum, quam ad diſpenſandum; etſi partim commutatur, & partim diſpenſatur, medium eſt ſeruandum cum proportione. Ita Leſſ.

Ad commutandum in æquale, etiam extra Iubileum, vel nulla cauſa requiritur, iuxta Roderiquez; cum eadem obligatio maneat: vel ſufficit leuis, & modica, qualis eſt maior propenſio voluntatis in materiam ſubrogatam, vt docent Leſſius, Sanchez, & alii. Quia ex illa propenſione reſultat maior Dei honor. Vnde ſufficit quod vouens petierit commutationem; etiam ſi dubitetur de æqualitate materiæ ſubrogandæ, iuxta Sanchez: licet Leſſius, & alii dicant in dubio æqualitatis requiri pro cauſa notabilem moleſtiam in implendo, aut periculum violandi, aut repugnantiam aut parentum, coniugis, &c.

Suar. l. 6. c. 16. n. 10. *Sanch. l. c.* *Leo p. 2. nu. 63. & 65.* *Ang. l. cit.* *Bon. in præcept. d. 4. q. 2. p. 7. §. 3. n. 11.*

Item ad commutandum in æquale, vi Iubilei ſufficit ſola intentio exequendi opera eiuſdem Iubilei, & illud lucrandi. Ita Suarez, Sanchez, Leo, & alii. Quia fauores Iubilei conceduntur ob hanc cauſam, vt præſtentur dicta opera.

Sed ad commutandum in minus vi Iubilei, etſi neget idem Leo, ob rationem prædictam: probabilius tamen affirmant Angelus, Bonacina, & alii commu-

Digitized by Google

niter, requiri aliam iuſtam cauſam, præter prædictam. Quia tali commutationi admiſcetur aliqua diſpenſatio, quæ in his, quæ ſunt de iure diuino, quale eſt Votum, non licet abſq; cauſa.

Hæc tamen cauſa non eſt neceſſe, vt obſtet voti executioni, vt volunt Angelus, & alij: ſed ſufficit difficultas implendi, vtilitas vouentis, periculum violandi, repugnantia parentum, &c. vt docent Leſs., Sanch., Bonac. & alii. Nec ſufficit petitio, vel maior propenſio.

CAS. XXX.

Diſpenſationi regulariter eſſe miſcendam aliquam commutationem aiunt Sotus, Nauarrus, & alii plures. Quia rarius adeſt cauſa diſpenſandi omnino, quam cum aliqua commutatione; & ſic habet praxis pœnitentiarie; & quo maior fuerit cauſa diſpenſandi, eo minor commutatio exigitur.

Sot. l. 7. de iuſt. q. 4. ar. 3. Nau. in man. c. 12. n. 63.

Sunt autem iuſtæ cauſæ ſic diſpenſandi in Voto. 1. Modus indiſcretus vouendi, puta ſine perfecta deliberatione, vt ex metu, ira &c. 2. Morale periculum ſæpius violandi votum. 3. Maior vouentis vtilitas ſpiritualis ex diſpenſatione ſperata. 4. Vtilitas Eccleſiæ, & maior Dei honor. 5. Neceſſitas, vel vtilitas reipublicæ, vel familiæ. 6. Magna difficultas ſuperueniens ex mutatione rei promiſſæ, vel ex graui accidenre vouentis, quem caſum interpretari licet non fuiſſe comprehenſum in voto; & quidem ſi res ſit clara, non eſt opus diſpenſatione; ſi dubia, tunc requiritur. Vide Nauar., & alios. Addentes ſufficere, ſi ita vir prudens arbitrabitur; & aduertens eſſe ſpectandum quid liceat ſecundum æquitatem; quid ſecundum honeſtatem, & quid expediat ſecundum vtilitatem.

Aliquando tamen ex iuſta cauſa licite poſſe à Prælato, & à Confeſſario cum vtraq; poteſtate delegato, totaliter diſpenſari, nulla commutatione addita, docent iidem Doctores. Probatur tum ex praxi eccleſiæ receptiſſima; tum quia non eſt infidelis diſpenſator eccleſiaſticæ poteſtatis, qui ex cauſa vrgentiſſima ſic diſpenſat.

Eſt autem rationabilis cauſa ad totalem diſpenſa-

tionem

Digitized by Google

Suar. l.6. de voto c.17. Sanch. l. 8. de matr. d. 9. & l. 4. ſum. c. 46.

tionem, ex Suarez, Sanchez, & aliis. 1. Impedimentum obſtans executioni voti: etſi obſtet quoad partem, debet partim diſpenſari, & partim commutari in minus. 2. Si vouens tot emiſerit vota, vt expediat eum ab aliquibus omnino liberare. 3. Si ita ſit pauper, vt nullam eleemoſinam largiri valeat; vel ita occupatus, vt expediat nullum aliud onus illi iniungere. 4. Quando adeſt morale periculum lapſus, ſi relinquatur aliqua obligatio. 5. Si vouens tot ſcrupulis ſit vexatus, vt expediat eum omnino liberare. Si ita vir prudens arbitretur.

Eædem autem cauſæ ſufficiunt, & requiruntur ad commutanda, vel relaxanda Iuramenta pia.

CASVS XXVII.

Quænam obſeruare debeat Commutans Vota, & Iuramenta tempore Iubilei.

Sanch. l.4. ſum. c. 56. Mon. de con. vlt. vol. c.7. n.403. &c.

CVm in rectè commutando Vota, & Iuramenta requiratur non mediocris ſcientia, & prudentia; regulas quaſdam, ex Sanchez, & Moneta ſubijcimus, quas ipſi ex aliis collegerunt.

I. Sit, quæ tacta eſt *caſu 25. verſ. ſed aduerte*, ſcilicet non excellentiam virtutis, ſed circunſtantias eſſe attendendas ad ſubrogandum maius, vel æquè, vel minus bonum. Quia non ſemper gratius eſt Deo; quod excellentius ex obiecto: ſed quod inſpectis aliis &c. Hinc Votum Ieiunii ad carnem macerandam non rectè commutatur in eleemoſinam. Neq; Votum Eleemoſinæ ad tollendam auaritiam; in orationem: ſecus verò Votum Peregrinationis ad obtinendam caſtitatem, rectè commutatur in Ieiunium. Et rectè prædicta, ac ſimilia commutantur in exercitium Confeſſionis, Communionis, Orationis, & Miſſæ ſacrificium. Quia illæ maximè proſunt, & hoc eſt magni valoris.

II. Confeſſarius, vt rectè commutet, examinet finem tum Voti, tum Vouentis, & iuxta illius finis dignitatem ſubroget materiam magis, vel minus dignam,

gnam. Sic maiorem materiam requirit Votum non ludendi gratia vitandi blaſphemias, quam prodigam pecuniæ iacturam.

III. Materia ſubroganda per commutationem non debet neceſſario proportionari materiæ promiſsæ quoad magnitudinem, durationem, aut numerum: Sed ſufficit quod ſit vel æqualis obſequii diuini, vel non notabiliter minoris. Quia prædicta poſſunt compenſari qualitate, & grauitate materiæ ſubrogandæ. Sic opus perpetuum poteſt commutari in temporale; & multæ præces in pauca ſacrificia &c. Opus certa die implendum in idem, vel aliud opus etiam non eadem die implendum (vbi tamen duplex commutatio ſaltem virtualiter requiritur, ſcilicet operis, & temporis, quæ non præſumitur facta, niſi commutans exprimat, vel colligatur ex coniecturis, ita Sanchez.) Peregrinationes etiam longinquæ in ieiunia, eleemoſinas largas, crebras confeſſiones, & ſacras Communiones. *Sanch. dict. c. 56. n. 29.*

Et licet conuenientius Vota realia commutentur in realia, perſonalia in perſonalia, & mixta in ſimilia; habita ratione tum laboris, tum ſumptuum. Idq; vt ſeruetur æqualitas, quatenus fieri poteſt, & materiæ, & finis vouentis. Non tamen ſemper eſt neceſſe; ſed reale mutari poteſt in perſonale, & è contra; ob rationem huius regulæ. Hinc eleemoſina corporalis poteſt ex cauſa commutari in ſpiritualem, vt in ſacrificia, preces &c., & eleemoſina ob paupertatem in ieiunium.

IV. Spectanda eſt vouentis fragilitas, ne cum periculo non-adimplendi grauetur. Sic proderit ſubrogare res, quas ipſe vouens ſolitus eſt facere, puta Roſarium, Miſſam, Sacramenta; Item relinquere libertatem differendi in alium diem; & etiam optionem diuerſorum operum. Non tamen poteſt commutari Votum in opera aliàs de præcepto: ſicut etiam Voto non ſit ſatis per opera iam ex præcepto debita; Leſſ., & Sanch. *Leſſ. l. 2. c. 40. dub. 11. n. 87., Sanch. l. cit. nu. 38.*

V. Vbi maior eſt cauſa commutandi, leuior poteſt eſſe commutatio. Sic Vota facta ex metu, repentina deli-

deliberatione, nimia facilitate, vel à puero &c. & item quo maior eſt infirmitas, debilitas, vel paupertas vouentis, eò mitior ſufficit commutatio.

VI. Habenda eſt ratio difficultatis implendi rem promiſſam, & materiam ſubrogatam. Quia difficultas auget meritum. Hinc ieiunium pauperis, ſi in eleemoſinam commutetur, poteſt in minorem commutari, quam diuitis: & pauciora ieiunia debent imponi laborantibus, cholericis, & debilibus, quam aliis.

VII. In commutatione voti Peregrinationis habenda eſt ratio laboris, itineris, & expenſarum, quas vouens in ipſa peregrinatione facturus eſſet, deductis ijs, quas ipſe alias domi facere deberet. Quia expenſæ itineris cenſentur per votum Deo dicatæ, non autem quæ domi manendo faciendæ eſſent.

Sed Primum dubium eſt, An ſit habenda ratio expenſarum in eundo tantum, an etiam earum, quæ morando, & redeundo fieri deberent.

Sanch. l. c. Affirmant Sanchez, & alij, *ex cap. Magna de Voto, & vot. red.* Quia in tali voto tacitè intelligitur mora, & reuerſio &c., niſi vouens habuiſſet intentionem non redeundi &c.

Henriq. l. 7. ſum. c. 30. n. 5. litt. N. Negant verò Henriq., & alii. Quia talis vouens per ſe ſolum promittit ire, non redire, vel manere. Caput autem, *Magna*, continet particularem commutationem, non doctrinam generalem.

Vtraq; opinio probabilis, ſed prima magis communis, & tutior.

Secundum, an ſit habenda ratio etiam expenſarum maiorum iuxta ſtatum, & diuitias vouentis, puta comitatus famulorum, equorum &c.

Sanch. Mon. l. c. Sanchez, Moneta, & alii affirmant. Quia quamuis hoc non vouerit, res tamen moraliter æſtimandæ ſunt, prout à parte rei futuræ erant, ſecus nullæ expenſæ computandæ eſſent, cum pedeſter, & mendicans potuiſſet ire.

Rod. to. 2. ſum. c. 102. & in bull. §. 9. Henriq. l. 7. At Roder., Henriq., & alii tenent earum ſolum eſſe habendam rationem quas vel ſolus, vel cum vno, aut altero ſocio eſset facturus, & non aliarum.

Quia

Quia expenſæ ſuperfluæ ſe habent per accidens ad voti executionem.

Et hæc opinio eſt benignior, & magis in eam inclinat Auctor; nec ingerit ſcrupulos commutanti, ſicut prior.

Tertium, an ſit habenda ratio expenſarum euitandi pericula itineris, & damna rebus vouentis imminentia ex eius abſentia, & tributorum ſoluendorum infidelibus, vt tranſitum permittant. Et affirmandum eſt cum Roderico, Moneta, & aliis. Quia hæc omnia ſaltem implicitè promiſſa ſunt.

Expenſæ tamen, de quibus hucuſq; egimus, non ſunt neceſſariò commutandæ in eleemoſinas mittendas in fauorem loci, in quem Peregrinatio à vouente promiſſa eſt: ſed poſſunt commutari in vſum pauperum, puta in dotandas pauperes puellas, & ſimiles vſus. Et idem dicendum de eleemoſina promiſſa in fauorem alicuius perſonæ, vel loci pii. Hinc qui vouit peregrinari ad B. Virginem Lauretanam, & offerre illi decem aureos; poterit commutari, vt decem aurei dentur alicui Eccleſiæ indigenti, & expenſæ itineris, deductis deducendis, dentur pauperibus.

Si Peregrinatio mendicando erat agenda; nulla ratio eſt habenda expenſarum: Sed tantum maioris laboris, & abſequii diuini.

Attentis igitur labore, & modo Peregrinationis. Si erat iturus pedeſtris, vltra expenſas, labor vnius diei poterit commutari in ieiunium vnius diei, & ita duorum, vel trium &c. Si non erat iturus pedeſtris, labor quatuor dierum, & etiam quinq; poteſt commutari in vnius diei ieiunium. Poteſt etiam labor itineris commutari in orationem, quia ſunt opus perſonale.

VIII. Quando cum Voto concurrunt alia vincula obligantia ad idem, v.g. præceptum, aut iuramentum; in commutatione non eſt habenda ratio aliorum vinculorum: ſed dignitatis, & excellentiæ ſolius materiæ tum promiſſæ, tum ſubrogandæ.

Hinc. 1. Votum non committendi aliquod peccatum,

catũ,parua erga eget commutatione. Nam nulla tollitur obligatio per commutationem: certè materia ſubroganda deberet eſſe ferè æqualiter apta ad arcendum à tali peccato, v. g. perpetua confeſſio menſtrua, aut recitatio coronæ ſemel in menſe per biennium, vel triennium. 2. In commutatione Voti, & Iuramenti eiuſdem materiæ, neutrius vinculi, ſed ſolius materiæ promiſſæ habenda eſt ratio, nec maior materia ſubroganda. Cum vel vtrumq; vinculum cadat in materiam ſubrogatam, ſi ſeorſim ſint edita: vel ablato Voto per commutationem, ceſſet iuramentum ſaltem ex conſequenti, ſi vnum ſit editum in confirmationem alterius.

IX. Quando non commutatur materia principalis promiſſa, ſed conceditur ſola dilatio Voti explendi; ſufficit modica commutatio, ſi dilatio parum obſit diuino obſequio: ſecus ſi valde: & quo maior eſt dilatio, eo maior debet eſſe commutatio.

X. Si Votum conditionale ante impletam conditionem commutetur in obligationem abſolutam; quo magis euentus conditionis fuerit dubius, eo minor obligatio abſoluta eſſe poterit; & ſi fuerit æquè vtrinq; anceps, ſufficiet commutatio in dimidium eius, in quod fieret, ſi votum eſſet abſolutum. Si verò commutetur in obligationem conditionalem cum eadem, vel alia conditione æquè dubia; ſubroganda erit materia æqualis, aut ferè æqualis priori.

Quod ſi Votum conditionale commutetur iam impleta conditione; commutatio facienda eſt in materiam promiſſæ æqualem iuxta Sanchez, & Monetam; quia cum tunc euaſerit abſolutum, commutandum eſt ad modum abſoluti. Imperfectio verò radicis Voti, ſolum efficit, vt minorem cauſam eius diſpenſatio exigat; quod idem aiunt de Voto pœnali poſt incurſam pœnam. At iuxta *regulam quintam*, & doctrinam allatam *caſu 25. verſus finem* eſt probabile, etiam poſt impletam conditionem, poſſe commutari in materiam aliquanto minorem re promiſſa. Cum maior ſit cauſa commutandi Votum

tum ortum ex imperfecto, quam ex perfecto conſenſu.

Sed ſi Votum pœnale ante incurſam pœnam ſit commutandum; licet aliqui apud Sanchez putent habendam eſſe rationem ſolum rei principalis promiſſæ, non autem pœnæ, vt poré acceſſoriæ: rectius tamen videtur, cum eodem Sanchez, & Moneta, etiam ipſius pœnæ eſſe habendam rationem; ſiue votum ſit ſolius pœnæ, *vt voueo religionem, ſi luſero*; ſiue vtriuſquè, ſcilicet ludendi, & pœnæ, *vt Voueo non ludere ſub pœna religionis*. Tum quia in vtroq; caſu pœna cadit ſub Voto. Tum quia licet pœna ſit acceſſoria, & ceſſet ſublata re principali; auget tamen obſequium diuinum.

Ad maiorem autem Commutantis inſtructionem, ijdem Sanchez, & Moneta referunt nonnulla aliquarum commutationum exempla, tum ex iure, tum ex Doctoribus deſumpta. v. g.

Votum vltramarinum pueri commutatur in eleemoſinas, & victum vnius pauperis tota vita, ſi facultates ſufficiant. Idem Votum Epiſcopi mutatur, vt expenſæ eundi, manendi, & redeundi mittantur ad illum locum; labor itineris compenſetur vigilijs, orationibus, & ieiuniis.

Votum Religionis, inſpectis oneribus eiuſdem religionis. v. g. SS. Dominici, aut Benedicti, mutatur, vt vouens confiteatur, & communicet ſingulis menſibus; ieiunet feriis ſextis, eroget eleemoſinam iuxta vires, ſeptem pſalmos, aut alias orationes quotidie recitet; & hæc per totam vitam. Vota tamen Religionis, & Caſtitatis abſoluta, quibus nihil melius eſſe poteſt, non poſſunt commutari ſine aliqua diſpenſatione.

Votum non nubendi, rectè commutatur in confeſſionem menſtruam per biennium, aut triennium, & in nouem ſacra.

Votum aſſumendi Sacerdotium, inſpectis ſacerdotis obligationibus, poteſt commutari in quotidianam pſalmorum pœnitentiæ, vel ſimilium recitationem, in confeſſionem, & communionem bis in menſe,

in

in celebrari faciendum miſſæ ſacrum ſingulis menſibus, & in votum caſtitatis in ſtatu ſeculari, aut ieiunium ſingulis feriis ſextis: Melius tamen eſſe, ait Sanchez, petere commutationem à potente ſimul diſpenſare.

Votum ieiunandi omnibus feriis ſextis commutatur in confeſſionem, & communionem decimo quoque die vnius anni integri, & in tria ſacra, aut recitationem coronæ, & eleemoſinam feriis ſextis faciendam. Idq; ſufficiet, iuxta ſententiam, de qua caſu 25.

Demum, vi Iubilei, vel alterius priuilegii, tantum delegatus ad vota commutanda, tenetur ſub mortali peccato in votis commutandis debitam adhibere diligentiam, vt quantum fieri poteſt, iuxta prædictas regulas, & alia in præcedentibus caſibus declarata, ſubroget materiam voto proportionatam, & non notabiliter minoris obſequii diuini, vt docent Sanch., Roder., & alii.

CASVS XXVIII.

An, facta Voti commutatione, & à vouente acceptata, liberum ſit redire ad priorem materiam Voto promiſſam, & omittere rem per commutationem ſubrogatam.

COmmutatione facta ex iuſta cauſa in minorem, vel æqualem materiam; liberum eſt vouenti redire ad priorem. Quia in priori mutatione reditur ad meliorem; & in poſteriori, æquè, vel etiam melius colitur Deus. Ita Nauar. & alii.

Nau. l. 3. conſil. tit. de voto conſ. 19 n. 1.

Si verò ſcienter, etiam vi Iubilei, facta ſit abſq; iuſta cauſa in minus; iam nulla eſt commutatio, & prior materia eſt exequenda; etiam ſi facta ſit à Superiore, iuxta Layman, tametſi in æquale. At iuxta Sanchez, & alios, cum leuiſſima cauſa requiratur, *ex dictis caſ. 25.*

Laym. l. 5. tr. 4. c. 8. n.

caſ. 25. & 26. eſt valida, etiam in minus; ſolum enim tenetur vouens ſupplere id, quod deeſt ad faciendam æqualitatem: ſicut inter homines commutatio inæqualis valet cum obligatione ſupplendi defectum; & mitius agitur cum Deo, quam cum hominibus. Quæ opinio, vti valde pia, eſt valde probabilis. Iuxta quam, defectus æqualitatis poteſt suppleri arbitrio boni viri, ſine nouo conſenſu ſuperioris, vel eius delegati: Nec etiam facta proprio vouentis arbitrio, aut alterius carentis iuriſdictione, in æquale, aut minus, eſt omnino irrita, ſed tenetur vouens vel ad prius votum redire, vel ſupplere defectum melioris boni; & multo magis facta à Confeſſario vi Iubilei. *Sanch. l. 4. ſum. c. 51. n. 3. 7. & 9.*

Commutatione autem à Superiore, vel delegato, vel Confeſſario vi Iubilei iuſtè facta in melius, & acceptata, liberum eſſe vouenti redire ad priorem materiam negant Suarez, & alij. Tum quia hæc commutatio in melius habet vim noui voti, & redire ad priorem materiam, eſſet quaſi commutare in minus, quod vouenti non licet. Tum quia eſt commutatio abſoluta, & in fauorem ſolius Dei, non vouentis. *Suar. to. 2. de rel. l. 6. de voto, c. 20. n. 1. & 4.*

At probabilius affirmant Azorius, Sanch. &c. adhuc eſſe liberum vouenti exequi vel votum, vel opus ſubrogatum. Tum quia quæcunq; commutatio ſemper eſt in fauorem vouentis, & quilibet fauori ſuo renunciare poteſt, alioqui eſſet onus. Tum quia commutatio fit ſub conditione, ſi vouens nolit prius votum implere. *Azor. 1. p. l. 11. c. 18. q. 10., Sanch. l. 8. de matr. d. 9. n. 21. & l. 4. ſum. c. 55. n. 26.*

Vnde, ex Sanchez, & alijs, etiam commutatione eiuſdem voti ſæpius facta, ſemper in arbitrio vouentis eſt exequi quoduis illorum ſubrogatorum; ob dictas rationes; niſi commutationem in melius acceptaſſet conſultò ad maiorem Dei cultum augendum. Quia tunc non in ſui, ſed in Dei fauorem facta eſſet: In dubio tamen præſumitur facta in fauorem vouentis, quia ſic communiter contingit.

Et qui renunciauit commutationi factæ in minus, animo implendi primum Votum, non poteſt amplius vti commutatione; ſed tenetur implere Votum; quia cenſetur noua promiſſio; Secus ſi eſſet facta in me-

lius

Sanch. Suar. loc. cit. lius (niſi Votum ſit Papæ reſeruatum) Ita Sanch. Suar. & alii. Immo (licet iſti negent) etiam ſi erat in æquale, quia in id vouens poteſt etiam propria auctoritate votum commutare, *vt dictum eſt caſu 25.*

Quod ſi vouens obtenta Voti commutatione, per nouum Votum ratificauit prius votum; tenetur implere materiam eiuſdem primi Voti, & etiam materiam ſubrogatam, ſi ratificando habuit intentionem ligandi ſe nouo vinculo, non autem ſi tantum habuit intentionem reſumendi prius Votum. Et in dubio cenſetur habuiſſe intentionem ligandi ſe nouo vinculo, & ideo tenebitur ad vtrunq; quia poſſeſſio ſtat pro commutatione, & nouo Voto; & dubium eſt de ſola intentione. Ita Sanch., & alii.

CASVS XXIX.

An, facta commutatione Voti, aut Iuramenti, ita extinguatur eorum obligatio, vt non adimpleto, aut effecto impoſſibili opere ſubrogato, non teneatur Vouens, vel Iurans implere priorem materiam.

ALiqui apud Sayrum, & Sanchez affirmarunt tunc obligationem Voti reuiuiſcere. Tum quia facta commutatione, licet tranſire ad priorem materiã, ergo manet obligatio diſiunctiua vnius, vel alterius. Tum quia commutatio fit ſub hac tacita conditione, ſi materia ſubrogata mandetur executioni.

At probabilius eſt, vouentem non teneri ad materiam Voti, tametſi adhuc extet; etiam ſi per malitiam omiſerit opus ſubrogatum, vel culpa ſua redditum ſit inutile, aut impoſſibile; ſiue idem opus ſubrogatum fuerit melius, ſiue æquale, ſiue minus. Ita Sayr. Sanchez, & alii. Quia obligatio prioris voti per commutationem extincta eſt, & translata in opus ſubrogatum;

Sayr. l. 6. clauis. c. 12. n. 24. Sanch. l. 8. de matr. d. 9. n. 21., & l. 4. ſum. c. 55. n. 15.

gatum; obligatio autem ſemel extincta non reuiuiſcit. Et licet vouens poſſit tranſire ad priorem materiam, non tamen tenetur. Vnde ſi materia ſui Voti ſit modo inutilis, aut impoſſibilis, liberatus eſt, nec aliud tenetur eius loco præſtare. Neq; verum eſt commutationem fieri ſub illa conditione.

Quod ſi vouens acceptauit ficte commutationem, non intendens ad illam obligari, commutatio eſt nulla: ſatis eſt tamen illam internè acceptare, vt fiat valida. Quia ex parte commutantis fuit valida. Et ſi vouens verè acceptauit commutationem, ſed cum animo illam non implendi, tenetur mutare propoſitum, & illam exequi. Hæc Sanchez.

Hinc vota ſimplicia, quæ ipſo iure commutantur in profeſſionem ſolemnem religionis approbatæ, etiam ſi profeſſus ob culpam ſuam è religione eijciatur; non reuiuiſcunt, neque vouens eiectus tenetur illa exequi. Quia omnia vota ſimplicia per profeſſionem commutata, omnino extinguntur &c. Ita Sayrus, & alij contra Graff., & alios. *Sayr. l. c. Graff. l. 2. deciſ. c. 30. n. 3.*

Hinc etiam, qui vouit religionem in genere, & ingreſſus in vnam, & profeſſus, ſua culpa eijcitur; non tenetur poſt eiectionem ingredi aliam, eadem ratione: niſi in actu vouendi religionem ſe expreſsè obligauerit ingredi aliam, ſi contingeret à prima eijci; neque voluerit in profeſſione hanc adiunctam obligationem commutari; nec etiam eiectus fuerit cum conditione vt ad aliam tranſiret. Ita Sanch., & Bonacina. *Sanch. l. 6. ſum. c. 9., Bonac. de Clauſ. q. 2. p. 12. §. 4. n. 2.*

CAS. XXX. *Vide ſupra poſt caſ. 26.*

CASVS XXXI. & XXXIII.

An Delegatus poſſit ſubdelegare; & quanam forma vti debeat dum commutat, vel diſpenſat in votis.

Confeſſarius, vel alius etiam vi Iubilei, aut alterius priuilegij delegatus ad commutandum, vel

Syl. V. delegatus q. 8. Azor. 1. p. l. 11. c. 19. q. 22.

diſpenſandum, non poteſt alteri talem poteſtatem ſubdelegare. Ita Syluester, Azor, & alij. Quia delegato nudum miniſterium, non iuriſdictio demandatur.

CAS. XXXIII.

Quoad formam. Procul dubio requiritur voluntas, & intentio commutantis, vel diſpenſantis. Quia eſt actus humanus. Vnde ignorantia, & error, quæ cauſant inuoluntarium, faciunt nullam diſpenſationem, aut commutationem: non autem metus cadens in conſtantem virum, modo adſit voluntas, & iuſta cauſa, iuxta probabiliorem.

Et hæc voluntas, ſeu intentio diſpenſantis, vel commutantis debet neceſſario exterius exprimi, & innoteſcere ei, cui conceditur diſpenſatio, vel commutatio: ſecus nihil agitur. Sat eſt tamen quibuslibet verbis, vel ſignis externis illam exprimere. Quia nulla forma eſt in iure expreſſa. Ita Sanch., & alijs communiter.

Sanch. l. 4. ſum. c. 47. & l. 8. de matr. d. 4. n. 17.

CASVS XXXII.

An ei ipſo facto cenſeantur commutata, vel diſpenſata Vota, qui ſuſcipit bullam, vel conſequitur Iubileum.

NON ipſo facto ſunt commutata, aut diſpenſata, ſed requiritur actus Confeſſarii. Ita Nau. Sanch. & alij. Quia Papa concedit Confeſſario electo dictam facultatem, non verò commutationem, vel diſpenſationem ipſis obtinentibus Iubileum.

Nau. in man. c. 12. n. 80.; Rod. in bull. §. 9. n. 106.

Vnde & vouens debet petere, & confeſſarius electus commutare, vel diſpenſare. Si enim is ex obliuione, vel malitia non commutet, aut diſpenſet, manebit votorum obligatio, licet vouens acceperit Iubileum, etiam animo commutandi, vel confeſſario manifeſtauerit &c.

CAS. XXXIII. *Vide hic ſupra.*

Digitized by Google

CASVS XXXIV.

An Prælatus, & Delegatus requiſiti teneantur commutare, diſpenſare vel abſoluere &c. Et an Vouens aliquando teneatur petere.

TAmetſi Bonacina dicat & Prælatum, & delegatum, per ſe non teneri commutare, aut diſpenſare. Quia eſt gratia, quæ liberaliter fit: Poſſe tamen aliquando teneri. *Bon. de prac. d. 4. q. 2. p. 7. §. 4. n. 33.*

Communis tamen opinio affirmat Confeſſarium per Iubileum, vel bullam requiſitum; & Prælatum ex officio, quoad ſubditos ex iuſta cauſa petentes; teneri commutare vota, vel diſpenſare in eis, & peccare ſi abſque rationabili cauſa nolint. Eſſet autem iuſta cauſa denegandi, ſi commutatio, aut diſpenſatio vergeret in damnum pœnitentis. Ita Arrag., Sanchez, & alii. Quia, ille, cum ſit iudex delegatus à Papa in fauorem pœnitentis, tenetur ei ius ſuum dare, ſecus eſſet infidelis adminiſtrator poteſtatis ſibi traditæ; & hic ex officio tenetur ſubditorum ſpirituali ſaluti conſulere. Hinc à fortiori idem confeſſarius tenetur abſoluere à reſeruatis pœnitentem bene diſpoſitum. *Arrag. 2. 2. q. 88. ar. 12. Sanch. l. 3. de matr. d. 10. n. 6. & l. 4. ſum. c. 46. n. 9.*

Regulares autem vi ſuorum priuilegiorum requiſiti poſſunt ex legitima cauſa, etiam audita confeſſione, remittere pœnitentem ad Ordinarium pro abſolutione à cenſuris, & etiam à culpis, ſine cenſura reſeruatis. Quia priuilegia regularium ſunt conceſſa in fauorem ipſorum, non pœnitentium; nemo autem cogitur vti ſuo priuilegio: & hoc ſæpè expedit, maximè cum recidiuis. Abſq; vero iuſta cauſa, audita confeſſione, non poſſunt, ſed debent abſoluere, vt ſi ex fragilitate, non ex habitu pœnitens peccaſſet, & appareret diſpoſitus. Quia nemo poteſt ſuo priuilegio renunciare, ſi vergat in præiudicium alterius, vt in propoſito; nam iniuriam irrogarent pœnitenti, & redde-

rent confeſſionem nimis oneroſam cogentes cum verecundia bis confiteri, ad quod nulla lex obligat,& ſic grauiter peccarent.

Quod ſi antequam audiant peccata, proteſtentur pœnitenti ſe nolle abſoluere, ſi habuerit reſeruata, & tamen aliqua aperiat, non tenentur ſub mortali ab illis abſoluere; & ſibi imputet pœnitens, ſi bis peccata confiteri cogitur. Peccant tamen ſaltem venialiter, ſi abſq; cauſa id faciant; quia reddunt otioſum priuilegium.

Pro diſpenſatione autem, vel commutatione Votorum, ex rationabili cauſa licitè poſſunt remittere pœnitentem ad Ordinarium. Quia in tali caſu non coguntur vti ſuo priuilegio. Abſq; verò iuſta cauſa, non peccant mortaliter; (niſi Ordinarius eſſet valdè diſtans, & non commutando, aut diſpenſando immineret morale periculum ruinæ) ſed tantum venialiter, ex Roderiquez, & aliis. Ita docet Auctor concilians opiniones Angeli de Clauaſio abſolutè negantis, & Bartholomæi à S.Fauſto abſolutè affirmantis eos teneri abſoluere, diſpenſare, & commutare, atq;Henriquez,& aliorum diſtinguentium,teneri quoad culpas reſeruatas abſq; cenſura, audita confeſſione, ne aliàs teneatur pœnitens bis confiteri; non autem quoàd diſpenſationem, vel commutationem votorum.

Roder. to.1. qq.reg. q.61. ar.15. Clau. ap. Henriq. l. 7. ſum. c.28. n. 2. l.T.in tex. & gloſs. Fauſt. l. 4. theſ. vel. q. 54.

Ipſe etiam voto obſtrictus aliquando tenetur petere commutationem, aut diſpenſationem, vel irritationem Voti; Vt ſi ei immineat morale periculum violationis; Vel ſi dubitat an in hoc, vel illo caſu ſit culpa exequi, vel non exequi votum. Ita Sanchez,& Bonacina, & in primo caſu tenetur lege charitatis; non peculiari voti obligatione.

Sanch. l. 4. ſum. c.46. n. vlt. Bon. in prac. d. 4. q. 7. p. 7. §. 4. n. 33.

An prædicti poſſint commutare, vel diſpenſare, inuito vouente.

Reſpondetur commutare non poſſe. Quia vouens nequit obligari ad aliam voti materiam abſq; ipſius voluntate. Ita, Sanchez, & alij contra Beiam.

Sanch. l. 4. c. 24. n. 27. Bei. p.2. caſ. 2. not. 2.

Diſpenſare autem, ſicut & irritare poteſt Prælatus validè, & licitè. Sed ſolum ob bonum commune, vel ob vrgentiſſimam cauſam, cum tunc vouens cogatur

vti

vti diſpenſatione. Ita Beia, & Sanchez contra Arrag. & Suarez. Prob. Quia ſicut inuitus ex vrgenti cauſa poteſt validè, & licitè abſolui à cenſura, vt S. Thomas, Panorm., & alij Theologi, & Canoniſtæ communiter tradunt; Quia ſufficit voluntas, & poteſtas abſoluentis, nec requiritur voluntas pœnitentis, ſicut requiritur ad abſolutionem à culpa: Ita etiam diſpenſari in Votis, & totaliter relaxari. Debet tamen ſuperior diſpenſans ſimul prohibere ſubdito illam voti materiam, vt ei fiat illicita, ad hoc vt diſpenſatio, ſicut & irritatio ſuum habeat effectum. *Sanch., & Beia l. cit. Arrag. 2. 2. q. 89. ar. 9. Suar. to. 2. de rel. l. 6. c. 1. S. Tho in 4. d. 18. q. vlt. ar. 2., Pan. in cap. ab excom. n. 20. de reſcrip.*

Delegatus autem vi Iubilei, vel alterius priuilegij nequit diſpenſare abſq; conſenſu vouentis, qui ſe voluntariè ſubdat in eius foro; ſecus non valet diſpenſatio, ſicut neq; abſolutio à cenſuris. Facultas enim delegata regulariter eſt limitata ad eos, qui ſe ſe voluntariè ſubiiciunt.

CASVS XXXV. XXXVI. & XXXVII.

An poſſint commutari Vota, emiſſa ſub ſpe obtinendi commutationem; Aut poſt promulgatum Iubileum; Et an toties quoties pœnitens emiſerit.

POſſunt vi Iubilei commutari à confeſſario electo Vota emiſſa non ſolum ſub ſpe obtinendi commutationem vi Iubilei, vt poteſt conſtare ex dictis *ſec. præced. caſ.* 13. & tradunt communiter DD. Tum, quia Iubileorum facultas eſt generalis abſq; limitatione. Tum quia beneficium principis (niſi ſit ambitioſum, aut tertio damnoſum) eſt latè interpretandum: ſed etiam animo obtinendi commutationem per priuilegia regularium. Ita Suarez, & alii. *Suar. l. cit. c. 13.*

CAS. XXXVI.

Item poſſunt commutari emiſſa poſt promulgatum Iubileum. Ita Sanctarellus, & alii communiter *vt ſec. præced. caſ.* 14. ſufficienter probatum eſt. *Sanct. c. 8. dub. 9.*

CAS. XXXVII.

Tandem, Ante obtentum Iubileum, & eo durante, poſſunt commutari toties quoties pœnitens emiſerit. Ita Filliuc. & alii. Vt probatum eſt *ſec. præced. caſ.* 15. *Fill. to. 1. tr. 8. c. 10. nu. 278.*

Digitized by Google

CASVS XXXVIII.

An extra Sacramentum confeſſionis poſſint commutari Vota, & opera ad lucrum Iubilei iniuncta.

Cord. in ſum. q. 152.
Suar. l. cit. c. 16.

NEgant Corduba, & alij, Suarez etiam quando bulla dicit, vt commutatio fiat *in foro pœnitentia, vel audita confeſſione*. Quia facultas commutandi Vota, & abſoluendi à reſeruatis conceditur limitatè, ſcilicet, *auditis confeſſionibus*; ablatiuus autem abſolutus conditionem importat, & ad vtrumq; membrum refertur. Quia clauſula in principio poſita regulariter refertur ad ſequentia, & poſita in fine refertur ad antecedentia. Confirm. Quia cum hæc facultas detur ſoli confeſſario approbato, videtur conceſſa ſolum pro foro pœnitentiæ.

Sot. l. 7. de iuſt. q. 4. ar. 3., Henriq. l. 7. ſum. c. 30. §. 6. litt. H.
Menoch. de praeſ. l. 4. praeſ. 181. n. 2.

Affirmant autem Soto, Henriq., & alij plures. Quia licet facultas commutandi vota, & opera, & abſoluendi à reſeruatis ſoleat concedi cum dicta clauſula, quæ poſita ſiue in principio, ſiue in medio, ſiue in fine, refertur ad omnia contenta in illa diſpoſitione: non tamen refertur, ſi non ſit eadem omnium ratio, ex Menochio: at hic non eſt eadem ratio. Nam abſolutio à peccatis requirit neceſſario Sacramentalem confeſſionem; non autem Votorum, aut operum commutatio. Vnde clauſula illa referri debet ſolum ad abſolutionem à peccatis. Confirm. Quia ſæpè conceditur Votorum commutatio, aut diſpenſatio abſq; dicta clauſula, vt in bulla Cruciatæ, & in priuilegijs regularium.

Sed Auctor exiſtimat Commutationem operum poſſe fieri extra confeſſionem. Sic enim vltra auctoritatem affirmantium, habet praxis.

Diſpenſationem etiam, & Commutationem Votorum, ſi bulla, vel priuilegium ſit abſq; illa clauſula, vt in bulla, & priuilegijs dictis, etiam ſi dicatur, *tantum in foro conſcientia*; quia hoc non eſt idem, & latius

tius patet, quam forum Sacramentale vt dictum eſt *ſec. praced. caſ. 24.*

Si vero adſit clauſula, *Auditis confeſſionibus*, vel *in foro pœnitentiæ, ſeu Sacramentali*, ait priorem opinionem eſſe tutiorem; & alteram valde probabilem, quam ſeruant docti, & timoratæ conſcientiæ Confeſſarij.

Quoad abſolutionem vero à cenſuris ſatis dictum eſt ſupra *caſu citato per totum*.

CASVS XXXIX.

An Vota vi Iubilei commutata, cum intentione illud lucrandi, & præſtandi opera; reuiniſcant, ſi poſtea voluntariè, & cum culpa omittantur opera, & Iubileum.

VOta ſemel vi Iubilei commutata, (etiam tantum generaliter, modo explicando *caſu* 41. 42. 43., & 44. ex Sanchez) non reuiniſcunt, etiamſi pœnitens poſtea non præſtet opera. Ita Graff., Henriquez, & alij. Quia ſicut non reuiuiſcunt cenſuræ, & reſeruationes peccatorum vi Iubilei cum intentione illud lucrandi ablatæ, etiam ſi poſtea voluntariè non ſit adeptum, vt dictum eſt *ſec. praced. caſu* 31., cum & facultas & abſolutio dentur abſq; conditione reincidentiæ: ita diſpenſatio, vel commutatio ſemel ritè facta, ſemper tenet.

Graff. l. 4. decis. c. 15. n. 37. Henriq. l. 7. c. 11. n. 4. & l. 6. c. 16. n. 6.

Hinc eſt, quod poſſunt validè commutari, aut diſpenſari vota, antequam inchoentur opera in Iubileo iniuncta, ſi eſt animus illa præſtandi: ſicut etiam de abſolutione à reſeruatis, *vbi ſupra*, dictum eſt.

Confeſſarius tamen poteſt non commutare Vota, donec pœnitens perfecerit omnia opera: aut commutare cum hac conditione, vt commutatio non ſortiatur effectum, donec impleantur: non tamen ſub hac conditione abſoluere à cenſuris, & peccatis; quia abſolutio debet eſſe abſoluta, non ad reincidentiam, *vt ibidem dictum eſt*.

CA-

Digitized by Google

CASVS XL., ET XLV.

An Vota, & Irregularitates tempore Iubilei oblita poſſint, eo tranſacto, vi eiuſdem, commutari, & diſpenſari à quolibet confeſſario, ſi intra Iubileum nulla facta eſt generalis commutatio, aut diſpenſatio; modis explicandis caſ.41.ad 44. *Vel ad ſummum, eorum tantum, quæ fuerunt à pœnitente detecta.*

Homob. de caſ. reſ. p. 1. c.5. obſ.5. §. Erat autem. Leo. p.2. nu. 203. Sanch. l. 4. ſum. c.54. n. 52.

SI *non ſint præſtita opera, nec conſecutum Iubileum.* Affirmant Homobonus, & Leo. Sed probabilius id negat Sanchez. Quia non obtento Iubileo; neq; ſunt ſublata vota, & irregularitates, neq; verè obtentum eſt auferendi priuilegium.

Eſt autem diuerſa ratio inter abſolutionem à reſeruatis, & commutationem, ſeu diſpenſationem Votorum, quoad oblita. Illa enim eſt neceſſaria ad effectum Indulgentiæ conſequendæ, ideo abſoluens tempore Iubilei, ſaltem virtualiter intendit abſoluere quantum poteſt, & ſic ab omnibus reſeruatis, etiam oblitis, *vt ſec. praced. caſu 29.* Hæc autem non eſt neceſſaria ad dictum effectum. Deinde commutatio, vt prudenter fiat, requirit aliquam voti explicationem in genere, vel in ſpecie, qua omiſſa tempore debito, non cenſetur confeſſarius velle ab oblitis liberare.

Suar. to. 2. de rel. l.6. c. 16. n. 15. Sanct. c. 8. dub. 13.

Similiter, ſi Confeſſarius tempore Iubilei diſtulit commutationem in aliud tempus, pro maturiori conſideratione; ex quacunq; cauſa pœnitens poſtea non obtinuerit idem Iubileum, non poterunt Vota commutari. Quia non eſt obtentum priuilegium. Ita Suarez, & Sanctarellus.

CAS. XLV. *Suar. to.2 de rel. l.6. c.16. n.4. Beia p. 2. caſ. 9.*

Si vero ſint præſtita opera, & conſecutum Iubileum. Tunc etiam negatiuam tuentur Suarez, & Beia, & alij. Quia abſolutio vi Iubilei data cadit ſuper cen-

cenſuris, & peccatis reſeruatis oblitis, non ſuper Votis oblitis. Hæc enim requirunt ſaltem generalem commutationem, aut diſpenſationem. Qua non præhabita, tranſacto Iubileo (immo, iuxta Lauorium, *Lauor. c. 14* intra illud, puta in ſecunda hebdomada,) expirauit *n. 95.* facultas. Et idem putant de irregularitatibus oblitis, ſi non præceſſit generalis diſpenſatio, dato quod in bulla concedatur talis facultas.

Sed affirmatiuam tenent Zerula, Henriq. & alij *Zerula l. 2.* multi; cui ſubſcribit Auctor. 1. Quia cauſa ſemel cœpta, *de Iub. cap.* prorogatur iuriſdictio delegati, donec ipſa cauſa *12. dub. 10.* terminetur, *vt dictum eſt ſec. 1. caſ. 39.*; facta autem *Henriq. l. 7.* confeſſione tempore Iubilei ad illud lucrandum, *c. 11. n. 4.* cauſa manet quaſi cœpta quoad oblita, ſcilicet caſus, vota, & irregularitates; ideo cum venerint in mentem, proſequendo cauſam, poterunt abſolui, vel commutari, aut diſpenſari à quocunq; approbato, etiam de nouo electo, ſi Iubileum fuit verè obtentum. Nequè per aſſignationem duarum hebdomadarum ita limitatur tempus, vt facultas etiam delegata cum ipſo tempore expiret, quoad cauſam cœptam. Præterea ſaltem implicitè adfuit conſenſus Confeſſarij, & pœnitentis ad prorogandam iuriſdictionem, quem requiri ait Sanchez. 2. Quia, *vt tactum eſt ſec. 1. caſ. 30.*, licet opera Iubilei alligentur tempori, non tamen priuilegium abſolutionis, diſpenſationis, aut commutationis; ideo qui opera intra tempus deſignatum peregit, acquiſiuit illud priuilegium, quod etiam tranſacto Iubileo valet pro oblitis. Confirm. 1. Quia ſi Papa voluiſſet illud ceſſare, id expreſſiſſet, ſicut expreſſit finito anno ceſſare priuilegia bullæ Cruciatæ. 2. Quia, ex ipſomet Suarez, ratio cur reſeruata tempore Iubilei oblita, non maneant reſeruata, non eſt *Suar. de* quia pœnitens ſit ab illis indirectè abſolutus: ſed quia *pœn. d. 31.* acquiſiuit ius per Iubileum, vt deinceps poſſet ab illis *ſect. 4. n. 13.* à quolibet approbato abſolui: eodem modo vota &c. *Sanch. l. 8.* cum eodem tenore vota, & peccata concedantur. *de matr. d.* Et hæc Sanchez. *15. n. 17., &*

Tutius tamen eſt tempore Iubilei obtinere genera- *l. 4. ſum. c.* lem abſolutionem, diſpenſationem, & commutatio- *54. n. 39.*

nem

Sylu. Confeſſio 1. n. 7. nem circa caſus, vota, & irregularitates, modo caſu præcedenti explicato, ex Syluestro.

CASVS XLI. XLII., & XLIII.

De modis quibuſdam generaliter commutandi Vota.

I. Intra tempus Iubilei poteſt commutari Votum hoc pacto; *Commuto tibi Votum in id, quod, vel ego, vel alius vir doctus poſtea cenſuerit commutandum*. Quia commutatio verè facta eſt tempore idoneo; & delegatur tali viro, non facultas commutandi, ſed tantum materiæ ſubrogandæ declaratio, quæ non eſt actus iuriſdictionis, ſed prudentiæ, & fieri poteſt tranſacto Iubileo, etiam à laico.

Hinc violans votum poſt talem commutationem, ante prædictam declarationem (quidquid alii apud Sanchez ſentiant) non eſt ſacrilegus.

CAS. XLII. II. *Quando* intra tempus Iubilei, pœnitens non eſt memor ſpeciei, vel materiæ Voti in particulari; poteſt à confeſſario, non ſolum commutari votum in aliquam materiam iuxta modum obligationis; ſed etiam maius tempus concedi ad memoriam ſpeciei Voti excitandam, & vt poſtea rectius fiat commutatio, etiam ſi tempus Iubilei tranſeat, ſi ipſum Iubileum fuerit obtentum: ſecus non, *vt dictum eſt caſ.* 40. Quia inchoata cauſa tempore Iubilei, confeſſarius acquiſiuit facultatem perficiendi illam, etiam tranſacto Iubileo.

CAS. XLIII. *Nau. in man. c. 26. nu. 13. Sanch. l. 8. de matr. d. 15. n. 16. & l. 4. ſum. c. 54. n. 31., & ſeq. Sanctar. c. 8. d. 3.* III. *Quando* pœnitens pluribus Votis adſtrictus eſt, quorum numeri non eſt memor, ſed tantum eſſe talis, vel talis obiecti; poteſt Iubilei tempore à Confeſſario prudente obtinere commutationem omnium illorum, & valebit commutatio, nec opus erit noua commutatione, ſi poſtea in memoriam redierint. Quia prudenter tempore in bulla Iubilei præſcripto commutata fuerunt. De quibus, & ſimilibus modis habent Nauarrus, Sanchez, Sanctarellus &c.

CA-

Digitized by Google

CASVS XLIV.

An per generalem commutationem, & diſpenſationem Votorum, & Irregularitatum; cenſeatur ſublata reſeruatio à Votis, & Irregularitatibus oblitis.

NEgant Suarez, Polacchius, & alii, etiam ſi pœnitens ſit lucratus Iubileum. Quia non poteſt validè fieri commutatio generalis Votorum, ſicut poteſt dari abſolutio generalis. Nam cum per generalem abſolutionem cenſuræ etiam oblitæ directè auferantur, peccata verò oblita indirectè, reſeruatio quoq; ipſa tollitur; ſimiliter per diſpenſationem generalem tollitur irregularitas oblita: At Vota ſingulariter tantum, non confusè, & generalitèr, vel ſub conditione commutantur, & diſpenſantur. Quia prærequiritur cauſæ, & qualitatis cognitio; ideo oblita non cenſetur commutata, vel diſpenſata.

Suar. to. 2. de rel. l. 6. c. 16. n. 4., Polac. ſec. 42. n. 69. bulla Vrbani.

Affirmant vero Syluester, Nauarrus, Sanctarel., &c. per commutationem, aut diſpenſationem generalem tolli reſeruationem oblitorum, & tranſacto Iubileo, ac adepto, poſſe oblita à quolibet expoſito commutari; aut diſpenſari, ſicut de cenſuris, & peccatis reſeruatis dictum eſt *ſec. præced. caſ.* 28., & 29. Quia non repugnat iſte modus, vt explicatum eſt caſ. 41., 42., & 43. Ad validam autem diſpenſationem, vel commutationem in genere faciendam, ſufficit cognitio ſufficientiæ cauſæ in genere. Et hæc ſententia Auctori videtur probabilior, & ſufficere ſi pœnitens ſit Votis nimis oneratus, aut ſcrupulis vexatus.

Sylu. Confeſſio 1. n. 7. Nau. c. 26. n. 13., Sanctarel. l. c.

CAS. XLV. *Vide ſupra poſt Caſ.* 40.

CA-

CASVS XLVI.

An, qui tempore Iubilei, peractis operibus, cum nullius peccati, ſaltem lethalis eſſet conſcius, nullo modo eſt confeſſus: poſſit elapſo Iubileo à quolibet approbato obtinere Votorum oblitorum commutationem, & diſpenſationem.

Henriq. l. 7. c. 12. n. 2., & l. 6. c. 16. §. 6.

HEnriquez tenet pœnitentem in tali caſu lucratum fuiſſe Iubileum; non tamen elapſo Iubileo poſſe obtinere abſolutionem, vel commutationem, aut diſpenſationem à reſeruatis oblitis, niſi à Superiore. Quia tempus delegationis expirauit, & cauſa tempore debito coram Confeſſario non eſt cœpta, cum nulla facta ſit confeſſio.

Sanch. l. 4. ſum. c. 54. n. 41.

Sed Sanchez, & alii recentiores (ſuppoſita conſecutione Iubilei per reliqua opera, præter confeſſionem) verius affirmant a quocunq; expoſito poſſe transacto Iubileo obtinere abſolutionem, commutationem, & diſpenſationem reſeruatorum oblitorum, in Iubileo conceſſorum: Ratio peti poteſt *ex caſu* 30. *ſectionis primæ.*

CASVS XLVII.

An, qui tempore Iubilei, memor Voti, vel Irregularitatis; noluit tamen commutationem, vel diſpenſationem potere; poſſit illo tranſacto, eam à quolibet approbato petere, & obtinere, ſi verè conſecutus ſit Iubileum.

SAnchez *iuxta tradita caſu* 45. *ratione.* 2., *& caſu præcedenti fine* reſpondet poſſe obtinere diſpenſationem, & commutationem, ac frui cæteris Iubilei priui-

priuilegiis. Quia licet ſemel noluerit vti eis, cum tamen ſint perpetua pro caſibus, & votis Iubilei tempus, vel conſecutionem præcedentibus, poteſt mutata voluntate eis vti: Sicut qui impetrato priuilegio, diſpenſationi renunciauit, poteſt mutata voluntate, vti priuilegio, & diſpenſatione, quandiu Superior perſiſtens in eadem voluntate, non acceptauerit renunciationem.

Corrolarium.

De facultate Regularium circa Vota.

EX dictis colligitur, ad quæ Vota ſe extendat facultas commutandi Vota, & in illis diſpenſandi, conceſſa Confeſſariis Regularibus, etiam quoad ſeculares per ſpecialia Pontificum priuilegia.

Cum enim ſit quaſi ſimilis ei, quæ in Iubileis conceditur; niſi quod in Iubileis duo ſolum excipiuntur, Religionis, & Caſtitatis; in priuilegiis autem Regularium omnia quinq; Papæ ſpecialiter reſeruata, nempè duo prædicta, & tres Peregrinationes, vt conſtat ex compendiis priuilegiorum; & ex Doctoribus poterunt Regulares omnia Vota Papæ non reſeruata commutare &c.

In Votis, & Iuramentis Religionis, & Caſtitatis poſſunt ex iuſta cauſa diſpenſare, & commutare in omnibus caſibus, ad quos *à caſu* 8. *ad* 20. dictum eſt ſe extendere facultatem ordinariam Epiſcopi, & delegatam per Iubileum.

Item omnia, quæ dicta ſunt de Votorum commutatione, aut diſpenſatione facienda vi Iubilei, tam quoad poteſtatem *à caſu* 3. *ad* 7., *à* 21. *ad* 24., *à* 30. *ad* 38., *à* 41. *ad* 44., quam quoad modum, *caſu* 25. 26. 27., & formam *caſ.* 33., habent locum in commutatione, vel diſpoſitione facienda vi priuilegiorum regularium. Idq; etiam extra Sacramentum Confeſſionis, *vt dictum eſt caſu* 38. Nec ſolum cum ſubditis Epiſcopi diœceſani; ſed etiam cum alijs omnibus ad ſe venientibus. Ita Sanchez, Tambor. & Baſil. Pontius.

Sanch. l. 4. ſum. c. 43. Tamb. tom. .. d. 19. q. 2. Pont. l. 8. de matr. c. 10.

tius. Quia poteſtas eſt à Papa, qui iuriſdictionem habet in omnes fideles.

Ex commiſsione Prouincialis, vel Generalis poſſunt in foro conſcientiæ diſpenſare cum coniugibus inceſtuoſis ad petendum debitum. Modo in prædictis caſibus diſpenſatio fiat ex iuſta cauſa, vt ſi non poſſint continere.

Demum, ſi ſint ad confeſsiones ſecularium ab ordinario approbati, poſſunt ex licentia Generalis, aut alterius Superioris, aperire, & exequi literas ſacræ Pœnitentiariæ directas Doctoribus. Greg. XIII. Societati.

Finis ſecundæ Sectionis.

SECTIO TERTIA
DE
FACVLTATE ELIGENDI Confeſſarium.

CASVS I.

An in Iubileis concedatur facultas eligendi Confeſſarium.

IN Iubileis extraordinariis conceditur pœnitentibus facultas eligendi Confeſſarium idoneum, qui illos ab omnibus caſibus, etiam Papæ reſeruatis abſoluat, vt patet ex dictis *ſec.* 1. *caſ.* 1., & docent Henriq., & alii communiter. Quia ſic tolluntur obices, ſcilicet peccata, à fidelibus ad conſequendas gratias, quas Papa intendit impetrare per Iubileum. *Henriq. l. 7. c.12. §. 3. & c. 15. §. 6.*

In Iubileo autem anni Sancti, *tam in extrau., quam in bullis vſque ad Vrbanum VIII.*, nulla mentio fit neq; de Confeſſario eligendo, neq; de Caſibus. Romæ tamen deputantur plures cum facultate omnium caſuum Papalium, etiam bullæ Cœne Domini, exceptis duobus, vel tribus. Hic ſolum conditiones Confeſſarii, vi Iubilei eligendi, declarantur.

CASVS II.

De Approbatione in Confeſſario, vi Iubilei, vel priuati priuilegij eligendo, requiſita, iuxta Tridentin. ſeſs.23.cap.15. de reform., *& iuxta nouam formam Iubileorum.*

§. 1.

Quid ſit Approbatio, quotuplex, quibus neceſſaria, & an poſſit negari, vel reuocari.

DVB. I. Approbatio eſt publicum, ſeu iuridicum teſtimonium idoneitatis perſonæ, quoad ſcientiam, & alias qualitates neceſſarias pro miniſterio audiendæ confeſſionis. Ita Flamma, & alii, & colligitur ex Trid.

Flam. p. 1. method. c. 6. §. 5.

Et licet Suarez putet ad valorem approbationis ſufficere declarationem Epiſcopi externam, de idoneitate, etiam abſq; interno iudicio, vel contra proprium iudicium, ne multæ confeſſiones reddantur dubiæ, ob approbationes datas propter fauorem: probabilius tamen eſt requiri etiam internum iudicium. Ita Barboſa, & alii. Eſſet autem verè approbatus, quem Epiſcopus verè iudicaret, & approbaret tanquam idoneum, tametſi verè non eſſet.

Suar. de pœn. d. 24. ſec.5.n.7., & d.28. ſect. 4.

Barb. de pot. ep. p. 2. alleg. 25. n. 19.

II. Approbatio formaliter loquendo, diſtinguitur à delegatione iuriſdictionis, & poſſunt ſeparari. Ita Flamma, & alii. Hinc approbatus ſimpliciter abſq; delegatione iuriſdictionis, non poteſt audire confeſſiones, niſi illorum, qui vi Iubilei, vel alterius conceſſionis poſſunt confiteri cui voluerint approbato. Poteſt etiam committi iuriſdictio ante Epiſcopi approbationem, dependenter tamen ab illa quoad vſum, tanquam à conditione ſine qua non. Qua ratione Regulares à Papa iuriſdictionem accipiunt, dependenter à deputatione Superiorum ſuorum, & approbatione Ordi-

Digitized by Google

Ordinarii. Ita Flamma, Suarez, & alii communiter, quidquid dicat Aloyſius Bariola. *Flam. c. 7. §. 3. & 4. Suar. l. cit. Bariol. conſil. 1. reſp. 2. ad 2.*

III. Dupliciter Sacerdos poteſt approbari. Vno modo ſimpliciter, & abſolutè: Altero, ſecundum quid, & determinatè quoad locum, perſonas, vel tempus.

Approbatio abolutè facta (ſicut & iuriſdictio) non expirat mortuo, vel amoto Prælato concedente. Ita Nau., & alii. Quia eſt gratia, quæ non expirat morte concedentis; immo, ex Suarez, eſt iuridica declaratio, quæ durat donec reuocetur. *Nau. c. 27. n. 266., & in cap., placuit de pœn. n. 263. dub. 6.*

Approbatio ad beneplacitum concedentis, expirat morte ipſius, iuxta Henriquez, & alios communiter. Quia beneplacitum extinguitur morte concedentis, cum iam non habeat velle, nec nolle: licet Antonius Gabriel neget expirare, & conceſſionem ad beneplacitum dici perpetuam affirment Tiraquell., & alii, & priorem opinionem habere locum in beneficiis Eccleſiaſticis tantum. *Henriq. l. 6. c. 6. §. 7. litt. G. Gabr. ap. Henriq. Tiraq. de retr. conu. §. 2. gloſſ. 1. n. 39.*

Approbatio abſq; dictis limitationibus loci, perſonarum, temporis, vel beneplaciti data; præſumitur abſoluta (quidquid dicat Suarez) & hæc ſit regula ad dignoſcendum.

IV. Non eſt neceſſe ad eius validitatem, vt fiat in ſcriptis: ſed ſufficit in voce. Ita Graff. & alii. Quia Concilium id non poſtulat. Licet conſultius ſit eam in ſcriptis recipere, vt certius de illa conſtet. Nec eſt de eius ſubſtantia, vt gratis detur, licet ſit de præcepto Concilii. Ita Suarez. *Graff. 1. p. deciſ. l. 1 c. 13.*

V. Tenentur Epiſcopi ex iuſtitia Sacerdotibus, tam Secularibus, quam Regularibus, quos dignos, & idoneos inuenerint, approbationem non negare ſine iuſta cauſa; & grauiter peccant ſine legitima cauſa negando, aut iam legitimè datam reuocando. Ita Suarez, Nauar., & alii plures. Quia non eſt mera gratia, ex libera voluntate concedentis; ſed authentica teſtificatio habilitatis perſonæ, vt dictum eſt, quæ Sacerdotibus habilibus iure debetur per Clem. *Dudum de ſepult.*, maximè Regularibus, *iuxta dicta dub. 2.* *Suar. dicta d. 28. ſec. 5. Nau. in man. c. 27. n. 264.*

Si autem Regularibus, à ſuis Prælatis, tanquam po-

pulo, & ſuæ Eccleſiæ neceſſariis, pro audiendis confeſſionibus, præſentatis, & manifeſtè idoneis, Epiſcopus iniuſtè, ex odio in religionem, neget approbationem; Licet Suarez, Coninch, & alii recentiores negent illos poſſe licitè, & validè audire ſecularium confeſſiones. Quia, ex vi Tridentini, non ſufficit approbatio petita, & non obtenta, licet iniuſtè: & per illam clauſulam Tridentini, *priuilegijs non obſtantibus*, videtur derogari Clementinæ *Dudum*.

Conin. de Sacr. p. 2. d. 8. dub. 7.

Nauarrus tamen, Henriq., & alij communiter affirmant, etiam poſt Tridentinum, præfatos Regulares ſic iniuſtè non approbatos poſſe audire. Quia in d. Clem. *Dudum*, ſtatuitur, quod ſi ab Epiſcopis Regulares præſentati, & manifeſtè idonei ſine cauſa reijciantur; poſſint tamen ad confeſſiones, etiam ſecularium exponi; quæ facultas, cum ſit in iure communi inſerta, non eſt merum priuilegium, iuxtà iuriſtarum morem. Tridentinum autem per clauſulam illam generalem non derogat d. *Clement.* (Nam, vt Nau., & alii docent, per clauſulam generalem non reuocantur priuilegia inſerta in corpore iuris, niſi ſpecialiter exprimantur:) ſed conſuetudinibus contrarijs, & priuatis priuilegijs extra corpus iuris vagantibus, quæ ſunt mera priuilegia, & reſtringi debent, vti iuris odia. Axioma autem *cap. licet de conſt. in 6.*, quod princeps condens legem, cenſetur abrogare priorem contrariam, intelligitur quando duæ leges ſunt incompatibiles, at benè compatiuntur inter ſe, particularis affirmatiua Clementinæ *Dudum*, & vniuerſalis negatiua Tridentini.

Henriq. l. cit. §. 4. litt. L. & M., & l. 7. c. 12. §. 3. litt. N.

Neque hinc ſequitur Epiſcopum non habere ius examinandi Regulares præſentatos. Nam etſi per nonnullas extrauagantes, examen, & iudicium Regularium eſſet conceſſum ſuis ſuperioribus: illæ tamen fuerunt quoad hoc reuocatæ per d. Clem. *Dudum*; quia per eam datur Epiſcopis facultas refutandi ex legitima cauſa præſentatos; & ſic poteſt, ſi vult, illos examinare antequam approbet. Ita Sotus.

Sot. in 4. d. 18. q. 4. ar. 3.

Nec placet limitatio Ioannis Crux, vt hæc ſententia procedat ſolum in fratribus Prædicatoribus, & Minori-

Crux. l. 2. c. 6 dub. 1. concl.

noribus, de quibus agit d. Clem., non in aliis participantibus in priuilegiis, quibus quoad hoc derogatum eſſe, dicit, per Trident. Quia facta communicatione ad inſtar, conuenit præfatum priuilegium aliis religionibus æquè principaliter, ac ſi ipſis ſpecialiter conceſſum fuiſſet.

Hinc ſi Epiſcopus ex maleuolentia, & abſq; iuſta causa (vt ſi erga omnes eiuſdem Religionis indifferenter ſe gereret) Regularibus à ſuis Prælatis præſentatis concedat approbationem ad tempus limitatum, vel ad beneplacitum; non tenentur prædicti religioſi, elapſo illo tempore, vel mortuo Epiſcopo, petere nouam approbationem. Ita Manuel, & alii. *Man. in bull. §. 9. n. 33.*

Quod ſi populo, & ſuæ Eccleſiæ neceſſarii non ſint, eo quod alii confeſſarii Seculares, & Regulares abundent; non tenetur Epiſcopus, *Ex vi d. Clem.*, nouos regulares etiam idoneos approbare. Ita Syluest., & Rodriq. *Sylu. Confeſſor. 2. nu. 10. Rod. to. 1. qq. reg. q. 57. ar. 1.*

Regula autem dignoſcendi hanc neceſſitatem eſt ex *d. Clem. Dudum §. Numerus*, quod numerus confeſſariorum eſſe debet, prout vniuerſitas cleri, & populi multitudo, vel paucitas exigit.

Et exiſtente inter Epiſcopum, & Regulares contentione de neceſſario numero, res eſt definienda arbitrio iudicis, ſeu boni viri.

Si vero contentio ſit de idoneitate, tunc ex coniecturis coniicitur, an iuſtè, vel iniuſtè reprobentur. Et in dubio præſumendum eſt iuſtè repelli.

Admittere verò ad examen omnes Sacerdotes, tam Seculares, quã Regulares præſentatos, licet Fagundez dicat Epiſcopum non teneri, neq; ex iuſtitia, neq; ex charitate; & ſi admittat, & dignos inueniat, teneri ex iuſtitia approbare, ſecus peccare mortaliter; quia ex quo ſunt admiſſi ad examen, habent ius in re ad approbationem. At videtur dicendum teneri ex iuſtitia, etiam admittere ad examen quos probabiliter exiſtimat idoneos, ſecus peccare grauiter. Ita Coninch., & alii. Prob. tum ratione *allata dub. 5.* Tum quia illis fieret iniuria, ſi ex mera voluntate reiicerentur ab examine, cum ſine iuſta cauſa priuarentur iure, quo *Fag. prac. 2. l. 7. c. 2. nu. 14. Coninch. to. de ſacr. d. 8. dub. 7. n. 5.*

poſſunt eligi in confeſſarios ſecularium ſaltem vi bullæ, vel priuilegii. Quamuis autem teneatur examinare, & approbare, non tamen delegare iuriſdictionē audiendi confeſſiones. Quod ſi non examinet Regulares idoneos, quos non iudicauerit neceſſarios, attento numero populi, & aliorum confeſſariorum; peccabit quidem iuxta dicta; non tamen ipſi Regulares cenſebuntur authorizati.

Sed quid quid ſit de hac difficultate; melius eſt quod plures abundent confeſſarij, maximè idonei, quam quod vnus deſit, ne Epiſcopis aptetur illud Ieremiæ; *Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis*.

Thren. 4.

Sacerdotes autem ſeculares manifeſtè idoneos, ſi Epiſcopus ab examine reijciat, vel admiſſos iniuſtè reprobet; peccabit quidem: non tamen ipſi cenſebuntur approbati, quaſi ſufficiat approbatio petita, licet non obtenta: nec poterunt eligi ab habente facultatem eligendi approbatum (quid quid contra aliquibus videatur,) Ita Suarez, & alij. Quia ex vna parte Sacerdotes ſeculares non gaudent priuilegio Clem. *Dudum*; & ex altera Tridentinum requirit vel Parochiale beneficium, vel examen, & approbationem.

Suar. loc. cit.

VI. Indiget approbatione, pro ſecularium confeſſionibus audiendis, & vt ſit eligibilis per bullam, iuxta formam Concilij; quilibet Sacerdos, ſiue Secularis, ſiue Regularis, quantumuis doctus, probus, & graduatus, aut in dignitate ſine cura animarum conſtitutus. Ita Henriquez, Barboſa, & alii. Quia Concilium loquitur generaliter, ideo complectitur omnes non habentes curam animarum, & conſtituit approbationem vti conditionem neceſſariam.

Et ſic Prælati, & alii Religioſi Confeſſores non poſſunt audire confeſſiones ſecularium, qui ſunt de familia, & inſeruiunt ipſis monaſterijs, abſq; licentia, & approbatione Epiſcopi. Ita Barboſa, & alii. Licet contrarium, vi priuilegiorum, ipſis à Martino V. conceſſorum, teneant Io. Crux, Tamborinus, & Peirinis, dicentes Concilium eſſe intelligendum de confeſſionibus ſecularium extraneorum, non vero familiarium degen-

Henriq. dicto c. 6. §. 2. Barb. alleg. 25. nu. 7. & 26. Crux. l. 2. c. 5. dub. 4. & c. 6. dub. 1. concl. 1. Tam. de iur. Ab. t. 2. d 6. q. 16. nu. 4. Pier. to. 1. priu. an. ad conſt. 8. lub. 11. n. 12.

tium

tium in monaſterijs; & ad hoc facere tum *Clem. Religioſi* §. *ſane de priuil.*, tum declarationem Sacræ Cong. anni 1568. negantem religioſos poſſe audire confeſſiones ſecularium, qui ſunt de familia &, inſeruiunt monaſteriis, abſq; approbatione Epiſcopi, niſi ſint *verè de familia, & continui commenſales*. Verum Clem. *Religioſi* non habet locum poſt Trid., & Declaratio Sacræ Congr., dum concedit Religioſos Confeſſores poſſe, abſq; d. approbatione, audire Confeſſiones Secularium, qui ſunt verè de familia, & continui commenſales, intelligitur de Secularibus oblàtis, de quibus agit Trid. *ſeſſ. 24. cap.* 17., qui cenſentur Religioſi. Poſſunt autem Religioſi prædictis familiaribus, inter ſepta monaſterij viuentibus, adminiſtrare omnia alia Sacramenta, ſcilicet Euchariſtiam, etiam in Paſchatæ, & articulo mortis per modum viatici, & extremam Vnctionem. Quia quoad hoc, nec priuilegia, nec d. Clem. *Religioſi*, fuerunt reuocata.

A Pio autem V., & ab Vrbano VIII. fuerunt reuocata omnia priuilegia Regularibus conceſſa, abſque approbatione, vel licentia Ordinarii loci, audiendi ſecularium confeſſiones, etiam in itinere, cum commode nequeunt ſe præſentare Epiſcopo loci, per quem tranſeunt, vt erat à Greg. XIII. conceſſum Societati; etiam illud Sixti V., quod ſemel Romæ approbati poſſent extra Vrbem abſq; alia approbatione, & examine audire ſecularium confeſſiones. Quare poſt decretum Vrbani VIII. (quidquid ſit vi *Clem. Dudum*, de qua re *infra* §. 6. *Verſ. ſed affirmans*) regulares ſemel approbati ab aliquo Epiſcopo, non poſſunt, per eorum priuilegia, extra diœceſim eiuſdem Epiſcopi audire confeſſiones eorum, qui non ſunt ſubditi Epiſcopi approbantis, abſq; noua approbatione Epiſcopi loci. Ex priuilegio tamen Sixti V. conceſſo Mendicantibus, Regulares ſimpliciter approbati in vno Epiſcopatu, dum ibi morantur, poſſunt audire confeſſiones ſecularium (non autem Regularium, *vt infra caſu* 4. quia religioſi, niſi exprimantur, non comprehenduntur, vt alibi dicetur) vndecunq; venientium, etiam

non ſubditorum Epiſcopi approbantis, & in cuius diœceſi morantur.

Guti. l. 1. qq. can. c. 6. n. 9.

Hinc quamuis manifeſtè idonei, & qui habent publicam approbationem, de æquitate non deberent nouo examini ſubiici, ex Gutierez, & aliis; quia examen non eſt de ſubſtantiâ approbationis, vt etiam colligitur ex Trid. ibi, *per examen, ſi illis videbitur neceſſarium, aut alias idoneus &c.* De rigore tamen poteſt Epiſcopus illos examinare, vt patet ex eod. Trid. Quodſi de nouo obtineretur priuilegium eximens ab examine, & approbatione, validum eſſet; etiam abſq; expreſſa derogatione dicti decreti Tridentini, iuxta Suarez, & alios, modo ſaltem per clauſulam generalem, *non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis*, ei derogaretur: ſed probabilius eſſe, ei non derogari, niſi illius mentio fiat, dictum eſt *ſec. 1. caſ.* 10. §. 2. *rat. 2. opin. 2.*, & docent Henriq., Moneta, & alii. Quia fuit celeberimum, maximæ auctoritatis, & modernum. Idq; niſi aliter de intentione Papæ ex coniecturis appareat.

Suar. de rel. to. 4. tr. 10. l. 9. c. 3. n. 3. Henriq. l. 7. c. 26. n. 3. Mon. de con. vlt. vol. c. 5. n. 165.

VII. Regulares ſemel, præuio examine, ſimpliciter, & abſolutè approbati ab aliquo Epiſcopo, ſemper remanent approbati pro eodem Epiſcopatu, nec poſſunt reprobari ab approbatore, niſi ex iuſta cauſa ſuperueniente. Ita extrau. Benedicti XI., Clem. *Dudum*, Pius V., ſæpe Sacra Cong., Manuel., Henriq., & alii communiter.

Man. in bul. §. 9. n. 3. & 39. Henriq. l. 6. c. 6. §. 6.

Ex cauſa vero noua, ad confeſſiones ipſas pertinente, poſſunt reprobari. Sac. Cong., Barboſa, & alii. Et in dubio præſumendum, rectè factam reprobationem, *ex dictis Verſ. Si vero contentio*.

Barb. alleg. 25. nu. 30. &c.

Approbatos etiam à ſe ſine examine, poteſt Epiſcopus ad examen vocare, & reprobare inuentos non idoneos. Ita Suarez, & alii: Secus ſi vocet ex nota malitia, vt reprobet.

Suar. dicta d. 28. ſec. 8.

Item ſi ſint, non ſimpliciter, & abſolutè approbati, ſed ad tempus limitatum, eo elapſo expirat approbatio, ſicut & iuriſdictio delegata. Ita Campanilis, Barboſa, & alii. Et etiam approbatio ad beneplacitum ex cauſa, non ex odio, poteſt ab eodem Epiſcopo concedente

Camp. rub. 12. c. 13. Barb. loc. cit. n. 34.

cedente reuocari tum quia eſt limitata ad nutum concedentis; tum quia beneplacitum denotat voluntatem, quæ eſt reuocabilis. At Peregrinus,& alij tenent contrarium, quia beneplacitum durat vſq; ad mortem, niſi reuocetur: & poſſet admitti, ſequendo opinionem, de qua ſupra *verſ. Approbatio ad beneplacitum*, quæ,ſi approbatio ad beneplacitum fuit conceſſa præuio examine placet Auctori.

Pereg. p. 1. compend. tit. abſolutio quoad ſecul. §.7. in ſcol.

A ſucceſſore autem approbantis, Regularis iam abſolutè approbatus poteſt iterum examinari, pro quiete ſuæ conſcientiæ, & reprobari ex cauſa. Pius V., S. Cong. & DD. Et ſic ſucceſſor in Epiſcopatu poteſt vocare generatim ad examen omnes etiam ſimpliciter approbatos, & reijcere quos inuenerit non idoneos. Non tamen generali mandato reuocare approbationes à prædeceſſore ſuo Regularibus ſimpliciter conceſſa: ſed tantum in particulari hunc, vel illum reprobare ex cauſa iuſta, & cognita. Ita Henriq., & alii, ex Clem. *Dudum*. Neq; poteſt Epiſcopus, ſacra Congregatione inconſulta, omnibus vnius conuentus Regularibus adimere facultatem confeſſiones audiendi. Gauant.

Henriq. l.c. litt.S.

Gau. man. ep.V.Confeſſ. n. 24.

Hinc Regularis recedens à dioeceſi, vbi fuit generaliter, & abſolutè approbatus, ſi poſtea redeat, non tenetur nouam quærere approbationem, etiam ſi interim mutatus ſit Epiſcopus. Ita Roder., Barboſa, & alii communiter: ſed poteſt audire confeſſiones; niſi iuxta mox dicta,nouus Epiſcopus iam approbatos vocauerit ad examen.

Roder. in bull. §. 9. n. 5.

Solus autem ſucceſſor in dignitate, & iuriſdictione, non autem in iuriſdictione tantum, vt eſt Capitulum Sede vacante, ſeu eius Vicarius Generalis poteſt Regulares ſemel abſolutè approbatos vocare ad examen, vel reprobare. Ita Clem. IV. Dominicanis, & Franciſcanis, ex Silueſtro, Peregrino,& aliis. Etſi fiat reuocatio, nullius eſt momenti. Quia etſi nomine Epiſcopi quoad approbationem intelligatur capitulum Sede vacante, *vt infra* §. 3. *Verſ. III. Capitulum*; Papa tamen,quoad hoc,plus voluit tribuere ſucceſſori Epiſcopo pro quiete ſuæ conſcientiæ, quam capitulo,

Pereg. Sylu. loc. cit.

cuius

Digitized by Google

cuius iuriſdictio regulariter parum durat.

VIII. Demum cenſetur ſufficienter approbatus is, cui Epiſcopus ſciens, & volens mandat curam animarum ad tempus, vel vt audiat confeſſiones, etiam abſq; examine, modo ſit idoneus. Ita Barboſa, & alii. Item habens beneficium Parochiale, abſq; alia approbatione ex *cit. cap.* 15. Trid. & hoc eſt de iure etiam antiquo. Iſte tamen non poteſt per totam diœceſim (quidquid dicat Zerula) ſed tantum ſuos ſubditos audire, & abſoluere, niſi aliter habeat conſuetudo recepta, vel niſi ſit ab Epiſcopo delegatus per totam diœceſim. Nam vltra approbationem, requiritur iuriſdictio, quam non habet Parochus, niſi in ſuos ſubditos: poſſet tamen fortaſſe eligi vi Iubilei, *de qua re infra* §. 9.

Zer. in prax. pœn. c. 16. q. 4.

§. 2.

Quis intelligatur nomine habentis Parochiale beneficium.

INtelliguntur habentes ſuperiora beneficia cum cura animarum, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, & aliqui Abbates, Archipresbyteri, & Archidiaconi, quorum dignitates habent curam animarum annexam. Ita Suarez, & alii. Quia in his eſt maior ratio, quam in Parochis.

Suar. l. c.

An intelligantur Prælati monaſteriorum non habentes iuriſdictionem in ſeculares, ſed tantum in ſuos ſubditos regulares, & ita cenſeantur approbati; iuxta particulam Trid., *niſi aut parochiale beneficiũ habeant*, vt ſint eligibiles vi bullæ, vel alterius licentiæ.

Affirmant plures viri docti apud Manuelem, & apud Henriquez. Qui ſibi videntur comprehendi omnes, quibus ratione dignitatis, vel officii commiſſa eſt cura animarum, ratione cuius cenſentur idonei habentes parochiale beneficium; tales autem ſunt Generales, Prouinciales, Guardiani &c., qui cum, etiam ampliori iuriſdictione, quam Parochi, teneant curam, cenſendi ſunt idonei, & approbati iuxta Concil. ad confeſſiones

Man. in bul. §. 9. nu. 4., Henriq. l. 6. c. 6. §. 2. lit. E., & F. in gloſs.

Digitized by Google

nes ſecularium; præſertim cum ſint communiter digniores literis, & moribus.

Negant vero idem Manuel, Suarez, & alii. Tum quia ſecus ij Prælati, cum à Papa iuriſdictionem delegatam habeant audiendi ſecularium confeſſiones; poſſent eos audire abſq; alia approbatione, quod eſt falſum, & contra praxim. Tum quia Tridentinum loquitur de habente propriè beneficium cum cura animarum ſecularium, non regularium, qui non egent paſtoribus ita doctis, ſicut ſeculares; Vnde Concilium non obligauit regulares ad eligendos confeſſarios ab Epiſcopo approbatos, ſicut obligauit ſeculares, etiam ſacerdotes. Tum quia tam Concilium, quam Pius V., & Vrbanus VIII. generaliter loquuntur de omnibus regularibus, & ideo etiam de Prælatis, dum expreſsè volunt eos non eſſe cenſendos idoneos ad audiendas confeſſiones ſecularium, etiam ſacerdotum, niſi fuerint ab Epiſcopo approbati. Vnde licet in aliis æquiparentur Parochis, non tamen in hoc, vbi conſtat de mente Concilii, & ita habet praxis.

Prior opinio eſt probabilis, & tuta in foro poli: at poſterior probabilior, tutior, & tenenda.

Neq; etiam Prælatus regularis, ſi ſit præfectus monaſterio habenti parochiam ſecularium annexam, ſubiectam viſitationi Epiſcopi (quidquid dicant auctores citati *in priori opinione*) validè, aut licitè poteſt deputare Vicarium regularem, qui abſq; alia approbatione audiat confeſſiones illorum ſecularium, in quos, non ipſe, ſed Epiſcopus habet iuriſdictionem Epiſcopalem. Tum quia ita habet praxis. Tum quia Concilium vult, vt habeat parochiam ab Epiſcopo, non à ſuo prælato, vt cenſeatur approbatus. Secus tamen ſi prælatus haberet in eos iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, vt ſunt magni Abbates, aut in caſu, quo ſine iuſta cauſa ex odio, manifeſtè idonei ab Epiſcopis ad examen non admitterentur, aut repellerentur, vt dictum eſt §. *præcedenti Verſ. Nauarrus*. Et hæc negatiua refertur deciſa apud Barboſam, & clarè in Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 11. *de regul.*, vbi excipiuntur Cluniacenſis, & alii prædicti.

De-

Demum neq; Sacerdos, qui benefitio parochiali obtento renunciauit, vel propter crimen fuit illo priuatus, aut ab illius vſu iuſtè ſuſpenſus; cenſetur amplius approbatus, & idoneus eligi vi bullæ. Ita Henriquez, Bonacina, & alii recentiores communiter. Quia Concilium requirit, vt actu habeat parochiale beneficium, vt patet.

Henriq. l.c. §. 3., Bonac. de pœn. d. 7. q. 5. p. 4. §. 3. n. 24.

§. 3.

Quis, nomine Epiſcopi, à quo petenda eſt approbatio.

NOn intelligitur in d. decreto Trid. Primò, Epiſcopus conſecratus, titularis tantum carens ouibus ſubiectis. Neq; ſecundò, tantum poſtulatus, ſeu electus, nondum confirmatus (licet Moneta cum Soto, & aliis contrarium de hoc teneat.) Ita Suarez, & alii. Quia carent actuali iuriſdictione.

Sed intelligitur. I. Non ſolum Epiſcopus conſecratus habens oues: ſed etiam electus, confirmatus, nondum conſecratus. Ita Barboſa, & alii communiter. Quia habet, & poteſt exercere actualem iuriſdictionem in ſubditos, vt docent Moneta, & alii.

Monet. de com. vlt. vol. c. 5. n. 381. Suar. dicta d. 28. ſec. 5. Barb. dicta alleg. 25.

II. Vicarius Generalis Epiſcopi habentis proprias oues, etiam ſi ab Epiſcopo non habeat ſpeciale mandatum approbandi confeſſarios. Ita Sanchez & alii plures, contra Sbrozium. Tum quia propriè eſt ordinarius in tota diœceſi. Tum quia conſtituit vnum tribunal cum Epiſcopo. Tum quia in decreto Tridentini non excluditur. Non tamen intelligitur Vicarius foraneus. Quia eius poteſtas eſt delegata, non ordinaria, vt docent Zerula, Sanch., & alii.

Sanch. l. 3. de matr. d. 29. n. 15., & 16. Sbroz. l. 2. de Vic. q. 13. & ſeq. Zerul. in prax. V. Vicarius.

III. Capitulum ſede vacante. Ita prædicti. Quia actus approbandi non eſt actus formaliter ordinis, & dignitatis Epiſcopalis, ſed ſpectat ad iuriſdictionem ordinariam, quæ per Capitulum ſede vacante poteſt exerceri, non per ſe immediatè, ſed per Vicarium Generalem à ſe electum, ex Trid.

IV. Abbas magnus, & Prælatus non Epiſcopus, habens

bens in ſuos ſubditos ſeculares iuriſdictionem quaſi epiſcopalem, priuatiuè ad Epiſcopum. Ita Sanchez, Barboſa &c. Prob. tum ex praxi, & vſu in Hiſpania, & Italia. Tum quia approbatio non eſt actus ordinis, ſed vt dictum eſt &c., & ij Prælati ſunt propriè ordinarii in iure, vt probat Auctor.

In diſtrictu igitur prædicti Abbatis, ſeu Prælati abſquè licentia eiuſdem non poteſt Epiſcopus vicinior approbare Sacerdotes in confeſſarios, & prædicatores: ſicut poteſt ibi miniſtrare ſacramenta confirmationis, & ordinis (quid quid contra dicat Henriq.) vt colligitur ex Trid., & probat Riccius ex communi: niſi Abbas habeat iuriſdictionem accumulatiuè ad Epiſcopum. *Henriq. l. 6. c. 6. §. 1.*

Dubitatur. De Epiſcopo excommunicato non tollerato, aut ſuſpenſo ab officio, & iuriſdictione, nominatim denunciato; & de Prælato Regularium, An comprǽhendantur in d. Decreto, & poſſint approbare confeſſarios pro ſecularibus: aut aliis concedere auctoritatem approbandi, ſi non ſint per ſententiam priuati epiſcopatu, ſeu beneficio, vel officio.

Quoad Epiſcopum non tolleratum, tenentur negare Suarez, & alii, qui volunt approbationem eſſe propriè actum iuriſdictionis. Nam actus iuriſdictionis ab excommunicato non tollerato, & ſuſpenſo, ac denunciato nec licitè, nec validè exerceri poteſt, vt communiter apud Sanchez. Vnde nec ſimilis Parochus poteſt valide aſſiſtere matrimonio, vel alteri ſacerdoti licentiam aſſiſtendi dare. Quia iuxta ipſos iſti ſunt actus iuriſdictionis. *Suar. l. cit.* *Sanch. l. cit. d. 21. n. 6.*

At probabilius affirmant Manuel, & alii. Quia ſicut Parochus non tolleratus præſtare poteſt conſenſum Sacerdoti expoſito ab Epiſcopo, ad audiendas de conſenſu eiuſdem Parochi confeſſiones; licet non poſſit delegare iuriſdictionem; quia hæc delegatio, non ille conſenſus, eſt actus iuriſdictionis. Ita Epiſcopus non tolleratus, non ſolum validè, ſed etiam licitè, iuxta Sanchez, poteſt approbare tantum abſq; delegatione iuriſdictionis; quia approbatio præciſè abſquè delegatione iuriſdictionis non eſt actus propriè iuriſdictio- *Man. 2. p. ſum. c. 14. nu. 5.*

dictionis (licet ſupponat in approbante iuriſdictionem in proprias oues, eo quod ſit munus annexum ſolis habentibus iuriſdictionem) ſed formaliter eſt tantum teſtimonium approbatiuum ſufficientiæ Sacerdotis.

Henriq. l. 11. c. 3. § 1. litt. H.

Hinc Henriquez, & alij dicunt matrimonium contractum coram Parocho non tollerato eſſe validum. Quia illa aſſiſtentia non eſt actus iuriſdictionis, neq; ordinis, licet ſit munus annexum Parocho; Vnde ſufficit præſentia Parochi, etiam inuiti. Item Epiſcopum, aut Parochum non tolleratum poſſe validè concedere alteri licentiam aſſiſtendi matrimonio, conferendi extremam vnctionem, Chriſma, & ordines, vel illos ſuſcipiendi ab alio Epiſcopo. Quia iſti actus ſunt tantum ceſſio iuris ſibi competentis.

Quoad Prælatos Regularium tenendum eſt non comprehendi, nec poſſe approbare ſuos ſubditos ad ſecularium confeſſiones. Quia ex ſubiecta materia, & communi praxi in d. decreto nomine Epiſcopi intelliguntur paſtores habentes iuriſdictionem epiſcopalem, vel quaſi, in ſeculares; qualem non habent iſti prælati, licet illam habeant in ſuos regulares. Ita Henriq. & alij. Quare omnes religioſi exempti pro ſecularium, etiam ſacerdotum confeſſionibus audiendis debent petere approbationem ab Epiſcopis.

Henriq. l. 6. c 6. §. 4. litt. K.

Poſſunt tamen præfati Prælati regularium ſuos ſubditos Sacerdotes regulares approbare, & exponere ad confeſſiones ſuorum regularium virorum, ac mulierum inſpecto d. decreto, quod quoad horum confeſſiones nihil innouauit, eo quod ſint cautiores in peccando, nec egeant ita peritis confeſſariis. Et poſſunt committere dictos ſuos ſubditos maſculos, & mulieres Sacerdotibus, etiam ſecularibus, & non approbatis ab Epiſcopo, qui poterunt eos valide, & licite abſoluere.

Licet poſt conſtitutionem Gregorij XV., & declarationem Sacr. Cong. teneantur pro confeſſionibus ſuarum Monialium deputare confeſſarios ab ordinario loci approbatos, & in ſpecie pro eiſdem monialibus ſibi ſubditis. Quod etiam decreuit eadem Sacra Cong. de confeſſariis ſecularibus, vt non audeant vi gene-

Digitized by Google

genericæ approbationis confeſſiones monialium audire, niſi expreſſam habuerint facultatem eas audiendi.

Item attento d. decreto Religioſus, ſiue quæcunq; monialis habens, vi priuilegii, bullæ, vel licentiæ, facultatem eligendi confeſſarium abſolutè (ſecus cum limitatione ad approbatum ab ordinario, *vt infra caſ.* 3.) poteſt eligere in confeſſarium quemlibet Sacerdotem, etiam ſecularem, & non approbatum ab Epiſcopo iuxta formam Trid. Ita Henriq. Nauar., & alii. Quia Concilium quoad religioſas perſonas nihil innouauit. *Henriq. l. c. Nau. in man. c. 4. n. 2.*

Tandem Epiſcopi, & alii omnes, nomine Epiſcopi comprehenſi, poſſunt facultatem approbandi ad confeſſiones ſecularium committere viris doctis, etiam religioſis, ex Fagundez. Immo & alicui pœnitenti docto poſſunt committere facultatem approbandi confeſſarium pro ſe. *Fagūd. prac. 2. l. 7. c. 2. n. 84.*

§. 4.

An approbatio, iuxta formam Tridentini vſq; modo explicata, ſit nunc ſemper neceſſaria ad valide audiendas ſecularium confeſſiones.

Regulariter iuxta Tridentinum in Confeſſario exigitur approbatio, ſine qua extra mortis articulum, quantum eſt ex parte ſui, neç licitè, nec validè poteſt audire ſecularium confeſſiones; nec eſt capax iuriſdictionis pro ſecularibus; nec poteſt eligi vi bullæ, aut licentiæ eligendi confeſſarium iuxta Tridentinum. Ita colligitur ex eod. Trid., & expreſsè Henriq. & cæteri recentiores. Vnde Regularis iuſta de cauſa non approbatus; vel approbatus ad tempus eo lapſo; vel approbatus abſolutè, & ex iuſta cauſa reprobatus, inualidè audit ſecularium confeſſiones. Quia iuriſdictio à iure, vel à Papa regularibus tributa, reſtringitur, vel dilatatur per ipſam approbationem. Et conceſſa facultate eligendi confeſſarium approbatum; inualidè eligitur non approbatus, ſaltem à ſciente, *Henriq. l. c. §. 1.*

ipſum

ipſum non eſſe approbatum.

Difficultas eſt, An poſt Tridentinum dentur caſus, extra mortis articulum, in quibus aliquis Sacerdos poſſit cenſeri idoneus confeſſarius pro ſecularibus, tametſi non ſit approbatus, vel non habeat parochiale beneficium.

Et Dubitatur. I. An ſi Sacerdos non approbatus, nec habens parochiale beneficium, ſe exponat ad audiendas confeſſiones; validè abſoluat pœnitentem, qui bona fide eum eligat vi Iubilei, vel alterius licentiæ, exigentis in confeſſario approbationem; vel extra Iubileum illi confiteatur.

Alt. to. 1. de conſ. l. 4. d. 4. c. 4.

Quidquid affirmet Marius Alterius. Tum quia iure communi ante Trid. validè abſoluebatur eligens ſcienter confeſſarium non expoſitum, licet eſſet prohibitum talem eligere; Ergo multo magis nunc eligens bona fide: Tum quia Concilium ſolum ſtatuit quid expediat, non irritat factum. Cuius opinio eſt ſingularis, & ab omnibus reiecta: Dicendum eſt pœnitentem in hoc caſu excuſari apud Deum ob bonam fidem, & communem errorem ex Caiet., & aliijs: Talem verò abſolutionem fore inualidam, nec facere de attrito contritum, & confeſſionem eſſe iterandam, cognita inhabilitate confeſſarij, vt conſtat ex particula Trid., *nullum poſſe*, quæ importat negationem potentiæ, carentiam iuriſdictionis, & nullitatem actus. Quæ omnia confirmantur per declarationem Congreg. Concilii relatam à Valero, & Auctore. *Vide infra dubio ſexto.*

Caiet. in ſum. Confeſſio 3.

Valer. V. nullitas diff. X. n. 1. & 2.

II. An quando conceditur facultas eligendi confeſſarium idoneum, abſq; illa limitatione, *ex approbatis*; ſit valida confeſſio facta Sacerdoti nõ approbato.

Sylu. Confeſſor. 1. n. 5. Mã. in bull. §. 9. n. 4. & 1. p. ſum. c. 60. num. 2. Barb. de pot. ep. p. 2. alleg. 25.

Negatiuam tenent, attento iure antiquo Clementinæ *Dudum*, Gloſſa pluribus in locis, Syluester, & alii recentiores; & iure nouo Trid., Manuel, Barboſa, & alii; & dictam conceſſionem abſq; limitatione factam eſſe intelligendam de confeſſario expoſito, & approbato. Prob. 1. Quia idonei confeſſarii dicuntur, qui iudicio publicæ auctoritatis ſunt approbati. Confirm. 1. Quia cum Concilium conſtituerit ius ordi-

Digitized by Google

ordinarium de re grauiſſima, ex qua pendet valor Sacramenti, quoties Papa abſolutè loquitur, ſecundum hoc ius loqui cenſendus eſt. 2. Quia verba generalia bullarum, & priuilegiorum in materia odioſa, & contra ius commune, debent ſtrictè interpretari. 3. Quia verba priuilegii debent intelligi ſine præiudicio tertii, vt hic ſine præiudicio Epiſcoporum circa examen, & approbationem. Prob. 2. Quia non eſt cenſendus Papa omnes Sacerdotes tumultuariè, etiam idiotas, & indignos in confeſſarios approbare; & eſſet ridiculum remittere approbationem confeſſarii cuilibet populari &c. Demum quia in dubio opinionum æquè probabilium tutior eſt conſulenda.

Affirmatiuam verò ante Tridentinum docuerunt D.Anton.& alii multi: & poſt Tridentinum, inſpecto eodē iure antiquo Clementinæ *Dudum*, Sotus, Nau.& alii plures; nouoq; Tridentini Zerula,& alii; ac talem conceſſionem abſolutè factam, vel ſolum de confeſſario idoneo; intelligi de quocunq; etiam non approbato. Prob. Quia cum verba diplomatis intelligenda ſint prout ſonant; in propoſito non exprimitur eſſe eligendum confeſſarium ex approbatis; Particula autem, *idoneum*, ex Soto, duo ſignificat, quod non ſit impeditus cenſura, vel irregularitate, & admonetur pœnitens, vt eligat confeſſarium, ſcientem ligare, & ſoluere, optione tamen ſibi relicta. Confir. 1. Quia ſecus nihil per tale priuilegium concederetur, præter abſolutionem à reſeruatis, cum abſq; priuilegio vnuſquiſq; poſſit confiteri confeſſario approbato. 2. Quia quando Papa vult,vt eligatur approbatus, id exprimit, vt ſolet in Iubileis. 3. Quia ſic fuerunt explicatæ Bullæ Pii IV. Deniq; quia nomine diſcreti confeſſarii eligendi à prælatis *in c.ne pro dilat. de pœn.,& remiſ.*, ex Soto,& aliis, intelligitur quilibet ſacerdos non impeditus cenſura, vel irregularitate, etiam poſt Trid., *vt infra conſtabit*.

D. Ant. 3. p. tit. 17. c. 7. Sot. 4. d. 18. q. 4. ar. 3. Poſtremum. Nau. c. 4. ſum. n. 3. & alibi. Zerul. in prax. pœn. c. 16. q. 8.

Vtraq; ſententia eſt probabilis; at probabilior Auctori videtur ſecunda, etiam poſt Trident. cui ſatis quoad hoc derogatur, dum non exprimitur confeſſarium debere eſſe ex approbatis, neq; eſt materia odio-

ſa, ſed fauorabilis animabus, neq; præiudicium infertur Epiſcopis, vel Parochis, cum approbatio non detur in priuatam ipſorum vtilitatem; ſed in commune bonum populi, & honorem Dei. Inconuenientia autem neq; euitantur ſequendo priorem ſententiam, cum, iuxta Sotum, multi ſacerdotes indocti, & minus idonei promoueantur ad beneficia curata, & exponantur ad confeſſiones. Tandem ex Nauarro, in foro conſcientiæ, ad effectum non peccandi ſufficit eligere opinionem probabilem, immo vnius viri docti, & probi. Et his ſatisfactum eſt rationibus prioris ſententiæ.

Nau. c. 27. ſum. n. 288.

III. An Epiſcopi, & alii Prælati Superiores, & minores exempti, vi *cap. fin. de pœn., & remiſſ.* (vbi Greg. IX. permiſit eis, vt poſſent eligere ſibi confeſſarium prouidũ, & diſcretũ, quem voluerint, etiã ſimplicem Sacerdotẽ, ſiue regularem, ſiue ſecularem) poſſint hodie eligere ſibi confeſſarium non approbatum.

Suar. de pœn. d. 28. ſec. 4. n. 7.

Suarez, & alii, innixi ſuper quodam reſponſo Greg. XIII. negant Prælatos non habentes iuriſdictionem, & facultatem approbandi *iuxta dicta* §. 3. poſſe eligere non approbatum iuxta formam Concilii: Epiſcopos vero, & alios habentes iuriſdictionem quaſi epiſcopalem, & propriam diœceſim, & ad quos ſpectat approbare; poſſe eligere quemlibet Sacerdotem ex ſuis ſubditis (eligendo enim cenſentur facto approbare pro ſe:) non autem non ſubditum, niſi ſit ex approbatis ab ordinario; aut niſi ei ſubdatur ratione examinis, vel ſeruitii, vel miniſterii Eccleſiæ, vel domicilii, vel quaſi domicilii; durante hac approbatione quouſq; durat ſubiectio ipſa, & non vltra. Prob. 1. Quia licet Tridentinum non ademerit Prælatis dictum priuilegium; Sacerdotibus tamen eligendis addidit conditionem approbationis, vel parochialis beneficii, vti neceſſariam, & vniuerſalem pro confeſſionibus omnium ſecularium, etiam Sacerdotum, quorum nomine cenſentur etiam Epiſcopi, & alii Prælati, cum ſit materia fauorabilis, ſcilicet Sacramento, & conſcientiæ: ſecus nequeant audire Confeſſiones. 2. Prob. ex quadam declaratione Congr. Concilii.

Sed

Sed Auctor probabilius exiſtimat Sacerdotem alterius diœceſis, approbatum ſimpliciter pro ouibus approbantis, remanere perpetuo approbatum, etiam ſi recedat ab Epiſcopatu approbantis, vt de religioſis dictum eſt. §. 1. *Dub.* 7. Item Epiſcopum, & quemlibet Prælatum habentem iuriſdictionem quaſi epiſcopalem, & propriam diœceſim, etiam poſt Tridentinum, poſſe eligere quemcunq; Sacerdotem indiſtinctè, etiam non ſubditum, modo non ſit à iure reprobatus, ſcilicet per cenſuram, vel irregularitatem. Ita Graff., Zerula, & eſt praxis. Et valde probabile eſſe, etiam omnes alios Prælatos exemptos idem poſſe. Id quod affirmarunt plures Cardinales Sacr. Cong., & docent expreſsè Graff., Zerul. &c. Prob. 1. quoad Epiſcopos, & alios, ad quos ſpectat approbare. Quia cum eorum ſit approbare pro aliis, quod eſt maius; non eſt probabile Tridentinum illis ſuſtuliſſe priuilegium iuris eligendi Confeſſarium arbitratu ſuo pro ſe, quod eſt minus. 2. Quoad omnes Prælatos. Quia per decretum Tridentini non fuit derogatum priuilegio iure communi eis conceſſo; non quidem vbi dicitur; *nullum reputari idoneum ad audiendas Confeſſiones Secularium, etiam Sacerdotum*, nam in materia pœnali, & odioſa ſimplici appellatione Sacerdotum non cenſentur Sacerdotes dignitate præditi, ſed tantum ſimplices Sacerdotes; neq; per clauſulam, *non obſtantibus priuilegijs, & cõſuetudine etiam immemorabili*, quia per clauſulam generalem non derogatur priuilegio in iure inſerto, vt ex communi tradit Decius. Confirm. Quia ſupponitur tales Prælatos electuros peritum Confeſſarium, quod de alijs poteſt rationabiliter dubitari. Quoad declarationem Congregationis, Valerus ait illam non facere ius, ſed tantum probabilem opinionem, teſte Nauarro, ſed de auctoritate declarationum Sacræ Cong. *infra* §. 7. *propè finem*.

Graff. l. 4., deciſ. c. 15., Zerul. c. 15. prax. pœn. q. 31., 2. p. prax. Epiſ. V. abſolutio q. 12., & l. 1. de Iub. c. 15. dub. 78.

Dec. conſ. 165.

Val. l. cit. Nau. conſ. 34. de prob.

Cœterum *in d. c. finali* Nomine Epiſcopi, non intelligitur Epiſcopus electus tantum, non confirmatus, neq; conſecratus. Ita Suarez. Quia eſt tantum deſignatus; Secus, ſi fuit confirmatus, licet nondum conſecratus.

Suar. to. 4. in 3. p. d. 27. ſec. 2.

Digitized by Google

Sed intelligitur. 1. Epiſcopus conſecratus, etiam titularis tantum non habens epiſcopatum; & qui poſt conſecrationem renunciauit epiſcopatui, non dignitati. Ita Henriquez, & Suarez, contra Paludanum. Quia verè, & propriè eſt Epiſcopus: Secus, ſi etiam dignitati renunciaſſet. Ita Sylueſter. 2. Epiſcopus excommunicatus, ſuſpenſus, interdictus, & irregularis. Quia non priuatur priuilegiis ordinis, ſed tantum vſu ordinis, & iuriſdictionis. Ita Suarez, & Henriquez. Secus, ſi ſit omnino degradatus; quia priuatur priuilegiis. De depoſito verbaliter, priuari affirmat ille, negat iſte. 3. Intelligi Vicarium Epiſcopi Generalem in ſpiritualibus, & Vicarium Generalem Capituli ſede vacante, durante officio; negat Suarez. Quia non habent iuriſdictionem proprio iure: ſed tantum ex commiſſione. Affirmat verò probabilius Henriquez; Quia ſunt verè ordinarii, & ſicut poſſunt pro aliis, ita & pro ſeipſis, & militat ratio *cap. finalis*.

Henriq. l. 6. c. 13. §. 3., *Palud. in 4. d. 17. q. 3.* *Sylu. Confeſſor. 1. n. 8.*

Nomine Prælatorum Superiorum, intelliguntur Epiſcopis Superiores, nempè non ſolum Archiepiſcopi, Primates, Patriarchæ: ſed etiam Cardinales non Epiſcopi legati à latere, durante legatione. Ita Sotus, & alii.

Sot. ar. 2. §. Cardinales non Epiſc.

An intelligantur Cardinales non Epiſcopi, nec legati, Negant Sotus, & alii. Quia non ſunt Prælati, & Romæ debent confiteri pœnitentiariis Papæ. Affirmant autem probabilius Angelus, Sylueſt. & alii. Quia cenſentur dignitate Superiores Epiſcopis, licet non iuriſdictione.

Ang. Confeſſor. 3. §. 5. Sylu. l. cit.,

Demum Nomine minorum Prælatorum exemptorum intelliguntur Generales religionum, tam mendicantium, quam non mendicantium. Quia ſunt exempti. Et etiam Abbates, & Priores ordinum non mendicantium, immediatè ſubiecti Papæ, durante prælatione.

Sylu. n. 9., *D. Ant. 3. p. ſum. tit. 17. c. 2. & p. 1. Defecerunt. c. 2.*

Abbates verò, Guardiani, Priores ordinum non mendicantium, & alii Præpoſiti regulares, immediatè ſubiecti ſuis Superioribus, an intelligantur.

Affimant Sylueſter, D. Ant., & alii plures, & videtur

tur conuinci per illam particulam, *præter ſui Superioris licentiam*, quæ habetur in d. *cap. finali*. Probat Sotus ex vſu; & Rodriq. ait, etiam ſine vſu, valere priuilegium; nec à Generali, Prouinciali, & capitulis &c. poſſe tolli abſq; ſpeciali Papæ facultate; neq; impediri, ait Henriquez, per contraria priuilegia prohibentia, vel frui indultis Sedis Apoſtolicæ; vel eligere Confeſſarium abſq; licentia Superioris: (licet Suarez, & alii minus probabiliter, quoad hoc, oppoſitum ſentiant): Non tamen eos poſſe ab electo Cõfeſſario abſq; licentia abſolui à caſibus in religione reſeruatis, docent Roderiq. & alii; ſicut nec Epiſcopi à Papalibus. Quia hoc *in d. c. finali* non conceditur. Poſſent verò Prælati Regulares ſe ſubijcere Epiſcopo quoad caſus Papales. Ita Henriq. *Sot. l. cit. Roder. to. 1. qq. reg. q. 20. ar. 28. Rod. q. 21. ar. 8.*

At negant Hoſtienſis, Panor., & alii. Tum quia ratio conceſſionis fuit diſtantia à Superioribus, quæ in his non habet locum. Tum quia non ſunt propriè Prælati, nec ſunt abſolutè exempti, cum etiam reſpectu ipſorum reſeruentur caſus, & deputentur Confeſſarij; Verba autem, *præter ſui Superioris licentiam*, poſſunt intelligi de ſuperiore quoad forum exterius. *Hoſt. & Pan. in d. c. fin.*

Vtraq; opinio eſt probabilis: ſed prior videtur probabilior. Quia ij ſunt verè Prælati, & exempti, & in fauorabilibus latiùs eſt interpretandum, iuxta verborum proprietatem.

Archidiaconus etiam, Archipresbyter, Decanus, & ſimiles dignitates Cathedralium, qui ex Syluestro, & Henriquez, immediatè ſubduntur tantum Epiſcopo, an intelligantur, Affirmant Angelus, Syluester, & alii. Quia ſunt verè prælati, & exempti, & habent iuriſdictionem, præſertim Archidiaconus. Negant verò Paludanus, Valerus, & alii. Et hæc opinio nunc temporis videtur probabilior. Quia non ſunt verè Prælati; iuriſdictio autem Archidiaconi hodie receſſit ab aula. *Sylu. n. 3., Henriq. c. 7. §. 5. litt. D. Palud. d. 17. q. 3., Valer. V. Iuriſdictio deff. 14.*

Auditor autem Cameræ, & alii Prælati exiſtentes in curia Romana, habentes iuriſdictionem proprio iure, & immediatè ſubiecti Papæ quoad vtrumq; forum, procul dubio intelliguntur. Quia ſunt Prælati

exempti, & in eis habet locum ratio conceſſionis. Ita Suarez.

Tandem Parochi an intelligantur. Licet affirmet Panormitanus. Quia largè dicuntur Prælati: Communis tamen ſententia negat. Quia verè non ſunt Prælati, vt potè non habentes iuriſdictionem exterius nec exempti, nec in eis militat ratio *cap. fin.*

Ex conſuetudine autem, & tacita Superiorum licentia Parochi, & ſimplices Sacerdotes poterant olim quemlibet Sacerdotem eligere, ob neceſſitatem celebrandi, teſte Syluestro, Nau., & aliis. Quæ conſuetudo per Tridentinum non fuit reuocata, ſed adhuc perſeuerat ex Manuele, & aliis. At fuit limitata, vt teneantur eligere approbatum.

Sylu. n. 12., Nau. c. placuit. de pœn. c.6. n.31. & 32.

Manuel. 1. p. ſum. c.60. n.5.

IV. An Epiſcopus, & Parochus poſſint licitè, & validè concedere facultatem alicui ex ſuis ſubditis, eligendi ſibi in confeſſarium, Sacerdotem non approbatum; ſeu delegare cuicunq; Sacerdoti facultatem audiendi confeſſiones. Quod ante Tridentinum, iure ordinario, non ex priuilegio, aut conſuetudine, poterant.

Affirmant aliqui Epiſcopum poſſe. Tum quia ſicut eligendo pro ſe non approbatum, cenſentur approbare, vt dictum eſt *initio dubij 3.*: ita dando ſuo ſubdito facultatem eligendi, cenſentur illum approbare, quem iſte elegerit. Tum quia hoc eſt iuxta Concilium, vbi dicitur, *approbetur per examen, aut aliàs, ſi ei videbitur*. Tum quia Tridentinum non derogauit prædicto iuri ordinario. Et etiam Parochum, affirmant expreſsè Ledeſma, & alii, ſaltem quoad ſubditos. Tum quia Concilium relinquit Parochos iuri ſuo; nec eſt veriſimile voluiſſe, nec de facto abſtulit prædictam facultatem eis iure ordinario competentem, cum nulla mentio de illa fiat. Addit tamen Henriquez ex Syluestro. Parochum non poſſe committere alteri, etiam Parocho, aut approbato ad formam Concilii, omnem curam delegatione generali, niſi coadiutori, & de hoc extare declarationem Cong. Concilii.

Pet. Led. 1. p. ſum. de Sac. pœn. c. 12.

Henriq. l.6. c.6. litt. F.

Negant autem Suarez, Fagundez & alii & Epiſcopum,

Suar. dicta d. 28. ſec. 4. Fag. c.2.

Digitized by Google

pum, & Parochum id poſſe. Tum quia ita habet conſuetudo. Tum quia verba Concilii, *nullum etiam Regularem &c.* Sunt generalia, & licet formaliter non priuent prædictos iure ſuo: requirunt tamen illam conditionem ex parte Sacerdotis eligendi. Tum quia Concilium ad tollenda incommoda reſeruauit iudicium idoneitatis Confeſſarii ipſis Ordinariis, non pœnitentibus, aut Parochis. Tum quia non eſt dicendum, eos dare facultatem ſuis ſubditis eligendi confeſſarium non approbatum, quod eſt contra Concilium. Tum demum quia neq; Papa id vnquam ordinariè concedit, ſecus eneruaretur decretum Concilii. Et aſſerunt contrariam ſententiam non eſſe tutam, nec practicè probabilem, ſed ferè temerariam; nec referre, quod Epiſcopus poſſit eligere pro ſe, nam tunc non diſpenſat in decreto Concilii, ſicut in propoſito, ſed vtitur iure ſuo. Quod ſi talis facultas daretur pœnitenti docto, & diſcreto, tunc actus approbandi deberet præcedere electionem; cum hæc duo ſint ſeparabilia, *vt dictum eſt* §. 1., licet per accidens dentur ſimul.

Sed quænam ex his duabus ſententiis ſit verior, iudicet Sapiens; prior ſanè non meretur præfatam cenſuram, cum valde probabilis iudicetur, & poſterioris fundamenta poſſint facile diſſolui. Illud certe placet Auctori, quod ait Henriquez, Parochum (cum fatigatus eſt, aut tempore Iubilei ob magnam pœnitentium frequentiam) poſſe dare iuriſdictionem non approbato, ſaltem ex ratihabitione Epiſcopi tunc valdè diſtantis, ſi vrgeat neceſſitas.

V. An ad valide audiendas confeſſiones, ſufficiat approbatio tacita ex ratihabitione Epiſcopi.

Sufficit approbatio tacita ex ratihabitione de præterito, vel præſenti; ſed pro eo tempore ſolum; quo adeſt tacitus conſenſus, ideſt quo approbans videt, & ſigno externo præſumitur conſentire, vt ſi ſciens videat confeſſarium non approbatum audire confeſſiones, & taceat, vel ſi in neceſſitate aliquis probus, & aliàs idoneus audiat confeſſiones ex conſenſu præſumpto Prælati, qui in ſimili neceſſitate ſoleat præ-

bere conſenſum, & gaudere de tali adminiſtratione? Ita Sanchez, Henriquez, & alii communiter. Prob. Nam cum Epiſcopus videt, nec prohibet, cum poſſit, immo in ſimilibus caſibus gaudet, vel ob amicitiam, vel ob præſentem neceſſitatem, cenſetur approbare, non ſimpliciter, ſed pro eo tempore, per reg. iur. *Qui tacet &c.* Confirm. 1. Quia ſcientia, & patientia in iis, quæ ſunt modici præiudicii, operatur conſenſum, ex Maſcardo. 2. Quia vbi requiritur licentia in actu, ſufficit tacita, & præſumpta ex ratihabitione de præſenti.

Sanch. l. 3. de matr. d. 35., Henriq. l. 6. c. 13. §. 13. & quotlibet 1. q. 30.

Maſcard. de prob. concl. 1258. n. 34.

Approbatio autem ex ratihabitione de futuro, non ſufficit, ex Palud., D. Ant., & aliis; vt ſi quis audiat confeſſiones, credens Prælatum, cum ſciuerit, ratihabiturum factum. Quia ad ſubſtantiam abſolutionis prærequiritur approbatio, & iuriſdictio, quæ tamen in hoc caſu ſunt poſtpoſita, neq; conualeſcit abſolutio per ſubſequentem conſenſum, quia valor Sacramenti non pendet à futuro euentu, iuxta communem Theologorum. Licet ſufficiat ad validam, & licitam adminiſtrationem Euchariſtiæ, Extremæ Vnctionis, & Ordinum, eo quia ad illorum ſubſtantiam non prærequiratur licentia, ſed ſatis ſit probabilis ſpes eius.

Palud. 4. d. 18. q. 3. D. Ant. 3. p. tit. 17. c. 4.

Quod ſi Epiſcopus videns Sacerdotem non approbatum audire confeſſiones, & tacens re vera non conſentiat (licet negent Ledeſma, & alii) probabilius eſt abſolutionem eſſe validam; quia ea ratihabitio de præſenti reputatur in iure: ſicut eſt valida confeſſio facta Sacerdoti, cui Epiſcopus facultatem audiendi confeſſiones fictè conceſſit, nempe ſolis externis verbis, abſq; vera intentione. Quia nullitas eſt occulta, & adeſt titulus præſumptus, & communis error. Ita Sanchez, & alij.

Led. de matr. q. 45. ar. 5. p. 4. dub. 4.

Sanch. de matr. l. 3. d. 22.

VI. An ſufficiat approbatio Sacerdotis in opinione, & communi errore exiſtimata.

Primum dictum. Si Sacerdos ſemel ſit approbatus, quamuis ex iuſta cauſa eſſet occultè reprobatus; vel occultè lapſum tempus approbationis; vel approbatio ipſa, ſeu licentia eſſet irrita, vel impedita quoad vſum ob defectum occultum; itaut illius reprobationis,

Digitized by Google

nis, ſeu lapſi temporis, ſeu defectus ſit communis error; licet etiam Sacerdos nouerit reprobationem, vel lapſum eſſe tempus, vel adeſſe defectum; prædicta tamen approbatio cum illo communi errore, ſeu titulo colorato, ſufficit ad valide audiendas confeſſiones. Sufficit etiam, ſi ob ſimilem defectum, communiter ignoratum, collatio beneficij Parochialis Sacerdoti facta, eſſet irrita; vel ſi ob defectum occultum, & communiter ignoratum eſſet priuatus eodem beneficio, vel vſu iuriſdictionis. Ita Panorm., Nauar., & alij communiter. Quia vtrumq; ius ſtatuit tam geſta à iudice ordinario, quàm à delegato (qualis eſt Confeſſarius) habente titulum coloratum, ſeu putatiuum, cum communi errore, valere tam in foro externo, quã in interno, quamdiu nullitas tituli ignoratur; Idq; ob publicam quietem &c.

Pan. in c. ad noſtram 3. n. 6. de iureiuran., & alibi. Caiet. ſum. V. Confeſſionis iteratio, Nau. in man. c. 27. n. 7.

Vt tamen detur titulus coloratus, non ſufficit error vnius, aut alterius hominis putantis Sacerdotem adhuc eſſe approbatum, aut legitimè poſſidere beneficium, nec ſufficit error communis craſſus, & ſupinus; ſed requiritur communis, & probabilis.

Sufficit verò, quod error ſit in eo loco, vbi ille audit confeſſiones, licet in alio notorium eſſet ipſum eſſe inhabilem. Quia adeſt ratio publicæ vtilitatis, notitia autem alterius loci, præſertim multum diſtantis, impertinens eſt. Immo licet in eo loco, vbi audit confeſſiones, impedimentum fuerit aliàs publicum, & denunciatum: ſi tamen tantum temporis tranſierit, vt ab hominum memoria exceſſerit, & ita communiter ignoretur; valent confeſſiones, & omnia geſta ratione officij. Ita Sanch. & alij.

Item, ex Henriq., & Sanch., quando ſunt diuerſæ opiniones probabiles, an quis ſit legitimus Confeſſarius, ſeu Parochus; an aliqua licentia, ſeu priuilegium ſint legitima, aut reuocata, aut an extendantur ad illum caſum; & opinio negans eſt coram Deo vera; dum tamen veritas latet, & opinio oppoſita probabilis à ſapientibus reputatur; tunc confeſſiones factæ tali Sacerdoti, vel matrimonia contracta coram tali miniſtro, vel virtute talis licentiæ, ſeu priuilegij, valent.

Sanch. l. 3. de matr. d. 22. Henriq. l. 5. c. 14.

lent. Quia eſt communis error, & titulus præſumptus. Et idem dicendum in dubio etiam formali prædictorum, ſi poſſeſſio ſtet pro miniſtro, aut pro priuilegio, aut pro fidelibus (quidquid Pontius dicat): ſecus ſi intellectus eſſet omnino pendulus,& poſſeſſio non ſtaret pro eiſdem. In dubio an facultas extendatur ad talem caſum, bene Pontius ait cenſendum extendi.

Pont. de matr. l. 5. c. 20. & l. 8. c. 4.

In prædictis autem caſibus ſunt validæ, non ſolum confeſſiones factæ ab ignorante inuincibiliter; ſed etiam à ſciente nullitatem tituli, & inhabilitatem, quantum eſt ex parte approbationis, & iuriſdictionis, quas confeſſarius habet ex communi errore, & titulo colorato.

Erunt verò inualidæ ratione obicis pœnitentis, ſcientis illam inhabilitatem, & nihilominus confitentis (niſi ignoret ſe non poſſe illi confiteri) Quia induceret ad adminiſtrandum Sacramentum, quod licitè ille non poteſt adminiſtrare: Secus ſi Confeſſarius eſſet Parochus pœnitentis, qui non haberet alium, cui confiteri poſſet, & eſſet ſibi neceſſarium confiteri (quidquid dicat idem Pontius) nam in Parocho adeſt verè iuriſdictio ratione tituli colorati, & communis erroris, & pœnitens habet ius petendi. Ita Sanchez, & Barboſa.

Pont. dicto l. 5. c. 19. Sanch. l. cit. Barb. alleg. 25. n. 41.

Secundum dictum. Si Sacerdos ſine vlla approbatione, ſeu titulo, & auctoritate legitimi ſuperioris ſe intruſerit ad audiendas confeſſiones, vel in officium Parochi, licet communis error adſit; confeſſiones illi factæ ſunt nullæ, & iterandæ, habita notitia inhabilitatis Sacerdotis, Ita Sanchez, Barboſa, & alii. Quia non ſufficit communis error; ſed requiritur etiam titulus auctoritate ſuperioris collatus, licet occulte inualidus. Nec vrgent rationes Baſilii Pontii oppoſitum aſſerentis. Nam 1. inſtrumenta, & alia geſta à notario ficto, & intruſo ideo cenſentur valida; quia notarius iuriſdictionem non habet, nec exercet; ſed eſt teſtis iure approbatus, cuius natura non poſtulat ſuperioris auctoritatem, aut titulum ad valorem geſtorum, ſed ſatis eſt communis error cum quaſi poſſeſſione. 2. In iure poſitiuo non licet argumentari

Sanch. dicta d. 22. n. 40. Barb. dicta all. 25. n. 43. & 44. Pont. c. 20. nu. 2.

ab vno ad aliud, etiam ſi militet eadem ratio; ſed ſtandum eſt diſpoſitioni iuris; deinde non militat eadem ratio publicæ vtilitatis, quæ quidem exigit, vt geſta per habentem titulum coloratum à legitimo ſuperiore, cum communi errore, cenſeantur valida, non autem geſta per intruſum, vt præcludantur fraudolentæ fictiones, præſertim circa Sacramenta. 3. Sicut Chriſtus non authorizauit actũ Sacerdotis abſq; intentione, vel Sacerdotio miniſtrantis, tametſi inde oriatur animarum perturbatio, ita neque Eccleſia actum miniſtri intruſi abſque ſuperioris legitima auctoritate.

Verum tamen eſt, quodſi per decennium quis ſe geſſit pro habili, puta pro Parocho, vel Confeſſario, non indiget is alio titulo. Quia ex poſſeſſione decennali præſumitur titulus, & ſic valent eius geſta. Ita Garzias allegans Rotam.

Garz. p. 5. de beneſ. c. 4. n. 298. & ſeq.

Hinc, ex Sanchez, ad validitatem geſtorum non ſufficit titulus à quocunq; ſuperiore collatus: ſed requiritur vt ſit collatus à legitimo ſuperiore: ſecus non valebunt, quamuis adſit communis error. Et ſic non valent geſta à ſubdito ſuffraganei, cui non ſuffraganeus, ſed Archiepiſcopus contulit titulum; nec geſta ab eo, cui Vicarius capituli ſede vacante contulit curatum beneficium, quod ſpectabat ad Epiſcopum.

Et ſi error ſit in delegante, qui æſtimabatur communi errore verus Prælatus, cũ tamen intruſus eſſet abſq; ſuperioris legitima auctoritate; tunc geſta per delegatum ſunt irrita. Quia titulus non eſt collatus à legitimo ſuperiore. Veluti geſta à Vicario Epiſcopi intruſi, aut à delegato, in caſu, quo ſuperior non poteſt delegare: ſecus ſi delegans haberet titulum putatiuum à ſuperiore conceſſum, & eſſet communis error.

Vbi autem titulus non confertur per ſolam electionem, ſed requiritur etiam confirmatio; ſola electio non ſufficit ad faciendum titulum coloratum.

Et in prædictis caſibus, non prodeſt bona fides habentis titulum à non legitimo ſuperiore. Garzias. Quia agitur, non de acquiſitione fructuum, ſed de validitate actuum.

Garz. nu. 285.

Quod

Quod ſi defectus ſit ſolum, non fuiſſe ſeruatam formam iuris in electione, ſeu prouiſione, Sanchez, & alii tenent tunc non prodeſſe communem errorem; nec valere geſta per electum, niſi accedat legitimi ſuperioris confirmatio. Garzias autem ait valere, & ſufficere aliqualem auctoritatem ſuperioris, cum communi errore, & quaſi poſſeſſione. Quia non attinet ad ſubditum ſcire, an ſit ſeruata forma, nec ne. Et eſt opinio probabilis; confirmaturque. Quia ex Innocentio, & aliis, valent geſta per prouiſum à Papa per ſubreptionem; & ex Baldo, geſta ab Epiſcopo non Canonicè confirmato; qui ſunt defectus formæ tantum.

Sanch. n.53. *Garz. nu. 290.* *Innoc. in c. nihil de elect.* *Bald. in margar. V. Epiſcopus 2.*

VII. An Sacerdos ſecularis ſemel ab Epiſcopo abſolutè approbatus, ac iniuſtè, & abſq; cauſa ab eodem reprobatus; poſſit valide eligi in Confeſsarium ab habente licentiam eligendi approbatum ab ordinario.

Probabilius affirmandum eſt. Ita tandem expreſsè Suarez (licet prius perplexus, & poſtea in oppoſitum inclinet) & alii. Quia talis reuocatio eſt *nulla*, cum ſit quædam ablatio iuris acquiſiti, vel quaſi iuſtæ ſententiæ reuocatio ſine cauſa facta. Confir. 1. Quia Sacerdos ille ſic approbatus, ſi nulla ſuperueniat cauſa, habet requiſita à Concilio. 2. Quia cum approbatio abſq; delegatione iuriſdictionis non ſit gratia, *vt dictum eſt* §. 1., ſed declaratio per modum iuſtæ ſententiæ, debita ex iuſtitia, non poteſt ad libitum concedentis retractari, niſi detur mutatio in approbato. Et in hoc non eſt differentia inter Sacerdotes ſecularem, & regularem; niſi quod is ex priuilegio non poteſt ab eodem approbatore vocari ad nouum examen abſq; noua cauſa: ille autem etiam abſque cauſa poteſt iterum examinari, ſed non reprobari.

Suar. dicta d. 28. n. 7.

§. 5.

§. 5.

An, exiſtente approbatione iuxta formam Concilij, ſemper ſit valida confeſſio facta Sacerdoti ſic approbato.

DVbitatur 1. An Sacerdos ab Epiſcopo, tanquam idoneus, approbatus, vel ad curatum beneficium promotus, ſed notabiliter ignarus; communi tamen errore reputatus idoneus, validè abſoluat pœnitentes bona fide ad eum accedentes.

Suarez, Filliucius, & alii tenent Sacerdotem neſcientem diſcernere inter mortale, & veniale ſaltem ſecundum generalem eorum rationem, inualide abſoluere, licet ſciat formam abſolutionis (quidquid dicat Zerula). Quia is non poteſt humano modo exercere tale miniſterium: Scientem verò diſcernere inter mortale, & veniale iuxta generalem eorum rationem; ſed neſcientem ſolum in particulari diſtinctionem mortalis à veniali, aut vnius ſpeciei mortalis ab alia; aut ponderare grauitatem peccatorum alicuius pœnitentis, valide abſoluere. Quia tali Sacramento nihil ſubſtantiale deeſt, ex parte pœnitentis integra confeſſio, ex parte confeſſarii aliqualis cognitio ſaltem materiæ ſufficientis. Confirm. 1. Quia in articulo mortis confeſſio ſcienter facta tali Sacerdoti, non exiſtente alio magis idoneo, valida eſt, ergo etiam extra articulum mortis. 2. Quia, ex communi Doctorum, valet confeſſio, tametſi confeſſarius, & pœnitens non cognoſcant totam grauitatem culpæ, puta ſi in particulari æſtiment veniale quod eſt mortale, idq; non ſolum quoad aliqua minus communia, ſed etiam quoad quæcunque alia. Si tamen pœnitens aduertat confeſſarium non percepiſſe grauitatem mortalem ſuæ culpæ, tenetur illam aperte declarare.

Suar. to. 4. in 3. p. d. 28. ſec. 2. Fill. 1. p. tr. 7. c. 9. Zer. in prax. pœn. c. 21. q. 4.

At Ricardus, Nau., & alii recentiores exiſtimant confeſſionem etiam bona fide factam Sacerdoti appro-

Ricc. in 4. d. 1. ar. 2. q. 8. Nau. c. 9. ſum. n. 12.

probato valdè ignoranti, & neſcienti in communibus peccatis diſtinguere mortale à veniali, aut vnam ſpeciem ab alia, ſaltem, quoad ea genera peccatorum, quæ pro ratione loci, & perſonarum occurrere regulariter ſolent; non eſſe validam, ſed iterandam cognita ignorantia confeſſarij. Quia abſolutio datur per modum ſententiæ, ad quam validè ferendam requiritur cognitio cauſæ &c.

Et hæc ſententia longè probabilior Auctori videtur. Quia idem eſt ſic ignaro confiteri, ac ſurdo, dormienti, aut non percipienti loquelam; tametſi ignarus percipiat factum, non vero ſurdus, & cæteri; tum quia etiam ignorans diſtinctionem peccatorum ſecundum generalem rationem, percipit factum, & tamen, iuxta eundem Suarez, confeſſio illi facta eſt inualida, tum quia vt iudex ferat validam ſententiam, debet cognoſcere ſubſtantialia diuerſificantia cauſæ; tum quia percipere nudum factum, non eſt percipere peccatum vt peccatum. Tali ergo confeſſioni deeſt ſcientia ſufficiens in confeſſario, & integritas in pœnitente; quæ etiam ſi facta ſit in articulo mortis, iuxta Syluestrum, eſt iteranda, habito peritiore confeſſario; niſi confeſſarius ſciat ſaltem formare aliquod mediocre iudicium cauſæ, quo caſu excuſatur pœnitens ob impotentiam, etſi conualuerit ſufficiet repetere ea, quæ putauit non bene cognita; & niſi etiam confeſſarius ſolum aliqua particularia ignoret, quia rarò contingentia non conſiderantur.

Sylu. V. Confeſſio 1. n. 5.

Sed quidquid ſit, certum eſt confeſſionem tunc eſſe inualidam, ſi pœnitens habeat caſus intricatos, & difficiles, & ſciens illius Sacerdotis ignoratiam, ei confiteatur; Idque ob defectum contritionis, & integritatis confeſſionis, quæ non ſecus eſt, ac ſi facta fuiſſet dormienti, vel alia agenti. Ita expreſsè Sylu. Henriq. & alij. Et admiſſa etiam priori ſententia, ſæpe abſolutio, & pœnitentia futura eſt iniuſta. Ideo conſulendum eſt confeſſariis ignaris ne indiſtinctè omnes audiant, ſed tantum vel literatos, vel frequentantes confeſſionem; quod ſi quandoque audiant extraordinaria peccata, conſulant peritos, antequam abſoluant.

Henriq. l. 6. c. 26. §. 9. litt. K.

Sed

Sed eſto quod abſolutio ſit valida: Confeſſarius tamen ignarus, & Superior illum exponens mortaliter peccant, ob euidens periculum malè, & iniuſtè adminiſtrandi hoc Sacramentum. Ita DD. vtriuſquè ſententiæ. Nec excuſatur Confeſſarius ex obedientia acceptans hoc munus, ſi nouit ſe ineptum. Quod ſi dubitet de ſufficientia, excuſatur adhærendo opinioni Superioris. Ita D. Anton., & alij. Quare caueant regularium Superiores, ne Sacerdotes nimis ignaros exponant in ordinarios Confeſſarios. *D. Ant. 3. p. l. 17. c. 16.*

II. An Sacerdos regularis ab Epiſcopo approbatus, & expoſitus, poſſit licitè, & valide, abſq; licentia ſui Prælati, audire Secularium Confeſſiones.

Poteſt omnium exiſtentium in articulo mortis Confeſſiones audire, ex Trid., Nauarro, & alijs. *Nau. in man. c. 4. n. 6.*

Extra mortis articulum, neq; à peccatis venialibus, vel mortalibus alias ritè Confeſſis poteſt licitè abſoluere; neq; eligi vi priuilegii, etiam Papalis, niſi in priuilegio exprimatur, vt quilibet Sacerdos, etiam inuito Superiore, eligi poſſit. Ita Silueſter, & alij penè innumeri, & decret. Clem. VIII. Quia religioſi nec velle, nec nolle habent, ſed in omnibus dependent à ſui Superioris voluntate. Et qui inconſulto, & inuito Prælato abſolueret, grauiter peccaret, & poſſet puniri.

An autem validè?

Si regularis eſt ab Epiſcopo approbatus abſq; delegatione iuriſdictionis, inconſulto, & inuito ſuo Prælato, nō poteſt vi ſuorum priuilegiorū validè abſoluere Seculares. Ita Henriquez, & alij communiter. Quia iuriſdictio ad audiendas Secularium Confeſſiones, deriuatur in regulares, mediante conſenſu ſui Prælati expreſſo, vel tacito. *Henriq. l. c. litt. T.*

Hinc, ſicut Epiſcopus, *vt diximus* §. 1.: ita Prælatus regularis poteſt ſuos religioſos ſemel approbatos ob iuſtam cauſam, etiam occultam in totum reprobare, quoad ſecularium Confeſſiones; vel in partem, limitando circa perſonas, & caſus. Ita Sylu., & Henriq. ex declar. Greg. XIII., & Io. Crux ex priuilegio Leonis X., alijq; plures. Quia voluntas Regularium magis *Sylu. Confeſſor. 2. n. 2. Henriq. l. 6. c. 6. litt. B. Crux. l. 2. c. 6. dub. 2. concl. 2.*

Digitized by Google

gis pendet à voluntate Prælati, quam Epiſcopi. Si tamen expreſſis verbis non reprobet, ſed tantum prohibeat; non cenſetur auferre approbationem, ſed tantum efficere, vt illicitè abſoluant, licet teneat Sacramentum, niſi aliud conſtet ex circumſtantijs. Ita Henriquez, & alij: præſertim ſi talis ſuſpenſio notoria non ſit, cum ſemel legitimè expoſiti eſſent, *iuxta dicta dub. 6.* Immo dictam reprobationem eſſe à ſuperiore faciendam iuridicè aiunt Io. Crux, & alij: licet probabilius videatur ſufficere extraiudicialem, niſi aliud in regulis decernatur. Id quod poſſunt etiam ordinarij locorum.

Si verò Regularis eſt ab Epiſcopo approbatus, & expoſitus cum delegatione iuriſdictionis; an inuito, & repugnante ſuo Superiore, poſſit vi iuriſdictionis ab eodem Epiſcopo acceptæ, validè abſoluere Seculares.

Graff. 1. p. decis. l. 1. c. 23. n. 88.

Affirmant Graffius, & alij recentiores. Quia talis Sacerdos habet omnia requiſita, ſcilicet ordinem, approbationem, & ab Epiſcopo, licet non à Papa per priuilegia, iuriſdictionem delegatam.

Nau. in man. c. 4. n. 6. & alibi. Henriq. l. c. §. 6.

Negant autem Sylueſter, Nauar., Henriq. & alij. Quia talis eſt intentio Papæ in Clem. *Dudum §. ſtatuimus,* ne præiudicetur Prælato regulari, à quo pendet ſubditorum voluntas in omnibus.

Et hæc opinio videtur Auctori probabilior. Et eſt certiſſima quoad Domenicanos, & alios gaudentes eorum priuilegijs, ob Conſtitutionem Iulii III.

Vbi verò non viget dicta Conſtitutio, etiam retenta prima opinione, certum eſt talem regularem non poſſe validè abſoluere, niſi ſubditos Epiſcopi approbantis, non alios; neq; eoſdem ſubditos à cenſuris Papalibus vi priuilegiorum religionis. Quia facultatem audiendi omnium Confeſſiones, & abſoluendi à cenſuris Papalibus non accipiunt regulares ab Epiſcopo, ſed à Papa dependenter à conſenſu Prælatorum ſuorum. Ita DD. prædicti, & alij.

Retenta quoq; poſteriori opinione, ſi Sacerdos regularis à ſuis Superioribus per ſententiam ab officio confeſſionis ſuſpenſus, & à religione eiectus gerens ſe vt Sacerdos Secularis, per aliquem Epiſcopum neſcien-

Digitized by Google

neſcientem eius ſuſpenſionem, & eſſe religioſum; fuerit expoſitus in Confeſſarium pro ſuo diſtrictu, validè abſoluet, ſi adſit communis error. Ita Roder. Quia adeſt titulus coloratus, *iuxta dicta* §. 4. *dubio 6.* *Rod. to. 1. qq. reg. q. 60. ar. 2.*

An tandem dictus Regularis, inuito ſuo Prælato ab ordinario approbatus; poſſit eligi vi bullæ, vel priuilegij etiam Papalis, & valide abſoluere.

Affirmant Sotus, Sylueſter, & plures alij. Quia per electionem pœnitentis religioſus à Papa iuriſdictionem acquirit. *Sot. d. 18. q. 4. ar. 3. Sylu. Confeſſor. 1. n. 5.*

At Negant Nauarrus, Lopez, & alii, maximè ratione adducta *paulo ſupra Verſ. Negant autem,* niſi in priuilegio exprimatur, vt poſſit eligi regularis etiam inuito Prælato: ſecus per conceſſionem generalem non cenſetur derogari ſubiectioni regularium. *Nau. in ſum. c. 4. nu. 5., Lop. in ſtruct. Confeſſ. c. 26.*

Et hæc opinio videtur probabilior, & ſequenda in praxi, præſertim in religionibus, vbi recepta fuit, & viget dicta Conſt. Iulii III.

§. 6.

An approbati poſſint abſoluere ſubditos Epiſcopi approbantis, etiam extra diæceſim eiuſdem.

FOrum animæ non circumſcribitur loco. Quia in eo exercetur tantum iuriſdictio voluntaria, quæ fit abſq; ſtrepitu, & forma iudicii; nec per eius vſum infertur iniuria iudici alieni territorii; ideo vbiq; poteſt exerceri: ſecus verò de foro contentioſo, per cuius iuriſdictionis vſum extra territorium infertur iniuria iudici alieno.

Hinc Parochus poteſt ſuum Parochianum abſoluere vbiq; gentium. Ita Hoſtienſ., Barboſa, & alii communiter. Vnde forenſis in foro conſcientiæ non ſortitur forum delicti; ſed peccata per Parochianum extra parochiam vbicumq; commiſſa, ſubſunt eidem Parocho. Et illud axioma; *extra territorium impune alieni non paretur*, eſt tantum pro foro exteriori, neq; in *Hoſt. in ſum. de pœn. & remiſ. Barb. dicta alleg. 25. de pot. Epiſ. n. 18.*

in eodem foro exteriori habet locum in iuriſdictione voluntaria.

Quoad approbatos autem cum ſola iuriſdictione delegata.

Negant indiſtinctè quoad Confeſſarios tam ſeculares, quam regulares, niſi ſint approbati ab Epiſcopo territorii, in quo volunt audire Confeſſiones, Thomas Zerula, & alii. Quia iuriſdictio Parochi, cum ſit ordinaria, eſt fauorabilis, & amplianda; aliorum autem, vti delegata, odioſa, & reſtringenda. Gutierez verò, & Garzias id probant ex vi Tridentini, de quo tamen dicetur §. *ſequenti*.

Zer. in prax. pœn. c. 16. q. 3. Gut. qq. can. l. 1. c. 27. Garz. p. 5. c. n. 132.

Negant ſolum quoad Confeſſarios regulares audientes confeſſiones auctoritate Papæ vi priuilegiorum Syluester, Nauar., & plures alii. 1. Quia in Clem. *Dudum*, videtur eis concedi limitata facultas ad territorium approbatoris. 2. Quia per Sixtum IV. Minores poſſunt extra diœceſim approbantis ſubditos illius audire? & per Sixtum V. presbyteri Oratorij præuio examine admiſſi Romæ, non debent amplius extra Vrbem examinari à locorum Ordinariis; ſi enim de iure id liceret, non concederetur ſpeciali priuilegio. Secus autem ſi audirent confeſſiones ex ſpeciali auctoritate Epiſcopi.

Sylu. Confeſſor. 1. nu. 12. Nau. in ſum. c. 27. poſt n. 266.

Sed affirmant probabilius, & veriùs non ſolum Parochos, & auctoritate ordinaria officio Confeſſarii fungentes; ſed etiam Confeſſarios tam ſeculares, quàm regulares approbatos auctoritate delegata ſiue ex priuilegio Papæ, ſiue ex commiſſione Epiſcopi approbatoris, audientes confeſſiones ſecularium, de iure poſſe extra diœceſim audire, & abſoluere ſubditos Epiſcopi, qui eos approbauit, Sotus Henriquez, & plures alii. Quia iuriſdictio voluntaria, etiam tantum delegata, poteſt licitè, & validè exerceri extra territorium committentis, vt communiter Legiſtæ, & Canoniſtæ. Hoc enim non prouenit ex eo, quod ſit ordinaria, vel delegata, ſed quod per eius vſum non inferatur iniuria iudici alieni territorii, vt dictum eſt. Confirm. Quia accidentale eſt Sacramento pœnitentiæ, quod in hoc, vel illo loco fiat, modo Confeſſarius iuriſdi-

Sot. 4. d. 18. q. 4. ar. 3. Henriq. l. 6. c. 7. §. 1. litt. D.

Digitized by Google

iuriſdictionem habeat in pœnitentem ordinariam, vel delegatam. Vnde ſi hac facultate prædicti vtantur, quod cautè facere debent, non poteſt Epiſcopus alienus eos punire, nec legitimè conqueri.

Senſus autem Clem. *Dudum*, & decretorum Papæ, vel Sacræ Cong. eſt, vt Regulares ſemel in vno Epiſcopatu approbati, non poſſint extra diœceſim illam, audire non ſubditum illius Epiſcopi abſq; licentia ordinarii loci, in quo reperiuntur. Priuilegia verò vel impetrantur ad tollendos ſcrupulos, licet actus de iure valeat; vel continent gratiam.

Hinc Regulares ſemel approbati, de iure communi, vi iuriſdictionis illis per ſua priuilegia conceſſæ, non poſſunt in foro conſcientiæ, audire confeſſiones vbiquè terrarum. Ita probabilius ſentiunt Syluester, Henrinq.,& alii. Quia d.Clem.limitat iuriſdictionem Regularium ad ſubditos approbantis; Secus autem olim poterant per ſpecialia priuilegia, quæ demum ab Vrbano VIII. ſunt reuocata, *vt dictum eſt* §.1. *dub.* 6. *Verſ. A Pio*.

Vi tamen iuriſdictionis conceſſæ per bullam, vel Iubileum poſſunt eligi vbiq; locorum. Quia eſt fauor conceſſus pœnitenti à Papa habente pro diœceſi totum orbem.

§. 7.

A quonam Epiſcopo debeat eſſe approbatus Confeſſarius eligendus vi bullæ, Iubilei, aut priuilegij, requirentium approbationem ordinarij iuxta formam Tridentini.

1. RESponſio. Vt Confeſſarius ſit verè approbatus iuxta forma Trid., & poſſit eligi, ſufficit approbatio Epiſcopi loci, in quo auditurus eſt confeſſiones; licet pœnitens ipſum eligens ſit alterius Epiſcopatus. Ita Gutierez, Manuel, Zerula, & alii, contra Suarez, & Fagundez (dicentes requiri approbationem

Gut.qq.can. l.1.c.27.n. 6. Man. in bul. §.9.n.5. Zer.l.c. Suarez d.28.ſec. 6., Fag. c. 2.

tionem Epiſcopi pænitentis, vel Confeſſarii, eſto non ſit loci.) Prob. Quia ſic habet praxis. Confirm. Quia pœnitentes, etiam peregrini poſſunt confiteri Sacerdoti exiſtenti, & approbato in territorio, in quo reperiuntur, cum voluerint confiteri, ergo &c. Addunt verò non ſufficere aliam approbationem, ſed hoc non eſt de eſſentia Sacramenti, quia poteſt ſufficere alia, vt infra conſtabit.

II. Sufficit etiam approbatio Epiſcopi pœnitentis; licet non adſit approbatio Epiſcopi loci, vbi fit confeſſio. Ita DD. citati §. *præcedenti in fauorem tertiæ opinionis*, contra Gutierez, & alios (dicentes requiri approbationem Epiſcopi loci) Prob. ex dictis *ibidem Verſ. Sed affirmant*, ob rationem adductam *initio dicti* §., maximè quando iuriſdictio habetur per bullam Papæ (quia eſt Epiſcopus totius orbis) Tunc enim electus confeſſarius poteſt eligere quodlibet territorium, & abſoluere eligentem, quia beneficium perſonale ſequitur perſonam, ſicut vmbra corpus.

Nec obſtant Clem. *Dudum*, aut decreta, ſeu declarationes Sacræ Cong. quorum ſenſus qualis ſit, oſtenſum eſt §. *præcedenti*. Ideo enim Epiſcopatus fuerunt diſtincti, vt vnus Epiſcopus, non curaret, niſi de ſuis ouibus, & non poſſet extendere iuriſdictionem ſuam extra terminos ſui Epiſcopatus: intra quos fuit etiam limitata facultas regularium per priuilegia, vt dictum eſt loco citato.

III. Sufficit etiam approbatio Epiſcopi eiuſdem Confeſſarii; licet non ſit approbatus ab Epiſcopo pœnitentis, aut loci. Ita Suarez, Fagund., & alii, contra allegatos pro prima reſponſione. Prob. 1. Quia ſicut Sacerdos approbatus à ſuo Ordinario poteſt eligi ab Epiſcopis vi priuilegij *c. fin. de pæn. & remiſ.* de quo ſupra §. 4. *dub.* 3. nec requiritur approbatio Epiſcopi loci, ex decl. Cong. Concil.: ſic Sacerdos approbatus à ſuo Ordinario poteſt vbiq; terrarum eligi &c. quia eſt idem priuilegium Iubilei, ac diplomatis, vel *cap. finalis*. Quod etiam colligitur ex binis declarationibus Congreg. Concilii. 2. Quia cum Epiſcopus proprius ipſius Confeſſarij habeat in eum iu-

Suar. l.c. & ſec.7. & Fag. n.92.

riſdi-

riſdictionem, videtur poſſe ipſum declarare idoneum iuxta formam Concilij, vt ſit vbiq; eligibilis à quocunq; pœnitente.

IV. Sufficit tandem approbatio cuiuſuis Epiſcopi Ordinarii; & ſic Sacerdos ſiue ſecularis, ſiue regularis, ſemel abſolutè, & ſimpliciter approbatus à quocunq; Ordinario Epiſcopo, ſiue loci, ſiue pœnitentis, ſiue Confeſſarii aut originis, aut beneficii, aut domicilii; poteſt vi bullæ, Iubilei, vel priuilegii (dantis facultatem eligendi Confeſſarium approbatū ab Ordinario) vbiq; terrarum licitè, & validè à quocunq; eligi, ſaltem quoad forum conſcientiæ. Ita Medina, Henriquez, omnes Theologi Domenicani, & Auguſtiniani, & alii multi, contra Gutierez, & alios citatos. Prob. 1. Quia *per cap. nullus de temp. ord. in 6. & Trid. ſeſſ. 23. cap. 8.* habens literas teſtimoniales ſui Ordinarij ſiue originis, ſiue beneficij, ſiue domicilii poteſt ordinari à quocunq; Epiſcopo vbiq; terrarum, & practicatur. Quia quilibet iſtorum eſt verè ordinarius iuxta verba Concilii: eadem ratione poterit quis confiteri cuicunq; approbato per aliquem ex prædictis ordinariis; & idem eſt de facultate eligendi Confeſſarium approbatum ab Ordinario. Eſt tamen differentia, quod ordines regulariter ſuſcipiuntur in territorio Epiſcopi conferentis; abſolutio autem poteſt impendi etiam extra territorium approbantis, *ex dictis §. praced., & reſponſ. 2.* 2. Quia ſufficit approbatio Epiſcopi loci, pœnitentis, & Confeſſarii, vt oſtenſum eſt per tres primas reſponſiones; & Epiſcopus Ordinarius Confeſſarii eſt triplex, ſcilicet originis, beneficii, & domicilij; Ergo &c. 3. Quia habens beneficium curatum eſt eligibilis vbiq; terrarum vi bullæ, vel facultatis &c. Ergo etiam approbatus per examen, dum durat eius approbatio; quia in Trid. æquiparantur Parochus, & approbatus per examen &c. Demum, ſicut in artibus & diſciplinis approbatio, quæ fit ab aliqua vniuerſitate, vel Collegio circa ſcientiam; vel ab officialibus artium mechanicarum circa habilitatem, operatur vt ſemel examinatus, & approbatus, cenſeatur vbiq; locorum idoneus, V. g.

Med. 1. 2. q. 19. ar. 6. Hēriq. l. 6. c. 6. §. 7. litt. A., & l. 7. c. 12. §. 4. litt. S. in tex. & com.

creatus doctor, vel notarius, vbiq; eſt talis; Vnde dicunt Tabellionem eſſe publicam perſonam in toto mundo, licet extra ſuum territorium non poſſit validè recipere inſtrumenta, quia non habet vbiq; iuriſdictionem, & idem eſt de artibus mechanicis: ita ſemel abſolutè approbatus ab Epiſcopo, vbiq; locorum eſt idoneus ad audiendas confeſſiones; & ſolum illi deeſt iuriſdictio, quæ datur à Papa per bullam, aut Iubileũ, aut licentiam Paſtoris; concurrente igitur approbatione, & iuriſdictione nihil deeſt ad integritatem Sacramenti pœnitentiæ ex parte Confeſſarij.

Nec obſtant I. Quod ex hac quarta reſponſione videatur generari confuſio in Eccleſia Dei; & quod videatur conſentaneum, vt petatur approbatio ab Epiſcopo loci; tum quia illi commiſſa eſt cura ouium etiam peregrinarum, dum ibi morantur; tum quia poteſt ibi requiri exactius examen, & ideo poteſt prohibere, ne vllus, niſi à ſe approbatus audiat in ſuo Epiſcopatu confeſſiones. Reſpondet enim Valerus has rationes eſſe congruentes, non neceſſario concludentes; Quia cum Sacramentum pœnitentiæ non ſit reſtringendum, ſatis fuit Concilio reſtrinxiſſe libertatem confitendi cuicunq; non impedito aliqua cenſura, decernendo quod eligendus eſſet neceſſario approbatus, non explicando à quo eſſet approbandus, id relinquens terminis iuris. Neq; gignitur confuſio, ſicut neq; quod plures Epiſcopi poſſint dare teſtimoniales pro ordinibus; nec ligandæ ſunt manus Papæ, quin poſſit multiplicare Confeſſarios &c. Etſi Epiſcopus cuiuſq; diœceſis poſſit rationabiliter iubere vt nullus niſi à ſe approbatus audiat in ſuo Epiſcopatu confeſſiones: hac tamen prohibitione non obſtante, abſolutio in foro conſcientiæ erit valida; licet in foro exteriori poſſit abſoluens contra dictam prohibitionem puniri, propterea additum eſt, ſaltem quoad forum conſcientiæ.

Val. V. abſolutio diff. I. n. 9. & 14.

II. Nec declarationes Sacræ Cong. Nam dubium eſt an habeant vim legis obligantis &c.

Nau. conſ. 34. de prob.

Nauarrus enim, & alij negant eſſe deciſiuas, vim legis habentes, & facientes ius obligans in vtroq; fo-

ro:

ro: ſed tantum declarationes doctrinales, neq; eſſe plerumq; opiniones probabiles, etiam ſi aditus ſit Papa, qui tunc ſe habet vt doctor, nec adhibet cõſilium Cardinalium. Quia non ſunt ſolemniter publicatæ, quod eſt de intrinſeca ratione legis ſecundum omnes; neq; promulgata eſt lex iubens eas eſſe ſuſcipiendas tanquam leges certas; ſententia etiam definitiua non fertur parte non audita. Nec ideo inutilis eſt inſtituta Congregatio; nam inſeruit ad explicanda doctrinaliter dubia circa Concilium.

At Roderiquez, & alii affirmant præfatas declarationes, factas etiam ad alicuius inſtantiam, ſeu in caſu particulari, ad legis modum in vtroq; foro obligare. Quia interpretatio legis facta à legislatore, vel ſucceſſore, vel ſuperiore habet vim legis; ſed Congregatio inſtituta eſt à Papa, & interpretationes ipſo prius conſulto eduntur &c. Item quia eadem Sacra Cong. hoc ipſum ſaltem bis decreuit, teſte Garzia. *Rod. to. I. qq. reg. q. 11. ar. 2.* *Garz. in prab. ad tractat. de beneſ.*

Verum, vt prædictæ declarationes ad modum legis obligent in vtroq; foro, non ſufficit, vt ſint ſignatæ ſigillo ipſius Congregationis: ſed inſuper requiritur, quod vel Papa per breue iubeat, vel Auditor Cameræ ſub cenſura mandet illas ſeruari. Ita Garzias, & ſtylus Curiæ, teſte Valero. Nec adhuc obligant omnes, (quidquid dicant Roderiquez, & Garzias) ſed tantum illos, quibus authenticè notificantur: Vt autem omnes obligent, & habeant vim legis, requiritur, vt ad inſtar legis, ſolemniter, in debitis locis, adiecta pœna, publicentur, & acceptentur. Ita Petrus Ledeſma, & Valerus. Quare, cum hæ declarationes non obtineant vim legis, nec ſententiæ definitiuæ quoad omnes, non conuincunt eſſe neceſſariam approbationem Epiſcopi loci; præſertim cum aliæ in oppoſitum referantur. Vnde cum ſæpe non bene inter ſe conueniant, dicendum eſt eas non obligare. *Led. 1. p. ſum. tit. de pœn. c. 13. dub. 7. ad 3.*

III. Licet Epiſcopus (vt obijcit Suarez) non poſſit non ſubditum exponere pro tota Eccleſia, vt actu audiat confeſſiones ex vi ſuæ approbationis: poteſt tamen, ſi accedat iuriſdictio conceſſa à Papa, vel à Parocho pœnitentis, per bullam, vel licentiam eligendi *Suar. dicta ſec. 7. n. 2.*

approbatum. Neq;hinc ſequi, Regulares ſemel approbatos vi ſuorum priuilegiorum, poſſe vbiq; audire confeſſiones, patet *ex dictis* §. 6. *fine*.

§. 8.

An Sacerdos Regularis, vel Secularis, in Diœceſi, vbi eſt ſuum monaſterium, ſeu domicilium, ſemel abſolutè approbatus; ſi ad aliam diœceſim moraturus tranſeat; ſit ibidem, & vbiq; terrarum eligibilis per bullam &c. abſque noua approbatione.

Suar. dicta d. 28. ſec. 7. n. 8.

NEgant Suarez, & alii. Quia, qui non eſt approbatus ab ordinario loci, ſeu domicilii, non dicitur iuxta Concilium approbatus à ſuo Ordinario. Confirm. Quia ſicut Parocho, vt cenſeatur approbatus, & eligibilis, non ſufficit habuiſſe beneficium curatum; ſed neceſſe eſt vt actu habeat, *vt dictum eſt* §. 2. *fine*, ita non ſatis eſt habuiſſe approbationem ab eo, qui fuit, & iam non eſt proprius Epiſcopus; ſed requiritur approbatio à nouo proprio ordinario. Neq;tamen prædictus confeſſarius, rediens ad eundem Epiſcopatum indiget noua approbatione ſi eſt idem Epiſcopus. Quia cenſetur prior approbatio moraliter redire, quamdiu non fuerit reuocata; Neq; etiam ſi tantum diſcurrat per alias diœceſes, in quibus non eſt approbatus, cum non mutet domicilium &c.

Probabilius tamen affirmant prædictum approbatum, etiam quando tranſiit ad aliam diœceſim, mutando habitationem, eſſe eligibilem, omnes DD. §. *præcedenti allegati pro 4. reſponſione*, præſertim. Io. Valerus. Quia approbatio abſolutè data abſq; limitatione loci, non expirat mutando domicilium, quia eſt gratia, quæ ſicut non expirat morte concedentis; ita neq; mutatione domicilii. Vnde ſequitur id, quod dictum eſt §. 1. *Verſ. Hinc regularis*. Confirm. 1. Quia

talis

talis Sacerdos habet requiſita a Concilio, vt dicatur idoneus &c. 2. Quia vt cenſeatur idoneus, & eligibilis vbique, ſat eſt approbatio Epiſcopi originis, domicilij, vel beneficij, immo cuiuſq; Epiſcopi ordinarii, vt dictum eſt §. *praeced. reſponſ.* 4. Non eſt autem ſimile de eo, qui fuit Parochus, & deſijt eſſe. Quia Concilium requirit, vt actu habeat beneficium; vt ſæpe tactum eſt.

§. 9.

An habens curatum beneficium ſit vbique eligibilis &c.

INtra eandem diœceſim, in qua habet beneficium, poſſe eligi aſſirmant Gutierez, & omnes communiter. Quia iuxta Concilium ita Parochus cenſetur idoneus, ſicut per examen abſolutè approbatus, vt dictum eſt §. 1. *fine*. Ergo ſicut ille, ita hic intra eandem diœceſim eſt eligibilis. *Gut. l. 1. qq. can. q. 27. n. 21.*

Extra diœceſim vero, & vbiq; terrarum; Negant iidem. Quia requiritur approbatio Epiſcopi ipſius eligentis, per quandam declarationẽ Sacræ Cong., de cuius tamen auctoritate vide §. 7. *Verſ.* 11. *Nec declar.*

Vnde longe probabilius aſſirmant eſſe vbiq; eligibilem Henriquez, & alii communiter. Probatur autem ex dictis §. 1. *fine*. Vnde ſicut approbatus ſimpliciter per examen eſt vbiq; eligibilis, ita habens curatum beneficium. Quia à Concilio æquè cenſentur idonei, & conſequenter eligibiles: immo Parochus erat etiam de iure antiquo, à quo non eſt recedendum, niſi quatenus per nouum exprimitur. *Henriq. dicto §. 7.*

§. 10.

§. 10.

An approbatus limitatè vel quoad locum, vel quoad perſonas (puta ob defectum ætatis, vel ſcientiæ) ſit vbiq;, & à quocunq; eligibilis &c.

Henriq. l. cit. in tex. & cõ. litt. A. & l. 7. c. 12. §. 4. litt. Q.

AFfirmant abſolutè Henriquez, & alii plures. Quia etſi limitatè quoad locum, & perſonas: non tamen non eſt approbatus pro quocunq; & pro toto mundo: ſicut ſartor approbatus pro paruo oppido, eo quia neſciat opera maiora, licet illa acceptans peccet, & teneatur ad reſtitutionem, non tamen deſinit eſſe approbatus ad magnas ciuitates: ita limitatè approbatus ad confeſſiones, non eſt coarctata eius approbatio, ſed tantum iuriſdictio; ideo poteſt eligi &c. Confirm. 1. Quia Concilium non exprimit, vt debeat eſſe approbatus abſolutè abſq; limitatione. 2. Quia ſecus, qui fuit promotus ad beneficium curatum in paruo vico hominum ſimplicium ob defectum ſcientiæ, non eſſet eligibilis, cuius tamen contrarium concluſum eſt. §. *præcedenti*.

Led. loc. cit. dub. 8.

Alii, apud Ledeſmam, omnino negant præfatum Sacerdotem eſſe ab aliquo eligibilem. Quia bulla videtur petere, quod confeſſarius eligendus ſit abſolutè approbatus.

Man. l. cit. Sanch. l. 8. de matr. d. 34. nu. 16. Rod. in bull. §. 9. n. 6. Nau. c. 4. ſum. n. 10. 11.

Alij diſtinguunt; Si Sacerdos eſt limitatè approbatus ob defectum, non ſcientiæ, ſed ætatis, vel alia de cauſa iuſta, vel merè voluntaria, poteſt tutè, & ſecurè à quocunq; etiam vtriuſq; ſexus, & vbiq; eligi. Ita Manuel, Sanchez, & alii. Quia etiam in iuuene poteſt eſſe ea peritia, quæ videtur requiri à Papa in bullis. Si verò eſt limitatè approbatus ob defectum ſcientiæ, non poteſt eligi; niſi à perſonis, ad quas eſt coarctata approbatio. Ita Rodriq. Confirm. per doctrinam Nauarri. Quia non quicunq; eſt idoneus ad audiendam confeſſionem alicuius certæ perſonæ, vel in aliquo certo loco; eſt etiam idoneus ad audiendas

con-

Digitized by Google

confeſſiones quorumuis aliorum, & in quocunq; loco. Item quia non cenſetur Papa concedere per bullam, quod in ſpecie negaret. Confirm. ratione ſequentis opinionis.

Alij tandem indiſtinctè, & abſolutè negant Sacerdotem limitatè approbatum poſſe validè eligi ab aliis perſonis, quàm ab illis, vel ſimilibus, ad quas approbatio ratione loci, vel perſonarum eſt coarctata. Ita Gutierez, & alij. Quia ſicut ſe habet approbatio limitata ad tempus reſpectu eiuſdem temporis: ita approbatio limitata ad locum, vel perſonas reſpectu earundem: ſed approbatus, v.g. ad annum, non cenſetur approbatus, niſi pro illo anno, ita vt eo finito non poſſit eligi: Ergo etiam limitatè approbatus quoad talem parochiam, vel tale genus perſonarum, cenſetur tantum pro illis, & ſimilibus approbatus; Ergo à diſſimilibus non poterit eligi, quia reſpectu illarum non eſt approbatus. *Gutt. q. 17. n. 18. & 19.*

Secunda opinio omnino reijcitur. Prima eſt magis communis, valde probabilis, & tuta. Tertia videtur probabilior. Sed quarta eſt cæteris probabilior, & tutior, modo limitatio facta ſit iuſta de cauſa, puta defectu ætatis, & non ex odio iuxta dicta §. 1. *dub.* 5.; & modo intelligatur quod limitatè approbatus v.g. ad viros, vel ad ruſticos, & ſimplices, ſit vbiq; eligibilis à ſimilibus, non verò à diſſimilibus, & confirmatur ratione tertiæ opinionis.

Exemplum de ſartore poſitum in prima opinione non eſt ſimile, cum is approbetur ſimpliciter. Ad alia obiecta patet reſponſio.

§. II.

Digitized by Google

§. 11.

An Sacerdos ignarus, & indoctus, abſolutè, & ſimpliciter approbatus à ſuo ordinario, putante eum idoneum; ſit vbicunque eligibilis &c.

Henriq. l. 6. c. 6. §. 7 litt. B. in com. Can. relec. de pœn. p. 5.

AFfirmant Henriquez, & alii. Quia habet conditionem petitam à Papa in bulla; nempe approbationem, & accipit iuriſdictionem per electionem.

Negat verò Cano. Quia quod Papa huic in ſpeciali negaret, non cenſetur concedere per bullam, aliàs peccaret. Quæ opinio eſt probabilior, intellecta de Sacerdote tam ignaro, vt valide non poſſit abſoluere, *iuxta dicta* §. 5. *dub.* 1. ſecus verò ſi ſaltem ſciat communia, & neceſſaria, & ſit abſolutè approbatus.

Trid. ſeſſ. 25. c. 6. de reform. Nau. l. 5. de ſent. excom. conſ. 19.

Hinc nota, Epiſcopum poſſe, & teneri tempore Iubilei ex iuſta cauſa, puta ob ignorantiam, vel prauam conſcientiam, prohibere, ne aliqui Sacerdotes ſeculares, vel regulares iam ad confeſſiones, vel parochiale beneficium admiſſi, confeſſiones audiant. Ita Tridentinum, Nauar., & alij.

§. 12.

Quando conceditur facultas eligendi approbatum à locorum ordinarijs; An in Confeſſario eligendo requiratur neceſſariò approbatio Epiſcopi loci, vbi eſt auditurus confeſſiones.

NOuiſſimè in bullis Iubileorum cæpit poni clauſula, vt incolæ Vrbis eligere debeant Confeſſarium ex approbatis à Vicario Generali Vrbis; alij vero extra Vrbem vnum ex approbatis ab Ordinariis locorũ. Iuxta quam formam, quæritur cuiuſnam Ordinarii approbatio requiratur in Confeſſario.

I. Re-

I. Reſponſio. Si Sacerdos non habeat curatum beneficium, neq; ſit approbatus ab Ordinario pœnitentium; debet Romæ eſſe approbatus à Vicario Generali Vrbis, & extra Romam ab Ordinario loci, vbi eſt auditurus confeſſiones. (nec ſufficit approbatio Ordinarii ipſius Confeſſarii, quidquid dicant Fernandez,& Naldus) Ita colligitur ex Filiucio,& aliis, *maximè allatis* §. 7. *reſp.* 1. *&* 4. Quia ita ſonant verba bullæ; & licet Tridentinum exigat ſolum approbationem Ordinarii: Papa tamen poteſt ſuas gratias ſub qualibet conditione concedere, præſertim ex cauſa; vt in propoſito, limitans facultatem eligendi Confeſſarium ad approbatum ab Ordinariis locorum, vt tollat Epiſcoporum quærelas, ægrè ferentium, non approbatos à ſe, & alienos ſuarum ouium confeſſiones audire.

Fer.in.exam. p.3. c.7. §.8. n.9. Nal. V. Indulg. n.9. Fill.1.p.tr.8. c.18. n.275.

II. Probabile Auctori videtur, & tutum in praxi, donec aliud declaretur; Sacerdotem ab Epiſcopo pœnitentium approbatum poſſe ab iiſdem pœnitentibus, etiam extra diœceſim approbatoris, validè eligi, & illos abſoluere à caſibus Papæ reſeruatis (nam à non reſeruatis certum eſt poſſe abſq; bulla *ex dictis* §. 6.) Ita colligitur ex doctrina §. 6. *opin.* 3. Nam ſicut ſenſus Clementinæ *Dudum* §. *ac deinde*, eſt, vt non negetur Religioſum approbatum in vno Epiſcopatu, eſſe approbatum etiam extra illum, ſaltem quoad pœnitentes ſubditos Epiſcopo approbatori: ſed decernitur approbatum in vna diœceſi vi illius approbationis, & iuriſdictionis, quam habet per ſua priuilegia, non poſſe extra diœceſim audire non ſubditos Epiſcopi approbatoris: Ita ſenſus formæ, quæ hodie ponitur in Iubileis, eſſe poteſt, vt nullus Sacerdos extra diœceſim, vbi fuit approbatus, poſſit vi dicti Iubilei audire confeſſiones, niſi ſubditorum Epiſcopi approbatoris, alioqui neceſſaria illi ſit approbatio talis Epiſcopi. Et talem eſſe mentem Papæ poteſt confirmari, quia ex vna parte, nulla eſt aptior approbatio, quam data ab Epiſcopo pœnitentium; & ex alia, Epiſcopus alieni territorii nullam habet cauſam quærelæ, nec vlla illi irrogatur iniuria &c.

Et

Et idem dicendum eſt de Parocho reſpectu ſuarum ouium, & reſpectu ſubditorum Epiſcopi, intra cuius diœceſim exiſtit ſua Parochia.

An verò Parochus vi huius nouæ formæ ſit vbiq; eligibilis à quocunq; pœnitente. Ex vna parte videtur non eſſe, Quia in eo deficit conditio requiſita, nempe approbatio Epiſcopi loci. Ex alia verò, ſic, Quia, *vt dictum eſt* §. 9., quoad Parochos Concilium nihil innouat, ſed retinet ius antiquum, iuxta quod quilibet Parochus erat eligibilis; & Papa in Iubileis requirens approbationem Epiſcopi loci, videtur coarctare ſolum ius nouum Concilij requirens approbationem Ordinarii tantum in Sacerdotibus non habentibus parochiale beneficium. Verum in praxi, quilibet ſequatur tutiorem partem, donec maiori luce polleat.

Tempore autem Iubilei ſunt eligibiles Confeſſarij, non ſolum approbati ante, ſed etiam poſt Iubilei publicationem. Quia, cum verbum, *ex approbatis*, referatur ad electionem, ſufficit eſſe approbatus tempore electionis, & ſic habet praxis, faciuntq; tradita *ſec.* 1. *caſ.* 14. & 15.

CASVS III.

An, conceſſa facultate eligendi approbatum ab ordinario, vel ab ordinario loci; Regulares poſſint eligere approbatum tantum à Prælato ordinis, non ab Epiſcopo.

PRima opinio indiſtinctè affimat Regulares (etiam nouitios, iuxta Homobonum, & alios, quia in fauorabilibus cenſentur religioſi) vi bullæ, vel Iubilei, tametſi dicatur ab ordinario loci; poſſe eligere etiam pro reſeruatis Papæ, Confeſſariũ Regularem deputatum à Prælato Ordinis ad ipſorum Regularium confeſſiones audiendas, licet ab ordinario Epiſcopo, ſeu loci non approbatum. Ita Graffius, Homobonus, & alij

Graff. l. 4. *decis. c.* 15. *n.*

Digitized by Google

alij (addunt Coriolanus, & Homobonus, etiam confeſſarium alterius ordinis, à Prælato illius pro confeſſionibus ſuorum regularium audiendis approbatum: at probabilius debere eſſe approbatum à Prælato ipſius pœnitentis aiunt Graffius, & alii.) Prob. 1. Quia Confeſſarius approbatus à Superiore regularium, qui eſt eorum ordinarius, & quidem localis *iuxta gloſſ. in c. Ord. locor., &c. cum ab Eccleſiar. de off. or. in 6.*; eſt approbatus ab Ordinario; Ergo poterit eligi à regularibus, licet non à ſecularibus. 2. Quia verba illa, *ab Ordinario, ſeu ab Ordinario loci*, debent intelligi de Confeſſariis reſpectu Confeſſionū ſecularium, non regularium, circa quos quoad hoc nihil innouauit Concilium. 3. Quia eadem verba non ponuntur in Iubileo priuatiue, ſed ampliatiuè in fauorem pœnitentis, vt poſſit vi Iubilei confiteri etiam illi, cui prius non poterat. Demum Quia alias ſequeretur multos religioſos non vacantes Confeſſionibus ſecularium, & ideo non habentes approbatos ab Epiſcopis locorum, priuari lucro Iubilei, vel cogi confugere ad Epiſcopos pro approbatione, vel è clauſtris exire ad mendicandum approbatum, quod non videtur de mente Papæ.

n. 12., & l. 2. append. c. 5. n. 17. Homod. de caſ. reſ. p. 1. c. 5., de ſtat. c. 16., 1. p. exam. tr. 5. q. 13., & 3. p. tr. 15. c. 3. q. 7. reſol. 4. Coriol. p. p. ſec. 3. ar. 16. de caſ. reſ.

Secunda diſtinguit, ſi in bulla dicitur, vt eligi poſſit quilibet approbatus ab ordinario; poteſt eligi Sacerdos à proprio Prælato regulari tantum approbatus. Si verò dicitur, ab Ordinario loci; tenentur eligere approbatum ab Epiſcopo, vel habente in ſeculares iura Epiſcopalia. Ita Filliucius, & alii. Quia ij tantum veniunt nomine Ordinarii loci.

Fill. to. 1. tr. 8. c. 10. nu. 275.

Tertia abſolutè negat, etiam quando non adeſt limitatio, *locorum*; poſſe Regulares pro abſolutione reſeruatorum Papæ, validè eligere alium Confeſſarium: quam vnum ex approbatis ab Ordinario Epiſcopo, vel alio habente in ſeculares iura Epiſcopalia. Ita Henriquez pluries, & alij. Quia in bullis, vel Iubileis iſti tantum intelliguntur nomine Ordinarii, *vt dictum eſt caſu praeced. §. 3. præſertim in 2. parte dubij*, facultas autem eligendi eſt generalis etiam pro Regularibus: & etſi Concilium nihil noui ſtatuat circa confeſſiones Regu-

Henriq. l. 6. c. 6. §. 4. litt. K. in com. & §. 9. poſt. litt. L., & l. 7. c. 12. §. 4., & c. 12. §. 5. lit. K. in com.

Regularium, *vt dicebatur in ſecunda ratione primæ opinionis*; Papa tamen concedens hanc facultatem extendit formam poſitam à Concilio pro ſolis ſecularibus, etiam ad ipſos Religioſos, vt conſtat ex clauſula bullæ. *quem voluerint ex approbatis ab Ordinario, ſeu iuxta formam Concilij*. Et quidem rationabiliter. Quia cum, vt plurimum, Epiſcopus ſoleat exactius examen adhibere ad confeſſarios approbandos pro ſecularibus, quam Prælatus regularis pro ſuis religioſis; & cum munus abſoluendi à reſeruatis Papæ ſit res grauiſſima, requirens magnas partes in Confeſſario; non eſt mirum ſi Papa, etiam pro religioſis, exquirat approbationem Epiſcopi.

Prima opinio eſt probabilis, & tuta, præſertim quando non adeſt limitatio *loci*; accipiendo pro nomine Ordinarii Epiſcopum, vel Prælatum habentem iura Epiſcopalia in ſeculares, ſi agatur de approbatione Confeſſarii pro ſecularibus: & Prælatum regularem, ſi de approbatione pro ſolis Regularibus; & hanc tenet Valerus ob declarationem Clem. VIII., *de qua caſu ſeq.*, iubentis Regulares tempore Iubilei obſeruare ſtatuta ordinis quoad electionem Confeſſarii, quæ tamen conuincit tantum eſſe eligendum aliquem ex deputatis à Prælatis, is autem poteſt eſſe etiam approbatus ab Epiſcopo.

Val. V. abſolutio diff. 1. n. 21.

At Tertia eſt ſecurior, & probabilior, obſeruaturq; in Societate Ieſu, teſte Henriquez. Etſi autem Prælati regularium ſint ipſorum Ordinarii, non tamen prout nomen Ordinarii accipitur in decreto Concilii & in Iubileis; in quibus ponitur priuatiuè, non ampliatiuè. Et Prælati regularium tempore Iubilei curare poſſunt, vt aliqui ipſorum approbentur iuxta formam Concilii, ad euitanda inconuenientia allegata in poſtrema ratione primæ ſententiæ.

Henriq. l. 7. c. 22. §. 5. poſt litt. l.

Et quoad Moniales, hæc Tertia opinio eſt indubitata, ſtante decreto Gregorii XV., & eius declaratione, quod earum Confeſſarii debeant neceſſario eſſe approbati ab Epiſcopo, vt dictum eſt *caſu præced. §. 3. circa finem*.

CA-

CASVS IV.

An iidem Regulares poſſint validè eligere quemlibet ex approbatis extra religionem ſuam, nempe Sacerdotem ſecularem, vel regularem alterius ordinis.

NOt. I. De iure communi Regulares exemptos non poſſe validè abſolui à peccatis, niſi vel à ſuis Prælatis, vel ab aliis de licentia eorundem, ſi aliud in ſtatutis ordinis non cauetur. Ita Syluester, Nauar., & alii communiter. Quia nullus præter Prælatum eiuſdem ordinis in Regulares exemptos habet iuriſdictionem ordinariam, aut delegatam; nec ad eos extenditur priuilegium mendicantium abſoluendi quoſcunq; ad ſe accedentes: Neq; in religionibus, ſaltem bene ordinatis (quidquid dicat Sotus) eſt conſuetudo, ſeu tacita Superiorum licentia confitendi ad libitum cuiq; de Religioſis abſq; licentia ſui Prælati; quæ ſi verè eſſet in aliqua religione, poſſet tamen ad libitum vel ab eodem ſuperiore conniuente, vel ab alio maiori reuocari. Ita Suarez, & alii. Neq; conſtat authenticè quod aiunt Sorbus, & Roderiquez multos Pontifices conceſſiſſe Minoribus, vt poſſint confiteri cuius Sacerdoti ſui ordinis, etiam abſque licentia ſuorum Prælatorum.

Excipiuntur. I. Religioſi confitentes, abſq; licentia ſuorum Prælatorum, Pœnitentiariis Papæ, qui ſunt quaſi Vicarii Papæ.

II. Regulares, iter agentes, & abſentes à monaſterio de licentia Prælati. Hi enim, ex priuilegio, ſi abſit fraus, & deſit copia Confeſſarii eiuſdem ordinis, poſſunt confiteri Sacerdoti ſeculari, vel regulari alterius ordinis. Ita Rodriq. Peregr., & alij; etiam non approbato ab Epiſcopo, vt ex dictis, *caſu* 2. §. 3. *Verſ. Poſſunt tamen*, cõſtat, & tradunt Nauarrus, & alii cõtra Peregrinum: Secus ſi in itinere habeant ſocium pro-

Sylu. Confeſſor. 2. n. 6. Nau. in mã. c. 4. n. 1.

Sot. 4. d. 18. q. 4. ar. 2.

Suar. de pœn. d. 27. ſec. 3. n. 6. Sorb. in add. tit. abſolutio quoad fratres, Rod. in bull. §. 9. n. 22.

Rod. to. 1. qq. reg. q. 62. ar. 5. & loc. cit. nu. 14. Pereg. 1. p. cõp. tit. abſol. quo ad fratres §. 2. Nau. in mã. c. 4. n. 7.

prii ordinis, tametſi ſimplicem Sacerdotem; cui debent confiteri, ex præſumpta ratificatione Superioris de præſenti. Ita Suarez &c. Dum autem in aliquo monaſterio proprii ordinis hoſpitantur, debent, ex Alexandro Peregrino, confiteri non extraneo, neq; ſocio, ſed confeſſariis aſſignatis à Prælato in illo Monaſterio: circa quod tamen conſulendam eſſe conſuetudinem cuiuſq; religionis, vel voluntatem Prælatorum cenſet Layman. Neq; in itinere poſſunt directè abſolui à reſeruatis, cum in generali conceſſione non veniant ſpecialia. Ita Peregrin. cum aliis: Tenentur tamen reſeruata confiteri vna cum non reſeruatis, vt docent Henriquez, & alii: non verò celebrare (quidquid dicat Roderiquez) abſq; confeſſione, tanquam copia confeſſarii carentes.

Suar. de rel. to. 4. tr. 8. l. 2. c. 17.

Pereg. vbi ſupra.

Laym. l. 5. tr. 6. c. 10. n. 20.

Not. 2. Multa priuilegia fuiſſe conceſſa Religionibus, quibus prohibetur Religioſis ſubditis, ne etiam vi bullæ Cruciatæ, aut Iubilei, aut alterius priuilegii, etiam cum clauſula, *non obſtantibus priuilegijs &c.* poſſint ſine licentia ſuorum Prælatorum eligere confeſſarium extra Religionem, neq; aliquem ex Religione, niſi ex deputatis ad audiendas confeſſiones religioſorum Monaſterii. Per declarationem autem Clem. VIII. innouatã, & ampliatam ab Vrb. VIII. omnibus Regularibus indicitur, mentis eſſe Pontificis, vt quoad Sacramentum pœnitentiæ, etiam tempore Iubilei, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubiecti ſint. His poſitis.

Prima opinio negat Regulares, ſine licentia ſuorum Prælatorum, poſſe vi bullæ, aut Iubilei, eligere Confeſſarium extra Religionem, vel non deputatum ad confeſſiones ab iiſdem prælatis. Ita Henriquez, & alii. Quia prææallegata priuilegia, & declaratio Clem. VIII. fuerunt in omnibus religionibus acceptata, & in vſum inducta (ſecus ex Rodriquez, & aliis, ſi non fuiſſent notificata, & publicata in conuentibus ab *ipſis* Prælatis); neq; ſuſpenduntur per generalem derogationem in poſteriori bulla, aut Iubileo factam, tum quia Papa ita declarat, vt dictum eſt; tum quia illa priuilegia æquantur legi, & iuri communi, vti conceſſa

Henriq. l. c.

Rod. l. c. n. 24

in

in bonum totius Religionis (ſecus ſi eſſent conceſſa in bonum alicuius priuati, quibus derogaretur per clauſulam Iubilei, *tenoris pro expreſſis habentes*) priuilegium autem poſterius non reuocat ſpeciale prius corpori iuris inſertum, ſicut lex generalis non derogat legi ſpeciali, *ex dictis caſu 2. §. 1. verſ. Nauarrus.*

Homob. 1. p. exam. tr. 5. c. 2. q. 13.

Hanc doctrinam extendit Homobonus etiam ad Nouitios non profeſſos, quia ſponte ſe ſubiecerunt regulæ: At probabilius eſt contrarium. Quia dicta priuilegia intelliguntur tantum de profeſſis, & nouitii dicuntur religioſi in fauoribus, non in odiis. Immo, etiam abſq; bulla, non tenentur de iure communi ſe præſentare ſuperiori pro caſibus reſeruatis in religione (quidquid dicant Corduba, Suarez, & alii) ſed poſſunt licitè, & validè confiteri cuilibet habenti poteſtatem circa prædictos caſus. Ita Syluester, Rodr., Henriquez, & alii communiter. Tum quia caſus ſunt onera. Tum quia illi non tenentur ad præcepta regulæ. Vnde non poſſunt puniri vt proprietarii, neq; vt apoſtatæ: licet puniri poſſint leui pœnitentia, vt diſcipuli à ludimagiſtro, & etiam grauiori, ſi permanere velint in religione, iuxta Sanchez. Quare Nouitii non profeſſi quoad caſus extra religionē reſeruatos ſubduntur vel Papæ, quoad caſus Papales; vel Epiſcopo quoad Epiſcopales; vel Prælato Religionis quoad omnes reſeruatos, ſi religio habeat priuilegium, de quo Io. Crux, & Peregrinus. Quia in fauorabilibus gaudent priuilegio, & veniunt nomine religioſorum. Crux idem ait de Nouitiis Monialibus ſubditis regularibus.

Cord. l. 1. q. 30. Suar. l. cit. Sylu. l. c. & V. relig. 5. §. 9. q. 10. & alij l. c.

Sanch. l. 6. ſum. c. 10.

Crux. l. 1. c. 6.

Altera opinio affirmat Regulares abſq; licentia ſuorum Prælatorum poſſe licitè, & validè eligere pro reſeruatis quemlibet ex approbatis extra religionē; ſi in bulla, vel Iubileo talis facultas ſpecificè Regularibus concedatur, (ſecus ſi genericè tantum, non expreſſis Regularibus, ex Vualdo, & aliis, *& ex dictis caſ. 2. §. 5. dub. 2.*) & derogetur priuilegiis omnibus, ac Breui Clem. VIII. Quod poſſint vi bullæ Cruciatæ probant Roderiquez, & alii. 1. Quia per contrarium vſum Regularium accipientium bullam, ſcientibus Prælatis,

Vuald. in Cand. de abſol. n. 15. 18. 25.

non vigent amplius dicta priuilegia, licet Henriquez dicat in Societate Ieſu ſeruari illæſum aliud ſimile priuilegium Greg. XIII. 2. Quia dicta priuilegia, & Breue Clem. VIII. regulariter non publicantur in Capitulis Generalibus, aut Prouincialibus, neq; tempore viſitationis, quod eſt neceſſarium. Adde in dictis bullis contineri derogationem priuilegiorum cuiuſcunq; Religionis. Quod verò poſſint vi Iubilei expreſsè affirmant Nauarrus, & alii multi. 1. Quia conceſſio eſt generalis, comprehendens omnes ſeculares, & religioſos; & licet ſit exorbitans à iure ordinario Regularium; eſt tamen ipſis fauorabilis, & nemini præiudicialis, ſaltem notabiliter. 2. Quia vtile eſt, vt aliquoties detur omnibus fidelibus facultas confitendi aliis, quam ordinariis ob infirmitatem erubeſcentiæ multorum. Vnde Tridentinum ſtatuit dandum Monialibus extraordinarium bis, vel ter in anno, & S. Thomas docet Prælatos peccare, ſi non facile dent ſubditis licentiam confitendi alteri, quam ordinario. Quare nulla prohibitio ſtatutorum Religionis, aut Pontificia habet locum in conceſſionibus Iubileorum concedentium amplam libertatem in fauorem animarum. 3. Quia per clauſulam in bullis Iubileorum poni ſolitam, præſertim à quatuor vltimis Pontificibus, expreſsè reuocantur omnia priuilegia, & derogatur ſtatutis. Et hanc eſſe Papæ mentem, ipſemet declarauit Sacræ Cong. Concilij anno 1581., vt refert Coriolanus.

Nau. conſ. 19. de pœn.

S. Tho. in 4. d. 17. q. 3. ar. 3.

Coriol. 1. p. caſ. reſ. ſec. 3. ar. 15.

Licet prior opinio ſit ſecurior: Hæc tamen altera eſt magis communis, & probabiliſſima. Cuius rationes conuincunt nō ſolum ſi in Iubileo contineatur expreſſa derogatio priuilegiorum; ſed etiam tantum generalis conceſſio ſpecificè comprehendens etiam Religioſos abſq; derogatione priuilegiorum. Ita Nau., & alij, quidquid dicant Homobonus, & alii.

Nau. & Homob. l. cit.

Quo caſu, ſi Regulares eligant Secularem tenentur eligere approbatum ab Epiſcopo, vel ab ordinario loci; ſi verò Religioſum, dic vt caſu præcedenti.

Et huic opinioni in hærendo, validè confitentur extraneo etiam Regulares illarum Religionum, vbi ſeruantur

uantur illæſa priora priuilegia; etiam ſi è monaſterio abſq; licentia ad confitendum egrediantur; modo eos pœniteat inobedientiæ ob egreſſionem. Non enim licet ſubditis, etiam petita licentia, & abſquè cauſa non obtenta, propria auctoritate exire ad confitendum. Quia Papa non concedit facultatem exeundi abſq; licentia: Licet Superior abſq; iuſta cauſa tempore Iubilei denegans ſubditis licentiam adeundi extraneum confeſſarium, grauiter peccet (niſi adhæreat priori opinioni) nec poſſit prohibere, ne confiteantur Secularibus, vel Regularibus alterius ordinis, ex Leone contra Molfeſium, puta intra clauſtra monaſterij, vel extra, dum alia de cauſa cum licentia exierunt; neq; poſſit eos punire, ſi abſq; alio inobedientiæ peccato, extraneo confiteantur, quidquid dixerit Bottonus. *Leo 2. p. n. 209.* *Bott. in bul. Sixti prop. 4.*

Conſultius tamen eſt (præciſo alio graui animæ periculo) Regulares, etiam tempore Iubilei, confiteri Sacerdotibus ſuæ Religionis, ad euitanda omnia pericula.

Et ſi Regulares tempore Iubilei abſq; licentia ſui Superioris confiteantur extraneo; non poſſunt ab eo diſpenſari ſuper irregularitatibus, ſicut poſſunt per ſuos Superiores vi priuilegiorum; ad quod faciunt tradita *caſu 2. §. 5. Verſ. Vbi vero.*

CASVS V.

An Moniales, eodem tempore Iubilei, abſquè licentia Ordinarij ipſarum, poſſint licitè, & validè eligere quemcunq; Confeſſarium approbatum.

NEgant Pollachius, & alij eas poſſe eligere alium, quam deputatum pro ipſis ab Epiſcopo, vel earum Prælato, citantes Congregationis Cardinalium declarationem. Et ita praxi receptum eſt. *Poll. in bull. Vrb. ſec. 41. n. 8.*

Sed longè probabilius eſt eas in foro conſcientiæ poſſe eligere quemlibet ex approbatis ab Epiſcopo,

etiam non deputatum in particulari ad earum confeſſiones. Ita expreſsè Bonacina, & alii præſertim citati *caſu præcedenti ratione* 2. *opinionis* 2. Et magis pro Monialibus, vt potè debilioribus vrgent rationes ibidem allatæ: licet in foro externo id Epiſcopi non permittant; & fortaſſe poſſent punire tum confeſſarium, tum Moniales ipſas.

Bon. de pœn. d. 7. *q.* 5. *p.* 4. §. 1. *n.* 22. *Verſ. A fortiori.*

Verum admiſſa etiam prima opinione, conſultius eſſet concedere facile, etiam particulari moniali particularem Confeſſarium, vel toti monaſterio duos, aut tres deputare.

Si autem Sacerdos eſſet limitate approbatus, aut ad ſolos viros, aut ad vtrumq; ſexum, ſed cum exceptione Monialium; An poſſit à Monialibus eligi tempore Iubilei, *dic vt caſu* 2. §. 10.

Sacerdos verò regularis ab Epiſcopo, & à ſuo Superiore approbatus pro viris, & fœminis, ſed cum expreſſa prohibitione, ne audiat Moniales; ſi illas tempore Iubilei audiat, peccat mortaliter *vt dictum eſt caſu* 2. §. 5. *dub.* 2. & confeſſio eſt nulla, ſi Monialis ſciebat talem prohibitionem.

CASVS VI.

An Epiſcopi, Cardinales, & alij Prælati exempti (*qui* ex dictis caſ. 2. §. 4., *poſſunt de iure eligere quemcunq;*) *poſſint, non obſtantibus verbis Iubilei, pro abſolutione reſeruatorum Papæ, ſibi eligere quemlibet Sacerdotem, etiam non approbatum.*

Nau. conſ. 12. *de priu. n.* 1. *in nouiſ. Graff. l.* 1. *deciſ. c.* 15. *n.* 15. *Zerul. l.* 1. *de Iub. c.* 15. *dub.* 78.

POſſe validè eligere tantum vnum ex approbantis affirmant Nauarrus, Graff., & alii. Quia ita præſcribitur in Iubileo, cuius forma ſeruanda eſt. Secus, ait Zerula, quod Epiſcopos exiſtentes in propria diœceſi: & quoad Cardinales tam in ſuis titulis, quam extra.

Et

Et hæc opinio vera eſt quoad Prælatos Epiſcopo inferiores carentes diœceſi, & iuriſdictione in ſeculares.

At quoad Epiſcopos, & alios ad quos ſpectat approbare Confeſſarios, probabilius eſt eos poſſe tempore Iubilei, etiam pro reſeruatis Papæ, eligere ſibi quemlibet Sacerdotem tam in propria diœceſi, quam extra. Patet ex dictis *caſ.2.§.4. dub. 3.*

Quoad Cardinales autem non Epiſcopos, & carentes poteſtate approbandi Confeſſarios, verius videtur non poſſe pro Papæ reſeruatis eligere, niſi ab ordinario approbatum. Quia carent facultate approbandi pro aliis, nec eligendo approbant. Secus verò, ſi Prælati quicunq; exempti non habeant reſeruata. Idq; *iure c. fin.* de quo ſupra.

CASVS VII. VIII., & IX.

An Confeſſarius poſſit ſe ingerere; An poſſit mutari; & An debeat eſſe idem qui abſoluit, & qui commutat opera, & Vota.

Confeſſarius, niſi ſit electus à pœnitente, non poteſt tempore Iubilei ſe ingerere, tanquam curatus, ſeu delegatus, ad abſoluendum à reſeruatis, & ad exequendum cætera in Iubileo contenta. Quia ipſis pœnitentibus conceditur in bulla facultas eligendi; qua electione facta, confertur confeſſario tota facultas. Ita Lauorius ex Nauarro. *Lauor. de Iub. p. 2. c. 28. n. 4.*

CAS. VIII. *Electo Confeſſario*, poteſt alter eligi, & prior relinqui, intra tamen tempus Iubilei, & tunc ſecundus habet eandem facultatem abſoluendi, diſpenſandi &c. Ita Nau. Filliuc., & alii. Quia Iubileum non reſtringit facultatem eligendi, ad vnum. *Nau. c. placuit in gloſ. n. 169. de pœn. d. 6. Fill. 1. p. tr. 8. c. 10. n. 277.*

Elapſo autem tempore Iubilei, non poteſt alter eligi, ſed ad primum iam electum eundem eſt pro reliquis.

CAS. IX. *Non eſt neceſſe* quod ſit idem Confeſſarius, qui abſoluit pœnitentem, & commutat opera, vel Vota;

 ſed

ſed hæc poſſunt vel ab Epiſcopo, vel à Parocho, vel ab alio Confeſſario approbato, & electo valide commutari: Quamuis poſtea vni tantum, vel alteri, vel multis ſucceſſiuè fiat confeſſio per eos dies Iubilei, Ita Henriquez, & alij.

Henriq. l. 7. c. 10. §. 8.

Finis tertiæ Sectionis.

SECTIO

SECTIO QVARTA DE EXECVTIONE OPERVM ad Iubileum adipiſcendum,

CASVS I.

Quænam opera ſint præſtanda, ad conſequendum Iubileum.

AD obtinendum Iubileum Anni Sancti tria præcipuè ſunt præſtanda. 1. Viſitatio quatuor Eccleſiarum Vrbis. 2. Oratio pro fidelium, & totius populi Chriſtiani ſalute. 3. Confeſſio Sacramentalis. Nauar. & alij. Peregrinatio ad Vrbem (quidquid dicant Zerula, & alij) continetur ſub viſitatione. Nec eſt neceſſe ingredi Portas ſanctas. Neq; peccatum eſt ingredi, & tranſire per Portas Sanctas cum peccato mortali, ſecluſo contemptu. Ita Polacchius, & Lauorius. Neq; etiam requiritur Communio (quidquid dicat Lauorius) Quia regulariter non præſcribitur.

Nau. not. 32. de Iub. n. 48.
Zer. de Iub. p. 2. c. 11.
Polac. p. 7. de Iub. sec. 42.
Lauor. p. 1. c. 14. & 24.

Pro lucro verò Iubilei extraordinarij duarum hebdomadarum regulariter ſex opera præſcribuntur. 1. Viſitatio vnius, vel plurium Eccleſiarum. 2. Oratio. 3. Ieſunium. 4. Eleemoſina. 5. Confeſſio. 6. Communio,

munio,

Fill. 1. p. tr. 8. c. 10. munio. Ita conſtat ex bullis P. P., & docent Filliucius, & alii communiter.

Nau. de or. miſc. 96. Proceſſionibus autem intereſſe non eſt neceſſe ad neutrum Iubileum obtinendum. Ita Nau., & alii, Quia Papa regulariter id non mandat, ſed tantum inuitat, quod inducit ſolum conſilium, non præceptum: ſecus ſi præciperet, vel abſolutè loqueretur.

Sub mortali verò tenentur Patriarchæ, Epiſcopi, & locorum ordinarii, eorumq; Vicarii indicere, & celebrare ſolemnem proceſſionem in Iubileo extraordinario præſcriptam. Quia in bullis continetur præceptum, & ſæpè hæc forma; *in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipimus.*

Cæteri verò fideles non interessentes dictæ proceſſioni, non peccant mortaliter: licet ſaltem venialiter, *Bott. in bull. Sixti V.* ſi non interſint, cum commodè poſſunt. Ita Bottonus. Quia ſine concurſu populi nequit celebrari.

CASVS II. & III.

Quandonam fideles poſſint incipere exequi opera.

IN *Anno Sancto*, non poſſunt inchoari opera ſtatim poſt indictionem Iubilei. Quia hæc fieri ſolet in die Aſcenſionis Domini anni præcedentis in foribus Eccleſiæ S. Petri in Vaticano; & tamen Indulgentia non conceditur, niſi ipſo Iubilei anno durante.

Hinc Aduena; qui audita Anni Sancti publicatione, ſtatim aggreditur iter ad Vrbem animo lucrandi Iubileum, & in itinere contritus, & confeſſus decedit ante apertas Portas ſanctas; non lucratur Iubileum. Quia non eſt apertus theſaurus Indulgentiarum.

Poſſunt autem inchoari ab illa die, & hora, qua Annus Sanctus incipit. Quia tunc aperitur theſaurus: Hodie autem incipit (quidquid olim variè fuerit) in vigilia Natiuitatis Domini, à primis Veſperis; & expi- *Nau. not. 24. & 32.* rat finitis primis Veſperis Natiuitatis Domini anni ſubſequentis. Ita Nauar., & patet ex bullis; Præſertim ex particula, *A primis Veſperis.* Quia licet dictio

A, in

ſt, in iudicialibus excludat tempus, cui adiungitur, non tamen in ſpiritualibus gratioſis, ad ſalutem animarum pertinentibus, in quibus non excludit, ſed includit. Ita Nau. Confirm. Quia Portæ ſanctæ aperiuntur, & clauduntur dictis diebus, & horis, Et ſic tantum intra illud tempus poſſunt præſtari opera; non ante apertas, neq; poſt clauſas Portas; etiam à Monialibus, & aliis perſonis clauſis, ſi eis à Papa concedatur, vt poſſint per totum Annum Sanctum conſequi Iubileum eo modo, quo poſſunt accedentes ad Vrbem, ex Nauarro, qui ſic reſpondit quibuſdam Monialibus.

CAS. III.

In Iubileo vero extraordinario; In Vrbe expectanda eſt publicatio authenticè facta: Et in locis infidelium, vbi nulla fit publicatio, ſufficit quælibet certa notitia publicationis factæ Romæ, idq; etiam ad vtendum privilegiis.

At in locis fidelium extra Vrbem; Requiri publicationem Ordinarii loci, itaut ſolum ab hac publicatione incipiat tempus duarum hebdomadarum tenent Nauarrus, & alii, etiam quoad exemptos addit Graffius. Quia, ex Roderiquez, Indulgentiæ incipiunt à die notificationis, & publicationis, non à die datæ. Hinc Graffius ait incipere Iubileum cum ſuis priuilegiis tantum poſt publicationem factam ab Ordinario in Cathedrali in Miſſa maiori dicto Symbolo; & ſic poſt horam tertiam, miſſis expletis.

Nau. conſ. 1. de conſt. q. 3. nu. 9. l. 1.
Graff. l. 2. append. c. 3. n. 71. & ſeq.
Rod. qq. reg. to. 2. q. 97. ar. 3.

Sed ſatis eſſe certam notitiam publicationis factæ Romæ aliundè habitam, etiam ante publicationem factam ab Ordinario, affirmant Roderiquez, Henriquez, & alii. Et videtur colligi ex tenore bullarum huius temporis. Confirm. Quia eſt materia fauorabilis, & publicatio extra Vrbem fit ſolum ab Ordinario, vt facilius habeatur notitia illius; qua habita, etiam ſtatim ac conceſſum eſt, ius eſt acquiſitum loco, vel perſonæ, cui conceſſum eſt. Quo caſu Eccleſia viſitanda aſſignanda eſt ab Ordinario, vel Parocho, vel commutanda à Confeſſario, ſi ſubſit cauſa, vt in ægroto: non tamen Iubilei priuilegia protrahi poſſunt vltra ſpacium duarum hebdomadarum, etiam ſi Ordina-

Rod. to. 1. ſum. c. 18. n. 189. Henriq. l. 7. c. 20. §. 3.

rius

rius differat ſuam publicationem.

Prior opinio eſt tutior; at Poſterior videtur Auctori probabilior, & ſecura in praxi, maximè ex cauſa; & Henriq. ait id colligi ex intentione Papæ. Quoad Regulares exemptos (quidquid dixerint Graff., &c.) verius videtur ſufficere publicationem proprii ipſorum Prælati, quià is cenſetur eorum ordinarius. Ita Henriquez.

Henriq. l.c. in com. litt. T. & in tex. & gloſs. 5.

Hinc. I. Qui cum probabili errore, credens eſse factam Iubilei publicationem, adimpleuit omnia opera ante publicationem Romæ verè factam, non lucratur, Iubileum. Ita ipſe Graff.

Graff. c.5. n. 65. &c.

II. Exiſtens extra patriam, & iter agens, audita publicatione Iubilei, poteſt illud vel ſtatim lucrari; vel expectare publicationem faciendam in propria, patria. Ita Roder., Henriq., &c. Quia ita colligitur ex bulla. Immo nauigantibus, & iter agentibus regulariter indulgetur, vt poſtquam ad patriam redierint, poſſint illud lucrari, etiam elapſis hebdomadibus ab Ordinario præſcriptis. Eodem modo, Ciuis, v. g. Piſanus, qui culpa ſua non eſt lucratus Piſis, aut in diœceſi, vel parochia ſua Iubileum; poteſt ſe transferre ad alium locum, puta Florentiam, vbi celebratur Iubileum, & illud ibi lucrari, eiuſq; priuilegiis vti. Ita Vgolinus, Leo, & alii. Quia fauor Iubilei eſt perſonalis, non localis, ex Henriquez, & fauores ampliandi ſunt.

Rod. l. cit. Henriq. l.c. c. 11.

Vgol. de pot. Epiſ. c.41. §. 4.n.5. Leo. p. 2.n.195.

III. Qui, habens notitiam Iubilei in fine tantum, ſecundæ hebdomadæ, puta feria ſexta, vel Sabbato, non ieiunauit &c., poteſt vti fauoribus, & lucrari Iubileum præſtando opera ſequenti, vel altera hebdomada. Quia tempus duarum hebdomadarum incipit decurrere à die notitiæ, vt dictum eſt. Ita Bottonus, & Zanardus. Diſplicet tamen quod ait Zanardus, hunc poſſe frui priuilegiis, non tamen lucrari Iubileum. Quia fauores conceduntur in ordine ad Iubileum. Melius dixit Leo hunc poſse procurare commutationem prætermiſsorum, vel prorogationem, temporis à Confeſsario electo. Ad quod faciunt tradita *ſec.1. caſ.38.*

Bot. l. cit. Zan. p.1. direct. c. 2. q. 29. Leo.n. 186.

An

An Iubileum poſſit pluries in eodem loco, vel ſemel in vno loco, & iterum in alio acquiri, affirmatum eſt agendo de abſolutione à reſeruatis *ſec.* 1. *caſ.* 40., *&* 41.

CASVS IV., ET V.

An poſſint illa præſtare partim in vno loco, & partim in alio; Aut partim in prima hebdomada, partim in ſecunda.

SI ciuis poſt publicatum Iubileum in patria ſua, viſitet Eccleſias deſignatas, & eadem hebdomada piæ peregrinationis cauſa, vel ex alia neceſſitate migret in aliam diœceſim, poteſt ibi reliqua opera præſtare, & lucrari Iubileum. Ita Bonac., & alij, & colligitur ex dictis *caſu præced.* Quia fauor Iubilei eſt perſonalis, ideo viſitatis Eccleſijs, nihil refert, vbi reliqua præſtentur. Securius tamen omnia peraguntur in eodem loco. *Bon. de Sacr. d. 6. q. 1. p. 5. n. 35.*

CAS. V.

Item Qui ex ignorantia, obliuione, aut rationabili, & neceſſaria cauſa non potuit omnia opera (de Communione, dicetur infra) perficere in prima hebdomada; poteſt reliqua perficere in ſequenti, & conſequetur Indulgentiam. Idq; ex Epicheia. Quia, ex Roderiquez, & Graffio, allegantibus Nauarrum, præſcribente bulla Iubilei viſitationem Eccleſiarum cum eleemoſina tribus diebus; omittens ex ignorantia, vel obliuione viſitationem, vel eleemoſinam vno die, lucratur Indulgentiam, ſi suppleat altero die, ex veriſimili mente Papæ. *Rod. to. 1. ſum. c. 184. n. 3. Graff. l. 4. deciſ. c. 15. n. 33. Nau. Miſcel. 28., & 29.*

Voluntariè verò, ſcienter, & abſq; cauſa diuidentem opera; negant Zerula, Henriquez, & alii plures lucrari Iubileum, ac poſſe frui priuilegiis. Quia bulla ſignificat omnia opera eſſe præſtanda intra eandem hebdomadam. Cum particulæ, *&*, *pariter*, *ſimiliter*, contentæ in bulla, importent vnionem operum. *Zer. de Iub. l. 1. c. 16. q. 9. Henriq. l. 7. c. 11. n. 2.*

Affirmant autem valdè probabiliter Layman, Bonac. &c. dicentes tamen in praxi tutius eſſe omnia præſtare *Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 9. Bon. l. cit. n. 34.*

præſtare eadem hebdomada. Prob. Quia verba bullæ ſatis impleri videntur, ſi opera partim in prima, partim in ſecunda præſtentur; modo enim præſtentur intra quatuordecim dies, dicuntur præſtari in altera ex duabus hebdomadis. Confirm. 1. Quia bulla eſt fauorabilis, ideo amplianda. 2. Quia in Anno Sancto Eccleſiæ poſſunt viſitari interpollatè, ergo & præſtari opera Iubilei extraordinarij, intra tamen quatuordecim dies, ſiue duas hebdomadas, quod ſolum innuunt particulæ bullæ ſupra allatæ.

CASVS VI.

An intra duas hebdomadas legitimè impediti, poſſint, illis elapſis, exequi opera, & vti bulla Iubilei &c.

Regulares vtriuſq; ſexus, & ſeculares, qui quocunq; legitimo impedimento, puta carcere, captiuitate, vel aliqua corporis infirmitate, aut ſimili detenti, non potuerunt intra duas hebdomadas poſt Iubilei publicationem exequi opera, & conſequi Iubileum; poſſunt illis elapſis adhuc exequi, & vti Iubileo. Ita Bonacina, & conuincitur ex dictis *ſec. 1. caſ.* 38. & conſtat ex clauſula bullæ; *vt confeſſarius &c. vel in aliud proximum tempus prorogare &c.*

Bon. l. cit. n. 36.

Prorogatio tamen facienda eſt à Confeſſario electo, non propria auctoritate. Quia bulla ita præſcribit.

Quod ſi dicti impediti caruiſſent Confeſſario, vel ex ignorantia intra tempus duarum hebdomadarum non petijſſent à Confeſſario prorogationem; adhuc poſſunt ex præſumpta mente Papæ, etiam illis elapſis eligere Confeſſarium, & cætera facere pro lucro Iubilei. Ita Auctor, & faciunt diſpoſita de nauigantibus, & iter agentibus, *vt dictum eſt caſ. 3. verſ. II. exiſtens*. Qui Confeſſarius poterit præſcribere tempus duarum hebdomadarum, prout præſcribitur in bulla; vel commutare opera &c.

Nauigantes autem, & iter agentes, etiam ſi habuerint

rint notitiam Iubilei, & copiam Confeſſarij, non indigent prorogationem accipere à Confeſſario. Quia bulla ipſa regulariter tempus illis prorogat.

Qui etiam tempore Iubilei ob graue negotiũ, quod non patitur dilationem, ſuſcipit longum iter; finito itinere (quamuis neget Bottonus, eo quia Papa ſolum diſpenſet cum actu iter agentibus) & etiam elapſo tempore Iubilei, probabilius cenſet Auctor, quod poſſit conſequi Iubileum, ſi ante ſuſceptum iter obtinuit à Confeſſario prorogationem temporis, quam in tali caſu, vti legitimè impedito ille concedere poteſt. *Bott. in bul. Sixti V.*

CASVS VII.

An opera impotentibus, & impeditis poſſint commutari.

INfirmis, ſenibus, carceratis, condemnatis ad triremes, Monialibus, & ſimilibus perſonis non valentibus adimplere omnia opera; regulariter poſſunt illa commutari in faciliora, habito reſpectu perſonæ. Ita Manuel, & alij communiter. Quia regulariter in bulla Iubilei extraordinarii talis facultas conceditur, vt conſtat ex ſolita clauſula; *Vt Confeſſarius prædicta omnia, vel aliqua commutare &c.* Secus ſi talis facultas non eſſet expreſſa, ex Bottono, & alijs. Quod limitat. 1. Graſſius, vt Confeſſarius poſſit commutare ieiunia pauperi, qui propter neceſſitatem aliendi familiam non poteſt ieiunare, etiam ſi bulla talem facultatem non exprimat, modo excuſet impotentem ad faciendam eleemoſinam: limitat 2. Henriquez, vt virtualiter cenſeatur conceſſa facultas commutandi, licet non expreſsè, ſi bulla præſcribat ieiunia, viſitationes &c. fieri ab ijs, qui poſſunt iuxta cuiuſq; deuotionem. *Man. in bu. §.7.n.5., & to. 1. ſum. c. 184. n. 10. Graff. l. 4. deciſ. c. 15. n. 38. Henriq. l. 7. c. 10. n. 6.*

Commutatio tamen non poteſt fieri proprio arbitrio, ſed obtinenda eſt à Confeſſario electo, ſiue ad finem illi confitendi, ſiue ad hunc tantum finem, licet alteri fiat confeſſio; valet enim commutatio operum ſiue à Confeſſario, ſiue ab Epiſcopo, ſiue à Parocho facta,

facta, *vt dictum eſt ſec.3. caſ. 9.*; etiam extra confeſſionem ex dictis *ſec. 2. caſ.* 38.

Lauor. de Iub. p. 1. c. 21. n. 35. Et licet Lauorius, & alii dicant commutationem ieiunij non poſſe fieri tranſacta feria quarta, in qua incipit, neq; tribui abſolutionem à reſeruatis ei, qui dicta feria non ieiunauit: Probabilius tamen eſt poſſe fieri etiam diebus ſequentibus, quia ſufficit fieri intra tempus Iubilei, Ita Leo, Polachius, & alij.

Leo. de Iub. p. 2. n. 153. Polac. in bull. Vrb. 8. ſec. 42. n. 66. Fill. 1. par. tr. 8. c. 10. n. 273. Et facultas commutandi opera ſe extendit ad præterita omiſſa ſiue ob legitimam cauſam, ſiue etiam ex malitia, dummodo fiat intra dictum tempus, vt conſtat ex dictis *ſec. 1. caſ.* 38. etiam die dominico ſecundæ hebdomadæ ex Filliuccio, & alijs: quia fieri poteſt extra confeſſionem.

Omnia verò opera poſſunt commutari ſaltem in Iubileo extraordinario; excepta confeſſione, ſi in bulla ſit conceſſa facultas abſoluendi ab omnibus cenſuris priuantibus participatione Sacramentorum. Ita *Fill. n. 271.* Filliuc., & alii. Quia hac facultate conceſſa, nulla ſupereſt iuſta cauſa commutandi confeſſionem, ſed ſolum differendi, (ſi verò non ſit conceſſa talis poteſtas, dic vt infra *caſ. 22. §. 1. verſ. 11. ſuſpenſi*) quæ pro lucro Iubilei ſufficit ſi fiat per ſigna, & nutus *iuxta dicenda caſ.* 19 §. 1.

Et requiritur omnino legitima cauſa ad validè commutandum; ſecus nequit fieri; & pœnitens non præſtans opera præſcripta non lucratur Iubileum. Quia facultas commutandi conceditur quoad moraliter impotentes præſtare opera, puta meſſores, artifices, nutrices, grauidas, infirmos &c. Hinc non ſufficit in iuuene quod nondum teneatur ad ieiunia de præcepto *Rod. 1. p. ſum. c. 184. n. 11.* Eccleſiæ, nec in alio quæuis leuis cauſa. Ita Roder. & alii.

Non eſt autem neceſſe, vt opus, in quod fit commutatio, alligetur diebus, quibus opera præſcripta fieri deberent; ſed ſufficit impleri intra tempus Iubilei; & poteſt vnum opus in aliud commutari. Quia hæc facultas eſt fauorabilis.

Deniq; pia opera, in quæ fieri poteſt commutatio, ſunt eleemoſinæ, oratio, etiam mentalis, corporis flagel-

flagellatio, & ſimilia in gloriam, & honorem Dei. Ita Nauar., & alii. *Nau. not. 32. de Ind. n. 48.*

CASVS VIII.

An, ſi non ſint commutata, vel non poſſint commutari; debeant neceſſariò totaliter impleri.

OMnia opera in bulla præſcripta, vbi commutatio fieri non poteſt, ſunt adamuſſim implenda; ſecus non obtinetur Indulgentia. Ita S. Tho., Nauar., & alij communiter. Quia liberalis conceſſio non ſubſiſtit, niſi impleatur conditio, ſub qua fit. Vnde aiunt Indulgentias eſſe ſtricti iuris, nec ampliandas, ſed reſtringendas. Intellige quoad operis conditionem, non quoad remiſſionem pœnæ, & alios fauores. *S. Tho. in add. ad 3. p. q. 27. ar. 2. in corp. ad 2., & ar. 3. Nau. not. 19. & miſcel. 92. & 94. de orat.*

Hinc I. Omittens opera præſcripta, etiam ob impotentiam, ignorantiam, obliuionem, aut aliud impedimentum; tametſi habuerit animum illa præſtandi, & Indulgentiam conſequendi; non lucratur Indulgentiam. Voluntas enim pro facto non reputatur quoad beneficia principis conditionalia; neq; coram Deo quoad accidentalia præmia, puta remiſſionis pœnæ; ſed tantum quoad eſſentiale præmium, ſcilicet meritum gratiæ, ſi voluntas ſit efficax, ex S. Thoma. Confirm. Nauarrus. Quia in Iubileo Anni Sancti ſpecialiter exprimuntur iter arripientes verſus Romam, tametſi eo non peruenerint; Moniales, Anachoretæ, Eremitæ, carcerati, infirmi &c. Item in Iubileis extraordinarijs ſolet apponi clauſula pro legitimè impeditis, &c. vt ſupra *caſu præcedenti*. *Nau. not. 19. n. 4. & 5.*

II. Omittens partem iniuncti operis, & partem implens, non lucratur Indulgentiam ſecundum proportionem; niſi hoc ipſum exprimatur in conceſſione. Ita Nauar., & alij. Quia conceſſio Indulgentiæ eſt vnica, & indiuiſibilis ſub determinata conditione talis, vel talium operum. Dignoſcitur autem quod ſit indiuiſibilis ſub conditione totius operis, ſi verba

Digitized by Google

ſint omnino determinata: ſecus ſi eſſent indeterminata, aut ſub diſiunctione; vt ſi præcipiatur oratio, vel eleemoſina &c.

Immo omittens actum, credens iuxta probabilem, vel etiam probabiliorem opinionem non eſſe iniunctum, aut neceſſarium, cum tamen verè à Papa requiratur, non lucratur Indulgentiam. Ita Bonac. & alij. Quia in conſequendis Indulgentijs non iuuat error, vel opinio, niſi adſit veritas, vt tactum eſt *caſ. 3. Verſ. Hinc primo*. Eccleſia enim non ſupplet errorem, cum non agatur de bono publico, ſed de priuato, & tantum quoad forum interius.

Bon. l. cit. n. 27.

Secus, iuxta communiorem, & probabiliorem ſententiam Suarez, & aliorum, ſi pars minima operis iniuncti omittatur. v. g. Pater; vel Aue in recitanda corona; vel frangatur ieiunium in re leui. Quia in moralibus parum pro nihilo reputatur. Pars, inquam, minima non in ſe, & abſolutè, ſed reſpectu operis iniuncti, vt declarant Suarez, & alij. Vnde non lucratur Indulgentiam omittens, V. g. denam Aue Maria in Roſario; Vnum Pater, & Aue in quinquies Pater, & Aue; & Aue Maria in vno Pater, & Aue. Quia licet ſint res leues in ſe, ſunt tamen graues reſpectu totius operis.

Suar. to. 4. in 3. p. d. 52. ſec. 5. n. 4.

III. Opera pro Iubileo præſcripta non poſſunt anticipari, vel poſtponi, ſed debent fieri ſtatuto tempore, & modo: niſi aliud concedatur in bulla de auctoritate Confeſſarij. Sic iubente bulla tria ieiunia præciſis diebus, non ſatisfit per vnum auſterius, nec per tria mutando dies. Item iubente viſitare eccleſiam, ieiunare, orare, & eleemoſinam facere tribus diebus, non ſufficit eadem facere tantum vno die, vt æquiualeant tribus. Ita Nauarrus. Tum quia cum Indulgentia ſit ſtricti iuris, eius forma ſeruanda eſt quoad quantitatem, & modum. Tum quia illa regula, *plus ſoluit, qui ante tempus ſoluit*, non valet ſi opus ſit adiectum ad maiorem perfectionē, vt eſt orare tribus diebus: & illa regula, *nihil refert quid de æquipollentibus fiat*, nō valet in diſpoſitione cōditionali, vel vbi aliquid datur pro forma, vt in propoſito. Ait tamen idē Nau. probabile

Nau. miſcel. 92. de or. à nu. 2. & not. 32. de Ind. nu. 41., & conſ. 9. de priuil. in 1.ª edit. & conſ. 38. de pœn., & rem. in 2. edit.

Digitized by Google

bile eſſe (quidquid dicat Bottonus) eum,qui ob ignorantiam, obliuionem, aut inaduertentiam, abſq; alia culpa, omiſit orare, & eleemoſinam facere vſq; ad Sabbatum, lucrari Indulgentiam, ſi tunc illas faciat notabiliter maiores, quam tribus diebus facere tenebatur. Idq; ex quadam æquitate, & tacita Papæ intentione. Item probabile eſſe eum ſatisfacere, qui feria 4. facit eleemoſinam æquiualentem eleemoſinæ tribus diebus faciendæ; eadem ratione. *Bott. in bul. Sixti V. pag. 193.*

Vnde ad lucrandam Indulgentiam Anni Sancti, licet Gloſſa Io. Monachi *in extrau. antiquorum V. Saltem*,& alij, ex declaratione quadã Bonifacij, & Greg. XIII. affirment ſufficere vna die viſitare duas eccleſias, & cras reliquas duas, computando duos dies pro vno. Quia quo magis prolongatur viſitatio, eo durat deuotio &c. Probabilius tamen Nauarrus, & alij tenent omnes quatuor ſemel ſingulo die eſſe neceſſario viſitandas. Et prob. tum ex alia declaratione Greg. XIII. tum ex verbis expreſſis bullæ. Niſi ob iuſtam cauſam, puta infirmitatis, neceſſitatis, ignorantiæ, vel obliuionis, quis ita diuiſiſſet viſitationes, vt dictum eſt. *Nau. dicto n.41.*

Quod ſi bulla indeterminate preſcribat viſitationes, orationem, & eleemoſinam, vt hodie contingit in Iubileis extraordinarijs, ſatis eſt ſemel ea facere. Ita Iulius Lauorius, Quia ſi Papa voluiſſet ea fieri tribus diebus, expreſiſſet, ſicut facit de ieiunio. Confirm.tum ex praxi, tum ex declarat. Greg. XIII. *Lauor. de Iub.p.1.c.19 n.5.,& c.21. n.11.*

Et ſufficit pro lucro Iubilei extraordinarij facere orationem, & eleemoſinam die Dominico ante communionem. Ita Lauor. ex eadem declarat. Immo & poſt communionem ex Henriquez, & alijs, & ex dictis *sec.1.caſ.37.* Et ita habet praxis. *Henriq. l.7. de Ind. c.10 n.6.*

IV. Opera iniuncta non poſſunt impleri per alium, tanquam per cauſam proximam (niſi bulla id exprimat, vt contingit in Indulgentijs pro mortuis, ex S. Tho.) Ita Henriquez, & alij. Quia quando opus ſimpliciter imponitur, imponitur vt verè perſonaliter implendum. Confirm. Quia faciens per alium tanquam per cauſam propriam, & proximam, non dicitur ſimpliciter facere. Poſſunt tamen impleri per *S. Tho. in 4. d.20. q.2. ar. 5. Henriq. n.5.*

alium, tanquam per nudum inſtrumentum materialiter. Sic ſatisfacit oneri eleemoſynæ, qui illam facit per alium, v.g. per filium, famulum, &c. & qui ratificat ab alio factam eius nomine, vt pauper. Ita Henriquez. Tutius eſt tamen facere per ſe ipſum; & eſſet etiam neceſſe, ſi in bulla id exprimeretur vt conditio neceſſaria.

Si quis verò dedit pecuniam alteri, mandans vt faciat eleemoſinam, & ille pro ſe eam retinuit, Roſella, Bonacina, & alij negant tunc obtineri Indulgentiam. Quia vere non fit eleemoſina, ſicut neq; ſi detur tranſacto Iubileo. At Emmanuel Sà probabiliter affirmat obtineri. Idq; ex æquitate, & Epicheia, & Vega ait eſſe abſq; dubio ita tenendum.

Roſell. tit. Indulg. §. 17., Bon. dicto p.5. n.22. Sà V. Indulgen. n.4. Vega to. 2. ſum. c.7. caſ. 24. S. Tho. in 4. d. 45. q. 2. ar. 3. Nau. de Ind. not. 22. n. 1. & 2.

V. Nemo poteſt pro altero viuo, vel defuncto lucrari Iubileum, vel Indulgentiam, applicando illi eius effectum, niſi id in conceſſione exprimatur. Ita S. Tho., Nauar. & alii communiter. Et ſic Indulgentia Iubilei tam Anni Sancti, quam extraordinarij non poteſt obtineri pro defunctis. Nec refert, quod vnus poſſit pro alio ſatisfacere, quia hoc dependet à voluntate propria, Indulgentia verò ab aliena, nempè Papæ.

CASVS IX.

An ſufficiat præſtare opera aliàs debita.

NON requirit Papa ad conſequendam Indulgentiam opus merè voluntarium, quidquid dicant Sylueſter, & Angelus; ſed poteſt præſcribere, vt ſufficientem conditionem, etiam opus aliàs debitum. Quia opus pium ex eo quod ſit debitum, non deſinit eſſe ſatisfactorium, & ideo ſufficiens ad lucrandum Indulgentiam. Ita Corduba, & alij.

Sylu. V. Ind. q.6. n. 18., Ang. V. eodē n. 16. Cord. de Ind. q. 1. prop. 3.

Verum de facto, quando abſolutè præſcribit opera; licet fortaſſe videatur intelligendus de operibus ſupererogationis, non de obligatorijs. Quia ſunt Deo gratiora, magis meritoria, & aptiora ad iuſtificandam cauſam Indulgentiæ: Verè tamen intelligendus eſt etiam de operibus aliàs debitis ex quacunq;

obliga-

Digitized by Google

obligatione vel legis naturalis, vel præcepti diuini, aut Eccleſiaſtici, aut Confeſſarij, aut voti &c., niſi aliter explicetur in bulla; ſicq; per ea ſufficienter fit ſatis oneri &c. Ita idem Corduba, Henriquez, & alii communiter. Tum quia opera pia, etiam alias debita, cedunt in honorem Dei, & vtilitatem Eccleſiæ. Tum quia in praxi, ſæpè promulgatur Iubileum tempore ieiunij, vel ſub Paſqua; & tamen illud ieiunium, & illa communio iam debita reputantur ſufficientia; & idem eſt de operibus debitis ex voto, lege naturali, charitatis, aut iuſtitiæ. Nam vno actu poteſt ſatisfieri pluribus obligationibus, ſi natura illarum id patitur, vel intentio obligantis non repugnet. Ad iuſtificandam autem cauſam Indulgentiæ, non eſt neceſſe vt opera ſint ex gratioribus, vel magis meritorijs; ſed ſufficit eſſe opera pia. *Henriq. l. c. n. 5. & 6.*

CASVS X.

An ſit neceſſe illa facere cum intentione lucrandi Indulgentiam.

SVfficere virtualem intentionem lucrandi Indulgentiam, nec requiri actualem in ipſa operum executione, docent Corduba, & alij omnes. Quia neq; natura Indulgentiæ, neq; verba bullæ poſtulant actualem. *Cord. q. 25. circa finem.*

I. *Difficultas eſt*, An ſufficiat intentio habitualis, & interpretatiua, qua quilibet implicitè cenſetur velle bonum animæ.

Communis ſententia negat ſufficere, ſed requiri ſaltem virtualem intentionē procedentem ex actuali, licet in operum executionem oblita ſit Indulgentia. Ita Corduba, & alii. Tum quia neq; ad merendum videtur ſufficere habitualis. Tum quia non videtur Papa velle ſuas gratias concedere niſi iis, qui eas acceptant, & ſibi applicant, quod fit per actualem, & virtualem voluntatem.

Layman, cum aliis, affirmat ſufficere. Tum quia vnus iuſtus poteſt alteri iuſto, etiam ignoranti, ſuas

ſatisfactiones applicare; Ergo & Papa ſatisfactiones Chriſti, & Sanctorum homini etiam á ſenſibus deſtituto. Tum quia nec natura Indulgentiæ, nec verba bullæ aliud requirunt.

Prima opinio videtur Auctori ſecurior, & probabilior. Altera ad ſummum poteſt admitti, ſi quis audita publicatione Indulgentiæ, ſtatim habuit actuale propoſitum illam lucrandi, & poſt aliquod temporis interuallum nil amplius cogitans de Indulgentia, exequatur opera; Vel ſaltem aliquando habuit, nec poſtea retractauit, vniuerſalem intentionem conſequendi omnes Indulgentias, quas poſſet.

II. An ſit faciendum opus principali intentione lucrandi Indulgentiam.

Affirmant Corduba, & alij eſſe faciendum intentione principali, vel æquè principali; ſecus non acquiri Indulgentiam. Quia opus principaliter factum ob finem externum, licet indifferentem, non eſt opus pium cedens in gloriam Dei, quale debet eſſe opus pro lucro Indulgentiæ: Sufficere tamen ſi opus fiat principalius pro lucranda Indulgentia, & minus principaliter pro alio fine indifferenti, vel non mortaliter malo, ita vt etiam hoc fine ceſſante, adhuc fieret opus: & item ſi æquè principaliter fiat pro vtroq; niſi ſint fines incompoſſibiles, vt ire ad lucrandam Indulgentiam, & ſimul viſendam mulierem mala intentione.

Suar. de pœn. d. 52. ſec. 6. n. 5. At probabilius Suarez exiſtimat ſufficere intentionem formalem, vel virtualem lucrandi Indulgentiam, aut parendi Papæ, etiam minus principalem, & ob alium finem, ſine quo non fieret opus. Quia hoc ſufficit, vt opus ſit pium, & adimpletur conditio in bulla appoſita.

Non tamen ſufficit opus ſimpliciter factū ob alium finem, abſq; vlla intentione actuali, vel virtuali lucrandi Indulgentiam, vel parendi Papæ. Quia non cenſetur opus pium.

Qui autem non eſt adeptus Indulgentiam propter aliquod opus non rectè adimpletum; poteſt intra tempus debitum illud iterum rectè facere, & conſequetur Indulgentiam, etiam non repetendo alia ope-

ra

ra iam ritè impleta. Ita Nauar.,& alij. Quia faciens opus intra tempus eſt capax Indulgentiæ, igitur &c. neq; tenetur reiterare omnes actus; quia vtile per inutile vitiari non debet *c. vtile de reg. iur. in 6.* *Nau.not.32. n. 47.*

CASVS XI.

An in ſtatu gratiæ.

AD conſequendum effectum Indulgentiæ, abſq; dubio requiritur in ſuſcipiente ſtatus gratiæ; ſaltem in eo inſtanti, in quo ponitur vltima conditio, ſeu in quo debet actu fieri remiſſio pœnæ. Ita S.Thomas, Nauar., & alii Theologi, Canoniſtæ, & Sommiſtæ communiter, contra Maiorem. Quia beneficia non conferuntur à Deo inimicis, vt ſunt exiſtentes in peccato. Confirm. tum ex intentione Chriſti, & Sanctorum; tum quia reatus pœnæ non auſertur, niſi ablata culpa. Vnde nemo poteſt conſequi omnium peccatorum plenam Indulgentiam, niſi careat omni culpa, etiam veniali; neque Indulgentiam pro ijs peccatis venialibus, quibus adhuc eſt affectus. Suarez ex communi Theolog.,& alii. Adeoq; repugnat conſequi effectum Indulgentiæ cum peccato mortali, vt neq; Papa etiam de plenitudine poteſtatis poſſit exiſtenti in peccato mortali Indulgentiam concedere. Ita Zerula, & alij. Quia merita Chriſti applicantur membris viuis, & amicis, non mortuis, & inimicis. Satis tamen eſt conſtitui in gratia per ſolam contritionem; niſi bulla expreſsè præſcribat confeſſionem. *S. Tho. 3. p. d. 20. q. 1. ar. 1. q. 1., & quotlibet 2.q.8. ar.16. Nau.not.17. Suar. ſet.42. n. 4. Zer. de Ind. l.1.c.15. du. 26. & 57. Palud.4. d. 20.q.4.*

Et licet Paludanus, & alii dicant adimplentem conditiones Indulgentiæ cum peccato mortali conſequi eiuſdem Indulgentiæ effectum ſublato obice, ſicut Sacramenta ablata fictione habent effectum. Longe tamen probabilius eſt, 1. effectum Indulgentiæ de facto tunc non reuiuiſcere, ex Soto, Nau., & aliis communiter. Tum quia in bullis conceſſio Indulgentiarum ſemper fit confeſſis, vel contritis. Tum quia reuiuiſcere eſt proprium Sacramentorum, vbi efficacius applicantur merita Chriſti. 2. Probabilius eſt Eccleſiam *Sot. 4. d.21. q.2. ar.3. Nau. l.cit.*

Digitized by Google

non poſſe concedere Indulgentiam exiſtenti in mortali ſub conditione, vt habeat effectum ſublata fictione, ex Coninch., & aliis, quid quid nonnulli ſentiant. Nam in tali caſu, vltima conditio, quæ eſſet reſſurgere à peccato, poneretur in ſtatu gratiæ.

Coninch. d. 12. de Ind. dub. 7. n. 37.

Difficultas eſt, An omnia opera; ſeu totum opus ſi vnum tantum, ſed diuiſibile, præſcribatur, debeant peragi in ſtatu gratiæ.

Eſſe neceſſario implenda omnia opera, vel totum opus in ſtatu gratiæ, ſecus non obtineri Indulgentiam dixere Adrianus, Caiet., & alii. Quia ſi ſint facta in peccato mortali non ſunt meritoria, aut ſatisfactoria, & ideo inepta ad finem intentum à Papa: Concedunt tamen prodeſſe cætera Iubilei priuilegia, vt abſolutio à reſeruatis &c.

Adr. de Ind. Caiet. in op. de Ind. ad Iul. c. 2., & in alio opuſ. de Ind. q. 2.

Alii recentiores exiſtimant implentem totum opus extra gratiam, nil Indulgentiæ conſequi; implentem verò partem in ſtatu gratiæ, & partem extra gratiam, percipere fructum Indulgentiæ iuxta proportionem operis in gratia facti modo tempore conſequendi Indulgentiam, ſit in gratia. Sed hanc ſententiam, quam tenuit alias reiicit Nauarrus. Quia Indulgentia eſt indiuiſibilis, & vnica, *vt dictũ eſt caſ. 8. verſ. 11. omittẽs*.

Nau. dicto not. 19. nu. 37.

Alii diſtinguunt, opera eſſe facienda in ſtatu gratiæ, etiam ſi in bulla id non exprimatur, ſi facta extra gratiam non conferunt ad finem Indulgentiæ; puta placare Deum &c. cum Deus non placetur per opera mortua: Secus verò ſi facta etiam in peccato mortali conferunt dicto fini; V. g. ędificationi Eccleſiæ, ſubuentioni pauperum &c., quia illi fini tam prodeſt pecunia peccatoris, quam iuſti, modo adſit gratia, quando Indulgentia applicatur. Ita Bellarminus.

Bell. l. 1. de Ind. c. 13.

Quarta, & verior ſententia eſt, ad conſequendam Indulgentiam non eſſe neceſſe (niſi aliud in bulla decernatur) omnia opera, vel totum opus diuiſibile implere in ſtatu gratiæ: ſed ſufficere adeſſe gratiam in inſtanti, in quo applicatur fructus Indulgentiæ; hoc eſt in perficiendo vltimo opere, vel poſtrema operis diuiſibilis parte. Ita Corduba, Nauar., & recentiores communiter. Prob. 1. Quia hoc magis conuenit pie-

Cord. q. 24., Nau. l. cit. n. 19.

pietati, ſecus pauci fruerentur Indulgentiis, cum vt plurimum præſtentur, vel ſaltem inchoentur opera ante confeſſionem. 2. Quia opera bona facta extra gratiam proſunt ad bona temporalia, & ſpiritualia, vt docet Nauar., & ſic prodeſſe etiam poſſunt ad obtinendum id, quod Papa per Indulgentias intendit, 3. Quia non eſt neceſſe, vt opera ſint ſatisfactoria, & meritoria de condigno, ſed ſufficit ea præſtare, licet extra gratiam, modo in fine operum ſtatus gratię adſit. Verba autē bullæ Anni Sancti, *qui verè pœnitentes &c.*, inducunt conſilium, non præceptum. Tutius tamen eſt, & magis expediens præſtare omnia opera in ſtatu gratiæ, quia ſic ſunt magis Deo grata.

Nau. c. queſrat. §. quod autem n. 2. de pœn. d. 3. in Man. c. 27. n. 277. & alibi.

Datur autem effectus Indulgentiæ in primo inſtanti, in quo operis requiſita conditio impleta eſt, & ſic in illo inſtanti ſufficit, & eſt neceſſe eſſe in gratia, quamuis antea quis non fuerit. Quod inſtans explicatur à Suarez, & Nugno, vt ſit illud, in quo totum opus præſcriptum omnino completum eſt; ſiue ſit intrinſecū, ſiue extrinſecū operi; completū, inquam, moraliter, licet non phyſicè, vt inſtans, quo conſummatur dies ieiunii, non eſt illud, quod eſt phyſicè primum nō eſſe illius diei; ſed illud, in quo naturaliter non poteſt frangi ieiunium, quod eſt notum Deo, & fortè Angelo; & inſtans acquirendi Indulgentiam conceſſam morientibus, non tantum eſt illud, quo anima eſt ſeparata, ſed etiam illud, in quo mors eſt ineuitabilis, & ſtatim futura.

Suar. dict. d. 52. ſec. 2. n. 10. Nug. in add. ad 3. p. q. 37. in expoſ. ar. 1.

Hinc I. Qui in ſtatu peccati mortalis perfecit opera, & ſumpſit ſacram Communionem, cum ſufficienti tamen attritione, bona fide putans ſe non eſſe reum culpæ mortalis, conſequitur Indulgentiam. Quia in eo inſtanti, quo completa eſt manducatio Euchariſtiæ, eſt in ſtatu gratiæ; cenſetur enim gratia, vt effectus Sacramenti, præcedere prioritate naturæ Indulgentiæ effectum. Ita Auctor.

II. Ad lucrandam Indulgentiam non eſt neceſſe, vt opera ſint meritoria de condigno. Quia gratia ſufficit adeſſe, cum datur fructus Indulgentiæ.

III. Qui omnia opera perfecit in ſtatu peccati mortalis,

talis, non conſequitur Indulgentiam, tametſi in vltima periodo, qua terminatur tempus Iubilei, ſit per contritionem conſtitutus in gratia, quidquid contra, minus probabiliter aſſerant Henriquez, & Fernandez. Quia verè illa contritio, cum non ſit præſcripta, non eſt vltimum opus.

Henriq. l. 7. c. 9. n. 5. Fern. in medu. p. 3. c. 7. §. 3. n. 1.

CASVS XII.

An debeant eſſe honeſta, & bona.

OPus ad conſequendam Indulgentiam, debet eſſe honeſtum, & bonum ſecundum ſubſtantiam, ſeu ex genere: vel ſi ſit indifferens, ſaltem à concedente relatum in finem honeſtum.

Dicitur autem opus bonum ſecundum ſubſtantiam, quod eſt de materia approbata aliquo iure diuino, naturali, vel humano; *vt orare &c.*: Malum verò è contra, quod eſt de materia reprobata, *vt furari &c.* Indifferens, quod eſt de materia neq; approbata, neq; reprobata, *vt ambulare &c.*

Opus honeſtum, & bonum ſecundum ſubſtantiam fit malum moraliter, ſeu à circunſtantijs ipſum vitiantibus, vt orare vbi, quando, quomodo, & quantum non oportet; vel ob finem indebitum; vt viſitare Eccleſiam ob vanam gloriam &c. Nauarr.

Nau. not. 32. n. 45. de Ind.

Circunſtantia mala dupliciter poteſt ſe habere ad actum ſecundum ſubſtantiam bonum; vel intrinſecè, *vt orare ob malum finem*; vel tantum comitanter, *vt dum fit eleemoſina inordinatè iraſci*. Primo modo vitiat intrinſecè, & reddit actum malum per ſe: Secundo modo tantum per accidens, & intrinſecè, relinquens actum intrinſecè bonum.

Opus ſecundum ſubſtantiam bonum, ſed à circunſtantia mala vitiatum per accidens, & extrinſecè, ſufficit ad lucrandam Indulgentiam. Quia adhuc eſt opus pium.

Difficultas eſt, An opus ſecundum ſubſtantiam bonum, *vt eleemoſina &c.*, ſed à circunſtantia mala intrinſecè vitiatum ſolum venialiter, *vt à vanagloria*; ſuffi-

ciat

Digitized by Google

ciat ad lucrandam Indulgentiam.

Prima opinio negat ſufficere. Ita Adrianus, Nauarrus, & alii. Quia non eſt aptum ad applicanda merita Chriſti, neq; proportionatum ad finem Indulgentiæ. Limitatur 1. ab eiſdē, ſi totum opus ſit vitiatum, ſecus ſi tantum vna pars; quæ tamen limitatio non admittitur. Nam, ex Suarez, & ex dictis *caſu* 8. *Verſ. II. omittens*, nulla pars Indulgentiæ obtinetur, niſi totum opus integrè impleatur. 2. à Rodriquez, ſi vno actu intendatur vtrumq; nempe opus bonum, & circunſtantia venialis: ſecus, ſi vno actu intendatur opus bonum, & alio circunſtantia mala.

Adr. 4. q. de Ind. concl. 4. Nau. not. 19. n. 19. Verſ. 10., & not. 32. n. 45.

Rod. to. 2. qq. reg. q. 98. ar. 6.

Secunda diſtinguit, ſi opus in bulla iniunctum confert ad finem in Indulgentia intentum, etiam ſi fiat ſolum ſecundum ſubſtantiam, vt ſi exigatur eleemoſina ad ſuſtentationem pauperum; ſufficit ad lucrum Indulgentiæ, tametſi vitietur intrinſecè à circunſtantia venialiter mala: Si verò non confert; vt ſi exigatur ieiunium, oratio, &c. ad placandum Deum; ſic non ſufficit actus ſecundum ſubſtantiam, ſed debet eſſe bonus ex circunſtantijs. Tum quia per illud opus non placatur Deus. Tum quia ſæpè iniungitur opus in ſupplementum cauſæ finalis Indulgentiæ. Ita Bellarminus, & alii.

Bell. t. 3. q. 2. de Ind.

Tertia; & probabilior eſt ad lucrandam Indulgentiam ſatis eſſe opus bonum ſecundum ſubſtantiam, licet intrinſecè vitiatum ab aliqua circunſtantia veniali (ſecus ſi ſit vitiatum à circunſtantia mortali, puta ſi fiat in contemptum concedentis, vel eleemoſina, aut viſitatio ad malum finem &c.) modo fiat cum intentione ſaltem virtuali tribuendi honorem Deo, aut lucrandi Indulgentiam, ſeu impetrandi quod Papa intendit (ſecus ſi fiat ſolum ob malum finem, nempe ob vanam oſtentationem &c. Tum quia deeſt illi conditio bonæ intentionis, *de qua ſupra caſu* 10. Tum quia ſic non eſſet opus pium in honorem Dei). Ita Corduba, Suarez, & alii. Prob. 1. Quia tale opus, licet leuiter vitiatum, ſufficit ad implendum præceptum etiā diuinum, & naturale, vt communiter DD.; Ergo etiam ad lucrandam Indulgentiam, cum nulla appareat differentia.

Cord. de Ind. q. 25. propoſ. 3. Suar. d. 52. ſec. 6. n. 2. & 3.

ſerentia; tam enim Indulgentia, quàm præceptum ordinatur ad cauſam piam. 2. Quia tale opus eſt pium, ideſt ad aliquem honorem Dei, & vtilitatem Eccleſiæ, quatenus habet dictam bonitatem, non quatenus eſt moraliter malum, & eſt meritorium de congruo ad impetranda aliqua bona ex D.Aug. *vt caſ. præced. Verſ. Quarta,* dictum eſt; maximè ſi ex tali opere aliquid permanens reſultet, vt templum ædificatum, congregata pecunia pro captiuis, vel pauperibus &c. 3. Quia licet præſtans opus habeat aliam intentionem venialiter malam, puta vanamgloriam, intrinſecè vitiantem opus bonum: hæc tamen intentio non excludit aliam bonam, & accomodatam fini Indulgentiæ, nec impedit quominus conditio requiſita rectè fiat. Particulæ autem bullarum, *deuotè viſitauerint, orauerint &c.*, innuunt attentionem requiſitam ad eorum ſubſtantiam, vel opera eſſe implenda debito modo, & attentione, ex Bottono.

D. Aug. 5. de ciu. Dei c. 12 & 15.

Bott. pag. 271. & 283.

Hinc I. Circunſtantia culpæ venialis non impedit fructum Indulgentiæ, non ſolum quando ſe habet comitanter, ſed etiam quando intrinſecè influit in opus bonum ſecundum ſubſtantiam, modo iam explicato: culpa tamen venialis, cum qua perficitur vltimum opus, impedit quoad remiſſionem pœnę debitæ eidem culpæ, de qua eſt complacentia. Quia non remittitur pœna, niſi remiſſa ipſa culpa.

II. Circunſtantia peccati mortalis influens finaliter in opus, & reddens illud formaliter peccatum mortale, facit opus ineptum ad Indulgentiam: ſecus ſi influat comitanter, vt ſi quis dum viſitat Eccleſias concupiſcat mortiferè fæminam, modo tempore fructus adſit gratia. Ita Nauar. Et probabile eſt circunſtantiam mortaliter vitiantem intrinſecè opus per ſe bonum, ſed non finaliter, & obiectiuè, V. g. ieiunare pro lucro Indulgentiæ ſcienter cum notabili damno ſalutis corporalis; non impedire fructum Indulgentiæ. Ita Corduba, & Suarez.

Nau. not. 32. nu. 46. Verſ. 3.

Cord. & Suar. l. c.

III. Ad lucrandam Indulgentiam, in operibus exequendis ſufficit habere pro fine ipſum lucrum Indulgentiæ. In hoc enim fine virtualiter adeſt gloria Dei, &c.

IV. Pa-

Digitized by Google

IV. Patet non eſſe neceſſe, vt opus ſit in ſe ſupernaturale; ſed ſufficit quod procedat à fide: Neq; propriè requiritur meritum de condigno, ſed ſufficit de congruo. Ita Suarez. *Suar. ſec. 6. n. vlt.*

CASVS XIII.

Eccleſiæ Romæ deſignatæ pro lucro Iubilei Anni Sancti quoties viſitandæ.

HVcuſq; generaliter de operibus, in ſequentibus de eiſdem in particulari agendum eſt.

Certum eſt in Anno Sancto neceſſe eſſe viſitare quatuor Eccleſias, ſcilicet S. Ioannis Lateranenſis, S. Petri in Vaticano, S. Pauli via Oſtienſi, & S. Mariæ Maioris: Et quidem à Romanis, & Incolis Vrbis per triginta dies; à Peregrinis verò, & Exteris (ob labores, impenſas, & alias moleſtias itineris) tantum per quindecim; vt conſtat *extrau. Vnigenitus*, ex bullis, & ex DD., præſertim Nauarro. Nec prædictus numerus viſitationum poteſt à Confeſſario commutari, niſi ex ſpeciali Papæ conceſſione, vt patet ex dictis *caſ 8. verſ. Hinc 1.* *Nau. not. 32.*

Prima difficultas eſt, Quinam nomine Romanorum, Incolarum, Peregrinorum, & Exterorum intelligi debeant.

Romanus propriè dicitur, qui eſt Vrbis Romæ originarius, ſeu oriundus. Originarius alicuius Vrbis dicitur duobus modis. Vno à ſua propria origine, ſeu natiuitate; quia in ipſa ciuitate natus eſt, Barboſa, & alii communiter: niſi ibi per tranſitum parentum abſq; animo permanendi, & fortuito natus ſit, limitant Bartholus, & alii communiter: etiam ob natiuitatem fortuitam, tenent Gratianus, & alii. Sed conciliantur à Maſcardo, vt prior ſententia procedat, ſi filius ſit conceptus in loco domicilii, & alibi fortuito natus; tunc enim originarius eſt ſuæ ciuitatis, non loci, vbi natus eſt; & poſterior in eo, qui natus, & conceptus fuit in loco, in quem mater fortè diuerterat. At conueniunt aliquem dici originarium illius loci, vbi baptizatus *Barb. de pot. epiſ. alleg. 4. n. 3. Bart. l. filios n. 4. c. de municip. & orig. lib. 10. Gratian. c. 75. Maſc. de prob. concl. 1146. n. 7.*

tizatus eſt, etiam ſi ibi per tranſitum natus ſit, ceſſante tamen fraude.

Et dicitur originarius nõ ſolũ qui intra mœnia ciuitatis, ſed etiam qui in continentibus, & ſuburbiis natus eſt: ſicut Vrbis nomine non intelligitur ſola ciuitas muro cincta, ſed etiã continentia ædificia, & ſuburbia.

Item natus in vicis ſubditis ciuitati, ſeu in Comitatu, ſcilicet, iuxta Felinum, & Duardum quoad fauorabilia, ſecus quoad odioſa. Plures verò abſolutè negant natum in Comitatu dici propriè originarium, & ciuẽ, ſed tantum impropriè. At Menochius cum aliis approbat natum in Vico, & Comitatu ex ciuibus, dici originarium ciuitatis, ſaltem quoad onera.

Fel. c. referente, Duar. in bull. l. 2. can. 10. q. 5. n. 10. Menoch. præſump. 30. n. 15.

Altero modo dicitur originarius ab origine, ſeu natiuitate paterna, ita vt filius dicatur oriundus illius ciuitatis, in qua eius pater natus eſt, etiam ſi ipſe alibi natus ſit.

Neq; in hac re attenditur, Primò domicilium habitationis, ſed natiuitatis patris: ſic natus alibi ex patre habente tantum domicilium, non originem Piſis, non dicitur Piſanus. Habitatio enim, etiam vltra decem annos, facit Incolam, non oriundum. Nam domicilium originis nunquam mutatur; at domicilium habitationis mutatur ſtatim per receſſum. Vnde ciuilitas originaria tranſit in deſcendentes, non autem contracta per domicilium.

Neq; Secundò attenditur origo, ſeu natiuitas Aui, iuxta Gloſſam, Barboſam, & alios. Etſi oppoſitũ, iuxta ius ciuile, teneant Maſcardus, & alii, exceptis 1. aſcendentibus ſupra proauum, 2. quando perſona media, veluti pater, deſeruit propriam ciuitatem, 3. ſi nepos natus ſit, iam mortuo Auo.

Gloſs. l. aſſumptio §. filius ad municip., Barb. all. 4. n. 13. Maſc. l. cit. n. 8.

Neque Tertio attenditur origo matris, ſed patris. Fallit. 1. in filio illegitimo: 2. in vulgò quæſitis; 3. quando deeſt patris domicilium, hi enim ſequuntur matrem. 4. in expoſito, cuius parentes ignorantur, qui iudicatur ciuis, tum loci in quo natus eſt, tum loci, in quo eſt expoſitus. Ita Barboſa, & Menochius, qui etiam tradit ciuem alicuius loci quem effici manumiſſione, adoptione, electione, ſeu priuilegio, & diuturna habitatione.

Menoch. l 6. de præſumpt. præſ. 30. à n. 19.

Vnde

Vnde Romani propriè dicuntur qui vel nati ſunt Romæ, vbi parentes habent domicilium, vel vbi patres eorum nati ſunt.

Incola loci, proprie dicitur, qui cum ſit aduena, & non oriundus alicuius loci, & in eundum locum domicilium tranſtulit ea mente, vt ibi perpetuò ſit, ſummamq; rerum ſuarum habeat. Menoch. Nau., & alij communiter. Vnde domicilium habitationis facit incolam, & idem eſt habere domicilium habitationis, & eſſe incolam. Ad domicilium verò propriè, & ſimpliciter contrahendum; requiritur, vt quis eò ſe transferat, ſeu habitet animo commorandi perpetuò. Et hoc ſufficit, nec eſt opus decennio. Ad deſerendum etiam, ſeu mutandum domicilium requiritur animus, & localis mutatio. Henriq. & alij. *Menoch. praſ. 42. nu. 10., Nau. n. 43.* *Henriq. l. 10. c. 27.*

Hinc, ex Nauarro, Romani habitantes in Vrbe non dicuntur Incole Vrbis Romæ. *Nau. l. c.*

Mercatores verò, Curiales, litigantes, procuratores, officiarij, & alii habitantes Romæ per certum, vel incertum tempus notabile, ſine animo perpetuò manendi, non dicuntur Incolæ, ſed quaſi Incolæ, ſeu quaſi habitatores. Nam diuturna habitatio tribuit quaſi domicilium. Qua ratione Henriquez, & alii aſſerunt eos, qui maiori anni parte in aliqua diœceſi, etiam abſq; licentia Epiſcopi proprii domicilii, morantur, poſſe inibi Sacramenta Confeſſionis, Communionis, & alia, Ordine excepto, recipere, Matrimonium contrahere, & ab Epiſcopo illius loci votorum, irregularitatum, & aliorum caſuum reſeruatorum diſpenſationem obtinere. Et talis incolatus ſtatim acquiritur, ac quis eò ſe transfert, & incipit habitare illo animo. *Henriq. l. 13. c. 27. nu. 6. litt. A.*

At habens domicilium ſimpliciter in vno loco, ſi ad alium locum ſe transfert, quaſi in tranſitu, vel recreationis gratia ad modicum tempus ibi moraturus; non dicitur quaſi incola illius loci, nec ibi acquirit quaſi domicilium, nec poteſt abſolui, nec recipere alia Sacramenta. Quia habitans in Villa ad modicum tempus, v. g. recreationis cauſa, vel ad ruralia exercenda, non efficitur Villæ, ſed remanet proprij domicilii

Sà V. Parochianus n.2. & V. matrimonium n.2. Pont. l. 5. c. 13. §.1. n.4. Rod. to.3. qq. reg. q.46. ar. 3.

cilii Parochianus. (quidquid contra ſentiant Sà, & Pontius, innixi ſuper Congreg. Cardinalium) Ita Roderiq., & alii innumeri; alioqui magna confuſio inter fideles oriretur, & Paſtores à propriis ouibus ſæpè ſpernerentur. Declarationes autem Congreg. vtuntur verbo, *habitant*, quod importat domicilium, vel quaſi, & ſic potius confirmant hanc communem opinionem. Si tamen exiſtens in aliena parochia ad breue tempus, eſſet in neceſſitate, vel eſſet valide vtile eius ſaluti ſpirituali, nec commodè poſſet adire proprium Parochum, poſſet ex tacita licentia ibi confiteri, & recipere Sacram. Euchariſtiam, vt bene tradit Sà.

Sylu. V. Peregrinus n.1. Alte. de cenſ. l.5. c.2.

Peregrinus, à peregrinando dictus, largè ſumpto nomine, idem eſt quod extraneus, forenſis, aduena, ideſt non ciuis. Ita Sylueſter, Marius Alterius, & alij. Item accipitur pro quocunq; iter faciente, qui retinens in vno loco proprium domicilium habitationis, verſatur in alio loco animo non permanendi: ad differentiam quaſi Incolæ, qui (ſiue habeat domicilium, ſiue non) moratur in loco animo non permanendi ſemper, ſed ad annum, vel maiorem anni partem: & Vagi, qui nullibi habens domicilium, verſatur in loco animo non permanendi. Et ſic comprehenditur non ſolum Exterus, ſed etiam ciuis originarius, qui alibi habens domicilium habitationis, ad locum originarium proficiſcitur deuotionis gratia, vel ob aliud negotium animo non permanendi.

Abb. c. vni n. 4. de cler. peregr. Nau. n. 44. Caiet. V. excomm. c. 13.

Strictè verò, & propriè Peregrini dicuntur ij, qui cauſa deuotionis, nempè viſendi loca ſacra, vel conſequendi Indulgentias &c. abſq; animo permanendi, aliò proficiſcuntur pedites, & geſtantes ſigna conſueta. Ita Abbas, Nauar., & alii. Et, iuxta Caiet., & alios, tales ſunt tantum Exteri, non autem ciues extra patriam habitantes, & ad illam proficiſcentes deuotionis gratia, ad differentiam Romipetæ, quod nomen latius patet, & comprehendit ciuem, & exterum. At, iuxta Nauarr., & alios, Peregrinus dicitur quilibet viator deuotionis gratia ad Vrbem accedens, ſtatim receſſurus.

Vnde Exteri propriè ſunt forenſes, & Aduenæ, ſeu non

Digitized by Google

non ciues, qui à proprio domicilio profecti, ad alium locum accedunt, vel ibi reperiuntur, negotiorum, vel alterius finis, non autem deuotionis cauſa. Ita Nauar. & alii. Impropriè verò omnes, qui alibi habitantes, ad alium locum pergunt, non deuotionis cauſa. His præmiſſis.

In prædictis Iubilei bullis, Nomine Romanorum intelliguntur ciues Romani propria, vel paterna origine, habentes Romæ domicilium habitationis tempore Anni Sancti. Nomine Incolarum intelliguntur omnes Aduenæ, ſeu exteri, aut forenſes morantes Romæ, in domo ſiue propria, ſiue conducta, ſiue in hoſpitio; eodem tempore, animo ibi perpetuò manẽdi; qui omnes tenentur viſitare Eccleſias per triginta dies.

Nomine Peregrinorum veniunt Forenſes omnes; tẽpore Iubilei Romam proficiſcentes cauſa deuotionis, & ſtatim receſſuri. Nomine Exterorum ſignificantur omnes forenſes, & non originarii, qui eodem tempore eunt Romam, vel ibi reperiuntur pro aliis negotiis, nõ deuotionis gratia, animo non permanendi; & iſti tenentur ſolum per quindecim dies viſitare Eccleſias.

Dubitatio I. III. & IV. Romanus originarius propria, vel paterna origine, actu habitans in alia prouincia extra Vrbem, puta Mediolani: aut habens Romæ domicilium ſimpliciter, & extra Romam, puta Bononiæ, quaſi domicilium, V. g. ſtudii, vel officii cauſa: aut habens duplex domicilium ſimpliciter, alterum Romæ, alterum extra Romam, quia V. g. certo anni tempore habitat Romæ, & certo alio extra Romam: & proficiſcentes Romam Anno Sancto ad lucrandum Iubileum abſq; animo ibi permanendi, an teneantur viſitare Eccleſias per triginta dies.

Affirmant Benzonius, Leo, & alii. 1. Quia domicilium originis ſemper præfertur domicilio habitationis. 2. Quia ob dictionem diſiunctiuam, *ſi Romani, aut Incolæ &c.* videntur intelligendi Romani etſi non ſint Incolæ, cum in diſiunctiuis ſufficiat vt vnum tantum verificetur. Confir. Quia talis Romanus veniens Romam, non poteſt dici Peregrinus, neq; Externus, ergo dicitur Romanus; neq; per illud domicilium,

Benz. l. 5. c. 45. dub. 3. Leo. de Iub. p. 1. n. 101. & 103.

aut quaſi, quo habet extra Romam, deſinit eſſe Romanus, aut Incola, cui incumbit onus viſitandi trigeties. Secus ſi ſit Romanus ſola electione, aut priuilegio, item manumiſſione, aut adoptione: Quia licet ſit verè, & propriè ciuis; non tamen ſimpliciter, & propriè Romanus, ſed fictione tantum; verba autem intelligenda ſunt propriè, non fictè, ſicut quando dicitur clericus Abulenſis, ſignificatur origo.

Nau. dicto not. 32. num. 42. & 44. Grat. de Iub. p. 2. c. 12. Maſc. l. cit. n. 21. Menoch. praeſ. 3. n. 24.

At probabilius negant Nauarrus, Hieron. Gratianus, & alij. Quia licet aliàs domicilium originis præferatur domicilio habitationis; non tamen quoad hoc, vbi agitur de onere viſitandi Eccleſias. Tum quia, ex Maſcardo, & Menochio, ſicut vt quis dicatur ciuis originarius quoad vtendum commodis, priuilegijs, & ſtatutis, & quoad ſoluenda onera perſonalia, neceſſe eſt, vt ibi habitet: ita etiam licet quis ſit originarius Romæ, ſi alibi habitet, non erit Romanus quoad onus viſitandi trigeties Eccleſias pro lucro Iubilei, ſed ſatisfaciet viſitando quindecies: ſicut ſi Papa imponeret aliquod onus perſonale Romanis, eſſet intelligendus de actu Romæ habitantibus. Tum quia ratio, ob quã Peregrinis, & Exteris minor numerus viſitationum imponitur, militat etiam in Romanis alibi degentibus extra Romam, cum æquè omnes ſubeant itineris laborem, moleſtiam &c. quæ compenſantur minori numero viſitationũ; vbi autem militat eadem ratio, debet admitti idem ius, & diſpoſitio. Et idem à fortiori dicendum eſt, ſi non ſit Romanus, ſed Incola tantum habens duplex domicilium.

Dicitur autem in bulla, *Romani aut Incolæ*, quia vt quis teneatur viſitare trigeties, ſufficit quod ſit vel Romanus habitator, vel Incola ſolum, licet non originarius. Nomen verò *Romani*, poſitum fuit ad tollendum dubium de Romanis originariis Romæ habitantibus. Poſſunt verò appellari Peregrini, *iuxta dicta ſupra verſ. Peregrinus*.

II. Non tantum Incolæ Vrbis; ſed etiam quaſi Incolæ, qui contraxerunt domicilium animo, non perpetuò, ſed aliquo tempore longo manendi, ſiue in domo propria, ſiue conducta, ſiue in hoſpitio; tenentur

viſi-

viſitare Eccleſias triginta diebus. Ita Gloſſ. *in extrau. antiquorum &c.*, Nau., & alii communiter. Quia talis inhabitatio eſt ſufficiens, vt quis verè dicatur habitator, & Incola quoad hanc obligationem, & ad efficiendum ſubditum quoad Sacramenta, & alia, *de quibus Verſ. Mercatores*. Et talis incolatus incipit ſtatim ac quis habitat animo longo tempore habitandi: ac deſinit, ad effectum ne teneatur viſitare trigeties, non per ſolum animum diſcedendi, ſed per animum (eo quia forte iam expleuit negotium) & actualem receſſum, *vt conſtat ex dictis Verſ. Incola loci*. *Nau. l. c.*

Qui tamen ſe contulit Romam, animo ibi commorandi ad breue tempus tantum, nempe infra medietatem anni, non tenetur viſitare, niſi quindecies, *vt colligitur ex dictis Verſ. At habens*, non enim efficeretur verè habitator, & Incola, neq; ſubditus quoad Sacramenta.

Hinc tenentur viſitare Eccleſias per triginta dies. Primo Curiales omnes, Litigantes, Procuratores, Aduocati, Officiarii, Cardinales, Epiſcopi, vulgò Corteggiani, Studentes, & Negotiatores Romæ habitantes animo manendi longo tempore.

Secundo, Religioſi à ſuis Superioribus Monaſterio ſui Ordinis in Vrbe adſcripti, & ibi degentes. Ita habet praxis. Quia cenſetur Incolæ, & ſubditi Epiſcopo quoad abſolutionem ab occultis, de quibus in Tridentino.

Solum verò per quindecim dies tenetur viſitare Eccleſias, qui ex alia prouincia, vel ciuitate in principio Anni Sancti perrexit Romam animo ibi permanendi per totum annum cauſa ſolius deuotionis, non autem negotii. Quia non poteſt dici Incola, ſed Peregrinus *ex dictis Verſ. ſtrictè verò*.

Dubit. III. & IV. Vide ſupra in I. dubit.

V. Romani originarii, & foreſes habitantes tanquã Incolæ in Vicis, ſeu Comitatu Vrbi ſubdito, & proficiſcentes Romam ad lucrandum Iubileum, an teneantur viſitari trigeties Eccleſias.

Vicus, & Comitatus, ſeu diſtrictus Vrbis accipiuntur ad diſtinctionem Suburbium Romæ, & continen-

tium ædificiorum extra muros; & dicuntur loca lon-
Nau. in man. c. 27. n. 167. gius diſtantia à muris, quam Suburbia; licet Nauarrus, & alii iudicio prudentis id relinqui dicat.

Suburbia ſunt Burgi, ſeu ædificia contigua ciuitati, vel extra portam vltimam, vel intra, vt Mediolani: & extenduntur tam intus, quam extra prout vſus loquentium habet.

Continentia ædificia dicuntur domus circa ciuitatem, non computatæ inter Suburbia, nec directè ducentes ad ciuitatem: & extenduntur vſq; circiter ad
Syln. V. Interdictum 2. n. 5. Leo. n. 104. & 105. milliare à muris. Ita Syluester, & alii.

Igitur affirmant Alphonſus Leo, & alii. Quia cenſentur Romani, & Incolæ Vrbis. Nam Vrbis nomine, vt conſtat ex dictis *Verſ. Romanus*, intelligitur Comitatus; & nati ibi dicuntur ciues originarii in fauorabilibus, qualia ſunt onera Iubilei, quæ ſunt in bonum animæ.

At negant, & probabiliùs, iuxta Auctorem, & alios,
Grat. p. 2. c. 12. Hieronymus Gratianus, & alii, dicentes ſatis eſſe viſitare quindecies, etiam ſi habitent in vicis ab Vrbe diſtantibus ſolum per duo milliaria, & profecti Romã, ac obtento Iubileo, immo etiamſi poſt viſitationes cuiuſq; diei ſerò ad propria reuertantur, quidquid dicat Sanctarellus. Quia cenſentur tanquam Peregrini,
Sanctar. c. dub. 4. & militat ratio incommodi itineris. Deinde Vicus, &c. Comitatus non veniunt nomine Vrbis, vbi agitur de oneribus, *vt vbi ſupra dictum eſt*, at viſitatio, licet videatur fauor; verè tamen eſt onus, & ſub hac ratione imponitur pro lucro Iubilei.

Secus ſi haberent domicilium Romæ, & reperientur Ruri, etiam ab vrbe diſtanti, cauſa recreationis, vel ad colligendos fructus abſq; animo ibi habitandi per notabilem anni partem, irentq; Romam pro lucro Iubilei, *vt conſtat ex dictis Verſ. At habens*. Quia verè eſſent Incolæ Vrbis, non illius Vici.

VI. Habitantes verò in Burgis, & Continentibus ædificiis Vrbis, tenentur viſitari trigeties. Ita expreſsè
Leo vbi ſup. Leo, & alii. Quia Burgi &c., *iuxta hic explicata, Verſ. Suburbia &c.*, veniunt nomine Vrbis, vt oſtenſum eſt *Verſ. Romanus, circa medium*, & ſic ibi habitantes cen-

ſentur

Digitized by Google

ſentur Incolæ Romæ, nec in eis habet locum ratio incommodi itineris.

VII., & VIII. Habentes alibi domicilium, ſiue ſint Romani origine, ſeu Exteri, quidquid dicat Leo; & Anno Sancto ad Vrbem accedentes, ſiue intentione principaliter lucrandi Iubileum, & minus principaliter ob alia negotia: ſiue intentione æquè principali lucrandi Iubileum, & expediendi aliquod negotium; animo ibi commorandi per longum tempus, ſeu per maiorem anni partem, ſatisfaciunt viſitando Eccleſias tantum quindecies. Prima pars conſtat ex dictis *circa finem ſecundæ dubit.* Quia verè ſunt peregrini, cum principaliter eant cauſa deuotionis. Actio enim ſumit ſpeciem, & denominatur ab eo, quod principaliter agitur, iuxta legiſtas, philoſophos, & theologos. Altera pars etiam. Quia eadem actio poteſt fieri ob plures fines æquè principales, ſicut ieiunare ad acquirendum habitum temperantiæ, & ad obediendum præcepto &c. Ita Nauar., & alij, & ſicut ex Duardo, & alijs incurrunt excommunicationem Bullæ Cœnæ offendentes accedentes ad Vrbem ſiue principaliter cauſa deuotionis, & ſecundariò ob alia negotia, ſiue æquè principaliter deuotionis, & negotiorum cauſa.

Leo n. 110.

Nau. c. inter verba 11. q. 3. n. 34.

Duar. in bull. l. 2. can. 10. q. 11.

Finis autem principalis non eſt id, quo ceſſante ceſſat effectus, quidquid aliqui dicant apud Nauarrum, quod vix in foro exteriori poteſt valere, non verò concludere quoad rei veritatem: Sed eſt id, cuius gratia fit, vel fieret opus, etiam ſi alius finis non concurreret; vel cuius gratia æquè fit opus. Finis verò minus principalis eſt incitatio, ſeu impulſiuo ad faciendum aliquid propter aliud, ſiue ſine illa id fieret, ſiue non. Sic qui pergit Romam ob negotium proprium, & non iuiſſet, niſi aliud negotium alienum ſibi eſſe agendum cum ſalario; vbi alienum negotium eſt finis minus principalis eundi Romam, licet ſine eo non iuiſſet. Ita Nauar. ex S. Thoma, & in propoſito, lucrum Iubilei eſt finis principalis eius, qui pergit Romam primo ob lucrum Iubilei, licet alia negotia illum impellant, alias non iturus; ideo dicitur Peregrinus, cui ſat eſt viſitare quindecies. Et hinc ſequitur differre finem

Nau. l. cit. S. Tho. in 2. d. 38. q. 1. ar. 1. ad 5.

principalem à motiuo, & minus principalem ab impulſiuo. Nam, iuxta Vaſquez, finis motiuus, ſic dictus quia mouet ſimpliciter, eſt id, ſine quo nō fieret opus: finis verò impulſiuus, ſine quo fieret quidem ſimpliciter, non tamen tali tempore, modo &c. ideo licet non ſit cauſa operis ſimpliciter; eſt tamen, vt hoc, vel illo modo fiat, & animum iam motú ex alio fine, impellit.

Vaſq. 1.2.q. 19. ar. 7. d. 70. n. 11.

IX. Habitantes verò alibi, & ad Vrbem accedentes principaliter ob aliquod negotium ibi commoraturi maiori anni parte; & ſecundario dum ibi morantur, vt lucrentur Iubileum; etſi videantur ſatisfacere viſitando quindecies. Quia ſicut probabile eſt perficientem opera principaliter ob finem indifferentem, & ſecundario ob lucrum Iubilei, ſatisfacere, *vt dictum eſt caſu* 10.: ita dicta intentio ſecundaria videtur ſufficere, vt quis dicatur ire Romam, vt Peregrinus, deuotiones cauſa &c. Probabilius tamen eſt eos teneri viſitare trigeties. Ita Leo, & alii. Et probatur ratione allata *in ratione primæ partis dub. 7.* ideo iſti non poſſunt dici Peregrini, ſed ſunt quaſi Incolæ; ſicut, ex eod. Duardo, & aliis, non incurrit excommunicationem bullæ Cœnæ offendens accedentem Romam principaliter ob negotia, & minus principaliter cauſa deuotionis.

Leo n. 111.

Secus ſi haberent animum morandi tantum minori anni parte, hoc eſt per tantum temporis, quod non ſufficiat ad contrahendum quaſi domicilium, nec vt dicantur quaſi Incolæ. Ita Leo, & tunc comprehenderentur ſub Exteris, non ſub Peregrinis, quidquid dicat Nauarrus. Quia in bullis Iubilei Anni Sancti, nomen, *Exteri*, ſumitur largè, vt complectitur omnes ſiue originarios Vrbis, ſiue forenſes alibi habitantes, qui pergunt Romam, vel ſunt ibi, non cauſa lucrandi Iubileum, ſed pro aliis negotiis, breuiter receſſuri, & hac occaſione volunt lucrari Iubileum. Iſti ergo, tanquam Exteri, ſatisfaciunt viſitando quindecies tantum. Ita in terminis Lauorius, quidquid quoad hoc contra ſentiat Leo.

Leo n. 110.

Nau. dicto not. 32. nu. 44.

Lauor. 1. p. c. 17. n. 14.

Secunda Difficultas. Cum ſæpè ob numerum fidelium ad Vrbem confluentium ſoleat Papa abbreuiare

dies

dies viſitationum, aut immediatè per ſe, aut mediatè per Confeſſarios, reducendo eos, V. g. ad quindecim quoad Romanos, & Incolas, & ad ſeptem quoad Peregrinos, & Exteros: Si quis Romanus ante huiuſmodi Indultum viſitauit Eccleſias per tredecim, aut quatuordecim dies, ſatisfacit, & lucratur Iubileum, ſi ſolum viſitet toties, donec impleat numerum quindecim dierum. Quia priuilegia nemini præiudicialia ſunt amplianda, quantum patitur verborum proprietas: & iſte verè viſitauit per quindecim dies, alioqui fruſtatoria eſſet conceſſio ad ſubleuandum laborem itineris facta, ſi teneretur repetere omnes viſitationes.

Si verò ante Indultum viſitauit quindecies, tenetur quidem viſitare poſt Indultum, cum viſitatio diei decimiquinti facta ante Indultum non fuerit vltima, in qua obtinenda eſt Indulgentia; ſed ſufficit vna die. Quia ſi ei ſufficit, qui viſitauit per quatuordecim dies. multo magis ei, qui per quindecim, ne is ex ſua diligentia fiat deterioris conditionis; ſecus priuilegium nihil ei prodeſſet. Immo ſi ante Indultum præmiſiſſet tantum quindecim viſitationes, non confeſſionem, probabile eſt ſufficere ſolam confeſſionem abſq; noua viſitatione, cum hæc ſit vltima actio.

Quod ſi viſitet actu Eccleſias, dum Papa concedit Indultum; lucratur Indulgentiam in vltima viſitatione diei decimiquinti, tametſi ignoret fieri diſpenſationem. Hæc Sanctarell. Et id, non, vt ipſe ait, quia ad lucrandam Indulgentiam ſufficiat intentio habitualis; ſed ob rationem allatam *caſu* 10. *Verſ. Prima opinio*. *Sanctar. c.4. dub. 2. &c.*

Tertia Difficultas. An omittens aliquas viſitationes lucretur Iubileum.

Non lucratur, ſi omittat viſitationes quinque, quatuor, trium, aut duorum dierum, *vt conſtat ex dictis caſu* 8.

Neq; de rigore, ſi vna tantum die ex triginta omittat omnes quatuor Eccleſias, ex Alphonſo Leone. Quia eſt pars notabilis: ſecus ex quadam æquitate, & benignitate Papæ, vt ſi omittat ex impotentia, vel incul- *Leo n. 114.*

principalem à motiuo, & minus principalem ab impulſiuo. Nam, iuxta Vaſquez, finis motiuus, ſic dictus quia mouet ſimpliciter, eſt id, ſine quo nõ fieret opus: finis verò impulſiuus, ſine quo fieret quidem ſimpliciter, non tamen tali tempore, modo &c. ideo licet non ſit cauſa operis ſimpliciter; eſt tamen, vt hoc, vel illo modo fiat, & animum iam motũ ex alio fine, impellit.

Vaſq. 1.2.q. 19. ar. 7. d. 70. n. 11.

IX. Habitantes verò alibi, & ad Vrbem accedentes principaliter ob aliquod negotium ibi commoraturi maiori anni parte; & ſecundario dum ibi morantur, vt lucrentur Iubileum; etſi videantur ſatisfacere viſitando quindecies. Quia ſicut probabile eſt perficientem opera principaliter ob finem indifferentem, & ſecundario ob lucrum Iubilei, ſatisfacere, *vt dictum eſt caſu* 10.: ita dicta intentio ſecundaria videtur ſufficere, vt quis dicatur ire Romam, vt Peregrinus, deuotiones cauſa &c. Probabilius tamen eſt eos teneri viſitare trigeties. Ita Leo, & alii. Et probatur ratione allata *in ratione primæ partis dub. 7.* ideo iſti non poſſunt dici Peregrini, ſed ſunt quaſi Incolæ; ſicut, ex eod. Duardo, & aliis, non incurrit excommunicationem bullæ Cœnæ offendens accedentem Romam principaliter ob negotia, & minus principaliter cauſa deuotionis.

Leo n. 111.

Secus ſi haberent animum morandi tantum minori anni parte, hoc eſt per tantum temporis, quod non ſufficiat ad contrahendum quaſi domicilium, nec vt dicantur quaſi Incolæ. Ita Leo, & tunc comprehenderentur ſub Exteris, non ſub Peregrinis, quidquid dicat Nauarrus. Quia in bullis Iubilei Anni Sancti, nomen, *Exteri*, ſumitur largè, vt complectitur omnes ſiue originarios Vrbis, ſiue forenſes alibi habitantes, qui pergunt Romam, vel ſunt ibi, non cauſa lucrandi Iubileum, ſed pro aliis negotiis, breuiter receſſuri, & hac occaſione volunt lucrari Iubileum. Iſti ergo, tanquam Exteri, ſatisfaciunt viſitando quindecies tantum. Ita in terminis Lauorius, quidquid quoad hoc contra ſentiat Leo.

Leo n. 110.

Nau. dicto not. 32. nu. 44.

Lauor. 1. p. c. 17. n. 14.

Secunda Difficultas. Cum ſæpè ob numerum fidelium ad Vrbem confluentium ſoleat Papa abbreuiare

dies

Digitized by Google

dies viſitationum, aut immediatè per ſe, aut mediatè per Confeſſarios, reducendo eos, V. g. ad quindecim quoad Romanos, & Incolas, & ad ſeptem quoad Peregrinos, & Exteros: Si quis Romanus ante huiuſmodi Indultum viſitauit Eccleſias per tredecim, aut quatuordecim dies, ſatisfacit, & lucratur Iubileum, ſi ſolum viſitet toties, donec impleat numerum quindecim dierum. Quia priuilegia nemini præiudicialia ſunt amplianda, quantum patitur verborum proprietas: & iſte verè viſitauit per quindecim dies, alioqui fruſtatoria eſſet conceſſio ad ſubleuandum laborem itineris facta, ſi teneretur repetere omnes viſitationes.

Si verò ante Indultum viſitauit quindecies, tenetur quidem viſitare poſt Indultum, cum viſitatio diei decimiquinti facta ante Iudultum non fuerit vltima, in qua obtinenda eſt Indulgentia; ſed ſufficit vna die. Quia ſi ei ſufficit, qui viſitauit per quatuordecim dies. multo magis ei, qui per quindecim, ne is ex ſua diligentia fiat deterioris conditionis; ſecus priuilegium nihil ei prodeſſet. Immo ſi ante Indultum præmiſiſſet tantum quindecim viſitationes, non confeſſionem, probabile eſt ſufficere ſolam confeſſionem abſq; noua viſitatione, cum hæc ſit vltima actio.

Quod ſi viſitet actu Eccleſias, dum Papa concedit Indultum; lucratur Indulgentiam in vltima viſitatione diei decimiquinti, tametſi ignoret fieri diſpenſationem. Hæc Sanctarell. Et id, non, vt ipſe ait, quia ad lucrandam Indulgentiam ſufficiat intentio habitualis; ſed ob rationem allatam *caſu* 10. *Verſ. Prima opinio*. *Sanctar. c. 4. dub. 2. &c.*

Tertia Difficultas. An omittens aliquas viſitationes lucretur Iubileum.

Non lucratur, ſi omittat viſitationes quinque, quatuor, trium, aut duorum dierum, *vt conſtat ex dictis caſu* 8.

Neq; de rigore, ſi vna tantum die ex triginta omittat omnes quatuor Eccleſias, ex Alphonſo Leone. Quia eſt pars notabilis: ſecus ex quadam æquitate, & benignitate Papæ, vt ſi omittat ex impotentia, vel incul- *Leo n. 114.*

 pabili

pabili inaduertentia. Cum omnes viſitationes videantur præſcriptæ per modum vnius operis,& ſingulæ per modum patris: ad differentiam ieiunij quadrageſimæ, quod & totum ſimul, & etiam ieiunium cuiuslibet diei præcipitur per modum vnius. Et ſic viſitatio vnius diei reſpectiuè ad totum opus videtur pars leuis.

Omittens autem viſitare ſemel vnam Eccleſiam ex quatuor deputatis; iuxta Leonem, non lucratur Iubileum, eo quod pars leuis non ſit ea, quæ per ſe in bulla exprimitur. Sed probabilius videtur contrarium. Quia vnica viſitatio vnius Eccleſiæ reſpectu totius operis,videtur leuis, cum non præſcribatur per ſe tanquam opus diſtinctum ab alijs, ſed tanquam pars totius operis ſimul iuncti, hoc eſt viſitationis quatuor Eccleſiarum per triginta dies. *Vide dicta caſu* 8. *Verſ. Secus iuxta*: ſaltem id verum eſt,ſi omiſſio ſit ex inaduertentia. Tutius tamen eſt non omittere.

Vltima Difficultas. In prædictis viſitationibus,non eſt neceſſe viſitare ſeptem Altaria, vel determinatum Altare: ſed ſufficit orare in Eccleſia: licet rationabile ſit orare ante Altare maius. Quia id non exprimitur in bullis. Ita omnes DD.

CASVS XIV.

Quando viſitandæ, quo ordine, & qua præſentia.

RESpond. I. Non eſt neceſſe viſitare Eccleſias diebus continuatis, ſed ſufficit interpollatis, & diſcontinuis, modo compleantur triginta dies à Romanis, & Incolis, vel quindecim à Peregrinis, & Exteris. Ita Nauar., & alii communiter, & conſtat ex verbis bullæ,*dies continuos,aut interpollatos*,cum detur electio in disiunctiuis. Hinc Peregrinus, viſitatis decem diebus Eccleſiis, diſcedens ab Vrbe, & reuertens infra Annum Sanctum, ſatisfacit viſitando tantum per quinque dies.

Nau. not. 31. n. 41.

Singulo verò die ſunt viſitandæ omnes quatuor; & non

Digitized by Google

non duæ vno die, & duæ alio, computando duos dies pro vno. Poſſunt tamen eodem die viſitari interpollatim, v. g. partim ante, partim poſt prandium. Nec poſſunt anticipatè viſitari, ſcilicet vno die ſex vicibus, & altero die tantum duabus, vt conſtat ex dictis *caſu* 8. *à Verſ. Vnde ad*.

II. Non eſt neceſſe ſeruare ordinem quatuor Eccleſiarum in bullis poſitum. Ita Hieronymus Gratianus, & alii. Quia non inducit neceſſitatem, & ſic habet praxis. *Grat.* 2. *p. c.* 12.

III. Sufficit viſitare nocte. Ita Henriq. & alij, & ita habet praxis. Quia intelliguntur dies naturales 24. horarum; & fauores ſunt ampliandi. Idq; etiam pro lucro Iubilei extraordinarij, ex Zerula, & Leone. *Henriq. l.* 7. *c.* 14. *n.* 5. *in gloſ. lit. D. Zer. c.* 16. *quaſ.* 3. *Leo n.* 133.

Et quando conceditur Indulgentia pro certo die feſto, intelligitur à primis Veſperis vſq; ad ſecundas incluſiue. Ita Henriq. & alii.

Dubium eſt. An ad lucrandum Iubileum, vel aliam quamcunq; Indulgentiam, conceſſam viſitantibus Eccleſiam, & in ea orantibus; ſit neceſſe corporaliter ingredi.

Gloſſa *in Clem.* 1. *de reliq. & ven. Sanct.*, Portel., & alij aſſirmant omnino. Quia ita ſonant verba conceſſionis: Quod ſi nequeant ingredi, ſufficit exiſtere in atrio, non autem circa Eccleſiam, ait Portel. *Port. V. Indulg. in add. n.* 8.

Suarez, & alii diſtinguunt. Si verba bullæ expreſsè requirant ingreſſum, vel actionem, quæ ſine corporali ingreſſu fieri nequeat, vt auditionem Miſſæ &c. erit omnino neceſſarius ingreſſus: Si verò poſſint verificari per ſolum acceſſum moralem, ſatis erit viſitare Eccleſiam abſq; ingreſſu. *Suar. de pœn. d.* 52. *ſec.* 1. *n.* 7.

Sed probabilius eſt ſufficere acceſſum propè Eccleſiam, & orare ante illius fores, præſertim ſi ſint clauſæ, aut ſi ob multitudinem impediatur corporalis ingreſſus. Ita Armilla, Rodr., & alij communiter. 1. Quia talis videtur eſſe intentio Papæ, licet non expreſſerit, ſaltem ex æquitate, & præſumptione. 2. Quia Eccleſia dicitur extra ianuam per multos palmos. 3. Quia accedens ad Eccleſiam corporaliter ingreſſurus, ſi non poteſt, moraliter loquendo, verè dicitur viſitare Eccle- *Arm. V. Indulg. n.* 19. *Rod. in bull. §.* 8. *n.* 12. *& 1. p. ſum. c.* 184. *n.* 6.

Eccleſiam, cum exhibeat præſentiam, quam poteſt; Sic etiam oratio facta ante fores, ſecundum communem exiſtimationem, cenſetur facta in Eccleſia. 4. Quia ſic habet praxis viſitantium ſeptem Romæ Eccleſias.

Pallud. 4. d. 20. q. 4. Henriq. c. 10. §. 6. in gloſs. lit. N.

Hinc, ex Paludano, Henriquez &c. conceſſa Indulgentia intereſſentibus diuinis officiis in Eccleſia, aut, ex neceſſitate, in aliqua parua capella, vel tugurio, eam lucrantur ij, qui ob illius anguſtiam, & populi multitudinem ingredi nequeunt, ſed deforis aſſiſtunt audientes dicta diuina. Præſertim cum in tali conceſſione, nomine Eccleſiæ, dicant intelligi etiam adiunctum cœmeterium. Extra caſum tamen neceſſitatis ſecurius eſſe ingredi corporaliter Eccleſiam monent Suarez, &c.

Zer. dicto c. 16. q. 11.

Si verò ſit conceſſa Indulgentia viſitantibus altare, aliquod, vel capellam; Zerula docet neceſſe eſſe ingredi Eccleſiam, quando altare illud, aut capella eſt tam intus Eccleſiam, vt à valuis non poſſit videri; quia alioqui non adimpleretur opus viſitationis, deficiente præſentia corporali. Secus ſi à valuis appareat, & impediatur aditus ad illud, vel illam; ob rationes adductas *Supra, Verſ. ſed probabilius*.

Conceſſa autem Indulgentia viſitantibus quinq; altaria, aut quinq; Eccleſias, non ſufficit illa, vel illas ſolo corde abſq; motu corporali viſitare, ſi poſſit corporaliter. Secus ſi non poſſit; tunc enim conſtitutus ante illa altaria, aut Eccleſias in loco, ex quo illa, vel illas videat, corde tantum, aut ad ſummum cum aliquo motu ſitus corporis, ſi commodè fieri poteſt, viſitans, lucratur Indulgentiam. Ita Rodr.

Rod. dicto §. 8. n. 12.

Et ſi in conceſſione dicatur, vt vbi eſt tantum vnum altare, quinquies viſitetur, tunc in ea Eccleſia, tale altare debet quinquies viſitari cum precum effuſione interpollatis vicibus. Et ſi dicatur, vt eadem Eccleſia quinquies viſitetur, neceſſe eſt ingredi, & egredi quinquies, fundendo preces qualibet vice. Ita Henriquez; Sed omnes hauſerunt doctrinam prædictam ex Nauarro & aliis.

Henriq. l. 7. c. 17. n. 1. Nau. miſcel. 37. de orat. n. 36.

CA-

Digitized by Google

CASVS XV.

Quomodo viſitandæ.

VIſitandæ ſunt Eccleſiæ cum intentione obtinendi Iubileum, modo declarato *caſu* 10. & deuotè, vt præcipitur in bullis Iubilei tam ordinarii; quam extraordinarii. Ita Nau., & alii. Deuotè, inquam, etiamſi bulla non exprimat, iuxta Adrianum, & alios. Quia exigitur opus honeſtum, & pium. *Nau. not. 32. n. 44. & 45. Adr. in 4. de Indulg.*

Viſitatio deuota dicitur, quæ in Dei, vel Sanctorum honorem vergit; qualis ea, quæ fit ex fide, vel religione; ſeu proteſtando fidem, & obedientiam Eccleſiæ actualiter, vel virtualiter. Sic non ſufficit tranſire, vel deambulare per Eccleſiam &c.

Vnde viſitatio deuota non eſt moraliter ſeparabilis ab aliqua oratione: & ideo requirit aliquam mentis attentionem, per quam viſitatio ad Deum, tanquam ad finem, vel ſaltem ad ſatisfaciendum intentioni Papæ actualiter, vel virtualiter referatur; præſertim ſi bulla requirat deuotionem. Hinc ille dicitur viſitare deuotè Eccleſias, qui animo colendi Deum, vel ſanctum, vel adimplendi id, quod præcipit Papa, illas viſitat abſq; mentis euagatione, & diſtractione voluntaria. Ita Cæſar Bottonus. *Bott. in bull. Sixti V. pag. 214.*

Hæc autem deuotio non eſt de neceſſitate pro toto itinere: ſed ſolum in ingreſſu Eccleſiæ, & in ipſa viſitatione, & oratione. Ita Roderiq. ex Nauarro. Vnde qui ob ſolum malum finem diſceſſit à patria, vel à domo, & cum eodem malo fine totum iter fecit, (immo etiam iuxta Leonem, ingreſſus eſt Eccleſiam); ſi poſtea mutata intentione, deuotè viſitet, & oret, lucratur Iubileum. *Rod. to. 2. qq. reg. q. 98. n. 6. Nau. l. cit. n. 46. Leo p. 1. n. 154.*

Neq; ad dictam deuotionem requiritur in viſitante ſtatus gratiæ, vt conſtat ex dictis *caſu* 11. *in* 4. *ſententia*. Sed ſufficit vltimum opus impleri in ſtatu gratiæ. Cum peccatum mortale neq; impediat deuotionem neceſſariam ad recitationem diuini officii, neq; bonitatem moralem actus boni facti à peccatore. An verò

hæc

hæc deuotio impediatur per peccatum veniale intrinſecè vitians ipſam viſitationem, ſatis eſt dictum *caſu 12. in 3. ſententia.*

Oneri Viſitationis pro lucro Iubilei ſatisfit etiam per viſitationem aliàs debitam quocunq; modo, puta ratione capellaniæ, canonicatus, &c. vt oſtenſum eſt *caſu 9.*

Æquè ſatisfacit tam qui eques, quam qui pedeſter it ad Eccleſias; & tam qui è longinquo, quam qui è vicino venit Romam ad viſitandas Eccleſias. Ita Benzonus, Polach., & alij. Quia Indulgentia, ſeu pœnæ remiſſio datur tanquam mera gratia principaliter intuitu meritorum Chriſti, & Sanctorum: non autem proprij meriti, aut proportionis laborum, & expenſarum: licet, cæteris paribus, plus præmij eſſentialis, & accidentalis acquirat qui plus laboris, itineris, diſpendij, deuotionis, & aliorum bonorum, ſiue in Vrbe, ſiue in itinere poſuit, quam qui minus.

Ben. l. 5. de Iub. c. 15. dub. 22.
Polach. in bull. Vrb. 8. ſec. 42. n. 43.

Hinc I. Qui poſt inceptas viſitationes in gratia, incidit in mortale, non tenetur ex integro omnes viſitationes repetere: ſed ſufficit ſi præmiſſa confeſſione, vel contritione, continuet, & perficiat. Ita Nauar., & alij. Tum quia peccatum recens non annichilat viſitationes iam factas in bono ſtatu, quoad effectum ſatisfaciendi oneri viſitationum. Tum quia non eſt neceſſe omnes viſitationes perficere in ſtatu gratiæ: ſed ſufficit vltimam, vt conſtat ex dictis, *hic, & caſ.* 11. Et à fortiori, qui recordatur peccati in confeſſione obliti, poteſt proſequi viſitationes iam inceptas, confitendo tantum peccatum oblitum.

Nau. n. 39. & 47.

II. Qui fecit vltimam viſitationem in ſtatu peccati mortalis; etſi videatur teneri denuo incipere viſitationes, ac ſi nullas feciſſet. Quia in vltimo opere, nempe in vltima viſitatione, in qua deberet dari effectus, obſtitit impedimentum culpæ lætalis. Probabilius tamen eſt non teneri: ſed ſufficere, ſi contritus, vel confeſſus ſemel viſitet vltimam Eccleſiam eadem die, aut ſemel omnes quatuor Eccleſias etiam alia die. Ita colligitur ex dictis *hic Verſic. præced.*, *& caſu* 13. *in 2. difficultate*, & in terminis habet Leo. Quia vltima

Leo n. 133.

ma viſitatio non vitiat alias quoad hoc.

Immo, nullam viſitationem denuo repetendo, ſufficit ſi ſtatim, vel etiam intra annum Iubilei legitimè confiteatur. Ita Nauar., Zerula, & alii. Quia pro lucro Iubilei totus annus conceditur, intra quem non eſt neceſſe præmittere confeſſionem viſitationibus, ſed ſufficit etiam vltimo die, omnibus aliis expletis confiteri, *vt dictum eſt hic, & caſ.* 11. Nec mirum, quia verſamur in materia morali, & fauorabili, ideo ampliãda.

Nau. n. 39. & 49., Zer. l. 2. de Iub. c. 12. dub. 9. c. 13. q. 3., in explic. bull. Clem. VIII. n. 92., & in prax. epiſ. p. 2.

Et quando poſt Annum Sanctum, Iubileum à Papa extenditur extra Romam per menſem, aut plures menſes; tunc ſtatus gratiæ requiritur intra illud ſpacium à Papa præfinitum.

Vnde Nauarrus rectè docuit peregrinum, peractis in Vrbe viſitationibus, reuerſum in patriam, & admonitum ſuam confeſſionem ex aliquo defectu non fuiſſe legitimam, quamuis ignorantia craſſa putaſſet fuiſſe; lucrari Indulgentiam, ſi intra annum Iubilei defectum ſuppleat. Et vniuerſaliter, quilibet poteſt, viſitatis in Vrbe Eccleſiis, ſatisfacere oneri confeſſionis vel ibi, vel reuerſus in patriam. Quia habet, vt dictum eſt, totum annum pro ſpacio ad confitendum.

Nau. not. 39.

III. Peregrinus, qui poſt confeſſionem, peractis viſitationibus in gratia, ac obtento Iubileo, incidit in mortale; vt redire valeat ad patriam pleniſſimè abſolutus à culpa, & pœna; hoc tantum remedium habet, vt repetat viſitationes neceſſarias, & denuò ſuſcipiat Iubileum, quod ſæpius repetitis operibus poſſe obtineri probatum eſt *caſu* 3. *in fine* remiſſiuè ad dicta *ſec.* 1. Ita Nau., & alii. Poſſet autem, & facillimè, obtinere à Papa diminutionem viſitationum, attento itineris, & impenſarum onere, vt ſolet cauſa cuiuſuis impedimenti.

Nau. not. 34. n. 7.

IV. Qui malè, & inutiliter aliquoties viſitauit Eccleſias, non tenetur iterum repetere omnes, ſed ſolum reficere illas vices, in quibus male, & indeuotè viſitauit. Idq; ob auctoritates, & rationem allatam *caſu* 10. *in fine*.

V. Qui peractis viſitationibus, & aliis, ſcrupuloſè dubitat

dubitat an ritè, & validè ſit confeſſus, non debet iterum Eccleſias neq; ſemel viſitare. Ita Leo, & alii. Præſumendum enim eſt iam obtinuiſſe Iubileum, neq; dandus eſt locus ſcrupulis; pro quibus repellendis optimum eſt remedium ſe totum committere, & obedire pio, ac docto Confeſſario. Ita Petrus Brinsfeldius, Nauar., & alii.

Brinsf. tr. de tentat. c. 6. rem. 1. & 5. pag. 154. &c., Nau. conſ. 17. de pœn. & remiſ.

VI. Peractis ritè viſitationibus, & facta confeſſione, in ipſo inſtanti, quo perficitur vltima viſitatio, ſeu vltimum opus, modo explicato *caſu 11. verſ. Datur autem*, immediatè percipitur fructus Iubilei abſq; vlla Confeſſarii conceſſione, ſeu applicatione. Ita Nauar. Quia diſpoſitio conditionalis, qualis eſt Indulgentia, impleta conditione, ſtatim ſortitur effectum.

Nau. not. 32. n. 49.

CASVS XVI.

Eccleſiæ pro lucro Iubilei extraordinarÿ deputatæ quot, quoties, & quando viſitandæ.

QVÆ de viſitatione Eccleſiarum in Iubileo Anni Sancti hucuſq; dicta ſunt, præſertim *caſu 13. in fine, caſ. 14. & 15.* intelligenda ſunt etiam in extraordinario duarum hebdomadarum, præter dicta *caſ. 1.* de Proceſſionibus, *& caſ. 3. vſq; ad caſ. 12.*

Dubium I. Quot Eccleſiæ ex deputatis tam in Vrbe, quàm exrra ſint viſitandæ?

Fill. to. 1. tr. 8. n. 274.

Filliucius ait ſatis eſſe viſitare vnam, vel duas. Leo ſufficere duas, idq; colligit ex verbis bullæ, ibi, *vel duas illarum ſaltem viſitent*. Sed verius eſt inſpiciendum eſſe tenorem bullæ: Si enim ſint præſcriptæ duæ, & relictum fidelium deuotioni, vt ambas, vel alteram viſitent (vt fecit Paulus V. in Iubileo anni 1617.) ſufficit viſitare vnam. Si verò duæ ſint deputatæ, & iniunctum fidelibus, vt ambas viſitent (ſicut Vrbanus VIII. fecit in Iubileo anni 1629.) neceſſario ambæ ſunt viſitandæ, niſi interueniat diſpenſatio Confeſſarii. Idq; patet ex diſpoſitione illa copulatiua, *eaſdem Eccleſiam, & Baſilicam*. Si demum præſcribantur tres, & iniungatur, vt omnes viſitentur (vt idē Vrbanus VIII.

vo-

Digitized by Google

voluit in Iubileo anni 1631.) omnes ſunt viſitandæ, niſi etiam ex cauſa à Confeſſario commutentur. Quia id important relatiuum, *eaſdem*, & copula, &, in verbis bullæ, *eaſdem Baſilicas, & Eccleſias &c.*

Quod ſi Ordinarius deputaret plures Eccleſias in ſua diœceſi, aut ciuitate, quam ſint à Papa præſcriptæ in Vrbæ; ſufficit tot viſitare, quod fuerunt in Vrbæ à Papa aſſignatæ. Cenſendum eſt enim Ordinarium plures Eccleſias deputaſſe ſolum ob populi commoditatem. Si verò ordinarius pauciores, aut etiam vnam tantum deputaret, ſat eſt illam viſitare. Ita docet Auctor.

II. Quoties ſint viſitandæ?

Sufficit, ſi ſemel vno die viſitentur. Ita Filliuc., & Leo. Quia regulariter ita præſcribitur. Quod ſi bulla expreſsè diceret eſſe ter viſitandas tribus diebus diſtinctis, ita faciendum eſſet. Non eſt tamen neceſſe omnes Eccleſias deputatas viſitare eadem die: ſed poſſunt diſcontinuatis diebus viſitari, puta vna vno die, & altera altero intra tempus debitum. Cum nihil circa hoc in bullis definiatur. *Fill. l. cit. & Leo p. 2. n. 131.*

III. Quando ſint viſitandæ?

Sat eſt die dominico, quo Iubileum publicatur, facta publicatione. Quia tunc verè incipit tempus Iubilei.

An etiam die dominico, terminante primam, vel ſecundam hebdomadam?

Tutius quidem eſt eas viſitare ante Dominicam: Valde tamen probabile eſt ſufficere, eodem die Dominico ante Communionem, vel immediatè poſt, vel ſaltem ante occaſum ſolis. Quia id ſolet fieri ſcientibus, & permittentibus Papa, & Ordinarijs, præſertim ab operarijs, abſq; Confeſſariorum commutatione. Confirm. Tum quia eodem die poteſt fieri confeſſio ante Communionem, ex Nauar., & alijs, ergo &c. Tum quia ita videtur compleri hebdomada incepta primo die Dominico hora ſexta, & ita Rodriq. *Nau. not. 19. n. 19. Rod p. 1. ſum. c. 184. n. 3.*

Sed an ſufficiat vſq; ad mediam noctem præcedentem feriam ſecundam, præſertim ſecundæ hebdomadæ; valde dubium eſt, neq; praxi comprobatur: Affirmat tamen Alphonſus Leo, & poſſet ſuſtineri dicendo

cendo diem termini non computari in termino, & ſic incipere hebdomadam tantum feria ſecunda poſt publicationem, & ſequentem Dominicam vſq; ad mediam noctem ſpectare ad primam hebdomadam, & aliam ſequentem ad ſecundam.

IV. An Clerici, & Regulares vtriuſq; ſexus, ac aliæ perſonæ ſatisfaciant viſitando propriam ipſorum Eccleſiam?

Si Eccleſia ipſorum propria ſit vna ex deputatis, aut ea, pro cuius viſitatione conceſſa eſt Indulgentia; (quidquid contra ſentire videatur Liranus eo quia ad lucrandam Indulgentiam requiratur opus, & labor) Abſolutè affirmandum eſt cum Felino, D. Ant. & aliis. Quia cum intentio Papæ ſit vt omnes lucrentur talem Indulgentiam, non debent dictæ perſonæ eſſe deterioris conditionis, quàm aliundè aduentantes: licet Religioſis ob maiorem animi quietem ex priuilegio conceſſum ſit vt poſſint, ſicut alii, lucrari Indulgentias conceſſas viſitantibus eorum Eccleſias, vt habetur in compend. Minor. Secus autem ſi non ſit vna ex deputatis; tunc enim debent viſitare deputatas etiam diſtantes.

Lir. apud Felinũ ſerm. de Indulg.

D. Ant. 1. p. tit. 10. c. 3. §. 2.

Comp. ſecũd. impreſſ. tit. de Ind. not. 4.

Vnde Regulares vtriuſq; ſexus perpetuam clauſurã obſeruantes neutrũm Iubileum lucrarentur, niſi eis concederetur diſpenſatio circa viſitationes, *vt dictum eſt caſ. 7. & 8. initio*, aut ab Epiſcopo, vel eorum Prælato pro eis deputaretur propria illorum Eccleſia.

Regularibus vero perpetuam clauſuram non obſeruantibus, non poteſt illorum Superior commutare viſitationes in alia opera, ob hoc tantum quod ſunt Regulares; & multo minus viſitationes Eccleſiarum Romæ deputatarum pro lucro Iubilei Anni Sancti in viſitationem propriæ Eccleſiæ. Quia talis facultas non reperitur conceſſa. *Vide ſupra caſ. 13. in principio.* Sed debet, ſi non repugnet regulæ, nec timeantur inconuenientia, dare eis licentiam viſitandi deputatas. Quam ſi abſq; iuſta cauſa neget, grauiter peccat. Ita Leo. Ea autem iuſtè, vel iniuſtè negata, poteſt Regularis, tanquam legitimè impeditus, obtinere à Confeſſario commutationem viſitationis in aliud pium opus.

Leo l. cit. n. 231.

opus. Quod ſi abſq; licentia exeat ad viſitandas Eccleſias; ſi poſtea eum pæniteat inobedientiæ patratæ, lucratur Iubileum, vt docent Hieron. Gratianus, & alii. *Grat. p. 2. c. 11.*

Pro lucro autem Iubilei extraordinarii probabile eſt Prælatum regularem poſſe pro ſuis ſubditis Religioſis deputare Eccleſias, vel Eccleſiam, etiam propriam: ſicut & promulgare eiuſdem Iubileum, *vt dictum eſt caſ. 3. verſ. Prior opinio*. Cum ſit eorundem ordinarius. Et à fortiori poteſt eis præſcribere, vt viſitent Eccleſias deputatas viciniores, & tantum neceſſarias: ne propter Indulgentias detur Regularibus occaſio vagandi, aut relaxetur regularis obſeruantia, vt docet S. Thomas. *S. Tho. in add. ad 3. p. q. 27. ar. 2. ad 1.*

CASVS XVII.

Qualis debeat eſſe Oratio facienda.

ALiquas preces ad Deũ eſſe fundendas pro vtriuſq; Iubilei conſecutione conſtat, tum ex dictis, tum ex bullis, ſaltem modernis Iubileorum: Et etiam ſi bullæ non exprimerent, vt præter dicta *caſu 15. verſ. Vnde viſitatio*, docent Cirillus Francus, Suarez, & alii. Quia vix poteſt intelligi deuota viſitatio abſq; aliqua Oratione. Sed hodie exprimitur tum ad maiorem claritatem; tum ad indicandum finem à Papa intentum. *Franc. de an. Iub. c. 26. Suar. to. 4. d. 52. ſec. 1. nu. 7.*

Et eſt facienda Oratio cum intentione impetrandi à Deo id, quod Papa proponit in bulla. Ita Nauar., & alii plures. Puta in Iubileo Anni Sancti, ſaltem fidelium &c. & in extraordinario, finem particularem à Papa expreſſum. Non tamen eſt neceſſaria formalis intentio, ſed ſufficit virtualis. Immo ſat eſt propoſitum orandi, & reliqua præſtandi iuxta mentem Papæ. Ita Bottonus, & alii. Licet ad euitandam mentis euagationem, & ad excitandam maiorem deuotionem, vtile foret actualiter mente reuoluere finẽ Iubilei &c. *Nau. not. 32. n. 48.* *Bott. in bull. Six. V. pag. 205. & 206.*

Oportet autem orare in ipſis Eccleſiis, nec ſufficit alibi, vt patet ex verbis, *ibiq; orauerint*. Siue modo intra, ſiue extra Eccleſiam, *iuxta dicta caſ. 14. verſ. ſed*

probabilius. Et toties, quoties debent viſitari Eccleſiæ.

Hæc Oratio facienda eſt deuotè, ſcilicet reuerenter, & attentè, vt dictum eſt de viſitatione *caſ.* 15. Licet non ſit ſemper neceſſaria actualis attentio, ſed ſufficiat virtualis; ſicut ſufficit, ex S. Tho., ad merendum, impetrandum, & ſatisfaciendum præcepto diuini officii.

S. Tho. 2. 2. q. 83. ar. 3.

Cum autem duplex ſit Oratio, mentalis, & vocalis, conſtans ex eleuatione mentis in Deum, & prolatione verborum; ſufficit ſola mentalis, vt Nauarrus, & alii recentiores docent. Quia in bullis non definitur qualis eſſe debeat. Si verò in bulla præſcriberentur certæ preces, vt fit Indulgentiis numiſmatum, illæ eſſent neceſſario dicendæ, ex Bottono, Bellarmino, & aliis.

Nau. l. cit.

Bott. pag. 203. Bell. to. 4. cont. l. 1. de bonis oper. c. 2.

Vnde regulariter in Iubileis non eſt neceſſe recitare Pater Aue &c., neq; litanias, etiam quandoq; in publicatione Iubilei editas: ſed ſufficit quaslibet preces, ex Henriq., & quacunq; lingua, Latina, Italica, Germanica &c.; etiam ex quacunq; obligatione alias debitas *ex dictis caſ.* 9. etiam vna cum ſocio, alternatim, eo modo, quo ſatisfit diuino officio, aut coronæ, ratione beneficij, voti, aut pœnitentiæ, ex Nauar. &c. Item, ob aliquam cauſam, ſedendo, ſtando, & etiam operto capite.

Henriq. l. 7. c. 10. n. 3.

Nau. c. quando d. 10. nu. 17. & 18., & n. 22. ad 35.

An autem quoad omnes, tam ſeculares, quam religioſos, qui commodius vacare poſſunt orationi, quàm alii, ſufficiat quæcunq; oratio, etiam breuis, & minima. Communis ſententia eſt ſufficere. Tum quia diſpenſatio theſauri fit intuitu meritorum, & ſatisfactionum Chriſti, & Sanctorum; non laborum, & operum fidelium. Tum quia etiam per breuem orationem deuotè factam adimpletur ſubſtantia conditionis præſcriptæ. Ita Nauar., & recentiores communiter. Verba autem *Extrau.* 1. Bonifacij VIII. *de pœn., & remiſs*, quæ, iuxta Polach., Coninch., & alios, videntur innuere contrarium; tantum ſignificant plus mereri, & certius conſequi Indulgentiam eos, qui amplius, & deuotius frequentant Eccleſias, non tamen acquirere maiorem pœnæ remiſſionem vi Indulgentiæ, vt Gabr., Gloſ. d. extrau., & Suarez gloſſarunt.

Nau. l. cit., & not. 31. n. 35.

Pollac. in bul. Vrb. 8. ſec. 42. n. 57. Conin. d. 12. de Ind. dub. 6. n. 34.

Gab. 4. d. 45. q. 3. ar. 2. prop. 10., Suar. l. c. ſec. 8. n. 8.

Con-

Conſulenda tamen eſt omnibus prolixa, & quantum fieri poteſt, deuota oratio; puta ſaltem quinquies Pater N.,& Aue M., aut ſeptem Pſalmi cum precibus; aut Litaniæ in ſimili occaſione edi ſolitæ, aut Litaniæ B. V., Corona, aut Roſarium, quas D. Carolus conſulebat.

CASVS XVIII.

Quale Ieiunium. Vbi plura de obligatione legis, & conſuetudinis; & de his, quæ ſpectant ad ſubſtantiam Ieiunij, & ad quantitatem, & qualitatem collatiunculæ.

IEiunium ad Iubilei extraordinarij conſecutionem requiſitum non eſt naturale; ſed Eccleſiaſticum: hoc eſt abſtinentia à cibo ſecundum regulam traditam ab Eccleſia ad ſatisfaciendum præcepto Ieiunij. Quod tria requirit, abſtinentiam ciborum certi generis, vnicam refectionem, & certam horam. Et computatur à media nocte ad mediam noctem. Medina, Graff.

Ieiunium Iubilei non eſt de præcepto; ſed obligat tantum eos, qui volunt lucrari Iubileum, ſine quo non lucrantur. Et ſeruandum eſt tribus illis diebus in bulla determinatis, quia eſt onus præfixum diei, *vt conſtat ex dictis caſ. 8. verſ. III. opera*. Et ſic qui non ieiunauit feria quarta, & ieiunat feria quinta, non ſatisfacit; niſi id faciat Confeſſario legitimè commutante: Et qui cæpit, & non perfecit ieiunia, etiam voluntariè, & cum culpa, adhuc poteſt ante communionem obtinere commutationem à Confeſſario, iuxta dicta *caſ. 7. à Verſ. Et licet*. *Med. inſtr. confeſ. c. 4. §. 10. Graff. l. 1. deciſ. c. 37. n. 10.*

Huic Ieiunio ſatisfit etiam per Ieiunium aliàs de præcepto Eccleſiaſtico debitum, *vt oſtenſum eſt caſ. 9.* Item etiam ſi in materia leui, & venialiter frangatur, *ob dicta caſ. 8, verſ. ſecus iuxta*.

Satisfacit qui interdiù extra refectionem vinum bibit, aut ceruiſiam, S. Tho., Nauar., & alii communiter. Quia potus non frangit ieiunium Eccleſiaſticum, *S. Tho. 2. 2. q. 147. ar. 6. Nau. c. 21. n. 13.*

 cum,

cum, cum per ſe ordinetur ad extinguendam ſitim, non ad nutriendum. Vnde bibens immoderatè peccat contra temperantiam, non contra præceptum Eccleſiæ: Secus ſi potio eſſet per ſe ordinata ad nutriendum, vt iuſculum, lac, & ſimilia. Etiam ſatisfacit qui abſq; cauſa legitima, & ſolum cauſa nutritionis, & in fraudem ieiunii ſæpius bibit, vt in terminis habent Nauar., Bonac., & alii, contra D. Anton., Medin. & alios. Quia tunc ſolum per accidens, & ex voluntate ſumentis, vel ad ſummum leuiter nutrit. Et qui pomum, vel quid ſimile ſumit ad ſedandam ſitim, cum tunc non ſumatur ad nutriendum: Vel pharmaca, ſeu electuaria, ex Filliuc. Bonac., & aliis pluribus, cum tunc ſumantur vt medicamenta: ſecus, in magna quantitate ad nutriendum. Et qui bibit, poteſt abſq; culpa ſumere parum cibi, ne potus noceat, v. g. quinque, vel ſex amigdalas ſaccharo confectas. Azor., & iuniores communiter: etiam pauxillum panis, quidquid limitet Azorius; Sic Fagundez. Hoc tamen non eſt ſæpius in die ieiunii faciendum abſq; iuſta cauſa. Quia fraudaret ieiunium, & ieiunaret à Iubileo.

Bon. de prac. eccl. d. vlt. q. 1. p. 1. n. 6., D. Ant. p. 2. tit. 6. c. 2. §. 9., Med. C. de ieiu. q. 11. Verſ. In his. Fill. to. 2. tr. 27. c. 2. n. 41. Azor. t. 1. l. 7. c. 10. q. 7. §. Certe negari. Fagun. prac. 4. l. 1. c. 3. n. 20.

Satisfacit oneri ieiunij, qui extra quadrageſimam ieiunans pro lucro Iubilei, etiam abſq; bulla Cruciatæ, vel alio priuilegio veſcitur ouis, & lacticiniis in locis, vbi per legitimam conſuetudinem non eſt derogatum iuri communi permittenti eſum huiuſmodi ciborum in ieiuniis extra quadrageſimam. Ita Henriquez, & alii communiter. Quia licet Præpoſitus, & alii putent iure communi in ieiuniis extra quadrageſimam prohiberi oua, & lacticinia, eo quod in omni ieiunio prohibeantur carnes, & omnia à carnibus originem trahentia; & ſolum licere illis veſci, vbi conſuetudo huic iuri communi derogauit: probabilius tamen eſt ipſo iure non prohiberi, vt docent S. Thomas, Nauar., & alii recentiores communiter. Quia nullibi expreſsè reperitur talis prohibitio; & *c. denique* allatum à Præpoſito, ſolum agit de ieiunio quadrageſimali, nec eſt extendendum ad alia. Deinde abſtinere ab illis non eſt de ieiunii ſubſtantia. Deniq; ad ſatisfacien-

Henriq. l. 7. c. 10. nu. 4. litt. K. & c. 13. nu. 13. litt. A. Prap. c. deniq; d. 4. n. 6. S. Tho. 2. 2. q. 147. ar. 6. & in 4. d. 15. q. 4. ar. 4. ad 4. concl. 2. Nau. c. 21. n. 13.

ciendum præcepto ſufficit ieiunare iuxta morem patriæ &c.

Sola igitur conſuetudine in quibuſdam Eccleſiis in ieiuniis extra quadrageſimam prohibetur eſus ouorum, & lacticiniorum.

Verum vt conſuetudo habeat vim legis, & obliget ad mortale, non ſufficit curſus decem, aut quadraginta annorum: ſed oportet. 1. Vt ſit ſponte inducta animo obligandi ad mortale, ita vt populus putet ſe ad id teneri ratione conſuetudinis, & non ex libera deuotione, vel alia cauſa, vt docent Henriquez, Suarez, & alii communiter. 2. Vt approbetur à Superiore Eccleſiaſtico, nempe ab Epiſcopo expreſsè, vel tacitè. 3. Et approbetur quatenus à populo inducta animo obligandi, non verò ſolum quatenus deuotio eſt, & tendit in maiorem Dei cultum. Quia nulla eſt lex, aut conſuetudo, niſi Epiſcopus approbet obligationem à populo ſibi ipſi inductam animo ſe obligandi. *Suar. de leg. l. 7. c. 14. n. 6. & c. 15. n. 9. &c., & to. 1. de relig. l. 2. c. 3. n. 3., & c. 12. n. 5.*

Vnde, ex Suarez, & Fagundez, difficile eſt ſcire quandonam abſtinentia ab ouis, & lacticiniis in ieiuniis extra quadrageſimam ſit de præcepto ratione conſuetudinis. Quia vix poteſt diſcerni quando talis conſuetudo ſit introducta cum prædictis circunſtantiis: niſi id Epiſcopus declaret expreſsè, vel tacitè ſigno aliquo, v. g. reprehenſione, vel punitione, aut ſi ſciens communem populi, vrbis, & Diœceſis exiſtimationem, qua putent ſe teneri prædicto modo, diſſimulet, nec contradicat, cum poſſit. Semper autem præſumitur ſcire, & approbare cum nō reprobat. Quod verò conſuetudo ſit longi temporis, rei grauis, & difficilis, & communiter ſeruetur; vel quod eius materia multum conferat ad vtilitatem reipublicæ; ſunt tantum probabiles coniecturæ, niſi interueniat expreſſa Epiſcopi declaratio; & potius arbitrio prudentis iudicium de modo, & animo, quo introducta eſt relinquitur. In dubio autem debet cenſeri inducta ex ſola deuotione. Quia in dubio nemo præſumitur velle obligari. Ita Suarez. *Suar. dicto c. 12. n. 5. Fagun. l. cit. & prec. 1. l. 1. c. 6. n. 8.*

Sic multæ ſunt hodie conſuetudines non obligatoriæ, v. g. ex Suarez, Salutatio Virginis ad ſignum ini-

Bell. l. 4. de Rom. Pont. c. 18. tio noctis: ex Bellarmino, ſumere cinerem benedictam primo die quadrageſimæ, ramum in Dominica Palmarum, aquam benedictam in ingreſſu Eccleſiæ, & non comedere in diebus feſtiuis ante miſſam: ex Soto, & alijs, deferre oblationem ad Eccleſiam pro defunctis &c., recitare matutinum ante miſſam, &c.

Sot. l. 9. de iuſt. q. 3. ar. 1. Et hinc fortaſsè motus Sanchez dixit probabilius eſſe nullibi, neq; Romæ, neq; in Hiſpania (quidquid ſecus ſenſerit de Hiſpania, & Gallia Nauarrus) extra quadrageſimam in ferijs ſextis, Sabbatis, vigilijs, & ieiunijs, nec de iure, nec de conſuetudine interdici eſum ouorum, aut lacticiniorum. Et idem eſt de conſuetudine Piſana ſentiendum. Quod ſi alicubi videatur adeſſe talis conſuetudo abſtinendi, ea relinquitur viris doctis examinanda iuxta regulas ſuperius traditas.

Sanch. l. 4. ſum. c. 11. n. 52.

Nau. c. 21. n. 15.

Ea tamen non obligaret Religioſos; cum non ſit generalis in tota Eccleſia. Nam Religioſi non ligantur conſuetudine laicorum, etiam clericorum, nec clerici aliorum laicorum: ſicut nec iſti tenentur ad conſuetudines clericorum, nec clerici Religioſorum. Ita Sylu., Sanch., & alij plures; etiam ſi Epiſcopus in ſynodo vniuerſaliter decreuiſſet ſeruari ſub mortali. Nam religioſi ſunt exempti à ſua iuriſdictione. Tenebuntur verò, ſi timeatur ſcandalum; vel ſi etiam ipſi eandem conſuetudinem, ſuperioribus approbantibus, vt obligantem ſeruarent.

Sylu. V. ieiunium n. 7.; Sanch. to. 2. conſ. mor. dub. 21. n. 3.; & dub. 3. n. 1.

Hinc etiam Auctori videtur poſſe inferri, non eſſe amplectendam ſententiam Fagundez contra communiſſimam Doctorum, aſſerentis ab Eccleſia, præſertim in quadrageſimali ieiunio oua, & lacticinia tantum ſub veniali interdici; ſolaq; conſuetudine in aliquibus Eccleſijs ſub mortali prohiberi. Quia hæc opinio præbet occaſionem libere vbiq; veſcendi eis. Nam, cum ex dictis, vix poſſet ſciri an talis conſuetudo ſit legitimè introducta; omnes poſſent ſibi perſuadere eſſe inductam ſolum ex deuotione, vel alia cauſa, & non voluntate obligandi ſub mortali. Eſt ergo abſtinentia ab illis cibis in quadrageſima ab Eccleſia ſub mortali præcepta.

Fagun. præc. 4. l. 1. c. 2. n. 10. & ſeq.; in cap. deniq. d. 4. & in Apol.

Simi-

Similiter ſatisfacit oneri qui etiam in ieiunijs quadrageſimæ (ſi tunc publicetur Iubileum) abſq; bulla veſcitur ouis, & lacticinijs in locis, vbi legitima conſuetudine derogatū eſt præcepto Eccleſiaſtico abſtinendi tunc ab illis cibis. Ita citati *Verſ. Satisfacit oneri*. & alii. Quia cum eſu ouorū ſtat ſubſtantia ieiunii; & ſufficit ieiunare iuxta legitimam conſuetudinem loci.

Et idem eſt dicendum de exteris, & forenſibus. Quia tunc etiam iſti ſatisfaciunt præcepto Eccleſiaſtico. Ita Rodriquez. Nam, iuxta Henriquez, & alios, Peregrini, Viatores, & forenſes, alibi per modum tranſitus exiſtentes, non tenentur ad ieiunia, dies feſtos, leges, aut conſuetudines patriæ ſuæ, etiam ſi ea ieiunia, aut feſta ſint ex præcepto iuris communis, ſi in eo loco, in quo reperiuntur, non obligant. Hinc ciuis Papienſis, ſi reperiatur Mediolani quatuor primis diebus quadrageſimæ, & tunc ſit promulgatum Iubileum Papiæ, aut Mediolani, ſatisfacit oneri, etiam ſi in dictis ieiuniis veſcatur ouis, & lacticiniis. *Rod. p. p. ſum c. 184. n. 10. Henriq. l. 7. c. 13. n. 8*

Sed I. Dubium eſt. An Aduenæ, & Peregrini teneantur ad leges, & conſuetudines, puta ieiunii, feſti, & ſimilis, locorum, per quæ tranſituri, vel hoſpitaturi ſunt breui tempore, V. g. trium, aut quatuor dierum, vel per vnam, aut alteram hebdomadam; quamuis illæ leges, vel conſuetudines in loco proprii domicilii non obligent; de hoc Sanchez, Suarez, & alii. Ex quo reſoluetur dubium ſpectans ad ieiunium Iubilei, *infra pag. 284. Verſ. Ex dictis*.

Et conueniunt DD. eos teneri ad leges, & conſuetudines tam ſpeciales, quam generales loci tranſitus, 1. Tametſi in proprio territorio non obligent, ſi ipſi tranſierint ad illum locum animo ibi perpetuò, vel maiori anni parte commorandi. Quia ibi fiunt incolæ, vel quaſi, & ſubiiciuntur iuriſdictioni Eccleſiaſticæ, & ciuili. 2. Quando eædem leges, ſeu conſuetudines obligant in proprio territorio. Tum quia vtrobiq; obligant. Tum quia iure gentium ſic habet vſus: niſi in loco proprii domicilii iam ſatisfeciſſent obligationi, V. g. quadrageſimæ, vigiliæ, feſto, confeſſioni, aut communioni, vt accidit ratione noui calendarii *Sanch. l. 3. de matr. d. 18. à n. 3. & l. 1. moral. c. 12. à n. 36. Suar. to. 1. de rel. l. 1. c. 14. à n. 9.*

Digitized by Google

Leſſ. l. 4. c. 2. dub. 7. n. 52. *Pont. l. 5. c. 8. n. 8.*

vbiq; non recepti. Ita Leſſ., & alij (quidquid dicat Pontius de vigilia, & feſto) Quia non eſt veriſimile quempiam ab Eccleſia obligari ad idem præceptum bis implendum. 3. Ratione ſcandali &c.

At, præciſo ſcandalo, *Difficultas I.* eſt An teneantur ad ſpeciales, & proprias leges, & conſuetudines loci tranſitus, vel breuis hoſpicij, & non obligatorias in loco proprij domicilii.

Abb. c. conſilium n. 6. de obſer. ieiunij, Nau. c. 13. n. 5. & c. 23. n. 120.

Affirmant Abbas, Nauar., & alii plures; vario tamen modo ſe explicantes: quidnam enim abſolutè loquuntur; quidam diſtinguunt, an exiſtant in tranſitu tantum, an verò per vnum, aut plures dies; item inter præceptum affirmatiuum, & negatiuum; an præceptũ ad ſui adimpletionem requirat moram, an non; & an viator eo die, quo venit, cogitet diſcedere, an non. Et prob. 1. Auctoritate SS. Ambroſij, & Auguſtini. 2. Iure gentium, & omnium fidelium conſuetudine approbata, & ſeruata. 3. Quia leges ſpeciales ſunt locales, immediate locum afficientes, & ratione loci perſonas ibi exiſtentes. 4. Quia ſi ſentiunt commodum, dum non obligantur legibus, & conſuetudinibus patriæ ſuæ, *vt dictum eſt verſ. Et idem eſt*; debent etiam ſentire incommodum, vt obligentur in loco, vbi reperiuntur. 5. Ius naturale poſtulat, vt pars conformetur vniuerſo. 6. Quia tenentur, quando illæ leges obligant etiam in patria ſua, *vt dictum eſt verſ. Et conueniunt*, non ex vi ſtatuti ſuæ patriæ, quod non obligat extra territorium, neq; ex vi legis generalis, cum agamus de particularibus locorum; Ergo ex vi conſuetudinis, aut ſtatuti illius loci, in quo exiſtunt.

Palud. 4. d. 15. q. 4. ar. 3. nu. 24. Sylu. ieiunium n. 7.

Negant verò Paludanus, Syluester, & plures alij. Præcipuè quia per illam breuem moram non fiunt incolæ, non ſubiiciuntur iuriſdictioni Epiſcopi, neq; ſortiuntur forũ eccleſiaſticũ; & ciuile illius loci, quod totũ requiritur, vt quis ligetur legibus loci. Et hanc opinionem vti veriorẽ, & probabiliorẽ approbat Auctor.

Nomine autem breuis temporis, ſeu moræ, vt quis cenſeatur ſemper hoſpes, & non ſortitus forum (licet aliqui non conueniant) ex Sanchez, & aliis cõmuniter, intelligitur quodcunq; ſpacium infra medietatem anni

abſq;

Digitized by Google

abſq; animo habitandi maiori anni parte. Quia ſi adſit talis animus acquiritur quaſi domicilium, fit aduena, & ſubiicitur iuriſdictioni.

Limitatur tamen hæc ſententia 1. Quoad leges, quarum tranſgreſſio vergit in damnum publicum, vel perturbationem pacis, quales ſunt prohibentes deferri arma, aut extrahi triticum, vinum &c.

2. Quoad leges decernentes ſolẽnitates contractuũ. Quia ratione contractus ſortiuntur forũ. Hinc contractus abſolutè factus, cenſetur celebratus iuxta leges, & conſuetudines loci (excepto contractu dotis, in quo non attenduntur leges, & conſuetudines loci contractus, ſed domicilii viri contrahentis; licet Baſilius Pontius aliud ſentiat) Hinc quoq; exteri tenentur ſeruare taxam pretii loci hoſpitii, quia pretium eſt pars contractus; & demum ad gabellas. Quia gabella eſt onus annexum contractui. *Pont. l. 7. §. 2. n. 21.*

3. Quoad Vagos (ideſt qui nullibi domicilium certum habentes, hinc inde vagantur; aut qui deſerunt priſtinum domicilium, & quærunt vbi aliud figant, ſiue deſtinarint locum, ſiue non) Ita Sanchez, Suarez, & alii. Verum Leſſius, & Layman probabilius cenſent idem eſſe de Vagis, quod de Peregrinis, & Aduenis. Quia non ſunt incolæ, nec ſubiecti iuriſdictioni, & foro. Confirm. Quia *in cap. vlt. de foro comp.*, generaliter decernitur neminem ſortiri forum, niſi ratione domicilii, vel contractus, vel rei, vel originis, quorum nullo modo Vagi ſunt ſubiecti &c. Et ſic nullibi acquirunt domicilium; nec eſt abſurdum quod nullis ſtatutis particularibus ſubiiciantur; etſi per conſuetudinem introductam poſſint in loco tranſitus puniri, non tamen ibi ſortiuntur forum. Quod verò Vagi poſſint percipere Sacramenta, hoc eſt priuilegium, non obligatio, cum iuxta Leſſium &c. nullum habeant certum parochum; licet iuxta Syluestrum &c. habeant parochum loci, vbi reperiuntur. *Leſs. l. 2. c. [illegible] n. 49. Laym. l. 1. tr. 4. c. [illegible] n. 7.* *Sylu. V. Confeſſor. 1. q. 1.*

Vnde ad primũ prioris ſententiæ affirmatiuæ dicitur SS. Ambroſium, & Auguſtinũ conſilium dare, non præceptum; vel loqui in caſu ſcandali; vel de eò accedentibus habitandi gratia. Ad 2. negatur eſſe talem

conſue-

conſuetudinem, licet aliqui id putent vel ex ignorantia, vel quia tenent illam ſententiam. Ad 3. leges locales ratione loci afficere perſonas ibi exiſtentes, ſubiectas tantum. Ad 4. Regula; *qui ſentit commodum, ſentire debet & onus*, locum habet cum onus eſt neceſſario annexum commodo, non autem quando ſunt diſparata; nec eſt neceſſe æqualem eſſe conditionem abſentiæ à proprio domicilio, & præſentiæ in alieno, cum quælibet modica abſentia excuſet à legibus proprii domicilii, ad obligandum verò legibus alterius domicilii requiratur habitatio. Ad 5. negatur aduenas eſſe partes illius communitatis loci tranſitus, cum neque impropriè ſint incolæ. Ad vltimum dicitur in priori caſu ligari ex vſu quaſi communi iure gentium inducto, & conſenſu omnium fidelium, & paſtorum, qui vſus in alio caſu negatur à Doctoribus.

An verò ſaltem Religioſi teneantur ad leges, & conſuetudines peculiares Prouinciæ, vel Monaſterii, vbi hoſpitantur, licet in propria ipſorum Prouincia, ſeu Monaſterio non vigeant.

Teneri etiam in foro interno quoad culpam affirmant Salas, Pontius, & alii Doctores primæ ſententiæ.

Salas de leg. d. 14. ſec. 4. n. 56., Pont. l. 5. de matr. c. 7. §. 2. n. 14. Rod. to. 1. qq. reg. q. 68. ar. 4.

Negant Roderiq. in conſcientia teneri, ceſſante ſcandalo. Quia per illam breuem moram non ſunt membra illius Prouinciæ, vel monaſterii.

Auctori placet diſtinguere. Nã ſi Religioſus hoſpes eſt Superior reſpectu auctoris legis, vt Generalis reſpectu Prouincialis &c. non tenetur legibus, & vſibus particularibus Prouinciæ, vel Monaſterii, vbi hoſpitatur. Quia nullus ſuperior ſubditur inferiori quoad vim coactiuam, vel directiuam. Et idem eſt ſi eſt ęqualis, vt Prouincialis vnius Prouinciæ reſpectu alterius Prouincialis, vel Prior vnius monaſterii reſpectu Prioris alterius monaſterii. Quia iſti ratione ſuæ dignitatis ſunt exempti à iuriſdictione æqualis. Demum, ſi eſt inferior, probabilius eſt teneri, quia dum moratur hoſpes in illo monaſterio, eſt ſub obedientia Prælati illius monaſterii, & illi ſubditus, & ſic tenetur quoad vtrumq; forum: licet etiam oppoſitum non careat probabilitate, vt tenet Roderiq. & ſuadent fundamenta ſecundæ ſententiæ.

Diffi-

Digitized by Google

Difficultas 2. An teneatur ad leges generales contentas in iure communi, exiſtentes in viridi obſeruantia in loco hoſpitii, licet in loco proprij domicilij cōſuetudine abrogatas, & minimè obligantes; V. g. An ciuis Mediolanenſis, ſi reperiatur Papiæ primis quatuor diebus quadrageſimæ per tranſitum, teneatur abſtinere à carnibus, & lacticinijs, ac ieiunare; &c.

Palacius, Sanchez & alij (ſicut de ſpecialibus legibus) negant pro illo breui tempore, præciſo ſcandalo, teneri. Quia licet priuilegium loci proprij domicilij videatur locale, eſt tamen tale, vt eo fruantur non tantum realiter, ſed etiam fictione iuris præſentes: ſed qui abeſt à proprio domicilio, citò reuerſurus, iuris fictione cenſetur præſens: ſicut qui tranſit per locum breui tempore moraturus non dicitur moraliter eſſe in eo loco. Igitur aduenæ tranſeuntes, breuiter receſſuri, non debent ligari legibus, & conſuetudinibus etiam generalibus ibi vigentibus; ſed pro libito poterunt ſe conformare conſuetudini proprij loci, in quo moraliter, & iuris fictione cenſentur præſentes. Confirm. quia eſt materia fauorabilis. *Pala. 4. d. 15. q. 8. poſt 6. concl. Sanch dicta d. 18. n. 7.*

Roderiq. verò, Henriquez, & alii affirmant. Prob. ex differentia inter leges, & conſuetudines peculiares locorum, & generales totius Eccleſiæ. Nam illæ non obligant exteros in tranſitu, quia auctor in eos non habet iuriſdictionem: at iſtæ, vtpotè latæ à Papa habente in omnes fideles iuriſdictionem, obligant omnes vbicunq; ſint, niſi iuſta cauſa excuſentur; qualis cauſa non eſt ſpecialis conſuetudo v. g. Mediolani veſcendi carnibus, & alijs, & non ieiunandi quatuor primis diebus quadrageſimæ, quia eſt priuilegium locale, non perſonale; & cum deroget iuri communi eſt odioſum, ergo non extendendum ad perſonas extra locum exiſtentes. Neq; iuuat dicere breui tempore abſentes, & citò reuerſuros cenſeri moraliter præſentes. Tum quia fictio iuris non debet extendi vltra caſus expreſſos in ipſo iure. Tum quia hæc fictio non ſufficit, vt abſentes teneantur ad leges locales ſui domicilii, vt alibi dictum eſt; ergo neq; vt localibus priuilegiis gaudeant. *Rod. in bull. §. 1. n. 8. Henriq. l. 7. c. 25. n. 2. in com. litt. S. in fine.*

Vtraq;

Vtraq; opinio eſt probabilis, licet poſterior videatur præferenda, quia eſt magis communis, & minus ſcandalis obnoxia. Etſi primam elegeris, ad primum poſterioris ſententiæ dic fictionem iuris extendi ad caſus ſimiles, licet non expreſſos in iure; ad ſecundum dic ideo aduenas non teneri ad leges proprii domicilij, quia iure gentium eſt inductum vt exiſtentes in alieno territorio poſſint ſe conformare legibus illius territorii, iuxta illud *cum fueris Romæ &c.*

Ex dictis in toto hoc dubio, Si Aduena, ſeu Exterus exiſtat in aliena diœceſi, breui tempore moraturus, vbi particulari lege, vel conſuetudine prohibetur eſus ouorum, & lacticiniorum in diebus ieiunii extra quadrageſimam; vt ſi tempore Iubilei reperiatur in aliqua diœceſi, vbi ſit mos, vel lex acceptata, vt nouem diebus ante Natiuitatem Domini omnes diœceſani vtantur cibis quadrageſimalibus, ſatisfacit oneri pro lucro Iubilei, ieiunando iuxta vſum non loci vbi reperitur, ſed ſuæ patriæ, cum ouis, & lacticiniis. Quia ſatisfacit ieiunio Eccleſiaſtico.

Si verò aduena habens domicilium in loco, vbi derogatum ſi iuri communi prohibenti oua, & lacticinia in quadrageſima, reperiatur ad breue tempus in loco, vbi ius commune obligat, vt ſi Mediolanenſis primis quatuor diebus quadrageſimæ reperiatur Papię, & velit lucrari Iubileum tunc promulgatum; iuxta communiorem opinionem non ſatisfacit, nec lucratur Iubileum, ſi veſcatur ouis, & lacticiniis in ieiuniis, quibus licet Mediolani: iuxta verò aliam opinionem probabilem ſatisfacit. Quia iuxta illam non ſatisfacit ieiunio Eccleſiaſtico; ſecus autem iuxta hanc, conformando ſe vſui ſuæ patriæ.

Nau. l. 3. conſil. tit. de obſer. ieiun. n. 1. edit. conſ. 4. & in 2. conſ. 5.

II. *Dubium*. An qui vi bullæ, vel alterius priuilegii poteſt comedere oua, & lacticinia in ieiuniis, in quibus eſt inductum ieiunium quadrageſimale; ſatisfaciat oneri ieiunandi pro lucro Iubilei, aut ieiuniis debitis ex voto, vel pœnitentia Sacramentali, vtendo dicto priuilegio.

Graſſ. l. 2. deciſ. c. 37. n. 60. & ſeq.

Negant Nauarrus, & Graffius. Quia illud priuilegium eſt conceſſum quoad ieiunia eccleſiaſtica:

ergo

ergo cum ſit à iure exorbitans, non eſt extendendum ad alia, cum à diuerſis non fiat illatio.

At probabilius affirmant vterq; Medina, Sanchez, & alii. Quia Papa in Iubileo, Confeſſarius in pœnitentia, & vouens in voto non intendunt imponere, niſi ieiunium eccleſiaſticum; ſed ieiunans cum dicto priuilegio ſatisfacit ieiunio eccleſiaſtico; ergo &c. niſi aliud Papa, Confeſſarius, aut vouens exprimant.

Io. Med. l. 1. ſum. c. 4. §. 10.

Bart. Med. inſt. confeſs. c. 14. n. 10. Sanch. l. 4. ſum. c. 11. n. 49.

III. *Dubium*. An qui abſq; bulla Cruciatæ, aut priuilegio Papæ, aut commutatione confeſſarii veſcitur ouis, & lacticiniis intra quadrageſimam in locis, vbi obſeruatur ius commune abſtinendi ab illis: ſatisfaciat ieiuniis pro Iubileo iniunctis, aut ex voto, vel præcepto confeſſarii debitis.

Negat communis opinio Roder., Medinæ, & aliorum. Quia hæc ieiunia ſeruanda ſunt eo modo, quo iuxta morem patriæ, populi, aut loci ſeruatur ieiunium Eccleſiaſticum tam in quadrageſima, quàm extra; & ſic in dictis ieiuniis abſtinendum eſt ab ouis, & lacticiniis etiam extra quadrageſimam, vbi id legitimè inductum eſt in ieiuniis eccleſiæ.

Rod., Med. l. cit.

Affirmat valde probabiliter Sanchez cum aliis, modo Papa, vouens, aut confeſſarius non prohibeant oua, & lacticinia. Quia ſubſtantia ieiunii eccleſiaſtici (quod ſolum in dictis caſibus intenditur) etiam quadrageſimalis formaliter ſtat cum eſu ouorum, & lacticiniorum; cum præceptum abſtinendi ab ouis, & lacticiniis in quadrageſima ſit diſtinctum à præcepto ieiunii; nam in Dominicis, iuxta probabiliorem, præcipitur abſtinentia ab illis, non autem ieiunium; & pueri adulti, & alii ſæpè à ieiunio excuſati, aut diſpenſati, non vtiq; ſunt etiam ab illis cibis. Vnde etſi in quadrageſima veſci ouis, & lacticiniis abſq; cauſa, ſit mortale contra præceptum Eccleſiæ; ſatis tamen fit ieiunio, quoad eius ſubſtantialia, etiam cum eſu talium ciborum, ſi adſit vnica commeſtio, & ad ſummum, abſtinentia à carnibus. Et hæc ſententia etiam Auctori videtur ſatis probabilis. Quia in oneribus facienda eſt ſtricta interpretatio.

Sanch. dicto c. 11. n. 53.

A car-

A carnibus tamen in quocunq; ieiunio ſemper eſt abſtinendum. Quia id eſt de ſubſtantia ieiunii eccleſiaſtici, iuxta S.Thomam, Caiet., Nau., & alios omnes.

Quamuis diſſenſio ſit an diſpenſatus ex legitima cauſa ad carnes in die ieiunii, teneatur ieiunare.

Negant enim abſolutè Gabriel, Fagundez, & plures alii. Quia tam in abſtinentia à carnibus, quam in vnica comeſtione ſtat eſſentia ieiunii; ſicut ergo per ſecundam comeſtionem deſtruit eius natura, ita per eſum carnium.

Affirmant verò abſolutè Nauarrus, & nonnulli alii. Quia præceptum Eccleſiæ, quod in totum ſeruari nequit, ſeruandum eſt pro qua parte ſeruari poteſt; Vnde excuſatus in eſu carnium, non excuſatur à ieiunio, ſi vnica comeſtione ſatisfacit neceſſitati. Confirm. Quia præceptum ieiunii plures partes continet, nempe faciendi vnicam comeſtionem, abſtinendi à carnibus, & aliquando ab ouis, & lacticiniis, & comedendi tali hora; diſpenſatus autem in vna parte, non ideo cenſetur in alia.

Diſtinguunt demum Victoria, Valentia, Bonacina, & alii nonnulli ſic; Diſpenſatus ad carnes ratione debilitatis, vel corroborandi ſtomacum, aut reſtaurandi vires, eſt ſolutus à ieiunio. Quia tunc per vnicam comeſtionem non poteſt ſatisfieri neceſſitati. Diſpenſatus vero ad carnes ſolum quia abhorret à piſcibus, vel quia alii cibi putantur nociui ſuæ complexioni, alioqui bonæ, & forti, non eſt liber à ieiunio. Vt patet ex confirmatione ſecundæ opinionis. Nam diſpenſatio ſolum licitè concedit quod eſt neceſſarium &c.

Prima, & Tertia opinio ſunt probabiliores, Sed Tertia tutior in praxi; Prima tamen videtur probabilior, Tum ob eius rationem. Tum quia ita communis fidelium vſus ſentire videtur. Rationes autem Secundæ, & Tertiæ procedunt quando vnaquæq; pars præcepti ſeruatur ſecundum ſuam eſſentiam: non autem quando vna parte ſublata, ſoluitur eſſentia, vt in propoſito.

An vero ſaltem edens carnes in die ieiunii ex neceſſitate extrema, defectu alterius cibi, teneatur ieiunare. Affir-

S. Tho. 2.2. q. 147. ar. 8. in corp., & ad 3., Caiet. ibid., Nau. c. 21. n. 12. Gabr. in 4. d. 16. q. 3. ar. 3. dub. 1. §. de ſecundo., Fagund. prac. 4. l. 1. c. 2. n. 5. circa finem. Nau. c. 21. n. 22. & l. 3. conſil. de obſ. ieiun. conſ. 6. n. 2. Vict. 2. 2. q. 147. ar. 4. Valent. 2. 2. to. 3. d. 9. q. 2. p. 5., Bonac. de præcept. d. 10. q. 1. p. 2. n. 3.

Affirmant Abulenſis, Nauar., & alij. Quia tunc vteretur carnibus, non vt carnes ſunt, ſed vt inſtrumentum naturæ. Sed probabilius eſt non teneri. Quia vt dictum eſt, abſtinentia à carnibus eſt de eſſentia ieiunij. Et ita Sanchez tenuit.

Abul. c.6. Matt.q.171. Nau. cit. conſ. 6. n. 3. Sanch. to. 2. conſil. mor. l.3. c.1. dub. 29.n.4.

Diſpenſatum autem ad carnes in die ieiunij, etiam ex voto debiti, non ratione debilitatis naturæ, & virium; ſed tantum quia abhorret ab aliis cibis, vel ei nocent, cui tamen vnica comeſtio ſatis eſt; & nolentem edere, probabilius eſt teneri ieiunare: & multo magis ſi in meridie ſufficienter refectus eſt abſq; carnibus: Sicut etiam excuſatus à ieiunio ob laborem, ſi non laboret, tenetur ieiunare. Quia in vtroque ceſſat neceſſitas non ieiunandi.

Probabilius etiam eſt abſq; bulla veſcentem ouis, & lacticiniis extra quadrageſimam, etiam in locis, vbi eſt conſuetudo abſtinendi ab illis in ieiuniis eccleſiæ; ſatisfacere ieiunio debito ex Iubileo, voto, aut pœnitentia. Tum quia abſtinentia ab illis non eſt de eſſentia ieiunii. Tum quia non facile dignoſcitur an talis conſuetudo obliget, vt dictum eſt.

Hinc Regulares ſatisfaciunt ieiunio pro lucro Iubilei, etiam ſi non ſeruent eorum regulam præcipientem ſemper, vel certo tempore abſtinere ab ouis, & lacticiniis; modo ieiunent prout ſatis eſt ad implendum præceptum commune ieiunii eccleſiaſtici, quod docent etiam Auctores citati in principio totius dubii.

IV. *Dubium*. An iuuenes, & ſenes, qui ratione ætatis excuſantur à ieiunio eccleſiaſtico, teneantur ieiunare ad lucrandum Iubileum; an verò poſſint ieiunia illis commutari à confeſſario.

Reſpondetur non poſſe commutari, ſed teneri ieiunare, ſi valeant viribus, nec timeant notabile damnum ex ieiunio. Ita Bottonus, Roder., Bonac., & alii. Quia Iubileum eſt fauor ſub conditione ieiunii conceſſus, quoad omnes, qui poſſunt; commutatio autem non niſi ex legitima cauſa datur, *iuxta dicta caſ.7. præſertim Verſ. & requiritur*.

Bott. in bull. Sixti V. Verſ. ante feſtum Pentec., Roder.p.1. ſum. c. 184. n.9. Bonac. de Sacr. d. 6. q. 1. p. 5. n.16.

V. *Dubium*. An meſſores, vel alii operarii excuſati à ieiunio eccleſiaſtico, vt ex labore alere poſſint ſe, vel

vel familiam; teneantur ieiunare, ſi velint lucrari Iubileum.

Nau. miſcel. 94. de ex. n. 2. Reſpondent Nauarrus, & ſequaces non teneri, ſed ſufficere, quod vice ieiunii præſtent alia opera arbitrio confeſſarii. Intellige ſi in bulla expreſſe, vel tacitè permittatur commutatio, ſicut hodie regulariter fit, vt conſtat ex dictis *caſ. 7.*

Vnde omnibus, qui ſine notabili difficultate, aut detrimento ieiunare nequeunt, & aliis legitima cauſa à ieiunio Eccleſiaſtico excuſatis, vt operariis, aliquibus mechanicis, pauperibus, infirmis &c. poteſt à Confeſſario ieiunium commutari. Sine qua commutatione, omittentes ieiunium non ſatisfacerent Iubileo, tametſi per alium ieiunarent, *ex dictis caſ. 8. Verſ. IV. opera.*

VI. *Dubium.* An notabiliter abſq; cauſa, vel priuilegio præueniens horam prandii, à iure, vel conſuetudine præſcriptam in die ieiunii Eccleſiaſtici, peccet mortaliter, vel venialiter; & an ſatisfaciat bullæ Iubilei.

Olim, vſq; ad tempora S. Thomæ, hora competens ſoluendi ieiunii erat circa nonam, & in quadrageſima Veſperis finitis, vnde dicebatur cœna.

Deinceps verò, & hodie communi conſuetudine, eſt hora ſexta, ideſt circa meridiem plus minuſue, etiam in quadrageſima: Quæ hora, cum ſit iuris poſitiui, potuit à conſuetudine legitima mutari.

Neq; hoc loco, meridies computandus eſt aſtronomicè, ſed moraliter: Et vbi ſunt horologia artificalia, computandus eſt iuxta ea, vel iuxta ſolaria, licet ſint celeriora. Vbi verò non ſunt, ſatis eſt inſpicere conſuetudinem. Et probabiliter ſufficit quod finis prandij attingat meridiem, quamuis initium abeſſet V. g. per quadrantem, vel mediam horam.

Caiet. V. Ieiunium §. 1. Tolet. l. 6. c. 3. n. 8. Rod. 1. p. ſum. c. 23. Azor. 1. p. l. 7. c. 12. q. 1.

Immo, vbi ex conſuetudine deſignatum eſt tempus prandii ante meridiem per vnam, vel duas horas, id licitè obſeruari poteſt. Caiet. Tolet., & alii ob rationem allatam *Verſ. Deinceps*. Quam conſuetudinem eſſe iam vniuerſalem ait Roderiquez; Et Azorius ait ſeculares hyeme vna hora; æſtate verò dua-

bus

Digitized by Google

bus ferè horis ante meridiem ſolitos eſſe ſoluere ieiunium: Monachos verò, & cæteros Regulares hyeme ſemihora, aut hora; & æſtate vna hora, aut vna cum dimidia; & hoc citra priuilegium. His notatis.

Eſſe ſaltem veniale docent omnes. Quia ſic habet vniuerſalis conſuetudo, & interpretatio.

An ſit mortale?

Affirmant Nauar., Caiet., Sanchez, & alij plures. Quia quamuis hora non ſint de eſſentia ieiunii: eſt tamen conditio neceſſaria, & ei intrinſeca ex vi præcepti vt ſic. Confirm. tum ex communi fidelium iudicio, tum quia hæc circunſtantia facit ad mortificationem carnis, & auget difficultatem, & meritum. At nullum peccatum præuenire horam ex legitima, & euidenti cauſa, qualis eſt grauis occupatio mentis, iter agendum, debilitas, aut hoſpitalitas. Quod ſi cauſa ſit dubia, opus eſt diſpenſatione, ex Nauarro.

Nau. c. 21. n. 27. Caiet. 2. 2. q. 147. ar. 7. & in ſum. §. 1. Sanch. l. 4. ſum. c. 11. n. 51. & to. 1. conſil. mor. l. 5. c. 1 dub. 28. n. 4.

Negant autem probabilius Innocentius, Archidiaconus, Bonacina, & alii plures. Quia hora eſt circunſtantia accidentalis, non ſubſtantialis; quæ manente ſubſtantia ieiunii, variari poteſt, & ſucceſſu temporis ſatis variata eſt. Licet igitur ſi conditio de præcepto, obligat tamen ſolum ad veniale: ſecus verò opinantes vel ex ignorantia falluntur, vel ſi ſint docti, ſequuntur priorem ſententiam: nec minus auget ieiunii difficultatem maior diſtantia veſpertinæ refectionis à prandio, quam dilatio matutini prandii.

Inn. in rub. de obſ. ieiun. Archid. in cap. vnum orarium V. ieiunantib. d. 25. Bon. de præc. d. vlt. q. 1. P. 4. n. 2.

Sed Auctor ſentit 1. cum Roderiquez, Sanch., & aliis, horam determinatam non eſſe de eſſentia ieiunii. Tum quia iuxta vtramq; ſententiam, qui cum cauſa, vel ſine, & cum peccato anticipat prandium, de cætero tenetur ieiunare, & verè ieiunat. Tum quia Eccleſia horam ſæpè mutauit, eſſentialia nunquam.

Rod. cit. c. 23. Sanch. l. cit.

2. Cum Layman, olim fuiſſe mortale horam prandii anticipare, iuxta dicta. Hodie verò nonniſi veniale, & habere locum poſteriorem ſententiam.

Laym. l. 4. tr. 8. c. 1. n. 11.

Notabilis autem horæ præuentio ad venialem culpam contrahendam arbitrio prudentis relinquitur. Certè per quadrantem, aut ſemihoram tantum, non

eſt notabilis: ſecus vltra dimidiam. Et quidem computanda eſt non à meridie, ſed ab hora prandii iuxta loci morem, *de quo ſupra Verſ. immo vbi*.

Hinc ſatisfacit, & lucratur Iubileum qui notabiliter abſq; cauſa in triduo ieiunio præuenit horam prandii. Quia tantum venialiter frangit ieiunium.

An verò ſatisfaciat qui manè ſumit collatiunculam, dilato prandio in veſperum.

In Ieiuniis Eccleſiæ, ex cauſa iuſta, & certa (qualis eſt complexionis debilitas, ſomni capiendi difficultas, iter habendum, negotium, ſtudium, etiam venatio, & piſcatio animi gratia &c.) id licet etiam abſq; diſpenſatione. Quia mos habendi collatiunculam ad veſperam (quæ introducta fuit per modum medicinæ, & etiam nutrimenti poſtquam anticipata eſt hora refectionis meridianæ) intelligitur præciſa omni cauſa. In dubio cauſæ etiam licet cum diſpenſatione. At ſine dicta cauſa, eſt ſaltem veniale. Quia mos refectiunculæ, vti contra ius commune, non eſt extendendus abſq; cauſa ad caſum inſolitum.

Sed abſq; cauſa id eſſe mortale affirmant Azorius, Fagundez & alii. Negant verò Angles, Toletus, Bonac., & alii. Quia non violatur ſubſtantia ieiunii, ſed mutatur tempus refectionum; & hanc ſententiam probabiliorem iudicat Auctor. Qui verò dixerunt id non eſſe licitum, de culpa veniali eſſe loquuti intelliguntur à Layman, & alijs.

Vnde ſatisfacit pro lucro Iubilei qui in triduo ieiunio abſq; cauſa mane, vel hora prandii ſumit collationem, & noctu cœnat.

Inquiritur I. Quænam ciborum qualitas in ientaculo ſerotino, tam ieiunii Eccleſiaſtici, quam tridui pro lucro Iubilei iniuncti, ſit ſeruanda.

Bonacina aſſerit, ſeruata quantitate, licere veſci omnibus cibis in prandio permiſſis; cui fauet Caiet. Aliqui apud Abulenſem, licere ſolum electuarium, non verò panem, neq; fructus. Syluester, fructus, & herbas, aut bucellam panis, ne potus noceat, etiam non obſtante conſuetudine. Nauarrus, ſolos, fructus, aut ſolum panem, aut aliquid vtriuſq; iuxta morem loci.

Azor. I. p. l. 7. c. 8. q. 6. Fagun. præc. 4. l. 1. c. 4. n. 16. Angl. de ieiu. q. 9. ar. 2. diff. 5. Tolet. l. 2. inſtr. c. 2. n. 9. Bon. l. c. P. 3. n. 6. Laym. l. cit. n. 10. Bon. de præc. d. vlt. q. 1. P. 3. n. 3. Caiet. ſum. V. iei nium §. ſen c. 1. Abul. 6. matt q. 170. Sylu. V. ieiunium n 10. Nau. c. 21. n. 13.

loci. Azorius, parum panis ſeorſim, vel vna cum fructibus, herbis, aut alijs cibis leuioribus, vt ſunt ficus, nuces, ex ſaccharo confecta, vel piſciculus; & quæ ante, vel poſt prandium, aut cænam alias ſumi ſolent. Filliuccius, ea quæ communiter in ientaculis apponi ſolent, vt fructus, amigdalæ, & panis &c vt in præcedenti opinione: & prohiberi cibos, qui communiter inter fercula ponuntur, vt piſces, oua, & iuſcula ex leguminibus, amigdalo &c. nec licere iuſculum ex pane cocto, vel ex pane cum amigdalis, quia ex his fit ferculum artificiatum. Layman ait probabile eſſe non prohiberi iuſculum ex pane, herbis, aut paruo butiro, iuxta morem regionis; neq; placentam modico butiro frixam, probabilius tamen eſſe prohiberi: niſi ob iuſtam cauſam ſumantur, V.g. ob ſtomachi infirmitatem, & modo iuſculum ſit abſq; condimento, & in debita quantitate: nec prohiberi lactucas, etiam aqua coctas, cum aceto, & oleo mixtas loco fructuum; neq; modicum caſeum cum pane, vbi deſint fructus; nec piſciculum fumo ſiccatum, vel aceto maceratum. Fagundez, licere ſolos fructus cum modico pane; non verò piſciculos paucos, aut tantillum magni piſcis, niſi fiat ſcientibus, & non repugnantibus prælatis.

Azor. 1. p. l. 7. c. 8. q. 7.
Fill. to. 2. tr. 27. c. 2. n. 29.
Laym. l. 4. tr. 8. c. 1. n. 9.
Fagũd. prac. 4 l. 1. c. 4. n. 18.

Dicendum (*ait Auctor*) 1. collationem nocturnam à conſuetudine, à qua traxit ortum, debere regulari, & definiri. Ita Abbas.

II. Hodie in ea licere non ſolum fructus leuiores, ſed etiam panem cum fructibus; non ſolum per modum medicinæ, ſed etiam ad ſedandam famem, aut alendum, etiam ſi ientaculum non eſſet neceſſarium, ad ſomnum capiendum, vel ne potus noceat, ita conſuetudine concedente.

Abb. in rub. de obſer. ieiun. col. 2.

III. Lactucas, aut alias herbas crudas, vel coctas aceto, & oleo mixtas, vna cum modico pane.

IV. Piſciculum fumo ſiccatum, vel aceto, aut ſale maceratum, vt patet vſu de alice, & de ouis piſcium, vulgò *Caniale*, & de vulgo, *Aringo*.

V. Legumina, præſertim viridia, puta fabas, lupinos &c.

VI. Etiam abſq; cauſa, iuſculum ex aqua, ſeu vino,

 & pa-

& pane, aut herbis, vel leguminibus, abſq; alio, præter ſalem, & parum olei, condimento; & ſeruata quantitate. Azor., Bonac., &c. Quia ſicut iſta ſeorſim ſunt licita, ita coniunctim, cum per coactionem parum immutentur.

Azor. q. 8.
Bon. l. cit.

Secluſa tamen neceſſitate, aut legitima cauſa, probabilius eſt non licere iuſculum, præſertim cum butiro, aut amigdalis; Quia ex tali mixtione variatur cibus: neq; piſcem recenti oleo, aut butiro frixum, ſeu elixatum: neq; ſolum butirum, niſi vbi ſit per conſuetudinem introductum.

Poteſt tamen adhiberi, etiam abſq; cauſa, cum pane parum caſei extra quadrageſimam, vel in ea, vbi adſit diſpenſatio quoad lacticinia: licet tutius ſit abſtinere, idq; conſulendum; & multo magis licet modicum placentæ paruo butiro frixæ, ſeu coctæ, quia pro nihilo reputatur; & item parum panis marcii.

Demum omnino prohibentur oua elixata, vel frixa per ſe ſumpta, tam extra, quam intra quadrageſimam. Tum quia ita ſentiunt communiter DD. Tum quia nullibi conſuetudo ea introduxit.

Licere tamen extra quadrageſimam videtur placenta ex farina, & ouis confecta, & panis vulgò; *paſta reale*, ſeu *biſcottino*; & biſcoctum vulgò *cantuccio*, in modica quantitate; quia hæc ſolent apponi in ientaculis.

Sed in quadrageſima, etiam in collatione (quidquid neget Roderiquez, motus, quia ſequeretur poſſe edi etiam cibum vulgo *bianco mangiare*, confectum ex farina, & carne, quòd nullus admittit) probabilius eſt quidem poſſe edi panem biſcoctum vulgò, *cantuccio*, ſaltem Piſanum, tum ob paruitatem ſubſtantiæ oui ingredientis; tum quia ſic obtinuit conſuetudo; tum quia probabile eſt per actionem ignis ſubſtantiam oui admixtam farinæ tranſire phyſicè in aliud mixtum: Immo & biſcoctum Hiſpanicum licitè edi aiunt Villalobos, & Ledeſma, At panem, quem vocamus, *paſta reale*, ſeu *beſcottino*, probabilius eſt non poſſe, ob magnam oui ſubſtantiam ingredientem.

Rod. 1. p. ſum. c. 23.
Villalob. ſũ. to. 1. tr. 21. dub. 7. n. 3.
Led. ſum. to. 2. tr. 27. c. 2. diff. 5.

Inquiritur II. Quænam cibi quantitas in col-

Digitized by Google

latione tam ieiunii Eccleſiaſtici, quam pro Iubileo iniuncti, ſumi poſſit.

Quantitas diſcreta, hoc eſt ciborum varietas, tanta, etiam ex pluribus ciborum ſeorſim permiſſorum generibus, eſſe poteſt, vt non excedat debitam quantitatem continuam, ideſt quæ in vno cibi genere, ſi eo ſolo collatio conſtaret, permittitur. Nauar., & alii. *Nau. dicto n. 13.*

Quantitas continua debet eſſe definita, & modica, ne tranſeat in cœnam.

Menſura autem huius modicæ quantitatis, ſecundum Fagundez, relinquitur prudentis arbitrio. *Fag. dicto c. 4. n. 3.*

Azorius, & alij aiunt eſſe variam pro regionis, ac perſonarum diuerſitate, attentis v. g. qualitate regionis, & corporum conſtitutione, labore, exercitio &c. *Azor. l. cit.*

Aliqui præſcribunt vncias; Graffius duas, aut tres; Azorius tres, aut quatuor; Fagundez, & alij admittunt octo. *Graff. l. 2. deciſ. c. 37. n. 29. Az. l. cit. Fagund. n. 13.*

Reginaldus, & Filliucius concedunt quartam partem perfectæ refectionis ordinariæ; Tum quia talis pars in alijs rebus, vt in omiſſione Miſſæ, vel Horæ canonicæ, cenſetur modica; Tum quia in refectione, ex pane, & aliis, ſimilis pars ſolet apponi; Tum quia quarta pars in iure pro modica cenſetur. At licet hæc pars poſſet dici modica reſpectu totius prandij: non tamen aliquando in ſe conſiderata. *Regin. in prax. to. 2. l. 4. nu. 189. Fill. tr. 27. c. 2. n. 33.*

Alii demum aiunt eſſe attendendam regionis conſuetudinem, itaut illa cenſeatur modica, & licita quantitas, quæ communi vſu inducta eſt in vnaquaq; regione apud homines probos, & timoratos. Ita Caiet., Nauar., Bonac. loc. cit.

Et hæc vltima opinio videtur Auctori probabilior, ob rationem adductam *in p. Inquiritur Verſ. Dicendum.*

Hinc I. Perſonæ nobiliores tutè, & licitè poſſunt vti collatione aliquantulum maiori, quam cæteri plebei, ſi modum non excedant in quantitate. Ita Azor., Filliuc., & alii. Tum quia ſic introduxit conſuetudo. Tum quia ſolent eſſe delicatiores, & infirmiores, & aſſueti eiuſmodi cibis.

II. Collatio ſerotina curiæ Romanæ, iuxta conſuetudinem tinelli, cum magna ciborum varietate, non

Caiet. V. ieiunium §. 1. Tolet. dicto c. 2. n. 7. improbatur à Caietano, Toleto, & aliis, ratione tum conſuetudinis, tum tolerantiæ Papæ ſcientis, & tacentis; modo excedendo non fiat cœna. Dato autem quod excedendo non violetur præceptum Eccleſiæ: non tamen ſatisfit oneri ieiunii pro lucro Iubilei; quia in bulla præſcribitur verum ieiunium; neq; *Rod. l. cit. n. 8.* voto ieiunandi, ex Roderiquez.

III. In Vigilia Natalis Domini maiorem quidem collationem licere, quam alio tempore, omnes concedunt, ratione conſuetudinis occaſione aſſiſtendi noctu diuinis officiis; & idem aiunt de vigilia Paſchatis, vbi ſit vſus nocturni officii. Sed circa hanc maioritatem.

Med. 1. p. inſtruct. c. 14. §. 10. Lop. 2. p. inſtr. c. 112. verſ. ſed. de collat. Sãch. to. 2. conſ. mor. l. 5. c. 11. dub. 26. n. 6. Medina ait licitum eſſe ſumere quantum libuerit ob conſuetudinem, videntibus, & conſentientibus Prælatis, quam vbi viget, ſeruari poſſe tradunt Lopez, & alii. Et Sanchez idem docens, ait debere tunc conſtare ſolum ex modico pane, & quantum libuerit ex aliis &c., non tamen licere pluries in illa nocte; neq; in tanta quantitate, ſi ex cauſa fiat in meridie; & licere etiam ſi Natiuitas accidat feria ſecunda, & vigilia in Sabbato; quod tamen non admittitur ab Auctore, & aliis, quia ceſſat ratio nocturni officii, ſi feſtum non ſequatur immediatè.

Nau. c. 22. n. 14. Nauarrus improbans conſuetudinem Luſitaniæ, negat licere notabiliter excedere collationem, in aliis ieiuniis iuxta morem loci conſuetam.

Azor. q. 8. Fag. n. 3. Diana p. 1. tr. 9. reſ. 35. Azorius ait ferè vbiq; eſſe introductum, vt collatio fiat duplo maior ſolito. Vnde Fagundez id approbans, & Diana, admittunt ſexdecim vncias; & idem dicunt de collatione vigiliæ Paſchatis.

Verum Fagundez videtur admittere cœnam palliatam, ideo reiicitur. Azorius cum alias concedat quatuor vncias, toleratur, & fortè conuenit cum Nauarro negante notabilem exceſſum. Cuius opinio eſt tutior, probabilior, & in vſu apud probos, & timoratos, & ſequenda à religioſis.

Sed admiſſa opinione Medinæ, licet non violetur præceptum Eccleſiæ: non tamen fit ſatis oneri ieiunandi ratione Iubilei, voti, aut pœnitentiæ, quia non

eſt

eſt verum ieiunium. Ita Roderiq., quid quid quoad votum teneat Sanchez. *Rod. dicto c. 23. n. 8. Sanch. l. 4. ſum. c. 11. n. 65.*

CASVS XIX.

De neceſſitate Confeſſionis pro lucro Iubilei, aut alterius Indulgentiæ.

§. I.

An conſcius peccati mortalis, ſi non poſſit confiteri, ſatisfaciat per veram contritionem.

QVando Confeſſio eſt opus principale Indulgentiæ, v.g. ſi ex ſola præſcribatur; actualis confeſſio omnino neceſſaria eſt; ſecus non acquiritur Indulgentia. Ita Nau.; & conſtat ex dictis *caſ.* 8. *initio*. *Nau. not. 32. n. 50.*

Non ſatisfacit ſola contritione contentus, neq; lucratur, qui poteſt actualiter confiteri, & ſua culpa non vult, etiamſi reliqua præſtet, etiamſi confeſſio non ſit præſcripta, niſi tanquam melior diſpoſitio. Faciunt dicta vbiſupra: Neq; qui inualidè ſua culpa confitetur, puta omittendo mortalia voluntariè. Quia requiritur confeſſio Sacramentalis, ideſt valida. Bottonus, Suar. &c. *Bott. vbiſup. pag. 170.*

Satisfacit qui ex legitima cauſa, vel ex ignorantia probabili non confitetur integrè omnia mortalia, ſi adſit dolor vniuerſalis. Quia eſt integra formaliter, Nau. Item mutus, vel loquela impeditus, confitendo per ſigna, & nutus: Quia eſt vera confeſſio Bottonus: quidquid dicat Graffius. Item moribundus, qui poſtquam declarauit ſe velle conſequi Indulgentiam requirentem confeſſionem, amiſit loquelam, non vſum rationis, ſi habitis ſignis contritionis abſoluatur intra tempus conceſſum. Quia eſt vera confeſſio Sacramentalis, Sylueſt. & alii: & debet omnino abſolui, etiam ſi petierit confeſſionem, vel oſtenderit deſiderium eius abſente confeſſario ex Rituali Rom. Pauli V.; quidquid dixerint Soto, Nau. & alii. *Suar. de pœn. d. 52. ſec. 3. n. 6. Bott. pag. 174. Graff. l. 2. append. de Ind. c. 5. n. 11. Syln. V. Indulgentia n. 26. Sot. in 4. d. 18. q. 2. ar. 5. Nau. c. 20. n. 27. & alibi.*

Item qui facit confeſſionem informem; validam tamen in ratione Sacramenti, modo tempore obtinendi effectum Indulgentiæ adſit ſtatus gratiæ per contritionem, vel aliquod Sacramentum ex Suarez. *Suar. l. cit.*

Difficultas eſt, quando in bulla nō præſcribitur Confeſſio tanquam opus principale, ſed tantum vt melior diſpoſitio; An qui phyſicè, vel moraliter non poteſt confiteri, ſatisfaciat bullæ Iubilei per ſolam contritionem, ſi cætera præſtet.

Negant Sylueſter, Suarez, & alij multi. Prob. 1. ex dictis *caſ.* 8. Quia non impletur conditio confeſſionis. 2. Quia lex generaliter loquens generaliter eſt intelligenda: & vbi non diſtinguit, neq; nos diſtinguere debemus: ſed Papa generaliter, & indiſtinctè iniungit confeſſionem, ergo vel ſemper, & ſic nullum impedimentum excuſat, vel nunquam requiritur confeſſio.

Affirmant autem; modo alia præſtentur, etiam communio, ſi ſit iniuncta, Gloſs. *in extrau. antiq. de pœn. & remiſ.*, D. Anton., Nau. & alij communiter. Quia data impoſſibilitate confeſſionis, ita præſumendum eſt ex pia mente Papæ, Nam qui voluit confiteri, & non potuit, quoad Deum eſt vere confeſſus, & in ſtatu gratiæ.

D. Ant. 1. p. tit. 10. c. 3. §. 5. col. 3. Nau. not. 18. n. 14. not. 3. n. 13. & 33.

Hinc qui contritus voluit confiteri, & ob defectum Confeſſarij, ob amiſſionem loquelæ, aut excommunicationem, aut carcerationem, ob multitudinem pœnitentium, inaduertentiam, obliuionem inuincibilem, vel ob rigorem Confeſſarij, aut aliud quodcunq; legitimum impedimentum non potuit confiteri, vel obtinere abſolutionem, vel fuit fictè à Confeſſario abſolutus, & alijs completis, lucratur Indulgentiam.

Et hæc opinio etiam Auctori videtur probabilior; confirmariq; poteſt à ſimili ex dictis *caſ.* 14. *verſ. Hinc ex Palud.*

Et qui tempore Iubilei extraordinarij ſic legitimè impeditus non potuit confiteri, poteſt etiam poſt ſecundam Dominicam confiteri, & vti fauoribus Iubilei, ac illud lucrari. Quia regulariter conceditur legitimè impeditis, vt poſſint alio tempore hæc facere.

Bulla

Bulla vero præſcribens Confeſſionem, vt diſpoſitionem, non vt opus principale Indulgentiæ, tametſi generaliter loquatur, intelligitur pro ijs, qui poſſunt, non autem pro legitimè impeditis; in quo ſenſu intelliguntur etiam dicta *caſu* 8. Poteſt enim homo diſponi per contritionem.

§. 2.

An qui facta confeſſione, antequam perficiat reliqua opera, incidit in mortale, vel recordatur obliti teneatur iterum confiteri.

NVgnus, & Bonacina tenent ſatisfacere per contritionem. Quia per confeſſionem ſemel ritè factam impleta eſt conditio requiſita. *Nug. in add. ad 3. p. q. 23. ar. 3. dub. 4.*

At probabilius Auctori videtur teneri iterum confiteri, & ita expreſsè Graff., & alij. Quia in bullis videtur exigi confeſſio omnium mortalium, vſq; ad tempus Indulgentiæ commiſſorum, cum præſcribatur vt via ſecurior ad ſtatum gratiæ, neceſſarium ad fructum Indulgentiæ conſequendum. *Bon. de ſacr. d. 6. q. 1. p. 5. nu. 9. Graff. l. cit. nu. 8.*

Et idem dicitur de eo, qui peracta confeſſione, recordatur intra tempus Iubilei, ante obtentam Indulgentiam peccati mortalis obliti. Quia ſecus non eſſet integra confeſſio, prout requiritur in bulla.

Qui verò inculpabiliter non recordatur mortalis, etiam poſt factam confeſſionem commiſſi; vel non eſt confeſſus omnia venialia (quidquid ſentiant Adrianus, & alij): vel mortale aliquod ex iuſta cauſa omiſit, quod implicitè continetur in peccatis expreſſis, & quod fuit indirectè abſolutum; conſequitur effectum totius Indulgentiæ, etiam de omnibus confeſſis conceſſæ. *Adri. 4. de Indulg.*

§. 3.

§. 3.

An nullius culpæ mortalis conſcius, teneatur confiteri ſaltem venialia.

Adr. l. cit. q. 10. Sot. in 4. d. 21. q. 2. Caiet. to. 1. opuſc. tr. 15. c. 10.

AFfirmant Adrianus, Sot., Caiet., & alij. Quia Indulgentiæ tantum valent, quantum ſonant; quarum vna conditio eſt confeſſio, quæ licet in hoc caſu non ſit neceſſaria communicaturo; à Papa tamen exigitur, ſicut alia quæ ſunt tantum de conſilio, & ſicut ieiunium in ſenibus, vel iuuenibus. Idq; tametſi pœnitens non habeat, niſi peccatum veniale iam ritè confeſſum. Quia adhuc poteſt confiteri, & confeſſio ſimpliciter exigitur.

D. Ant. l. cit. Sylu. l. cit. n. 27. Nau. l. c. & not. 30. n. 6.

Negant S. Ant., Sylueſt., Nau., & alij multi. Quia Eccleſia non conſueuit præcipere confeſſionem, niſi de mortalibus, de quibus tantum confeſſio abſolutè accepta intelligitur: & ſic Papa loquitur ſuppoſitiuè, ſicut & præceptum annuæ confeſſionis. Confirm. ex differentia inter communionem, & confeſſionem, illa enim per ſe poſtulatur, hęc ſolum vt medicina vtilior, & certior, ideo illa etiam cum peccato veniali; hæc ſuppoſito peccato mortali intelligitur indicta.

Leo in theſ. for. Eccl. p. 1. c. 7. n. 27.

Diſtinguunt Franciſcus Leo, & alii quidam recentiores, dicentes opus eſſe confiteri vel venialia noua, vel mortalia alias ritè confeſſa, ſi confeſſio exigatur in bulla tanquam opus, vel pars operis. Quia non obtinetur Indulgentia omiſſo opere præſcripto: At ſufficere vltimam confeſſionem, ſi exigatur tantum tanquam diſpoſitio. Quia carens mortali habet id, quod Papa intendit.

Henriq. l. 7. c. 12. n. 1.

Reſoluit Auctor ſic. Si in bulla expreſsè non exigitur Confeſſio, licet exigatur communio, ex vi talis conceſſionis nõ eſt neceſſaria actualis confeſſio, etiam ſi adſit conſcientia culpæ mortalis. Ita Henriq. &c. Quia verba priuilegii nõ imponunt plus oneris, quam exprimant. In quo caſu ſumens Euchariſtiam cum ſola contritione ob inopiam Confeſſarii, vel ex ignorantia inuincibili, aut bona fide, ſatisfacit bullæ; quia

implet

Digitized by Google

implet conditionem; ſufficit enim ſtatus gratiæ ſiue per confeſſionem, ſiue per contritionem. Caiet., Nau., & alij. Quia ad obtinendam Indulgentiam contritio requiritur de iure diuino in exiſtente in mortali; actualis autem confeſſio ſolum de iure humano, & quando præſcribitur à bulla. *Caiet. tr. de Ind. c. 19., Nau. not. 18. n. 19.*

Si verò præſcriberetur ſola Confeſſio, aut confeſſio venialium vna cum aliis operibus; eſſet omninò neceſſaria confeſſio, vel venialium de nouo commiſſorum, vel mortalium iam ritè confeſſorum. Quia tunc cenſeretur præſcripta tanquam opus, vel pars operis, & tanquam conditio neceſſaria, *iuxta dicta initio* §. 1.

Si tandem abſolutè exigitur Confeſſio vna cũ aliis operibus, Prima opinio eſt probabilis, & tutior: Secunda tamen eſt etiam tuta, & probabilior. Tum ob rationes allatas; Tum quia ſicut peccatum ſimpliciter dictum accipitur pro mortali: ita Confeſſio abſolutè dicta intelligitur de mortalibus. Tum quia bulla loquitur iuxta ius commune annuæ confeſſionis, quod ſolum de mortalibus obligat, vt fusè Zerula. Sic Monachi nigri *per Clem. ne in agro de ſtat. Monach.* non tenentur ſub mortali confiteri venialia, ſed ſolum mortalia. *Zer. de Iub. l. 1. c. 15. dub. 16. & in prax. pæn. c. 10. q. 22. & ſeq.*

Hinc 1. Ad lucrandum Iubileum, vel Indulgentiam conceſſam ijs, qui confeſſi fuerint, communicauerint &c. non eſt neceſſaria actualis confeſſio ei, qui habet tantum venialia, ſiue leuia, ſiue grauia (quidquid dixerit Corduba). *Cord. de Ind. q. 28.*

2. Neq; eſt neceſſaria confeſſio generalis; ſed ſufficit confeſſio mortalium nondum confeſſorum, vel aliàs oblitorum, quorum tunc recordatur.

3. Qui de recenti confeſſus eſt, paulo ante publicationem Iubilei, vel ante tempus conſequendæ Indulgentiæ, non tenetur pro illius conſecutione iterum confiteri, ſi non eſt conſcius peccati mortalis de nouo commiſſi, vel aliàs obliti. Ita Graff., & alii. Tum quia ſic habet praxis; Tum quia non eſt neceſſaria confeſſio venialium, neq; iterata confeſſio mortalium. Hinc Turrecremata explicat participium, *confeſſis*, ideſt qui ſunt, vel fuerunt confeſſi, & perſeuerant in ſtatu gratiæ. *Graff. c. 15. n. 34. Turrec. c. menſuram §. in leuitico nu. 81. de pœn. d. 1.*

E con-

E contra, ſi in bulla exigatur Communio, verius eſt, contra Comitulum, & Portel, non ſufficere Communionem paulo ante factam: ſed eſſe iterum communicandum, Ita Zerula, & alii ob rationem tactam *initio huius §. verſ. Negant S. Ant.*

Comit. l. 1. reſp. mor. q. 39. Port. in dub. reg. Zer. l. 2. dub. 17. & 48.

§. 4.

An Confeſſio ſit præmittenda reliquis operibus, præſertim ſi ita præſcribatur.

Nau. not. 32. n. 39.

NAuarrus, & alii affirmant pro lucro Iubilei Anni Sancti, eſſe præmittendam actualem confeſſionem ab habente conſcientiam culpæ mortalis. Tum quia verba illius Iubilei videntur exigere talem ordinem. Tum quia viſitationes in eodem Iubileo præſcribuntur vt principale opus, cui ſit præmittenda confeſſio: Nec eſt ſimile de extraordinario Iubileo, in quo Communio, non reliqua opera, proponitur vt principale opus, & ſatis eſt confiteri ante Communionem, licet poſt alia opera.

At licet tutius ſit præuia confeſſione ſe diſponere ad alia opera, niſi nouum mortale occurrat *iuxta dicta §. 2.* Probabilius tamen eſt nihil referre ad lucrum vtriuſq; Iubilei, aut cuiuſuis Indulgentiæ, ſiue confeſſio anteponatur, ſiue poſtponatur aliis operibus; modo fiat intra tempus Iubilei; etiamſi diceretur, *qui præmiſſa confeſſione viſitauerint &c.* Ita Io. Monachus, Sotus, idem Nauarrus, & alii plures. Tum quia beneficium principis, non ambitioſum, nec alteri præiudiciale, eſt ampliandum, quatenus verba patiuntur. Tum quia id approbat conſuetudo. Vnde ſufficit ſi fiat confeſſio durante tempore Iubilei *iuxta dicta caſ. 15. & 16.* vt etiam colligitur ex bulla Vrbani VIII.

Monac. apud Nau. l. cit. n. 32. Sot. 4. d. 21. q. 2. ar. 3. col. 4. Nau. not. 19. n. 19. & not. 33. n. 39. & 49.

§. 5.

§. 5.

An quando in bulla dicitur; Verè pœnitentibus, & confeſſis, *vt in Anno Sancto*; *vel*, Contritis,& confeſſis concedimus Indulgentiam &c., *vt aliàs*; *Conſcius peccati mortalis ſatisfaciat per veram contritionem*.

PAnormitanus, & alij tenent ſufficere contritionem cum voto confitendi tempore ex ſtatuto Eccleſiæ debito. 1. Quia in hoc caſu non exigitur Confeſſio vt opus, ſed ſolum vt diſpoſitio, ſcilicet ad tollendum obicem Indulgentiæ, qui ſufficienter tollitur per perfectam contritionem. 2. Quia particula, *et*, in clauſula, *contritis, & confeſſis*, poteſt reſolui in diſiunctiuam, *vel*. Vnde neq; requiritur contritio, ſed ſufficit attritio cum confeſſione, licet dicatur *contritis*. 3. Quia ſatis confeſſus dicitur, qui habet propoſitum. Demum quia pauci faciunt in his caſibus confeſſionem. Debet tamen eſſe vera contritio, & non putata, quando omittitur confeſſio; quia requiritur ſtatus gratiæ. Ideo Syluester conſulit confeſſionem, quæ facit de attrito contritum. *Pan. in c. omnis vtriuſq; de pœn. & remiſ.*

S. Antoninus, & alii aiunt requiri actualem Confeſſionem, ſaltem factam tempore debito iuxta præceptum Eccleſiæ; & incidente poſtea peccato lætali, ſufficere perfectam contritionem. Prob. ex vi verborum, quæ præter pœnitentiam, aut contritionem generaliter requirunt confeſſionem; nec dicunt tunc fieri debere; & ideo verificantur, ſi facta ſit tempore à iure præſcripto. *S. Ant. 1. p. tit. 10. c. 13. §. 5. ſupplem.*

Durandus, Nauar., Gloſſa magna *in extrau. Vnig. de pœn., & remiſs.*, & alii, tutius,& probabilius affirmant ex vi prædictæ conceſſionis, requiri actualem Confeſſionem de peccatis mortalibus nondum confeſſis; & tunc temporis quando quis intendit lucrari Indulgentiam, ſeu Iubileum: nec ſufficere contritionem, *Duran. in 4. d. 20. q. 4. Nau. not. 18. à nu. 1. & not. 31. nu. 30. & alibi.*

aut

aut confeſſionem iam factam iuxta Eccleſiæ ſtatutum, cum contritione de nouo peccato. 1. Quia verba, *contritis, & confeſſis*, id ſonant, & in dubio non eſt recedendum à proprietate verborum; particula autem, *&*, propriè, & vt plurimum ſtat copulatiuè, non diſiunctiuè; & copulata diſpoſitio veritatem vtriuſq; partis requirit: ſecus ſi conceſſio requireret tantum contritionem. 2. Quia cum difficile eliciatur perfecta contritio, exigitur confeſſio mortalium, vt ſecurius tollatur obex; per contritionem autem hic intelligitur etiam attritio, quæ eſt imperfecta contritio. 3. Quia ad veram pœnitentiam (ad quam præcipuè aliciuntur fideles per Indulgentiam) plus iuuat præſens actualis confeſſio, quam præterita, aut futura. 4. Quia onus confitendi extra tempus debitum auget cauſam Indulgentiæ. Demum quia ſi requiritur confeſſio, quando bulla dicit, *ore confeſſis*, vt tenent etiam auctores primæ, & ſecundæ ſententiæ; ergo etiam quando dicitur, *confeſſis*, quia nullum eſt diſcrimen.

Secus autem, cum iuxta hanc probabiliorem opinionem, in caſu, ſuo alicui verè contrito cum animo confitendi, ipſa actualis confeſſio eſſet impoſſibilis, *iuxta dicta* §. 1. *Verſ. Affirmant autem &c.*

§. 6.

An quando conceditur Indulgentia* de peccatis contritis, & confeſſis, *ſit neceſſe fateri venialia ad hoc, vt pœna illis debita remittatur. Et quid de pœna debita peccatis vel inculpabiliter oblitis, vel non confeſſis ob impotentiam. Et an quis teneatur generaliter confiteri, ſi velit generalem remiſſionem pœnæ, omnibus peccatis debitæ, conſequi.

LIcet tutius ſit confiteri ſaltem in genere omnia peccata venialia, quorum quis eſt conſcius: probabilius tamen eſt (quidquid opinentur Adrianus, Angelus,

Adr. in 4. de Indulg.

Angelus, Roder., & alii) non eſſe neceſſe neq; in re, neq; in voto ea confiteri ad hoc, vt ex vi talis Indulgentiæ deleatur pœna illis debita. Ita Nauar., & alii magis communiter. Quia, cum peccata venialia non ſint materia neceſſaria confeſſionis, nec Eccleſia ſoleat præcipere eorum confeſſionem; non eſt veriſimile per talem Indulgentiam requiri eorundem confeſſionem, immo nec veram contritionem. Confirm. Tum quia fauores ſunt ampliandi iuxta proprietatem verborum; tum ex dictis §.3. *Verſ. Si tandem*. *Ang. V. Indulg. nu. 2. Roder. in bu. §. 2. nu. 12. Nau. not. 18. nu. 14., & not. 30. nu. 11.*

Debent tamen culpæ veniales per aliud remedium eſſe ſublatæ, ad hoc vt per Indulgentiam remittatur pœna temporalis illis debita, quia non remittitur pœna, niſi ſublata culpa; quod eſt commune tam peccato veniali, quam mortali. Quamuis enim Paludanus, & alii velint per Indulgentiam formaliter deleri peccata venialia etiam quoad culpam: communis tamen Theologorum apud Nauarrum, Suarez &c. eſt, non deleri; niſi quoad pœnam. Tum quia culpa venialis dicit aliquem defectum rectitudinis, qui non tollitur niſi per actum voluntatis, puta attritione, actibus charitatis, & aliarum virtutum &c. Tum quia Indulgentia inſtituta eſt ad relaxationem pœnæ, non culpæ; cum ſit applicatio ſatisfactionum, non meritorum &c. *Palud. in 4. d. 20. q. 4. Nau not. 10. nu. 12. &c. Suar. to. 4. in 3. p. d. 52. ſec. 2. à n. 4.*

Pœnam etiam debitam mortalibus inculpabiliter oblitis, & indirectè per abſolutionem quoad culpam remiſſis (etſi Angelus, & alii negent): probabilius Adrianus, Nauar., & recentiores affirmant per Indulgentiam ſub dicta forma conceſſam, remitti. Quia ſunt confeſſa ſaltem in generali: hoc autem ſicut ſufficit ad illa delenda quoad culpam; ſic vt ad illa extēdatur effectus Indulgentiæ quoad remiſſionem pœnæ. Et illa particula, *de confeſſis*, debet intelligi de confeſſis ſpecialiter, vel generaliter. Secus verò ſi obliuio fuiſſet culpabilis ob defectum examinis; vel ea peccata quis voluntariè abſq; cauſa non confiteretur; tunc enim non ſufficeret de illis conteri, ſed neceſſaria eſſet confeſſio ante tempus effectus Indulgentię, & ita ſonat tenor prædictæ formæ. In quo tamen caſu, præſtitis *Nau. not. 3. n. 11.*

ope-

operibus, remitteretur pœna debita aliis peccatis ritè confeſſis (modo pœnitens eſſet verè contritus de peccatis non confeſſis). Quia in hac forma non dicitur, *verè contritis, & confeſſis &c.*, vt in præcedenti §.; Sed, *concedimus Indulgentiam de peccatis contritis, & confeſſis*. Ex cuius formæ vi, ad conſequendum illius effectum, non requiritur actualis confeſſio tunc, ſed ſolum quod peccata mortalia fuerint aliquando per confeſſionem deleta. Ita Corduba.

Cord. q. 27. prop. 3. opin. 3.

Extenditur quoq; effectus Indulgentię, ſub dicta forma conceſſæ (quidquid dicant Suarez, & alii) ad pœnam debitam peccatis, quæ quis ab impotentiam non potuit confiteri, ſi per contritionem cum voto confeſſionis prius fuerunt remiſſa quoad culpam, ob rationes allatas §. 1. *verſ. Affirmant autem*.

Neq; tandem eſt neceſſe generaliter confiteri in caſu talis Indulgentiæ. Quia eius effectus extenditur etiam ad peccata iam ſemel ritè confeſſa, & deleta quoad culpam. Eſt communis S. Anton., Nauar., & aliorum.

S. Ant. vbi ſup. §. 5. Nau. not. 30. nu. 6.

Alia ſpectantia ad confeſſionem vide *ſect. 1. præſertim caſ. 37., & hac ſec. caſ. 7. Verſ. omnia verò*.

CASVS XX.

Qua, & qualis eſſe debeat Communio.

CHriſti corpus triplicitcr ſumi poteſt, Sacramentaliter tantum, ſpiritualiter tantum, & vtroque modo ſimul, *ex Trid. ſeſſ. 13. cap. 8.*

Dubitatur I. An ad lucrandum Iubileum extraordinarium ſufficiat Communio ſpiritualis.

Quidquid affirmet Iunior quidam apud Leonem; certum eſt non ſufficere. Ita Bottonus, & alii. Quia verba bullarum innuunt Sacramentalem.

Leo. 2. p. n. 167. Bott. in bull. Sixti V. pag. 211.

Quibus autem phyſicè, vel moraliter eſt impoſſibilis Communio Sacramentalis; poteſt à confeſſario commutari in aliud pium opus. Quia regulariter conceditur talis facultas, *ex dictis caſ. 7.*, & ita in terminis Henriquez, & alii.

Henriq. l. 7. c. 10. n. 8.

II. An

II. An talis commutatio poſſit fieri, ſi non ſit expreſsè data facultas. Verius eſt (quidquid dicant Graſſius, & Henriquez) non licere, vt ibidem dictum eſt. *Graſſ. l. 2. appen. c. 5. n. 50. Henriq. vbi ſup. in gloſſ. litt. V.*

Cum dicta verò facultate, poteſt commutari, 1. infirmis, patientibus tuſſim, vomitum, vel quid ſimile; 2. pueris nondum communioni idoneis; 3. ei, qui ex obliuione, vel incuria die deſignato bibit. Quia in his, & ſimilibus caſibus adeſt legitima cauſa.

III. An ſufficiat Cõmunio facta in peccato mortali.

Communio ignoranter facta in peccato mortali ab eo, qui bona fide putabat ſe eſſe in gratia, etiam ſi fuerit vltimum opus, ſufficit, vt dictũ eſt *caſ. 11. verſ. Hinc 1. qui*. Quia eſt actus moraliter bonus ſecundum ſubſtantiam, & etiam in indiuiduo: licet ſi communicans non ſit ſaltem attritus careat effectu gratiæ.

Communionem verò ſcienter factam in mortali, & quæ non ſit vltimum opus (Nam ſi vltimum opus compleatur extra ſtatum gratiæ non obtinetur effectus Indulgentiæ, etiamſi ante finitum tempus Iubilei acquiratur ſtatus gratiæ, *ex dictis caſ. 11. in fine*). Negant ſufficere Bottonus, Leo, & à fortiori omnes allegati *caſ. 12. verſ. 1. opinio*. 1. Quia, cum ſit actio ſacrilega, non poteſt vocari Communio, ſaltem iuxtà mentem Papæ. Confirm. Quia in quibuſdam bullis dicitur, *reuerenter*, in aliis, *deuotè ſumpſerint*. 2. Quia Papa requirit illam diſpoſitionem ad communionem, quæ eſt neceſſaria extra tempus Iubilei; hæc autem eſt, vt communicaturus non ſit conſcius culpæ mortalis. *Bott. pag. 214. Leo p. 2. n. 168.*

Affirmant autem, ſi vltimum opus perficiatur in gratia, allati ſupra *caſ. 11. & 12.* dicentes ſufficere ſi opus ſit bonum ex genere, licet in indiuiduo ſit moraliter malum. Quia Communio facta in peccato mortali ſufficit ad ſatisfaciendum præcepto Eccleſiaſtico, vt magis communiter tradunt DD. (Nam Eccleſia præcipit ſubſtantiam, non modum actus, niſi modus ſit ſubſtantialis actui). Ergo etiam ad ſatisfaciendum oneri pro lucro Iubilei; cum non ſit veriſimile Papam velle arctius obligare ad hoc, quam ad illud.

Prior ſententia eſt tutior, & videtur menti Papæ

conformior. Poſterior tamen non caret probabilitate. Tum propter rationes; tum quia non obſtant particulæ, *reuerenter*, & *deuotè*. 1. Quia ſumi poſſunt adhortatiuè, non præceptiuè: alioquin communicans cum peccato veniali non lucraretur Indulgentiam; (cum talis communio ſit peccatum veniale cuiuſdam irreuerentiæ, & ſacrilegii) quod neq; Auctores prioris ſententiæ admittunt: ſecus valde difficilis eſſet conſecutio Iubilei. 2. Quia particula, *reuerenter*, poteſt intelligi de compoſitione tum externa, tum interna, non excludente culpam mortalem, vt eſt animus exercendi actum latriæ &c. Et particula, *deuotè*, non ſonat dignè, ſed attente. Et faciunt dicta *caſ.12. in tertia opinione, & caſ.15.*

Hinc multo magis ad lucrandum Iubileum ſufficit Communio facta cum peccato veniali habituali, vel actuali. Cum enim veniale non impediat præcipuum Eucharistiæ effectum, qui eſt gratiæ habitualis augmentum (quia non eſt obex gratiæ ſanctificantis); multo minus impediet effectum Indulgentiæ.

IV. Quo die facienda ſit Communio.

Poteſt fieri die Dominico terminante primam hebdomadam, aut alio die intra eandem hebdomadam, vt conſtat ex praxi, & ex bullis modernis (quidquid olim præſcripſerit Sixtus V. ex Bottono) etiamſi in bulla expreſsè non diceretur, *aut alio die &c.* Nam tunc dies Dominicus aſſignaretur, non præceptiuè, ſed tantum conſultiuè, tanquam dies magis congrua. Et confirmatur ex dicendis.

Bott. pag. 224. prop. 4.

Item poſſe fieri feria ſecunda, aut tertia ſecundæ hebdomadæ ab eo, qui ieiunauit intra primam hebdomadam, longè probabilius eſt. Ita Henriquez & alii, tum ob rationes allatas *caſ.5. in fine* (quidquid alii ibidem ſentiant) tum ob declarationem infraſcriptam Gregorii XIV.

Henriq. l.3. c. 10. nu. 8. litt. S. in gloſſ.

Feria autem ſecunda, aut alio die tertiæ hebdomadæ poſſe fieri ab eo, qui ieiunauit intra ſecundam hebdomadam, ſi ex cauſa, vel voluntarie non communicauit die Dominico terminante totum tempus Iubilei: Negant Fernandez, & nouiſſimè Lauorius, niſi in bulla

Fern. in medul. p.3.c.7. §. 8. nu. 5. Lauor. 1.p.c. 21. n. 27.

bulla concedatur. Quia opera præſcripta, ſecluſa commutatione, aut dilatione facta à Confeſſario ex cauſa, ſunt præſtanda intra tempus præſcriptum: Affirmant vero Henriquez, & alii. Quod ita expreſſerit Gregorius XIV., & declarauerit Sancius Epiſcopus Salmaticenſis ex conſultatione cum ſapientibus. *Henriq. l. 7. c. 10. nu. 8. litt. S. in gloſſ.*

Ex quibus. Prima opinio eſt tutior: Secunda tamen eſt etiam probabilis.

CASVS XXI.

Qualis Eleemoſyna, & quanta.

DVbium I. Qualis requiratur?

Pro lucro Iubilei, non ſufficit Eleemoſyna ſpiritualis, comprehenſa hoc verſu, *Conſule, caſtiga, ſolare, remitte, fer, ora*, vt tenuit Zanardus: Sed debet omnino eſſe realis. Ita Bottonus, & alij communiter. Quia Papa exigit eleemoſynam propriè, & non aliam, licet maioris excellentiæ; Nec obſtant dicta *ſec. 2. caſ. 24.* *Zanar. p. 1. dir. Confeſſ. c. 21. q. 26. Bott. pag. 194. prop. 3.*

II. A quibus ſit facienda?

Pauperes, qui viuunt, & alunt familiam de quotidiano labore, aut oſtiatim mendicant, poſſunt à Confeſſario obtinere commutationem Eleemoſynæ in aliud opus pium. Quia talis facultas regulariter conceditur: ſecus ſi non eſſet expreſsè conceſſa iuxta dicta *caſ. 7.*

Et licet Nauarrus, Graff., & alii negent eos egere commutatione, ſi ſint impotentes, modo cætera adimpleant. Quia non videtur mens Papæ obligandi impotentes: Probabilius tamen, & ſecurius eſt, eos teneri vel commutationem procurare, vel eleemoſynam facere; ſecus non obtinere Indulgentiam. Ita Bottonus, Homob., & alii communiter. Quia ſeruanda eſt forma bullæ, nec ſufficit bona voluntas, ſed requiritur operis impletio, vel commutatio, *vt dictum eſt caſ. 8.* *Nau. miſcel. de or. 94. n. 2. Graff. l. 4. deciſ. c. 15. n. 40., & l. 2. appen. c. 5. n. 58. Bott. pag. 194. prop. 2. Homob. 3. p. exam. tr. 15. c. 3.*

Satisfacit autem pauper faciendo minimam eleemoſynam: curando vt ab alio detur pro ſe: ratificando datam nomine ſuo ab amico motu proprio ad hunc

finem; modo ratificet intra tempus debitum: Similiter faciens ſibi ipſi à Confeſſario applicari eleemoſynam, quam ipſe pro lucranda Indulgentia tenetur facere; ſicut debitor rei incertæ &c.

Religioſos autem, etiam nouitios, non habentes proprium, nec vnde Eleemoſynam erogent; Graffius docet abſq; eleemoſyna lucrari Indulgentias conceſſas ſub onere eleemoſynæ; vel ex Felino ſatisfacere prædicando, audiendo confeſſiones, & ſimilia loco eleemoſynæ faciendo. Et idem diceret Graffius de ſeruo, filio familias, & vxore, ſi eis à Domino, patre, vel marito non permittatur dare eleemoſynam, nec aliunde habeant, vnde illam erogent.

Graff. l. 2. app. c. 5. nu. 58.

At probabilius eſt etiam hos omnes egere commutatione. Ita idem Bottonus, & alii. Ob rationem dictam de pauperibus.

Bott. l. cit. & pag. 200.

Religioſi verò habentes bona, non ſolum in communi, ſed etiam in particulari quoad adminiſtrationem, & vſum; poſſunt, & debent eleemoſynam facere de ſibi conceſſis, & non neceſſarijs ad victum, vel veſtitum: niſi Prælatus pro omnibus ſuis ſubditis illam eroget. Sanchez.

Sanch. l. 7. ſum. c. 19. n. 92. &c.

Non poſſidentes autem in particulari, ſed tantum in communi; poſſunt de licentia ſuperioris dare aliquid monaſterij in eleemoſynam ad lucrandum Iubileum. Graff. &c.

Quam licentiam, ſuppetentibus monaſterij facultatibus, tenetur ſuperior concedere; vel per ſe, aut alium miniſtrum pro omnibus ſubditis dare dictam eleemoſynam (quo caſu ipſi ſubditi non tenentur) ne quantum in ſe eſt, impediat Iubilei conſecutionem.

Negante autem iniuſtè ſuperiore dictam licentiam, vel nolente pro omnibus dare eleemoſynam; non peccaret religioſus ſubditus, ſi abſq; ſcandalo aliquid monaſterij, inſcio ſuperiore, daret. Quia operaretur ex licentia debita. Melius tamen in tali caſu faceret, ſi peteret commutationem.

Quam commutationem, etſi curare debeant etiam Religioſi non habentes bona in communi, nec in particulari: poſſunt tamen & ij ſibi ſubtrahere aliquid de his,

Digitized by Google

his, quæ ad proprium victum, & ſuſtentationem illis tribuuntur, idq; cum ſuperioris licentia dare pro eleemoſyna.

Sufficit etiam Religioſis, ſi curent eleemoſynam ab amico pro ipſis fieri; vel ratificent factam nomine ipſorum; vel ſi eleemoſynam à ſe faciendum ſuperior applicet Monaſterio, vt de paupere dictum eſt.

Similiter Dominus, Pater, & Vir tenentur pro ſeruo, filio familias, & vxore dare eleemoſynam, ſi poſſunt, ad effectum conſequendi Iubileum; etſi contra rationem negent, non peccabunt iſti facientes abſq; ſcandalo, & rixa aliquam eleemoſynam, de bonis Domini, Patris, aut Viri, ipſis neſcientibus: Licet melius eſſet petere commutationem eleemoſynæ, vel curare ab amico fieri nomine ſuo, vel aliquid ſubtrahere ex proprio victu, & dare etiam abſq; licentia in eleemoſynam. Sanchez hucuſq;

III. Quoties?

Si in bulla præſcribatur eleemoſyna abſolutè, vt regulariter fit; ſufficit ſemel dare, *ex dictis caſ. 8. Verſ. Quod ſi.* Si verò exprimatur trina in tribus diebus, tunc habent locum ibidem dicta *Verſ. III. Opera pro Iubileo.*

IV. Quando?

Poteſt fieri ante, vel poſt Communionem, etiam die Dominico. *ex dictis ibidem Verſ. Et ſufficit.*

V. Cui?

Sufficit illam dare ei, cui aliàs debetur ex lege naturali, vt parenti pauperi, vel alteri extremè egenti. *ex latè dictis caſ 9.*, & cuicunq; pauperi, etiam extero.

VI. Quanta?

Eleemoſyna poteſt in bullis præſcribi, 1. determinatè, vt vnius iulij: 2. indeterminatè, iuxta tamen deuotionem, & arbitrium cuiuſq; vt regulariter nunc fit: 3. indeterminatè abſolutè, vt cum dicitur, *qui eleemoſynam erogauerint &c.*: 4. indeterminate iuxta tamen poſſibilitatem cuiuſq;

Maiorem Eleemoſynam tribuens, cæteris paribus, plus meriti quoad præmium eſſentiale acquirit, vt patet ex dictis *caſ 17. circa finem.* Secus ſi cætera non ſint paria; nam poterit plus mereri pauper minimam

Digitized by Google

eleemoſynam faciens deuotè, quam diues tribuens magnam tepidè, iuxta illud de paupercula vidua, *Luca 21.*

Si igitur Eleemoſyna in bulla ſit determinata primo modo, vel indeterminata ſecundo modo; ſufficit quoad omnes, tam diuites, quam pauperes, vel eadem determinata, vel illa indeterminata etiam minima, pro lucro etiam totius Indulgentiæ; ſi aliàs adſit ſufficiens cauſa Indulgentiæ, vt ſemper præſumitur, iuxta alibi dicta. Quia ſatis impletur forma bullæ. Ita Nauar., Henriq. & alij communiter.

Nau. not. 31. n. 35. Hēriq. l. 7. c. 10. n. 3. litt. Q. in litt. & com.

Si autem ſit præſcripta indeterminatè aliis duobus modis, ſcilicet vel omnino abſolutè, vel cum reſpectu ad poſſibilitatem, eſt difficultas.

Prima opinio affirmat tunc eſſe debere proportionatam, iuxta conditionem perſonarum, facultatum, & bonorum, ita vt diues abundantius det, quam pauper, ſecus non acquiri Indulgentiam, ſaltem totam. Ita Nauar., & videntur ſentire S. Tho., S. Bonau., & alij. Quia tunc Papa videtur exigere eleemoſynam congruam, & rationabilem, qualis non eſſet parua, reſpectu diuitis, ſaltem quoad totam Indulgentiam. Confirm. ex bulla Sixti V. anni 1585. ſic præſcribentis.

Nau. n. 34. S. Tho. in 4. d. 20. q. 2. ad 3. & in add. ad 3. p. q. 25. ar. 2. ad 3. S. Bonau. d. 20. q. vlt.

Altera, è contra, tenet in vtroq; caſu, pro lucro etiā totius Indulgentiæ, ſufficere quamcunq; etiam minimam eleemoſynam tam in diuite, quam in paupere; & verba illa, *iuxta facultatem &c.*, poni adhortatiuè, non præceptiuè. Ita nonnulli apud Bottonum. 1. Quia ſecus difficilis eſſet acquiſitio Iubilei, remanente ſemper dubio de quantitate, ſeu proportione eleemoſynæ. 2. Quia magnates erogare deberent immenſam eleemoſynam, & ſic etiam eis eſſet difficilis eius conſecutio. 3. Quia ſi Papa concedat Indulgentiam, *porrigenti manus adiutrices,* & intelligatur de eleemoſyna proportionata facultatibus, colligeretur ſumma ſufficiens pro fabrica, non vnius, ſed plurium eccleſiarum, quod non videtur intendi à Papa.

Bott. pag. 96.

Tertia diſtinguendo ait, *Primò*, Eleemoſynam eſſe faciendam iuxta facultatem, & ſic maiorem à diuite, quàm à paupere, ſi id expreſsè in bulla dicatur. Ita

Hen-

Henriquez, & alii. Quia ſecus non adimpleretur à diuite conditio bullæ, nec obtineretur Indulgentia. Hæc tamen quantitas proportionalis, ex Suarez, habet latitudinem, ita vt reſpectu vel diuitis, vel pauperis, alia ſit minima, alia maior, vel maxima; & ſic ad lucrandam Indulgentiam ſufficit quod diues intra ſuam latitudinem attingat ſaltem minimam, non vero minus minima. Item hæc minima quantitas reſpectu cuiuſq; non eſt menſuranda mathematicè, ſed moraliter, & prudentis viri arbitrio; & ſic ſufficit ſi detur eleemoſyna competens ſtatui, iuxta illam, quam homines talis ſtatus communiter ſolent facere extra Iubileum.

Henriq. l. c. n. 7. litt. Q. in tex. & com.

Suar. to. 4. in 3. p. d. 52. ſec. 8. n. 5.

Ait *ſecundo* tam in diuitè, quam in paupere ſufficere quamlibet minimam Eleemoſynam pro lucro etiam totius Indulgentiæ; ſi in bulla præſcribatur abſolutè, & omnino indeterminatè. Quia ſic ſufficienter adimpletur ſubſtantia operis iniuncti, vt de oratione dictū eſt *caſ. 17. fine*. Quod ſi ipſa eleemoſyna ſit aſſignata ad complendam cauſam Indulgentiæ, tunc diues debet dare tantum, quantum ad complendam cauſam ſufficit; ſecus non lucratur niſi partem.

Quod ſi forma præſcribens indeterminatè Eleemoſynā, eſſet vnica quoad verba, ſed multiplex quoad ſenſum; eſſet intelligenda proportionaliter iuxta diuerſas perſonas, & earum facultates, ex Suarez, & haberet locū Prima opinio, & prima pars huius Tertiæ.

Auctori nulla prædictarum opinionum videtur improbabilis; Prima tamen tutior, & conſulenda in praxi: Tertia verò probabilior. Quia per eam forma bullæ iuxta proprietatem verborum impletur.

Hinc, An omnes, qui adimplent opus requiſitum, licet alius alio perfectius, æqualiter lucrentur Indulgentiam conceſſam cum ſufficienti cauſa (ſi enim deficiat ſufficiens cauſa conceſſionis, & opus ſit præſcriptum ad ſupplendam cauſam, non omnes lucrantur æqualiter, ſed qui imperfectè exequitur, minus recipit, quam qui cum maiori deuotione). Quamuis negent Nauarrus, & alii. Quia reſpectu imperfectè exequentis videtur deficere cauſa, & allegatur Boni-

Nau. not. 15. n. 15.

facius VIII. dicens in bulla anni 1300., *Vnuſquiſq; tamen plus merebitur,& indulgentiam efficacius conſequetur, qui baſilicas amplius,& deuotius frequentabit.* Probabilius tamen eſt, quod (etſi idem opus poſſit inæqualiter à diuerſis fieri, ſcilicet vel ab vno in gratia,& ab alio in pecccato; vel ab vno maius, quam ab alio, vt maior eleemoſyna) omnes ſubſtantiam operis facientes, æqualiter lucrentur totum effectum. Ita colligitur ex, hic,& alibi dictis, *præſertim Caſ.* 15. *Verſ. Æquè ſatisfacit &c.* Quia, etſi tepidè, impletur tamen conditio præſcripta ſufficienter, ſuppoſita ſufficienti cauſa Indulgentiæ; Quæ, ex S. Thoma, ſolis meritis, & ſatisfactionibus Chriſti, & Sanctorum innititur, non merito lucrantis, in quo ſola gratia requiritur vt ibi dictum eſt.

S. Tho. in 4. *d.* 20. *q.* 1. *ar.* 3. *qu.* 2. *ad* 4.

VII. Cuinam acquirantur eleemoſynæ, occaſione Iubilei in eccleſijs deputatis factæ?

Non ſpectant ad Epiſcopum, ſed ad eum, cui de iure, vel conſuetudine, vel priuilegio aliàs acquiri ſolent; ſcilicet factæ in Cathedrali ad Archipresbyterum, in Parochialibus ad Parochum, in eccleſijs Regularium ad ipſum Monaſterium. Ita Genuenſis, Rota Romana, & eſt communis. Nam Archipresbyter, habens curam animarum, de iure communi habet intentionem fundatam in omnibus oblationibus factis in cathedrali, ſicut & Parochus de factis in ſua Eccleſia, quæ proinde illis cedunt, vt textibus, & Doctoribus probat Auctor. Et eandem intentionem ex priuilegio habent regulares, fundatam in oblationibus factis in ſuis Eccleſijs. Vnde Epiſcopus de iure communi non poteſt eleemoſynas, tempore, & occaſione Iubilei in Eccleſijs pro viſitatione deputatis, factas, diſtribuere, vel applicare pauperibus, vel locis, aut operibus pijs; niſi ante deputationem cum Rectoribus eccleſiarum conueniſſet.

Gen. in prax. Neap. c. 57. *n.* 14. *Rota in Beneuentana.*

CA

CASVS XXII.

Quinam ex ſequentibus poſſint adipiſci Indulgentiam, vel Iubileum.

§. I.

An poſſint cenſura, vel irregularitate innodati.

POſſunt præſtare opera, & conſequi Indulgentiam, vel Iubileum, etiam ante ſolutionem. I. Irregulares. Quia irregularitas non impedit hoc, ſed ſolum recipere, & exercere ordines, & ſæpe contrahitur abſq; culpa. Benè tamen ſibi conſulunt irregulares, Anno Sancto petentes diſpenſationem à pœnitentiarijs Romæ deputatis.

II. Suſpenſi ab officio, & beneficio. Quia etiam hoc non impedit. Suſpenſus autem ab ingreſſu Eccleſiæ poteſt extra Eccleſiam ſuſcipere Sacramenta pœnitentiæ, & Euchariſtiæ, vel etiam celebrare; & Eccleſiam ingredi tempore, quo non celebrantur diuina, & in ea orare. Quia *cap. is, cui de ſent. excom.* intelligitur de ingreſſu publico, & tempore diuinorũ. Suſpenſus verò à participatione Sacramentorum (cuius ſuſpenſionis violatione licet peccet, non contrahit tamen irregularitatem, ex Sylu., Nau., & alijs) verè pœnitens ante vinculi ſolutionem poteſt ad confeſſionem, non ad alia Sacramenta accedere: Communio autem poteſt illi commutari; & etiam ipſa confeſſio, ſi in bulla Iubilei negetur facultas abſoluendi à cenſuris, & detur facultas commutandi opera. Quia adeſt legitimum impedimentum. Et hic forte eſt caſus vnus, in quo validè commutatur confeſſio.

Sylu. v. ſuſpenſio q. §. ſi verò ſuſpenſio. Nau. c. 27. n. 163.

III. Interdicti ſpecialiter ab ingreſſu Eccleſiæ, modo recedant à contumacia, & eos pœniteat. Quia poſſunt extra tempus diuinorum ingredi Eccleſiam, & in ea priuatim orare; & extra Eccleſiam recipere

Sacra-

Sacramenta, & celebrare. De interdicto autem à participatione Sacramentorum dic vt ſupra de ſuſpenſo ab eiſdem. Et hæc certa ſunt.

Dubium eſt. An excommnnicatus verè contritus, & ſuæ contumaciæ pœnitens, poſſit ante abſolutionem ab excommunicatione, diligenter tamen procuratam, conſequi Iubileum, ſeu Indulgentiam.

Adr. in 4. q. 3. de clauibus in fine.

Negant abſolutè Adrianus, & nonnulli recentiores, ſi Indulgentia ſit conceſſa per modum abſolutionis. Quia excommunicatus etiam contritus eſt membrum ab Eccleſia præciſum, incapax influxus ſpiritualium Eccleſiæ bonorum. Secus verò ſi Indulgentia ſit per modum ſuffragii ab alio illi applicata. Quia tunc eſt bonum priuatum, quod vnus poteſt alteri cedere.

Annan. in tract. de Iub.

Diſtinguunt Io. de Annania, & alii, negando ſi fuit excommunicatus iuſtè; affirmando verò, ſi iniuſtè. Nam iniuſtè excommunicatus ob cauſam iniuſtam, non priuatur communibus Eccleſiæ bonis, nec vſu Sacramentorum, poteſtq; in foro conſcientiæ, ſecluſo ſcandalo, confiteri, & Euchariſtiam licitè recipere. Vide Sayrum.

Sayr. l. 4. theſ. c. 17. à nu. 7.

Nau. not. 18. n. 14. & in man. c. 27. n. 18.

Henriq. l. 7. c. 18. §. 2. & l. 9. c. 15. §. 3. litt. Q. in text. & gloſſ.

Denium Nauarrus, & alii poſt ipſum probabiliter affirmant non ſolum iniuſtè, ſed etiam iuſtè excommunicatum, verè pœnitentem, & pro viribus procurantem abſolutionem, eſſe capacem Indulgentiæ (Et huic opinioni adhæret Auctor). Quia eiuſmodi excommunicato ſuffragia Eccleſiæ proſunt ad ſatisfactionem, Henriquez. Cum non videatur eſſe intentio Eccleſiæ priuandi filios obedientes talibus bonis, & ideo nec fructu Indulgentiæ. Confirm. Quia talis excommunicatus poteſt præſtare opera iniuncta; & quoad confeſſionem, valde probabile eſt non eſſe neceſſariam, quando quis non poteſt confiteri, vt oſtenſum eſt *caſ.* 19. §. 1. Communio autem poteſt commutari, ſi bulla id concedat; & etiam confeſſio, vt de ſuſpenſo dictum eſt.

Hinc I. Hæretici, & Apoſtatæ, ſi maneant in errore, non ſunt capaces Indulgentiæ. Quia ſunt membra abſciſſa: Si verò deponant errorem, & ſint verè pœnitentes, probabile eſt eſſe capaces, ſi velint, & nequeant, abſolui.

II. In-

Digitized by Google

II. Indulgentiam alicui particulari excommunicato à Papa conceſſam, etſi abſolutè affirmet Ludouicus Bononienſis apud Suarez; & abſolutè neget idem Suarez eſſe validam; & Nugnus dicat non valere; ſi Papa ignoret illum eſſe excommunicatum; valere verò, ſi ſciat; quia ſic cenſetur abſoluere ad hunc effectum: Ex dictis tamen probabile eſt valere, etiam ſi Papa ignoret illum eſſe excommunicatum, ſi iam receſſit à contumatia, & procuret quantum in ſe eſt abſolutionem, vel ignoret ſuam excommunicationem; ſecus ſi adhuc ſit contumax.

Bonon, tr. de Ind. n. 107. Suar. to. 4. d. 52. ſec. 2. num. 3. Nug. in add. ad 3. p. q. 17. ar. 1.

§. 2.

An Cathecumenus in gratia conſtitutus ante baptiſmum in re ſuſceptum.

CAthecumenus dicitur ille, qui in ætate adulta, voluntate credendi in Chriſtum ductus, vult baptizari, & cathechizatur, & eſt idem quod inſtructus rebus fidei ante baptiſmum.

Neophitus idem eſt, quod nouus in fide recenter baptizatus.

Prima ſententia negat Cathecumenum eſſe vllo modo capacem Indulgentiæ, tam per modum abſolutionis, quàm ſuffragij, ſiue in hac vita, ſiue in purgatorio. Ita Bonacina, & alij. Prob. Quia 1. Indulgentia per modum abſolutionis, conceditur ſubditis per modum iudiciariæ poteſtatis, quam Eccleſia non habet in cathecumenos, cum non ſint eius membra per baptiſmum realem, qui eſt eius ianua. Confirm. tum quia iuxta praxim Eccleſiæ Indulgentia ſolis baptizatis conceditur, ſecunda tabula indigentibus, vt dicitur in Iubileo Anni Sancti: tum quia ea, quæ conceditur viuis, ſolet eſſe per modum abſolutionis, & iniungitur confeſſio, & ſæpè communio, quorum ſunt incapaces cathecumeni. 2. Idem eſt de Indulgentiæ per modum ſuffragij, ac de Miſſa; ſed Miſſa non poteſt offerri pro cathecumeno, neq; defuncto in gratia per modum ſuffragij; Ergo neq; Indulgentia. Deinde non eſt veri-

Bon. de ſacr. d. 6. q. 1. p. 5. num. 2.

veriſimile Papam poſſe concedere Indulgentiam per modum ſuffragii defuncto, cui per modum abſolutionis non poterat viuo &c. Demum Eccleſia nunquam non baptizato conceſſit Indulgentiam.

Secunda negat Cathecumenũ eſſe capacem Indulgentiæ per modum abſolutionis, ob dictam rationem; affirmat autem eſſe, tum viuum, tum defunctum, per modum ſuffragii, & de facto eis in gratia defunctis prodeſſe. Ita Henriquez cum alijs. Quia verè ſunt per fidem, & charitatem vniti Chriſto, & aliquo modo membra Eccleſiæ, & Chriſti. Confirm. ex Suarez, Quia ad dandam Indulgentiam per modum ſuffragij non requiritur iuriſdictio erga ſuſcipientem, ſed ſat eſt hunc eſſe in charitate, licet ſine baptiſmo.

Henriq. d. c. 18. §. 3., & c. 20. §. 8.
Suar. to. 4. in 3. p. d. 48. ſec. 6. n. 6.

Tertia affirmat Cathecumenum ſiue viuum ſiue defunctum in gratia exiſtentem, eſſe capacem Indulgentiæ, non ſolum per modum ſuffragij, ſed etiam per modum abſolutionis. Ita Nau., & alii. Et hæc ſententia non caret magna probabilitate. Quia Cathecumenus exiſtens in gratia Dei, licet ſimpliciter non ſit membrum Eccleſiæ in externa facie; eſt tamen aliquo modo, non numero, ſed merito, ex S. Thoma. Vnde pertinet ad communionem Sanctorum, & eſt particeps orationum publicarum, & ſuffragiorum Eccleſiæ; poteſtq; pro eo offerri Miſſa, non ſolum ad impetrationem, ſed etiam ad ſatisfactionem, tum ex opere operantis (etiam quoad partem reſpondentem Sacerdoti, iuxta Henriquez &c.) tum fortaſſe etiam ex opere operato, vt videtur tenere Nauarrus: & pertinet ad Eccleſiam ſaltem voto, tanquam in potentia proxima, venitq; nomine fidelium in fauoribus, ſicut nouitius nomine religioſorum, & ſpectat ad fauorabilem iuriſdictionem Papæ, & Eccleſiæ. Confirm. Quia Cathecumenus poteſt viſitare Eccleſias, in illis orare, & aſſiſtere officijs, etiam Miſſæ, ſaltem vſque ad aliquam partem: Item lucrari Indulgentiam, etiam ſub onere Confeſſionis, & Communionis conceſſam, vt docent Nauarr. & alij. Nam Confeſſio, *ex dictis Caſ.* 19. §. 1., intelligitur de potentibus; vel poteſt à confeſſario commutari, ſi adſit facultas, vt regulariter

Nau. not. 31. n. 48. & not. 32. n. 10.
S. Tho. in 4. d. 4.
Henriq. l. 9. c. 15. §. 5.
Nau. d. not. 31. n. 48.
Nau. d. not. 32. n. 10.

Digitized by Google

ter in Iubileo extraordinario adeſt; ſicut & ipſa Communio, *ex dictis* §. *præced. Verſ. II. ſuſpenſi*: Iubileum autem Anni Sancti (licet id negent Bottonus, & Leo) poteſt lucrari abſq; commutatione, ſi loco confeſſionis, eliciat actum contritionis. Ex quibus ſoluuntur rationes aliarum opinionum, ſi fortè hæc tertia placeat.

Qua ſuppoſita ſententia, Epiſcopus, & Confeſſarius vi Iubilei poſſunt in votis, & iuramentis Cathecumenorum diſpenſare, & illa commutare; Quia in fauoribus ſubijciuntur ſpirituali iuriſdictioni Eccleſiæ. Ita Henriquez (licet Sanchez oppoſitum teneat). Secus in odioſis, vnde ab Eccleſia non poſſunt compelli ad baptiſmum accipiendum, vel ad fidem ſemel acceptam ſeruandam, ex Nauar. & ex dictis *ſec.* 1. *caſ.* 10. §. 4. *Verſ. Hinc primo*.

Henriq. l. 7. c. 20. §. 8. Sanch. l. 4. ſum. c. 37. n. 37. Nau. not. 31. n. 48.

§. 3.

An Papa, vel Epiſcopus à ſe pro alijs conceſſam.

QVilibet Prælatus concedens Indulgentiam pro alijs, poteſt eam adipiſci, præſtando opera iniuncta. Tum quia non eſt deterioris conditionis cæteris fidelibus; tum quia ſic habet vſus.

Et tribus modis poteſt.

Primò, ſi committat alteri, puta Confeſſario ſuo, facultatem concedendi ſibi Indulgentiam, ſubijciendo ſe illi in Sacramento, vel extra. Quo modo tantum, poſſe Papam, & quemlibet alium Prælatum frui Indulgentijs, quas aliis concedunt, tenent Vincentius, Caietanus, & alii. Quia cum Indulgentia detur per modum abſolutionis, ſitque actus iuriſdictionis, & nemo in ſe ipſum iuriſdictionem habeat *per dicta ſec.* 1. *Caſ.* 10. §. 9. *Verſ. Sed probabilius*; hoc modo tantum non repugnabit, licet à Nauarro impugnetur.

Vinc. in c. cũ ex eo de pænit. & remiſ. in 6., Caiet. in opuſc. de Indulg. Nau. not. 20. n. 9.

Secundò, Si conceſſio Indulgentiæ directè fiat communitati, comprehendat autem indirectè prælatum ipſum concedentem, tanquam partem eiuſdem communitatis

munitatis. Iuxta quem modum Papam, & quemlibet Prælatum lucrari poſſe Indulgentiam aliis conceſſam docent S. Thomas, & alii plures. Quia ſic non exercetur directè iuriſdictio in ſeipſum, ſed tantum indirectè, & fructus Indulgentiæ non participatur à concedente per modum abſolutionis iudiciariæ, ſicut à ſubditis: ſed ſolum per modum applicationis communis theſauri Eccleſiæ; qui modus non repugnat, & competit prælatis concedentibus, animabuſq; purgatorii, iuxta Nauarrum.

S. Tho. in add. ad 5. p. q. 27. ar. 4.

Nau. not. 20. n. 11. & not. 22. n. 21.

Tertiò, Si conceſſio Indulgentiæ directè, & primariò à Papa, vel ab alio Prælato fiat ſibi ipſi, vel vna cum aliis, vel ſoli, etiam per modum abſolutionis.

Circa quem modum eſt duplex controuerſia.

I. An quando Prælatus concedit generaliter Indulgentiam, concedat directè, & primario etiam ſibi ipſi.

Negant Palud., Sylu. & alii ob rationem tactam modo primo.

Palud. in 4. d. 20. q. 4. ar. 3. Sylu. l. cit.

Affirmant de Papa, & negant de aliis Prælatis Henriquez &c. Ratio diuerſitatis eſt, quia Papa habet in hac re omnimodam, & independentem poteſtatem, & ſic etiam ſupra ſeipſum: alii autem Prælati habent dependenter ab illo.

Henriq. l. 7. c. 32. n. 3. in tex. & gloſ. litt. S.

Affirmant vero Sanchez, & alii & Papam, & alios Prælatos ex facultate iuris, vel ſpeciali Papæ, non ſolum poſſe, ſed etiam de facto concedere ſibi ipſis directè, & primariò Indulgentiam, dum eam generaliter concedunt fidelibus ſibi ſubditis. Quia non omnes actus iuriſdictionis requirunt aliquo iure diſtinctionem perſonarum; ſed tantum illi, qui continent coactionem, vel collationem Sacramenti: actus autem applicandi Indulgentiam non eſt ex iſtis, & tantum requirit prudens iudicium de ſufficienti cauſa ad illam concedendam.

Sanch. de matr. d. 3. n. 12.

Et hæc opinio probabilior Auctori videtur. Regula autem, quod nullus poſſit in ſeipſum iuriſdictionem exercere, intelligitur de coactiua, non de fauorabili, & voluntaria, vt vbiſupra dictum eſt. Deinde in materia Indulgentiæ inter dantem, & accipientem ſufficit diſtinctio formalis, abſq; perſonali; vt ſi quis diuerſo

Digitized by Google

uerſo iure fungatur, puta Superioris concedentis, & peccatoris recipientis.

II. An Papa, vel alius Prælatus habens abſolutè poteſtatem concedendi Indulgentias, poſſit ſibi ſoli concedere Indulgentiam.

Negant expreſsè S. Thomas, & alii. Quia cum ex officio cura honoris Dei, & Eccleſiæ illis incumbat, non habent cauſam, qua ad id ſe prouocent per Indulgentiam. *S. Tho. l. cit.*

At probabilius affirmant Suarez, & alii. Quia non repugnat Prælatum ex officio teneri Dei honorem, & Eccleſiæ vtilitatem procurare; & ad hoc munus perfectè implendum ſe per Indulgentiam prouocare: ſicut Papa prouocat alios per Indulgentiam ad actus iam præceptos &c. *Suar. to. 4. in 3. p. d. 11. ſec. 1. n. 23.*

Ex dictis, *hic, & dicta ſec. 1. caſ.* 10. §. 9. *& caſ.* 19. *eiuſdem ſec.*, conſtat (licet neget Ioannes Andreas *in cap. fin. de pœn.*) Papam, & Epiſcopum ex rationabili cauſa poſſe ſibi remittere pœnitentiam per Confeſſarium iniunctam, ſicut poſſunt ſuis ſubditis, etiam extra Sacramentum, iuxta probabilem *d. caſu* 19. allatam. *Io. And. in c. fin. de pœn. & remiſ. in 6.*

An autem Papa, & quilibet alius Prælatus volens lucrari Iubileum, vel Indulgentiam, quam aliis conceſſerunt, teneantur implere opera in bulla præſcripta. Quamuis affirment Ricardus, & Paludanus: Probabilius tamen eſt eos non teneri; ſed poſſe per ſe ipſos, vel per confeſſorem ſecum diſpenſare, vel in aliud opus pium commutare. Ita Gabriel, & Bonac. cum aliis. Tum quia id poſſunt cum aliis. Tum quia etiam poſſunt ſecum diſpenſare in lege, ſtatuto ſuo, & aliis, *vt dictum eſt d.* §. 9. Et hoc fortè dicere voluerunt Palud., & Ricard., ſcilicet teneri, niſi diſpenſent, vel commutent. *Ric. in 4. d. 20. ar. 4. q. 3. Palud. ead. d. q. 4. ar. 3. Gabr. in ſupp. in 4. d. 45. q. 3. ar. 2. prop. 7. Bon. de ſacr. d. 6. q. 1. P. 3. n. 17.*

An tandem Epiſcopi in Anno Sancto, abſq; ſpeciali licentia Papæ, poſſint peregrinari ad Vrbem Iubilei lucrandi cauſa, non obſtante *cap. non opus, de conſec. d.* 5. *& cap. magna.* Affirmant Benzonus, & alii communiter. Quia bulla id eis concedit. *Benz. l. 5. c. 5. dub. 12.*

§. 4.

Digitized by Google

§. 4.

An Religioſi Anno Sancto proficiſcentes Romam abſq; licentia.

D.Tho. in add. ad 3. p. q. 27. ar. 2.

Religioſi abſq; Superioris licentia, etiam cauſa lucrandi Iubilei, non poſſunt ad Vrbem accedere. Tum quia eis à iure interdicitur peregrinari abſq; licentia Prælati, Tum quia ob Indulgentiam non debet ſolui regularis obſeruantia. Ita D. Tho., & alii communiter.

Benz. l. 5. c. 25. dub. 12.

Religioſus tamen, etiam contradicente Prælato, accedens ad Vrbem eo fine, lucratur Iubileum, ſi eum pœniteat inobedientiæ, & præſtet opera. Quia conceditur omnibus verè pœnitentibus. Ita Benzonus &c. Non tamen remittuntur pœnæ in capitulo iniunctæ, ex S. Thoma: Quia ſpectant ad forum iudiciale.

An Religioſo ſubdito, licentiam adeundi Romam pro lucro Iubilei Anni Sancti petenti, poſſit, & debeat Superior concedere.

Nyſſ. orat. de peregr. Hieron. epiſt. ad Paulinũ de Inſt. Monachi.

Videtur non eſſe concedendam. 1. Quia Prælatus debet prouidere ſubdito de meliori bono, & maius bonum eſt religio, quam peregrinatio; cum, *ex dictis ſec. 2. caſ. 8. fine*, intrans religionem non frangat votum peregrinandi. 2. Quia peregrinatio ſecum fert multa pericula regulari obſeruantiæ, & religioſo ſtatui contraria. Vnde à Niſſeno, & Hieronymo, exemplo S. Antonii, improbatur. 3. Quia lucrari Indulgentias videtur opus imperfectionis, inconueniens Religioſis.

Dicendum tamen Prælatum poſſe, & debere talem licentiam ſubdito humiliter, & rationabiliter petenti cõcedere: ſecus ſi iuſtã habeat cauſã negãdi. Ita Gloſs. *in extrau. antiquorum de pœn. & rem.* Quia conſecutio Indulgentiæ, maximè Anni Sancti, per ſemitam compendii, non per communes tramites remiſſionem pœnarum tribuentis; eſt opus bonum, meritorium, & perfectionis.

Cauſa autem iuſta illam negandi, eſſet probabile peri-

periculum animæ, vel corporis petentis, item notabilis diminutio diuini cultus, vel regularis obſeruantiæ ex abſentia à Monaſterio, &c.

Ad I. Religio, & Peregrinatio ſimul ſunt maius bonum, quam alterum tantum: Deinde Peregrinatio cõpatitur ſecum omnia eſſentialia Religionis: argumentum verò procederet, ſi eſſent incompatibilia.

Ad 2. Non ſemper ex peregrinatione ſequuntur illa incommoda; alioqui eſſet mala, etiam ex deuotione, cum tamen ſit actio pia, Deo grata, & fidelibus vtilis, vt conſtat ex Trid. Niſſenus autem, & Hieronymus loquuntur de Monachis, & ſub clauſura viuentibus, maximè fœminis; quibus ſolis, & in arctiori ſolitudine viuentibus non videtur accommodata peregrinatio; alijs verò Monachis non eſt hodie tam inconueniens.

Ad 3. Immo conuenit Religioſis lucrari Indulgentias, quia ipſi poſſunt illis indigere, licet abundent alijs remedijs ad pœnas remittendas. Et eſt opus perfectionis, etiam in genere ſatisfactionis, vt potè ablatiuum impedimenti æternæ gloriæ, & acceleratiuum eiuſdem, perfectiſſimè compenſans diuinæ iuſtitiæ per ſatisfactiones Chriſti, & Sanctorum; eſt meritorium ſi fiat in gratia; & conſonat viris perfectis. Caiet., Nau., & alii. Eſſet verò opus imperfectionis, ſi quis acquireret Indulgentias, vt tepidè Deo ſeruiret, labori parceret, & minus cautè viueret; & ſi ſit Religioſus, propria inſtituta violaret, cauſa eas lucrandi.

Caiet. to. 1. opuſc. tr. 10. q. 2. Nau. not. 5. nu. 2. & 3.

§. 5.

An Clericus ſine licentia Epiſcopi, & coniux ſine alterius coniugis licentia.

Clericus grauiter peccat peregrinando ad Vrbem abſq; Epiſcopi ſui licentia; *cap. non oportet de conſec. d. 5.* Idq; quia cultus diuinus Eccleſiarum, & animarum cura minuitur.

Lucratur tamen Indulgentiam, ſi eum pœniteat, &

præſtet opera, *iuxta dicta de Religioſo*.

Coniuges quoq; ſine licentia alterutrius pergentes Romam, lucrari poſſunt Iubileum, *ob dicta ibidem*.

Lauor. p. 1. c. 22. n. 12. An verò peccent. Abſolutè affirmat Lauorius. Affirmat Fabrinus, ſi abſq; licentia; negat, ſi cum licentia petita, & iniuſtè negata. *Fabr. de Iub. c. vlt. dub. 17.*

Sed deciſio pendet ex traditis à DD. de neceſſitate cohabitationis coniugum.

Licet igitur neuter coniugum abſq; conſenſu alterius, poſſit ad longum tempus abeſſe, vt conſtat ex natura contractus matrimonij &c. Maritus tamen ex cauſa neceſſaria poteſt; nec tenetur ſecum ducere vxorem, ſi id moleſtum ſit: Item poteſt abſq; vxoris conſenſu aſſumere breuem peregrinationem; non verò longam, inuita vxore, etiam deuotionis, vel voti cauſa.

Vxor verò abſq; viri licentia non poteſt abeſſe; neque etiam breuem peregrinationem (licet affirmet *Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. nu. 31.* Layman, ſi exigat neceſſitas; quod tamen Auctori non placet) deuotionis cauſa ſuſcipere. Tum quia id dedecet, Tum quia vir eſt caput vxoris, & hæc illi ſubdita, non è contra. Ita Sanchez. *Sanch. l. 9. de matr. d. 4. n. 15.*

Vnde Maritus abſq; conſenſu vxoris accedens ad Vrbem, vt lucretur Iubileum, diù non abfuturus, non peccat: Vxor vero ſemper peccat accedens ſine viri licentia.

§. 6.

An Moniales, Anachoretæ, & Eremitæ, Carcerati, & Infirmi; & quinam tales cenſeantur.

PRæter bullam indictionis Iubilei Anni Sancti, edi ſolet circa initium illius, aliud ſpeciale diploma; quo indulgetur Sanctimonialibus, Anachoretis, & Eremitis; item Carceratis, & Infirmis vtriuſque ſexus; qui aliàs impedimentis longæ carcerationis, ac diuturnæ infirmitatis ceſſantibus, ad Vrbem pro conſequendo Iubileo venturi fuiſſent; verè pœnitentibus, & confeſſis; quod in locis, vbi eos eſſe contigerit, pia opera

iuxta

iuxta formam ab ordinarijs locorum, ſeu Sanctimonialium, & Anachoretarum, Eremitarumq; ſuperioribus, vel à Confeſſario, in Vrbe verò à Vicario, ſeù eius Viceſgerente tantum præſcribendam, & alia in bulla Iubilei contenta adimplendo; Indulgentias quatuor Eccleſiarum Vrbis pro Iubileo deputatarum, conſequantur: & vt ad effectum præſentium eligere valeant confeſſarios Seculares, vel Regulares cuiuſuis ordinis ab ordinarijs locorum ad id deputatos, qui confeſſionibus auditis, eos à peccatis &c. etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, etiam in Bulla Cœnæ, iniuncta eis pœnitentia ſalutari, abſoluere poſſint. In quo diplomate.

I. *Difficultas*. Intelliguntur non ſolum Moniales propriè ſumptæ, perpetuam clauſuram profitentes, emittendo tria religionis vota: ſed etiam largo modo acceptæ mulieres collegaliter, mutato habitu, & voto aliquo emiſſo, viuentes ſub clauſura, ex licentia Epiſcopi, vel tacita, aut expreſſa Papæ, quales ſunt Moniales S. Sophiæ Mediolani. Quia verſamur in materia fauorabili. Vnde etiam gaudent priuilegio canonis, & fori, quandiu ſic viuunt, vt colligitur ex traditis de Tertiariis, & Eremitis à DD., & ex decreto Sac. Congreg. apud Barboſam.

Barb. de off. & pot. ep. alleg. 12. à nu. 41. & to. 4. collect. in c. ſi quis ſuadente.

Non comprehenduntur autem mulieres illæ, quæ aſſumpto habitu, & emiſſo voto ſimplici, non viuunt in communitate; vel ſaltem non obſeruant clauſuram, ſed ad libitum exire ſolent. Quia priuilegium conceditur viuentibus ſub clauſura, in quibus eſt ſpecialis ratio.

Caſſ. coll. 18. c. 4. & l. 8. inſtit. c. 17. S. Tho. 2. 2. q. 188. ar. 8.

II. Not. Monachorum duo genera conſtituuntur, ex Caſſiano, nempè Cœnobitarum (ideſt viuentium in congregatione aliorum eiuſdem profeſſionis; quem ſtatum prius aſſumendum eſſe, quam Eremitarum docet idem, cum iam perfectus eſſe debeat, qui ad vitam ſolitariam ſe transfert, ex S. Thoma, & id facere de conſilio prudentum, & perfectorum, aut ſpeciali Dei inſtinctu); & Eremitarum. Anachoretæ autem hebraicè, & Eremitæ grecè idem ſignificant, ſcilicet ſolitariè cauſa deuotionis, extra hominum conſpe-

ſtum,& in locis deſertis viuentes, de quibus Syluester, Flauius Cherub.& alii multi: etſi hodie non reperiantur qui vitam omnino eremiticam ducant. Eremitæ enim Camaldulenſes, & Carmelitani diſcalceati, licet in cellulis nonnihil à monaſterio ſeiunctis, & extra clauſtra ſolitariè degant, ſunt verè Cœnobitæ, quia ſunt de corpore congregationis, & certis diebus ſimul conueniunt; Chartuſiani autem in cellis intra clauſtra ſolitariè viuunt. Camaldulenſes tamen eremitæ dicuntur eſſe in maiore ſolitudine, maiorique ſtatu perfectionis; ad quos tranſire poſſunt cuiuſcunq; ordinis religioſi mendicantes, & non mendicantes, & etiam Chartuſiani ex conceſſione Eugenii IV.

Sylu. V. Eremita. Cherub. in cómp. bull. to. 1. conſt. 8. Eugenij Schol. 1. & 2. & to. 2. conſt. 1. Pauli III. Schol. 1. & 2., & conſt. 125. Pij V. Schol. 1. & 2.

In diplomate, nomine Anachoretarum, & Eremitarum intelliguntur non ſolum Camaldulenſes, & Carmelitani diſcalceati, aliique ſimiles: verum etiam Monachi Chartuſiani, ac alii, ſi qui ſunt, ſimiles. Quia in his omnibus militat eadem ratio vitæ ſolitariæ cum clauſura, cauſa deuotionis: & licet ſint propriè cœnobitæ, vitam tamen eremiticam extra, vel intra monaſterium ſub clauſura ducunt, Ita Lauorius &c.

Lauor. de Iub. p. 1. c. 21. n. 8.

Reliqui verò Monachi (ideſt ſecundum nomen ſolitarii) non ducentes vitam ſolitariam, & ſub clauſura, ſed viuentes in ſocietate, & ſoliti exire, non intelliguntur. Quia in illis ceſſat ratio.

III. Nomine Carceratorum intelliguntur 1. non ſolum qui detinentur in carceribus, in vinculis, aut compedibus; ſed etiam qui ſunt ſub ſola cuſtodia, vel qui habent pro carcere domum, ſeu palacium iudicis. Iaſon, & alii. Quia carceratus dicitur qui non poteſt ad libitum de loco tutè exire. Confirm. Quia licet non dicantur propriè carcerati, tamen cum agatur de fauoribus debet conceſſio ad iſtos extendi, qui æquè impediti ſunt ire Romam, ac propriè carcerati.

Iaſ. in repet. l. Admonendi n. 163. de iure iur.

2. Arreſtati in domo propria, vel ciuitate tota, vel toto diſtrictu, cum præcepto, vel cautione ne exeant. Eadem ratione, & quia habentur pro conuictis ſi aufugiant.

3. Relaxati è carcere ſub fideiuſſione, cum præcepto de comparendo toties quoties.

4. Dam-

Digitized by Google

4. Damnati ad triremes, & detenti in captiuitate, ſiue capti, ſiue empti. Eiſdem rationibus.

Quoad bannitos, ſeu exules.

Comprehenditur Bannitus, & confinatus ad tempus, vel in perpetuum in talem ciuitatem, vel locum, vel Inſulam. Quia ſaltem largo modo dicitur carceratus. Etiam relegatus in locum non ſubiectum iuriſdictioni ipſius iudicis; quam relegationem ſeruandam eſſe tradit Clarus. *Clar. q. 71. Verſ. Vidi ego.*

Non autem Bannitus, ſeu eiectus extra dominium abſq; vllo confinio, ſeu aſſignatione loci, vt regulariter contingit; tametſi foret à ſtatu Eccleſiaſtico bannitus. Quia licet ſine periculo nequeat iter facere: tamen nec propriè, nec largo modo dicitur carceratus, carcer enim à coercendo dicitur; & iſte, quantum in ſe eſt, poteſt ad libitum ire quocunquè voluerit.

IV. Nomine Infirmorum comprehenduntur 1. non ſolum propriè infirmi, ſed etiam valetudinarij. Infirmus propriè dicitur, qui intrinſecus morbo aliquo ex humorum exceſſu cauſato, laborat. Infirmitas vero eſt habitus cuiuſq; corporis contra naturam. Valetudinarius (quid quid Io: Andreas, & Innocentius dicant, quorum alter confundit valetudinarium cum infirmo ſimpliciter; alter loquitur obſcurè) iuxta communem apud Barboſam, iudicis, ſeu prudentis arbitrio relinquitur, quis dicatur. Igitur conſtabit de infirmitate, aut valetudine ex iudicio medicorum: Tales iudicantur qui malo corporis habitu, & affectu ſæpè malè valent, & ſemper, vel frequenter ægrotant, ex Menochio: Vel etiam ex probabili exiſtimatione, & dicto pœnitentis timoratæ conſcientiæ, cupientis vti fauoribus dicti diplomatis, vt colligitur ex DD. relatis à Maſcardo, & aliis. *Barb. to. 1. coll. l. 2. tit. 6. c. quoniam frequenter. n. 9. & l. 3. tit. 6. c. cum percuſſio nu. 4. Menoch. de arbr. conſ. 60. n. 5. Maſcb. de probat. concl. 897. n. 12.*

2. Paralatici, ſcilicet inhabiles ad peregrinandum ſine graui incommodo, vel periculo. Paraliticus eſt, cuius membra ita diſſoluuntur, vt illorum vſu voluntario careant. Quia paralyſis eſt morbus &c.: Secus ſi paralyſis ſit in vno tantum membro, puta manu, abq; impedimento ad peregrinandum, vt conſtat ex verbis bullæ; *Diuturna infirmitate præpediti.*

3. Apoplectici, & Epileptici. Apoplecticus eſt, cui membra ita reſoluuntur, vt vel inutilia reddantur, vel mors ſequatur. Apoplexia eſt reſolutio totius corporis cum detentione principium actionum. Epilepticus eſt, cui vi morbi comitialis, appellati caduci, caput, & membra diſſoluuntur cum mentis, & ſenſuum læſione. Epilepſia eſt conuulſio non perpetua omnium partium corporis. Iſti enim ſunt verè infirmi.

4. Chiragra, & Podagra continua, vel frequenti, laborantes. Nam vtraq; eſt morbus, &c.

5. Furioſi, inſani, dementes, aut mente capti, etiam lucida habentes interualla. Quia propriè ſunt infirmi, ex Menochio; & ſunt quoad longam peregrinationem impediti ob pericula, & alia inconuenientia.

Controuertitur Primo. An ſenes valdè debiles comprehendantur?

Fel. & Soc. in c. quoniã frequenter.

Diſſuadent Felinus, Socinus, & alii multi eos inter infirmos non numerantes. 1. Quia iura loquuntur de ſene, & infirmo; tanquam de rebus diuerſis, de quibus etiam diſtinctos titulos habent. 2. Quia ſenectuti non conuenit definitio infirmitatis data ſupra.

Abb. dicto c. n. 19. & c. magna n. 8. de voto; Barb. l. c. tit. 20. & c. ſi qui teſt. n. 3. Tul. in oratore. Alci. præſ. vlt. n. 4.

Suadent autem Abbas, Barboſa, & quamplures alii eos inter infirmos, & valetudinarios ponentes. Senectus enim ipſa per ſe eſt naturalis morbus, ex Tullio, habens in ſe labores, & dolores. Immo ſenex cenſetur ſemper ægrotare, & eſſe morti vicinus. Vnde ex Alciato ſeptuagenarius præſumitur æger; & Abbas voluit ſtatutum loquens de infirmis habere locum in ſenibus. Ad quod faciunt iura diſponentia, Epiſcopo ſeni ita licere coadiutorem aſſumere, ſicut ægroto: Teſtes ſenes ante litem conteſtatam poſſe examinari, quia timetur mors: ſenes excuſari ob debilitatem à longis itineribus, v. g. voti vltramarini: Poſſe abſolui ab Epiſcopo ab excommunicatione canonis: Excuſari à munere perſonali: & dum donant, dici donare cauſa mortis. Et ſic ſenes ſaltem in fauorabilibus, infirmis æquiparantur.

Vnde Auctori placet dicendum, in diplomate, cum materia ſit fauorabilis, contineri etiam ſenes inhabiles ob grauem ætatem ad longum iter, abſq; probabili

bili periculo vitæ, vel damni notabilis corporalis. 1. Quia ſaltem largè, & fortaſſe regulariter, ſunt infirmi. 2. Quia cenſetur Papa comprehendere omnes illos infirmos, quos iura, & doctores infirmos præſumunt. 3. Quia tunc ſenex dicitur infirmus, quando illi negotio, de quo agitur, non plus ſupereſſe poteſt, quam valetudinarius.

At quiſnam propriè dicetur ſenex? Omiſſis, Hippocrate, dicente eſſe à quadrageſimo anno ad quinquageſimum ſextum: Seruio Tullio, excedentem annum quadrageſimum ſextum: Varone, quadrageſimum quintùm impletum: & Galleno, triplicem faciente, à quinquageſimo ad ſexageſimum, à ſexageſimo ad ſeptuageſimum, & ab hoc ad vitæ extremum.

Ex iure ciuili, & canonico, Io. Andreas, Io. Annanias, & alii eum dicunt, qui annum quinquageſimum attigit vſq; ad ſeptuageſimum, & hunc excuſari à munere perſonali: Abbas, ſeptuageniarium, nec infra hanc ætatem aliquid relinqui boni viri arbitrio: Barbatia, Menochius, & alii communiter, id iudicis, aut boni viri arbitrio relinqui. Quia in iure nihil de hoc expreſsè determinatur.

Io. And., & Gloſs. in c. 1. de cel. Miſs. Io. Ann. rub. de del. puer. col. 1. Barba. conſ. 21. col. penult. l. 2., & conſ. 27. col. 3. & alibi. Menoch. caſ. 59.

Et hæc communis opinio eſt verior. Nam alii aliis citius ſeneſcunt, iuxta variam temperamenti qualitatem: & ideo ille ſenex ſub infirmis cenſebitur, qui iudicio medici, aut confeſſarii talis exiſtimabitur: immo ipſius pœnitentis, ſi ſit prudens, & timoratæ conſcientiæ, iuxta dicta ſupra: Niſi ſenex ſit in ſeptuageſimo anno, & vltra, tunc enim citra omne arbitrium cenſebitur ſenex, id quod fortaſſe voluit Abbas, præſertim quoad iter. A quo itinere Sylueſter, & alii poſt Innocentium excuſant ſenem, etiam robuſtum, & ideo poſse ab ordinario abſolui ab excōmunicatione canonis, abſq; onere ſe præſentandi Sedi, ceſſante impedimento, cum hoc nunquam ceſſet.

Syln. V. Abſolutio 4. nu. 3. §. Decimus.

Secundo. An mulieres prægnantes?

Affirmant Iuriſtæ inter valetudinarias enumerari. Negant Felinus, & Menochius, addens neq; puerperam adhuc cubantem dici valetudinariam, nisi impropriè.

Fel. & Men. l. cit.

At probabilius eſt prægnantem, & poſt partum adhuc decumbentem in d. diplomate ſub infirmis contineri. Tum quia non deſunt ita ſentientes. Tum quia conceſſio eſt fauorabilis, & ideo amplianda ad valetudinarios etiam largè, & militat ratio bullæ, ſcilicet impotentia iter agendi.

Tertio. An debiles;

Eſſe numerandos inter valetudinarios tenet Felinus. Menochius affirmat, ſi debilitas prouenit ex mala corporis diſpoſitione,& temperie: ſecus ſi aliunde, V.g. à carentia, vel defectu,ſeu debilitate membri.

Auctori videtur, debiles non ſolum ex mala corporis temperie, ſed etiam ob membri, vel membrorum debilitatem, non habiles ſuſcipere peregrinationem abſq; periculo,vel incommodo, contineri ſub infirmis. Prob. ex doctrina eiuſdem Menochii, aſſerentis eum dici infirmum, qui ita debilitatus eſt, vt illi muneri, de quo agitur, incumbere non poſſit. Confirm. Quia debiles, ſurdi, cæci, claudi, & ſimiles ſolent communiter appellari infirmi.

V. Quænam in propoſito ſit dicenda longa carceratio, aut diuturna infirmitas.

Nimis ſtrictè opinatur Leo, talem eſſe durantem per maiorem anni partem, neſciendo an reliquo tempore ceſſabit.

Leo de Iub. p. 1. Sed verè talis cenſetur 1. ea, quæ impedit acceſſum ad Vrbem.

2. Ea infirmitas, quæ ex ſui natura eſt perpetua, & inſanabilis, vel rarò curatur, ſaltem breui tempore. Ita Alciat., Menoch., &c. Tales ſunt iam enumeratæ in præcedenti difficultate, & quartana.

Alci. de ſpræ. reg. 2. præſ. 19., *Menoch. l. 6. de præſ. præſ. 44. n. 2.*

An etiam infirmitas natura ſua ſanabilis præſumatur diuturna. Affirmant Maſcardus, & alii plures; & ideo febres præacutas, licet ſecundum medicos non tranſeuntes quatuordecim dies, ſecundum ius ciuile, & canonicum præſumi durare vſq; ad annum. Quia ſemel infirmus, præſumitur ſemper eodem morbo affectus, niſi probetur contrarium. Negant vero Alciatus, Menochius, & alii, iudicium medico relinquentes.

Maſch. de prob. to. 2. concl. 897. n. 1. & ſeq. *Alc. & Men. l. cit.*

Et

Et Auctori etiam placet, in propoſito infirmitatem illā præſumi longā, quæ iuxta medicos ſolet eſſe talis.

In probabili verò dubio, abſolutè præſumenda eſt longa. Quia in dubio fauendum eſt animæ, vbi nulli fit præiudicium; eſt autem fauor quod domi exiſtens poſſit frui Iubilei priuilegiis. Quod idem procedit in dubio longitudinis carcerationis.

3. Longum, vel diuturnum tempus ſæpiſſimè neq; de decennio, neq; de anno, neq; de maiori anni parte accipitur (licet aliquando ſic, vt alibi dictum eſt): ſed de quo ſpacio temporis debeat intelligi, iudicis, ſeu prudentis arbitrio relinquitur iudicandum, iuxta ſubiectam materiam, eius varietatem, & qualitatem. Ita Abbas, & Menoch. Et ſic aliquando breue tempus, vel iter iudicabitur longum, aliquando è contra. *Abb. l. cit. Menoch. de arb. l. 2. caſ. 62. n. 2. &c.*

In propoſito, Infirmitas, vel Carceratio illa dicitur longa, ſeu diuturna, quæ affert, vel afferre poteſt impedimentum acceſſui ad Vrbem, & lucro Iubilei, tametſi aliàs parum duret, V. g. febris præacuta, vulnus lætale, & ſimiles erunt diuturnæ ad effectum, vt pœnitens initio morbi vtatur beneficio diplomatis; Et idem eſt ſi quis propè finem anni infirmitate non mortali corriperetur, vel in carcerem coniiceretur, vt non poſſet in tempore adeſſe Romæ.

VI. Quid importent verba diplomatis; *Qui aliàs impedimentis &c. ceſſantibus, ad hanc Vrbem pro theſauris ſpiritualibus &c. venturi fuiſſent.*

Solum denotari, quod dicti infirmi, vel carcerati non habeant contrarium propoſitum nō peregrinandi, etiam ſi liberi, vel ſani forent, tenet Alphonſus Leo. Eo quod hæc ſit gratia, & ideo amplianda. *Leo p. 1. n. 263.*

Omnino denotari voluntatem efficacem, & promptitudinem peregrinationis ad Vrbem, ceſſantibus dictis impedimentis: immo potentiam proximam, ideſt quod non obſtet niſi vnum ex illis duobus impedimentis, opinantur alii ab Auctore conſulti. Quia hoc videntur ſonare verba, tum poſita in narratione, *Omnino venirēt*, tum repetita in diſpoſitione, *venturi fuiſſent.*

Prima opinio nimis ampliat, Altera nimis reſtringit gratiam.

Ideo

Ideo Auctori probabilius videtur, ea verba non importare efficax propoſitum præhabitum notitiæ diplomatis; neq; conceptum poſt notitiam eiuſdem. Quia alioqui pauci eſſent capaces talis gratiæ; nec poſſent tale propoſitum concipere inſanabiliter infirmi, vel in carceribus detenti abſq; ſpe libertatis, & religioſi infirmi non valentes peregrinari abſq; licentia Prælati.

Sed ſolum, ipſorum ſic impeditorum bonam voluntatem conditionatam eundi Romam pro lucro Iubilei, ſi poſſent, conceptam etiam poſt habitam notitiam illius. Quia verſamur in fauorabilibus: Immo valde probabile putat, ſatis eſſe idem propoſitum conditionatum, etiam ſi ceſſantibus infirmitate, vel carceratione, ob alias cauſas non poſſent ire. Quoad exiſtentes autem in Vrbe; opinatur ſufficere; eos non habuiſſe propoſitum non lucrandi Iubileum, ſi ſani, & liberi forent; vel concipere propoſitum viſitandi Eccleſias ſi poſſent.

VII. Quænam pietatis opera ſint à prædictis priuilegiatis præſtanda. ℞. Illa, quæ ab ordinariis locorum, ſeu Monialium, Anachoretarum, & Eremitarum ſuperioribus, vel de ipſorum mandato à prudente confeſſario fuerint præſcripta. Ita ex bulla conſtat.

Regularibus autem infirmis, & carceratis ſufficit notificari diploma, & præſcribi formam à ſuis Superioribus, *iuxta dicta caſ. 3. Verſ. Prior opinio.*

VIII. Quem confeſſarium poſſint dictæ perſonæ eligere. ℞. Quemcunq; ſecularem, vel regularem ab ordinariis locorum approbatum, vt patet ex bulla. Cætera de electione confeſſarii vide *ſec. 3.*

IX. A quibus caſibus poſſint abſolui. ℞. Ab omnibus, etiam contentis in bulla Cœnæ, iuxta bullæ tenorem;

An poſſint abſolui ab hæreſi, quæ hic nec exprimitur, nec excipitur, Vide *ſec. 1. caſ. 8.*

An commutari vota, quod neq; exprimitur, collige ex dictis *ſec. 1. caſ. 16. & 17.*

Finis Quartæ Sectionis.

APPEN-

APPENDIX

An perſonæ in Confeſſione ad turpia ſolicitatæ, antequam ſolicitantes denuncient, poſſint vi Iubilei Vniuerſalis, vel alterius priuilegij abſolui. Vbi de ſolicitantibus, & ſolicitatis; de obligatione denunciandi, & modo (quod in prima ſectione ob tractationis prolixitatem non licuit); Et Defenſiones aduerſus Hieronymum Trimarcum, ex Diſceptatione quinta moralium, eiuſdem Auctoris.

EXtant bullæ, & decreta Pauli IV., Pij IV. Clementis VIII., & Pauli V. præcipientium contra Confeſſarios Seculares, & Regulares ſolicitantes in confeſſione pœnitentes, tanquam de hæreſi ſuſpectos inquiri ab Inquiſitoribus: & nouiſſimè Gregorii XV. confirmantis, ampliantis, & extendentis prædeceſſorum decreta ad omnes vbique locorum exiſtentes, etiam exemptos, ſolicitantes quo modocunq; quaſcunq; perſonas ante, vel poſt confeſſionem immediatè, ſeu occaſione, vel prætextu confeſſionis, vel in confeſſionario, vel cum pœnitentibus ſermones, vel tractatus inhoneſtos, vel illicitos habentes: quos etiam grauibus pœnis afficit: & præcipit confeſſariis, vt moneant pœnitentes, quos nouerint ab aliis ſolicitatos, ſe teneri denunciare ſolicitantes Inquiſitoribus, ſeu locorum Ordinariis.

Dub. I. Comprehenduntur, non ſolum ſolicitantes mulieres, ſed etiam mares; vt conſtat clare ex bulla Gregorii, ibi, *qui perſonas quacunq; illæ ſint &c. ſolicitare &c.*, & ex bullis aliorum Pontificum, ſi non ita clarè, ſaltem iuxta communiſſimam Doctorum, quidquid

negent

negent Barboſa, & alij. Quia ratio legis in proemio Conſt. Pij IV. tacta, maiori iure in ſolicitantibus maſculos vim habet. Et hæc non eſt extenſio, ſed incluſio. Adde, ex communi apud Iaſonem, vbi agitur de ſalute animarum ad euitanda peccata, admitti in pœnis extenſionem de caſu ad caſum. Ita Lopez, Freitas, & alij plures.

Barb. de off. paroch. c.19. nu.5.

Lop. in inſtruct. p.1.c.35. Frei. in addit. ad Acunam. q.6.n.26.

II. Non comprehenduntur ſolicitantes pœnitentes ad peccata à venereis diuerſa. Ita Bonacina, & alij multi. Quia Papæ omnes loquuntur de ſolicitantibus ad quæcunq; inhoneſta, & turpia, ſcilicet venerea, neq; hic eſt facienda extenſio.

Bonac. qu. var.d.6.q.6. p.3.n.13.

An verò ſaltem vi ordinariæ iuriſdictionis poſſint Inquiſitores eos inquirere.

Negant (ſaltem virtualiter, vt Auctor, defenſ. 5. probat contra d. Trimarcum) Aldrete, Bonacina, & alij. Affirmant verò Pegna, & Acuna. Quia etiam hi, tanquam abutentes Sacramento, ſunt ſuſpecti de hæreſi. Prior opinio eſt probabilis, altera probabilior; eſto quod fortè vſus ſit in contrarium.

Ald. tr. de rel. diſc. tuē. lib.2.c.15. n.22. Bon. vbi ſupra.

Pegna 2. p. Dir. com.81. verſ. Ille quoq; Acuna q.2.n.20. & q.8.n.9.

Hinc ſolicitantes in adminiſtratione aliorum Sacramentorum, præter confeſſionem, non comprehenduntur. Quia bullæ ſolum de miniſtro Sacramenti pœnitentiæ loquuntur. Ita Rodericus Acuna.

III. An Confeſſarius qui à fœmina ſolicitatus illi conſenſit.

Acu q.16.n.4.&c.

Inſpectis conſtitutionibus, Pij, Pauli, & Clementis. affirmat Paramus: Negant verò Graffius, Acuna, & alij communiter. Quia dictæ bullæ loquuntur tantum de actu, principaliter proueniente a confeſſario cum ſcandalo mulieris: Idq; etiam ſi ſolicitatio fuiſſet mutua, a fœmina tamen primo incepta, & proſecuta à confeſſario abſq; interruptione: ſecus ſi cum interruptione, confeſſarius ex priori fœminæ ſolicitatione ſumpſiſſet occaſionem illam alliciendi: Non autem comprehenderetur fœmina ipſa ſolicitans confeſſarium, nec eſſet ab illo denuncianda. Acuna. Quia bullæ omnes, etiam Gregorij, loquuntur tantum de confeſſarijs ipſis; quidquid contra dicant Paramus, & Belochius.

Parā. de or. ſ. Inq. q.10. Graff.lib.2. caſ.reſ.c.12. n.38. Acun. q.11.n.7.& 10.

Acuna.q.9. nu.5.

Param. vbi ſup.l.3.q.10.

Beloch. de caſ.reſ.p.2. q.9.n.51.

In-

Inſpecta verò bulla Gregorii, videtur comprehenſus. Quia includitur confeſſarius cum pœnitente turpia verba habens. Et huic ſententiæ vti probabiliori, & tutiori adhæret Diana.

Diana. p. 1. tr. 4. reſ. 11.

At negant Bonacina, Peirinus, & alii. Quia rarò contingit fœminam eſſu priorem, & tunc peccatum confeſſarii leuius eſt, nec cauſa ruinæ, cum iam fæmina ſit parata, nec facit ſuſpectum in fide. Verba autem bullæ Gregorii, *aut illicitos ſermones*; vel poſita ſunt ad includendum inducentem pœnitentem, vt ſibi filiam proſtituat, aut aliam inducat ad peccandum ſecum, vel cùm alio, ita Barboſa: Vel intelliguntur de confeſſario res inhoneſtas in confeſſione loquente, abſq; ſolicitatione, locutione incepta ab ipſo confeſſario, ita Peirinus: Vel melius prohibent ſolicitationem etiam tacitam, de qua infra *dub. 17. fine*, quas explicationes tuetur Auctor. defenſ. 4. contra Trimarcum.

Bona. p. 3. n. 20. Peir. to. 2. priu. in cõſt. 4. Greg. XV. n. 10. & 11.

Barb. vbi ſup. n. 49.

Peirin. vbi ſupra.

Et ſi Confeſſarius poculo amatorio, vel alia arte, procuraſſet, vt fœmina amore ipſius capta, eundem ſolicitauerit, cui poſtea conſenſit; adhuc non comprehenderetur. Tum quia origo illa à confeſſario eſt nimis remota, & per accidens; & bullæ loquuntur de confeſſario ſolicitante in confeſſione, ſeu eius occaſione. Tum quia, cum intentio illa mala confeſſarii ſit ſecreta, non poſſet fœmina aſtringi ad illum denunciandum, & quando fœmina ad illum ſolicitatura accedit, poſſet ipſum confeſſarium iam pœnituiſſe peccati, tametſi poſtea ex fragilitate conſenſerit fœminæ blanditiis; oppoſitum ſentire videtur Graſſius, ne fraus patrocinetur confeſſario.

Graſſ. conſil. 7. de pœn. & rem. n. 8.

IV., & V. Comprehenditur expreſsè conſtitutione Gregorii Confeſſarius leno, ſolicitans fœminam, vt alteri, ſe, vel filiam ſuam, vel aliam; aut vt ſibi filiam, vel aliam proſtituat, Ita Sanctarel., Diana, & alii. Quia in illa vetatur quælibet ſolicitatio ad inhoneſta, etiam cum aliis perpetranda; & omnes ſermones &c. cum ſcandalo pœnitentis.

Sanctarel. de hæreſ. c. 44. n. 19. Diana vbi ſup. reſ. 19.

At bullis aliorum Pontificum, pro negatiua facit, quod in illis puniantur ſolum actus inhoneſti inter ipſum

ipſum confeſſarium, & pœnitentem, & ſola ſolicitatio ad actus propriè in honeſtos, & directè oppoſitos caſtitati; ita nonnulli apud Acunam. Sed affirmant idem Acuna, & alii. Quia lenonem agere eſt propriè ſolicitare, & eſt actus in honeſtus, & illicitus in materia caſtitatis.

Acun. q. 17. n. 8. & 9.

VI. An ſolicitans per interpoſitam perſonam, ſcilicet per Confeſſarium.

Affirmat Riccius, per illam regulam; *qui per alium facit, per ſe facere videtur, de reg. iur. in 6.* Vnde lex puniens patrantem delictum, comprehendit etiam mandantem. Homobonus, pro hac ſententia adductus à Diana, ſolum dicit mandantem, ſeu ſolicitantem per interpoſitam perſonam incurrere cenſuras Synodales, abſolutè latas contra Confeſſarios, quouis modo, vel loco, filias ſpirituales extra confeſſionem ad turpia ſolicitantes, non vero pœnas bullarum Papalium.

Ricc. prax. for. eccl. reſol. 65. Homob. p. 2. exam. tr. 11. c. 12. q. 26. reſol. 4. Diana l. cit. reſol. 22.

Negandum eſt ergo cum eodem Diana. Quia, dato quod lex abſolutè contra facientem edita, comprehendat etiam mandantem (quod tamen Doctores magis communiter negant, niſi exprimatur, dicentes regulam, *qui per alium facit &c.* intelligi quantum ad culpam, non quantum ad pœnam, & fictione iuris, non realiter): attamen lex talibus circunſtantiis lata, vt expreſſe afficiat ſolum per ſe facientem, non extenditur ad mandantem. Tales ſunt bullæ, etiam Gregorij, quæ loquuntur de Confeſſarijs ipſis ſolicitantibus, vt patet ex tenore: Mandans autem non eſt Confeſſarius, nec ſolicitat pœnitentem, neq; ex eius mandato reſultant ea mala, quæ ex ſolicitatione Confeſſarij; Et fauet Graffius, negans ſolicitantem per interpoſitam perſonam, etiam in actu confeſſionis, ligari excommunicatione Synodi Neapolitanæ.

Graff. de caſ. reſ. l. 2. c. 12. n. 29.

VII. Comprehenditur Confeſſarius ſollicitans fœminam, tametſi illa non conſentiat. Ita Freita, Acuna &c. Nam ex parte Confeſſarij, ſufficit ſolicitatio abſq; effectu, vt patet ex verbis bullæ, *ſeu allicere, & prouocare tentando.*

Frei. q. 11. n. 20. Acu. q. 1. n. 14.

VIII. Idem comprehenditur, etiamſi eam non abſoluat, non tam conſtit. Gregorij XV. (quod clarum

eſt

Digitized by Google

eſt per verba, *occaſione, vel prætextu confeſſionis*) ſed etiam aliorum Pontificum. Ita, præter dictos, Graff., Homob. & alii. Quia nullum verbum faciunt de abſolutione. *Graff. l.c.n. 31. & conſ. 1.n.20. Hom. l.cit.*

IX. An Confeſſarius ſine iuriſdictione audiens confeſſiones, & ſolicitans.

Quamuis Portel abſolutè, neget carentem iuriſdictione ſiue mala, ſiue bona fide, & ſolicitantem, comprehendi in bulla Pij V. Quia pœna non incurritur per actum nullum: Dicendum tamen (ſiue tam Confeſſarius, quam pœnitens ſint in bona fide ſufficientis iuriſdictionis; ſiue ſola mulier, Sacerdos verò in mala fide; ſiue vterq; ſciat carentiam iuriſdictionis, & pœnitens confiteatur in ordine ad Sacramentum, cum ſpe, vt Confeſſarius obtineat iuriſdictionem, vt ſi confiteatur reſeruatum inferiori, qui poſtea obtineat facultatem abſoluendi) comprehendi non ſolum per Clementem VIII. & Greg. XV. qui non reſtringunt pœnas ad ſolos habentes iuriſdictionem, & Gregorius ligat etiam ſolicitantes *occaſione, vel prætextu confeſſionis*: Sed etiam per Pium IV. & Paulum V. Qui licet expreſsè loquantur de ſolis Sacerdotibus iuriſdictionem habentibus ordinariam, vel delegatam, ibi, *Sacerdotes curam animarum &c* & leges pœnales non debeant extendi: Talis tamen confeſſio eſt Sacramentalis, cum obligatione ſigilli &c. & Sacerdos ſciens ſe carere iuriſdictione poteſt, audita confeſſione, illam obtinere, & abſoluere. Ita Acuna, Freitas, & Diana quidquid Trimarcus contra Auctorem de ſententia Dianæ, & aliorum opponat, vt idem Auctor defenſione 2. *Port. V. ſolicitare n. 13. Acuna q. 14. n. 4. & 6. Freit. ibid. Diana p. p. tr. 4. reſ. 17. & p. 4. tr. 5. reſ. 18.*

X. Non comprehenditur laicus, vel clericus, non Sacerdos, ſolicitans fœminam, bona fide ei confitentem. Ita Acuna, & alii. Quia omnes bullæ loquuntur tantum de ſacerdotibus, nec debent extendi ad fingentes ſe tales. Sacrilegus tamen iſte alio titulo, vti ſuſpectus de hæreſi, eſſet denunciandus, vi aliorum decretorum, & iuxta Clem. VIII., etiam ſi non abſoluerit. Ita Rodriquez, & alii. *Acun. q. 13. n. 1. & ſeq. Rod. qq. reg. to. 2. q. 28. ar. 2. & to. 2. ſum. c. 83. n. 3. &c.*

XI. XII., & XIII. Comprehenditur Conſtitutione Gre-

Gregorij Confeſſarius ſolicitans fœminam, ad ſe in loco confeſſionis accedentem, gratia non confitendi, ſed petendi conſilii, vel ob alia negotia. Ita Sanctarellus, & Diana. Quia in ea exprimuntur etiam ſolicitantes extra confeſſionem, ſolumq; in loco audiendi confeſſiones: Aut ſolicitans fœminam ad ſe cauſa quidem confeſſionis accedentem; non tamen ſecuta, neque inchoata ſacramentali confeſſione, eo quia idem Confeſſarius illam præuenerit ſua ſolicitatione. Idque ob illa verba, *occaſione, vel prætexſu confeſſionis:* Ita Diana: Aut ſi fœmina, & confeſſarius venerint ad locum confeſſionis, abſque animo conficiendi Sacramentum pœnitentiæ, ſimulantes tamen actum confeſſionis; & dum vterq; ſimulat, Confeſſarius ſolicitet, illis verbis, *ſimulantes ibidem confeſſiones audire* (quo caſu ſi fœmina ſolicitet, dic vt dub. 3.) Secus autem, iuxta Lezenam, ſi Sacerdos in loco ad confeſſionem electo, abſq; ſimulatione, fœminam, non confeſſionis gratia ibi repertam, vel illuc accedentem, ſolicitaret, vel etiam carnaliter cognoſceret.

Sanctarel. de hæreſi. c. 46. Diana dicto tr. 4. reſ. 18. &c.

Diana reſ. 16.

Lezen. qq. reg. c. 19. n. 34.

At iuxta alios Pontifices, in primo, & tertio caſu (prout ab Auctore defenditur contra Trimarcum in defenſione prima) verius negant comprehendi, Acuna, & alii. Quia eorum bullæ, vel decreta loquuntur de ſolicitantibus in actu ſacramentalis confeſſionis, quæ hic non adeſt, neque in præparatione animi, nec fœmina ſit pœnitens, neq; Sacerdos abutitur Sacramento, ex Henriquez: Secus autem ſi mutata intentione, adueniſſet animus ſaltem ſe accuſandi, & conſequendi abſolutionem, tametſi non ſequatur abſolutio, quia eſt confeſſio Sacramentalis, ex Henriquez, & Suarez. Secus etiam in ſecundo caſu, ex Diana, & aliis. Quia cum fœmina tunc acceſſerit animo confitendi, & id cognouerit confeſſarius, is cenſetur ſolicitator in Sacramentali confeſſione, & abuſor Sacramenti, & alioqui daretur occaſio fraudis.

Acun. q. 14. n. 6. 9. & 11. & q. 15. n. 2.

Henriq. l. 6. c. 21.

Suar. de pœn. d. 33. ſec. 2.

Diana d. tr. 4. reſ. 15.

Non incurrit verò, neque in pœnas bullæ Gregorii Confeſſarius, ſi non exiſtens in loco confeſſionum, neque paratus ad audiendas confeſſiones, ſolicitet, & fœmina negato conſenſu, petat confeſſionem, & ſtatim

tim confeſſor, omiſſa ſolicitatione, diſcedat, vel illam audiat. Ita Freitas.

XIV. Comprehenditur ſolicitans, etiam ſi ſtatim eum pœniteat. Ita Sanctarellus. Quia in bullis abſolutè, & ſine limitatione punitur ſolicitans; nec eum excuſat vehemens paſſio libidinis.

Frei. n. 13.

Sanctar. de hereſi c. 44. n. 18.

XV. Immediatè ante, vel poſt confeſſionem, in ipſo loco, ſeu altero ad confeſſionem audiendam deputato ſolicitans, comprehenditur clarè in bulla Gregorij illis verbis, *ſiue ante, vel poſt immediatè &c.*

At in bullis aliorum, negant Portel, & alij; tum per illa verba; *Sacramento pœnitentiæ in actu audiendi confeſſiones abutantur*; & illa; *mulieres penitentes, dum earum audiunt confeſſiones, ad actus inhoneſtos prouocantes*. Tum quia, qui ante, vel poſt confeſſionem ſolicitat, non facit iniuriam Sacramento, cum non exiſtat, quia vel nondum inchoatum eſt, vel iam conſummatum. Tum quia dictæ leges ſunt pœnales, & non extendendæ.

Port. V. ſolicitare n. 18.

Affirmant tamen verius, & communiter Henriquez, & alij, & Riccius teſtatur ita declaraſſe Clementem VIII. Tum quia quod fit paulo ante, vel poſt factum, moraliter cenſetur vnum, & idem cum facto; & quod diſpoſitum eſt de ſolicitatione facta in confeſſione, intelligitur etiam de facta proximè ante, vel poſt. Tum quia alioqui leges illæ eſſent fruſtratoriæ, cum vafri ſoleant non in ipſa confeſſione, ſed paulo ante, vel poſt, ſolicitare.

Henriq. l. 6. §. 4. litt. L. in gloſſ. & c. 22. §. 5. in tex. litt. V. Ric. prax. for. Eccl. deciſ. 369. in fine.

Ille autem actus ſolicitationis dicitur proximus confeſſioni, inter quem, & ipſam confeſſionem, non poteſt alius magis proximus dari, ſeu non mediat extraneus actus. Freita.

Vnde non comprehenditur, neq; Gregoriana conſtitutione, qui poſt abſolutionem ad alium actum diuertit, & ſtatim poſt ſolicitat; vt ſi audita confeſſione, pœnitentem domi viſitans ſolicitet. Ita Sanch., Barboſa, & alij: neq; qui filiam ſpiritualem, quam in confeſſione audiuit, literis amatorijs, lenis, & internuncijs ad eius domum miſſis, ſolicitat, præſertim

Frei. q. 5. n. 20.

Sanch. l. 7. de matr. d. 55. nu. 2. Barb. de off. Par. c. 19. n. 52.

Digitized by Google

poſt aliquam moram, & diuerſionem ad alium affectum: Secus ſi finita confeſſione ſtatim, & proximè, & immediatè mittat lenam, quæ fœminam in itinere, vel ſtatim domi ſolicitet; Ita nouiſſime Lezena.

Lez. qq. reg. c. 19. n. 34.

XVI. An carnaliter opprimens in actu confeſſionis, vel proximè, fœminam ſomno graui arte Confeſſarij, vel dæmonis conſopitam.

Graff. conſ. 7. de pæn & rem. n. 8.

Graffius ait hunc incidere in pœnas Neapolitanæ Synodi. Quia adeſt ſolicitatio, ſi non verbis, at ipſo facto; non tamen, addit Freitas, eſſe locum delationi, niſi crimen probetur per Confeſſarii confeſſionem.

Frei. annot. ad Acun. q. 9. n. 10.

At (ſaluo &c.) licet hic Sacerdos poſſit aliundè puniri, poteſt dici non comprehenſus bullis Papalibus. Quia non ſolicitat formaliter, & c n ſcandalo, cum fœmina non percipiat, nec peccet; quod ſolum punitur in bullis. Confirmatur ex dictis *ſec. 1. caſ. 10. §. 3. verſ. Inſuper.*

XVII. An tacitè ſolicitans.

Comprehenditur qui tacitè, ſeu indirectè, ſcilicet nutibus, tactibus, vel oculorum ictu ſolicitat. Quia prohibetur abſolutè ſolicitatio, ſeu prouocatio, non diſtinguendo de modis, & medijs. Ita Acuna, Barboſa, & alii. Non verò laudans fœminam à pulchritudine, venuſtate, &c. ſi expreſsè dirigat commendationem in bonum ſpirituale illius; vt ſi dicat iniuriam facere ſuæ pulchritudini peccando. Quia conſtat tunc non adeſſe tacitam ſolicitationem.

Acu. q. 1. n. 14. & q. 7. n. 8. Barb. l. cit. n. 29.

Quod ſi dubium ſit, de intentione ſic laudantis in actu confeſſionis fœminam abſq; expreſſa relatione in bonum illius ſpirituale.

Videtur negandum 1. Quia laudare non eſt ſolicitare, nec pœnæ ſunt extendendæ. 2. Quia in dubio, cum non conſtat de malo, quiſq; bonus præſumendus, vel non tam malus. 3. Quia ad euitandum infamiæ periculum, etiam boni Sacerdotes retraherentur ab audiendis confeſſionibus.

Pro affirmatiua facit 1. non ſolum ratio, qua moti Papæ bullas ediderunt, nempe vt pœnitentiæ Sacramen-

mentum dignè adminiſtretur, mali Sacerdotes abſtineant ab abuſu ſcandaloſo, & ne fideles à frequentia retrahantur; ſed etiam tenor bullæ Pii, ibi, *in Sacramentali confeſſione abutantur*, & ibi, *ad actus inhoneſtos prouocare tentando*: ſed Confeſſarius ſic laudans fœminam, abutitur confeſſione, & ſaltem tacitè illam tentat prouocare; Ergo &c. 2. Quia à communiter accidentibus, laudans dicto modo, etiam in dubio præſumendus eſt id facere animo prouocandi, cum ſoleant vafri incipere à longè, prædictis blanditiis tentare. 3. Quia probabilius eſt legem pœnalem, vti fauorabilem, eſſe extendendam, ſi condita ſit, vel in fauorem animæ, vel in publicam vtilitatem: & tales ſunt prædictæ conſtitutiones.

Hanc ſententiam amplexi ſunt Acuna, Diana, & alii; & eidem adhæret Auctor. Qui, cum hæc ſit res dubioſiſſima, de qua conſulti viri docti variè reſponderunt, & poteſt contingere dicta verba miſceri à Sacerdote ex ſola imprudentia, non animo tentandi; monet, vt Confeſſarius antequam fœminam, ab alio ſic laudatam, vrgeat ad denunciandum, & antequam Inquiſitores admittant fœminæ delationem, & contra delatum inquirant; cautè ſe gerant, & ex veriſimilibus coniecturis, conſiderata Confeſſarii delati, & fœminæ delatricis qualitate, inueſtigent &c. *Acu. q.7. n. 13. Frei. ibi. n.20. & 21. Diana d. tr. 4. reſol.21.*

Hinc habens in confeſſionario, etiam extra confeſſionem proximè ante, vel poſt, cum pœnitente in honeſtos ſermones abſq; ſolicitatione comprehenditur bullis, non ſolum Gregorii, vt volunt Peirinus, & Diana; ſed etiam aliorum Pontificum. Quia ex communi vſu ſimiles ſermones diriguntur ad tentandum, & cenſetur tacita ſolicitatio. *Peir. to.2. priuil. conſt. 4. Greg. XV. §. 2. nu. 2 Diana ib. d. reſ. 11.*

XVIII. An paruitas materiæ in ſolicitatione excuſet à pœnis, & à denunciatione. *Port. vbi ſup. nu. 4.*

Affirmat Portel; vt ſi verba, vel ſigna, iudicio prudentis, non ſint mortalia. Quia leuis materia excuſat in omnibus delictis, ſaltem à pœna Eccleſiaſtica, vt patet de leui percuſſione clerici. *Caiet. 2.2.q. 148. ar 6. & 154. ar.4.*

At in caſu noſtro negandum eſt: quia quando Auctores dicunt dari paruitatem materiæ in his actibus, & verbis, intelligunt extra adminiſtrationem Sacramenti: at ſi, quæ aliàs venialia ſunt, in actu Sacramenti exerceantur, erunt grauia, & mortalia, & præſertim in foro externo præſumentur talia, maximè ſi adſit ſcandalum, & conſequenter &c. Quia delicta recipiunt grauitatem ex loco, tempore, cauſa, perſona &c., Sacramenta autem ſanctè adminiſtranda ſunt ex Trident. ſeſſ.24.

XIX. An comprehendantur Epiſcopi, & Inquiſitores ſolicitantes.

Bon. quæſt. var. d.6. P.3. n.8. verſ. ſecunde ſequitur.

Affirmant de Epiſcopis Bonacina (vt habet Auctor def.3. contra Trimarcum). Quia in bullis dicitur, quod Inquiſitores poſſint procedere contra omnes Sacerdotes, etiam exemptos, & cuiuſq; dignitatis, & præeminentiæ; nomine autem Sacerdotum veniunt etiam Epiſcopi &c.

Acu. q.12.n.5. & c. Frei. ibid. nu. 25. & c.

Sed certiſſimè negant Acuna, & alii. Quia Inquiſitores non poſſunt inquirere contra Epiſcopos hæreticos abſq; ſpeciali, & expreſſa commiſſione Papæ, neq; enim in commiſſione generali veniunt Epiſcopi; ergo multo minus contra ſuſpectos tantum, vt in caſu noſtro. Neq; contra electos, & confirmatos, nondum conſecratos iuxta Barboſam; aut conſecratos titulares tantum, iuxta Acunam; ſecus contra electos tantum, *iuxta dicta ſec. 1. caſ.* 10. §.10. *& ſec.* 3. *caſ.* 2. §. 3. Vnde licet Epiſcopi veniant nomine Sacerdotum in aliis; non tamen vt Inquiſitores inquirant.

Barb. & Acun.l.cit.

Debent tamen Inquiſitores habita notitia de hæreſi Epiſcopi, illam Papæ nunciare.

An verò poſſint ſaltem excipere dicta teſtium &c. alii aſſerunt, alii negant inconſulto Papa, vide Farinacium, & alios.

Farin. de hær. q. 186. §.5. n.118.

Neq; etiam Inquiſitores comprehenduntur bullis, ſiue Gregorii, ſiue aliorum. Quia neq; Epiſcopi, etiam confirmati, & conſecrati, etiam habentes diœceſim, iure ordinario contra Inquiſitores de hæreſi ſuſpectos, durante eorum delega-

ga-

gatione poſſunt procedere. Ita Farin. *Farin. §. 6. n. 1.*

Hodie verò vi Conſtitutionis Pij V. Cardinales Inquiſitores generales procedere poſſunt contra Epiſcopos, Archiepiſcopos, Cardinales, & alios prælatos, monendo, citando &c. Ita Pegna &c. *Pegna 3. p. dir. q. 27. com. 76.*

XX. An qui ante promulgationem bullarum ſolicitarunt.

Negant Fagundez in terminis Clem. VIII., Portel in terminis Pauli V. & Diana. Quia iſte ſunt leges conſtitutiuæ, quæ non obligant, niſi poſt promulgationem, nec extenduntur ad caſus præteritos, niſi id expreſsè caueatur. Barboſa, & alii communiter: Et dato quod ſint declaratoriæ; cum etiam lex declaratiua iuris naturalis, vel poſitiui antiqui, quatenus aliquid noui conſtituit, quantum ad id quod de nouo addit, non reſpiciat præterita, tametſi non adſint particulæ, *ex nunc, in poſterum, & ſimiles*; ſaltem quoad pœnas de nouo additas, & obligationem denunciandi; non debent ad præteritos caſus trahi. *Fag. prac. 2, l. 2. c. 3. n. 31. Portel V. ſolicitare n. 7. Diana p. 1. tr. 4. reſol. 25. Barb. to. 1. coll. l. 1. tit. 2. cap. cognoſcentes n. 2.*

Affirmant in terminis Pii IV. & Pauli V. Acuna, & alii; & in terminis Gregorii XV. Bonacina, & alii. 1. Quia lex declaratiua iuris antiqui extenditur ad præterita, vt communiter DD., quia declaratio non inducit ius de nouo, ſed ſupponit inductum: at prædictæ bullæ ſunt declaratoriæ tantum &c. Confirm. Quia iſte leges declaratoriæ ſecundum verba referri poſſunt ad præterita, & futura, vt conſtat per verba, *quomodolibet diffamatos &c.* 2. Quia lex extenditur ad præterita, ſi non regulariter, ſaltem ſi ex ipſa lege conſtet de mente legiſlatoris; ſed talem eſſe mentem Pontificum apertè colligitur ex verbis, & ſerie harum bullarum &c. 3. Quia cum Papa poſſit delegare iuriſdictionem etiam in delicta iam commiſſa; præfatæ bullæ, præſertim Pij, Pauli, & Clementis continent potius commiſſionem factam Inquiſitoribus ſecundum verba reſpicientem æquè præterita, ac futura, quam legem; Ergo &c., & eſt commiſſio fauorabilis ſaltem fidei, & religioni, ſi non reis. Deniq; ſi non comprehenderentur, remanerent impuniti, *Acu. q. 3. n. 10. Frei. ibid. n. 24. Bon. quaſt. var. d. 6. q. 6. P. 3. n. 7.*

 cum

cum neq; Epiſcopi ſoli per conſt. Pij, Clem., & Pauli poſſint de illis cognoſcere, quod eſt abſurdum.

Quid veriſimilius ſit iudicet lector.

Si prior ſententia arriſerit, ſoluat rationes pro altera, dicendo ad primam non eſſe leges declaratorias, ſed conſtitutiuas ſaltem quatenus aliquid de nouo conſtituunt: Ad ſecundam, mentem legislatoris eſſe in ipſa lege exprimendam, & non colligendam ex verbis generalibus: Ad tertiam, dictas conſtitutiones continere delegationem ad modum legis, quæ etiam in fauorabilibus non eſt extendenda vltra eius naturam, quæ eſt vt reſpiciat futura, niſi aliud expreſsè caueatur: Ad vltimam, vnumquemq; iudicem poſſe cognoſcere de delicto ad ſe ſpectante; vel Epiſcopis non eſſe ablatam poteſtatem, ſed extenſam ad Inquiſitores, de qua re infra *dub.* 30.

Si poſterior, ſatisfaciet fundamentis prioris, dicens ſatis conſtare ex verbis conſtitutionum mentem Pontificum eſſe trahi ad caſus præteritos.

Quæ tamen limitatur 1. à Bonacina, vt qui deliquit ante bullam Gregorij, non ſit iuxta illam puniendus. 2. ab Acuna, & alijs, vt non extendatur ad delicta iam ab ordinario iudicata, ſiue per abſolutionem (etiam ex gratia) ſiue per ſententiam. 3. à Freita, neq; ſi cauſa fuit ab ordinario inchoata, quia res non eſt amplius integra, ſed à legitimo iudice præoccupata. 4. neq; ſi ſolicitator eſt emendatus, talem autem præſumi per tres annos.

Acu. n. 11. *Frei. n. 14.*

Hinc patet decretum Vrbani VIII., quo reddit inhabiles ad dignitates eos Religioſos, qui impoſterum in S. Inquiſitionis officio abiurauerint; non trahi ad præteritos caſus, quidquid alij dixerint. Tum quia eſt lex conſtitutiua, continens pœnam grauiſſimam. Tum quia lex non extenditur ad iam deciſa. Tum quia ineſt particula, *impoſterum*. Tum quia idem Papa ſic declarauit.

XXI. Omnes perſonæ ſolicitatæ, mares, fœminæ, etiam moniales, laici, clerici, ſeculares, & regulares, tenentur denunciare ſolicitantem; iuxta bullas non ſolum Gregorij, ſed etiam aliorum; ſicut omnes ſoli-

ci-

Digitized by Google

citantes dictas perſonas comprehenduntur, *vt oſtenſum eſt dub. 1.*

XXII. Vnde oriatur obligatio denunciandi ſolicitantes.

Supponitur, perſonas ſolicitatas teneri ſub mortali denunciare, vt eſt communis doctrina, & conſtat expreſsè ex bulla Gregorij XV.; Confeſſarium autem ſolicitantem occultum non teneri prodere ſe ipſum, iuxta regulam D. Chriſoſt. relatam in iure, S. Thomam, & alios. *C. quis aliquando de pæn. d. 1. S. Tho. 2. 2. q. 69. ar. 2.*

Acuna, Fagundez & alij tenent obligationem oriri ex ſolito Inquiſitorum edicto, quo ſub excommunicatione præcipiuntur denunciari hæretici, vel de hæreſi ſuſpecti, & aliquando exprimuntur in ſpecie ſolicitantes in confeſſione; & ſimile edictum generale ab vniuerſali Inquiſitione editum eſt anno 1623. *Acu. q. 20. n. 1. q. 10. n. 1. q. 21. n. 3. Frei. ibid. & q. 3. n. 28. Fagun. l. cit. l. 4. c. 3. n. 31. Bon. l. cit.*

Bonacina, & alij putant oriri immediate etiam à bullis, & decretis Pontificum. Tum quia Inquiſitores poſt dictas bullas præcipientes denunciationem ſupponunt bullas obligare ſub mortali, Tum quia Gregorius obligat ſub mortali confeſſarios, vt admoneant pœnitentes ſolicitatos de obligatione denunciandi; Ergo obligat ipſos pœnitentes ſub mortali.

Poſſe conciliari aſſerit Auctor, dicendo hanc obligationem radicaliter oriri ex bullis, ſeu decretis PP., proximè verè, & formaliter ex edictis Inquiſitorum tum generalium, tum prouincialium; ex quibus etiam proximè oritur obligatio ſub mortali denunciandi alios ſuſpectos de hæreſi. Vide Suarez. *Suar. de fide d. 20.*

Eſſent tamen denunciandi ſolicitantes, ex præcepto naturali, & diuino, etiam ſecluſis bullis, & edictis Inquiſitorum; ſi ex omiſſione timeretur euidens, vel probabile damnum graue ſpirituale multitudinis, vt conſtat ex doctrina S. Thomæ, Caiet. &c. *S. Tho. 2. 2. q. 33. ar. 7. Caiet. ibid.*

Prædicta autem obligatio denunciandi ex edictis Inquiſitorum perpetuò durat. Quia Inquiſitorum præceptum ſemper durat. Incipit tamen ſolum à die

 ſcien-

Digitized by Google

ſcientiæ criminis, & obligationis denunciandi. Vnde qui ex ignorantia, impotentia, vel alia iuſta cauſa non denunciauit hæreticos, vel de hereſi ſuſpectos intra terminum præfixum, tenetur poſtea ablatis impedimentis, non ſtatim, ſed intra terminum æqualem ei, qui in edicto præfixus eſt. Omittentem autem denunciare, elapſo termino, toties incurrere excommunicationem, quoties culpabiliter non denunciat, aſſerit Bonacina; quia toties delinquit contra præceptum. At reliqui doctores, cum nil de hac re loquantur, videntur ſentire vnicam tantum contrahi excommunicationem; quia videtur vnica moralis præcepti violatio continuata.

Acuna n. 5. Bene autem aduertit Acuna, non denunciantem peccare peccato inobedientiæ generalis contra obedientiam generalem, & committere ſacrilegium contra virtutem religionis, & reuerentiam Sacramento pœnitentiæ debitam. Quia, cum ex eius motiuo ſuperiores præcipiant dictam denunciationem, conſtituunt actum denunciandi in ſpecie virtutis religionis, & omiſſionem culpabilem in ſpecie ſacrilegij.

XXIII. An, ſi perſona ſolicitata de facto conſenſit, teneatur ſolicitantem denunciare.

Port. n. 15. Negat Portel. Quia nemo tenetur exponere periculo ſuam famam; & poſſet confeſſarius denunciatus in tribunali S. Officij fateri ſe actus inhoneſtos cum illa habuiſſe.

Acu. q. 10. n. 5. Diana p. 1. tr. 4. reſ. 9. At affirmant Acuna, Diana, & alij. Quia præceptum Inquiſitorum eſt abſolutum. Addunt Bonacina, & alij, id colligi ex bulla Gregorij. Nec autem clarius exprimitur in literis, de mandato Vrbani VIII. à ſupremis Inquiſitoribus miſſis ad omnes Inquiſitores prouinciales, præſcribendo modum id faciendi abſq; infamia mulieris. Non enim tenetur, neque debet aperire ſuum peccatum, neque poſſunt Inquiſitores de eo fœminam interrogare, nec dictum excipere, ſi fortè impudens illud voluntariè aperiat; nec debent interrogare ſolicitantem de conſenſu ſolicitatæ; & ſi ille diceret, non poſſunt illud dictum

ex-

excipere. Vnde patet reſponſio ad fondamentum Portel.

XXIV. An perſona ſolicitata teneatur denunciare ſolicitantem, nulla de hac re præcedente infamia.

Fagundez ait requiri aliquam præcedéntem infamiam, licet minorem, quàm in aliis delictis. Tum ob verba bullarum, *de pramiſſis quomodolibet diffamatos*. Tum quia regulariter nemo tenetur denunciare crimen occultum, excepta hæreſi, qualis formaliter non eſt ſolicitatio. *Fag. l. cit.*

Sed dicendum cum Acuna, & aliis, teneri, etiam nulla præcedente infamia. Quia licet hæc denunciatio ſit iudicialis, non tamen deferens tenetur probare, cum non denunciet vt accuſatrix, ſed ad ſummum vt teſtis, iuxta Directorium Inquiſitorum, Pegnam, & alios. Verba autem, *de pramiſſis &c.* refferuntur ad Inquiſitores tantum. *Acu. q. 4. n. 3. & q. 10. n. 8. Frei. ibid. n. 13. Direct. 3. p. rub. n. 68. Peg. ibid. com. 15.*

Hinc fœmina etiam ſemel tantum ſolicitata, etiam certò ſciens quod ipſa ſola fuerit ab illo ſolicitata, tenetur ſolicitantem denunciare.

XXV. Qui audiuit à fœmina fide digna, ſe fuiſſe à tali confeſſario ſolicitatam, tenetur ſub pœnis denunciare ſolicitantem. Ita Fagundez, & Portel. Nam edicta Inquiſitorum afficiunt quoſcunq; habentes notitiam, certam tamen: ſecus ſi fœmina non eſſet fide digna, vt ſi eſſet leuis, loquax, & haud boni nominis, ex Nauarro, & alijs. *Port. n. 12. Nau. conſ. 3. de hæreſ. n. 1.*

XXVI. An is teneatur, qui ſub ſigillo naturali ſcit ſolicitationem à confeſſario factam.

Negat Fagundez. Quia ſecretum eſt de iure naturæ: at denuntiatio de iure tantum poſitiuo, & humano &c. *Fag. l. cit.*

Sed contra facit, quod innumeri Doctores, apud Acunam, tradunt eſſe denunciandum hæreticum etiam occultiſſimum, & notum ſub ſecreto, immo & cum iuramento de non reuelando. Nam 1. hæc denunciatio fit ob bonum commune, & ſpirituale; at ſecretum eſt ob priuatum, & temporale. 2. Quilibet tenetur reuelare commiſſa ſibi ſub ſecreto; ſi vergunt *Acu. q. 18. n. 16.*

in

S.Tho. l. cit. in damnum publicum, vel tertiæ perſonæ, ex S. Tho., & communi: talis eſt autem hæreſis; nec obſtat iuramentum, quia eſt de re mala, & contra bonos mores.

Et hæ rationes habent locum in caſu noſtro. Nam denunciatio ſolicitantis fit ob bonum commune, ſpirituale, & ad euitandum damnum publicum. Et hoc videtur in praxi ſeruandum.

XXVII. An denunciationi ſit præmittenda fraterna correctio.

Fag. l. cit. Affirmant Fagundez, ſi ſit ſpes emendæ. Quia præceptum correctionis eſt diuinum naturale, & ideo præferendum humano denunciationis. Et addit debere iterari quandiu prudentis arbitrio ſperatur emenda; quæ ſpes dignoſcitur, iuxta Paludanum, *Palud. in 4. d. 19. q. 4. n. 4.* ex rubore, ſummiſſione, affectu impetrantis veniam &c.

Led. 1. p. ſum. tr. 4. c. 4. Acu. q. 18. n. 10. Bon. d. 6. P. 3. n. 9. Negant Petrus Ledeſma, Acuna, Bonac., & alii, & fauent aſſerentes, hæreticum etiam occultum, omiſſa correctione, eſſe denunciandum. Tum quia hæc denunciatio non eſt ad ſolam emendationem, ſed in vindictam. Tum quia agitur de vtilitate publica, & ſpirituali, quæ præponenda eſt priuatæ delinquentis. Tum quia de emendatione ſolicitantis regulariter nihil certi dari poteſt.

Conciliat Auctor, vt Poſterior ſententia procedat, ſi ex mora denunciandi timeatur probabile periculum detrimenti publici, inſpecta qualitate ſolicitantis; Prior verò, ſi non ſit periculum in mora, & valde probabiliter, & ferè firmiter ſperetur emenda; cum non verſemur in caſu formalis hæreſiſ, in quo etiam, vbi certò ſperatur emenda, præmittendam correctionem aſſerunt idem Acuna, & alii non pauci.

Acu. q. 3. n. 15. & q. 18. n. 14. Frei. n. 32. & ſeq. Diana l. cit. reſ. 26. Hinc, ſi occultus ſolicitans ſit emendatus iuxta dicta, non videtur denunciandus, vt expreſsè docent Acuna, Diana, & alii. Nam tunc ceſſat ratio publici detrimenti, ideo præceptum naturale ſeruandi famam proximi præferendum eſt poſitiuo denunciandi: licet affirmet Bonacina, eo quia denunciatio non fiat ad emen-

Digitized by Google

emendationem, ſed ad pœnam, & exemplum aliorũ. Quæ verò dicta ſunt *dub. 14.*, nempè comprehendi dictis conſtitutionibus ſolicitantem etiam pœnitentem, conuincunt ab Inquiſitoribus poſſe puniri, ſi delictum ſit notorium, vel ad eos delatum; non verò occultum emendatum eſſe denunciandum, tres autem annos exigi, & ſufficere ad præſumendam emendam obſeruat Freitas, *vt dictum eſt dub. 20. Verſ. Quæ tamen*. Hæc ſententia modo non eſt admittenda, cum eidem obſtet conſtitutio Alex. VII. *Licet alias &c.* *Frei. n. 32.*

Hinc, etiam iuxta eundem Freitam, fœmina ſolicitata non tenetur denuntiare ſolicitantem, ſi is ex aliorum delatione in S. Inquiſitionis officio abiurauit, & punitus eſt. Quia per abiurationem cenſetur ſufficienter emendatus immo etiam ſi fuit abſolutus: ſecus ſi adhuc perſeueret in delicto. *Frei. n. 24.*

XXVIII. Cum bullæ videantur fundatæ in præſumptione, quod ſolicitantes male ſentiant de Sacramento pœnitentię, ſintque ſuſpecti de hæreſi; An ſi ceſſet præſumptio, ſit ſolicitator denuntiandus.

Negatiua ſuadetur, Quia vbi ceſſat præſumptio, non habet locum præceptum, ſeu lex. Ita Io: Valerus, ſubdens tamen in dubio eſſe denunciandum. *Valer. V. hæreſis diff. 1. n. 4.*

At contrarium eſt tenendum, vbi ſaltem non adſit emendatio, vel alia cauſa excuſans. Ita Freitas. Tum quia iudicium de hoc, ſpectat ad Inquiſitores, non ad pœnitentes, aut Confeſſarios. Tum quia alioqui bullæ eſſent fruſtatoriæ, cum vt plurimum Confeſſarij ſolicitent potius ob libidinem, quam ex eo, quod de Sacramento male ſentiant. *Frei. n. 26.*

XXIX. An dentur cauſæ excuſantes à denunciatione ſolicitantium.

Negat Bonacina. Quia bonum religionis, & Sacramenti præponderat omnibus &c. *Bon. l. cit. n. 11.*

At Acuna, & alij communiter affirmant dari omnes illas cauſas, quæ excuſant à denunciando in aliis edictis, vt periculum mortis, infamiæ, grauis damni proprij, vel aliorum coniunctiſſimorum. Quia lex poſitiua, ſeu præceptum humanum non obligat cum prædictis incommodis, vt tradunt S. Tho. & alij *Acu. q. 19. & Frei. ibi. S. Tho. 2. 2. q. 147. ar. 3. ad 3.*

& alij communiter. Vnde eædem cauſæ excuſant à denunciatione hæretici occulti, niſi dogmatizet in fidelium perniciem; multo igitur magis à denunciatione ſolicitantis, qui non eſt formaliter hæreticus. Subdit tamen Acuna rarò prædictas cauſas habere locum, quia prædictis periculis poteſt mederi ope ſuperiorum, & ratione ſecretiſſimi tribunalis S. Officij.

XXX. Hæc denunciatio poteſt fieri, tam Epiſcopis ſolis, vel eorum Vicarijs, quam Inquiſitoribus ipſis. Ita Fagundez, Diana, & alij, & conſtat ex bulla Gregorij; ibi, *Inquiſitoribus, ſeu locorum ordinarijs &c.* Immo licet Acuna exiſtimet per alias bullas, ac decretum Clem., Epiſcopos per ſe ſolos non poſſe de hoc crimine cognoſcere, ſicut non poſſunt de hæreſi: Fagundez tamen, & alij grauiſſimi docent non eſſe Epiſcopis ereptam facultatem, ſed ampliatam ad Inquiſitores.

Fagun. l. cit. Dian. l. cit. reſol. 29.

XXXI. Quomodo ſit facienda huiuſmodi denunciatio. Durum enim videtur mulieres maximè nobiles, & virgines teneri perſonaliter accedere ad S. Officium, tum ob aliorum ſuſpicionem, tum ob horrorem interrogationum ibi fiendarum, tum quia egregiæ perſonæ non obligantur comparere coram iudice examinandæ.

Reſpondet tamen Acuna, eſſe faciendam perſonaliter; mulierem autem infirmam, aut ſub clauſura, vel aliter efficaciter impeditam eſſe, ex Comitulo, domi examinandam. Sed Comitulus tantum, ait, certo ſcientes aliquas veneficas, teneri illas denunciare; Moniales verò poſſe vel chirographo, vel per Confeſſarium, & conſultius extra confeſſionem, inſtructum, & miſſum. Et Petrus Ant. Lazarius, loquens de hæreſi ſuſpecto, ait, idem poſſe facere etiam virginem ſecularem. Et Portel etiam in denunciando ſolicitante, fæminam nobilem, vel Monialem, vel non potentem adire Inquiſitores abſq; infamia, ſatisfacere etiam per epiſtolam; quia ſic facit quantum in ſe eſt.

Acu. q. 22. n. 14. Com. l. 4. reſp. mor. q. 7. Lazar. p. 1. ſec. 2. q. 17. & p. 2. q. 12. n. 65. de blaſphemia. Port. n. 11.

Hodie verò per declarationem Vrbani VIII. & Monialis,

Digitized by Google

nialis, & quæuis alia fœmina ſolicitata debet denunciare vel per ſe, vel per confeſſarium; qui de licentia Inquiſitoris, vel Ordinarij extra confeſſionem, medio iuramento, iuridicè recipiat in ſcriptis talem denunciationem, expreſſis nomine, & cognomine perſonæ ſolicitatæ, & confeſſarii ſolicitantis, & eam mittat ad eum, qui talem licentiam dedit. Quod ſi pœnitens induci non poterit, vt vno ex his duobus modis denunciet, iubet Papa rem deferri per literas ad ſupremos Inquiſitores, & interim ſuſpendi abſolutionem, donec detur reſponſum.

In paruis oppidis, vbi ſint Vicarii pedanei Inquiſitorum, ipſis fieri poteſt denunciatio, ſi nequit adiri S. Officium, vt aduertit Portel.

Dubitatio vltima (quæ eſt difficultas in titulo Appendicis propoſita) An vi Iubilei, bullæ Cruciatæ, aut priuilegij regularium, perſona ſolicitata poſſit abſolui ante denunciationem.

Negatiuè reſpondent Roderiquez, Acuna, Diana & alii communiter. Ratio tamen non eſt 1. Ob excommunicationem contractam, à qua nemo poſſit abſolui, niſi præuia ſatisfactione partis, vt vult Acuna. Quia nomine partis non intelligitur Superior, *vt dictum eſt ſec. 1. caſ. 21. §. 1.* Neq; 2. iuxta Freitam, ob hæreſim in bullis ſemper exceptam. Nam etſi excipiatur caſus hæreſis formalis, non tamen alii ſuſpicionem de hæreſi facientes. *Vide dicta ſec. 1. caſ. 8. verſ. ſed admiſſa.* Ratio igitur huius negatiuæ eſt, non caſus reſeruatio, quæ in Iubileis ceſſat: Sed inhabilitas, & incapacitas abſolutionis ex parte pœnitentis, qui nolens præcepto denunciandi obedire, vult in ſtatu peccati mortalis permanere; & ſic ratione obicis à nullo confeſſario, quantumuis priuilegiato abſolui poteſt.

Rodr. to. 2. qq. reg. q. 27. ar. 1. & in ſum. p. 1. c. 208. n. 1. Acu. q. 21. n. 6. Frei. n. 25. Dian. reſ. 27. Frei. n. 29.

Quæ communis reſponſio limitatur 1. Vt perſona ſolicitata poſſit abſolui, ſi nondum elapſum eſt tempus in edicto conceſſum, modo ſit parata denunciare intra terminum.

2. Etiam ſi elapſus ſit terminus, & ipſe excommunicationem incurrerit, ſi poſtea obligatio denuncian-

di

di ceſſet ob aliquod ſuperueniens; V. g. ſi confeſſarius denunciandus obijt; vel obligatio extinguatur, aut ſuſpendatur. Ita Acuna.

Acu. l. cit. n. 9.

3. In caſu vrgentis neceſſitatis, V. g. ſcandali, vt ſi Monialis ſolicitata, niſi abſoluatur ob Euchariſtiam ſumendam, incurreret infamiæ, vel ſcandali periculum; modo ſit parata denunciare quamprimum poterit.

4. Si adſit cauſa, iudicio prudentis Confeſſarij legitima, ad differendam denunciationem, modo firmiter promittat denunciare, idq; etiam ſi incurrerit excommunicationem. Ita expreſsè Acuna, Portel., Diana &c. Et ſuſpenditur obligatio donec durat cauſa.

Acun. l. cit. Portel. d. n. 24. Diana dicta reſ. 2.

Perſona autem ſolicitata, & ex cauſa abſoluta ante denunciationem, ſi ceſſante cauſa adhuc differat denunciare, peccabit mortaliter, & reincidet in excommunicationem. Quia ceſſante cauſa differendi, inſurgit obligatio denunciandi ſub ijſdem pœnis: Acuna *Vide dicta dub. 22. Verſ. Prædicta.*

Non ſolum autem Confeſſarij vi Iubilei, aut bullæ Cruciatæ; ſed etiam Regulares vi ſuorum priuilegiorum, ſaltem in foro conſcientiæ, poſſunt abſoluere ab excommunicatione edicti Inquiſitorum contracta ob omiſſionem denunciationis in illis caſibus, in quibus obligatio denunciandi vel iam omnino extincta eſt, vel ſuſpenſa. Ita Acuna, Freit., & Portel. Quia poſſunt abſoluere ab omnibus peccatis, & cenſuris etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, exceptis caſibus Bullæ Cœnæ, & alijs ſex in decreto Clem. VIII. expreſſis; vt conſtare poteſt ex dictis *ſec. 1. caſ. 3.* Licet autem hæc cenſura ſit ab homine; eſt tamen per ſententiam generalem, & pro futuris delictis, quæ æquipollet cenſuræ canonis, iuris, & ſtatuti, ideo non eſt reſeruata, niſi exprimatur. Ita Nauar., & alij.

Nau. c. 27. n. 44. & 74. & alibi.

Multo magis poteſt Epiſcopus, ſi caſus eſt occultus, vi Tridentini, *ex dictis ſec. 1. caſ. 10. per totum*; etſi ſit publicus, poteſt vt Inquiſitor ordinarius.

Confeſſarius perſonam ſolicitatam abſoluens, nec

cogens

cogens ad denunciandum, an puniri debeat, Negat Freitas; Affirmat Roderiquez, & fauet bulla Gregorij, quæ non vocatur in dubium, (vt Auctor contra Trimarcum defenſione vltima explicat) Sed id; ſicut & de ſufficientia probationis criminis ſolicitantis, & congruæ pœnæ, de quibus Acuna, & alii, iudicent Inquiſitores, & ordinarij. Cum hæc ad illos, non ad Confeſſarios ſpectent. *Frei. n. 28. Rod. 1. p. ſum. c. 208. n. 1.*

Finis Appendicis.

DI-

DISCEPTATIO

De Suſpenſione Indulgentiarum, & aliarũ facultatum in anno Iubilei fieri ſolita; quæ eſt tertia moralium eiuſdem Auctoris.

EXtrauagans Sixti IV., & Bullæ Gregorij XIII. Clementis VIII. & Vrbani VIII. ſuſpenſiuæ Indulgentiarum, & aliarum facultatum in Anno Sancto (iuxta quarum ferè tenorem futuras eſſe alias facile credi poteſt).

Conueniunt I. In aſſignatione cauſæ finalis dictæ ſuſpenſionis, nempè vt Annus Iubileus maiori fideliũ concurſu in Vrbe celebraretur, & viſitarentur Baſilicæ in bulla Iubilei præſcriptæ: qui finis impediretur, ſi fideles extra Vrbem Indulgentijs, maximè plenarijs eo anno frui poſſent.

II. In ſuſpenſione omnium Indulgentiarum, facultatum, & indultorum conceſſarum, vel conceſſorum quibuſcunq; in perpetuum, vel ad tempus, etiam per communicationem, extenſionem, vel aliter quomodocunque.

III. Quia inhibetur alias Indulgentias, quam indicti Iubilei publicè, vel priuatim publicari; mandaturq; ſecus facientes per locorum ordinarios arceri, & quidem à Sixto ſub cenſuris, & pœnis arbitrarijs, & à reliquis ſub excommunicatione latæ ſententiæ, nulli tamen reſeruata, & alijs pœnis arbitrio ordinariorum; & declaratur talium Indulgentiarum, vel Indultorum vſum eſſe nullum.

Differunt I. Quod per Sixtum, quinque ſuſpenduntur, Indulgentia plenaria, poteſtas commutandi vota, diſpenſandi ſuper eis, diſpenſandi, vel componendi ſuper malè ablatis incertis, vel ea certo modo remittendi, & deputandi confeſſarios cum poteſtate abſoluendi etiam à caſibus Papalibus. Ita Nauarrus, declarans

Nau. de Indulg. not. 28. n. 1.

Digitized by Google

declarans non comprehendi facultatem deputandi Confeſſarios ſine dicta poteſtate; quia ſuſpenſio eſt odioſa &c.

Et licet Gregorius, vltra Indulgentias Plenarias, ſuſpendat earum cauſa facultates, conceſſiones, & indulta tantum in genere; voluit tamen eadem prædicta eſſe ſuſpenſa; tum quia id facere dicit prædeceſſorum veſtigia ſecutus; tum quia verba, *indulta quæcunq;*, includunt ea, vel certè multo plura, quam Indulgentia; tum quia apertè ſuſpēduntur alia, quæ non ſunt Indulgentia: non tamen illa expreſſit, vel quia iam eſſent reuocata, vel ne videretur reducere compoſitiones ad ſedem. Ita Nauarrus. *Nau. ibid. not. 33. n. 2.*

At per Clementem, & Vrbanum, (cuius omnino tenoris eſt etiam poſtrema ſuſpenſio facta à SS. Innocentio Papa X.) ſuſpenduntur tantum omnes, & ſingulæ Indulgentiæ, & facultates, ac indulta abſoluendi à caſibus reſeruatis: Non ergo aliæ, nempè commutandi vota, aut diſpenſandi ſuper eis, vel ſuper male ablatis, quia odioſa non ſunt extendenda.

II. Quod Sixtus, & Gregorius ſuſpendunt ad eorum, & ſedis beneplacitum: At reliqui, Anno Sancto durante tantum. His præmiſſis.

Dubium I. An intelligantur ſuſpenſæ Indulgentiæ altaris priuilegiati, & aliæ pro Defunctis.

Negatiuè reſpondetur cum communi. Ita Nau., Laym., & alij recentiores, Quia hæ Indulgentiæ non ſunt contra finem ſuſpenſionis, & vbi ceſſat cauſa finalis, ceſſat conſtitutio ipſa. Deinde ſicut nulla Indulgentia extenditur ad mortuos, niſi exprimatur, *vt in tract. ſect. 4. caſ. 8. in fine dictum eſt*, & tradunt S. Tho., Nau., & alij communiter: ita nulla earum ſuſpenſio extenditur ad conceſſas pro mortuis; niſi extendatur vel expreſsè; vel ſaltem implicitè, vt ſi ſuſpendantur, vel reuocentur Indulgentiæ conceſſæ alicui Eccleſiæ, cui nulla eſt conceſſa, niſi pro mortuis; aut ſi ſimpliciter, & abſolutè ſuſpendantur, vel reuocentur omnes, & ſingulæ Indulgentiæ conceſſæ rebus particularibus, quibus ſunt conceſſæ Indulgentiæ etiā *Nau. not. 25. n. 3. Laym. lib. 5. Tho. mor. tr. 7. c. 8. n. 3.* *D. Tho. in 4. d. 45. q. 2. ar. 3. Nau. not. 22. n. 2.*

pro mortuis. Vnde multi affirmarunt ab Vrbano VIII. Anno Sancto 1625. fuiſſe etiam quoad mortuos ſuſpenſas Indulgentias conceſſas coronis &c. Sed probabilius eſt non fuiſſe; Tum quia non ſuſpendit abſolutè, ſed ob cauſam allatam initio huius Diſcept. Tum quia Indulgentiarum ſuſpenſio eſt à iure communi exorbitans, & odioſa.

II. An Indulgentiæ conceſſæ, non tam vniuerſitatibus, ſed etiam perſonis ſingularibus.

Nau. not. 28. n. 13. & not. 33. n. 3.

Per Sixtum, ex Nauarro, non ſuſpenduntur conceſſæ particularibus perſonis, ſed ſolum Eccleſijs, Monaſteriis, Hoſpitalibus, vniuerſitatibus &c., quæ non ſunt ſingulares perſonæ, ſed ad ſummum conſtant ex ſingularibus perſonis; aliud eſt enim collegium, aliud ſinguli de collegio, & aliud Ciuitas, aliud ciuis; & interdicta Ciuitate, non cenſentur interdicti ciues; & licet interdicto populo, ſinguli de populo cenſeantur interdicti, non quia ſinguli ſint populus, ſed ne interdictum reddatur innane: tamen ſuſpenſio Indulgentiarum, & facultatum vniuerſitatibus, & collegiis conceſſarum, non redditur innanis, tametſi non intelligantur etiam ſuſpenſæ conceſſæ ſingularibus &c.

Nau. not. 33. n. 3.

Per Gregorium autem, Clementem, & Vrbanum ſuſpenduntur omnes, etiam ſingularibus perſonis conceſſæ, vt tradunt Nau., & alij, & conſtat clare ex bullis. Et licet Gregorius non expreſſerit Indulgentias conceſſas coronis, granis &c., vt fecerunt Clemens, & Vrbanus, cenſebantur tamen ſuſpenſæ ob particulam, *omnes, & ſingulas Indulgentias*.

III. An Indulgentiæ quoad omnes viuos, etiam morientes.

Laym. vbi ſupra.

Affirmant communiter Layman, & alii, etiam quoad Moniales, careeri perpetuo, vel triremibus condemnatos, & quoſcunq; alios non valentes ire Romam; ſed excipiunt conſtitutos in articulo mortis. Quia ex vna parte ſuſpenſiones, præſertim factæ à Gregorio, Clemente, & Vrbano comprehendunt omnes, & ſingulas Indulgentias quibuſcunquè conceſſas; & ex alia parte impedimentum eundi Romam, quod habent iſti, non eſt per ſe neceſſarium, ſicut in mortuis, ſed per accidens.

Quoad

Quoad verò conſtitutos in articulo mortis, ſeu Indulgentias pro articulo mortis conceſſas, non eſſe ſuſpenſas aiunt Leo, & Peirinus, & fuiſſe ab Vrbano VIII. anno Iubilei 1625. declaratum, & Romæ publicatum à Vicepœnitentiario, maximè quoad conceſſas Regularibus, & rebus benedictis. *Leo de Iub. p. 1. quæſt. 6. n. 242. Peir. tom. 1. priu. conſt. 7. Leon. X. §. 3. n. 3.*

Sed has quoquè eſſe ſuſpenſas affirmant Nauarrus, & Layman. Quia verba bullarum ſunt generalia, & Sixtus dixit, *ſeu in mortis articulo &c.* Nec iuuat epicheia, nam Indulgentia, etiam Plenaria, non eſt morituris neceſſaria ad ſalutem. Et refert Layman Vrbanum VIII. ſpeciali priuilegio pro illo anno 1625. conceſſiſſe Societati morientes poſſe illam obtinere. *Nau. not. 28. n. 6.*

At hæc opinio videtur Auctori vera, ſi attendatur vis, & rigor verborum, ac bullarum contextus, & etiam quia finis prætenſus eundi Romam, videretur fruſtrari ob facilitatem conſequendi Indulgentiam, ſi contingat eo anno mori: Secus ex ſpeciali declaratione &c. Quo caſu manebit etiam poteſtas abſoluendi à caſibus Papalibus, ſi adſit, & vigore illius in tali articulo abſolutus, ſi conualeſcat, non tenebitur ſe præſentare Papæ. Quia eſt poteſtas acceſſoria Indulgentiæ.

IV. An tantum Indulgentiæ Plenariæ, non verò non Plenariæ.

In terminis Sixti, & Gregorii affirmant Nauarrus, & alii. Tum quia ab eis expreſsè ſuſpenduntur tantum plenariæ, ibi, *omnes, & ſingulas Indulgentias Plenarias &c.*, quo modo intelligenda eſt etiam prohibitio publicandi alias Indulgentias. Tum quia ratio finalis, ne ſcilicet fideles retrahantur à peregrinatione Romana ob commoditatem lucrandi domi Indulgentias, ceſſat in non plenariis; & ita ſibi reſpondiſſe Datarium Gregorii de mente eiuſdem. *Nau. not. 25. n. 2. not. 33. n. 1.*

Hoc idem expreſsè in terminis Clementis, & Vrbani tradunt Filliucius, Laym. &c. Nam particula *Indulgentias*, videtur etiam hic intelligenda cum reſtrictione ad plenarias: niſi aliter aliunde conſtaret de mente Papæ. Idq; ob rationem ex cauſa finali à Nauarro deſumptam. *Fill. t. 1. tr. 8. c. 10. nu. 251. Laym. vbi ſup. n. 2.*

Digitized by Google

At per bullam Clem., & Vrb. eſſe ſuſpenſas etiam non plenarias, videtur Auctori verius. Quia ſimplicitèr, & abſolutè ſuſpendunt omnes, & ſingulas Indulgentias (per quæ generalia verba, Layman voluit eſſe ſuſpenſas etiam Indulgentias pro morituris, *vt viſum eſt ſupra verſ. Sed has*.) Et retorquendo fundamentum aduerſariorum, probatur ex cauſa finali, ſcilicet ad melius aſſequendum finem ſuſpenſionis; cum multi putarent ſe poſſe delere omnes pœnas purgatorij, ſuis culpis debitas, conſequendo domi Indulgentias, v.g. 500., vel mille annorum.

Cæterum ſuppoſita priori opinione, Si Papæ diploma contineat Indulgentiam Plenariam, & non plenariam coniunctim, tunc ait Nauarrus etiam non plenariam ſuſpendi. Quia quod eſt dignius trahit ad ſe minus dignum, & principalius minus principale. Sed ſi ratio Nauarri, quod finis ſuſpenſionis ceſſet in Indulgentiis non plenariis, vrget; credendum eſt tunc, ſuſpendi tantum plenarias: ſecus ſi ſuſpenſio fieret abſolutè abſq; ordine ad dictum finem. Addit Benzonus, ſi priuilegium contineat coniunctim plenariam, & non plenariam, ſed reſpectu diuerſarum Eccleſiarum, vel perſonarum; tunc cenſeri ſuſpenſam plenariam, non aliam; quia vtile per inutile vitiari non debet iuxta regulam iuris.

Nau. not. 33. n. 2.

Benz. de Ind. lib. 4. c. 8. dub. 8.

V. An Indulgentiæ bullæ Cruciatæ ſaltem plenariæ.

Per Sixtum non ſuſpenduntur. Quia bulla Cruciatæ ſingularibus perſonis conceditur. Ita Nauar., Benz. & Sanchez.

Sed per Gregorium, Clementem, & Vrbanum, Affirmant Nauarrus, Benz., & alii, tametſi priuilegium ſit conceſſum per modum contractus; Cum Papa, & alii Principes poſſint tollere, nedum ſuſpendere priuilegia gratis, vel modica impenſa conceſſa. Deinde ab eis expreſsè ſuſpenduntur Indulgentiæ, & facultates conceſſæ, etiam ſingularibus perſonis cuiuſcunquè dignitatis, & ex quibuſuis cauſis; & Clemens, ac Vrbanus addunt; *tametſi conceſſa fuerint ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aut aliorum Principum, vel ipſis &c.*

Nau. not. 28. n. 13. & 20.
Bēz. vbi ſup. dub. 2. & 4.
Sanch. lib. 8. de matr. d. 33. n. 10.
Nau. not. 33. n. 3.

Ne-

Digitized by Google

Negant, teſtantes ita declaraſſe Clementem VIII., Rodriq., & Sanchez, & Diana Vrbanum VIII. Quia priuilegia bullæ Cruciatæ conceduntur per modum contractus, nempè ob eleemoſinam, & non paruam, ſaltem reſpectu totius collectionis. Neq; Papæ in ſuſpenſione mentionem faciunt talis conceſſionis; priuilegia autem per modum contractus conceſſa nō reuocantur per generalem reuocationem, ex Sanchez; & ſi reuocentur, fieri debet compenſatio. *Rod. in bull. cruc. §. 12. dub. 8. n. 6. Diana 1. p. tr. 11. reſ. 97. Sanch. vbi ſupra n. 9.*

Prior opinio videtur verior ex vi verborum, & contextu bullæ ſuſpenſionis, qua tollitur fauor datus ob rem verè paruam, ſaltem reſpectu ſingularium perſonarum, & compenſatur ſuperabundanter largitione pleniſſimi Iubilei. Huic fauet etiam finis ſuſpenſionis: Secus ex vi declarationis, ſi à Papa fiat.

VI. An Indulgentiæ Plenariæ Eccleſiarum Vrbis.

Sixtus, & Gregorius expreſsè illas excipiunt.

A Clemente, & Vrbano etiam non eſſe ſuſpenſas, niſi alter Papa contrarium exprimat, docet Filliuccius. Quia licet non faciant talem exceptionem, cauſa tamen ſuſpenſionis non militat in illis Indulgentiis. *Fill. to. 2. tr. 16. c. 10. n. 252.*

Quod idem probabilius cum Nauarro, & Benzono, dicendum eſt de Indulgentiis Eccleſiarum extra Vrbem ſitarum, in ſuburbiis, & continentibus edificiis. Quia ſunt Eccleſiæ Vrbis, & oſtenſum eſt in tract. *ſect. 4. caſ. 13. verſ. Romanus*, Neq; in illis militat ratio ſuſpenſionis. *Nau. not. 33 n. 4. Bēz. vbi ſup. dub. 9.*

VII. An Indulgentiæ Sanctæ Mariæ Lauretanæ.

Licet Gregorius, ex Benzono, declarauerit in ſua ſuſpenſione non comprehendere Indulgentiam Plenariam Lauretanam: ex vi tamen verborum, præſertim bullæ Clementis, & Vrbani certum eſt eſſe ſuſpenſas, cum ſuſpenſio ſit generalis, & Clemens VIII. eidem Eccleſiæ conceſſit Indulgentiam Plenariam cum limitatione vſq; ad futurum annum Sanctum excluſiuè: quam limitationem Benzonus cum Nauarro intelligit etiam de quacunq; alia Indulgentia cuicunquè alteri Eccleſiæ conceſſa; cum hæc regulariter ſit mens Papæ. *Benz. ibid. dub. 5. Nau. not. 28. n. 33.*

Manent tamen, ex Benzono, aliæ facultates circa

Digitized by Google

caſus Papales Pœnitentiarijs illius Eccleſiæ conceſſæ ob commodum ſpirituale peregrinorum, iuxtà dicenda. *dub. 12. verſ. & idem*.

VIII. An Indulgentia Plenaria perpetua Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Angelorum Aſſiſienſis in feſto Portiunculæ die 2. Auguſti.

Tametſi ex vi verborum videatur ſuſpenſa: non eſt tamen veriſimile, niſi aliàs exprimatur in ſpecie, in generali ſuſpenſione eam comprehendi, prout etiam ab Vrbano VIII. quoad annum 1625. fuiſſe declaratum teſtatur breue, cuius copia extat Mediolani in Monaſterio Pacis; idq; ob ſpecialem modum, quo fuit conceſſa, nēpè ab Honorio III. imperio ipſiuſmet Chriſti.

Indulgentia verò pro eodem die extenſa ad alias Eccleſias Ordinis Minorum, ſeù Sancti Franciſci, eſt in dicta ſuſpenſione comprehenſa, vt dictum eſt de Indulgentia Lauretana. Quia non militat eadem ratio ſpecialis modi conceſſionis.

IX. An Indulgentiæ vnius anni in dedicatione Eccleſiæ, & quadraginta dierum in anniuerſario, aut aliàs dari ſolitæ à Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis in ſuis Diœceſibus.

Quidquid ſit de ſuſpenſionibus factis à Sixto, & Gregorio, cum videantur ſuſpendere Indulgentias, non ſolum à ſe, & ſede; etiam *eius auctoritate* conceſſas; Sane cum Nauarro, Benzono, & forte communi, negandum eſt, ſaltem vi ſuſpenſionis Clementis, & Vrbani eſſe ſuſpenſas. Quia ij non ſuſpendunt Indulgentias, & facultates prælatis Papa inferioribus ex ordinaria auctoritate competentes; ſed tantum à Papa ex auctoritate Apoſtolica conceſſas, vt conſtat ex bullis.

Nau. ibid. n. 17. Benz. ibid. dub. 3.

X. An hæc ſuſpenſio duret etiā elapſo Anno Sācto.

Nauarrus in terminis extrauagantis Sixti, & bullæ Gregorij, putat durare etiam poſt annum Iubilei, ob clauſulam, *ad noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitū*: nec ſufficere tacitam, ſed requiri expreſſam reuocationem; & ſuſpenſionem à Gregorio factam non fuiſſe reuocatam (licet hæſitet de facta à Sixto;) ideoq; vniuerſitates, & perſonas ſingulares rectè ſibi conſulturas,

Nau. not. 28. n. 31. not. 33. n. 7.

Digitized by Google

turas, ſi obtineant reuocationem ſuſpenſionis, vel confirmationem priuilegiorum.

At iuxta bullam Clementis, & Vrbani, certum eſt durare ſolum quoad Annum Sanctum. Quia finitur ſuſpenſio, quoties in bulla dicitur, *eodem anno durante*, vel quid ſimile.

Immo & ſuſpenſionem Sixti, & Gregorij durare ſolum per Annum Sanctum tenuit Filliuccius. *Fill. t.1. tr. 18. c.10. nu. 253.*

Sed prouidè Clemens, & Vrbanus ſuſpenſionem reſtrinxerunt ad limites Anni Sancti, tum ad ſubleuandum ab onere quærendi confirmationem facultatum, & indultorum, tum ad conſolationem fidelium.

XI. Quam pœnam contrahant publicantes publicè, vel priuatim aliàs Indulgentias.

Conſtat ex bullis ſuſpenſiuis, præter peccatum mortale, incurrere excommunicationem, & alias pœnas arbitrio Superiorum, *de quibus ſupra initio Diſcept.* Vide Nauar. *Nau. not. 33. Verb. Præcipimus.*

XII. Quænam facultates, & Indulta intelligantur ſuſpenſa.

Per Sixtum, & Gregorium ſuſpenduntur facultates omnes (*de quibus ſupra verſ. Differunt*), ſed ſolum cauſa Indulgentiæ Plenariæ, non ob alios fines, nec ob Indulgentiam non plenariam, conceſſæ, vt exprimitur in bullis, & tradunt Nauar. & alii. *Nau. not. 33.*

Et idem dicendum, cum Filliuccio, & Layman, iuxtà bullas Clementis, & Vrbani, ſentit Auctor, tametſi non adſit particula, *occaſione ipſarum*, ſed ſubintelligi, ſcilicet ſuſpendi facultates occaſione, & cauſa conſequendæ Indulgentiæ Plenariæ, & non plenariæ; non ob alios fines conceſſas, nempè vel ob commodum pœnitentium, aut peregrinorum, vt illa de qua *dub. 7. in fine*, vel in fauorem alicuius communitatis, aut perſonæ. Id quod videtur colligi ex paragrapho, vbi inhibetur publicatio tantum Indulgentiarum, tacitis facultatibus abſoluendi: eo quia ſuſpendantur tantum facultates in ordinè ad Indulgentias, quarum publicatio ſufficienter prohibita cenſetur, publicatione Indulgentiarum prohibita. *Verſ. facultates; & conſil. 17. de pœn. lib. 5. Fill. to. 1. tr. 16, c. 10. n. 254. Lay. vbi ſup. n. 4.*

Hinc I. Non eſt ſuſpenſum priuilegium Regularium, abſol-

abſoluendi à caſibus Papalibus, exceptis contentis in bulla Cœnæ, & decreto Sacræ Congregationis 9. Ianuarij 1601. Quia non eſt conceſſum intuitu Indulgentiæ. Ita Henriquez, &c.

Henriq. lib. 7. ſum. c. 21. §. 3. lit. K. in gloſſ.

Neq; II. Facultas circa occulta Papalia conceſſa Epiſcopis *in cap. liceat*, Trid., *de qua in tract. ſec. 1. caſ.* 10. Quia non competit Epiſcopis in ordine ad Indulgentiam, ſed ratione iuriſdictionis ordinariæ: Neq; facultates Nunciorum, & Legatorum Papæ circa Papalia, cum ſint ordinarij.

Neq; III. Facultas Epiſcoporum, Nunciorum, & Legatorum abſoluendi à caſibus, & cenſuris Papalibus, etiam non occultis, extra mortis articulum impeditos adire Sedem. Quia competit eis ratione iuriſdictionis ordinariæ.

Neq; demum, & multò minus, Facultas cuilibet Sacerdoti, ſiuè iure diuino, ſiuè ſaltem poſitiuo communi Eccleſiaſtico competens, abſoluendi in articulo, vel periculo mortis conſtitutos ab omnibus culpis, & cenſuris Epiſcopalibus, & Papalibus.

FINIS.

REPER-

REPERTORIVM
RERVM NOTABILIVM

S. indicat ſectionem, C. caſum, §. paragraphum, A. appendicem, D. diſceptationem, p. paginam.

A

ABbates, & Prælati habentes iuriſdictionem quaſi epiſcopalem, & propriam diœceſim, an habeant facultatem abſoluendi, & diſpenſandi per Trid. Epiſcopis conceſſam S. 1. C. 10. §. 10. p. 43.

Habent plenam Epiſcoporum iuriſdictionem. Ibid.

Poſſunt alteri committere dictā facultatem in ordine, tùm ad ſubditos, tùm ad ſe ipſos. p. 45

Poſſunt, ſicut Epiſcopi, approbare Confeſſarios S. 3. C. 2. §. 3. p. 188.

Item deputare Vicarium. §. 2. p. 187.

In eorum diſtrictu Epiſcopus vicinior non poteſt approbare Confeſſarios, & Prædicatores, nec miniſtrare Sacramenta Confirmationis, & Ordinis. p. 189

Abbas regularis poteſt iniuriam factam Monacho, eo inuito, remittere S. 1. C. 21. §. 2. p. 76

Abbates, & alij Superiores regulares immediatè ſubiecti ſuis Superioribus, an poſſint eligere Confeſſarium iuxtà *Cap. fin.* S. 3. C. 2. §. 4. p. 196

Abbortus nunc eſt caſus Epiſcopalis, & cenſetur conceſſus in Iubileo: non tamen in facultate etiam generali facta ab Epiſcopo S. 1. C. 6. p. 6

Abſoluens ab excommunicatione, an debeat exigere iuramentum de parendo mandatis Eccleſiæ, ob quam cauſam, & à quibus perſonis. C. 22. p. 84

An teneatur ſeruare formam iuris, & quæ ſit iſta forma. C. 23. p. 85

An poſſit omitti, & quæ ſint verba formæ. p. 86

Et in articulo mortis. Ibid.

Abſolui an poſſint vi Iubilei Incendiarij, Eccleſiarum violatores, & fures, falſificatores litterarum Apoſtolicarum, inſordeſcentes in excommunicatione &c. C. 4. p. 6

An peccans ſub ſpe futuri Iubilei. C. 13. p. 54

An ingrediens ſocietatem aliquam, non ex deuotione, ſed vt liberius peccet ſpe abſolutionis vi priuilegiorum obtinendæ. p. 55

An differens vti abſolutionis facultate, vt liberius peccet. Ibid.

Abſolutionis licentiæ circà reſeruata, ſiuè à Confeſſario, ſiuè à pœnitente impetrata, an reſpiciat tantum præterita. C. 14. p. 56

Abſolutus ſemel à reſeruatis, an poſſit vi eiuſdem Iubilei iterum, & ſæpius abſolui, abſq; vel cum repetitione operum. C. 15. & 40. p. 57. & ſeq.

Abſolui an poſſit abſq; repetitione operum, qui expletis omnibus, & conſecuto Iubileo die Sabbati, incidit die Dominico in reſeruatum. Ibid.

Abſolutio à cenſuris reſeruatis non ſatisfacta parte, an ſit licita, & valida. C. 21. per totum. p. 75

Data ante realem ſatisfactionem, an ſit licita §. 6. p. 80

An valida. p. 81

Quid ſi in delegatione adſit clauſula, *ſatisfacta parte*, abſq; tamen irritatione. Ibid.

Quid in articulo mortis. p. 82

Abſolutus cum ſola promiſſione, an

rein-

reincidat, ſi culpabiliter negligat quam primum ſatisfacere §.7. p. 82
Abſolutio Cenſuræ quotuplex, C. 24. p. 87
Abſoluendi facultas quando ſit abſoluta, quando limitata C. 25. p. 89
Abſolutio à cenſuris vi Iubilei, vel alterius priuilegij, an proſit excommunicato denuntiato quoad forum exterius. p. 90
Et ſi detur ſatisfacta iam parte. Ibid.
Quid operetur exterius. C.27. p. 91
Et quid ſi cenſura erat publica. Ibid.
Quomodo probetur, & per quos teſtes, & an per Confeſſarium C. 26. p. 92
An data abſenti, & inuito, valeat C. 28. p. 93
Abſolutus generaliter vi Iubilei à cenſuris reſeruatis, an remaneat abſolutus etiam ab oblitis. Ibid.
Abſolutus ab vna cenſura, an remaneat abſolutus etiam ab oblitis. p. 94
Abſolutus generaliter vi Iubilei, vel extra, ab habente poteſtatem circà reſeruata, an remaneat liber à cenſuris oblitis, & à reſeruatione peccatorum cenſuris ſuppoſitorum, Ibid.
Quid ſi cenſuræ ſint culpabiliter oblitæ, vel doloſè omiſſæ. p. 95
Abſolutionis generalis, obtentæ ab habente facultatem circa reſeruata, vtilitas. Ibid.
Abſolutus eodem modo, an ſit liber à reſeruatione peccatorum, oblitorum, ſine cenſura reſeruatorum. C. 29. p. 96
Abſolutus à cenſuris, & caſibus reſeruatis, & conſecutus commutationem votorum vi Iubilei, an reincidat, ſi culpa ſua illud non lucretur, & an peccet, ſaltem venialiter C. 31. & 33. p. 98
Abſolutus à reſeruatis cum intentione lucrandi Iubileum; an ſit liber à reſeruatione oblitorum, ſi culpabiliter illud non lucretur C. 32. p. 99
An à reſeruatis requirentibus ſatisfactionem, aut ex iuſta cauſa in confeſſione tacitis. p. 100
Abſolutus à reſeruatis vi Iubilei in confeſſione inualida, ſiuè ex defectu pœnitentis, ſiuè Confeſſarij, an ſit liber à reſeruatione C. 34. & 35. p. 100. & ſeq.
Abſolutus à reſeruatis inualidè ex defectu Confeſſarij, quid agere debeat C. 35. p. 103.
Abſolutionis priuilegium quando incipiat in Iubileo extraordinario. C. 36. p. 104
An duret vſq; ad Dominicam primam, vel ſecundam. C. 37. p. 105
An vſq; ad alium diem, in quem Confeſſarius diſtulit communionem. Ibid.
Abſolui an poſſit à reſeruatis, dilata abſolutione peccatorum, aut totali abſolutione in aliud tempus, qui circa finem Iubilei vult confiteri C. 39. p. 107.
Quid de reſeruatis commiſſis tranſacto Iubileo, vel poſt d. prorogationem? Ibid.
Abſolutio à cenſuris vi Iubilei, an fieri poſſit extra confeſſionem Sacramentalem. S. 2. C. 38. p. 162
Abſolutio à reſeruatis an poſſit ei dari, qui non ieiunauit feria quarta. S. 4. C. 7. p. 240
Abſolui an debeat laborans in extremis, qui abſente Confeſſario, dedit ſigna contritionis. C. 19. §. 1. p. 295
Abſolui à quibus caſibus poſſint priuilegiati per bullam extenſiuam Iubilei. C. 22. p. 330
Aduena quouſq; cenſeatur hoſpes. C. 18. p. 280
Aduenæ, & Peregrini an teneantur ad leges, & conſuetudines loci tranſitus, vel hoſpitij non obligentes in loco proprij domicilij. p. 279. & ſeq.
An poſſint ſe conformare legibus proprij domicilij. p. 283
Anachoreta quis ſit. C. 22. §. 6. p. 325.
Quis intelligatur in diplomate extenſiuo Iubilei. p. 324
Annus Sanctus quando incipiat, & expiret. C. 2. p. 234
Apoſtata an poſſint abſolui vi Iubilei S. 1. C. 8. p. 9. & C. 10. §. 2. p. 14
An ſi ſint pœnitentes conſequi poſ-

ſint

ſint Iubileum, vel Indulgentiam: S. 4. C. 22. §. 1. p. 314
Approbatio ad Confeſſiones quid ſit. S. 3. C. 2. §. 1. p. 178
An requirat internum Epiſcopi iudicium de idoneitate. Ibid.
An diſtinguatur à delegatione iuriſdictionis. Ibid.
Approbatus, abſq; delegatione iuriſdictionis, quorum confeſſiones poſſit audire. Ibid.
Approbatio, an ſit actus iuriſdictionis §. 3. p. 189
Quotuplex ſit §. 1. p. 179
Quæ ſit abſoluta, & an expiret mortuo, vel amoto concedente. Ibid.
Ad beneplacitum, an expiret morte concedentis. Ibid.
An ſit facienda in ſcriptis, & gratis. Ibid.
An poſſit negari Sacerdotibus Idoneis. Ibid.
An Regularibus idoneis, & neceſſarijs pro ſuis Eccleſijs. p. 180
Approbatione pro Secularium confeſſionibus, & vt ſit eligibilis per bullam, indiget quilibet Sacerdos Secularis, & Regularis, licet doctus, probus, & graduatus. p. 182
Approbationem publicam de doctrina habentes, an indigeant examine. p. 184
Approbatus an ſit, cui Epiſcopus abſq; examine mandat curam animarum, vel vt audiat confeſſiones. p. 186
Approbationis neceſſitas. §. 4. p. 191.
Approbatus ſimpliciter, etiam ſi ſit ex altera diœceſi, an remaneat approbatus etiam ſi recedat ab Epiſcopatu. p. 195
Approbatio ex ratihabitione Epiſcopi, an, & quæ ſufficiat ad validè audiendas confeſſiones. p. 199
Approbatio ex communi errore, & titulo colorato, an ſufficiat. p. 200
An requiratur quod præceſſerit aliqua approbatio. Ibid.
Quid ſi pœnitens ſciat inhabilitatem Confeſſarij. p. 202
Et quid ſi nulla præceſſit approbatio legitimi Superioris. Ibid.
Approbatus Romæ non eſt vbiq; approbatus §. 1. p. 183
Approbatus Romæ, prævio examine, an debeat extra Vrbem examinari §. 6. p. 210
Approbatio quæ ſit in artibus etiam mechanicis, & diſciplinis quid operetur §. 7. p. 213
Approbatus in arte mechanica pro paruo oppido, an ſit approbatus pro magnis Ciuitatibus §. 10. p. 218
Archiepiſcopus, an poſſit erga ſubditos ſui ſuffraganei, & ipſos ſuffraganeos, vti facultate Epiſcopis in Trid. conceſſa circà occulta S. 1. C. 10. §. 10. p. 43
Poteſt eligere Confeſſarium vi *cap. fin.* S. 3. C. 2. §. 4. p. 196
Archidiaconus, Archipræsbyter, & Similes, an idem poſſint. p. 197
Auditor Cameræ, & alij Prælati curiæ Romanæ, an idem poſſint. Ibid.

B

Beneplacitum an extinguatur morte concedentis. S. 3. C. 2. §. 1. p. 179
An ſit reuocabile. p. 185
Blaſphemus ex interna hæreſi, an incidat in excommunicationem S. 1. C. 10. §. 4. p. 29
Bona ſuperioris, & inferioris ordinis an ſint proportionabilia. C. 21. §. 2. p. 75
Bullæ Cœnæ caſus habent ſpecialem grauitatem, & reſeruationem C. 7. & 8. p. 7. & 8
An, & quando cenſeantur conceſſi in Iubileo, vel alia facultate. p. 7
Bullæ Cœnæ caſus dubij, an ſint reſeruati S. 2. C. 13. p. 138
Bulla Cœnæ an reuocet facultates exprimentes caſus eiuſdem Bullæ S. 1. C. 10. §. 1. p. 11. & §. 2. p. 14
Bullæ Cœnæ derogatio quæ ſufficiat C. 7. p. 8.

C

Capitulum Sede vacante, an poſſit per ſuum Vicarium vti facultate conceſſa Epiſcopis à Trid. circà occulta S. 1. C. 10. §. 10. p. 43
Poteſt deputare plures Vicarios. Ib.

An

An ſuccedat in ijs, quæ ſpeciali iure competunt Epiſcopo. p. 42
An poſſit approbare ad Confeſſiones S. 3. C. 2. §. 3. p. 188
An regulares approbatos vocare ad examen, & reprobare §. 1. p. 185
Carceratorum nomine quinam intelligantur in diplomate extenſiuo Iubilei. S. 4. C. 22. §. 6. p. 324
An Banniti, ſeu Exules, vel relegati, & quinam. p. 325
Carceratio longa quænam dicatur. p. 32
Et quid in dubio. p. 329
Cardinales, an poſſint eligere Confeſſarium iuxtà *Cap. fin.* S. 3. C. 2. §. 4. p. 196
Caſus Papales an ſemper habeant annexam cenſuram. S. C. 2. p. 2.
Caſus, & cenſuræ Epiſcopales, an ſint conceſſæ in Iubileo. C. 3. p. 3. & 4
An ab Epiſcopo poſt publicatum Iubileum reſeruati, poſſint abſolui vi eiuſdem. p. 4
Cathecumenus, & Neophitus qui ſint S. 4. C. 22. §. 2. p. 315
Cathecumenus viuus vel defunctus, an ſit capax Indulgentia per modum abſolutionis, vel ſuffragij. Ibid.
An ſit membrum Eccleſia: Poſſit pro eo offerri Miſſa: Poſſit confiteri, Communicare. p. 316
An poſſit compelli ad baptiſmum. p. 317
Cenſuræ reſeruatæ, an cenſeantur conceſſæ in Iubileo S. 1. C. 4. p. 5
An poſſint abſolui extra Sacramentum Pœnitentiæ ſiuè per Iubileum, ſiuè aliter C. 24. p. 87
Cenſuræ reſeruatæ Papæ, vel Epiſcopo, quomodo differant quoad reſeruationem peccati. C. 28. p. 93. & 95.
Cenſuræ oblitæ quomodo tollantur in Confeſſione. p. 94
Cenſuræ oblitæ exigentes ſatisfactionem partis, an tollantur per generalem abſolutionem. p. 96
Cenſuræ ſublatæ, an redeant ſi pœnitens non lucretur Iubileum. C. 31. p. 98
Circunſtantia quomodo vitient actū bonum. S. 4. C. 12. per totum. p. 250
Ciuis Originarius alicuius Vrbis dupliciter dicitur. C. 13. p. 253
An dicatur à natiuitate paterna, vel materna, vel alia. p. 254
An ab habitatione. Ibid.
An natus in ſuburbijs, vel Comitatu. Ibid.
An quis fiat manumiſſione, adoptione, priuilegio. Ibid.
Clauſula poſita in vna parte diſpoſitionis, an refferatur ad omnia contenta in illa. S. 2. C. 38. p. 167. & 168
Clauſula generalis; *Teq; abſoluentes &c.* poſita in bullis beneficiorum, an contineat diſpenſationem ab irregularitate. S. 1. C. 11. p. 51
Clauſulæ; *Hac vice tantum*, &, *In prima, vel ſequenti hebdomada*, poſitæ in bullis Iubileorum, quid importent. C. 40. p. 59
Clauſula *Iniuncta tamen eis pœnitentia ſalutari*, an importet obligationem, & imponendi ex parte Confeſſarij; & acceptandi ex parte pœnitentis. C. 20. p. 72. & ſeq.
Clauſula; *ſatisfacta parte*, explicatur C. 21. per totum. p. 73
Clauſula; *Auditis confeſſionibus*, vel *In foro pœnitentia*, quomodo intelligatur. S. 2. C. 38. p. 167. & ſeq.
Clauſula cap. fin. de rem. & pœn. *Præter ſui Superioris licentiam*, quomodo intelligatur. S. 3. C. 2. §. 4. p. 197
Clauſula Iubilei *Approbatum à locorum Ordinarijs*, quem ſenſum habeat §. 12. p. 221
Clauſula *reuerenter*, & *deuotè communicauerint*. S. 4. C. 20. p. 305. & ſeq.
Clauſulæ, *Iuxta facultatem; Et porrigenti manus adiutrices &c.* explicatio. C. 21. p. 310
Clauſula bullæ extenſiuæ Iubilei; *Qui alias impedimentis &c. ceſſantibus &c.* quid importet. C. 22. §. 6. p. 329.
Clauſura violatio, an ab Epiſcopo abſolui poſſit. S. 1. C. 10. §. 5. p. 33

Cle-

Clericis percuſſis an debeatur ſatiſfactio pecuniaria pro damnis expenſis, & intereſſe tantum, an vero etiam pro ipſa iniuria. C. 21. §. 2. p. 75
An hæc ſatisfactio ſit taxanda à Iudice, & à quo Iudice. p. 76
Cui ſit facienda. Ibid.
Clerici occultus percuſſor an abſoluatur vi Iubilei §. 3. p. 78
Clericus, præſertim Parochus, an poſſit abſq; Epiſcopi licentia peregrinari ad Vrbem, & lucrari Iubileum. S. 4. C. 22. §. 5. p. 321
Comitatus quid ſit. C. 13. p. 259
Communio in Anno Sancto an neceſſaria. C. 1. p. 233
Sumpta in ſtatu peccati mortalis, ſed bona fide, & cum ſufficienti attritione, an ſufficiat pro Iubileo C. 11. p. 249
Sumpta ſcienter in mortali, vel veniali, an ſufficiat. C. 20. p. 305
An ad ſatisfaciendum præcepto Eccleſiæ ſufficiat. p. 306
Communicare an teneatur qui paulo ante Iubileum communicauit. C. 19. §. 3. p. 300
Communio quotuplex. C. 20. p. 304
Sacramentalis, an neceſſaria pro lucro Iubilei. Ibid.
An ſufficiat ſpiritualis. Ibid.
An poſſit commutari, & ex qua cauſa. p. 305
Quo die facienda. p. 306
Commutari, vel diſpenſari Iuramenta & Vota iurata an poſſint vi Iubilei; ſi hæc facultas ſit delegata circa Vota. S. 2. C. 5. p. 114
Et ſi ſit delegata circa iuramenta, an extendatur ad Vota. Ibid.
An Iuramenta turpis contractus, & ſimiles. C. 6. p. 117
An Iuramenta in fauorem tertij facta, ſiuè ſint acceptata, ſiuè non. C. 7. p. 118
An Iuramenta abſoluta caſtitatis, & religionis, ſi in Iubileo excipiantur vota caſtitatis, & religionis. C. 9. p. 125
An Iuramenta caſtitatis, religionis pœnalia. C. 10. p. 129
An conditionalia. p. 131
Commutandi, vel diſpenſandi in Iuramentis quæ ſint cauſæ, C. 26. & 30. p. 152. & ſeq.
Quæ Regulæ. C. 27. p. 154
Commutatio vel prorogatio operum culpabiliter in tempore omiſſorum, an fieri poſſit circa finem Iubilei. S. 1. C. 38. p. 106
An tranſacto tempore operi præſcripto, puta ieiunium feriæ quartæ. p. 107. & S. 4. C. 7. p. 240
An commutandi facultas ſe extendat ad præterita omiſſa. Ibid.
An extra confeſſionem Sacramentalem. S. 2. C. 38. p. 168
A quo facienda, ſcilicet à Confeſſario, vel ab alio, de quo. S. 3. C. 9. p. 231. & S. 4. C. 6. p. 238. & C. 7. p. 239
Quibus perſonis poſſint opera commutari. p. 239. & 240
An facultas commutandi aliquando cenſeatur virtualiter conceſſa. p. 239.
An omnia opera poſſint commutari. p. 240
An requiratur cauſa. Ibid.
An opera, in quæ fit commutatio, alligentur diei à bulla præſcripto, & quænam eſſe poſſint. Ibid.
Si non commutentur, an ſint omnino implenda. C. 8. p. 241
Commutari ieiunium an poſſit iuueni, ſeni, meſſori, & alijs excuſatis à ieiunio Eccleſiaſtico. C. 18. p. 287
Commutatio Voti quid ſit, & quotuplex. S. 2. C. 1. p. 109
Quando vocetur redemptio. p. 110
Commutandi, vel diſpenſandi facultas, vbi non exprimitur, an cenſeatur comprehenſa in facultate circa caſus &c. C. 2. p. 110
Commutare Vota, aut diſpenſare in mortis articulo, an quilibet Sacerdos poſſit. Ibid.
Commutandi Vota facultas an contineat, & illa diſpenſandi, & è contra. C. 3. & 4. p. 111
Commutatio Voti an ſit minus, quas diſpenſatio. C. 3. p. 111
Commutandi, vel diſpenſandi dele-

gata

gata facultas, circa vota, an extendatur ad iuramenta, & vota iurata. C. 5. p. 114
Et quomodo. p. 116
Commutari an poſſint vi Iubilei Vota in fauorem Tertij facta, ſiue ſint acceptata, ſiue, non C. 7. p. 118. & ſeq.
An Votum, aut Iuramentum facta vel Soli Deo, vel Deo, & homini. p. 119
Commutandi, vel diſpenſandi facultas in Votis reſeruatis quot modis poſſit delegari. C. 8. p. 122
Commutari Vota reſeruata in euidenter melius an poſſint extra Iubileum. p. 123
An in religionem. p. 124
Commutari, vel diſpenſari ab Epiſcopo, vel à confeſſario vi Iubilei quæ Vota reſeruata poſſint. p. 123
An, & quomodo Votum terræ Sanctæ. p. 124
An vota, & iuramenta caſtitatis, & religionis pœnalia. C. 10. p. 129
An conditionalia. p. 131
An Votum principaliter caſtitatis, & acceſſoriè eleemoſinæ in pœnam. Ibid.
An Vota abſoluta caſtitatis, aut religionis diſiunctiuè cum alijs votis non reſeruatis, emiſſa. C. 11. p. 135.
Vouens diſiunctiuè, an parte voti non reſeruata facta impoſſibili, poſſit adhuc obtinere commutationem partis reſeruatæ. p. 136
Quid ſi pars electa perijt, tenetur nè vouens ad rem quæ ſupereſt. p. 137
Commutari an poſſit materia voti non reſeruata, in quam fuit commutatum votum abſolutum caſtitatis, aut religionis. C. 12. p. 137
An iterum, Votum ſemel vi Iubilei commutatum. p. 138
An Votum caſtitatis, aut religionis dubium. C. 13. p. 138
An metu extortum. C. 14. p. 139
An emiſſum ab exiſtente in poteſtate alterius; v. g. impuberis, ſerui, vel coniugis. C. 15. p. 140
An emiſſum cum intentione ſe obligandi tantum ſub veniali, vel tantum ad pænam. C. 16. p. 141
An Votum vouendi caſtitatem, aut religionem. C. 17. p. 141
An Votum caſtitatis, aut religionis ad tempus. C. 18. p. 141
An ad centum annos. Ibid.
An Votum arctioris religionis C. 19. p. 141
An votum perſeuerandi, aut moriendi in religione. Ibid.
An votum religionis poſſit commutari, quoad dilationem executionis. p. 142
An votum religionis non approbatæ. Ibid.
An votum paupertatis, & obedientiæ obſeruandum in ſeculo, vel in religione non approbata. Ibid.
An votum talis religionis, ſi quam ingredietur. Ibid.
An votum caſtitatis limitatæ. C. 20. p. 143
An votum, aut iuramentum non nubendi ex deuotione, vel in fauorem tertij emiſſum. Ibid.
An votum virginitatis. Ibid.
An vota plura inducentia obligationem ad perpetuam caſtitatem. Ib.
An votum aſſumendi ſacros ordines p. 144
An votum caſtitatis ab altero, vel vtroque coniuge editum, ſiuè ſinè renunciatione iuris alterius, ſiuè cum illa. Ibid.
An vota abſoluta caſtitatis, aut religionis in caſibus, in quibus ſolus Epiſcopus ratione neceſſitatis diſpenſare poteſt. p. 145
An votum, aut iuramentum non petendi diſpenſationem, vel commutationem, niſi à Papa. C. 21. p. 146
An votum de nunquam peccando mortaliter, vel venialiter. C. 22. p. 147
Hoc votum parua eget commutatione. C. 27. p. 157
An votum non ludendi. C. 22. p. 148
An pœna incurſa ob voti pœnalis violationem. C. 23. p. 148
Commutatio voti in ſubſidium ſpiritua-

rituale, an, & quando fieri poſſit C. 24. p. 149

Commutatio voti in euidenter melius, an poſſit fieri propria auctoritate. C. 25. p. 150

An in æquale. Ibid.

Bonum melius, æquale, vel minus, quid ſit. p. 151

Commutare in bonum, non mathematicè, ſed moraliter æquale poteſt Confeſſarius vi Iubilei. Ibid.

An poſſit in euidenter minus. Ib.

An facta in minus abſque cauſa teneat. C. 28. p. 160

Commutatio, & diſpenſatio quam cauſam requirant, tam vi Iubilei, quam extra. C. 26. p. 152

Commutans quas regulas obſeruare debeat. C. 27. p. 154

Quas Commutans votum peregrinationis. p. 156

Votum conditionale, vel pœnale ante, vel poſt conditionem, aut pœnam, quomodo commutetur. p. 158

Voti commutandi exempla quædam. p. 159

Votum vltrà marinum pueri, vel Epiſcopi. Ibid.

Votum religionis, non nubendi aſſumendi Sacerdotium, aut ieiunandi ferijs ſextis. Ibid.

Commutatione voti facta, & à vouente acceptata, an ſit liberum vouenti redire ad prius votum. C. 28. p. 160

Quid ſi ſæpius facta eſſet eiuſdem voti commutatio. p. 161

Quid ſi quis renuntiaſſet commutationi factæ in minus. Ibid.

Quid ſi facta voti commutatione, vouens ratificaſſet prius votum. Ibid.

Voti, aut iuramenti commutatione facta, an ità extinguatur eorum obligatio, vt non adimpleto, aut effecto impoſſibili opere ſubrogato, non teneatur vouens, vel iurans implere priorem materiam. C. 29. p. 162

Quid ſi vouens fictè acceptauit commutationem, aut verè acceptauit, ſed cum animo illam non implendi. Ibid.

Vota an ipſo facto cenſeantur commutata, vel diſpenſata ei, qui ſuſcipit bullam, vel conſequitur Iubileum. C. 32. p. 164

Commutans vota vel in eis diſpenſans qua forma vti debeat, C. 33 p. 163

Commutare vota an teneatur ſuperior requiſitus. C. 34. p. 164

An regulares vi priuilegiorum requiſiti. p. 165

Prælatus, vel Delegatus an poſſint commutare, inuito vouente. p. 166

Vouens an aliquando teneatur petere voti commutationem. Ibid.

Commutari, vel diſpenſari an poſſint vi Iubilei vota emiſſa, aut ſub ſpe obtinendi commutationem, vel diſpenſationem vi eiuſdem, aut poſt promulgatum Iubileum. C. 35., & 36. p. 167

An toties quoties. S. 1. C. 15. p. 57. & S. 2. C. 36. p. 167

An extra Confeſſionem Sacramentalem. S. 2. C. 38. p. 167

Commutatio facta in Confeſſione inualida an teneat. S. 1. C. 34. & 35. p. 101

Et quid de oblitis. Ibid.

An poſſit fieri antequam inchoentur opera Iubilei. S. 2. C. 39. p. 169

Quo die poſſit fieri vi Iubilei extraordinarij. S. 1. C. 36., & 37. p. 104

An ſufficiat die Dominico ſecundæ hebdomadæ. Ibid.

Commutandi generaliter vota quidam modi. S. 2. C. 41. 42. & 43. p. 171.

Quid ſi pluribus votis adſtrictus, non recordetur tempore Iubilei vel ſpeciei, vel numeri illorum. C. 42. & 43. p. 172

Commutatione votorum, & irregularitatum obtenta tempore Iubilei, an cenſeatur ſublata reſeruatio ab oblitis. C. 44. p. 172

Commutatio votorum, vel irregularitatum tempore Iubilei oblitorum, an poſſit tranſacto Iubileo obtineri ab eo, qui non eſt confeſſus. C. 46. p. 173

An ab eo, qui tempore eiuſdem memor voti, noluit tamen commutationem. C. 47. p. 174

Com-

Commutari an poſſint vota, abſolutione dilata in aliud tempus, ei, qui circa finem Iubilei vult confiteri. S. 1. C. 39. p. 107

Quid de votis emiſſis tranſacto Iubileo, vel poſt de prorogationem? Ib.

Quid de votis tempore Iubilei oblitis. S. 2. C. 40. p. 169

Commutari an poſſint vi Iubilei vota, & iuramenta Cathecumenorum. S. 4. C. 22. §. 2. p. 317

Commutari an, & quæ vota poſſint priuilegiatis per bullam extenſiuam Iubilei §. 6. p. 330

Commutata, vel diſpenſata vi Iubilei vota, an reuiuiſcant ſi vouens non adimpleat opera. S. 1. C. 31. p. 98. & S. 2. C. 39. p. 168

Commutata per profeſſionem ſolemnem, an reuiuiſcant, ſi profeſſus ob culpam ſuam eijciatur à religione. S. 2. C. 29. p. 163

Complex criminis, præciſa prohibitione, indecenter abſoluitur à confeſſario ſocio. S. 1. C. 12. p. 51

An teneat abſolutio. Ibid.

Prohibitio, vbi eſt, An liget regulares. p. 52

An intelligatur de ſolis peccatis luxuriæ. Ibid.

An de omni confeſſione complicis. Ibid.

An extra tempus Iubilei teneat abſolutio. Ibid.

An confeſſarius incurrat cenſuras Synodales, vel Papales. p. 53

Quid Iubilei tempore. Ibid.

Et in articulo mortis. Ibid.

Concilij Generalis, præſertim Tridentini decretis quomodo derogetur. S. 1. C. 10. §. 2. p. 12. & 13., & §. 5. p. 33. & S. 3. C. 2. §. 1. p. 184

Conditio, quæ tacitè ineſt, an, & quando ſuſpendat obligationem in contractibus. S. 2. C. 10. p. 129

Conditio impoſſibilis an reddat actum inualidum. p. 134

Confeſſarij eligendi facultas an concedatur in Iubileo. S. 3. C. 1. p. 177

Approbatio eſt eius conditio requiſita à Trid. C. 2. per totum p. 178

Confeſſarius ſecularis manifeſtè idoneus ab examine reiectus, aut iniuſtè reprobatus, an cenſeatur approbatus. §. 1. p. 182

Confeſſarius non approbatus, nec habens Parochiale beneficium, an valide eligatur, & abſoluat; Si pœnitens eum eligat bona fide. §. 4. p. 192

Si habeat facultatem eligendi idoneum. Ibid.

Si eſt Epiſcopus, vel Prælatus. p. 194

Si habeat facultatem eligendi non approbatum. p. 198

Si adſit approbatio tantum ex ratihabitione. p. 199

Si adſit approbatio tantum ex communi errore, & titulo colorato. p. 200.

Si Sacerdos iam approbatus, ſit iniuſtè reprobatus. p. 204

Confeſſarius approbatus, vel Parochus notabiliter ignari, an validè abſoluant. §. 5. p. 205

Quorum pœnitentium confeſſiones conſultius audiant. p. 206

An peccent audientes confeſſiones, vel ſuperior eum exponens. p. 207

Confeſſarius Regularis ab Epiſcopo approbatus abſq;, vel cum delegatione iuriſdictionis, an poſſit licitè, & validè abſque licentia ſui prælati audire ſecularium confeſſiones extra mortis articulum. ibid.

An omnium ſecularium, & abſoluere à cenſuris Papalibus. p. 208

Suſpenſus à confeſſionibus, & eiectus à religione, ac ab Epiſcopo expoſitus, an validè abſoluat. Ibid.

An inuito Prælato ab ordinario approbatus, poſſit eligi vi bulla &c. p. 209

An ſemel approbatus poſſit vi priuilegiorum audire Confeſſiones vbiq; terrarum. §. 6. p. 211

An poſſit eligi vi bullæ. Ibid.

Confeſſarius quicunque, an poſſit abſoluere ſubditos Epiſcopi approbantis extrà diœceſim eiuſdem. p. 210

Explicatur ſenſus Clem. *Dudum*. p. 210., & §. 12. p. 221

Confeſſarius vt poſſit vbique eligi

vi bullæ requirentis approbationem ordinarij iuxta formam Trid.; an ſufficiat eſſe approbatus ab Epiſcopo loci confeſſionis. §. 7. p. 211
An ab Epiſcopo pœnitentis. p. 112
An ab Epiſcopo confeſſarij. Ibid.
An à quouis ordinario. p. 213
Quomodo illi detur iuriſdictio. p. 214. & 215. fine.
Et quid quoad forum exterius. Ib.
Eligendus, iuxta nouas Iubilei bullas, requirentes approbationem ordinarij loci, à quo ordinario debeat eſſe approbatus. §. 12. p. 220. &c.
An mutans domicilium, ſit vbique, & à quocunq; eligibilis abſq; alia approbatione. §. 8. p. 216
An limitate approbatus, quoad locum vel perſonas. §. 10. p. 218
Quid de approbato ad tempus. Ibid. p. 219
An ignarus, approbatus tanquam idoneus. §. 11. p. 200
An approbatus poſt Iubilei publicationem. §. 12. p. 221
An ſolicitans in confeſſione, ſi ſtatutum reprobet ſolicitantes. §. 1. C. 12. p. 53
Confeſſarius an poſſit tempore Iubilei ſe ingerere ad abſoluendum, commutandum &c. §. 3, C. 7. p. 231
An poſſit à pœnitente mutari. C. 8. p. 231
An debeat eſſe idem, qui abſoluit, & commutat opera, & vota. C. 9. p. 231
An quandoque poſſit eligi elapſo Iubileo. §. 4. C. 6. p. 238
Quis eligendus à priuilegiatis per bullam extenſiuam. C. 22. §. 6. p. 330
Quandonam poſſit eligi vi Iubilei extraordinarij. §. 1. C. 36.: & 37. p. 104
Electus tantum circa finem Iubilei ex culpa pœnitentis, an poſſit tollere reſeruationes, prorogando conſecutionem Iubilei in aliud tempus. C. 38. p. 106
An pœnitenti exiſtenti in occaſione peccati, poſſit differre abſolutionem, & Communionem, vltrà tempus Iubilei. Ibid.
An, qui non poteſt prætemporis anguſtia integrè audire accedentem ad confeſſionem circà finem Iubilei, poſſit liberare à reſeruatione, dilata abſolutione, & conſecutione Iubilei in aliud tempus, aut differre totam abſolutionem. C. 39. p. 107
Quid ſi pœnitens tranſacto Iubileo, vel poſt d. prorogationē incidit in alia reſeruata, vel vota. Ibid.
Confeſſarius tempore Iubilei ſit cautus circa abſolutionem à caſibus Bullæ Cœnæ. C. 8. p. 9
Confeſſarij iuriſdictio, ad Papam, vel Epiſcopum, aut alium Prælatum abſoluendum, & diſpenſandum, à quo emanet. C. 10. §. 9. p. 39
Confeſſarius, an vi Iubilei poſſit mutare, minuere, vel relaxare pænitentiam Sacramentalem iuſtè impoſitam. C. 19. p. 71
Quomodo præſcribat proportionatas, & ſalutares pœnitentias. C. 20. p. 72
An ſi ſit abſque limitatione expoſitus, poſſit extra Sacramentum abſoluere à cenſuris non reſeruatis. C. 24. p. 89
Qui inualidè abſoluit pœnitentem quomodo ſegerat. C. 35. p. 103
Confeſſarij, an poſſint vi Iubilei tam diſpenſare, quam commutare vota. §. 2. C. 4. p. 112
Quid poſſint extra Iubileum circa vota non reſeruata. C. 8. p. 121
Quas regulas obſeruare debeant, in commutando. C. 27. p. 154
An peccent ſi eas non obſeruent. p. 162
Poſſunt non commutare vota, donec pœnitens perfecerit opera Iubilei, aut commutare ſub conditione operum. C. 39. p. 169
An poſſint diſpenſare ad petendum debitum, cum eo, qui poſt votum caſtitatis contraxit matrimonium. C. 20. p. 146
Tenentur monere pœnitentes ab alijs confeſſarijs ſolicitatos, de obligatione denunciandi ſolicitantes, A. p. 331
& dub. 22. p. 343

An vi Iubilei poſſint abſoluere perſonam in confeſſione ſolicitatam, antequam denunciet ſolicitantem, A. dub. vlt. p. 349

Vide *ſolicitatio*.

Confeſsio facta Sacerdoti approbato ſolū ex ratihabitione, an, & quando valeat. S. 3. C. 2. § 4. p. 199

An approbatio ſolum ex communi errore, & titulo colorato, p. 200. &c.

An facta Sacerdoti ignaro in articulo mortis, § 5. p. 205. & 206

An continens caſus difficiles. p. 206.

Confeſſio Iubilei an poſſit commutari. S. 1. C. 38. p. 106. & S. 4. C. 7. p. 240

Quæ ſufficiat. Ibid.

Si eſt opus principale Indulgentiæ, an ſit neceſſaria in re. C. 19. §. 1. p. 295

Si non eſt opus principale, an qui poteſt confiteri ſatisfaciat per contritionem, vel inualidam confeſſionem. Ibid.

Vel per confeſſionem tantum formaliter integram; vel mutus per ſigna. p. 296

Moribundus per abſolutionem, præhabitis ſignis contritionis abſente confeſſario. Ibid.

Item per confeſsionem informem. Ibid.

Qui non poteſt confiteri, an ſatisfaciat per ſolam contritionem. p. 296

Quæ impedimenta excuſent à confeſsione actuali. Ibid.

Confiteri qui non potuit tempore Iubilei extraordinarij, an poſsit poſt ſecundam Dominicam, & vti fauoribus. Ibid.

Bulla præſcribens confeſsionem vt diſpoſitionem, an obliget impeditos. p. 297

Confeſsione facta, qui incidit in mortale, vel recordatur obliti, an teneatur iterum confiteri ad lucrum Iubilei. §. 2. p. 297

Confiteri venialia pro lucro Iubilei, an teneatur qui non habet mortalia. § 3. p. 298

Confeſsio actualis an ſit neceſſaria, quando Indulgentia exigit tantum Communionem. Ibid.

Confeſsio vt ſic, intelligitur de mortali. Ibid. & p. 299

Confeſsio generalis an neceſſaria. Ibid.

Confiteri an teneatur qui paulo ante Iubileum confeſſus eſt. Ibid.

Confeſsio an præmittenda reliquis operibus pro lucro vtriuſque Iubilei. §. 4. p. 300

Confeſsio actualis an neceſſaria, quando in bulla dicitur, *pœnitentibus, & confeſsis*, vel *contritis* &c. S. 5. p. 301

Quid tunc ſi confeſsio ſit impoſsibilis. p. 302

Confiteri venialia an ſit neceſſe ad hoc, vt pœna illis debita remittatur, ſi ſit conceſſa Indulgentia *de peccatis contritis, & confeſsis*. §. 6. p. 303

Coniux vouens caſtitatem an teneatur reddere debitum in primo bimeſtri. S. 2. C. 20. p. 144

Coniuges vouentes caſtitatem mutuo conſenſu, & cum renunciatione iuris; an poſsint ab Epiſcopo diſpenſari quoad vſum matrimonij. p. 145.

An poſsint abſque licentia alterutrius pergere Romam pro lucro Iubilei. S. 4. C. 22. §. 5. p. 322

An teneantur cohabitare, & an alter poſſit abeſſe, vel peregrinari ſine altero. Ibid.

Conſuetudo, vt habeat vim legis obligantis, quas conditiones requirat. C. 18. p. 277

Conſuetudines aliquæ non obligantes. Ibid.

Conſuetudines ſpeciales, & propriæ alicuius loci, an obligent Peregrinos, & aduenas tranſeuntes. p. 280

An Regulares. p. 282

Continentia ædificia quæ ſint. C. 13. p. 260

Contritio ad obtinendam Indulgentiam requiritur de iure diuino in exiſtente in mortali, & confeſsio ſolum iure humano. C. 19. §. 3. p. 299

Contumacia quid ſit. S. 1. C. 21. §. 2. p. 74

De-

D

Declarationes Sacræ Congregationis, an habeant vim legis. S. 3. C. 2. §. 7. p. 214
Quas conditiones habere debeant vt obligent. p. 215
Delegatus an poſsit ſubdelegare. S. 1. C. 10. §. 8. p. 37. & S. 2. C. 31. p. 163
Delegatus ad commutandum vota, etiam vi Iubilei, an poſsit ſubdelegare. Ibid.
An requiſitus teneatur commutare, vel diſpenſare. C. 34. p. 164
An poſsit diſpenſare in votis, vouente inuito. p. 166
Denunciare Vide *Solicitatio*.
Diſpenſatio in votis quid ſit. C. 1. p. 109
Diſpenſandi in voto, quæ ſint cauſæ. C. 30. p. 153
Vide *commutare*.
Domicilium habitationis, an faciat oriundum. S. 4. C. 13. p. 254
An faciat incolam, vel quaſi. p. 255
Per quod temporis ſpacium, & quomodo contrahatur. Ibid.
Domicilium originis an præferatur domicilio habitationis. p. 257. &c.

E

Eccleſia an, & quomodo iudicet de occultis. S. 1. C. 10. §. 4. p. 26. &c.
Quos actus externos puniat. p. 28
An poſsit concedere Indulgentiam exiſtent in mortali. S. 4. C. 11. p. 247
Vide *Viſitationes*.
Eleemoſina pro lucro Iubilei an poſsit fieri per alium. C. 8. p. 244
Quid ſi ille alius eam ſibi retineat. Ibid.
An ſufficiat ſpiritualis. C. 21. p. 307.
An ad eam teneantur pauperes, vel egeant commutatione, & quomodo poſsint eam facere. Ibid.
An Religioſi, Serui, filij, & vxor &c. p. 308
Eleemoſyna quoties, quando, cui, & quanta facienda. p. 309
Quotupliciter præſcribatur in bullis. Ibid.
Eleemoſynam maiorem tribuens an plus mereatur. Ibid.
An eadem quantitas ſufficiat quoad omnes. p. 310
Quantitatis huius latitudo. p. 311
Eleemoſynæ in Eccleſijs deputatis occaſione Iubilei factæ, cuinam acquirantur. p. 312
Epiſcopatus quare diſtincti. S. 3. C. 2. S. 7. p. 212
Epiſcopus concedens caſus ſuos an cenſeatur concedere cenſuras. S. 1. C. 2. p. 1
Idem, vel alius ſuperior poſt generalem conceſsionem, ſpecificans vnum reſeruatum; vel poſt conceſſum vnum reſeruatum, addens, *& omnem meam poteſtatem*, cenſetur concedere omnes caſus reſeruatos. C. 10. S. 1. p. 12
Epiſcoporum facultas circà caſus occultos, etiam hæreſis, eis conceſſa per Trid. an ſit ſublata per Bullam Cœnæ. §. 1. & 2. p. 11. & ſeq.
Eſt antiqua S. 2. p. 13
In quibus occultis poſsit Epiſcopus diſpenſare, vel abſoluere §. 3. p. 15
An poſsit abſoluere in foro exteriori hæreticos. p. 14
A quanam hæreſi occulta §. 4. p. 32
An ab occultis, poſt Trid. Papæ reſeruatis. S. 5. p. 33
An Simoniacum occultum, & cum illo diſpenſare quoad ordines, & beneficia. Ibid.
An à cenſuris ob ingreſſum occultum in monaſteria Monialium. Ibid.
An impuberem ab omni excommunicatione C. 35. p. 103
An perſonam in confeſsione ſolicitatam, antequam denunciet ſolicitantem. A. dub. vlt. p. 350
Hæc facultas ad quoſnam ſubditos extendatur. S. 1. C. 10. S. 6. p. 34
An in foro Sacramentali tantum, & in ſua diœceſi S. 7. p. 35
Et quoad abſolutionem. Ibid. & C. 24. p. 89
Quomodo differat à noua commiſſione, ſi forte daretur S. 8. p. 37

Digitized by Google

An poſsit ſaltem pro ſingulis vicibus abſolutionem ad hæreſi occulta, ſuo Vicario Generali, vel alteri generaliter vel ſpecialiter commitere. p. 36
An poſsit ſpeciali delegatione abſoſolutionem ab alijs caſibus Papalibus occultis, Vicario ſuo Generali, vel alteri generaliter committere, pro quocumq; caſu. p. 37
An poſsit alteri generaliter committere diſpenſationem ſuper irregularitatibus, & ſuſpenſionibus. p. 38
Quid ſi ipſe indigeat diſpenſatione, vel abſolutione. §. 9. p. 39
Quinam Epiſcopus poſsit vti dicta facultate. §. 10. p. 42
An Epiſcopus regionum, vbi non eſt receptum Trid. Ibid.
An etiam non Sacerdos. Ibid.
An alij, nempe Capitulum ſede vacante. Ibid.
Abbates magni. p. 43
Archiepiſcopus quoad ſubditos ſuffraganei. Ibid.
Prælati regulares. p. 44
Quoad quæ poſsit Epiſcopus diſpenſare cum hæretico occulto per accidens. §. 12. p. 48
An per Bullas Cœnæ ſit ei ſublata facultas diſpenſandi ſuper irregularitate orta ex occulta hæreſi. Ibid.
Quæ vota poſsit diſpenſare, & commutare. S. 2. C. 8. p. 121
An quinquè iuramenta ſimilia votis reſeruatis. C. 9. p. 125
An vota, & iuramenta caſtitatis, & religionis pænalia. C. 10. p. 130
An conditionalia. p. 132
An diſpenſare ad petendum, & reddendum debitum cum coniugibus vouentibus caſtitatem. C. 20. p. 145
An poſsit Sacerdotibus idoneis approbationem negare. S. 3. C. 2. §. 1. p. 179
Habet ius examinandi Regulares ad confeſsiones. p. 180
An teneatur regulares neceſſarios pro ſuis Eccleſijs approbare. p. 181
Regula dignoſcendi hanc neceſsitatem. Ibid.
Et quid ſi inter Epiſcopum, & Regulares ſit contentio circà neceſsitatem. Ibid.
An teneatur omnes Sacerdotes ſeculares, & Regulares præſentatos admittere ad examen. Ibid.
An delegare iuriſdictionem. p. 182
An poſsit adimere facultatem audiendi confeſsiones omnibus regularibus vnius conuentus. p. 185
An mandans alicui curam animarum, vel vt audiat confeſsiones, cenſeatur approbare. p. 186
An poſsit committere alijs approbandi facultatem S. 3. p. 191
An poſsit ſuo ſubdito dare facultatem eligendi non appropatum. §. 4. p. 198
An videns Sacerdotem non approbatum audire confeſsiones, & tacens, cenſeatur approbare. p. 200
Poteſt iubere ne vllus, niſi à ſe approbatus, audiat confeſsiones in ſuo Epiſcopatu §. p. 214
An poſsit exponere non ſubditum, vt vbique audiat confeſsiones, accedente iuriſdictione conceſſa à Papa, vel Parocho pænitentis. p. 215
Poteſt, & tenetur tempore Iubilei ex cauſa prohibere, ne aliqui Confeſſarij, vel Parochi audiant confeſsiones §. 11. p. 220
Quinam Epiſcopus dare poſsit approbationem ad confeſsiones §. 3. p. 188
An titularis, vel electus tantum. Ibid.
An Vicarius Generalis, vel Foraneus, vel Capitularis. Ibid.
An Abbas magnus. Ibid.
An Epiſcopus excommunicatus non tolleratus. Ibid.
An is poſsit alijs concedere auctoritatem approbandi. Ibid.
Aut conferendi Chriſma, & ordines. p. 190
Cum Epiſcopus vi *cap. fin.* habeat facultatem eligendi confeſſarium, etiam ſimplicem Sacerdotem, an id poſsit poſt Trident. S. 4. p. 194
An tempore Iubilei. C. 6. p. 230
Quinam Epiſcopus id poſsit. C. 2. §. 4. p. 195

An

An electus tantum. Ibid.
An titularis tantum. p. 196
An cenſura irretitus. Ibid.
An Vicarius Epiſcopi, vel Capituli, Ibid.
Epiſcopus, an, & quomodo poſsi lucrari Indulgentiam à ſe pro alijs conceſſam. S. 4. C. 22. §. 3. p. 317
An ſibi ſoli concedere Indulgentiam. p. 319
An peregrinari ad Vrbem pro lucro Jubilei. Ibid.
An ſibi remittere pænitentiam Sacramentalem. Ibid.
An ſumere coadiutorem, ſi ſit ſenex §. 6. p. 326
An procedere contrà Inquiſitores ſuſpectos de hæreſi A. d. 19. p. 341
Eremita quis ſit. S. 4. C. 22. §. 6. p. 323
Camaldulenſes, Carmelitani diſcalceati, & Chartuſiani, an ſint Cænobitæ. p. 324
Camaldulenſes ſunt in maiori ſtatu perfectionis. Ibid.
Quinam intelligantur in diplomate extenſiuo Iubilei. Ibid.
Excommunicatio ob confidentiam an vi Iubilei poſsit tolli. S. 1. C. 4. p. 5
Excommunicatus nominatim, & publicè denunciatus an poſsit abſolui vi Iubilei. C. 5. p. 6
Excommunicatus pænitens, an poſſit conſequi Indulgentiam, vel Iubileum, etiam ante abſolutionem. S. 4. C. 22. §. 1. p. 314
An ei proſint Eccleſiæ bona, & ſuffragia. Ibid.
An poſsit præſtare opera Iubilei. Ibid.
Exterus quis ſit. C. 13. p. 256

F

Famuli Religioſorum an poſsint abſolui à confeſſarijs approbatis tantum in religione. S. 3. C. 2. §. 1. p. 182
An poſsint Religioſi miniſtrare eis alia Sacramenta. p. 183
Finis quotuplex, & quid. S. 4. C. 23. p. 261
Forum quotuplex. S. 1. C. 24. p. 88
Forum animæ non circumſcribitur loco. S. 3. C. 2. §. 6. p. 209
Axioma, *extra territorium impunè alicui non paretur*, quomodo intelligatur. Ibid.
Forum quomodo acquiratur. S. 4. C. 18. p. 281

G

Gratia non expirat morte concedentis. S. 1. C. 19. p. 64, & S. 3. C. 2. §. 1. p. 179

H

Hæreſis caſus an cenſeatur conceſſus, conceſſis caſibus Bullæ S. 1. C. 8. p. 8
Habet ſpecialem grauitatem, & reſeruationem. Ibid.
Duobus modis excipitur in Iubileis C. 9. p. 9
Hæreticus pænitens, & occultus per accidens, an abſolui poſsit vi Iubilei, hæreſim excipientis. p. 10
Hæreſis quid ſit C. 10. §. 4. p. 25
Eius conditiones, Baptiſmus. p. 18
Error in intellectu. p. 19
Pertinacia. p. 23
Hæreſis quotuplex. p. 18
An Cathecumenus poſsit eſſe hæreticus. Ibid.
An Babtizatus fictè, ſeu ſine intentione recipiendi Baptiſmum. Ibid.
An Baptizatus inualidè defectu materiæ, vel intentionis miniſtri. p. 19
An ſit habendus, ratione actus exterioris. Ibid.
Aut ſi poſt verum Baptiſmum aliquantulum perſiſtat in errore. Ib.
An requiratur verus error. p. 20
In qua materia debeat eſſe. p. 21
Hæreticus an ſit non aſſentiens propoſitioni, ſibi à Deo ſpecialiter reuelatæ, & non ab Eccleſia propoſitæ. Ibid.
An pertinaciter negans propoſitionem illatam ex vna de fide, & altera naturali. Ibid
An dubius in fide. p. 22.
Hæreſis an conſiſtant magis in perti-

tinacia, quam in errore. p. 23

Pertinaciæ formalis ratio quæ ſit. Ibid.

Ignorantia an faciat pertinaciam in rebus fidei. p. 24

Profitentes falſa dogmata ex ignorantia, an ſint verè hæretici. p. 25

Baptizatus, nutritus inter infideles, errans contrà fidem, quouſq; poſsit eſſe fidelis habitualiter. Ibid.

Hæreticus quotuplex, & quis afficiatur excommunicatione Bullæ Cænæ, & alijs pœnis &c. Ibid.

An Hæreticus exterius tantum. Ib. & p. 20

Quid ſi actus exterior faueat hæreticis. Ibid.

An purè mentalis. p. 26

An occultus per accidens. p. 27

Hæreſis interior per quæ ſigna externa declaretur. Ibid.

Signa declaratiua hæreſis, quæ ſint & an indifferentia ſufficiant. Ibid.

An afficiatur cenſuris, & pœnis Hæreticus mentalis ſcribens hæreſim notis. vulgò, zifre. p. 29

Vel occultè exprimens ſigno indifferenti. p. 30

Vel ex interna hæreſi, omittens actum exteriorem bonum, & debitum. Ibid.

Vel exercens opera bona, aut omittens mala ex imperio hæreſis. Ib.

Vel proferens hæreſim per verba æquiuoca. p. 31

Vel in ſomno, aut ebrietate hæreſim ore pronuncians. Ibid.

Vel aperiens ſuam hæreſim in confeſsione. Ibid.

Vel inquiſitori, aut amico, conſilij gratia. p. 32

Vel narrans ioco, ſe eſſe de præſenti in aliqua hæreſi, in qua verè eſt, aut ſe fuiſſe de præterito, in qua nunc vel non eſt, vel eſt. Ibid.

Vel legens, aut ſcribens hæreſim, aut dicens ſe habere propoſitum incidendi in hæreſim. Ibid.

A quanam hæreſi occulta poſsit Epiſcopus vi Trid. & Confeſſarius vi Iubilei abſoluere. Ibid.

An hæreticorum receptores, fautores, defenſores, eorum libros legentes, tenentes, imprimentes. C. 8. p. 9

An Hæreticus occultus per accidens, etiam poſt pœnitentiam ſit ipſo facto irregularis. C. 10. §. 12. p. 48

Et an peculiari irregularitate affectus. Ibid.

Hæretici pœnitentes an poſsint conſequi Iubileum, vel Indulgentiam. S. 4. C. 22. §. 1. p. 314

Hæreticus occultiſsimus an denunciandus. A. dub. 26. p. 345

Homicidia an teneatur ſatisfacere, non ſolum pro expenſis, & damnis, ſed etiam pro iniuria S. 1. C. 21. §. 2. p. 75

I

Ieiunium Iubilei eſt Eccleſiaſticum, tria requirens. S. 4. C. 18. p. 275

Quos obliget, & quando. Ibid.

An ſufficiat alias debitum, & cum leui fractione. Ibid.

Ieiunium non frangit bibens extra refectionem, etiam immoderatè (Niſi potio ſit per ſe ordinata ad nutriendum): Nec ſumens aliquid, ne potus noceat; etiam pomum ad ſedandam ſitim. p. 276

In eiunijs extra quadrageſimam, an ſola conſuetudine permittantur oua, & laticinia. Ibid.

Quandonam abſtinere ab illis, ſit de præcepto, ratione conſuetudinis. p. 277

Quid in dubio. Ibid.

An alicubi in eiunijs, ferijs ſextis, & Sabbatis extra quadrageſimam interdicantur. p. 278

Vbi interdicuntur, an ex priuilegio vtens illis, ſatisfaciat Iubileo, voto, & pœnitentiæ. p. 284. & 287

In eiunijs quadrageſimæ, an ſola conſuetudine interdicantur oua, & lacticinia. p. 278

An ſatisfaciat Iubileo vtens illis in quadrageſima in loci, vbi ex conſuetudine permittuntur. p. 279

Vbi obſeruatur ius commune abſtinendi in quadrageſima ab illis, an ex priuilegio vtens eis, ſatisfaciat Iubileo, voto, aut pœnitentiæ. p. 285

Ieiu-

Digitized by Google

Ieiunium quadrageſimæ an ſit præceptum per modum vnius. C. 13. p. 264
Ieiunium an ſubſiſtat cum eſu carnium. Et an teneatur ieiunare qui in die ieiunij eſt diſpenſatus ad carnes; aut edit ex neceſsitate extrema; aut eſt diſpenſatus, & non vult edere. S. 4. C. 18. p. 286. & 287
Excuſati à ieiunio Eccleſiaſtico, puta iuuenes, ſenes, operarij an teneantur ieiunare pro lucro Iubilei: Vel poſsit eis commutari. C. 7. p. 240. & C. 18. p. 287
An poſsit commutari pauperi, ſi bulla non concedat. C. 7. p. 239
An ieiunium poſsit commutari poſt feriam quartam. p. 240
Hora prandendi in die ieiunij quæ ſit pro Secularibus, & Regularibus. C. 18. p. 288
An eam præuenire ſit mortale, vel veniale. p. 289
An hora ſit de eſſentia ieiunij. Ibid.
Cauſa excuſantes præuentionem. Ibid.
An præueniens lucretur Iubileum. p. 290
Ieiunij, ſiue Eccleſiæ, ſiue Iubilei, die, collationem manè, & prandium Veſperi ſumere an liceat. Ibid.
Ientaculum in die ieiunij quare, & quando introductum. Ibid.
A conſuetudine debet regulari p. 291. & 293
Ientaculum die ieiunij Eccleſiæ, & Iubilei quam ciborum qualitatem, extra, vel intra quadrageſimam permittat. p. 290. &c.
Quam ciborum quantitatem. p. 293
Quoad nobiliores perſonas. Ibid.
Quoad vſum Tinelli. Ibid.
Et in Vigilia Natiu. Domini, vel Paſchatis. p. 294
An talis vſus valeat pro lucro Iubilei. Ibid.
Quid ſi Natiuitas accidat feria ſecunda, & Vigilia in Sabbato; aut ſi collatio fiat ex cauſa in meridie. Ib.
Ignorantia quid ſit, & quotuplex. S. 1. C. 10. §. 4. p. 24
Ignorantia an, & quæ faciat confeſſarium inhabilem. S. 3. C. 2. §. 5. p. 205
Immunitatis Eccleſiaſticæ violatores an incurrant excommunicationem ipſo facto. S. 1. C. 2. p. 2.
Eius abſolutio an reſeruata. p. 3.
Incendiarius Eccleſiæ an poſſit abſolui tempore Iubilei. C. 21. §. 3. p. 78
Incola loci, & quaſi incola qui dicantur, & quando incipiant, & deſinant eſſe. S. 4. C. 13. p. 255. & 259.
Quaſi incolæ ſunt Mercatores, Curiales, litigantes, &c. Ibid.
Quaſi Incolæ Vrbis an teneantur viſitare Eccleſias per triginta dies. p. 258
An ſint habitantes ad breue tempus. p. 259
Indulgentia perpetua, & ad tempus, quomodo differant. S. 1. C. 40. p. 58. & 59.
Indulgentia toti Eccleſiæ conceſſa, regulariter includit cauſam communē. C. 18. p. 64.
An conceſſa, vt impetretur ſalus Principi, vel Prælato, aut priuatæ perſonæ, ceſſet cum obitu illius. p. 65
Indulgentiæ reuocatio, & ſuſpenſio non nocet ante notitiam. Ibid.
An plenaria tollat obligationem pœnitentiæ. C. 20. p. 72
An obtineatur per confeſſionem inualidam ex defectu pœnitentis. C. 34. p. 101
Ex defectu confeſſarijs. C. 35. p. 103
An ſit ſtricti iuris; S. 4. C. 8. p. 241
Indulgentiæ conceſſio quomodo cognoſcatur eſſe indiuiſibilis. Ibid.
Indulgentia an poſſit acquiri pro altero viuo, vel Defuncto, ſi non exprimatur in conceſſione. p. 244
An requirat in ſubiecto ſtatum gratiæ: In quo inſtanti; Et an per ſolam contritionem. C. 11. p. 247
Eius effectus in quo inſtanti detur. p. 249
Quid ſit illud inſtans. Ibid.
Indulgentia plenaria an exigat carentiam à veniali. p. 247
An poſſit concedi exiſtenti in mortali. Ibid.
Indulgentia effectus an reuiuiſcat ſublato obice peccati. Ibid.

An impediatur per circunſtantiam culpæ venialis. C. 22. p. 252
An per circunſtantiam mortalem influentem finaliter, vel comitanter in opus. Ibid.
Indulgentiæ lucrum an ſit finis ſufficiens, in operibus exequendis. Ib.
An Indulgentia conceſſa viſitantibus Eccleſiam, requirat corporalem ingreſſum. C. 14. p. 265
An conceſſa intereſſentibus diuinis officijs in Eccleſia. Ibid.
An conceſſa viſitantibus altare aliquod, vel capellam. Ibid.
An conceſſa viſitantibus quinq; altaria, aut quinque Eccleſias, requirat corporalem acceſſum. Ibid.
An conceſſa viſitantibus quinquies vnum altare, aut vnam Eccleſiam, requirat quinque viſitationes. Ibid.
Indulgentia an deleat peccata venialia quoad culpam. C.19. §. 6 p. 303
An conceſſa, *de peccatis contritis, & confeſsis*, remittat pœnam, peccatis mortalibus oblitis, vel tacitis debitam. Ibid.
An pœnam peccatis confeſſis debitam, ſi de culpabiliter non confeſſis eliciatur contritio. Ibid.
An pœnam peccatis, ob impotentiã non confeſſis. p. 304
An requirat confeſſionem generalem. Ibid.
An omnes æqualiter lucrentur Indulgentiam. C. 21. p. 311
An conceſſa à Papa alicui excommunicato, valeat. C. 22. §. 1. p. 315
Quomodo acquiri poſſit ab ipſis cõcedentibus. §. 3. p. 317
Infidelitas quid ſit S. 1.C. 10.§.4.p.18
Infirmorum nomine quinam intelligantur in diplomatè extenſiuo Iubilei S. 4. C. 22. §. 6. p. 325
An valetudinarius. Ibid.
Infirmus, & valetudinarius qui ſint, & quales iudicentur. Ibid.
An Paralitici. Ibid.
An Apopletici, & Epileptici. p.326
An chiragra, & podagra laborãtes. Ib.
An furioſi, inſani &c. Ibid.
An ſenes. Ibid.
Quinam ſenes ſub infirmis cenſeantur. p. 327
An mulieres prægnantes, etiam poſt partum. Ibid.
An debiles, & quinam ſint tales; an ſurdi, cæci, claudi &c. p. 328
Infirmitas diuturna quænam dicatur. Ibid.
Quid in dubio. p. 329
Inquiſitores, an hodie poſſint in foro externo abſoluere ab hæreſi S. 1. C. 10. §. 11. p. 46
An in ſolo foro conſcientiæ hæreticum occultum per accidens. Ibid.
An etiam ſi non ſint Sacerdotes. p.47
An occultos fautores &c. legentes libros &c. Ibid.
An poſſint dictam facultatem alteri committere. Ibid.
An hodie ſit eis per Bullas Cœnæ ſublata facultas diſpenſandi ſuper irregularitate orta ex occulta hæreſi §. 12. p. 48
An poſſint inquirere confeſſarios ſolicitantes pœnitentes ad peccata à venereis diuerſa; aut in adminiſtratione aliorum Sacramentorum, præter confeſſionem A. dub. 2. p. 332
An poſſint procedere contrà Epiſcopos hæreticos, vel ſuſpectos A. dub. 19. p. 340
Inquiſitores generales procedunt cõtra omnes etiam Epiſcopos, & Cardinales A. dub. eod. p. 341
Intentio quænam ſufficiat ad lucrum Iubilei. S. 4. C. 10. p. 245.
Interdicti an poſſint abſolui vi Iubilei. S. 1. C. 5. p. 6
An conſequi Indulgentiam, & quomodo S. 4. C. 22. §. 1. p. 313
Interdicto populo an cenſeantur interdicti ciues, & ſinguli de populo. D. dub. 2. p. 354
Irregularitas ex defectu non venit in facultate Iubilei S. 1. C. 11. p. 49
An veniat irregularitas ex delicto. Ib.
An ſit cenſura. p. 50
An tollatur per diſpenſationem, vel per abſolutionem. Ibid.
An cenſeatur ſublata per clauſulam, ſolitam poni à Papa in collatione beneficiorum *teq; abſoluentes &c.* p. 51
Irregularitates tempore Iubilei obli-

Digitized by Google

ſe, an poſſint eo tranſacto vi eiuſdem diſpenſari S. 2. C. 40. p. 169

Irregulares an poſſint conſequi Indulgentiam, vel Iubileum S. 4. C. 22. §. 1. p. 313

Iter agentes, vel nauigantes quando poſſint lucrari Iubileum C. 3. p. 236

An indigeant prorogatione. C. 6. p. 238

Iter ex cauſa ſuſcipiens tempore Iubilei, an eo elapſo & finito itinere, poſſit lucrari. p. 239

Iubilei facultas ad abſoluendum S. 1. C. 1. p. 1.

Ad commutandum, & diſpenſandum ſuper votis S. 2. C. 1. p. 109

Ad eligendum Confeſſarium S. 3. C. 1. p. 277

Facultas ad abſoluendum, diſpenſandum, ſeu commutandum, an reſpiciat etiam commiſſa poſt Iubilei conceſſionem S. 1. C. 14. p. 55

Iubileum tam Anni Sancti, quam extraordinarium, an repetitis operibus, poſſit pluries obtineri in eodem loco C. 40. p. 58. & ſeq.

An dubitans lucratus ne ſit ſemel bene. Ibid.

An ſemel Romæ, aut alibi, & iterum in patria, aut in alio loco C. 41. p. 60. & S. 4. C. 3. p. 237

Quid ſi fuit culpabiliter ommiſſum in patria. p. 236

Iubileum, ſeu Indulgentia per modum Iubilei, an includat facultatem abſoluendi à reſeruatis, aut commutandi Vota S. 1. C. 16. p. 61

Facultas Iubilei Anni Sancti ad quos caſus ſe extendat C. 17. p. 63

Iubileum, quod Papæ ſolent largiri initio pontificatus cum ſolitis priuilegijs, an ceſſet ſtatim per mortem Papæ præmaturam. C. 18. p. 63

Iubilei tempore, an ſit iniungenda ſalutaris pænitentia C. 20. p. 72

Iubilei anni Sancti indictio quo die fiat Romæ. S. 4. C. 2. p. 234

An extraordinarium incipiat à die notitiæ, vel à publicatione facienda ab ordinario. C. 3. p. 235

Quare publicatio fiat ab ordinario. Ibid.

An qui non eſt conſecutus Iubileum in tempore, ex defectu notitiæ, poſſit in alia hebdomada lucrari, & vti priuilegijs. p. 236

Iubilei Bullæ quos intelligant nomine Romanorum, Incolarum, Peregrinorum, & Exterorum. C. 13. p. 257

Iubileum requirit ſtatum gratiæ intra ſpacium à Papa præfinitum. C. 15. p. 269

Iubilei fructus in quo inſtanti percipiatur. p. 270

Extenſio ad Moniales, Eremitas, Carceratos, & Infirmos C. 22. §. 6. p. 322

Iuramentum exigendum ab excommunicatis abſoluendis, quale ſit, & quàm obligationem contineat S. 1. C. 22. p. 84. & ſeq.

An debeat exigi in abſolutione priuata. p. 85

Vide *Votum*. *Commutatio Iuramenti*, & *Voti*.

Iuriſdictio competens dignitati ex priuilegio, an ſit delegabilis. C. 10. §. 8. p. 37

Qui actus iuriſdictionis requirant diſtinctionem perſonalem. §. 9. p. 40. & S. 4. C. 22. §. 3. p. 318

Iuriſdictio ſemel habita, re non integra, non expirat. S. 1. C. 39. p. 107

Iuriſdictio pro audiendis confeſſionibus, an poſſit committi ante Epiſcopi approbationem S. 3. C. 2. §. 1. p. 178

An poſſit exerceri ab excommunicato. §. 3. p. 189

Iuris fictio an extendatur ad caſus nõ expreſſos in iure. S. 4. C. 18. p. 283

Iuuenes excuſati à ieiunio Eccleſiaſtico, an teneantur ieiunare pro lucro Iubilei. p. 287

L

L*Eges* ſpeciales loci tranſitus, an obligent peregrinos, & viatores. S. 4. C. 18. p. 280

An leges generales iuris communis, ſi in loco proprij domicilij non obligent. p. 283

An prohibentes deferri arma, & extrahi triticum. p. 281

An leges contractuum. Ibid.

Qualis habitatio, vel abſentia obliget,

Digitized by Google

get, vel ſoluat à legibus. p 282
Leges Conſtitutiuæ, & declaratoriæ, an extendantur ad caſus præteritos, & quomodo A. d. 20. p. 341
Libellum infamatorium ſpargens, an abſoluatur tempore Iubilei S. 1. C. 21. §. 3. p. 78

M

Matrimonium contractum coram Parocho non tolerato, an valeat. S. 3. C. 2. §. 3. p. 190
Metus quinam irritet votum S. 2. C. 14. p. 139
Monachi percuſſi ſatisfactio, cui facienda. S. 1. C. 21. §. 2. p. 76
Monachorum duo genera S. 4. C. 22. §. 6. p. 323
Quinam intelligantur in diplomate extenſiuo Iubilei. p. 324
Moniales quem confeſſarium poſſint, & teneantur eligere. S. 3. C. 2. §. 3. p. 190
An approbatum à prælato ſuæ religionis tantum. C. 3. p. 224
An, tempore Iubilei, quemcunq; approbatum ab Epiſcopo. C. 5. p. 229
An limitatè approbatum. p. 230
Bis, vel ter in anno dandus eſt eis extraordinarius. C. 4. p. 228
Quæ intelligantur in diplomate extenſiuo Iubilei. S. 4. C. 22. §. 6. p. 323
Quomodo denunciare debeant ſolicitantem. A. dub. 31. p. 348

N

Notarij ficti, & intruſi geſta, an valeant. S. 3. C. 2. §. 4. p. 202
Notarius an ſit vbiq; talis. §. 7. p. 214
Notorium quid ſit & quotuplex. S. 1. C. 10. §. 3. p. 15
Quale delictum ſit notorium. Ibid.
Quando nam dicatur deductum ad forum contentioſum. p. 16
An dicatur notorium delictum deductum ad forum, etiam finito iudicio, & reo abſoluto, ob defectum probationum. Ibid.
An deductum ad forum, & punitum. p. 17
An in vno loco publicum, & in alio occultum. Ibid.
Nouitij tempore Iubilei, an poſſint eligere approbatum tantum à Prælato ordinis, nō ab Epiſcopo. S. 3. C. 3. p. 222
An approbatum à Prælato alterius ordinis. p. 223
An quemcunque ab Epiſcopo approbatum. C. 4. p. 227
An poſſint puniri, vt proprietarij, vel apoſtatæ. Ibid.
Quibus ſubditi ſint, quoad caſus reſeruatos. Ibid.
Et idem de nouitijs monialibus. Ib.

O

Oblati Regularium cenſentur Religioſi S. 3. C. 2. §. 1. p. 183
Oblita Vide *Reſeruatio*.
Occultum delictum quid ſit. S. 1. C. 10. §. 3. p. 14
Quot modis delicta, & irregularitates dicantur occulta. p. 15
Opera pro lucro vtriuſque Iubilei, quæ. S. 4. C. 1. p. 233
Quando inchoari, & præſtari poſſint. C. 2. & 3. p. 234
An à die notitiæ. C. 3. p. 235
Eccleſia viſitanda à quo tunc aſſignanda. Ibid.
An ſufficiat ea ſemel præſtare. C. 8. p. 243
An die Dominico. Ibid.
An ſufficiant opera adimpleta, ex errore ante publicatum Romæ Iubileum. C. 3. p. 236
An poſſint præſtari partim in vno loco, & partim in alio. C. 4. p. 237
An partim in prima hebdomada, partim in alia. C. 5. p. 237
An ab impeditis intra tempus Iubilei, carentibus confeſſario, vel ignorantibus, poſsint præſtari eo elapſo. C. 6. p. 238
An poſſint impleri per alium. C. 8. p. 243
An ſufficiat opus aliàs debitum. C. 9. p. 244
Opera omittens etiam ex cauſa, non lucratur Iubileum. C. 8. p. 241
Implens partem, an lucretur Indulgentiam ad proportionem. Ibid.
An poſſint anticipari, poſtponi, vel mutari quoad quantitatem, & modum. p. 242

Opus

Digitized by Google

Opus omittens falſo credens non eſſe neceſſarium, an lucretur Indulgentiam. Ibid.
An operis partem leuem omittens, & quæ ſit pars leuis. Ibid.
Opus abſque culpæ omiſſum, an ſuppleatur per opus maius. p. 243
An non recte adimpletum ſufficiat repetere. C. 10. p. 246
An ea, omittens, poſtquam eius priuilegijs vſus eſt, reincidat in priores cenſuras, irregularitates, & vota, & an peccet. S. 1. C. 31. & 33. p. 98
An ſint inchoanda ante abſolutionem à reſeruatis, aut votorum commutationem. C. 31. p. 99
Opus an requirat intentionem actualem, vel virtualem: & an ſufficiat habitualis, & interpretatiua. S. 4. C. 10. p. 245
An ſit faciendum principali intentione lucrandi Indulgentiam. p. 246
An ſufficiat abſque vlla intentione. Ibid.
An opera omnia debeant peragi in ſtatu gratiæ. C. 11. p. 248
An debeant eſſe meritoria. p. 249
Operibus præſtitis in mortali, an cõſequatur Iubileum, qui intra tempus conſtituitur in gratia. p. 250
An debeant eſſe honeſta, & bona, & quomodo. C. 12. p. 250
Opere vno an ſatisfiat pluribus obligationibus. C. 9. p. 244
Opus bonum, malum, & indifferens, quid. C. 12. p. 250
Bonum quomodo fiat malum per circunſtantias. Ibid.
Intrinſecè vitiatum mortaliter, eſt ineptum. p. 251
Secundum ſubſtantiam bonum, ſed à circunſtantia, etiam mortali, extrinſecè vitiatum, ſufficit. Ibid.
An à circunſtantia veniali intrinſecè vitiatum, ſufficiat. Ibid.
Operum quis finis ſufficiat. p. 252
An debeant eſſe ſupernaturalia. p. 253
An omnes adimplentes opus æqualiter lucrentur Indulgentiam C. 21. p. 311
Opera an ſint præſtanda ab ipſo cõcedente Iubileum. C. 22. §. 3. p. 319
Quæ præſtanda à priuilegiatis per bullam extenſiuam. §. 6. p. 330
Vide *Commutare opera*.
Oratio in Iubileo an neceſſario facienda. C. 17. p. 273
Qua intentione. Ibid.
An in ipſis Eccleſijs, & quoties. Ibid.
An Deuotè, & attentè. p. 274
An ſufficiat mentalis. Ibid.
Et ſi præſcribantur certæ preces. Ib.
Sufficiunt quæcunq; preces, quacunque lingua, etiam aliàs debitæ, alternatim, ſedendo &c. Ibid.
Oratio breuis an ſufficiat quoad omnes. Ibid.
Quæ ſit conſulenda. Ibid. p. 275
Ordinarius quis dicatur, & quotuplex, S. 3. C. 2. §. 7. p. 213
Quis intelligatur in Trid., & in Iubileis quoad facultatem eligendi approbatum ab ordinario. S. 3. C. 3. p. 224

P

PApa concedens caſus Papales, an cenſeatur concedere cenſuras. S. 1. C. 2. p. 2
An poſſit ſecum diſpenſare in omnibus, in quibus poteſt cum alijs. C. 10. §. 9. p. 40
Poteſt in foro conſcientiæ abſoluere ſe ipſum à quacunque cenſura. p. 41
An, & quomodo poſſit lucrari Indulgentiam à ſe pro alijs conceſſam. S. 4. C. 22. §. 3. p. 317
An ſibi ſoli concedere Indulgentiam. p. 319
An ſibi remittere pœnitentiam Sacramentalem. Ibid.
Parochus excludens ſubditum à communione abſque cauſa an poſſit abſolui. S. 1. C. 2. p. 2
Poteſt extrà Sacramentum abſoluere à cenſuris non reſeruatis. C. 24. p. 89
Vi Iubilei poteſt tantum commutare vota, non diſpenſare. S. 2. C. 4. p. 112
An aliquid poſſit extra Iubileum. C. 8. p. 121
An poſſit diſpenſare in feſtis, & ieiunijs. Ibid.
Parochi nomine quis intelligatur in Trid. quoad facultatem audiendi Confeſſiones. S. 3. C. 2. §. 2. p. 186

An

An poſſit per totam diœceſim audiēre Confeſſiones, vel eligi vi Iubilei. §. 1. p. 186. & §. 9. p. 217
An vbique Terrarum eligi. §. 7. p. 213. & §. 9. p. 217
Quid, iuxta nouam formam Iubileorum. §. 12. p. 222
Poteſt ſuum Parochianum vbique abſoluere. §. 6. p. 209
Qui parochiali renunciauit, vel fuit priuatus, aut ſuſpenſus, an cenſeatur approbatus, & eligibilis. §. 2. p. 188. & §. 9. p. 217
Parochus non tolleratus, an poſſit præſtare conſenſum audiendi Confeſſiones ſuarum ouium Sacerdoti expoſito ab Epiſcopo. §. 3. p. 189
An idem validè aſsiſtat matrimonio Ibid.
An poſſit alteri dare licentiam aſſiſtendi, & alia Parochialia faciendi. p. 190
An poſſit alteri omnem curam delegare. §. 4. p. 198
An poſſit eligere Confeſſarium iuxtà *Cap. fin.* Ibid.
Parochus, & alij Sacerdotes, quem confeſſarium eligere poſſint, & teneantur. Ibid.
An poſſit ſuo ſubdito dare facultatem eligendi Confeſſarium non approtum. Ibid.
An in neceſſitate poſſit dare iuriſdictionem non approbato. p. 199
Parochus ex titulo colorato, an, & quando validè adminiſtret Sacramenta. p. 201
Et quid ſi titulum non acceperit auctoritate legitimi ſuperioris. p. 202
Particula irritantes, quæ ſint. S. 1. C. 21. §. 6. p. 81
Particula implicatiua, *etiam*, quid importet. S. 2. C. 8. p. 123
Particula, *ſi*, quando importet præfinitionem temporis, & non conditionem. C. 10. p. 127
Particula Trid. *nullum poſſe*, quid importet. S. 3. C. 2. §. 4. p. 192
Particula, *idoneum*, quid ſignificet. p. 193
Particula, *à*, an excludat tempus, cui adiungitur. S. 4. C. 2. p. 235
Particula, *Confeſsis*, bullæ Indulgentiæ explicatur. C. 19. §. 3. p. 299
Item, *Contritis, & confeſsis: ore confeſsis: de confeſsis* §. 5. p. 301. & §. 6. p. 303
Particula, *&*. Ibid.
Paruitas materiæ an cenſeatur quarta pars. C. 18. p. 293
An detur in ſolicitatione. A. dub. 18. p. 339
Peccans ſub ſpe veniæ, an minus peccet. S. 1. C. 13. p. 54
Peccans ſpe abſolutionis, vel diſpenſationis vi priuilegiorum obtinendæ, an poſſit vti illis priuilegijs. p. 55
Peccata oblita quomodo tollantur in Confeſſione. C. 28. p. 94
Peccatum veniale an tollatur per Indulgentiam. S. 4. C. 19. §. 6. p. 303
Peregrinatio continetur ſub viſitatione. C. 1. p. 233
An ſit opus laudabile, & perfectionis compatibile cum ſtatu religioſo, religioſiſque conueniens. C. 22. §. 4. p. 321
An poſſit eſſe opus imperfectionis. Ibid.
Peregrinus quis, & quotuplex. C. 13. p. 256
An impeditus, nè ad Vrbem pro lucro Iubilei perueniret; poſſit illud lucrari, & frui eius priuilegijs S. 1. C. 17. p. 62
Quid ſi nullo modo incepit iter. Ib.
An obiens ante portas Sanctas apertas, lucretur Iubileum. S. 4. C. 2. p. 234
An reuerſus in patriam, cognita inualiditate ſuæ confeſsionis, ſatisfaciat ſupplendo defectum intra annum Sanctum. C. 15. p. 269
Qui, peractis operibus incidit in mortale, an debeat denuo repetere opera. Ibid.
Peregrinos, ſeu Romipetas offendentes qui incurrant excommunicationem Bullæ Cœnæ, qui nō. C. 13. p. 261. & 262
Peregrini, Viatores &c. an teneantur ab ieiunia, feſta, leges, & conſuetudines patriæ ſuæ, ſi non obligent in loco tranſitus. C. 18. p. 279
Pœnitens an poſſit abſolui tempore Iubilei, etiam ſi non adimpleuerit pœniten-

tentias. S. 2. C. 19. p. 71

Pœnitentia ſolemnis non poteſt ab inferiori confeſſario commutari, vel relaxari. p. 65

Pœnitentiam Sacramentalem iniunctam ab æquali, an poſſit ſuperior mutare, moderari &c. p. 66

An æqualis, iniunctam ab æquali. *Ib.*

An inferior, impoſitam à ſuperiore, ſiue pro non reſeruatis. *Ibid.*

Siue pro reſeruatis. p. 67

Quid ſi ſuperior reſeruaſſet moderationem. *Ibid.*

Quid ſi pœnitentia erat improportionata, aut pœnitens factus ſit impotens. *Ibid.*

An requiratur cauſa, & quæ. p. 68

An pœnitentiam medicinalem. *Ib.*

An ſit repetenda confeſſio. p. 69

Quid ſi pœnitens oblitus ſit iniunctæ pœnitentiæ. Ibid.

An mutatio fieri poſſit extra Sacramentum. p. 70

Pœnitentiam Sacramentalem ſibi remittere qui poſſint. S. 4. C. 22. §. 3. p. 319

Portas Sanctas ingredi an neceſſe. C. 1. p. 233

An peccet ingrediens cum mortali. *Ibid.*

Quando aperiantur, & claudantur. C. 2. p. 235

Prælati Papa inferiores an poſſint ſecum diſpenſare in omnibus. in quibus poſſunt cum ſubditis. S. 1. C. 10. §. 9. p. 40. & S. 4. C. 22. §. 3. p. 319

A quibus cenſuris poſſint abſoluere ſe ipſos. S. 1. C. 10. §. 9. p. 41

An requiſiti teneatur commutare, diſpenſare, vel abſoluere &c. S. 2. C. 34. p. 164

An poſſint commutare, vel diſpenſare vota, inuito vouente. p. 166

Prælatorum ſuperiorum nomine quinam intelligantur in *cap. fin.* S. 3. C. 2. §. 4. p. 196

Et Prælatorum minorum nomine. *Ib.*

An poſſint ſibi remittere pœnitentiam Sacramentalē. S. 4. C. 22. §. 3. p. 319

An teneantur præſtare opera Indulgentiæ à ſe conceſſæ. *Ibid.*

Prælatus Regularis, an poſſit ſe ſubijcere Epiſcopo quoad diſpenſationem & abſolutionem ab occultis. S. 1. C. 10. §. 6. p. 35

An poſſit vti facultate, Epiſcopis in Trid. conceſſa, circa occulta, reſpectu ſubditorum §. 10. p. 44

An poſſit vi priuilegij Pij V. abſoluere ſuos ſubditos ab hæreſi occulta. p. 45

An intelligatur in Trid. nomine habentis Parochiale beneficium S. 3. C. 2. §. 2. p. 186

An ſi monaſterium habeat parochiã poſſit deputare vicariũ pro confeſsionibus ſecularium, abſq; alia approbatione. p. 187

An poſsit approbare ſuos ſubditos ad confeſsiones ſecularium. §. 3. p. 190

An ad confeſsiones ſuorum ſubditorum regularium. Ibid.

An monialium ſibi ſubditarum. Ibid.

An poſsit ſuos religioſos, ſemel approbatos, ob iuſtam cauſam reprobare. §. 5. p. 207

An peccet exponens ignarum. Ib.

An poſsit eligere confeſſarium, iuxta *cap. fin.* §. 4. p. 196

An peccet non dans facilè ſuis ſubditis licentiam confitendi extraordinario. C. 4. p. 228

Præſertim tempore Iubilei. p. 229

An debeat ſuis ſubditis dare licentiam viſitandi Eccleſias pro lucro Iubilei. S. 4. C. 16. p. 270

An poſſit eis deputare Eccleſias, promulgare Iubileum, aut præſcribere, vt deputatas viciniores viſitent, & tantum neceſſarias. p. 275

Priuilegium conceſſum particularibus eſt odioſum, non autem conceſſum in fauorem publicum. S. 2. C. 5. p. 116

Priuilegia in iure inſerta an reuocentur per clauſulam generalem. S. 3. C. 2. §. 1. p. 180. & §. 4. p. 195

An per priuilegium poſterius. C. 4. p. 217

Proceſsionibus intereſſe an neceſſe. S. 4. C. 1. p. 234

Proceſsionem celebrare qui teneantur. Ibid.

Prorogatio operum. C. 6. per totum. p. 238

Vide *Commutatio*.

Puer

Puer nondum idoneus ad ſacram Communionem, an poſsit frui Iubileo, & priuilegijs eius. S. 1. C. 35. p. 103

Q

Quadrageſimale ieiunium, anſit præceptum per modum vnius. S. 4. C. 13. p. 264

An formaliter ſubſiſtat cum eſu ouorum, & lacticiniorum. C. 18. p. 285

Quadrageſimali tempore, an oua, & lacticinia ſola conſuetudine interdicantur. p. 278

An liceant vulgò *Cantuccio*, *paſta reale*, *Beſcottino*. p. 292

Quadrageſimæ initio Papienſis exiſtens Mediolani, tempore Iubilei an poſsit vti ouis &c. p. 279

An tunc Mediolanenſis hoſpitans Papiæ teneatur abſtinere à carnibus lacticinijs, & ieiunare. p. 283

R

Ratihabitio quæ ſufficiat ad audiendas cõfeſsiones. S. 3. C. 2. §. 4. p. 199

Quæ ad adminiſtrationem Euchariſtiæ Eſtremæ vnctionis, & ordinum. p. 200

Regula iſtæ quo pacto intelligantur; *Sermo ſimpliciter prolatus intelligitur de prima vice* S. 1. C. 15. p. 57. & C. 40. p. 58

Cui licet plus, licet & minus, S. 2. C. 3. p. 111

Exceptio firmat regulam, C. 8. p. 122

Subrogatum ſapit naturam eius, cui ſubrogatur, C. 12. p. 137

Plus ſoluit, qui ante tempus ſoluit, S. 4. C. 8. p. 242

Nihil refert quid de æquipollentibus fiat. Ibid.

Qui ſentit commodum, ſentire debet & onus. C. 18. p. 282

Qui per alium facit, per ſe facere videtur. A. dub. 6. p. 334

Regulares ante decretum Clementis *VIII.*, an poſſent abſoluere à caſibus Epiſcopalibus. S. 1. C. 3. p. 4

An hodie vi priuilegiorum poſsint abſoluere perſonam in confeſsione ſolicitatam, antequam denunciet ſolicitantem. A. dub. vlt. p. 350

An ipſi poſsint ab Epiſcopis abſolui ab hæreſi occulta, & diſpenſari &c. S *C*. 10. §. 6. p.

An peccantes ſub ſpe *abſolutionis* priuilegiorum obtinendæ. *C*. 13. p.

An poſsint vti Indulgentijs *particulariter* conceſsis, & eorum *priuilegijs* *C*. 16. p. 6

Regulares quid poſsint vi ſuorum priuilegiorum circa *vota S*. 2. *C*. 4. p 112. & p. 17

Et quid tempore Iubilei. *C*. 25. *p*. 1

An vi Priuilegiorum *requiſiti*, teneantur commutare, *diſpenſare* vel abſoluere &c. *C*. 34. *p*. 16

An poſsint diſpenſare ad petendum debitum, cum eo, qui poſt votum caſtitatis, contraxit matrimonium. *C*. 20. p. 146. & in corol. p. 175

Et cum coniugibus inceſtuoſis. Ib.

Quomodo poſsint aperire literas *Pœnitentiariæ*. p. 176

Profeſſus è religione eiectus, an teneatur ad vota emiſſa ante *profeſsionem*. C. 29. p. 165

Qui ex voto ingreſſus eſt religionem, an ſi eijciatur, teneatur *ingredi* aliam. *Ibid*.

Regulares qua ratione iuriſdictionem accipiant à Papa. S. 3. C. 2. §. 1. p. 178

Eam moderatur approbatio Epiſcopi, §. 4. p. 191

Priuilegia audiendi *confeſsiones* abſq; approbatione ſunt eis reuocata. §. 1. p. 183

An poſsint audire confeſsiones familiarium degentium in monaſterijs ipſorum abſq; approbatione. Ib.

An poſsint eis adminiſtrare *Communionem* in Paſchate, & articulo mortis, & extremam vnctionem. *Ibid*.

Si ſint neceſſarij pro ſuis *Eccleſijs*, & ex odio non ſint approbati, an poſſint audire confeſsiones. p. 180.

Vel ſi ſint approbati ad *tempus limitatum*, eo elapſo. p. 181

Vel non examinati. p. 182

Si non ſint neceſſarij, & non admiſsi ad examen, an cenſeantur authorizati, ex eo, quod ſunt Regulares, & idonei. *Ibid*.

Approbati, non poſſunt extra diœceſim approbantis audire confeſsiones

non

Digitized by Google

on ſubditorum. p.183
In diœceſi poſſunt audire confeſsiones ſecularium (non regularium) vndecumq; venientium. Ib.
Approbati ſinè examine poſſunt vocari ad examen, & reprobari. p.184
Approbati limitatè ad tempus, eo lapſo, expirat approbatio. Ibid.
Quid ſi ſint approbati ad beneplacitum. Ibid.
Approbati ſemel præuio examine, an poſſint ab eodem reprobari. Ibid.
An iterum examinari à ſucceſſore approbantis. p.185
Recedentes à Diœceſi, & redeuntes, an teneantur quærere nouam approbationem. Ib. & §.8. p.216
Limitatè approbati an poſsint audire moniales. C.5. p.230
Regulares non obligantur eligere confeſſarium ab Epiſcopo approbatum C.2. §.2. p.187
Præſertim ex licentia illimitata §.3. p.191
Quem poſsint eligere. C.4. p.225
An Pœnitentiarios Papæ. Ibid.
In itinere. Ibid.
Et ſi habeant ſocium. Ibid.
Et dum hoſpitantur in alio monaſterio. p.226
Et an abſolui à reſeruatis. Ibid.
Religionum priuilegia prohibentia religioſis eligere quem confeſſarium voluerint. Ibid.
Quoad confeſsionem, etiam tempore Iubilei, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubiecti ſunt. Ibid.
An tempore Iubilei poſsint eligere approbatum tantum à Prælato ordinis, non ab Epiſcopo. C.3. p.222.&c.
An approbatum à Prælato alterius ordinis. Ibid.
An approbatum quidem, ſed extra religionem. C.4. p.226. & ſeq.
Et quidem ſiue ſecularium ſiue regularem. p.228
An ea de cauſa poſsint è monaſterio abſq; licentia egredi. p.229
An tunc poſsint diſpenſari ſuper irregularitate. Ibid.
Et qui non vacant confeſsionibus, an tempore Iubilei teneantur curare, vt aliquis ipſorum approbetur ab ordinario. C.3. p.223.& ſeq.
Regularibus ſufficit publicatio Iubilei facta à ſuo Prælato. S.4. C.3. p.236
Qui Romæ degunt, vel aliundè veniunt, an teneantur Anno Sancto viſitare Eccleſias triginta dies. C.13. p.259
An ſatisfaciant Indulgentiæ, viſitando propriam ipſorum Eccleſiam. C.16. p. 272
An viſitatio poſsit eis commutari. Ibid.
Etſi viſitent ſine licentia, an lucrentur Iubileum. p.273
An ſatisfaciant Iubileo ieiunantes iuxta ius commune, non iuxta regulam. C. 18. p. 287
An poſsint abſq; licentia peregrinari, maxime ad Vrbem pro Iubileo. C. 22. §. 4 p. 320
An Prælatus teneatur dare eis licentiam eundi Romam. ibid.
Quæ cauſa ſit eam negandi. ibid.
Vide *Prælatus regularis*. *Viſitare*.
Regularis obſeruantia non ſoluenda ob Indulgentiam, S. 1. C. 16. p. 6. & S. 4. C. 16. p. 273. & C. 22. §. 4. p. 320
An ipſi teneantur ad conſuetudinem clericorum, & laicorum. C. 18. p. 278
An teneantur ad leges, & conſuetudines peculiares Prouinciæ, vel monaſterij, vbi hoſpitantur. p. 282
Religioſi abiurantes in officio Inquiſitionis ob delicta commiſſa ante decretum Vrbani VIII. an ſint inhabiles ad dignitates A. dub. 20. p. 342
Religiones militares quænam approbatæ. S. 2. C. 19. p. 142
Reſeruatio à cenſuris oblitis an ſit ſublata per generalem abſolutionem. S. 1. C. 28. p. 93
An à peccatis oblitis. C. 29. p. 96
Reſeruatio cenſurarum, vel culparum oblitarum, an ſit ſublata per Iubilei, abſq; confeſsione, conſecutionem. C. 30. p. 97
An per abſolutionem obtentam cum intentione ſuſcipiendi Iubileum, ſi poſtea culpabiliter non ſit ſuſceptum, C. 32. p. 99
An per confeſsionem inualidam C. 34. & 35. p. 100

An

An poſsit à reſeruatione omnino liberari, cum prorogatione in aliud tempus, qui peractis operibus, accedit ad confeſsionem circa finem Iubilei. C. 39. p. 107

Quid tunc de reſeruatis, aut votis emiſsis, tranſacto Iubileo, poſt prorogationem. ibid.

Reſeruatio votorum, an extendatur ad iuramenta eiuſdem materiæ. S. 2. C. 5. p. 115

Reſeruatio à Votis oblitis, & item irregularitates oblitæ tempore Iubilei, an ſint ſublatæ per generalem commutationem, vel diſpenſationem. C. 44. p. 172

Romanus quis, & quotuplex. S. 4. C. 13. p. 253

An poſsit vti Priuilegio conceſſo Peregrinis quoad lucrum Iubilei. S. 1. C. 17. p. 62

Vide *Viſitationes*.

An, ſi habitet Ruri ad breue tempus, dicatur quaſi incola. p. 255. 259. & 260

Romipeta quis ſit. p. 256

S

Sacerdotis nomine an intelligantur Epiſcopi. S. 3. C. 2. §. 4. p. 194. & 195. & A. dub. 19. p. 340

Sacramenta an & quæ poſsint recipi, vbi, quis habet quaſi domicilium. S. 4. C. 13. p. 255

An, vbi quis ad modicum tempus moratur. ibid.

Satisfactio, & pars ſatisfacienda ante abſolutionem à cenſuris, quæ ſint. S. 1. C. 21. §. 1. p. 73

Pro quibus delictis. §. 2. p. 74

Quæ, & qualis in vtroque foro §. 3. p. 77

Quid ſi offenſa, contumacia, vel excommunicatio ſint dubia, & detur abſolutio ad cautelam. ibid. & §. 4. p. 79

Quid ſi pænitens ſit moraliter impotens ad realem. §. 5. p. 79

Quid ſi nequeat totam, & poſsit partem. p. 80

Quandonam realis cenſeatur fieri. §. 8. p. 83

Vide *Clerici*. *Monachi*.

Schiſmatici an poſsint abſolui vi Iubilei. C. 8. p.

Scrupuloſè dubitanti de validitate ſuæ confeſsionis, quid agendum. S. 4. C. 15. p. 26

Senectutis onera, & priuilegia. C. 11. §. 6. p. 32

Senes excuſati à ieiunio Eccleſiaſtico, an teneantur ieiunare pro lucro Iubilei. C. 18. p. 28

Senex an poſsit ab Epiſcopo abſolui ab excomm. canonis &c. C. 22. §. 6. p. 32

Quis dicatur ſenex. p. 32

Simoniacè promouentes, & promoti, an incurrant cenſuram reſeruatam. S. 1. C. 2. p.

Et poſſint abſolui vi Iubilei. C. 4. p.

Socius criminis, Vide *complex*.

Solicitatio à quibus Pōtificibus damnata. A. p. 331

An comprehendantur confeſſarij, ſolicitantes etiam mares. Dub. 1. ibid.

An ſolicitantes pœnitentes ad peccata à venereis diuerſa. Dub. 2. p. 332

An qui à fœmina ſolicitatus, illi conſenſit: An ſi ſolicitatio fuit mutua: An fœmina ipſa ſolicitans: An confeſſarius poculo amatorio inducens fœminam ad ſe ſolicitandum. Dub. 3. ibid.

An confeſſarius lenonem agens. Dub. 4. & 5. p. 333

An ſolicitans per interpoſitam perſonam, ſcilicet per confeſſarium. Dub. 6. p. 334

Solicitationem mandans an incurrat cenſuras ſynodales. ibid.

An ſolicitans fœminam, tametſi illa non conſentiat. Dub. 7. ibid.

An, tametſi eam non abſoluat. Dub. 8. ibid.

An audiens confeſsiones ſine iuriſdictione, & ſolicitans. Dub. 9. p. 335

An laicus, vel clericus non Sacerdos ſolicitans. Dub. 10. ibid.

An ſolicitans fœminam in loco confeſsionis, accedentem gratiâ non confitendi; Vel non ſecuta confeſſione; Vel ſimulatione confeſſionis. Dub. 11. 12. & 13. p. 336

An ſi ſolicitantem ſtatim pœniteat. Dub. 14. p. 337

An

An ſolicitans ante, vel poſt, in loco ſo confeſsionum. Dub. 15. ibid.
Solicitationis actus quinam dicatur roximus confeſsionis. ibid.
An ſolicitans ſtatim extra confeſsionem, ſed poſt diuerſionem ad alium ctum. ibid.
An carnaliter opprimens fœminam mno artificioſo conſopitam. Dub. 6. p. 338
An tacitè ſolicitans. Dub. 17. Ib.
Quid ſit ſolicitatio tacita. Ibid.
An laudans fœminam. Vbi datur uctio Inquiſitoribus, & Confeſſarijs. 339
An habens ſermones inhoneſtos cum pœnitente in confeſsionario. Ibid.
An paruitas materiæ in ſolicitatione excuſet. Dub. 18. Ibid.
Amplexus, tactus, oſcula, & verba turpia, an in confeſsione cenſeantur venialia. Ibid.
An comprehendantur Epiſcopi, & Inquiſitores ſolicitantes. Dub. 19. p. 340
An qui ante PP. bullas ſolicitarunt. Dub. 20. p. 341
An dictæ bullæ ſint lege conſtitutiuæ, vel declaratoriæ. Ibid.
Quænam perſonæ teneantur denuntiare ſolicitantem. Dub. 21. p. 343
An ſub mortali Dub. 22. Ibid.
Et contra quam virtutem. p. 344
Vnde oriatur hæc obligatio. p. 343
An ſeclusis bullis, oriatur ex præcepto diuino, & naturali. Ibid.
Quando incipiat, & quantum duret & an pluries contrahatur cenſura. p. 344
An teneatur perſona ſolicitata, quæ de facto conſenſit Dub. 23. Ibid.
Modus excipiendi denunciationem ex perſona ſolicitata, quæ conſenſit. Ibid.
An ſi nulla præcedat infamia de ſolicitante Dub. 24. p. 345
An fœmina ſemel tantum ſolicitata. Ibid.
An qui audiuit à fœmina ſe fuiſſe à tali confeſſario ſolicitatam Dub. 25. Ibid.
An qui ſub ſigillo naturali ſcit ſolicitantem, Dub. 26. Ibid.
An denunciationi ſit præmittenda fraterna correctio Dub. 27. p. 346
An ſit denunciandus ſolicitans emẽdatus. Ibid.
An ab alijs iam denunciatus. Ibid. p. 347
An ſi ceſſet præſumptio, in qua fundatæ ſunt bullæ Dub. 28. Ibid.
An dentur cauſę excuſantes à denunciatione, & quæ ſint. Dub. 29. Ibid.
Denunciatio quibus facienda Dub. 30. p. 348
Quo modo. Dub. 31. Ibid.
An vi Iubilei, bullæ cruciatæ, aut priuilegij regularium; perſona ſolicitata poſſit abſolui ante denunciationem. Dub. vlt. p. 349
Solicitans in confeſsione, ſtatuto reprobante ſolicitantes, an validè eligatur tempore Iubilei. S. 1. C. 12. p. 53
Suburbia quæ ſint. S. 4. C. 13. p. 260
Superſtitiones olim exprimebantur in Bulla Cœnæ. S. 1. C. 10. §. 4. p. 20
Suſpenſiuè Bullæ Indulgentiarum, & aliarum facultatum in anno Sancto, in quibus conueniant. D. p. 352
In quibus differant, & quid ſuſpendant. Ibid.
An intelligantur ſuſpenſæ Indulgentiæ altaris priuilegiati, & aliæ pro Defunctis. Dub. 1. p. 353
An conceſſæ non tam vniuerſitatibus, ſed etiam perſonis ſingularibus. Dub. 2. p. 354
An quoad omnes viuos, etiam morti proximos. Dub. 3. Ibid.
An tantum Indulgentiæ Plenariæ, non verò non Plenariæ Dub. 4. p. 355
Quid ſi Papæ diploma contineat Indulgentiam Plenariam, & non Plenariam. p. 356
An Indulgentiæ, & facultates Bullæ Cruciatæ, ſaltem Plenariæ Dub. 5. Ibid.
An Plenariæ Eccleſiarum Vrbis vel extrà Vrbem. Dub. 6. p. 357
An Indulgentiæ Sanctæ Mariæ Lauretanæ. Dub. 7. Ibid.
An Sanctæ Mariæ Angelorum Aſiſij in feſto Portiunculæ Dub. 8. p. 358
An aliarum Eccleſiarum ordinis Minorum. Ibid.
An Indulgentiæ ſolitæ concedi ab Epi-

Digitized by Google

Epiſcopis &c. Dub. 9. Ibid.
Suſpenſio Indulgentiarum an duret etiam elapſo anno Sancto. Dub. 10. Ib.
Indulgentias publicantes anno Sancto, quam pœnam contrahant Dub. 11. p. 359
Quænam facultates, & indulta intelligantur ſuſpenſa in anno Sancto. Dub. 12. Ibid.
An regularium priuilegium circà caſus Papales. p. 360
An Epiſcoporum facultas circà occulta eis conceſſa in Trid. Ibid.
An Sacerdotum, etiam non confeſſariorum, abſoluendi conſtitutos in articulo, vel periculo mortis ab omnibus culpis, & cenſuris. Ibid.
Suſpenſus ex ſuſceptione ordinum ante ætatem, an abſolui poſſit vi Iubilei. S. 1. C. 4. p. 5.
An ſuſpenſus à diuinis per annum, & declaratus. C. 5. p. 6
An ſuſpenſi poſſint conſequi Indulgentiam, vel Iubileum, & quomodò. S. 4. C. 22. §. 1. p. 313
Suſpenſus ab ingreſſu Eccleſiæ, an poſſit ſuſcipere Sacramenta. Ibid.
Suſpenſus à participatione Sacramentorum, an violando cenſuram, incurrat irregularitatem; & an poſſit confiteri, & communicare pro lucro Iubilei. Ibid.

T

T*Empus longum* quodnam dicatur. §. 6. p. 329
Titulus coloratus pro audiendis confeſſionibus qui ſufficiat. S. 3. C. 2. §. 4. p. 201
An geſta habentis titulum coloratum cum communi errore, valeant. Ibid.
Quid ſi opinio, vel dubium ſit de validitate tituli. Ibid.
A quo ſuperiore debeat eſſe collatus titulus. p. 203
Quid ſi error ſit in delegante. Ibid.
Titulus an præſumatur ex poſſeſſione decennali. Ibid.
An ſufficiat bona fides habentis titulum. Ibid.
Quid ſi defectus ſit in electione facta, non ſeruata forma iuris. p. 204

V

V*Agus* quis ſit. S. 4. C. 23. p. 25[…] & 281.
An teneatur ad leges, & conſuetudi[…]nes loci tranſitus. Ibi[…]
An ſortiatur forum, & poſſit recipe[…]re Sacramenta, & quem parochum h[…]beat. Ibi[…]
Vicarius Generalis Epiſcopi, an po[…]ſit vti facultate diſpenſandi, Epiſcop[…] conceſſa in Trid. S. 1. C. 10. §. 8. p. [...]
An poſſit approbare ad confeſſione[…] S. 3. C. 2. §. 3. p. 1[…]
An Vicarius, tam Epiſcopi, quam Capituli ſede vacante poſſint elige[…] confeſſarium iuxtà *cap. fin.* §. 4. p. 19[…]
Vicus quid ſit. S. 4. C. 13. p. 25[…]
Viſitationes in Anno Sancto fieri po[…]ſunt interpollatè. C. 5. p. 238. & C[…] 14. p. 26[…]
An omnes quatuor ſint faciendæ ſin[…]gulo diei. ibid
Quæ Eccleſiæ, & quoties viſitandæ C. 13. p. 25[…]
A quibus. ibid. & p. 25[…]
Quoties à Romanis habitantibus i[…] alia prouincia; vel ab habentibus Romæ domicilium ſimpliciter, & extr[…] Romam quaſi domicilium; vel ab habentibus duo domicilia ſimpliciter aliud Romæ, aliud alibi, ac Roman[…] euntibus pro lucro Iubilei. ibid
Quoties à quaſi incolis, puta mercatoribus, curialibus, litigantibus &c p. 25[…]
Quoties ab habitantibus in vicis, ſe[…] comitatu Vrbis. p. 2[…]
Quoties ab habitantibus in burgis, & continentibus ædificijs. p. 26[…]
Quoties ab accedentibus ad Vrbem ſine intentione principaliter lucrand[…] Iubileum, & minus principaliter o[…] alia negotia; ſiue intentione æquè principali vtriuſque. p. 26[…]
Quoties ab accedentibus ad Vrbe[…] principaliter ob aliquod negotium, [...] ſecundario vt lucrentur Iubileum. p. 26[…]
Viſitationibus reductis à Papa a[…] paucos dies, v. g. ad quindecim. Qu[…] ante reductionem, viſitauit per trede[…]cim

a dies, an ſatisfaciat viſitando per os. p. 263
Et qui viſitauit per quindecim, an isfaciat viſitando per vnum diem, l confitendo, ſi nondum erat confeſs. ibid.
Et qui viſitat, dum Papa diſpenſat, ſatisfaciat per vltimam viſitatiom. ibid.
Viſitationes aliquas omittens an luetur Iubileum. ibid.
Viſitationes an præſcribantur per modum vnius operis. p. 264
Viſitanda ne ſint ſeptem Altaria Eccleſiarum. ibid.
An ſeruandus ordo. p. 265
An ſufficiat viſitare de nocte. ibid.
An corporalis ingreſſus in Eccleſiam ſit neceſſarius. ibid.
Quo modo debeant viſitari Eccleſię. C. 15. p. 267
Viſitatio deuota quæ ſit, & quando neceſſaria. ibid.
An requirat in viſitante ſtatum gratiæ. ibid.
An ſufficiat viſitatio aliàs debita. p. 168
An equeſtris, pedeſtris, è longinquo, ac è vicino. ibid.
An teneatur omnes viſitationes repetere, qui aliquibus viſitationibus in gratia factis, incidit in mortale, aut eſt memor mortalis obliti. ibid.
An qui vltimam viſitationem in mortali fecit. ibid.
An ſufficiat confiteri. p. 269
An tantum intra annum. ibid.
Secus ſi iam omnino obtinuit Iubileum. ibid.
Viſitationibus aliquibus male factis, an ſint repetendæ omnes. ibid.
Viſitatio Eccleſiarum Iubilei extraordinarij requirit multa, quæ ſunt propria Iubilei Anni Sancti C. 16. p. 270
Quot Eccleſiæ tam in Vrbe, quam extra ſint viſitandæ. ibid.
Quid ſi Ordinarius deputaret plures, aut pauciores, quam ſint in Vrbe præſcriptæ. p. 271
Quoties ſint viſitandæ, & an omnes eodem die. ibid.
Si præſcribantur tres tribus diebus, an ſatisfaciat ſupplens altero die omiſſas. C. 5. p. 237
Quando ſint viſitandæ, & an ſufficiat vſq; ad mediam noctem præcedentem feriam ſecundam, præſertim ſecundæ hebdomadæ. C. 16. p. 271
Eccleſia viſitanda pro Iubileo, extra tamen tempus illius, à quo deputanda C. 3. p. 235
Vide *Indulgentia Iubileum*.
Voluntas an reputetur pro facto. C. 8. p. 241
Votum, & iuramentum quid ſint, ad quam virtutem ſpectent, & quomodo differant, & inter ſe ſe inuicem habeant S. 2. C. 5. p. 113
Votum factum loco pio, à quo poſſit acceptari, vel relaxari. C. 7. p. 120
Quæ ſint vota Papæ reſeruata, & quo iure. C. 8. p. 120
Quæ vota peregrinationum. p. 121
Votum vltramarinum in quo caſu nequeat impleri abſq; Papæ licentia. ibid.
An ſint reſeruata vota, ſiuè dandi incerta in ſubſidium terræ Sanctæ, ſiuè aſſumendæ Crucis, ſiuè peregrinationis Lauretanæ, ſiuè perpetua ex intentione tantum vouentis. ibid.
An votum religionis, non ex affectu ad religionem emiſſum. C. 10. p. 131
An Votum caſtitatis coniugum, ſi habuerint ſobolem. C. 20. p. 145
Vota omnia extinguuntur per profeſſionem in religione approbata C. 8. p. 124
Votum pœnale quid ſit, & quòt modis fiat. C. 10. p. 126
Conditionale. p. 127
Quomodo differant. ibid.
Votum conditionale, aliquando verè eſt tale, aliquando tantum apparenter. ibid.
Vota in morbis, vel alijs periculis omiſſa, an ſint verè conditionalia. p. 128
Item votum cum conditione, quæ tacitè ineſt. p. 129
Et cum conditione neceſſaria, aut de præſenti, vel præterito. p. 128
Et cum conditione addita poſt actum vouendi. p. 129

Vo-

Votum cum conditione impoſſibili, an ſit validum. p. 13
Votorum pœnalium, & conditionalium obligatio, an oriatur ex imperfecta radice. p. 132
Vota conditionalia, & pœnalia caſtitatis, & religionis, an aliquando cenſeantur abſoluta, & reſeruata. p. 233
Votum diſiunctiuum quid ſit, C. 11. p. 134
Vouens diſiunctiuè, an electa parte reſeruata, adhuc poſſit eligere alteram partem non reſeruatam. p. 135
Vouens, an poſſit ſe obligare ſub veniali tantum, C. 16. p. 140
An valeat votum aut iurame non petendi diſpenſationem, vel commutationem, niſi à Papa, C. 21. p.
An votum de nunquam peccand C. 22. p. 1
Votum non ludendi, abſolutè e tum, an obliget ad vitandum omn ludum, etiam honeſtum. p. 1
Voti interpretatio, & irritatio q ſint: C. 1. p. 1
Votum an poſſit à Patre irritari p pubertatem C. 10. p.
Vide *Commutatio voti*.
Vrbis nomine an veniant ſubur S. 4. C. 13. p. A

FINIS REPERTORII.

[illegible]

Google

~~5-3-6-3~~

6-2-3

Digitized by Google

Digitized by Google